ספר עזרא

LIBER HEZRAE, QVI APVD NOS DICITVR PRIMVS ESDRAE.

CAP. I. א

, Paras regis Chores *vno* anno in Et
1 בשנת אחת לכורש מלך פרס
ore ex DOMINI verbum *perficiendum ad*
לכלות דבר־יהוה [a] מפי
DOMINVS suscitauit , Irmeiah
ירמיה העיר יהוה את־
fecit transire & , Paras regis Chores spiritum
רוח כרש מלך־פרס ויעבר־
: dicendo *scriptura in** etiam & , suum regnum omne *in*‡ vocem
קול בכל־מלכותו וגם־במכתב לאמר :
mihi dedit terræ regna Omnia : Paras rex Chores dixit Sic
2 † כה אמר כרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי
ædificandum ad , *me super mandauit* ipse Et .cæli Deus DOMINVS
יהוה אלהי השמים והוא־פקד עלי [b] לבנות־
.Iehudah in † quæ , Ierusalaim in domum ei
לו בית בירושלם אשר ביהודה :
.eo cum eius Deus Sit ? eius populo vniuerso de vobis in † Quis
3 † מי־בכם מכל־עמו [c] יהי אלהיו עמו
domum ædificet & ; Iehudah in ‡ quæ , Ierusalaim in ascendat &
[d] ויעל לירושלם אשר ביהודה ויבן את־בית
.Ierusalaim in * qui Deus ‡ Ipse .Israel Dei DOMINI
יהוה אלהי ישראל הוא האלהים אשר בירושלם :
peregrinans‖ ipse quibus ‡ , locis omnibus ex *relictum* † omnem Et
4 † וכל־הנשאר מכל־[e] המקמות אשר הוא גר־
, substãtia in & , auro *in* & , argento in sui loci viri eum subleuabunt *ibi*
שם ינשאוהו אנשי מקמו בכסף ובזהב וברכוש
.Ierusalaim in ‡ quæ , Dei domui *deuotione cum* , *iumento* in &
ובבהמה עם־הנדבה לבית האלהים אשר בירושלם :
, sacerdotes & , Biniamin & , Iehudah patrum *capita*‖ surrexerunt Et
5 † ויקומו ראשי האבות ליהודה ובנימן והכהנים
ascendendum ad‡ , *eius* spiritum Deus suscitauit *omni* , Leuitæ &
[f] והלוים לכל העיר האלהים את־רוחו לעלות
.Ierusalaim in † quæ , DOMINI domum ædificandum ad
לבנות את־בית יהוה אשר בירושלם :
, argenteis vasis in eorum manus *in* roborauerũt eorũ *circuitus* omnes Et
6 † וכל־סביבתיהם חזקו בידיהם בכלי־כסף
omne *super* præter , *rebus* preciosis & , *iumento* † in & , substantia in , *auro* in
בזהב ברכוש ובבהמה ובמגדנות לבד על־כל־
domus vasa protulit Chores rex Et .oblatum sponte
7 התנדב : † והמלך כורש [g] הוציא את־כלי בית־
ea dederat & , Ierusalaim de Nebuchadnesar eduxerat quæ , DOMINI
יהוה אשר הוציא נבוכדנצר מירושלם [h] ויתנם
manum *super*‖ Paras rex Chores ea eduxit Et .*suorum Deorum* domo in
8 בבית אלהיו : † ויוציאם כורש מלך פרס על־יד
.Iehudah *prælato* Sesbassar ipsi ea numerauit & , thesaurarij Mithredath
מתרדת הגזבר ויספרם לששבצר הנשיא ליהודה :
*argenti pollubra** , triginta *auri pollubra* , *eorum numerus isti* Et
9 † ואלה מספרם אגרטלי זהב שלשים אגרטלי־כסף
.viginti & nouem cultri : mille
אלף מחלפים תשעה ועשרים :
quadringenta , *secunda*‡ argentea *expiatoria*† : triginta *auri* Expiatoria
10 † כפורי זהב שלשים כפורי כסף [i] משנים ארבע מאות
.mille alia vasa : decem &
ועשרה כלים אחרים אלף :
.quadringenta & , millia quinque , *argenti & auri* vasa Omnia
11 † כל־כלים לזהב ולכסף חמשת אלפים וארבע מאות
Babel è captiuitatem *fieri* ascendere cum , Sesbasar fecit ascendere Omnia
הכל העלה ששבצר עם העלות הגולה מבבל
.Ierusalaim in
לירושלם :

primo

vt perficeretur

[a] פה

‡ per
* per scripturam

præcepit mihi, vt ædificē

[b] בנה

† est

[c] היה

‡ est

[d] עלה

‡ est * est

† Iehudæum qui remansit
‡ in
‖ peregrinatur

[e] קום

iumentis, cū oblatione spõtanea ‡ est
‖ principes

omnis cuius
‡ vt ascéderet

[f] לוה

† est

qui erant in circuitu

& aureis,
† iumentis,

[g] יצא

posuerat

[h] נתן

Dei sui.
‖ per

principi

Isti numeri eorum, phialæ aureæ
* phialæ argenteæ
Cochlearia aurea
† cochlearia
‡ secundi ordinis

aurea , & argentea

faceret

CAP. II. ב

‡ sunt , transmigrationis captiuitate de ascẽdentes prouinciæ filij ‡ isti Et
1 † ואלה בני המדינה העלים [a] משבי הגולה
sunt reuersi Et .Babel in Babel rex Nebuchadnesar fecit transmigrare quā
אשר הגלה נבוכדנצור מלך־בבל לבבל [b] וישובו
venerunt Qui .suā ciuitatē in vnusquisque , Iehudah & , Ierusalaim in
2 לירושלם ויהודה איש לעירו : † אשר־[c] באו
, Bilsā , Mordochai , Rehelaiah , Seraiah , Nechemiah , Iesuah , Zerubbabel cū
עם־זרבבל ישוע נחמיה שריה רעליה מרדכי בלשן
.Israel populi virorum numerus ; Bahanah , Rechum , Biguai , Mispar
מספר בגוי רחום בענה מספר אנשי עם ישראל :
.duo & septuaginta centum , millia duo Parhos Filij
3 † בני פרעש אלפים מאה שבעים ושנים :
.duo & septuaginta trecenti , Sephatiah Filij
4 † בני שפטיה שלש [d] מאות שבעים ושנים :
.septuaginta & quinque septingenti , Arach Filij
5 † בני ארח שבע מאות חמשה ושבעים :
octingenti millia duo , Ioab , Iesuah filiorum , moab - Pachat Filij
6 † בני־פחת מואב לבני ישוע יואב אלפים שמנה [e] מאות
.quatuor & , quinquaginta , ducẽti mille , Helā Filij .duodecim &
7 ושנים עשר : † בני עילם אלף מאתים חמשים וארבעה : [f]
.quinque & quadraginta & nongenti , Zattu Filij
8 † בני זתוא תשע מאות וארבעים וחמשה :
.sexaginta & septingenti , Zacchai Filij
9 † בני זכי שבע מאות וששים :
.duo & quadraginta sexcenti , Bani Filij
10 † בני בני שש מאות ארבעים ושנים :
.tres & viginti sexcenti , Bebai Filij
11 † בני בבי שש מאות עשרים ושלשה :
.duo & viginti ducenti mille , Hasghad Filij
12 † בני עזגד אלף מאתים עשרים ושנים :
.sex & sexaginta sexcenti , Adonicam Filij
13 † בני אדניקם שש מאות ששים וששה :
.sex & quinquaginta , millia duo , Biguai Filij
14 † בני בגוי אלפים חמשים וששה :
.quatuor & quinquaginta quadringenti , Hadin Filij
15 † בני עדין ארבע מאות חמשים וארבעה :
. octo & nonaginta Chizchiiah ipsi Ather Filij
16 † בני־אטר ליחזקיה תשעים ושמנה :
.tres & viginti trecenti , Besai Filij
17 † בני בצי שלש מאות עשרים ושלשה :
.duodecim & centum , Iorah Filij
18 † בני יורה מאה ושנים עשר :
.tres & viginti ducenti , Chasum Filij
19 † בני חשם מאתים עשרים ושלשה :
.quinque & nongenti Ghibbar Filij
20 † בני גבר תשעים וחמשה :
.tres & viginti centum , Iechem - Beth Filij
21 † בני בית לחם מאה עשרים ושלשה :
.sex & quinquaginta Netophah Viri
22 † אנשי נטפה חמשים וששה :
.octo & viginti centum , Hanathoth Viri
23 † אנשי ענתות מאה עשרים ושמנה :
harim - Chiriath Filij .duo & quadraginta Hasmaueth Filij
24 † בני עזמות ארבעים ושנים : † בני קרית ערים
.tres & quadraginta & septingenti Beeroth & , Chephirah
25 כפירה ובארות שבע מאות וארבעים ושלשה :
.vnus & viginti sexcenti Ghabah & Ramah Filij
26 † בני הרמה וגבע שש מאות עשרים ואחד :
duo & viginti centum Michmas Viri
27 † אנשי מכמס מאה עשרים ושנים :
.tres & viginti ducenti Hai & , Bethel Viri
28 † אנשי בית־אל והעי מאתים עשרים ושלשה :
quinquaginta centū Maghbis Filij .duo & quinquaginta Nebo Filij
29 † בני נבו חמשים ושנים : † בני מגביש מאה חמשים

[a] שבה

[b] שוב

[c] בוא

[d] מאה

[e] מאה

[f] שנה

.quatuor & quinquaginta ducenti mille, alterius Helā Filij .sex &
31 וששה׃ † בני עילם אחר אלף מאתים חמשים וארבעה׃
,Chadid, Lod Filij .viginti & trecenti Charim Filij
32 † בני חרם שלש [g]מאות ועשרים׃ † בני־לד חדיד [g]מאה
.quinque & , viginti septingenti , Ono &
33 ואונו שבע מאות עשרים וחמשה׃
.quinque & quadraginta trecenti ,Ierecho Filij
34 † בני ירחו שלש מאות ארבעים וחמשה׃
.triginta & sexcenti & millia tria , Senaah Filij
35 † בני סנאה שלשת אלפים ושש מאות ושלשים׃
,septuaginta nongenti ,Iesuah domui Iedahiah filij :Sacerdotes
36 † הכהנים בני ידעיה לבית ישוע תשע מאות שבעים
.duo & quinquaginta mille ,Inmer Filij .tres &
37 ושלשה׃ † בני אמר אלף חמשים ושנים׃
.septem & quadraginta ducenti mille ,Paschur Filij
38 † בני פשחור אלף מאתים ארבעים ושבעה׃
filij :Leuitæ .decem septem & mille , Charim Filij
39 † בני חרם אלף ושבעה עשר׃ † הלוים בני־
.quatuor & septuaginta Hodauiah filiis† Chadmiel &, Iesuah † de
40 ישוע וקדמיאל לבני הודויה שבעים וארבעה׃
.octo & viginti centum ,Asaph filij : Cantores
41 † המשררים בני אסף מאה עשרים ושמנה׃
filij , Talmon filij , Ather filij , Sallum filij , Ianitorum Filij
42 † בני השערים בני־שלום בני־אטר בני־טלמן בני־
.nouem & triginta centum omnes ,Sobai filij , Chathitah filij ,Hacub
עקוב בני חטיטא בני שבי הכל מאה שלשים ותשעה׃
.Tabaoth filij , Chasupha filij ,Sichah filij :Nethinim‖ ‖ Donati
43 † הנתינים בני־ציחא בני־חשופא בני טבעות׃
,Lebanah Filij Padon filij , Sihaha filij ,Cheros Filij
44 † בני־קרס בני־סיעהא בני פדון׃ † בני־לבנה
filij , Samlai filij ,Chaghab Filij .Haccub filij , Chaghabah filij
45 בני־חגבה בני עקוב׃ † בני־חגב בני־שמלי בני
46 .Reaiah filij ,Ghachar filij ,Ghiddel Filij .Chanan
47 חנן׃ † בני־גדל בני־גחר בני ראיה׃
,Huzza Filij .Ghasam filij , Nechoda filij , Resin Filij
48 † בני־רצין בני־נקודא בני גזם׃ † בני־עזא
.Nephusim filij ,Mehunim filij , Asnah Filij .Besai filij ,Paseach filij
49 בני־פסח בני בסי׃ † בני־אסנה בני־מעונים בני נפיסים׃ נפוסים ק
50 .Charchur filij , Chachupha filij ,Bachbuch Filij
51 † בני־בקבוק בני־חקופא בני חרחור׃
.Charsa filij , Mechida filij , Basluth Filij
52 † בני־בצלות בני־מחידא בני חרשא׃
.Tamach filij , Sisera filij , Barchos Filij
53 † בני־ברקוס בני־סיסרא בני־תמח׃
:Selomoh seruorum Filij . Chatipha filij, Netiach Filij
54 † בני נציח בני חטיפא׃ † בני עבדי שלמה
.Peruda filij , Sophereth filij ,Sothai filij
55 בני־סטי בני־הספרת בני פרודא׃
,Sephatiah Filij .Ghiddel filij , Darcon filij , Iahalah Filij
56 † בני־יעלה בני־דרקון בני גדל׃ † בני שפטיה
.Ami filij , Hasebaim Pochereth filij, Chattil filij
57 בני־חטיל בני פכרת הצביים בני אמי׃
,nonaginta trecenti ;Selomoh seruorum filij &, Nethinim Omnes
58 † כל־הנתינים ובני עבדי שלמה שלש מאות תשעים
,Cherub ,charsa-Tel, malach Tel de ascendentes isti Et .duo &
59 ושנים׃ † ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב
,suū semen & ,suorū patrum domū indicare potuerūt nō Et. Immer, Addā
אדן אמר ולא יכלו [h]להגיד בית־אבותם וזרעם [h]נגד
filij ,Thobiiah filij , Delaiah Filij .ipsi Israel ex an essent.
60 אם מישראל הם׃ † בני־דליה בני־טוביה בני
.duo & , quinquaginta , sexcenti , Nechoda
נקודא שש מאות חמשים ושנים׃
qui , Barzillai filij , Chos filij ,Chabaiah filij ,sacerdotum filiis de Et
61 † ומבני הכהנים בני חביה בני הקוץ בני ברזלי אשר
super est vocatus & , vxorem Ghilhaditis Barzillai filiabus de accepit
לקח מבנות ברזלי הגלעדי אשה ויקרא על־
,genealogizatorum, suā scripturam quæsierunt Hi . earum nomine genealogias,
62 שמם׃ † אלה בקשו כתבם המתיחשים
.sacerdotio à sunt abdicati & ,sunt inuenti non & inuētæ sunt, elongati
ולא נמצאו ויגאלו מן־הכהנה׃
sanctitate de comederent non vt , eos ad Tirsatha dixit Et *donec staret sacerdos in Vrim, & Tūmim.
63 † ויאמר התרשתא להם אשר לא־יאכלו מקדש
.perfectionibus in & , illustrationibus in sacerdotem stare vsque* ;sanctitatū
הקדשים עד עמד כהן [i]לאורים [k]ולתמים׃
millia duo † , millia decem quater ,vnus tanquam concio Omnis congregatio † &
64 † כל־הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים [i]אור [k]תמם

eorum ancillas & ,eorum seruos Præter .sexaginta trecenti
65 שלש־מאות ששים׃ † מלבד עבדיהם ואמהתיהם
† erant † eis Et .septem & triginta trecenti millia septem ipsi
אלה שבעת אלפים שלש מאות שלשים ושבעה ולהם
septingenti eorum Equi .ducenti cantatrices & , cantores
66 [l]משררים ומשררות מאתים׃ † סוסיהם שבע [m]מאות [l]שור [m]מאה
.quinque & quadraginta ducenti eorum muli ; sex & triginta
שלשים וששה פרדיהם מאתים ארבעים וחמשה׃
sex Asini .quinque & triginta quadringenti eorum Cameli
67 † גמליהם ארבע מאות שלשים וחמשה חמרים ששת *quidem ‖ principibus †cùm ingrederentur
eos intrando in† ,patrum capitibus‖ de* Et .viginti & septingenti millia
68 אלפים שבע מאות ועשרים׃ † ומראשי האבות [n]בבואם [n]בוא
domum ad se sponte obtulerūt ,Ierusalaim in‖quę DOMINI domum in ‖ est
לבית יהוה אשר בירושלם התנדבו לבית
.suo stabilimento† in eā stare faciendum ad , Dei vt facerent † loco
האלהים להעמידו על־[o]מכונו׃
auri , operis thesaurum in dederunt suam potestatem Secundum vires suas
69 † [p]ככחם נתנו לאוצר המלאכה זהב [o]כון [p]כחה
quinque minas argenti & , mille & ,millia decem sexies drachmas
דרכמונים שש־רבאות ואלף וכסף [q]מנים חמשת [q]מנה
,sacerdotes habitauerunt Et .centum sacerdotum tunicas & , millia sacerdotales
70 אלפים וכתנת כהנים מאה׃ † [r]וישבו הכהנים [r]שבה
Nethinim† & , ianitores & , cantores & , populo de & ,Leuitæ & † donati
והלוים ומן־העם והמשררים והשוערים והנתינים
.suis vrbibus in Israel omnis & ; suis vrbibus in
בעריהם וכל־ישראל בעריהם׃

CAP. III. ג

‖ erant sunt cōgregati Et .vrbib' in‖ Israel filij & ,septimus mensis attigit Et
1 † [a]ויגע החדש השביעי ובני ישראל בערים ויאספו [a]נגע
Iesuah surrexit Et .Ierusalaim in vnus vir tanquā populus
2 העם כאיש אחד אל־ירושלם׃ † [b]ויקם ישוע [b]קום
, Sealthiel filius Zerubabel &,sacerdotes eius fratres &, Iosadach filius
בן־יוצדק ואחיו הכהנים וזרבבל בן־שאלתיאל
vt offerrent ascendere faciendum ad , Israel Dei altare ædificauerūt & ;eius fratres &
ואחיו ויבנו את־מזבח אלהי ישראל [c]להעלות [c]עלה
holocausta †est ·Dei viri Moseh lege in† scriptum sicut ,ascensiones illud super
עליו עלות ככתוב [d]בתורת משה איש־האלהים׃ [d]ירה
eos super terrore in quia suis stabilimentis * in altare firmauerunt Et
3 † ויכינו המזבח על־מכונתו כי באימה עליהם *loco suo eo quod timerēt sibiipsi
holocausta, DOMINO ascēsiones‖ illud sup obtulerūt Et .terrarū populis à ‖ holocausta
מעמי הארצות ויעל עליו עלות ליהוה עלות לו ק
tabernaculorum solemnitatem fecerunt Et .vespere & , mane
4 לבקר ולערב׃ † [e]ויעשו את־חג [f]הסכות [e]עשה [f]סכך
consuetudinem secundum numero in die in die ascēsionem* in&, ‡scriptū sicut ‡est
ככתוב ועלת יום ביום במספר כמשפט *holocausta per singulos dies
, mensibus‡ in & , iuge holocaustum postea Et .suo die in diei rem‡ ‡per singulos dies.
5 דבר־יום ביומו׃ † ואחרי־כן עלת תמיד ולחדשים ‡ calendis,
offerēti spōtaneè oī & sanctificatis DOMINI solēnitatibus omnib' in &
ולכל־מועדי יהוה המקדשים ולכל מתנדב
coeperunt septimi mensis vno die A .DOMINO spontaneū primo
6 נדבה ליהוה׃ † מיום אחד לחדש השביעי [g]החלו [g]חלל
non DOMINI templum Et .DOMINO ascensiones facere ascendere offerre holocausta
[h]להעלות עלות ליהוה והיכל יהוה לא [h]עלה
.erat fundatum
יסד׃
† latomis & opificibus, , potum & , cibum & ; artificibus & cæsoribus† argentum dederunt Et
7 † [i]ויתנו־כסף לחצבים ולחרשים ומאכל ומשתה [i]נתן
Tyriis, vt adducerent Lebanon de cedrina ligna adducendum ad ,Sotim & , Sidoniis oleum &
ושמן לצדנים [k]ולצרים [l]להביא עצי ארזים מן־הלבנון [k]צור [l]בוא
‖ voluntatem .eis Paras regis Chores permissionē‖ iuxta ,Iappo mare ad
אל־ים יפוא [m]כרשיון כורש מלך־פרס עליהם׃ [m]רשה
Dei domum ad eorum aduentus secundo anno in Et
8 † ובשנה [n]השנית לבואם אל־בית האלהים [n]שנה
, Sealthiel filius Zerubabel coeperūt, secundo mense in, Ierusalaim in
לירושלם בחדש השני החלו זרבבל בן־שאלתיאל
reliqui fratres , Leuitæ & ,sacerdotes eorum fratrum residuum & , Iosadach filius Iesuah &
וישוע בן־יוצדק ושאר אחיהם הכהנים והלוים
qui venerunt ‡in Leuitas statuerunt & ,Ierusalaim ‡captiuitate de venientes omnes &
וכל־הבאים [o]מהשבי ירושלם ויעמידו את־הלוים [o]שבה
vt præessent operi domus opere super vrgendum ad , supra & ,annorum viginti filio à
מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על־מלאכת בית־
.DOMINI
יהוה׃

residuum‡ &, scriba Simsai &, rationis præfectus Rechum Tunc
9 †אדין רחום בעל־טעם ושמשי ספרא ושאר
, Archeuaie, Apharsaie, Tarpelaie‡, Apharsathchaie &, Dinaie, eorũ societatũ
כנותהון דיניא ואפרסתכיא טרפליא אפרסיא ארכוי
.Helmaie‡, Dehaue, Susanchaie, Bablaie
בבליא שושנכיא דהוא עלמיא׃
, inclytus* &, magnus Asnaphar transtulit quas nationum residuum Et
10 †ושאר אמיא די הגלי אסנפר רבא ויקירא
, flumen trans residuum &, Samaritanorum quæ vrbe† in eas fecit habitare &
והותב המו בקריה די שמרין ושאר עבר־נהרה
ipsum ad miserunt quam epistolæ exemplar Hoc .Cheheneth &
11 וכענת׃ †דנה פרשגן אגרתא די שלחו עלוהי
.Cheheneth &, flumen trans viri, tui Serui: regem Artachsasta ad
על־ארתחששתא מלכא עבדיך אנש עבר־נהרה וכענת׃
, te à ascenderunt qui Iehudæi quòd, regi existendum ad Notum
12 †ידיע להוא למלכא די יהודיא די סלקו מן־לותך
, pessimam &, rebellem ciuitatem, Ierusalem in venerunt nos ad
עלינא אתו לירושלם קריתא מרדתא ובאישתא
.consuerunt fundamenta &, fundauerunt muros &, ædificantes
בנין ושוריא שכללו ואשיא יחיטו׃
, ædificabitur †illa ciuitas en* quòd, regi existendum ad ‡notum Nunc
13 †כען ידיע להוא למלכא די הן קריתא דך תתבנא
tributum &, dabunt nũ solitũ‖ redditũ &, censum, vectigal; fundabuntur‡ muri &
ושוריא ישתכללון מנדה־בלו והלך לא ינתנון ואפתם
.detrimento afficies ‡ regum
מלכים תהנזק׃
turpitudinem &, sumus saliti‡ palatij sale quod† vicissitudine omni *Nunc
14 †כען כל־קבל די־מלח היכלא מלחנא ועררות
notificauimus &, misimus hoc Super *. videre nobis cõueniens‡ non regis
מלכא לא־אריך־לנא למחזא על־דנה שלחנא והודענא
inuenies &, tuorũ patrum monumentorum † libro in perquirat Vt :regi
15 למלכא׃ †די יבקר בספר דכרניא די אבהתך ותהשכח
nocens & rebellis ‡ vrbs illa vrbs quòd scies &, historiarum libro in
בספר דכרניא ותנדע די קריתא דך קריא מרדא ומהנזקת
à eius medio in † facientes defectionem & : prouinciis &, regibus
מלכין ומדנן ואשתדור עבדין בגוה מן־
.est destructa hæc ciuitas hoc Super‡ .sæculi diebus
יומת עלמא על־דנה קריתא דך החרבת׃
, ædificabitur † hæc ciuitas en quòd*, regi nos Notificantes‡
16 †מהודעין אנחנה למלכא די הן קריתא דך תתבנא
non, flumen trans in‡ portio, hoc oppositum ad; fundabuntur† ipsius muri &.
ושוריה ישתכללון לקבל דנה חלק בעבר נהרא לא
, rationis præfectum‖ Rechum ad rex misit Verbum .tibi illa est *
17 איתי לך׃ †פתגמא שלח מלכא על־רחום בעל־טעם
, Samaria in habitantes‡ qui, eorum societatum reliquum † &, scribam Simsai &.
ושמשי ספרא ושאר כנותהון די יתבין בשמרין
epistolæ Extractus † , Cheheth & Selam * flumen trans residuum‡ &
18 ושאר עבר־נהרה שלם וכעת׃ †נשתונא
.me coram est lectus explicitè ‡ , nos ad misistis quam
די־שלחתון עלינא מפרש קרי קדמי׃
quòd, inuenerunt &, quæsierunt &, sententia est posita ‡ me à Et
19 †ומני שים טעם ובקרו והשכחו די
, rebellio &: se eleuans * reges aduersum seculi diebus à illa ciuitas
קריתא דך מן־יומת עלמא על־מלכין מתנשאה ומרד
.ea in fiebat defectio † &
ואשתדור מתעבד־בה׃
omnibus in dominatores‡ &, Ierusalem super ‡ fuerunt fortes reges Et
20 †ומלכין תקיפין הוו על־ירושלם ושליטין בכל
.eis dabatur solitus † redditus & cẽsus, vectigal* &, flumen trans ‖
עבר נהרה ומדה בלו והלך מתיהב להון׃
vrbs &; illos viros cessare faciendum ad ‡, edictum ponite Nunc
21 †כען שימו טעם לבטלא גבריא אלך וקריתא
.fuerit positum decretum ‡ me à donec, ædificetur non illa
דך לא תתבנא עד־מני טעמא יתשם׃
corruptio crescet Cur .hoc super facere errorem estote cauti ‖ Et
22 †וזהירין הוו שלו למעבד על־דנה למה ישגא חבלא
?regum perniciem in †
להנזקת מלכין׃
Arthachsastæ ipsius epistolæ extractus exemplar quo ex Tunc ‡
23 †אדין מן־די פרשגן נשתונא די ארתחששתא
abierunt, eorũ societate‡ &, scriba Simsai &, Rechum corã ‖ lectum regis
מלכא קרי קדם־רחום ושמשי ספרא וכנותהון אזלו
brachio in eos fecerunt cessare &, Iehudæos‡ super Ierusalem in festinentia in
בבהילו לירושלם על־יהודיא ובטלו המו באדרע
.robore &
וחיל׃

à cõmẽtariis ‡ reliqui socij eorum, ‡ Tripolitæ, Persæ, ארכויא ק ‖ Babylonij, Susitæ, ‡ Elamitæ. reliquę gẽtes *gloriosus גלה יתב † vrbibus Samariæ, & reliquę gentes quæ sunt ‖ quicunque sunt · sit · malam, אתא parietes com posuerunt. בנה חוט *sit *si † ædificata fuerit, ‡ fundati fuerint, tributũ, & vectigal ‖ annuum ‡ lædetur. *pro † salis ‡ quem comedimus, contemptum ערה ידע ‡ est pulchrum *Propterea † historiarũ ‡ est † fuerunt · ‡ Propterea · ‡ Notificam* * quia si † ædificata fuerit · ידע ‡ fundati fuerint pro vice illa, ‡ quę tibi detur ab iis qui sunt *erit ‖ à commentariis, † reliquos socios eius ‡ habitant ‡ alios qui erant * pax, & secundum tempus. † Epistola ‡ manifestè lecta קרא ‡ positum est decretum, * eleuatur: & rebellat, † rebellio ‡ in ‡ dominati sunt ‖ qui erant * tributũ, vectigal, & † annualis ‡ vt cessent viri illi, ‡ præceptum שום ‖ moniti estis * vt faciatis iuxta † ad nocendũ regibus? ‡ Ilico, cum ‖ esset ‡ socii festinanter ‡ ad

filij, eius filii &, Chadmiel, eius fratres & eius filij, Iesuah Stetitque
9 †ויעמד ישוע בניו ואחיו קדמיאל ובניו בני־
domo in opus facientem super vrgendum ad, vnus tanquã Iehudah
יהודה כאחד לנצח על־עשה המלאכה בבית
.Leuitæ eorum fratres &, eorum filij, Chenadad filij ; Dei
האלהים בני חנדד בניהם ואחיהם הלוים׃
sacerdotes fecerũt stare &; DOMINI templũ ædificantes fundauerũt Et
10 †ויסדו הבנים את־היכל יהוה ויעמידו הכהנים
laudandum ad, cymbalis cum Asaph filios Leuitas &, tubis cum indutos
מלבשים בחצצרות והלוים בני־אסף במצלתים להלל
.Israel regis Dauid manus super DOMINVM
את־יהוה על־ידי דויד מלך־ישראל׃
, bonus quoniam, DOMINO confitẽdo in &, laudando in concinebant Et
11 †ויענו בהלל ובהודת ליהוה כי טוב
populus omnis Et .Israel super eius misericordia seculum in quoniam
כי־לעולם חסדו על־ישראל וכל־העם
super, DOMINVM laudando in, magna vociferatione sunt vociferati
הריעו תרועה גדולה בהלל ליהוה על
, sacerdotibus ex multi Et .DOMINI domum esse fundatam
12 הוסד בית־יהוה׃ †ורבים מהכהנים
domum viderunt qui, seniores, patrum capitibus &, Leuitis &
והלוים וראשי האבות הזקנים אשר ראו את־הבית
voce in flentes‡, eorum oculis in domum hanc ipsum fundando in, primam
הראשון ביסדו זה הבית בעיניהם בכים בקול
.vocem eleuando, lætitia in vociferatione in multi & : magna
גדול ורבים בתרועה בשמחה להרים קול׃
voce à lætitiæ vociferationis† vocem dignoscentes populus non Et
13 †ואין העם מכירים קול תרועת השמחה לקול
vox &, magna vociferatione vociferantes* populus quia, populi fletus
בכי העם כי העם מריעים תרועה גדולה והקול
.longinquum in vsq; audiebatur
נשמע עד־למרחוק׃

vt præessent facienti · בנה · vt laudarent · per · dũ laudarent Dominũ, & confiterentur · ענה ידה · dũ laudarent Dominũ, eò quòd fundata esset domus · יסד · principibus · dũ fundarent ‡ flebant · בכה · רבב רום · agnoscebat † clamoris * vociferabat · נכר רוע

CAP. IIII. ד

transmigrationis filij quòd, Biniamin &, Iehudah angustiatores audierũt Et
1 †וישמעו צרי יהודה ובנימן כי־בני הגולה
.Israel Deo DOMINO templum ædificantes
בונים היכל ליהוה אלהי ישראל׃
: eis dixerunt &, patrum capita ad &, Zerubabel ad accesserunt Et
2 †ויגשו אל־זרבבל ואל־ראשי האבות ויאמרו להם
non‡ &, vestrum Deum quæremus vos sicut quia, vobiscum Aedificabimus
נבנה עמכם כי ככם נדרוש לאלהיכם ולא
nos facientis ascendere‖, Assur regis chadon-Eser diebus à immolantes nos
אנחנו זבחים מימי אסר חדן מלך אשור המעלה אתנו
capitum residuum &, Iesuah &, Zerubabel eis dixit Et .huc
3 פה׃ †ויאמר להם זרבבל וישוע ושאר ראשי
.nostro Deo domum ædificare, nobis & vobis Non: Israel patrum
האבות לישראל לא־לכם ולנו לבנות בית לאלהינו
, Israel Deo DOMINO ædificabimus pariter nos quoniam
כי אנחנו יחד נבנה ליהוה אלהי ישראל
.Paras rex, Chores rex nobis præcepit quemadmodum
כאשר צונו המלך כורש מלך־פרס׃
conturbantes‖ &, Iehudah populi manus dissoluentes terræ populus fuit Et
4 †ויהי עם־הארץ מרפים ידי עם־יהודה ומבלהים
consiliarios eos cõtra mercede conducentes‡ Et .ædificandum ad, eos
5 אותם לבנות׃ †וסכרים עליהם יועצים
ad vsque &, Paras regis Chores diebus omnibus; eorũ consiliũ infringendũ ad
להפר עצתם כל־ימי כורש מלך פרס ועד־
.Paras regis Dariaues regnum
מלכות דריוש מלך־פרס׃
scripserunt, eius regni principio in Achasueros regno in Et
6 †ובמלכות אחשורוש בתחלת מלכותו כתבו
.Ierusalaim &, Iehudah habitatores cõtra accusationem
שטנה על־ישבי יהודה וירושלם׃
, Thabel, Mithredath pace in scripsit Arthachsasta diebus in Et
7 †ובימי ארתחששתא כתב בשלם מתרדת טבאל
scriptura & : Paras regem Arthachsasta ad eius societatum residuum &
ושאר כנותו על־ארתחששתא מלך פרס וכתב
.Aramicè‖ interpretata &, Aramicè‡ scripta epistolæ
הנשתון כתוב ארמית ומתרגם ארמית׃
epistolam scripserunt scriba Simsai &, rationis præfectus Rechum
8 †רחום בעל־טעם ושמשי ספרא כתבו אגרא
.dicemus vt regem Arthachsasta ad, Ierusalem super vnam
חדה על־ירושלם לארתחששתא מלכא כנמא׃

hostes · צור · ædificarent · בנה · נגש · quærimus ‡ ei îmolam* ‖ qui ascendere fecit · לו ק · reliqui principes · vestra, sed nostra interest · בנה · Sed · צוה · dissoluebat ‖ perturbabat ne ædificarẽt · מבהלים ק ‡ conduxerũt vt dissiparent · יעץ · חלל · יום · verbis pacificis · reliqui socij · כנוה ‡ erat syriacè, ‖ erat syriacè. · à cõmẽtariis · huiuscemodi. · אחד

fuit‡& ; Ierusalem in‖quæ Dei domus opus cessauit *instanti* In
24 † באדין בטלת עבידת בית־אלהא די בירושלם והות
.Paras regis Dariaues regni secundum annum ad vsque *intermissum*
בטלא עד שנת תרתין למלכות דריוש מלך־פרס׃

CAP. V. ה

,prophetæ Hiddo filius Zechariah &,propheta Chaggai prophetauit Et
1 † והתנבי חגי נביאה וזכריה בר־עדוא נביאיא
Israel Dei nomine in ,Ierusalem in & ,Iehudæa in *qui* Iehudæos *super*
על־יהודיא די ביהוד ובירושלם בשם אלה ישראל
, Sealthiel filius Zerubbabel surrexerunt *instanti* In .eos super
2 עליהון׃ † באדין קמו זרבבל בר־שאלתיאל
,Ierusalē in‖quę , Dei domū ædificare cœperūt &,Iosadach filius Iesuah&
וישוע בר־יוצדק ושריו למבנא בית אלהא די בירושלם
.eis auxiliantes Dei ipsius prophetæ†eis cum &
ועמהון נביאיא די־אלהא מסעדין להון׃
, flumen trans * dux Tattenai eos ad venit tempore illo In
3 † בה־זמנא אתה עליהון תתני פחת עבר־נהרה
vobis posuit Quis : eis *dicentes*‖sic &,eorū *societates*&,bozenai-Sethar&
ושתר בוזני וכנותהון וכן אמרין להם מן־שם לכם
?*fundare*† istos muros & , *ædificare*‡hanc domum ‡ *decretū* *
טעם ביתא דנה לבנא ואשרנא דנה לשכללה׃
qui virorum nomina *ipsa*‡ Quæ :eis diximus *pacto hoc* ‖ Tunc
4 † אדין כנמא אמרנא להם מן־אנון שמהת גבריא די־
super fuit eorum Dei oculus Et ?*ædificantes* ædificium hoc
5 דנה בנינא בנין׃ † ועין אלההם הות על־
Dariaues ad *placitum* donec, eos fecerunt cessare non & , Iehudæorū senes
שבי יהודיא ולא־בטלו המו עד־טעמא לדריוש
.*hoc super epistolam redire facerent* tunc & ; pergeret
יהך ואדין יתיבון נשתונא על־דנה׃
, flumen trans ‡ dux Tattenai misit quam , epistolæ Exemplar
6 † פרשגן אגרת די־שלח תתני פחת עבר־נהרה
ad , flumen trans *in*‖qui Apharsechaie ,eius *societates* &,bozenai-Sethar&
ושתר בוזני וכנותה אפרסכיא די בעבר נהרה על־
hoc iuxta & , eum ad miserunt Verbum .regem Dariaues
7 דריוש מלכא׃ † פתגמא שלחו עלוהי וכדנה
.omnis pax regi Dariaues: eius medio in erat scriptum
כתיב בגוה לדריוש מלכא שלמא כלא׃
prouinciam Iehudæam in iuimus quòd , regi *existendum ad* Notum
8 † ידיע ׀ להוא למלכא די־אזלנא ליהוד מדינתא
lignum & , *marmoris* lapide ædificatur ipsa & , magni Dei domum ad
לבית אלהא רבא והוא מתבנא אבן גלל ואע
prosperatur & , fit *studiose* ipsum opus &, parietibus in *ponitur*
מתשם בכתליא ועבידתא דך אספרנא מתעבדא ומצלח
huiuscemodi, illos seniores interrogauim' Tunc .eorum manibus in
9 בידהם׃ † אדין שאלנא לשביא אלך כנמא
, *ædificare*‡ hanc domum † *statutum* vobis posuit Quis : eis diximus
אמרנא להם מן־שם לכם טעם ביתא דנה למבניה
?*fundare hunc murum &*
ואשרנא דנה לשכללה׃
vt , tibi *notificandum ad*† , eos interrogauimus eorum *nomina*‡ etiam Et
10 † ואף שמהתהם שאלנא להם להודעותך די
.eorum *capitibus in*‡ qui virorum *nomen** scriberemus
נכתב שם־גבריא די בראשיהם׃
ipsi‡ Nos : dicendo , nobis responderunt verbum huiuscemodi Et
11 † וכנמא פתגמא התיבונא למאמר אנחנא המו
fuit quæ ,domum *ædificantes* & , terræ & cælorum Dei *ipsius* serui
עבדוהי די־אלה שמיא וארעא ובנין ביתא די־הוא
magnus Israel rex Et .multos annos hos antè *ab* ædificata
בנה מקדמת דנה שנין שגיאן ומלך לישראל רב
nostri patres prouocauerūt quo ex Verūtamē .eā *perfecit* & ,eā ædificauit
12 בנהי ושכללה׃ † להן מן־די הרגזו אבהתנא
,Chaldæi Babel regis Nebuchadnesar manū in eos tradidit, cælorū Deum
לאלה שמיא יהב המו ביד נבוכדנצר מלך־בבל כסדיא
.Babel in fecit transmigrare † populum& , *eam* destruxit hanc domum &
וביתה דנה סתרה ועמה הגלי לבבל׃
rex Chores , Babel regis Chores *vno* anno in Veruntamen
13 † ברם בשנת חדה לכורש מלכא די בבל כורש מלכא
.*ædificandum ad hanc* Dei *domum* , edictum posuit
שם טעם בית־אלהא דנה לבנא׃
quæ , *argenti &* , *auri quæ* Dei domus vasa etiam Et
14 † ואף מאניא די־בית־אלהא די־דהבה וכספא די
ea tulerat &;Ierusalem in * quod templo è eduxerat Nebuchadnesar
נבוכדנצר הנפק מן־היכלא די בירושלם והיבל המו

Tunc ‡erat
‡ cessauit
נבא u
qui erant
Tunc
קום x
‖est
† erant
* eorum qui erant
socij
‖ dixerunt
שום y
*preceptū vt ‡ædificaretis, †fundaretis? ‖adhuc ‡sunt ‖ædificant?
בנא z
הוה a
res
responderent per epistolā super his.
תוב b
‡ eorum qui erant socij
sit
דון c
impolito, & ligna ponuntur
festinanter
שום d
*preceptū vt ‡ædificaretis, & parietes hos fundaretis?
שום e
ידע f
‡de nominib'
† vt notificaremus
* nomina
‡sunt duces
‡ sumus reædificamus
תוב g
שנא h
fundauit
† eius
גלה i
primo
vt dom' Dei hæc ædificaretur.
aurea, & argentea.
* est

ipsius templo è rex Chores *ea* eduxit, Babel *ipsius* templum in
להיכלא די בבל הנפק המו כורש מלכא די
.*eum posuerat* ducem quem , *eius nomen* Sesbasar ipsi sunt data & , Babel
בבל ויהיבו לששבצר שמה די פחה שמה׃
, templum in ea fac *descendere* ,vade , tolle vasa Hæc: ei Dixitque
15 † ואמר־לה אלה מאניא שא אזל־אחת המו בהיכלא
suo loco in ædificetur Dei domus & ; Ierusalem in † quod
די בירושלם ובית אלהא יתבנא על־אתרה׃
quæ , Dei domus fundamenta *dedit* ,venit ille Sesbasar Tunc
16 † אדין ששבצר דך אתא יהב אשיא די־בית אלהא די
.est perfecta non &, ædificatur *nunc*† vsque & *tunc* ex & ,Ierusalem in
בירושלם ומן־אדין ועד־כען מתבנא ולא שלם׃
gazarum domo in quæratur,‡ bonum *rege* *super en* nunc Et
17 † וכען הן על־מלכא טב יתבקר בבית גנזיא די־
positum rege Chores à hoc sit an,Babel in*quæ *illic* regis
מלכא תמה די בבבל הן איתי די־מן־כורש מלכא שים
voluntatē & : Ierusalem in‡,hanc Dei domum *ædificandum ad* , edictum
טעם למבנא בית־אלהא דך בירושלם ורעות
.nos ad mittat hoc super regis
מלכא על־דנה ישלח עלינא׃

CAP. VI. ו

domo in quæsierunt &, *statutum* posuit rex Dariaues Tunc
1 † באדין דריוש מלכא שם טעם ובקרו בבית
.Babel in ibi *repositarum* ,*gazarum qui* librorum
ספריא די גנזיא מהחתין תמה בבבל׃
prouincia Madai in‡quod, palatio in‡*scripturarū scrinio in* est inuentū Et
2 † והשתכח באחמתא בבירתא די במדי מדינתה
: memoriale *illud intra*‖scriptum sic & , vnum volumen
מגלה חדה וכן־כתיב בגוה דכרונה׃
, edictum posuit rex Chores , regis Chores *vno** anno In
3 † בשנת חדה לכורש מלכא כורש מלכא שם טעם
immolantes quo locus‡,ædificaretur domus Ierusalem in † Dei ;domus ‡
בית־אלהא בירושלם ביתא יתבנא אתר די־דבחין
: sexaginta cubitorum eius altitudo .*comportantes eius fundamenta* &,victimas
דבחין ואשוהי מסובלין רומה אמין שתין
.sexaginta cubitorum eius latitudo
פתיה אמין שתין׃
, *noui ligni structura &* , *tres marmoris lapidis Structuræ*
4 † נדבכין די־אבן גלל תלתא ונדבך די־אע חדת
.dabitur regis domo *è eductio &*
ונפקתא מן־בית מלכא תתיהב׃
quæ , *argenti &* , *auri que** Dei domus vasa etiam Et
5 † ואף מאני בית־אלהא די דהבה וכספא די
detulerat & , Ierusalem in ‡ quod templo è eduxerat Nebuchadnesar
נבוכדנצר הנפק מן־היכלא די־בירושלם והיבל
suum locum ad Ierusalem in‖quod , templū ad *vadat* & reddant , Babel in
לבבל יהתיבון ויהך להיכלא די־בירושלם לאתרה
.Dei domum in *facias descendere* &
ותחת בבית אלהא׃
eorum *societates* &,Bozenai-Sethar,flumē trans† dux Tattenai Nunc
6 † כען תתני פחת עבר־נהרה שתר בוזני וכנותהון
: inde estote longinqui , flumen trans *in** qui Apharsecaie
אפרסכיא די בעבר נהרה רחיקין הוו מן־תמה׃
Iehudæorum *ducem*‡ huius Dei domus *opus ad* Dimittite
7 † שבקו לעבידת בית־אלהא דך פחת יהודיא
.suo loco in *ædificabunt hanc* ‖ Dei Domum .Iehudæorū senioribus&
ולשבי יהודיא בית־אלהא דך יבנון על־אתרה׃
senioribus cum facietis quod,*hoc ad*‡edictum est positum me à Et
8 † ומני שים טעם למא די־תעבדון עם־שבי
opibus de & ,hanc Dei domum ædificando in, istorum Iehudæorum
יהודיא אלך למבנא בית־אלהא דך ומנכסי
data fit eductio diligenter† , flumen trans *census*‖ quæ regis
מלכא די מדת עבר נהרא אספרנא נפקתא תהוא מתיהבא
.*faciendum cessare ad*‖non *quod* , illis viris
לגבריא אלך די־לא לבטלא׃
holocausta in agni & , arietes & , boum filij & ‡necessarium quod Et
9 † ומה חשחן ובני תורין ודכרין ואמרין ׀ לעלון
, sacerdotū verbū secundū oleū &,vinum sal , frumenta , cælorum Dei
לאלה שמיא חנטין מלח ׀ חמר ומשח כמאמר כהניא
non vt , *die in die eis datum existendum ad* , Ierusalem in † qui
די־בירושלם להוא מתיהב להם יום ביום די־לא
.*cessatio*
שלו׃

constituerat.
יהיה
deferre
יהב k
נשא נחת l
‡est
posuit
‖est
eo tempore
† ad hoc tēp'
si regi ‖est
‡thesaurorū
*est
vt ædificarēt
‡ quæ est
רעה m
præceptum,
נחת
thesaurorū, qui positi erāt in lagena
‡quę erat
‖erat intrinsecus
שכח n
גלל o
שנה p
*primo * vt
‡ quæ est
‡ in
immolant
parietes eius colligarētur.
Parietes , ex lapidib' marmoreis tres, & paries interior è lignis nouis,& sumptus de aurea, & argentea ‡ erat
vadant
‖est
descendant
†eorum qui sunt socij
*estis
היה q
vt fiat
‡ à duce
Domus hæc ædificabitur
בנה r
שוב
‡ illi substantia
‡est tributū
† festinanter redditus
‖ vt cessent.
‡ fuerit
עלה
† sunt dabuntur eis per singulos dies, sit error.
שלה

vitis orantes‖& ,cælorum Deo *quietis odores* *offerentes* *sint* Vt
10 † די־להון מהקרבין [x] ניחוחין לאלה שמיא [y] ומצלין [z] לחיי
offerant suffi meta ‖orent pro vita
omnis quod ,decretū est positum me à Et .eius filiis ‡ & , regis
11 מלכא ובנוהי׃ † ומני שים טעם די כל־
[x] נוח [y] צלה
,eius domo è lignum *euellatur*† ,hoc verbum mutauerit qui homo
[z] חיה
אנש די יהשנא פתגמא דנה יתנסח אע מן־ביתה
‡ pro † diruatur
.hoc propter fiat *latrina** eius domus & :eo in *deleatur*‖ erectum &
‖suspendatur * sterquiliniū
וזקיף יתמחא עלוהי וביתה נולו יתעבד על־דנה׃
,regem omnem dissipet ,ibi suum nomen facit habitare qui Deus Et
12 † ואלהא די־שכן שמה תמה ימגר כל־מלך
Dei domum corrūpendū ad,mutandū ad suā manūmiserit qui populū&
ועם די ישלח ידה להשניה לחבלה בית־אלהא
festinanter , decretum posui Dariaues Ego .Ierusalaim in ‡quæ , hanc
‡ est
דך די־בירושלם אנא דריוש שמת טעם אספרנא
,Setharbozenai ,flumen trans‡dux Tattenai Tunc .fiat
‖eorū qui erāt
13 יתעבד׃ † אדין תתני פחת עבר־נהרה שתר בוזני
socij
est dictum vt‡ , rex Dariaues misit quod secundum,eorum *societates*&
‡secundū hoc
וכנותהון לקבל די־שלח דריוש מלכא כנמא
, *ædificantes* Iudæorum seniores Et .fecerunt festinanter
ædificabant,
14 אספרנא עבדו׃ † [a] ושבי יהודיא [b] בנין
[a] שוב [b] בנה
: Hiddo filij Zechariah & ,prophetæ Chaggai *prophetia in prosperantes* &
prosperaban-tur secūdum prophetiam
ומצלחין בנבואת חגי נביאה וזכריה בר־עדוא
,Chores præcepto ex & ,Israel Dei pcepto ex fūdauerūt &,ædificauerūt&
ובנו ושכללו מן־טעם אלה ישראל ומטעם כורש
.Paras regis Artachsastæ & ,Dariaues &
ודריוש וארתחששתא מלך פרס׃
qui ,Adar mensis tertium diem ad vsque hæc domus est perfecta Et
15 † ושיציא ביתה דנה עד יום תלתה לירח אדר די־
.regis Dariaues regni sextus annus *ipse*‡
‡ est
היא שנת־שת למלכות דריוש מלכא׃
filiorum residuum & ,Leuitæ & , sacerdotes Israel filij fecerunt Et
reliqui filij
16 † ועבדו בני־ישראל כהניא ולויא ושאר בני־
. gaudio cum huius Dei domus dedicationē ,trāsmigratiōis
גלותא חנכת בית־אלהא דנה בחדוה׃
, centum *iuuencos**huius Dei domus dedicationē *fecerunt appropinquare* Et
obtulerunt * vitulos
17 † והקרבו לחנכת בית־אלהא דנה תורין מאה
, *peccatis* caprarum hircos & , quadringentos agnos , ducentos arietes
pro peccato, pro לחטאה
דכרין [c] מאתין אמרין ארבע מאה וצפירי [d] עזין לחטיא
.Israel tribuum numerum *ad*‖,duodecim Israel toto *super*
על־כל־ישראל תרי עשר למנין שבטי ישראל׃
[c] מאה [d] עז
suis *partitionib⁹* in Leuitas&,suis diuisionibus in sacerdotes statuerunt Et
‖ secundum distinctioni-bus
18 † והקימו כהניא בפלגתהון ולויא במחלקתהון
.Moseh libri scripturam iuxta ;Ierusalem in *quod*‖ Dei *opus** super
*opera Dei ‖quæ erant
על־עבידת אלהא די בירושלם ככתב ספר משה׃
mensis quartadecima in Pesach† transmigrationis filij fecerunt Et
†*transitum*
19 † [f] ויעשו בני־הגולה את־הפסח בארבעה עשר לחדש
[f] עשה
,vnus tanquā Leuitę & ,sacerdotes sunt purificati Nam .primi
20 הראשון׃ † כי הטהרו הכהנים והלוים כאחד
filiis omnibus † Pesach immolauerunt Et .mundi ipsi cuncti
† pro
כלם טהורים [g] וישחטו הפסח לכל־בני
[g] שחט
.sibiipsis &,sacerdotibus eorū fratribus &,transmigrationis
הגולה ולאחיהם הכהנים ולהם׃
omnis & , transmigratione de *reuertentes* Israel filij comederunt Et
qui reuersi erant
21 † ויאכלו בני־ישראל השבים מהגולה וכל
DOMINVM *querendum ad*‡, eos ad terræ gentiū coinquinatione à *separatus*
qui se separa-uerat ‡ vt quæreret
[h] הנבדל מטמאת גויי־הארץ אלהם לדרש ליהוה
[h] בדל
infermentatorum solennitatem fecerunt Et .Israel Deum
22 אלהי ישראל׃ † [i] ויעשו חג־מצות
[i] חגג
, DOMINVS eos lætificauerat quia :lætitia cum diebus septem
שבעת ימים בשמחה כי־שמחם יהוה
eorum manus confortandū ad eos ad Assur regis cor fecerat cōuerti&
[k] והסב לב מלך־אשור עליהם לחזק ידיהם
[k] סבב
.Israel Dei Dei domus opere in
במלאכת בית־האלהים אלהי ישראל׃

CAP. VII. I

regis Arthachsastæ regno in hæc verba post Et
1 † ואחר הדברים האלה במלכות ארתחשסתא מלך־
.Chilchiiah filij ,Hazariah filij Seraiah filius Hezra † Paras
† erat
פרס עזרא בן־שריה בן־עזריה בן־חלקיה׃
.Achithub filij , Sadoc filij ,Sallum Filij
2 † בן־שלום בן־צדוק בן־אחיטוב׃
.Meraioth filij ,Hazariah filij , Amariah Filij
3 † בן־אמריה בן־עזריה בן־מריות׃

.Bucchi filij ,Huzzi filij ,Zerachiah Filij
4 † בן־זרחיה בן־עזי בן־בקי׃
sacerdotis Aharon filij , Elhazar filij ,Pinechas filij ,Abisuah Filij
5 † בן־אבישוע בן־פינחס בן־אלעזר בן־אהרן הכהן
primi. ‡erat
velox scriba *ipse*‡ & ,Babel è ascendit Hezra Ipse . *capitis*
6 הראש׃ † הוא עזרא עלה מבבל והוא־ספר מהיר
ei dedit & ,Israel Deus DOMINVS dedit quam ,Moseh lege in
[l] ירה
[l] בתורת משה אשר־נתן יהוה אלהי ישראל [m] ויתן־לו
[m] נתן
.eius petitionem oēm eum super sui Dei DOMINI manū secundū rex
המלך כיד־יהוה אלהיו עליו כל בקשתו׃
,Leuitis & ,sacerdotibus de & ,Israel filiis de ascenderunt Et
[n] עלה
7 † [n] ויעלו מבני־ישראל ומן־הכהנים והלוים
† *donatis*
septimo anno in ,Ierusalaim in Nethinim†& ,ianitorib⁹ & ,cātoribus &
[o] שנה
והמשררים והשערים והנתינים אל־ירושלם [o] בשנת־שבע
‡in
. quinto mense in Ierusalaim‡venit Et . regis Arthachsastæ
[p] בוא
8 לארתחשסתא המלך׃ † [p] ויבא ירושלם בחדש החמישי
* est ‡prima
primi mensis *vna*‡in Quia .regis septimus annus* Ipse
9 היא שנת השביעית למלך׃ † כי באחד לחדש הראשון
†fuit initiū ‡ prima
venit quinti mensis *vna*‡in & ,Babel de ascēsionis *fundamentū ipsum*†
הוא יסד המעלה מבבל ובאחד לחדש החמישי בא
.eum super bonam sui Dei manum secundum Ierusalaim in
אל־ירושלם כיד־אלהיו הטובה עליו׃
vt quæreret
,DOMINI legem *quærendum ad* ,suum cor parauit Hezra Quia
[q] כון [r] ירה
10 † כי עזרא [q] הכין לבבו [r] לדרוש את־תורת יהוה
vt faceret, & doceret ‡præceptum
.iudicium & ,*statutum* ‡ Israel *in docendum ad & ,faciendum ad* &
[s] ולעשות וללמד בישראל חק ומשפט׃
[s] עשה
Arthachsasta rex dedit quam ,epistolæ *extractus* exemplar* hoc Et
*est
11 † וזה פרשגן הנשתון אשר נתן המלך ארתחשסתא
DOMINI præceptorum verborum scribæ. ,scribæ sacerdoti Hezra
[t] צוה
לעזרא הכהן הספר ספר דברי [t] מצות־יהוה
regum rex Arthachsasta . Israel super eius statutorum &
[v] חקק legis
12 [u] וחקיו על־ישראל׃ † ארתחשסתא מלך מלכיא
,consummato cœli Dei *quod* , *statuti* scribæ , sacerdoti Hezræ
לעזרא כהנא ספר דתא די־אלה שמיא גמיר
qui sponta-neus est
lubens omnis quòd ,decretum est positum me A . Cheheneth &
[x] שום
13 וכענת׃ † מני [x] שים טעם די כל־מתנדב
‖ vt eat
eūdū ad‖,Leuitis & ,eius sacerdotibus & ,Israel populo de meo regno in
במלכותי מן־עמה ישראל וכהנוהי ולויא למהך
à facie
,regis *conspectu* à quod eo Pro . vadat tecum ,Ierusalem in
14 לירושלם עמך יהך׃ † כל־קבל די מן־קדם מלכא
es ad visitan-dum
,Iehudæam *super perquirendum ad* missus eius consiliariorum septem &
ושבעת יעטהי שליח לבקרא על־יהוד
† est
,argentum ferendū ad & .tua manu in†quæ ,tui Dei lege in ,Ierusalem &
15 ולירושלם בדת אלהך די בידך׃ † ולהיבלה כסף
,Israel Deo obtulerunt sponte eius consiliarij & rex quod aurum &
ודהב די־מלכא ויעטוהי התנדבו לאלה ישראל
quod aurū & argentū omne Et .*eius* habitaculum Ierusalem in cuius
‖spōtaneis po-pulis , & sa-cerdotibus, qui sponte obtulerint
16 די בירושלם משכנה׃ † וכל כסף ודהב די
,*sacerdotum & ,populi deuotione*‖cum Babel prouincia vniuersa in inueneris
תהשכח בכל [y] מדינת בבל עם התנדבות עמא וכהניא
[y] דון
. Ierusalem in*quæ sui Dei domui *offerentium spōte*‡
* est
מתנדבין לבית אלההם די בירושלם׃
† Vt cito ‡vitulos,
,*tauros*‡ ,hoc argento in emas *velociter hac vicissitudine* Omni†
17 † כל־קבל דנה אספרנא תקנא בכספא דנה תורין
‖sacrificia ‡ est
super ea offeras & :corū libamina & ,corū *munera*‖& ,agnos , arietes
דכרין אמרין ומנחתהון ונסכיהון ותקרב המו על־
*tibi, & fra-tribus tuis placuerit de residuo ar-gento & au-ro, vt facias, † facite.
. Ierusalem in‡ quæ vestri Dei domus *quod* altare
מדבחה די בית אלהכם די בירושלם׃
,*argenti residuo in erit bonum tuis fratribus super & ,te super**quod illud Et
18 † ומה די עליך ועל־אחיך ייטב בשאר כספא
[a] רעה
.*facietis*† vestri Dei voluntatē secundū ,*faciendum ad* ,*auri &*
ודהבה למעבד [a] כרעות אלהכם תעבדון׃
‡ministeriū ‡redde
restitue‡ tui Dei domus *cultum*‡ in tibi sunt data quæ vasa Et
[b] מן * in
19 † [b] ומאניא די־מתיהבין לך לפלחן בית אלהך השלם
quod‡ tui Dei *domus vsus residuum*† Et .Ierusalem* Deo coram
†reliqua quæ fuerūt neces-saria pro domo ‡quæ opus fuerint ‡ vt dentur, ‡ thesaurorū ‡me
20 קדם אלה ירושלם׃ † ושאר חשחות בית אלהך די
.regis *gazarum*‡ domo è dabis ,*dandum ad*‡,tibi *ceciderit*
[c] יפל־לך למנתן תנתן מן־בית גנזי מלכא׃
[c] נפל
omnibus decretum est positū *rex* Arthachsasta *ego*‡ me à Et
[d] שום
21 † ומני אנה ארתחשסתא מלכא [d] שים טעם לכל
*sunt ‖à
Hezra vobis‖petierit quæ omnia vt ,flumen trans *in** qui thesaurariis
גזבריא די בעבר נהרה די כל־די ישאלנכון עזרא
. fiat cito ,cœlorum Dei *qua* legis scriba sacerdos
כהנא ספר דתא די־אלה שמיא אספרנא יתעבד׃
†tritici
,centum coros *triticorum*†ad vsq; & ,centum talenta argenti ad Vsque
22 † עד־כסף ככרין מאה ועד־חנטין כרין מאה

, sal &; centum olei batos ad vsque &, centum batos vini ad vsque &
ועד־חמר בתין מאה ועד־בתין משח מאה ומלח
fiat , cæli Dei decreto ex† quod Omne . est scriptum non quod
23 די־לא כתב׃ †כל־די מן־טעם אלה שמיא יתעבד
vt non scribatur. † est
contra iram esse‡ quid ad cuius; cæli Dei domui diligenter
אדרזדא לבית אלה שמיא די־למה להוא קצף על־
festinanter ‡ futura est ira
quod notificantes vobis Et ? eius filiorum &, regis regnum
24 מלכות מלכא ובנוהי׃ †ולכם [e]מהודעין די
notificamus [e]ידע
cultoribus &, Nethineis‖, ianitorib⁹, psalmistis , Leuitis &, sacerdotib⁹ omnib⁹
כל־כהניא ולויא זמריא תרעיא נתיניא ופלחי
cantoribus ‖donatis, & ministris
iniicere potens non solitum* redditus &, census, tributum, huius Dei domus
בית אלהא דנה מנדה בלו והלך לא שליט למרמא
vectigal; *præfectus nō imponet. ‖est
‖quæ, tui Dei sapientiam secundū Hezra tu Et eis super
25 עליהם׃ †ואנת עזרא כחכמת אלהך די־
populo omni ius dicentes sint‡ qui, iuridicos &, iudices constitue, tua manu in
בידך מני שפטין [f]ודינין די־להון דאנין לכל־עמא
causidicos,‖ ‡iudicent omnem populū ‡est
, nouit non qui ‖Et .tui Dei leges scientibus omnibus‡, flumen trans in ‡ qui
די בעבר נהרה לכל־ידעי דתי אלהך ודי לא ידע
דיינין ק
qua legem faciens existendum ad‡ non qui omnis Et . facietis scire
26 [g]תהודעון׃ †וכל־די־לא להוא עבד דתא די־
‡ omnes scientes ‖cum ‡fecerit
factum existendum ad‖iudicium cito , regis qua legem &, tui Dei
אלהך ודתא די מלכא אספרנא דינה להוא מתעבד
[f]דון [g]ידע
vincula‖ ad &, opū mulctā ad siue, ei⁹ eradicationē ad siue, mortē ad siue, eo de
מנה הן למות הן לשרשו הן־לענש נכסין ולאסורין׃
‖fiat cōdemnationē substātiæ, ‖vinciendū. ‡simile
hoc sicut‡ dedit qui , nostrorū patrum Deus DOMINVS Benedictus
27 †ברוך יהוה אלהי אבתינו אשר נתן כזאת
לשרשי ק
Ierusalaim in* quæ, DOMINI domum decorandum ad , regis corde in
בלב המלך לפאר את־בית יהוה אשר בירושלם׃
vt glorificaret * est
, eius consiliatiorum & , regis facies ad misericordiam inclinauit me super Et
28 †ועלי הטה־חסד לפני המלך [h]ויועציו
coram rege, & consiliariis [h]יעץ
sum confortatus ego Et .potentibus regis principibus omnibus &
ולכל־שרי המלך הגברים ואני התחזקתי
Israel de congregaui & , me super mei Dei DOMINI manum secundū
כיד־יהוה אלהי עלי ואקבצה מישראל
.mecum ascendendum ad capita
ראשים [i]לעלות עמי׃
principes vt ascenderent [i]עלה

CAP. VIII. ח

ascendentes‡, eorum genealogiæ &, eorum patrum capita isti Et
1 †ואלה ראשי אבתיהם [k]והתיחשם העלים
principes ‡qui ascenderunt [k]יחש
.Babel de regis Arthachsastæ regno in mecum
עמי במלכות ארתחשסתא המלך מבבל׃
Dauid filiis de , Daniel Ithamar filiis de , Ghersom Pinechas filiis De
2 †מבני פינחס גרשם מבני איתמר דניאל מבני דויד
eo cum &; Zechariah, Parhos filiis de , Sechaniah filiis De .Chatus
3 חטוש׃ †מבני שכניה מבני פרעש זכריה ועמו
.quinquaginta & centum masculorum‖ genealogia
התיחש לזכרים מאה וחמשים׃
‖ eorum
ducenti eo cum &, Zerachiah filius Eliehohenai, moab-Pachath filiis De
4 †מבני פחת מואב אליהועיני בן־זרחיה ועמו [k]מאתים
[k]מאה
eo cum & , Iachaziel filius Sechaniah filiis De .masculi
5 הזכרים׃ †מבני שכניה בן־יחזיאל ועמו
, Ionathā filius Hebed, Hadin filiis de Et .masculi tre-centi
6 שלש מאות הזכרים׃ †ומבני עדין עבד בן־יונתן
, Helam filiis de Et .masculi quinquaginta eo cum &
7 ועמו חמשים הזכרים׃ †ומבני עילם
.masculi septuaginta eo cum &; Hathaliah filius Iesahiah
ישעיה בן־עתליה ועמו שבעים הזכרים׃
octoginta eo cum &, Michael filius Zebadiah, Sephatiah filiis de Et
8 †ומבני שפטיה זבדיה בן־מיכאל ועמו שמנים
eo cum & , Iechiel filius Hobadiah Ioab filiis De .masculi
9 הזכרים׃ †מבני יואב עבדיה בן־יחיאל ועמו
Selomith filiis de Et .masculi decem octo & ducenti
10 מאתים ושמנה עשר הזכרים׃ †ומבני שלומית
.masculi sexaginta & centum eo cum & , Iosiphiah filius
בן־יוספיה ועמו מאה וששים הזכרים׃
octo & viginti eo cum & , Bebai filius Zechariah , Bebai filiis de Et
11 †ומבני בבי זכריה בן־בבי ועמו עשרים ושמנה
eo cum &, Chatā filius Iochanā, Hazgad filiis de Et .masculi
12 הזכרים׃ †ומבני עזגד יוחנן בן־הקטן ועמו
.masculi decem & , centum
מאה ועשרה הזכרים׃
, Eliphelet, eorum nomina hæc & .nouissimis Adonicam filiis de Et
13 †ומבני אדניקם אחרנים ואלה שמותם אליפלט

.masculi sexaginta eis cum & , Semahiah & Iehiel
יעואל ושמעיה ועמהם ששים הזכרים׃
יעיאל ק
.masculi septuaginta eis cum &, Zabud &, Huthai, Bighuai filiis de Et
14 †ומבני בגוי עותי וזבוד ועמהם שבעים הזכרים׃
ibi castrametati sumus‖ &, Ahaua ad veniens, flumen ad eos congregaui Et
15 †ואקבצם אל־הנהר הבא אל־אהוא ונחנה שם
quod venit ‖mansimus
non Leui filiis de &, sacerdotibus in &, populo in consideraui Et .tribus diebus
ימים שלשה ואבינה בעם ובכהנים ומבני לוי לא־
populum, & sacerdotes,
, Semahiah ad , Ariel ad , Elihezer ad misi Et .ibi inueni
16 מצאתי שם׃ †ואשלחה לאליעזר לאריאל לשמעיה
, Zechariah ad & , Nathan ad &, Elnathan ad &, Iarib ad &, Elnathā ad &
ולאלנתן ולירב ולאלנתן ולנתן ולזכריה
.intelligentes† Elnathan ad & , Ioiarib ad & , capita Mesullam ad &
ולמשלם ראשים וליויריב ולאלנתן [l]מבינים׃
principes, † peritos. ‡ vt loquerentur ‖principē
:loco Chasiphiah in caput ‖ Iddo ad‡ eis præcepi Et
17 †[m]ואוצאה אותם על־אדו הראש בכספיא המקום
[l]בין [m]צוה
eius fratrum ‡ Iddo ad loquendum ad , verba eorum ore in posui &
ואשימה [n]בפיהם דברים לדבר אל־אדו אחיו
vt loquerentur‡ & fratres
ministros nobis adducendum ad , loco Chasiphiah in Nethinim
הנתונים בכספיא המקום להביא־לנו משרתים
vt adducerēt [n]ואצוה ק הנתינים ק
.nostri Dei domo*
לבית אלהינו׃
*pro
virum nos super bonam nostri Dei manū secundū nobis adduxerunt Et
18 †[o]ויביאו לנו כיד־אלהינו הטובה עלינו איש
[o]בוא [n]פה intelligētem
, eius filios & , Serebiah &; Israel filij , Leui filij , Machli filiis de , intellectus
שכל מבני מחלי בן־לוי בן־ישראל ושרביה ובניו
eo cum &, Chasabiah Et .decem ‡ octo , eius fratres &
19 ואחיו שמנה עשר׃ †ואת־חשביה ואתו
‡ &
.viginti eorum filij & , eius fratres , Merari filiis de .Iesahiah
ישעיה מבני מררי אחיו ובניהם עשרים׃
, Leuitarum seruitium‡ ad principes & , Dauid dedit‖ quos Nethinim‡ de Et
20 †ומן־הנתינים שנתן דויד והשרים לעבדת הלוים
‡donatis ‖posuit ‡ministeriū
.nomina per sunt nominati hi Omnes .viginti & , ducentos Nethinim
נתינים [p]מאתים ועשרים כלם נקבו בשמות׃
[p]מאה [q]ענה
nos affligendum ad , Ahaua fluuium super† ieiunium ibi prædicaui Et
21 †ואקרא שם צום על־הנהר אהוא [q]להתענות
† iuxta vt affligeremur coram Deo nostro, vt quęrerem⁹
nostris paruulis &, nobis rectam viam eo ab quærendum ad , nostri Dei facies ad
לפני אלהינו לבקש ממנו דרך ישרה לנו [r]ולטפנו
[r]טפף
, exercitū rege à petere erubui Quoniam .nostrę substātię omni &
22 ולכל־רכושנו׃ †כי [s]בשתי לשאול מן־המלך חיל
[s]בוש
, regem ad dixeramus Nam .via in inimico ab nobis auxiliandū ad, equites &
ופרשים לעזרנו מאויב בדרך כי־אמרנו למלך
vt auxiliarentur
, ei⁹ fortitudo &, bonitate ĩ eū quęrētes omnes sup nostri Dei Man⁹: dicēdo
לאמר יד־אלהינו על־כל־מבקשיו לטובה [t]ועזו
[t]עזז furor
quæsiuimus &, ieiunauimus Et .eū derelinquētes omnes super ei⁹ nasus &
23 ואפו על כל־עזביו׃ †ונצומה ונבקשה
principibus de separaui Et .nobis fuit exorabilis &: hoc propter nostro Deo à
24 מאלהינו על־זאת ויעתר לנו׃ †ואבדילה [v]משרי
placatus est [u]שור
eorū fratribus ex eis cum & , Chasabiah , Serebiah ; duodecim sacerdotum
הכהנים שנים עשר לשרביה חשביה ועמהם מאחיהם
& , aurum & , argentum eis appendi Et .decem
25 עשרה׃ †ואשקולה להם את־הכסף ואת־הזהב ואת־
ואשקלה ק oblationis ‡ obtulerunt
, eius consiliarij & , rex eleuauerunt‡ quę , nostri Dei domus eleuationem vasa
[x]הכלים תרומת בית־אלהינו [y]ההרימו המלך ויעציו
[x]כלה [y]רום †qui *fuerāt.
.* reperti † Israel omnis & , eius principes &
ושריו וכל־ישראל הנמצאים׃
sexcenta talenta argenti eorum manu super appendi Et
26 †ואשקלה על־ידם כסף ככרים שש־[z]מאות
manibus [z]מאה argentea
.talenta centum auri , talentorum centum argenti vasa & , quinquaginta &
וחמשים וכלי־כסף מאה לככרים זהב מאה ככר׃
flaui æris* vasa &; mille drachmarum , decem auri expiatoria Et
27 †וכפרי זהב עשרים לאדרכנים אלף וכלי נחשת מצהב
crateras aureas *ærea aurei coloris
Vos : eos ad dixi Et .aurum vt desiderabilia duo boni
28 טובה [a]שנים חמודת כזהב׃ †ואמרה אלהם אתם
[a]שנה ‖estis
, spōtaneū aurum &, argentū &; sanctitas vasa &, DOMINO sanctitas‖
קדש ליהוה והכלים קדש והכסף והזהב נדבה
donec custodite & , Vigilate .vestrorum patrum Deo DOMINO
29 ליהוה אלהי אבתיכם׃ †שקדו ושמרו עד־
patrum† principibus &, Leuitarū &, sacerdotū principum vultus ad appēdatis
תשקלו לפני שרי הכהנים והלוים [b]ושרי־האבות
coram principibus †familiarum [b]שור ‡in
.DOMINI domus cubiculis ‡ , Ierusalaim in Israel
לישראל בירושלם הלשכות בית יהוה׃
, vasorum &, auri &, argenti pondus , Leuitæ & sacerdotes susceperūt Et
30 †וקבלו הכהנים והלוים משקל הכסף והזהב והכלים
vt adducerēt
.nostri Dei domum ad Ierusalaim in adducendum ad
להביא לירושלם לבית אלהינו׃

primi mensis duodecima in Ahaua flumine à sumus profecti Et
31 וַנִּסְעָה מִנְּהַר אַהֲוָא בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
nos eruit & ,nos super fuit nostri Dei manus & ;Ierusalaim eundum ad
לָלֶכֶת יְרוּשָׁלָ͏ִם וְיַד־אֱלֹהֵינוּ הָיְתָה עָלֵינוּ וַיַּצִּילֵנוּ
:Ierusalaim venimus Et .via super insidiatoris & ,inimici manu de
32 וַנָּבוֹא יְרוּשָׁלָ͏ִם מִכַּף אוֹיֵב וְאוֹרֵב עַל־הַדָּרֶךְ
.tribus diebus ibi consedimus &
וַנֵּשֶׁב שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה
domo in vasa & ,aurum & ,argentū est appensum quarta die in Et
33 וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי נִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים בְּבֵית
Elhazar eo cū & ,sacerdotis Vriiah filij Meremoth manū super nostri Dei
אֱלֹהֵינוּ עַל יַד־מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן וְעִמּוֹ אֶלְעָזָר
,Binnui filij Nohadeiah & ,Iesuah filij Iozabad eis cum & ;Pinechas filius
בֶּן־פִּינְחָס וְעִמָּהֶם יוֹזָבָד בֶּן־יֵשׁוּעַ וְנוֹעַדְיָה בֶן־בִּנּוּי
omne est scriptum & ,omnium pondere in ,numero In . Leuitæ
34 הַלְוִיִּם בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל לַכֹּל וַיִּכָּתֵב כָּל־
filij captiuitate de Venientes .illo tempore in pondus
35 הַמִּשְׁקָל בָּעֵת הַהִיא הַבָּאִים מֵהַשְּׁבִי בְנֵי־
-duo iuuencos ,Israel Deo ascensiones obtulerunt transmigrationis
הַגּוֹלָה הִקְרִיבוּ עֹלוֹת לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל פָּרִים שְׁנֵים־
agnos ,sex & nonaginta arietes ,Israel omni super decim
עָשָׂר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֵילִים תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה כְּבָשִׂים
ascensio omnia ;duodecim peccati hircos ,septem & septuaginta
שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי חַטָּאת שְׁנֵים עָשָׂר הַכֹּל עוֹלָה
satrapis regis leges dederunt Et . DOMINO
36 לַיהוָה וַיִּתְּנוּ אֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי
domum & ,populum exaltauerunt & ;flumen trans ducibus & ,regis
הַמֶּלֶךְ וּפַחֲוֹת עֵבֶר הַנָּהָר וְנִשְּׂאוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־בֵּית
.Dei
הָאֱלֹהִים

CAP. IX. ט

Non :dicendo ,principes me ad accesserunt ,hæc consumere secundū Et
1 וּכְכַלּוֹת אֵלֶּה נִגְּשׁוּ אֵלַי הַשָּׂרִים לֵאמֹר לֹא־
,terrarum populis à ,Leuitæ & ,sacerdotes & ,Israel populus sunt separati
נִבְדְּלוּ הָעָם יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת
,Iebusæi ,Perizæi ,Chittæi ,Chenahanæi ,eorum abominationes iuxta
כְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם לַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַיְבוּסִי
.Emoræi & ,Misritæ ,Moabitæ ,Hammonitæ
הָעַמֹּנִי הַמֹּאָבִי הַמִּצְרִי וְהָאֱמֹרִי
se commiscuerūt & ,suis filiis & ,ipsis eorum filiabus de tulerunt Quia
2 כִּי־נָשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְהִתְעָרְבוּ
magnatū & ,principum manus & ;terrarum populis in sanctitatis semen
זֶרַע הַקֹּדֶשׁ בְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וְיַד הַשָּׂרִים וְהַסְּגָנִים
verbum me audire secundum Et .prima ista præuaricatione in fuit
הָיְתָה בַּמַּעַל הַזֶּה רִאשׁוֹנָה 3 וּכְשָׁמְעִי אֶת־הַדָּבָר
coma de depilaui & ;meum pallium & ,meum vestimentū scidi ,istud
הַזֶּה קָרַעְתִּי אֶת־בִּגְדִי וּמְעִילִי וָאֶמְרְטָה מִשְּׂעַר
cōgregabantur me ad Et .stupens sedi & ,meā barbā & ,mei capitis
רֹאשִׁי וּזְקָנִי וָאֵשְׁבָה מְשׁוֹמֵם 4 וְאֵלַי יֵאָסְפוּ
:trāsmigrationis præuaricatione super Israel Dei verbis in tremefactus omnis
כֹּל חָרֵד בְּדִבְרֵי אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל עַל מַעַל הַגּוֹלָה
.vespera munus ad vsque stupens sedens ego &
וַאֲנִי יֹשֵׁב מְשׁוֹמֵם עַד לְמִנְחַת הָעָרֶב
me scindēdum inter & ,mea afflictione de surrexi vespertino munere in Et
5 וּבְמִנְחַת הָעֶרֶב קַמְתִּי מִתַּעֲנִיתִי וּבְקָרְעִי
,mea genua super me curuaui & ,meum pallium & ,meum vestimentum
בִגְדִי וּמְעִילִי וָאֶכְרְעָה עַל־בִּרְכַּי
,dixi Et . meum Deum DOMINUM ad meas palmas expandi &
וָאֶפְרְשָׂה כַפַּי אֶל־יְהוָה אֱלֹהָי 6 וָאֹמְרָה
;te ad meas facies mi Deus eleuare sum pudefactus & ,erubui mi Deus
אֱלֹהַי בֹּשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ
nostrū delictū & ,caput supra sunt multiplicatæ nostræ iniquitates quoniā
כִּי עֲוֹנֹתֵינוּ רָבוּ לְמַעְלָה רֹּאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ
.cœlos ad vsque grandiuit
גָדְלָה עַד לַשָּׁמָיִם
diem ad vsque magno delicto in nos nostrorum patrū diebus A
7 מִימֵי אֲבֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּאַשְׁמָה גְדֹלָה עַד הַיּוֹם
,nostri sacerdotes ,nostri reges ,nos sum traditi nostris peruersitatib in Et .hâc
הַזֶּה וּבַעֲוֹנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲנַחְנוּ מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ
,rapinam in & ,captiuitate in ,gladium in ,terrarum regum manum in
בְּיַד מַלְכֵי הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה
.hanc diem secundum ,faciem pudorem in &
וּבְבֹשֶׁת פָּנִים כְּהַיּוֹם הַזֶּה
DOMINO à deprecatio fuit ,momento modico quasi nunc Et
8 וְעַתָּה כִּמְעַט־רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה מֵאֵת יְהוָה

loco in paxillū nobis dandū ad & ,euasionē nobis derelinquedū ad ,nostro Deo
אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ פְּלֵיטָה וְלָתֶת־לָנוּ יָתֵד בִּמְקוֹם
nobis dandū ad & ,noster Deus nostros oculos illuminandū ad ,ei sanctitatis
קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּלְתִתֵּנוּ
nos ,serui Quia . nostra seruitute in modicam vitam
9 מִחְיָה מְעַט בְּעַבְדֻתֵנוּ כִּי־עֲבָדִים אֲנַחְנוּ
nos super inclinauit Et .noster Deus nos dereliquit nō nostra seruitute in &
וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ וַיַּט־עָלֵינוּ
exaltandum ad ,vitam nobis dandum ad ,Paras regum facies ad misericordiam
חֶסֶד לִפְנֵי מַלְכֵי פָרַס לָתֶת־לָנוּ מִחְיָה לְרוֹמֵם
nobis dādum ad & ,eius solitudines faciendū stare & ,nostri Dei domum
אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת־חָרְבֹתָיו וְלָתֶת־לָנוּ
.Ierusalaim in & ,Iehudah in sepem
גָּדֵר בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלָ͏ִם
dereliquimus Quia hoc post noster Deus dicemus quid nunc Et
10 וְעַתָּה מַה־נֹּאמַר אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי־זֹאת כִּי עָזַבְנוּ
,prophetarū tuorum seruorū manū per præcepisti Quæ .tua præcepta
11 מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים
elongationis terra ,eā possidendum ad ingredientes vos Quam . Terra :dicendo
לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה
quibus ,eorum abominationibus in ,terrarum populorum elongatione in ipsa
הִיא בְּנִדַּת עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר
.sua immunditia in os ad ore ab eam repleuerunt
מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל־פֶּה בְּטֻמְאָתָם
ne eorum filias & ,eorum filiis detis ne vestras filias nunc Et
12 וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל־תִּתְּנוּ לִבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם אַל־
in vsq; eorū bonū & ,eorum pacem quæratis ne & ,vestris filiis assumatis
תִּשְׂאוּ לִבְנֵיכֶם וְלֹא־תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם עַד־
,terræ bonum comedatis & ,confortemini vt ;seculum
עוֹלָם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת־טוּב הָאָרֶץ
.seculum in vsque vestris filijs hæreditandum detis &
וְהוֹרַשְׁתֶּם לִבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם
,malis nostris operibus in nos super veniens omne post Et
13 וְאַחֲרֵי כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים
deorsum prohibuisti noster Deus tu quia ,magno nostro delicto in &
וּבְאַשְׁמָתֵנוּ הַגְּדֹלָה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ לְמַטָּה
.hoc secundum euasionē nobis dedisti & ,nostris peruersitatibus præ
מֵעֲוֹנֵנוּ וְנָתַתָּה לָּנוּ פְּלֵיטָה כָּזֹאת
cōtrahendā affinitatē ad & ,tua præcepta infringēda ad cōuertemur Nūquid
14 הֲנָשׁוּב לְהָפֵר מִצְוֹתֶיךָ וּלְהִתְחַתֵּן
ad vsq; nos in exacerbaberis nō Nūquid istarū abominationū populis cum
בְּעַמֵּי הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֲלוֹא תֶאֱנַף־בָּנוּ עַד־
.euasio & ,residuum non ad consumendum
כַּלֵּה לְאֵין שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה
sumus residui quoniam ,tu iustus Israel Deus DOMINE
15 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי־נִשְׁאַרְנוּ
.nostris delictis in tuas facies ad nos Ecce .hanc diem secundum euasio
פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָתֵנוּ
.hoc super tuas facies ad stare non Nam
כִּי אֵין לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת

CAP. X. יוד

facies ad procidens & ,flens se confiteri & ,Hezra orare secundum Et
1 וּכְהִתְפַּלֵּל עֶזְרָא וּכְהִתְוַדֹּתוֹ בֹּכֶה וּמִתְנַפֵּל לִפְנֵי
valde multus cœtus Israel de eum ad sunt congregati ,Dei domus
בֵּית הָאֱלֹהִים נִקְבְּצוּ אֵלָיו מִיִּשְׂרָאֵל קָהָל רַב־מְאֹד
multo populus fleuerunt quoniā ,paruulorū & ,mulierum & ,virorum
אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וִילָדִים כִּי־בָכוּ הָעָם הַרְבֵּה־בֶכֶה
.Helam filiis de ,Iechiel filius Sechaniah respondit Et . fletu
בֶכֶה 2 וַיַּעַן שְׁכַנְיָה בֶן־יְחִיאֵל מִבְּנֵי עוֹלָם
fecimus habitare & ,nostrū Deū in sum prævaricati Nos :Hezra ad dixit &
וַיֹּאמֶר לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ מָעַלְנוּ בֵאלֹהֵינוּ וַנֹּשֶׁב
Israeli expectatio est nunc & :terræ populis de alienigenas vxores
נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ־מִקְוֶה לְיִשְׂרָאֵל
. hoc super
עַל־זֹאת
vxores omnes educendum ad ,nostro Deo fœdus scindamus nunc Et
3 וְעַתָּה נִכְרָת־בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָל־נָשִׁים
,nostri Dei præcepto in contremiscentium & ,domini consilio in eis ex natum &
וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בַּעֲצַת אֲדֹנָי וְהַחֲרֵדִים בְּמִצְוַת אֱלֹהֵינוּ
nos & ,res te ad quia ,Surge .fit legem secundum &
וְכַתּוֹרָה יֵעָשֶׂה 4 קוּם כִּי־עָלֶיךָ הַדָּבָר וַאֲנַחְנוּ
.fac & Confortare .tecum
עִמָּךְ חֲזַק וַעֲשֵׂה

opus ad vsq; alienigenas vxores duxerũt qui viris omnibus in*perfecerũt Et
כלה[u] 17 [v]†ויכלו בכל אנשים ההשיבו נשים נכריות עד
primum ,sacerdotum filiis de *est inuentum** Et . primi mensis *vnum* diem
*inuenti sunt 18 יום אחד לחדש הראשון ׃ †וימצא מבני הכהנים
duxerunt ,Iosadach filij Iesuah filiis de ,alienigenas vxores *fecerunt habitare* qui
אשר השיבו נשים נכריות מבני ישוע בן־יוצדק
.Ghedaliah & ,Iarib & ,Elihezer & ,Mahaseiah ,eius fratrum &
ואחיו מעשיה ואליעזר ויריב וגדליה ׃
vt educerent †venerunt cũ ariete pecorum pro *arietẽ*†delinquẽtes & :suas vxores *educendum ad* ,suã manũ dederunt Et
19 †ויתנו ידם להוציא נשיהם ואשמים איל־
.Zebadiah & ,Chanani ,Immer filiis de Et . suo delicto *super pecoris*
20 צאן על־אשמתם ׃ †ומבני אמר חנני וזבדיה ׃
Huzziiah &,Iechiel &,Semahaiah&,Eliah &,Mahaseiah,Harĩ filiis de Et
21 †ומבני חרם מעשיה ואליה ושמעיה ויחיאל ועזיה ׃
*& ,Nethanel * ,Ismahel ,Mahaseiah ,Eliohenai ,Paschur filiis de Et
22 †ומבני פשחור אליועיני מעשיה ישמעאל נתנאל
,Chelaiah &,Simhi & ,Iozabad ,Leuitis de Et . Elhasah & ,Iozabad
23 יוזבד ואלעשה ׃ †ומן הלוים יוזבד ושמעי וקליה
† qui & . Elihezer & ,Iehudah ,Pethachiah ,Chelithah *ipse*†
הוא קליטא פתחיה יהודה ואליעזר ׃
,Thelem & ,Sallum ianitoribus de & ,Eliasib ,cantoribus de Et
24 †ומן המשררים אלישיב ומן השערים שלם וטלם
,Malchiiah &,Ieziiah&,Ramiah,Parhos filiis de ,Israel de Et .Vri &
25 ואורי ׃ †ומישראל מבני פרעש רמיה ויזיה ומלכיה
. Benaiah &,Malchiiah &,Elhazar & ,Miiamin &
ומימן ואלעזר ומלכיה ובניה ׃
,Habdi & ,Iechiel & ,Zechariah ,Mathaniah ,Helam filiis de Et
26 †ומבני עילם מתניה זכריה ויחיאל ועבדי
,Eliasib ,Eliohenai ,Zatthu filiis de Et . Eliiah & ,Ieremoth &
27 וירמות ואליה ׃ †ומבני זתוא אליועני אלישיב
,Bebai filiis de Et . Haziza & ,Zabad & ,Ieremoth & ,Mathaniah
28 מתניה וירמות וזבד ועזיזא ׃ †ומבני בבי
,Mesullam ,Bani filiis de Et . Hathlai ,Zabbai ,Chananiah ,Iehochanan
29 יהוחנן חנניה זבי עתלי ׃ †ומבני בני משלם
-Pachath filiis de Et . Ieramoth ,Seal & ,Iasub ,Hadaiah & ,Malluch
30 מלוך ועדיה ישוב ושאל ירמות ׃ †ומבני פחת
,Besalel ,Mathaniah ,Mahaseiah ,Benaiah ,Chelal & ,Hadna ,Moab
מואב עדנא וכלל בניה מעשיה מתניה בצלאל
† de ,Malchiiah ,Isiiah ,Elihezer ,Charim filiis†Et .Menasseh & ,Binnui &
31 ובנוי ומנשה ׃ †ובני חרם אליעזר ישיה מלכיה
. Semariah ,Malluch ,Beniamin . Simhon ,Semahaiah
32 שמעיה שמעון ׃ †בנימן מלוך שמריה ׃
,Ieremai ,Eliphelet ,Zabad ,Matthatthah ,Matthenai ,Chasum filiis De
33 †מבני חשם מתני מתתה זבד אליפלט ירמי
.Vel & ,Hamram ,Mahadai ,Bani filiis De . Simhi ,Menasseh
34 מנשה שמעי ׃ †מבני בני מעדי עמרם ואואל ׃
. Eliasib ,Meremoth ,Vaniah . Cheluhu ,Bediah ,Benaiah
כלוהו ק 35 בניה בדיה כלוהי ׃ †וניה מרמות אלישיב ׃
. Simhi ,Binnui & ,Bani Et . Iahasai & ,Mathnai ,Mathaniah
ויעשי ק 36 †מתניה מתני ויעשו ׃ †ובני ובנוי שמעי ׃
37 ,Sasai ,Machnadebai .Hadaiah & ,Nathan & ,Selemiah Et
38 †ושלמיה ונתן ועדיה ׃ †מכנדבי ששי
Sallum .Semariah ,Selemiahu & ,Hazarel . Sarai
39 שרי ׃ †עזראל ושלמיהו שמריה ׃ †שלום
40 ,Zebinah ,Zabad ,Mathithiah ,Iehiel ,Nebo filiis De .Ioseph ,Amariah
41 אמריה יוסף ׃ †מבני נבו יעיאל מתתיה זבד זבינא
vxores acceperuut hi Omnes . Benaiah ,Ioel & ,Iadau
ידי ק נשאו ק ‡erant 42 ידו ויואל בניה ׃ †כל־אלה נשאו נשים
43 .filios posuerunt & ,mulieres eis ex *est*‡& ,alienigenas
שום[x] 44 נכריות ויש מהם נשים [x]וישימו בנים ׃

,Leuitarum ,sacerdotum principes adiurauit & ,Hezra surrexit Et
5 [e]†ויקם עזרא וישבע את־שרי הכהנים הלוים קום[e]
. iurauerunt Et .hoc verbum secundũ *faciendum ad* ,Israel omnem & vt facerent
וכל־ישראל [f]לעשות כדבר הזה וישבעו ׃ עשה[f]
ad abiit & , Dei domus *faciebus* à Hezra surrexit Et facie
6 †ויקם עזרא מלפני בית האלהים [g]וילך אל־ ילך[g]
,comedit non panem ,illuc abiit Et . Eliasib filij Iehochanan cubiculũ
לשכת יהוחנן בן־אלישיב וילך שם לחם לא־אכל
.trãsmigrationis præuaricatione super *lugens nam* .bibit non aquam & lugebat enim
ומים לא־שתה כי מתאבל על־מעל הגולה ׃
filijs omnibus Ierusalaim & ,Iehudah in†vocem fecerunt transire Et †per
7 †ויעבירו קול ביהודה וירושלם לכל בני
. Ierusalaim *se congregandum ad* ,transmigrationis vt congregarentur in
הגולה להקבץ ירושלם ׃
consilium iuxta ,diebus tribus in venerit non qui omnis Et
8 †וכל אשר לא־יבוא לשלשת הימים [h]כעצת יעץ[h]
separabitur ipse & :eius substantia oĩs *anathema erit* ,seniorum & ,principum peribit
השרים והזקנים יחרם כל־רכושו והוא יבדל
Biniamin & ,Iehudah viri oẽs sunt cõgregati Et .trãsmigrationis cœtu à
9 מקהל הגולה ׃ †ויקבצו כל־אנשי־יהודה ובנימן
vicesima in ,nonus mensis *Ipse .dies tres*‡ intra Ierusalaim† † in ‡triduum. Eratque ipse
ירושלם לשלשת הימים הוא חדש התשיעי בעשרים
trementes Dei domus platea in populus oĩs sederunt & :mensis
בחדש [i]וישבו כל־העם ברחוב בית האלהים מרעידים ישב[i]
dixit & ,sacerdos Hezra surrexit Et . *pluuiis præ* & ,*verbo super* propter rem, & propter pluuias.
10 על־הדבר ומהגשמים ׃ †ויקם עזרא הכהן ויאמר
,alienigenas vxores *fecistis habitare*‡& ,estis præuaricati Vos :eos ad ‡duxistis
אלהם אתם מעלתם ותשיבו נשים נכריות
. Israel delicto *super addendum ad* vt adderetis
[k]להוסיף על־אשמת ישראל ׃ יסף[k]
,vestrorum patrum Deo DOMINO confessionem date nunc Et
11 †ועתה תנו [l]תודה ליהוה אלהי־אבתיכם ידה[l]
vxoribus ab & ,terræ populis à separamini & :eius voluntatẽ facite &
ועשו [m]רצונו והבדלו מעמי הארץ ומן־הנשים רצה[m]
Sic :magna voce dixerunt & ,*concio* omnis responderunt Et .alienigenis cœtus,
12 הנכריות ׃ †[n]ויענו כל־הקהל ויאמרו קול גדול כן ענה[n]
multus populus Sed .faciendum ad‡nobis *super* tuũ verbũ secundũ ‡ est
13 כדבריך עלינו לעשות ׃ †אבל העם רב יחיר ׳
diei‡ non opus & :foris stãdum ad vis‡ nõ & ,‡pluuiarũ tempus & ‡ est,
והעת גשמים ואין [o]כח לעמוד בחוץ והמלאכה לא־ליום כוח[o]
.hoc verbo in *præuaricandum ad multiplicauimus* quia ,duorum neque ,vnius multi sumus qui præuaricati sumus
אחד ולא לשנים כי־[p]הרבינו לפשע בדבר הזה ׃ רבה[p]
qui omnis & ,cœtu vniuerso in nostri principes obsecro Stent
14 †יעמדו־נא [q]שרינו לכל־הקהל וכל אשר שור[q]
temporibus in veniat ,alienigenas vxores *fecit habitare*‡qui nostris vrbibꝰ in ‡duxit
בעריגו [r]ההשיב נשים נכריות יבא לעתים ישב[r]
*auertendũ**ad vsq; eiꝰ iudices & ,*ciuitatis & ciuitatis*‡seniores†eis cũ & ,statutis ‡sint ‡singularum ciuitatum, *auersionem furoris iræ †propter
מזמנים ועמהם זקני־עיר ועיר ושפטיה עד להשיב
. hoc *verbum ad vsque*†nobis à nostri Dei *nasi iram*
[s]חרון אף־אלהינו ממנו עד לדבר הזה ׃ חרה[s]
Tichuah filius Iachzeiah & ,Hasael filius Ionathan Veruntamen
15 †אך יונתן בן־עשהאל ויחזיה בן־תקוה constituti fuerunt
.eos adiuuerunt Leuites Sabbethai & Mesullam & ;hoc super *steterunt*
עמדו על־זאת ומשלם ושבתי הלוי עזרם ׃
viri ,sacerdos Hezra sunt separati & ,trãsmigratiõis filij sic fecerũt Et
16 [t]†ויעשו־כן בני הגולה ויבדלו עזרא הכהן אנשים עשה[t]
,nomina per ipsi vniuersi & ,suorũ patrũ domum per *patrum capita* principes familiarum
ראשי האבות לבית אבתם וכלם בשמות
. *verbum quærendum ad* ,decimi mensis vna die in sederunt & vt quærerent rem.
וישבו ביום אחד לחדש העשירי לדריוש הדבר ׃

תם ספר עזרא ׃

Finis libri Hezræ.

ספר נחמיה

LIBER SECVNDVS HEZRAE, QVI ET NECHEMIAH DICITVR.

CAP. I. א

,fuit Et .Chachaliah filij Nechemiah Verba
1 דברי נחמיה בן־חכליה [a] ויהי
ego & , vigesimo anno Chisleu † mense in
בחדש־כסלו שנת עשרים ואני
.metropoli Susan in eram
הייתי בשושן הבירה׃
ipse,meis fratrib' è vnus,Chanani venit Et
2 †[b] ויבא חנני אחד מאחי הוא
qui ,euasione ‡ Iehudæis super eos rogitaui & , Iehudah de viri &
ואנשים מיהודה ואשאלם על־היהודים הפליטה אשר־
.Ierusalaim super*& ,captiuitate ex remanserant
נשארו מן־[c] השבי ועל־ירושלם׃
‖ibi captiuitate de remanserunt qui Residui :mihi dixerunt Et
3 † ויאמרו לי הנשארים אשר נשארו מן־השבי שם
Ierusalaim murus &;opprobrio in & ,magno malo in prouincia in
[d] במדינה [e] ברעה גדלה ובחרפה וחומת ירושלם
.igni in sunt combustæ eius portę & , diruptus
מפרצת ושעריה [f] נצתו באש׃
, fleui & , sedi , hæc verba me audire vt , fuit Et
4 †[g] ויהי כשמעי את־הדברים האלה ישבתי ואבכה
.cælorum Dei facies ad orans & , ieiunans fui Et .dies * luxi &
ואתאבלה ימים [h] ואהי [i] צם ומתפלל לפני אלהי השמים׃
,terribilis &,magne Fortis cæli Deus DOMINE Quęso ,dixi Et
5 † ואמר אנא יהוה אלהי השמים האל הגדול [k] והנורא
.eius ‖mandata custodiētibus&,eū diligētib' misericordiā&,pactū custodiens
שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי [l] מצותיו׃
audiendum ad , aperti tui oculi &,intendens tua auris quæso Sit
6 † תהי־נא אזנך־קשבת ועיניך פתוחות לשמע
die hodie tuas facies ad orans ego quam ,tui serui orationem ad
אל־[m] תפלת עבדך אשר אנכי מתפלל לפניך היום יומם
filiorum peccatis super confitens†Et .tuis seruis Israel filiis super nocte ac
ולילה על־בני ישראל עבדיך [n] ומתודה על־חטאות בני־
.peccauimus mei patris domus & ,ego &;tibi peccauimus quæ , Israel
ישראל אשר חטאנו לך ואני ובית־אבי חטאנו׃
& , præcepta custodiuimus non & ,tibi corrupimus Corrumpendo
7 † חבל חבלנו לך ולא־שמרנו את־המצות ואת־
.tuo seruo Moseh præcepisti quæ iudicia & , statuta
[o] החקים ואת־המשפטים אשר צוית את־משה עבדך׃
,tuo seruo Moseh mandasti quod verbi quæso Memento
8 † זכר־נא את־הדבר אשר צוית את־משה עבדך
.populos in vos dispergam ego† :præuaricabimini Vos :dicendo
לאמר אתם תמעלו אני [p] אפיץ אתכם בעמים׃
:ea facietis † & ,mea precepta custodietis‡ & ,me ad reuertemini Et
9 †[q] ושבתם אלי ושמרתם מצותי [r] ועשיתם אתם
,vos cōgregabo inde , cæli extremum in vestra expulsio fuerit Si
אם־יהיה נדחכם [s] בקצה השמים משם אקבצם
faciendum habitare ad‡, elegi quem locum ad eos adducam &
והבואותים אל־המקום אשר בחרתי לשכן את־
quem,tu' populus &,tui serui ipsi Et .ibi meum nomen
10 שמי שם׃ † והם עבדיך ועמך אשר
.forti tua manu in & ,magna tua fortitudine in redemisti
[t] פדית בכחך הגדול ובידך החזקה׃
orationem ad attendens tua auris obsecro sit DOMINE Quæso
11 † אנא אדני תהי נא אזנך־קשבת אל־[x] תפלת
timere volentium , tuorum seruorum orationem ad &, tui serui
עבדך ואל־תפלת עבדיך החפצים ליראה את־
, hodie tuum seruum quæso fac prosperare & ; tuum nomen
שמך והצליחה־נא לעבדך היום
pincerna eram ego Et .istius viri facies ad miserationes in eum da &
[y] ותנהו לרחמים לפני האיש הזה ואני הייתי משקה
.regis
למלך׃

[a] היה † Nouembri castro.
[b] בוא interrogaui eos de Iehudæorum statu ‡ nempe de corum * de
[c] שבה ‖ sunt
[d] רוץ [e] רוע dirutus est,
[f] יצת cū audissem * per
[g] היה ieiunaui, oraui corā Deo cæli. * per
[h] היה [i] צום te, ‖ tua.
[k] ירא [l] צוה vt audias
oro corā te
[m] פלל [n] ידה pro † cōfiteor pro peccato quod
Corruptione corrupti sumus
[o] חקק
† &
[p] פוץ si reuersi fueritis ‡ custodieritis † feceritis
[q] שוב [r] עשה
[s] קצה vos ‡ vt habitare facerem
[t] פדה
[x] פלל qui volunt
coram viro isto.
[y] נתן

CAP. II. ב

Artachsastæ vigesimo anno , Nisan mense in fuit Et
1 †[a] ויהי בחדש ניסן [b] שנת עשרים לארתחשסתא
non & , regi dedi & , vinum accepi & ; eius facies ad vinum , regis
המלך יין לפניו ואשא את־היין ואתנה למלך ולא־
.eius facies ad malus. fueram
הייתי [c] רע לפניו׃
?æger tu ‡ non tu & , malæ tuæ facies Quare : rex mihi dixit Et
2 † ויאמר לי המלך מדוע פניך רעים ואתה אינך חולה
.valde multum timui Et .cordis malum nisi hoc † Non
אין זה כי־אם רע לב ואירא הרבה מאד׃
erunt malæ* non Cur .viuat sæculum in Rex : regi dixi Et
3 † ואמר למלך המלך לעולם יחיה מדוע לא־ירעו
destructa ‖ meorum patrum sepulchrorum domus ciuitas quod , meæ facies
פני אשר העיר בית־קברות אבתי חרבה
Super‡: rex mihi dixit Et ? igni in sint peresæ ‡ eius portę &
4 ושעריה אכלו באש׃ † ויאמר לי המלך על־
.cæli Deum ad oraui Et ? quærens tu hoc quo
מה־זה אתה מבקש ואתפלל אל־אלהי השמים׃
erit bene* si & † bonum rege super Si : regem ad dixi Et
5 † ואמר למלך אם־על־המלך טוב ואם־ייטב
ciuitatem ad , Iehudah ad me mittas vt † , tuas facies ad tuus seruus
עבדך לפניך אשר תשלחני אל־יהודה אל־עיר
.eam ædificabo & , meorum patrum sepulchrorum
קברות אבתי [d] ואבננה׃
erit Vsquequo : eum apud sedens coniux & , rex mihi Dixitque
6 † ויאמר לי המלך והשגל יושבת אצלו עד־מתי יהיה
, me misit & , regis facies ad fuit bonum Et ?reuerteris quando &,tuum iter
מהלכך ומתי תשוב וייטב לפני־המלך וישלחני
rege super ‡ Si : regi dixi Et .certum tempus ei dedi‡&
7 ואתנה לו זמן׃ † ואומר למלך אם־על־המלך
vt , flumen trans * duces ad‖mihi dent epistolas , † bonum
טוב אגרות יתנו־לי על־פחוות עבר הנהר אשר
.Iehudah in veniam donec me traducant
יעבירוני עד אשר־אבוא אל־יהודה׃
vt , regi * quod paradisi custodem Asaph ad epistolam Et
8 † ואגרת אל־אסף שמר הפרדס אשר למלך אשר
, domui ‡ quæ palatij portas contignandum ad ligna mihi det
יתן־לי עצים [e] לקרות את־שערי הבירה אשר לבית
mihi dedit Et .eam in fuero ingressus quam ‡ domui & , ciuitatis muro &
ולחומת העיר ולבית אשר־אבוא אליו [f] ויתן־לי
.me super bonam mei Dei manum iuxta rex
המלך כיד־אלהי הטובה עלי׃
epistolas eis dedi & , flumen trans * duces ad veni Et
9 † ואבוא אל־פחוות עבר הנהר ואתנה להם את אגרות
.equites & , virtutis principes rex mecum misit Et .regis
המלך וישלח עמי המלך שרי חיל ופרשים׃
,Hammonites seruus Thobiiah & , Choronites Sanballat audiuit Et
10 † וישמע סנבלט החרני וטוביה העבד העמני
querendum ad homo venisset quòd , magno malo eis fuit malum &
[g] וירע להם רעה גדלה אשר־[h] בא אדם לבקש
.Israel filiis bonum
טובה לבני ישראל׃
.tribus diebus ibi fui & , Ierusalaim in veni Et
11 † ואבוא אל־ירושלם ואהי־שם ימים שלשה׃
non & , mecum † paucus viri & , ego , nocte surrexi Et
12 † ואקום לילה אני ואנשים מעט עמי ולא־
faciendum ad , meum cor in dedisset meus Deus quid ,homini indicaui
[i] הגדתי לאדם מה אלהי נתן אל־לבי [k] לעשות
ego quo iumentum nisi , mecum* non iumentum Et .Ierusalaim in
לירושלם ובהמה אין עמי כי אם־הבהמה אשר אני
.eo in equitans
רכב בה׃

[a] היה [b] שנה erat ante eū,
eram solitus esse tristis coram eo.
vultus tuus est tristis, ‡ ægrotas? † est
[c] ירא
æternum * erit tristis vultus meus, cùm ‖ deserta sit, ‡ consumptæ ‡ Pro
postulas?
regi † est * placet
coram te, † rogo
vt ædificem
[d] בנה
regina
placuit corā rege, ‡ constitui ‡ regi
† est ‖ scribæ * qui sunt
pomarij * est
‡ erant
[e] קרה ‡ in
[f] נתן
* qui erant
exercitus,
displicuit eis displicentia magna,
[g] ירע [h] בוא
pauci † erant
vt facerem
[i] נגד [k] עשה
* erat super quod sedebam.

,draconis oculi facies ad & ,nocte vallis portam per sum egressus Et — ante fontem
13 ואצאה בשער־הגיא לילה ואל־פני עין התנין
qui Ierusalaim muros in considerans fui & :stercorum portam ad & — & considerraui
ואל־שער האשפת ואהי שבר בחומת ירושלם אשר־ — [l] היה
ad transitui Et . igni in peresæ†erant*eius portæ & , rupti ipsi‡ — ‡ erāt diruti, & portas הם ק
14 הם פרוצים ושעריה אכלו באש ׃ ואעבר אל־
trāseundū ad iumento locus‡non & ;regis piscinam‡ ad & ,fontis portam
שער העין ואל־ברכת המלך ואין־מקום לבהמה לעבר
: murū in considerans fui†& , nocte torrentē per ascendens fui* Et .eo sub — *quæ †consumptæ ‡aquæductū
15 תחתי ׃ ואהי עלה בנחל לילה ואהי שבר בחומה
magnates‡Et . redij & ,vallis portam per veni & ,sum reuersus & — ‡ erat * ascendi
16 ואשוב ואבוא בשער הגיא ואשוב ׃ והסגנים
,sacerdotib⁹ & ,Iehudæis & :faciens ego‡quid & ,abiissem quò nouerunt non — † cōsideraui ‡magistratus nesciebant
לא ידעו אנה הלכתי ומה אני עשה וליהודים ולכהנים
·indicaui non eousque ,opus facienti residuo†& ,magistratib⁹&,heroib⁹*& — ‡ facerem, * optimatib⁹ † residuis facientibus
ולחרים ולסגנים וליתר עשה המלאכה עד־כן לא הגדתי ׃
quia ,eo in nos quo‡ malum videntes‡ Vos :eos ad dixi Et — ‡ videtis ‡in quo sumus,
17 ואמר אלהם אתם ראים [m] הרעה אשר אנחנו בה אשר
ædificemus & ,Itote†.igni in sunt succēsæ ei⁹ portæ & ,destructa* Ierusalaim — [m] ראה
ירושלם חרבה ושעריה [n] נצתו באש לכו ונבנה
. opprobrium vltrà simus non & , Ierusalaim murum — *deserta est, †Venite, [n] יצת
את־חומת ירושלם ולא־נהיה עוד חרפה ׃
,me super bona ‡ipsa quòd ,mei Dei manum eis indicaui Et — ‡ esset
18 [o] ואגיד להם את־יד אלהי אשר־היא טובה עלי — [o] נגד
,Surgamus :dixerunt Et .mihi dixit quæ regis verba etiam &
ואף־דברי המלך אשר אמר־לי ויאמרו נקום
·bonum in suas‡ manus corroborarunt Et .ædificemus & — confortatæ sunt ‡eorum
[p] ובנינו ויחזקו ידיהם לטובה ׃ — [p] בנה
,Hammonites seruus Thobiah & ,Choronites Sanballat audiuit Et
19 וישמע סנבלט החרני וטביה העבד העמני
,nos super despexerunt & ,nos subsannauerunt & ,Harbites Ghesem &
וגשם הערבי וילעגו לנו [q] ויבזו עלינו — [q] בזה
contra Nunquid ?facientes* vos quod hoc verbum‡Quid :dixerunt & — ‡est *facitis?
ויאמרו מה־הדבר הזה אשר־אתם [r] עשים העל — [r] עשה
: eos ad dixique ,verbum eis reddidi Et ?rebellantes vos regem — rebellatis?
20 המלך אתם מרדים ׃ [s] ואשיב אותם דבר ואומר להם — [s] שוב
.†eius serui nos & ,nos faciet prosperare ipse ,cælorum Deus — † sumus.
אלהי השמים הוא יצליח לנו ואנחנו עבדיו
memoria & , iustitia & ,pars ‡ non vobis & :ædificemus & ,Surgamus — ‡ est
נקום ובנינו ולכם אין־חלק וצדקה וזכרון
.Ierusalaim in
בירושלם ׃

CAP. III. ג

,sacerdotes eius fratres & ,magnus sacerdos Eliasib surrexit Et
1 [t] ויקם אלישיב הכהן הגדול ואחיו הכהנים — [t] קום
statuerunt & ,eam consecrarunt‡ipsi . pecoris portam ædificauerunt & — pecorum.
ויבנו את־שער הצאן המה קדשוהו ויעמידו — ‡reparauerūt
turrim ad vsque eam consecrarunt† ,Meah turrim ad vsq; & ;eius fores* — * ostia
דלתתיו ועד־מגדל המאה קדשוהו עד מגדל — †reparauerūt
super‡& ,Ierecho viri ædificauerunt eius manū super‡Et . Chananel — ‡iuxta locū
2 חננאל ׃ ועל־ידו [v] בנו אנשי ירחו ועל־ — [v] בנה
. Imri filius Zacchur ædificauit eius manum
ידו בנה זכור בן־אמרי ׃
Ipsi .Hasenaah filij ædificauerunt piscium portam Et
3 ואת שער הדגים בנו בני הסנאה המה
. eius vectes & ,eius seras ,eius valuas statuerūt & ,eam cōtignauerūt
קרוהו ויעמידו דלתתיו מנעוליו ובריחיו ׃
.Hachos filij Vriiah filius Meremoth roborauit‡eorū manum super Et — iuxta locum ‡ instaurauit
4 ועל־ידם החזיק מרמות בן־אוריה בן־הקוץ
,Mesezabel filij Berechiah filius Mesullam roborauit*eorū manum super & — iuxta locum * instaurauit
ועל־ידם החזיק משלם בן־ברכיה בן־משיזבאל
.Bahana filius Sadoc roborauit†eorum manum super & — iuxta locum † instaurauit
ועל־ידם החזיק צדוק בן־בענא ׃
non eorum illustres‡& :Techohitæ roborauerunt‖eorum manum super Et — iuxta locum ‖ instaurauerunt ‡ maiores
5 ועל־ידם החזיקו התקועים ואדיריהם לא־
portam Et . sui domini seruitio‡in suum collum adduxerunt — ‡ opere
6 הביאו צורם בעבדת אדניהם ׃ ואת שער
.Besodeiah filius Mesullam & ,Paseach filius Ioiadah roborauerunt veterem — instaurauerunt
הישנה החזיקו יוידע בן־פסח ומשלם בן־בסודיה
.eius vectes & ,ei⁹ seras & ,ei⁹ valuas fecerūt stare & ,eā cōtignauerūt Ipsi
המה קרוהו ויעמידו דלתתיו ומנעליו ובריחיו ׃
Iadon & ,Ghibhonites Malathia roborauit*eorum manum super Et — iuxta locum * instaurauit
7 ועל־ידם החזיק מלטיה הגבעני וידן
. flumen trans ducis solio,† Mispah & Ghibhon viri , Meronothites — † pro
המרנתי אנשי גבעון והמצפה לכסא פחת עבר הנהר ׃

.aurifices* Charhoiah filius Huzziel roborauit eius manum Super — Iuxta locum ‡instaurauit
8 ועל־ידו החזיק עזיאל בן־חרהיה צורפים — * qui erant aurifabri.
reliquerūt‡Et .Haracchachim‖filius Chananiah roborauit†eius manum super†Et — †iuxta locū ‡instaurauit
ועל־ידו החזיק חנניה בן־הרקחים ויעזבו — ‖pigmentariorū.
eorum manum super*Et .latum murum ad vsque Ierusalaim — ‡instaurauerunt
9 ירושלם עד החומה הרחבה ׃ ועל־ידם — *iuxta locū
. Ierusalaim regionis dimidij‡ princeps Chur filius Rephaiah roborauit† — †instaurauit ‡mediæ partis
החזיק רפיה בן־חור שר [y] חצי פלך ירושלם ׃ — [y] חצה
contra &,Charumaph filius Iedaiah roborauit*eorum manum super‡Et
10 ועל־ידם החזיק ידיה בן־חרומף ונגד
.Chasabneiah filius Chattus roborauit*eius manum super Et .suam domū — ‡iuxta locū * instaurauit
ביתו ועל־ידו החזיק חטוש בן־חשבניה ׃
Chasub & ,Charim filius Malchiiah roborauit secundam Mensuram — instaurauit
11 [z] מדה שנית החזיק מלכיה בן־חרם וחשוב — [z] מדד
eius manum super Et .furnorum turrim & ,moab-Pachath filius — iuxta locum
12 בן־פחת מואב ואת מגדל התנורים ׃ ועל־ידו
, Ierusalaim regionis dimidij princeps ,Halloches filius Sallum roborauit — instaurauit dimidiæ partis
החזיק שלום בן־הלוחש שר חצי פלך ירושלם
habitatores & ,Chanun roborauit vallis Portam .eius filiæ & ,ipse — instaurauit
13 הוא ובנותיו ׃ את שער הגיא החזיק חנון וישבי
,eius seras ,eius fores statuerunt & ,eam ædificauerunt ipsi .Zanoach — valuas
זנוח המה בנוהו ויעמידו [z] דלתתיו מנעליו — [z] דלת
. stercorum portam ad vsque ,muro in cubitos mille & ;eius vectes &
ובריחיו ואלף אמה בחומה עד שער השפות ׃
princeps Rechab filius Malchiiah roborauit stercorum portam Et — ædificauit
14 ואת שער האשפות החזיק מלכיה בן־רכב שר
,eius seras ,eius fores†statuit & ,eā ædificauit ipse :hacherem--Beth regionis — regis †valuas
פלך בית־הכרם הוא [a] יבננו ויעמיד דלתתיו מנעליו — [a] בנה
-Chol filius Sallun roborauit oculi portam Et .eius vectes & — fōntis instaurauit
15 ובריחיו ׃ ואת שער העין החזיק שלון בן־כל־
,eam texit & ,eam ædificauit Ipse .Mispah regionis princeps chozeh
חזה שר פלך המצפה הוא יבננו ויטללנו
piscinæ murum & : eius vectes & ,eius seras ,eius valuas statuit & — ויעמד ק
ויעמידו דלתתיו מנעליו ובריחיו ואת חומת ברכת
ciuitate de descendentes gradus ad vsque & ,regis hortum in Selach‡ — ‡pomarij iuxta
השלח לגן־המלך ועד־[b] המעלות [c] היורדות מעיר — [b] עלה [c] ירד
dimidiæ princeps Hazbuch filius Nechemiah roborauit*eum Post .Dauid — *instaurauit
16 דויד ׃ אחריו החזיק נחמיה בן־עזבוק שר [d] חצי — [d] חצה
piscinam ad vsque & ,Dauid sepulchra contra vsque ,sur-- Beth regionis
פלך בית־צור עד־נגד קברי דויד ועד הברכה
Leuitæ roborauerunt eum Post .fortium domū ad vsq; ad & , factam — instaurauerunt
17 [e] העשויה ועד בית הגברים ׃ אחריו החזיקו הלוים — [e] עשה
dimidiæ princeps Chasabiah roborauit ‡ eius manū Super†.Bani fili⁹Rechum — †Iuxta locū ‡instaurauit
רחום בן־בני על־ידו החזיק חשביה שר־חצי
eorum fratres roborauerunt‖eum Post . sua regione in Chehilah regionis — ‖instaurauerunt
18 פלך קעילה לפלכו ׃ אחריו החזיקו אחיהם
.Chehilah regionis dimidiæ princeps Chenadad filius Bauuai
בוי בן־חנדד [f] שר חצי פלך קעילה ׃ — [f] שור
Mispah princeps Iesuah filius Hezer eius manum super roborauit Et — instaurauit iuxta locum
19 ויחזק על־ידו עזר בן־ישוע שר המצפה
. anguli armaturæ ascensus regione è,secundam mensuram — armorum
[g] מדה שנית מנגד [h] עלת הנשק המקצע ׃ — [g] מדד [h] עלה
,secūdā mensuram Zabbai filius Baruch roborauit se accendit†eum Post — †excandescēs instaurauit
20 אחריו החרה החזיק ברוך בן־זבי מדה [i] שנית — [i] שנה
.magni sacerdotis Eliasib domus ostium ad vsque flexura à‡ — ‡ab angulo
מן־המקצע עד־פתח בית אלישיב הכהן הגדול ׃
mensurā Hachos filij Vriiah filius Meremoth roborauit eum Post — instaurauit
21 אחריו החזיק מרמות בן־אוריה בן־הקוץ מדה
.Eliasib domus perfectionē ad vsq; & , Eliasib domus ostio ab ,secundam
שנית מפתח בית אלישיב ועד־תכלית בית אלישיב ׃
.planiciei viri sacerdotes roborauerunt eum post Et
22 ואחריו החזיקו הכהנים אנשי הככר ׃
eum Post .suā domum cōtra Chassub & ,Biniamin roborauit eum Post — instaurauit
23 אחריו החזיק בנימן וחשוב נגד ביתם אחריו
.suam domum apud Hananiah filij Mahaseiah filius Hazariah roborauit — instaurauit
החזיק עזריה בן־מעשיה בן־ענניה אצל ביתו ׃
,secundam mensuram Chenadad filius Binnui roborauit eum Post — instaurauit
24 אחריו החזיק בנוי בן־חנדד מדה שנית
. angulum ad vsque & .flexuram ad vsque ,Hazariah domo à — angulum,
מבית עזריה עד־המקצוע ועד־[k] הפנה ׃ — [k] פנן
domo è egredientem*turrim & ,curuaturæ regione à‡Vzai filius Palal — ‡ contra angulum, * quæ egrediebatur
25 פלל בן־אוזי מנגד המקצוע והמגדל היוצא מבית
filius Pedaiah eum post :custodiæ‡ atrio in† quæ ,excelsam regis — † erat ‡ carceris,
המלך [l] העליון אשר לחצר המטרה אחריו פדיה בן־ — [l] עלה
. Parhos
פרעש ׃

dicerent &, eos apud habitantes Iehudæi venissent cùm, fuit Et
12 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ
nos ad fueritis reuersi quibus locis omnibus ex vicibus decem nobis
לָנוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־תָּשׁוּבוּ עָלֵינוּ׃
verticibus in murum post à loci inferioribus ab statui Et
13 וָאַעֲמִיד מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִיחִים
suis lanceis, suis gladiis cum familias per populum statui &
וָאַעֲמִיד אֶת־הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם
ad &, heroes ad dixique, surrexi &, vidi Et suis arcubus &
14 וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־
eorum faciebus à timeatis Ne: populi residuum ad &, magnates
הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־
vestris fratrib pro pugnate &, memetore terribilis &, magni DOMINI
אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ וְהִלָּחֲמוּ עַל־אֲחֵיכֶם
vestris domibus &, vestris vxoribus, vestris filiabus &, vestris filiis
בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃
nobis esset notificatum quòd, nostri inimici audissent cùm, fuit Et
15 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ כִּי־נוֹדַע לָנוּ
ad nos omnes sumus reuersi &, eorum consilium Deus infregit &
וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־עֲצָתָם וַנָּשָׁב כֻּלָּנוּ אֶל־
suum opus ad vnusquisque, murum
הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־מְלַאכְתּוֹ׃
opere in facientes meorū puerorum dimidium illa die à, fuit Et
16 וַיְהִי מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה
arcus &, clypeos, lanceas & tenentes eorum pars media &
וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים וְהָרְמָחִים הַמָּגִנִּים וְהַקְּשָׁתוֹת
Iehudah domum omnem post principes &: loricas &
וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים אַחֲרֵי כָּל־בֵּית יְהוּדָה׃
vna in, onerantes, onere in portantes &, muro in Aedificantes
17 הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים בַּסֶּבֶל עֹמְשִׂים בְּאַחַת
missile tenens vna & opere in faciens sua manu
יָדוֹ עֹשֶׂה בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח׃
suos lumbos super accincti suo gladio vnusquisque ædificantium Et
18 וְהַבּוֹנִים אִישׁ חַרְבּוֹ אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו
me apud tuba in clangens &, ædificantes
וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃
populi residuum ad &, magnates ad &, heroes ad dixi Et
19 וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם
muro in separati nos &, latum &, multum Opus
הַמְּלָאכָה הַרְבֵּה וּרְחָבָה וַאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים עַל־הַחוֹמָה
audieritis quo loco In suo fratre à vir longinqui
20 רְחוֹקִים אִישׁ מֵאָחִיו׃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת־
nobis pugnabit noster Deus, nos ad congregabimini illuc tubæ vocem
קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יִלָּחֶם לָנוּ׃
apprehendentes eorum pars media &, opere in facientes nos Et
21 וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים
stellas egredi ad vsque auroræ ascensu ab lanceas in
בָּרְמָחִים מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים׃
eius puer & Vnusquisq;: populo dixi, illo tempore in Etiam
22 גַּם בָּעֵת הַהִיא אָמַרְתִּי לָעָם אִישׁ וְנַעֲרוֹ
die &, custodia nocte nobis sint &, Ierusalaim medio in pernoctent
יָלִינוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלָ͏ִם וְהָיוּ־לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר וְהַיּוֹם
custodiæ viri & I, mei pueri &, mei fratres &, ego Nec opus
23 מְלָאכָה׃ וְאֵין אֲנִי וְאַחַי וּנְעָרַי וְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמָר
suum missile vir, nostras vestes exuentes nos non, me post
אֲשֶׁר אַחֲרַי אֵין־אֲנַחְנוּ פֹשְׁטִים בְּגָדֵינוּ אִישׁ שִׁלְחוֹ
aquas
הַמָּיִם׃

> ex / fuerant / locis excelsis, עָמַד בצחיחים / optimates, חור magistratus, facie / יָרֵא / יָדַע dissipauit / פוּר יָעַץ / dimidia pars iuuenum faciebat / חֵצָה עָשָׂה נַעַר / tenebat & scuta, Qui ædificabant portabant onera, & qui onerabant, בָּנָה faciebat opus, & altera tenebat gladium. erant ædificabant, & clangebant optimates, magistratus, fumus / remoti vnusquisque ab altero. in sonitum congregamini pro faciamus opus, tenebat exitum stellarum. / עָלָה יָצָא / maneat in custodia, לִין in opere. nec custodes, erant exuebamus vestimentū nostrū, nec quisquā dimittebat illud, nisi lauādi gratia.

CAP. V. ה

suos fratres aduersus magnus eorū vxorum &, populi clamor fuit Et
1 וַתְּהִי צַעֲקַת הָעָם וּנְשֵׁיהֶם גְּדוֹלָה אֶל־אֲחֵיהֶם
nos nostris filiab &, nostris filiis: dicentes qui esset Et Iehudæos
2 הַיְּהוּדִים׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
qui esset Et, viuamus &, comedam &, frumentū accipiamus Et multi
רַבִּים וְנִקְחָה דָגָן וְנֹאכְלָה וְנִחְיֶה׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר
oppignerantes nos nostras dom &, nostras vineas &, nostros Agros: dicentes
3 אֹמְרִים שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ וּבָתֵּינוּ אֲנַחְנוּ עֹרְבִים
sumsimus Mutuo: dicentes qui esset Et. fame in frumentū accipiamus &
וְנִקְחָה דָגָן בָּרָעָב׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים לָוִינוּ
nunc Et. nostras vineas &, nostros agros, regis mensuram ad argentum
4 כֶּסֶף לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ׃ וְעַתָּה
nostri filij eorum filij sicut, nostra caro nostrorum fratrum caro sicut
5 כִּבְשַׂר אַחֵינוּ בְּשָׂרֵנוּ כִּבְנֵיהֶם בָּנֵינוּ
seruos in nostras filias &, nostros filios subiicientes nos ecce &
וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹבְשִׁים אֶת־בָּנֵינוּ וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ לַעֲבָדִים

> erant dicerēt: Cū / erant / רָבַב / dicerent: in pignus tradamus, erant dicerent: sumamus / לָוָה / vsurā, super est / subiicimus seruitutib.

aquarū portam contra vsq;, alio loco in habitantes fuerunt Nethinim donati
26 וְהַנְּתִינִים הָיוּ יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל עַד נֶגֶד שַׁעַר הַמַּיִם
Tecohitæ roborauerunt eum Post egredientem turrim &, oriente ad
27 לַמִּזְרָח וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַתְּקֹעִים
murū ad vsq;, & egrediētis magnæ turris regione è, secundam mensuram
מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד הַמִּגְדָּל הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא וְעַד חוֹמַת
vnusquisq; sacerdotes roborauerunt equorum portam Desuper muniti loci
28 הָעֹפֶל׃ מֵעַל שַׁעַר הַסּוּסִים הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אִישׁ
contra Immer filius Sadoc roborauit eum Post suam domum contra
29 לְנֶגֶד בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק צָדוֹק בֶּן־אִמֵּר נֶגֶד
portæ custos Sechaniah filius Semahiah roborauit eū post Et. suā domum
בֵּיתוֹ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיק שְׁמַעְיָה בֶן־שְׁכַנְיָה שֹׁמֵר שַׁעַר
Chanun &, Selemiah filius Chananiah roborauit eum Post orientalis
30 הַמִּזְרָח׃ אַחֲרַי הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶן־שֶׁלֶמְיָה וְחָנוּן
Mesullam roborauit eum Post. secundam mensuram sextus Salaph filius
בֶּן־צָלָף הַשִּׁשִּׁי מִדָּה שֵׁנִי אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם
Malchiiah roborauit eum Post. suum cubiculum cōtra Berechiah filius
31 בֶּן־בֶּרֶכְיָה נֶגֶד נִשְׁכָּתוֹ׃ אַחֲרַי הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה
portam contra, negociatorū & Nethinim domum ad vsq; aurificis filius
בֶּן־הַצֹּרְפִי עַד־בֵּית הַנְּתִינִים וְהָרֹכְלִים נֶגֶד שַׁעַר
anguli cœnaculum ad vsq; & præcepti
הַמִּפְקָד וְעַד עֲלִיַּת הַפִּנָּה׃
aurifices roborauerunt, pecoris portam ad anguli cœnaculum intra Et
32 וּבֵין עֲלִיַּת הַפִּנָּה לְשַׁעַר הַצֹּאן הֶחֱזִיקוּ הַצֹּרְפִים
negociatores &
וְהָרֹכְלִים׃

> donati qui habitabant in arce / instaurauerunt / arcis. instaurauerunt / instaurauit / instaurauit / אַחְרַי / instaurauit / מִדָּה שֵׁנָה / instaurauit / עָלָה פִּנָּה pecorum instaurauerunt

CAP. IIII. ד

ædificantes nos quòd Sanballat audisset cùm, fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט כִּי־אֲנַחְנוּ בוֹנִים אֶת־
Iehudæos super subsannauit &, multū est iratus &, ei fuit ira &, murum
הַחוֹמָה וַיִּחַר לוֹ וַיִּכְעַס הַרְבֵּה וַיַּלְעֵג עַל־הַיְּהוּדִים׃
Quid: dixit &, Someron virtute &, suorum fratrum facies ad dixit Et
2 וַיֹּאמֶר לִפְנֵי אֶחָיו וְחֵיל שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר מָה
sacrificabūt nūquid? facientes imbecilles Iehudæi
הַיְּהוּדִים הָאֲמֵלָלִים עֹשִׂים הֲיַעַזְבוּ לָהֶם הֲיִזְבָּחוּ
lapides viuificabunt nunquid? die in consummabunt nunquid
הַיְכַלּוּ בַיּוֹם הַיְחַיּוּ אֶת־הָאֲבָנִים
sunt combusti ipsi &, pulueris aceruis de
מֵעֲרֵמוֹת הֶעָפָר וְהֵמָּה שְׂרוּפוֹת׃
ipsi quòd Etiam: dixit &: eum apud Hammonites Tobiiah Et
3 וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם
eorum lapidum murum rumpet &, vulpes ascenderit si, ædificantes
בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃
conuerte &, despectui fuimus quia, noster Deus Audi
4 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב
terra in direptionem in eos da &: eorum caput in eorum opprobrium
חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ
eorum peccatū &; eorum iniquitatē super operias ne Et. captiuitatis
5 שִׁבְיָה׃ וְאַל־תְּכַס עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם
ædificantes opposito è irritauerunt quia; deleatur ne tuis faciebus à
מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃
ad vsque, murus totus est colligatus &, murum ædificauimus Et
6 וַנִּבְנֶה אֶת־הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־הַחוֹמָה עַד־
faciendum ad populo cor fuit Et. eius medium
חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם לַעֲשׂוֹת׃
Harabes &, Tobiiah &, Sanballat audisset cùm, fuit Et
7 וַיְהִי כַאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים
mœniorum longitudo ascendisset quia, Asdodij &, Hammonitæ &
וְהָעַמֹּנִים וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחֹמוֹת
valde eis fuit ira &, obstrui interrupta cœpissent quòd, Ierusalaim
יְרוּשָׁלַ͏ִם כִּי־הֵחֵלּוּ הַפְּרֻצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃
pugnandum ad veniendum ad, pariter ipsi omnes colligauerunt Et
8 וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו לָבוֹא לְהִלָּחֵם
errorem ei faciendum ad &, Ierusalaim contra
בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תּוֹעָה׃
eos iuxta custodiam statuimus &, nostrum Deum ad orauimus Et
9 וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם
baiuli virtus Impegit: Iehudah dixit Et. eorum faciebus à nocte ac die
10 יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל
muro in ædificare poterimus non nos &, multum pulueris &
וְהֶעָפָר הַרְבֵּה וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לִבְנוֹת בַּחוֹמָה׃
veniamus donec, videant non &, Nesciant: nostri hostes dixerunt Et
11 וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד אֲשֶׁר־נָבוֹא
opus faciamus cessare &; eos interficiamus &, eorū medium in
אֶל־תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃

> ædificarem / הָיָה בָּנָה / coram fratribus suis, & exercitu / faciunt? / עָשָׂה / כָּלָה חָיָה / erat / ædificent, / fumus / בּוּז שׁוּב despectionē / נָתַן בָּזַז / כָּסָה עָוָה / à facie tua / חָצָה / quòd obducta esset cicatrix muris / עָלָה / concludi, coniurati sunt / חָלַל חָרָה / vt venirent / errorem / facie / Debilitatæ sunt vires portantis, & humus multa est, / murum. / כָּלָה בָּנָה / רָאָה / שָׁבַת

CAP VI. ו

,Arabæ Ghesem &,Thobiiah &,Sanballat ipsi esset auditū cùm fuit Et
[t] היה
†ויהי כאשר נשמע לסנבלט וטוביה ולגשם הערבי 1
non & , murum ædificassem quòd ,nostrorū inimicorū residuo &
[u] בנה
ויתר איבינו כי [v] בניתי את־החומה ולא־
verū †valuas
non fores† hoc tempus ad vsque etiam : interruptio eo in remaneret
נותר בה פרץ גם עד־העת ההיא דלתות לא־
me ad Ghesem & ,Sanballat misit Et .portis in statueram
העמדתי בשערים : †וישלח סנבלט וגשם אלי 2
Veni,
.Ono campo in Chephirim in pariter conueniamus & , Ito : dicendo
[x] ילך [y] יעד
לאמר [x] לכה [y] ונועדה יחדו בכפירים בבקעת אונו
cogitabant
.malum mihi facere cogitantes ipsi Et
[z] רוע
והמה חשבים לעשות לי [z] רעה :
facio,
ego grande Opus : dicendo , nuncios eos ad misi Et
†ואשלחה עליהם מלאכים לאמר מלאכה גדולה אני 3
possum
quando‖ ,opus cessabit quid vt .descendere potero non &, faciens
‖vt [a] ירד
עשה ולא אוכל [a] לרדת למה תשבת המלאכה כאשר
negligam
verbū iuxta me ad miserunt Et ?vos ad descendam &,illud remittam
[b] רפה
[b] ארפה וירדתי אליכם : †וישלחו אלי כדבר 4
.hoc verbum iuxta eis respondi & : vicibus quatuor hoc
[c] שוב
הזה ארבע פעמים [c] ואשיב אותם כדבר הזה :
quinta vice hoc verbum iuxta Sanballat me ad misit Et
†וישלח אלי סנבלט כדבר הזה פעם חמישית את־ 5
.eius manu in apertam epistolam & ,suum puerum
נערו ואגרת פתוחה בידו :
dicit†quod
, tu † dicens Ghasmu & ,est auditum gentibus In : ea in erat Scriptum
†כתוב בה בגוים נשמע וגשמו אמר אתה 6
cogitatis
‡ædificas
tu & , murum ædificans‡ tu idcirco .rebellare cogitantes Iehudæi &
והיהודים חשבים למרוד על־כן אתה בונה החומה ואתה
eris eis rex
.hæc verba secundum regem in eis existens
הוה להם למלך כדברים האלה :
, Ierusalaim in te super prædicandū ad statueris prophetas etiam Et
†וגם־נביאים העמדת לקרא עליך בירושלם 7
‡est
diuulgabitur
verba secundum regi audietur nunc Et .‡ Iehudah in Rex : dicendo
לאמר מלך ביהודה ועתה ישמע למלך כדברים
veni,
.pariter ineamus consilium & , ito nunc & : hæc
[d] יעץ
האלה ועתה לכה [d] ונועצה יחדו :
hæc verba secundum est factum Non : dicendo eum ad misi Et
†ואשלחה אליו לאמר לא נהיה כדברים האלה 8
dicis,
*fingis
.ea cōminiscens* tu tuo corde de nam :dicens tu quæ
אשר אתה אומר כי מלבך אתה בודאם :
terrebant
corū manus Debilitabūtur: dicēdo , nos terrentes illi omnes Nam
†כי כלם מיראים אותנו לאמר ירפו ידיהם 9
manū meā.
.meas manus conforta nunc Et .fiet non & , opere ab
מן־המלאכה ולא תעשה ועתה חזק את־ידי :
, Mehetabel filij , Delaiah filij Semahiah domū sum ingressus ego Et
[e] בוא
†ואני [e] באתי בית שמעיה בן־דליה בן־מהיטבאל 10
medium ad Dei domum ad Conueniamus : ait &,clausus ipse &
והוא עצור ויאמר נועד אל־בית האלהים אל־תוך
ostia ‖veniūt
,te occidendum ad venientes‖ quia . templi fores claudamus & , templi
[f] בוא
ההיכל ונסגרה דלתות ההיכל כי [f] באים להרגך
veniunt
.te occidendum ad venientes nocte &
ולילה באים להרגך :
quisquam similis mihi fugit?
ingrediatur qui , ego vt quis Et ? fugiet ego sicut vir Num : dixi Et
†ואמרה האיש כמוני יברח ומי כמוני אשר־יבא 11
.ingrediar Non ?viuat & , templum in
[g] חיה
אל־ההיכל [g] וחי לא אבוא :
prophetiam sed ,illum misit Deus non ecce & , cognoui Et
[h] נכר
†[h] ואכירה והנה לא־אלהים שלחו כי הנבואה 12
.mercede eum conduxit Sanballat & , Thobiiah & ,me ad est locutus
דבר עלי וטוביה וסנבלט שכרו :
Quia ‖erat
,sic facerem & , timerem vt , ipse‖ conductus mercede Propterea
[i] ירא
†למען שכור הוא למען־[i] אירא ואעשה־כן 13
.me afficerent probris vt , malum nomen ad illis esset & ,peccarem &
וחטאתי והיה להם לשם רע למען יחרפוני :
eius opera secundum Sanballat & , Thobiiah meus Deus Memento
†זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט כמעשיו 14
reliquorum
qui , prophetarum residui & , prophetissæ Nohadiah etiam & , ista
אלה וגם לנועדיה הנביאה וליתר הנביאים אשר
terrebant
.me terrentes fuerunt
[k] היה
[k] היו מיראים אותי :
quinquaginta , Elul quinta & vigesima in murus est perfectus Et
†ותשלם החומה בעשרים וחמשה לאלול לחמשים 15
.diebus duobus &
ושנים יום :

,nostri agri & ,nostrarū manuū potestate ad‡ nō &,subiectæ nostris filiab’ è est Et
ויש מבנתינו נכבשות ואין לאל ידינו ושדתינו
audissem cùm ,vehementer mihi fuit ira† Et . alienis*nostræ vineæ &
6 וכרמינו לאחרים : †[d] ויחר לי מאד כאשר שמעתי
meum cor est consiliatū‡ Et .ista verba & ,eorum clamorem
7 את־זעקתם ואת הדברים האלה : †וימלך לבי
Onus* : eis dixi & .magnatibus & ,heroibus cum litigaui‡ & ,me in
עלי ואריבה את־[e] החרים ואת־הסגנים ואמרה להם [f] משא
.magnam concionem‡eos contra dedi† Et .exigentes vos suū fratrē in† vnusquisq;
איש־באחיו אתם נשאים ואתן עליהם קהלה גדולה :
,Iehudæos nostros fratres acquisiuimus* Nos :eis dixi Et
8 †ואמרה להם אנחנו [g] קנינו את־אחינו היהודים
venditis‖ vos etiam & ,nobis in sufficientiā‡ secundū gentibus venditos†
הנמכרים לגוים כדי בנו וגם־אתם תמכרו את־
.verbū* inuenerūt non & ,siluerunt Et ?nobis sunt vēditi‡ & ,vestros fratres
אחיכם ונמכרו־לנו ויחרישו ולא מצאו דבר :
timore in Nonne .facientes‡ vos quod verbum bonum† Non :dixi Et
9 †ויאמר לא־טוב הדבר אשר־אתם עשים הלוא [h] ביראת
?nostrorum inimicorum gentium opprobrio præ ambulabitis‡nostri Dei
אלהינו תלכו מחרפת הגוים אויבינו :
,argentum eis in commodantes*,mei pueri &,mei fratres ,ego etiam Et
10 †וגם־אני אחי ונערי [i] נשים בהם כסף
quæso Reddite .hoc onus‡ quæso Remittamus† .frumentū &
11 ודגן נעזבה־נא את־המשא הזה : †[k] השיבו נא
:eorū domos & ,eorū olueta ,eorū vineas ,eorum agros hodie tanquam‡ eis
להם כהיום שדתיהם כרמיהם זיתיהם ובתיהם
exigentes* vos quā ‖ ,olei & , vini ,frumenti & ,argenti centum‡ &
ומאת הכסף והדגן התירוש והיצהר אשר אתם נשים
faciemus Sic .quæremus nō eis ab & ,Reddemus :dixerunt Et .eis in
12 בהם : †ויאמרו נשיב ומהם לא נבקש כן נעשה
faciēdum ad‡ ,eos adiuraui & ,sacerdotes vocaui Et .loquens† tu sicut
כאשר אתה אומר ואקרא את־הכהנים ואשביעם לעשות
excutiat Sic : dixi & ,excussi meam oram‖ Etiam . hoc verbum iuxta
13 כדבר הזה : †גם־חצני נערתי ואמרה ככה ינער
,istud verbum statuerit non qui virum omnem Deus
האלהים את־כל־האיש אשר לא־[l] יקים את־הדבר הזה
dixerūt Et .vacuus & ,excussus sit sic & ,suo labore de & ,sua domo de
מביתו ומיגיעו וככה יהיה נעור [m] ורק ויאמרו
populus fecit & ,DOMINVM laudauerunt Et .Amen :concio‡ omnis
כל־הקהל אמן ויהללו את־יהוה [n] ויעש העם
.istud verbum secundum
כדבר הזה :
terra in eorum dux esse ,mihi præcepit qua die à Etiam
14 †גם מיום אשר־צוה אתי להיות פחם בארץ
secundum & trigesimum annum ad vsque & ,vigesimo anno ab ,Iehudah
יהודה משנת עשרים ועד שנת שלשים ושתים
mei fratres &*,ego ‡ ;duodecim annis ,regis Arthachsastæ
לארתחשסתא המלך [o] שנים שתים עשרה אני ואחי
qui ,primi duces Et .comedi non comitis panem
15 לחם הפחה לא אכלתי : †והפחות הראשונים אשר־
,vino & ,pane in eis ab acceperunt & ,populum super grauauerūt me ante
לפני הכבידו על־העם [p] ויקחו מהם בלחם ויין
tyrannidē exercuere eorum pueri etiam ,quadraginta siclos argenti postea
אחר כסף־שקלים ארבעים גם נעריהם שלטו
. Dei timoris faciebus à ita feci non ego Et .populum super
על־העם ואני לא־עשיתי כן מפני [q] יראת אלהים :
non agrum & ,roboraui† huius muri opere in etiam Et
16 †וגם במלאכת החומה הזאת החזקתי ושדה לא
.opus ad ibi‡congregati mei pueri omnes & ,emimus
[r] קנינו וכל־נערי קבוצים שם על־המלאכה :
venientes & ,viri quinquaginta & centum ,magnates*& ,Iehudæi Et
17 †והיהודים והסגנים מאה וחמשים איש והבאים
.*mea mensa in ,nostris circuitibus† quæ ,gentibus è nos ad
אלינו מן־הגוים אשר־סביבתינו על־שלחני :
sex pecudes,vnus bos ,vnum diem in factum erat ‡ quod Et
18 †ואשר היה נעשה ליום אחד שור אחד צאן שש־
vino omni in dies decem intra† & ,mihi sunt factæ* aues & ,electæ
ברות וצפרים [s] נעשו־לי ובין עשרת ימים בכל־יין
quia ,quæsiui non comitis‡ panem hoc cum & ;multiplicandum ad
להרבה ועם־זה לחם הפחה לא בקשתי כי־
.hoc‡ populo super seruitus erat grauis
כבדה העבדה על־העם הזה :
super feci quæ omnia*,bonū in meus Deus mei Memento
19 †זכרה־לי אלהי לטובה כל אשר־עשיתי על־
.hoc† populo
העם הזה :

subiiciuntur,
‡est facultas in manibus nostris ad redimendum,
*sunt apud alios.
†iratus sum
[d] חרה [e] חור
‡cogitauit
‡ increpaui optimates,& magistratus.
*Vsuram
†à fratribus suis accipitis.
[f] נשא [g] קנה
‡ posui
‡congregationem
*redemimus
† qui venditi erant
‡facultatem quæ erat
‖ venditis
‡venduntur
*quo se excusarent
†est ‡facitis.
[h] ירא [i] נשה
‡ ambulare debetis propter opprobrium
* commodauimus
†Relinquamus
‡ vsurā hanc.
[k] שוב
‡ hac die
‡cētesimam partem
‖quam
*exigitis ab
†loqueris.
‡vt facerent
‖vestimētum meum
[l] קום
[m] ריק
‡cœtus:
[n] עשה
vt essem
‡ nec *nec
[o] שנה
ducalem
[p] לקח
dominati sunt populo.
propter timorem
[q] ירא
† instauraui,
‡erant
[r] קנה
*magistrat9,
† sunt in circuitu nostro,
* erant
‡parabatur p singulos dies, erat
* parabantur
†indies tamē bibebāt vini quantum sat fuisset per
[s] עשה
‡ducalem
‡ huic.
*secundum
† huic.

omnes *viderunt* &, nostri inimici omnes audissent cùm ,fuit Et
16 †וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל־אוֹיְבֵינוּ וַיִּרְאוּ כָּל־
:suis oculis in valde conciderunt & ,*nostris circuitibus* † quæ gentes
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם
.hoc opus est factum nostro Deo à quòd cognouerunt &
וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת אֱלֹהֵינוּ נֶעֶשְׂתָה הַמְּלָאכָה הַזֹּאת׃
,suas epistolas Iehudah *ingenui multiplicantes*‡ illis diebus in Etiam
17 †גַּם ׀ בַּיָּמִים הָהֵם מַרְבִּים חֹרֵי יְהוּדָה אִגְּרֹתֵיהֶם
.eos ad *venientes* ‡ Tobiiah ipsi * quæ & ;Tobiah *super* ‖ euntes
הוֹלְכוֹת עַל־טוֹבִיָּה וַאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה בָּאוֹת אֲלֵיהֶם׃
ipse † gener quia ,*ei iuramenti compotes*‡ Iehudah in multi Nam
18 †כִּי־רַבִּים בִּיהוּדָה בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּי־חָתָן הוּא
Mesullam filiam acceperat eius filius Iochanan & ;Arach filij Sechaniah
לִשְׁכַנְיָה בֶן־אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח אֶת־בַּת־מְשֻׁלָּם
,*meas facies ad dicentes fuerunt* † eius bonitates Etiam .Berechia filij
19 בֶּן בֶּרֶכְיָה׃ †גַּם טוֹבֹתָיו הָיוּ אֹמְרִים לְפָנַי
.me terrendũ ad Tobiiah misit Epistolas .ei *educentes fuerunt* mea verba &
וּדְבָרַי הָיוּ מוֹצִיאִים לוֹ אִגְּרוֹת שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיָרְאֵנִי׃

timuerunt
[l] יָרְאוּ vel רָאָה
† erant in circuitu nostro,
[m] נָפַל
[n] יָדַע
‡ multiplicabant optimates
‖ ad * erant
* veniebant
רָבָה [o] בּוֹא [p]
‡ habebant iuramentũ eius,
† erat
† dicebant coram me
referebant
[q] יָצָא

CAP. VII. ‡

,valuas statuissem & , murus esset ædificatus cùm ,fuit Et
1 †וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וָאַעֲמִיד הַדְּלָתוֹת
.Leuitæ & , cantores & , ianitores essent constituti &
וַיִּפָּקְדוּ הַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם׃
palatii principi Chananiah & ,meo fratri Chanani præcepi Et
2 †וָאֲצַוֶּה אֶת־חֲנָנִי אָחִי וְאֶת־חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה
Deum timens & ,*veritatis* ‡ vir *sicut* † ipse quia ;Ierusalaim *super*
עַל־יְרוּשָׁלִָם כִּי־הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא אֶת־הָאֱלֹהִים
,Ierusalaim portæ aperientur Non :eos ad dixi Et .multis præ
3 מֵרַבִּים׃ †וָאֹמַר לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם
, valuas claudent stantibus ipsis adhuc & ,*solem incalescere* ‡ ad vsque
עַד־חֹם הַשֶּׁמֶשׁ וְעַד הֵם עֹמְדִים יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת
,sua custodia in *virum** Ierusalaim habitatores *custodias statuẽdo*‡ Et .*tenebũt* &
וֶאֱחֹזוּ וְהַעֲמִיד מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ
.suam domum contra *virum* * &
וְאִישׁ נֶגֶד בֵּיתוֹ׃
;eius medio in *paucus* ‡ populus & ;grandis & *manibus* † lata ‡ ciuitas Et
4 †וְהָעִיר רַחֲבַת יָדַיִם וּגְדֹלָה וְהָעָם מְעַט בְּתוֹכָהּ
,*meum cor ad* † meus Deus *dedit* ‖ Et .ædificatæ domus * non &
5 וְאֵין בָּתִּים בְּנוּיִם׃ †וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל־לִבִּי
,populum & , *magnates* & , *ingenuos* congregaui &
וָאֶקְבְּצָה אֶת־הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וְאֶת־הָעָם
,*prima in ascendentium* ‡ genealogiæ librum inueni Et .*genealogizandum ad*†
לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ הָעוֹלִים בָּרִאשׁוֹנָה
ascendentes † prouinciæ filij Isti .eo in scriptum inueni &
6 וָאֶמְצָא כָּתוּב בּוֹ׃ †אֵלֶּה ׀ בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים
Nebuchadnesar fecit transmigrare quam , transmigrationis captiuitate de
מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר
.suã ciuitatẽ in *vir*‖ Iehudah in & ,Ierusalaim in sunt reuersi & :Babel rex
מֶלֶךְ בָּבֶל וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃
,Hazariah , Nechemiah , Iesuah Zerubabel cum *Venientes*†
7 †הַבָּאִים עִם־זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה
,Nechũ ,Biguai ,Mispereth ,Bilsan ,Mordochai ,Nachamani ,Rahamiah
רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת בִּגְוַי נְחוּם
.Israel populi virorum numerus ,Bahanah
בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃
.duo & septuaginta & centum millia duo ,Parhos Filij
8 †בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃
.duo & septuaginta trecenti ,Sephatiah Filij
9 †בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃
.duo & quinquaginta sexcenti ,Arach Filij
10 †בְּנֵי אָרַח שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃
octingenti & ,millia duo ,Ioab & ,Iesuah filiis ‡ moab-Pachath Filij
11 †בְּנֵי־פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ וְיוֹאָב אַלְפַּיִם וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
.decem octo *
שְׁמֹנָה עָשָׂר׃
.quatuor & quinquaginta ducenti mille ,Helam Filij
12 †בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃
.quinque & ,quadraginta octingenti ,Zatthu Filij
13 †בְּנֵי זַתּוּא שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃
.sexaginta & septingenti , Zacchai Filij
14 †בְּנֵי זַכָּי שְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃
.octo & quadraginta sexcenti ,Binnui Filij
15 †בְּנֵי בִנּוּי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃

[a] שׁוּר
in † erat
‡ verax
[b] אָמַן [c] יָרֵא
[d] רָבַב
ואמר
‡ calorẽ solis,
[e] חָמַם [f] גּוּף
contignabũt.
‡ statui custodes * vnumquenque
‡ erat † locis
‡ paruus
* erant ‖ posuit
† in corde meo
[g] בָּנָה [h] נָתַן
optimates, & magistratus,
† vt recenserẽtur secũdum seriem generationis.
‡ eorum qui ascenderunt primùm,
[i] חוּר [k] עָלָה
† qui ascenderunt
[l] דּוּן [m] שָׁבָה
‖ vnusquisque
† Qui venerunt
[n] בּוֹא
[o] מֵאָה [p] שָׁנָה
‡ de
* &

.octo & viginti sexcenti ,Bebai Filij
†בְּנֵי בֵבָי שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ 16
.duo & viginti sexcenti millia duo, Hazgad Filij
†בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ 17
.septem & sexaginta sexcenti ,Adonicam Filij
†בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ 18
.septem & sexaginta millia duo, Biguai Filij
†בְּנֵי בִגְוָי אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ 19
.quinque & quinquaginta sexcenti , Hadin Filij
†בְּנֵי עָדִין שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה׃ 20
‡ de Chizchiiahu
.octo & nongenti *Chizchiiah ipsi* ‡, Ater Filij
†בְּנֵי־אָטֵר לְחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃ 21
.octo & viginti trecenti ,Chasum Filij
†בְּנֵי חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ 22
.quatuor & viginti trecenti ,Besai Filij
†בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה׃ 23
.duodecim centum,Chariph Filij
†בְּנֵי חָרִיף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר׃ 24
.quinque & nonaginta,Ghibhon Filij
†בְּנֵי גִבְעוֹן תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ 25
.octo & octoginta centum ,Netophah & lechem- Beth Viri
†אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים וּשְׁמֹנָה׃ 26
. octo & viginti centum,Hanathoth Viri
†אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ 27
.duo & quadraginta,hazmaueth-Beth Viri
†אַנְשֵׁי בֵית־עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ 28
septingenti , Beeroth & Chephirah ieharim-Chiriath Viri
†אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת 29
tres & quadraginta
אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃
.vnus & viginti sexcenti ,Gabah & ,Ramah Viri
†אַנְשֵׁי הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ 30
.duo & viginti & centum ,Michmas Viri
†אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ 31
.tres & viginti centum ,Hai & , el.-Beth Viri
†אַנְשֵׁי בֵית־אֵל וְהָעָי מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ 32
.duo & quinquaginta ,alterius Nebo Viri
†אַנְשֵׁי נְבוֹ אַחֵר חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ 33
.quatuor & quinquaginta ducenti mille ,alterius Helam Filij
†בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ 34
.viginti & trecenti , Charim Filij
†בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ 35
.quinque & quadraginta trecenti ,Ierecho Filij
†בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ 36
.vnus & viginti & septingenti ,Ono & chadid Lod Filij
†בְּנֵי־לֹד חָדִיד וְאוֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ 37
.triginta & nongenti millia tria ,Senaah Filij
†בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים תְּשַׁע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ 38
‡ de
septuaginta nongenti ,Iesuah domo ‡ Iedaiah filij :Sacerdotes
†הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים 39
.tres &
וּשְׁלֹשָׁה׃
.duo & quinquaginta mille ,Immer Filij
†בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ 40
.septem & quadraginta ducenti mille ,Paschur Filii
†בְּנֵי פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ 41
& †
.decem † septem mille,Charim Filij
†בְּנֵי חָרִם אֶלֶף שִׁבְעָה עָשָׂר׃ 42
*de ‡ de
septuaginta Lehodeuah filiis ‡ Chadmiel *ipsi* * Iesuah filij :Leuitæ
†הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי לְהוֹדְוָה שִׁבְעִים 43
.quatuor &
וְאַרְבָּעָה׃
.octo & quadraginta centum ,Asaph filij :Cantores
†הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ 44
,Hacchub filij ,Talmon filij ,Ater filij ,Sallum filij :Ianitores
†הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלֻּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב 45
.octo & triginta centum ,Sobai filij Chatita filij
בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה׃
‖ Donati
.Tabbahoth filij ,Chasupha filij ,Sicha filij : Nethinim ‖
†הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִחָא בְנֵי־חֲשֻׂפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ 46
.Padon filij , Siha filij Cheros Filij
†בְּנֵי־קֵירֹס בְּנֵי־סִיעָא בְּנֵי פָדוֹן׃ 47
.Salmai filij ,Chaghaba filij ,Lebanah Filij
†בְּנֵי־לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָה בְּנֵי שַׁלְמָי׃ 48
.Ghachar filij ,Ghiddel filij ,Chanan Filij
†בְּנֵי־חָנָן בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גָחַר׃ 49

Necodah filij, Resin filij, Reaiah Filij
50 † בני־ראיה בני־רצין בני־נקודא׃
Paseach filij, Huzza filij, Ghazam Filij
51 † בני־גזם בני־עזא בני־פסח׃
Nephissim filij, Mehunim filij, Besai Filij — נפושסים ק
52 † בני־בסי בני־מעונים בני־נפישסים׃
Charchur filij, Chacuphah filij, Bacbuc Filij
53 † בני־בקבוק בני־חקופא בני־חרחור׃
Charsa filij, Mechida filij, Basith Filij
54 † בני־בצלית בני־מחידא בני־חרשא׃
Tamach filij, Sisera filij, Barcos Filij
55 † בני־ברקוס בני־סיסרא בני־תמח׃
Selomoh seruorum Filij ; Chatipha filij, Nesiach Filij
56 † בני נציח בני חטיפא׃ † בני עבדי שלמה
Peridah filij, Sophereth filij, Sotai filij
57 בני־סוטי בני־ספרת בני־פרידא׃
Ghiddel filij, Darcon filij, Iahala Filij
58 † בני־יעלא בני־דרקון בני־גדל׃
filij ; Hasebaim * Pochereth filij, Chathil filij, Sephatiah Filij — * de
59 † בני שפטיה בני־חטיל בני פכרת הצביים בני
Selomoh seruorum filij &, Nethinim Omnes ; Amon
60 אמון׃ † כל־הנתינים ובני עבדי שלמה
duo & nonaginta trecenti
שלש מאות תשעים ושנים׃
Addon, Cherub, charsa-Tel, melach-Tel de ascendentes † isti Et — † qui ascenderunt עלה
61 † ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב אדון
suorum patrum domum indicare potuerunt non & : Immer &
ואמר ולא יכלו להגיד בית־אבותם
Tobiiah filij, Delaiah Filij ; ipsi * Israel ex an suum semen & — * essent
62 וזרעם אם מישראל הם׃ † בני־דליה בני־טוביה
duo & quadraginta sexcenti ; Nechodah filij
בני נקודא שש מאות ארבעים ושנים׃
Barzillai filij, Hachos filij, Chobaiah Filij : sacerdotibus de Et
63 † ומן־הכהנים בני חביה בני הקוץ בני ברזלי
super est vocatus &, vxorem Ghilghaditis Barzillai filiabus de accepit qui
אשר לקח מבנות ברזלי הגלעדי אשה ויקרא על־ — בנה
segenealogizantes † suam scripturam quæsierunt Isti ; earum nomine — * qua series generationis eorum recenseretur
64 שמם׃ † אלה בקשו כתבם המתיחשים
sacerdotio à sunt abdicati † & : est inuenta non & — † elongati
ולא נמצא ויגאלו מן־הכהנה׃
sanctitate de manducarent non vt, eis Tirsatha dixit Et
65 † ויאמר התרשתא להם אשר לא־יאכלו מקדש
Thummim † &, Vrim * in sacerdotem standum ad vsque, sanctitatum — donec staret sacerdos * illustrationibus † perfectionibus
הקדשים עד עמד הכהן לאורים † ותמים׃
tre- duo millia myriades quatuor † vnus tanquam concio * Omnis — המס רבב * congregatio † quater decem millia
66 † כל־הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש־
eorum ancillas &, eorum seruos Præter ; sexaginta & centi
67 מאות וששים׃ מלבד עבדיהם ואמהתיהם
eis * &, septem & triginta trecenti, millia septem † isti — מאה
אלה שבעת אלפים שלש מאות שלשים ושבעה ולהם
quinque & quadraginta & ducenti cantatrices &, cantores — * erant inter eos שור
משררים ומשררות מאתים וארבעים וחמשה׃
eorum Muli ; sex & triginta septingenti eorum Equi
68 † סוסיהם שבע מאות שלשים וששה פרדיהם
quinque & quadraginta ducenti
מאתים ארבעים וחמשה׃
sex asini ; quinque & triginta quadringenti Cameli
69 † גמלים ארבע מאות שלשים וחמשה חמרים ששת
viginti & septingenti millia
אלפים שבע מאות ועשרים׃
Tirsatha opus in dederunt patrum capitum pars † Et — † aliqui è principibus קצה
70 † ומקצת ראשי האבות נתנו למלאכה התרשתא
quinquaginta phialas †, mille drachmas auri thesaurum in dedit — † crateras
נתן לאוצר זהב דרכמנים אלף מזרקות חמשים
quingentas & triginta sacerdotum tunicas
כתנות כהנים שלשים וחמש מאות׃
auri operis thesaurum in dederunt patrum capitibus † & — † principibus
71 † ומראשי האבות נתנו לאוצר המלאכה זהב
ducentas &, millia duo minas argenti & ; millia decem bis drachmas
דרכמונים שתי רבות וכסף מנים אלפים ומאתים׃
bis drachmas auri populi residuum dederunt quod Et — שנה
72 † ואשר נתנו שארית העם זהב דרכמנים שתי
sacerdotum tunicas & ; millia duo minas argenti &, millia decem — מנה
רבוא וכסף מנים אלפים וכתנת כהנים
Leuitæ &, sacerdotes habitauerunt Et ; septem & sexaginta — ישב
73 † וישבו הכהנים והלוים ששים ושבעה׃

omnis &, Nethinim &, populo de &, cantores &, ianitores &
והשוערים והמשררים ומן־העם והנתינים וכל־
Israel filij &, septimus mensis contigit & : suis vrbibus in Israel — נגע
ישראל בעריהם ° ויגע החדש השביעי ובני ישראל — † erant
suis ciuitatibus in †
בעריהם׃

CAP. VIII. ח

congregati — plateam ad, vnus vir tanquam populus omnis sunt collecti Et
1 † ויאספו כל־העם כאיש אחד אל־הרחוב
est ante portã * vt afferret — afferendum ad *, scribæ Hezræ dixerunt & ; aquarum porta facies ad quæ
אשר לפני שער־המים ויאמרו לעזרא הספר להביא
Israeli DOMINVS præcepit quam, Moseh legis librum — ירה
את־ספר תורת משה אשר־צוה יהוה את־ישראל׃
* coram multitudine, — viro à, concionis facies ad * legem sacerdos Hezra attulit Et
2 בוא † ויביא עזרא הכהן את־התורה לפני הקהל מאיש
die in, audiendum ad † intelligentem omnem &, mulierem ad vsque &
† vt audiret — ועד־אשה וכל מבין לשמע ביום
† prima * ante plateã, — quæ, plateæ facies ad * eo in legit Et ; septimi mensis vna
3 אחד לחדש השביעי׃ † ויקרא־בו לפני הרחוב אשר
* erat ante portam † diem — coram diei † dimidium ad vsque luce à, aquarum portæ facies ad *
לפני שער־המים מן־האור עד־מחצית היום נגד
חצה — populi omnis aures & : intelligentibus &, mulieribus &, viris
האנשים והנשים והמבינים ואזני כל־העם
† erant * suggestum — turrem * super scriba Hezra stetit Et ; legis librum ad
4 אל־ספר התורה׃ † ויעמד עזרא הספר על־מגדל־
† ligneũ, quod * propter verbum, † ad — Matthithiah eum iuxta stetit & ; verbo * fecerunt quam, ligni
עץ אשר עשו לדבר ויעמד אצלו מתתיה
super * Mahaseiah &, Chilchiiah &, Vriiah &, Hanaiah &, Semah &
ושמע ועניה ואוריה וחלקיה ומעשיה על־
Malchiiah &, Misael &, Pedaiah eius sinistra à Et ; eius dexteram
ימינו ומשמאלו פדיה ומישאל ומלכיה
† & — Mesullam †, Zechariah, Chasbadanah &, Chasum &
וחשם וחשבדנה זכריה משלם׃
supra quia, populi omnis oculis in librum Hezra aperuit Et
5 † ויפתח עזרא הספר לעיני כל־העם כי־מעל
* cum aperuisset stetit — populus omnis steterunt eum aperire secundum * Et ; erat populum omnem
כל־העם היה וכפתחו עמדו כל־העם׃
* respondit — respondêrunt * Et, magno Deo DOMINO Hezra benedixit Et
6 ענה † ויברך עזרא את־יהוה האלהים הגדול ויענו
† cum — cum manuum exaltatione in †, Amen, Amen, populus omnis
כל־העם אמן אמן במעל ידיהם
incuruati sũt, & adorauerũt Dominũ proni — terra in facies DOMINO se incuruauerunt & flexerunt verticem Et
ויקדו וישתחו ליהוה אפים ארצה׃
קדד שחה — Hodaiah, Sabbethai, Haccub, Iamin, Serebiah &, Bani &, Iesuah Et
7 † וישוע ובני ושרביה ימין עקוב שבתי הודיה
Leuitæ &, Pelaiah, Chanan, Iozabad, Hazariah, Chelita, Mahaseiah
מעשיה קליטא עזריה יוזבד חנן פלאיה והלוים
† faciebant † erat in loco suo. — suo stare super † populus & ; legem populum facientes † intelligere
מבינים את־העם לתורה והעם על־עמדם׃
† est positus ירה — ponendo † &, expositi Dei lege in, libro in legerunt Et
8 † ויקראו בספר בתורת האלהים מפרש ושום
* intellectus * scripturam. — Nechemiah Dixitque ; lectione in * intellexerunt &, intellectum
שכל ויבינו במקרא׃ † ויאמר נחמיה
בין † est † qui * faciebant * est — facientes * intelligere † Leuitæ &, scriba sacerdos Hezra &, Tirsatha † ipse
9 הוא התרשתא ועזרא הכהן הספר והלוים המבינים
vestro Deo DOMINO ipse * sanctus Dies : populo omni, populum
את־העם לכל־העם היום קדש־הוא ליהוה אלהיכם
* flebat enim † cũ audiret — eos audire secundum †, populus omnis flentes nam * ; fleatis ne &, lugeatis Ne
אל־תתאבלו ואל־תבכו כי בוכים כל־העם כשמעם — בכה
legis verba
את־דברי התורה׃
dulcia bibite &, pinguia comedite, Ite : eis dixit Et
10 † ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים
ילך שתה * qui parauit — nostro domino dies sanctus quia, sibi est paratum non * ei partes mittite &
ושלחו מנות לאין נכון לו כי־קדוש היום לאדנינו
מנה † cõtristemini † est — vestra fortitudo ipsum † DOMINI gaudium quia, doleatis ne &
ואל־תעצבו כי־חדות יהוה היא מעזכם׃
עזז faciebant — quia, Tacete : dicendo, populo omni in facientes silentium Leuitæ Et
11 † והלוים מחשים לכל־העם לאמר הסו כי־
הסה † est, — populus omnis abierunt Et ; doleatis ne &, sanctus dies
12 היום קדש ואל־תעצבו׃ † וילכו כל־העם
faciendum ad &, partes mittendum ad &, bibendum ad &, comedendũ ad
לאכל ולשתות ולשלח מנות ולעשות
* docuerant ידע — eos fecerant scire * quæ verba in intellexerunt quia, magnam lætitiam
שמחה גדולה כי הבינו בדברים אשר הודיעו להם׃

‡vt dares ,Perizęi &,Emorçi,Chitthçi,Chenahanæi terram dandum ad‡ fœdus
[q] נָתַן הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
vt dares :tua verba confirmasti &.eius semini dandum ad,Ghirghasæi &,Iebuzæi &
וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ
†es. :Aegypto in nostrorum patrū afflictionem vidisti Et .tu † iustus quia
[r] רָאָה [s] עָנָה in
9 כִּי צַדִּיק אָתָּה׃ וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם
signa dedisti Et .Suph mari super audisti eorum clamorem &
10 וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת
populo omni in & ,eius seruis vniuersis in & ,Parhoh in portenta &
וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם
‡ contra fecisti & :eos super ‡ egerant superbè quòd,cognouisti nam .eius terræ
[t] זוד אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־
diuisisti coram eis, ,eorum facies ad abscidisti mare Et .hanc diem secundum nomen tibi
11 לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם
‡per medium eorum persecutores & :sicco in maris medio in ‡ transierunt &
וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם
.validas aquas in lapidem tanquam ,profunda in proiecisti
[t] צוּל [u] עָזַז הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים׃
per diem, , noctu † ignis columna in & , diu eos duxisti nubis columna in Et
†per noctem,
12 וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה
[x] נָחָה .ea in erant ambulaturi qua ‡ viam eis illustrandum ad‖
‖vt illucescere faceres לְהָאִיר לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
‡per quam dedisti & : cælis è eis cum loqui* &,descendisti Sinai montem super Et
*locutus es
13 וְעַל הַר־סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִשָּׁמָיִם וַתִּתֵּן
[y] נָתַן .bona præcepta & ,statuta,veritatis‖leges & ,recta iudicia eis
‖veras לָהֶם מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים׃
[z] אָמַן [a] חָקַק statuta & ,præcepta & ;eis notificasti tuæ sanctitatis *sabbathum Et
*sanctū tuū
14 וְאֶת־שַׁבַּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם וּמִצְווֹת וְחֻקִּים
[b] יָדַע [c] צָוָה cælis de panem Et .tui serui Mosch manu in‡ eis præcepisti legem &
‡per manum
15 וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם
aquam :eorū siti in eis eduxisti petra è aquas & ;eorū fame in eis dedisti
[d] יָצָא נָתַתָּה לָהֶם לִרְעָבָם וּמַיִם מִסֶּלַע הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם
vt ingrederentur leuasti quam*,terram possidendum ad ,ingrediendum ad ,eis dixisti &
*super וַתֹּאמֶר לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָשָׂאתָ
[e] יָרַשׁ :egerunt superbè nostri patres & ipsi Et .eis dandum ad†tuam manum
†vt traderes
16 אֶת־יָדְךָ לָתֵת לָהֶם׃ וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ
.tua præcepta ad audierunt non & ;suam ceruicem indurauerunt &
[f] קָשָׁה וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ׃
feceras quæ ,tuorū mirabiliū sunt recordati nō & ,audire renuerūt Et
[g] עָשָׂה
17 וַיְמָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ וְלֹא־זָכְרוּ נִפְלְאֹתֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
posuerunt redeundum ad‡,caput dederunt & ,suam ceruicem indurauerunt & :eis cum
‡vt reuerterentur עִמָּהֶם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ־רֹאשׁ לָשׁוּב
‖ cum ,gratiosus* propitiationū Deus tu Et .sua rebellione in‖suam seruitutē ad
* clemens, לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן
[h] מָרָה [i] חָנַן .eos dereliquisti non & ,misericordia multus & ,narium longus†,misericors &
†longanimis, וְרַחוּם אֶרֶךְ־אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם׃
& multæ misericordiæ, Iste ,dixerunt & ,conflatilem vitulum sibi fecerunt quando Insuper
[k] נָסַךְ
18 אַף כִּי־עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ זֶה
‡est .magnas blasphemias fecerūtq; :Aegypto ex‖te fecit ascēdere qui ,tuus De'‡
‖è terra Aegypti, אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הֶעֶלְךָ מִמִּצְרָיִם וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדֹלוֹת׃
propter misericordias tuas multas :deserto in eos dereliquisti non multis tuis miserationibus in tu Et
19 וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲזַבְתָּם בַּמִּדְבָּר
‡ ab eos ducendum ad† ,diem per eis desuper‡recessit non nubis columna
† vt duceret אֶת־עַמּוּד הֶעָנָן לֹא־סָר מֵעֲלֵיהֶם בְּיוֹמָם לְהַנְחֹתָם
[l] סוּר & ,eis illucendum ad‡ ,noctem per ignis columna &,viam per
‡ vt lucere faceres בְּהַדֶּרֶךְ וְאֶת־עַמּוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה לְהָאִיר לָהֶם וְאֶת־
.ea in erant ambulaturi quam * viam
[m] אוֹר הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
* per non tuum Man & :eos intelligere faciēdū ad‖ dedisti bonum tuū spiritum Et
‖ad audiendū
20 וְרוּחֲךָ הַטּוֹבָה נָתַתָּ לְהַשְׂכִּילָם וּמַנְךָ לֹא־
. eorum siti in eis dedisti aquam & ,eorum ore ab prohibuisti
[n] פֶּה מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם וּמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִצְמָאָם׃
eorū vestimēta .eguerūt nō :deserto in eos pauisti annis quadraginta Et
21 וְאַרְבָּעִים שָׁנָה כִּלְכַּלְתָּם בַּמִּדְבָּר לֹא חָסֵרוּ שַׂלְמֹתֵיהֶם
.tumuerunt non eorum pedes & ,inueterauerunt non
[o] בָּלָה לֹא בָלוּ וְרַגְלֵיהֶם לֹא בָצֵקוּ׃
‡vt essent ;angulum ad‡ ,eos diuisisti & ;populos & ,regna eis dedisti Et
22 וַתִּתֵּן לָהֶם מַמְלָכוֹת וַעֲמָמִים וַתַּחְלְקֵם לְפֵאָה
& ,Chesbon regis terram & ,Sichon terram possederunt &
וַיִּירְשׁוּ אֶת־אֶרֶץ סִיחוֹן וְאֶת־אֶרֶץ מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־
multiplicasti eorum filios Et .Basan regis Hogh terram
[p] רָבָה [q] בּוֹא
23 אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן׃ וּבְנֵיהֶם הִרְבִּיתָ
de qua dixeras dixisti quam terram ad eos adduxisti & :cælorum stellas sicut
vt ingrederentur כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וַתְּבִיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אָמַרְתָּ
. possidendum ad ingrediendum ad ,eorum patribus
[r] יָרַשׁ לַאֲבֹתֵיהֶם לָבוֹא לָרָשֶׁת׃

,populi vniuersi patrum capita ‡ sunt congregati secunda die in Et ‡ principes familiarum
13 וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְכָל־הָעָם [t] שָׁנָה
ad intelligendum ad & ;scribam Hezra ad , Leuitæ & , sacerdotes
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֶל־עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל־
præcepit quam ,lege in scriptum inuenerunt Et .legis verba
14 דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיִּמְצְאוּ כָּתוּב בַּתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה
,tabernaculis in Israel filij habitarent vt ,Mosch manu in DOMINVS per manum
יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּסֻּכּוֹת [u] סָכַךְ
facerēt trāsire &,facerēt audiri quòd Et .septimo mense in solēnitate in
15 בֶּחָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ וְיַעֲבִירוּ [x] חָגַג
Egredimini : dicendo ,Ierusalaim in † & ,suis vrbibus vniuersis in ‡ vocem ‡ per vniuersas vrbes suas
קוֹל בְּכָל־עָרֵיהֶם וּבִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר צְאוּ † per
,myrti folia † & , olei ligni folia ‡ & , oliuæ folia ‖ afferte & ,montem in [y] יָצָא [z] עָלֶה
הָהָר וְהָבִיאוּ עֲלֵי־זַיִת וַעֲלֵי־עֵץ שֶׁמֶן וַעֲלֵי הֲדַס ‖ frondes
operimenta faciendum ad‡ , densæ arboris folia † & ,palmarum folia † & ‡frondes arboris pinus,
וַעֲלֵי תְמָרִים וַעֲלֵי עֵץ עָבֹת לַעֲשֹׂת סֻכֹּת †frondes
feceruntque,attulerunt & ,populus sunt egressi Et .†scriptum sicut ‡vt faciatis tabernacula
16 כַּכָּתוּב׃ וַיֵּצְאוּ הָעָם וַיָּבִיאוּ וַיַּעֲשׂוּ
domus atriis in & ,suis atriis in & , suo tecto super vir operimenta ‡ sibi [a] עָשָׂה [b] סָכַךְ
לָהֶם סֻכּוֹת אִישׁ עַל־גַּגּוֹ וּבְחַצְרֹתֵיהֶם וּבְחַצְרוֹת בֵּית †est‡tabernacula vnusquisque in
.Ephraim portę platea in & ,aquarum portæ platea in & ,Dei
הָאֱלֹהִים וּבִרְחוֹב שַׁעַר הַמַּיִם וּבִרְחוֹב שַׁעַר אֶפְרָיִם׃
,tabernacula captiuitate de reuersorum concio ‡ omnis fecerunt Et ‡ cœtus qui redierunt
17 וַיַּעֲשׂוּ כָל־הַקָּהָל הַשָּׁבִים מִן־הַשְּׁבִי סֻכּוֹת [c] שׁוּב
filij Iesuah diebus à fecerant non quia : tabernaculis in habitauerunt &
וַיֵּשְׁבוּ בַסֻּכּוֹת כִּי לֹא־עָשׂוּ מִימֵי יֵשׁוּעַ בִּן־
.valde magna lætitia fuit & : illum diem ad vsque ,Israel filij sic Nū
נוּן כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַהוּא וַתְּהִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ [d] הָיָה
die à ,die in die Dei legis libro in legit Et per singulos dies
18 וַיִּקְרָא בְּסֵפֶר תּוֹרַת הָאֱלֹהִים יוֹם בְּיוֹם מִן־הַיּוֹם
,diebus septem solennitatē fecerunt Et .nouissimū diem ad vsque primo [e] יָרָה
הָרִאשׁוֹן עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן וַיַּעֲשׂוּ־חָג שִׁבְעַת יָמִים [f] חָגַג
.morem iuxta retentionem † octauo die in & † collectam
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת כַּמִּשְׁפָּט׃

CAP. IX. ט

filij sunt congregati huius mensis quarta & vigesima die in Et
1 וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְנֵי־
se separauerunt Et .se super terra & ,saccis in & ,ieiunio in Israel
2 יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם׃ וַיִּבָּדְלוּ [g] שָׂקַק
super sunt confessi & ,steterunt & :alieni † filiis omnibus ab Israel semen ‡ ‡ qui erant de semine
זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִכֹּל בְּנֵי נֵכָר וַיַּעַמְדוּ וַיִּתְוַדּוּ עַל־ † alienigenis,
super ‖ surrexerunt Et .suorum patrum iniquitates & ,sua peccata [h] יָדָה
3 חַטֹּאתֵיהֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיָּקוּמוּ עַל־ ‖ in
quater , sui Dei DOMINI legis libro in legerunt & ,sua statione * * loco suo
עָמְדָם וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם רְבִעִית
.suo Deo DOMINO se incuruantes ‖ & ,se confitentes † quater & ; die †cōfessi sunt,
הַיּוֹם וּרְבִעִית מִתְוַדִּים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ ‖incuruauerunt
,Chadmiel ,Bani & ,Iesuah Leuitarum gradum super surrexit Et [i] שָׁחָה
4 וַיָּקָם עַל־מַעֲלֵה הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וּבָנִי קַדְמִיאֵל [k] קוּם
magna voce in clamauerunt & : Chenani ,Bani ,Serebiah ,Būni ,Sebaniah
שְׁבַנְיָה בֻּנִּי שֵׁרֵבְיָה בָּנִי כְנָנִי וַיִּזְעֲקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל
,Chadmiel & ,Iesuah Leuitæ dixerunt Et .suum Deum DOMINVM ad
5 אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל
,Surgite : Pethachiah ,Sebaniah ,Hodiiah ,Serebiah ,Chasabneiah ,Bani
בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ
.seculum in vsque seculo à ,vestro Deo DOMINO benedicite
בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִן־הָעוֹלָם עַד־הָעוֹלָם
,benedictionem omnē super exaltatū & ;tuæ gloriæ nomini benedicant & excelso
וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל־כָּל־בְּרָכָה
fecisti tu ,tu solus DOMINE ipse Tu .laudem &
6 וּתְהִלָּה׃ אַתָּה־הוּא יְהוָה לְבַדֶּךָ אַתָּ עָשִׂיתָ [l] הָלַל
,terram ;eorum exercitum omnem & , cælorum cælos † cælum [m] עָשָׂה
אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ † cælum
tu & ; eis in ‡ quæ vniuersa & , maria ; ea super‡ quæ vniuersa & ‡ sunt in
וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה
.se incuruantes * tibi cælorum exercitus & : hæc omnia viuificans † † viuificas
מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים׃ * incuruant
,Abram elegisti qui Deus DOMINE ipse Tu [n] שָׁחָה
7 אַתָּה הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם
.Abraham eius nomen posuisti & :Chasdim Vr ‡ de eum eduxisti & ‡ camino
וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם׃ [o] יָצָא [p] שׂוּם
eo cum excidere ‖ & , tuas facies ad ‡ fidele eius cor inuenisti Et ‡ coram te
8 וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ ‖ percussisti

eorum facies ad humiliasti & ,terram possederunt & ,filij venerunt Et
24 †וַיָּבֹאוּ הַבָּנִים וַיִּירְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ וַתַּכְנַע לִפְנֵיהֶם
,eorum manu in eos dedisti & ,Chenahanæorum terræ habitatores
אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִים וַתִּתְּנֵם בְּיָדָם
.suā volūtatē secūdū eis in faciendum ad ,terræ populos & ,eorum reges &
וְאֶת־מַלְכֵיהֶם וְאֶת־עַמְמֵי הָאָרֶץ לַעֲשׂוֹת[s] בָּהֶם כִּרְצוֹנָם[t]׃
possederunt & ,pinguem humum & ,munitas vrbes ceperunt Et
25 †וַיִּלְכְּדוּ עָרִים בְּצֻרוֹת וַאֲדָמָה שְׁמֵנָה וַיִּירְשׁוּ
,olīueta & , vineas , excisas cisternas , bono omni plenas domos
בָּתִּים מְלֵאִים־כָּל־טוּב בֹּרוֹת חֲצוּבִים כְּרָמִים וְזֵיתִים
,sunt saturati & ,comederunt Et .multitudine in cibi lignum & †
וְעֵץ מַאֲכָל לָרֹב[u] וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ
irritauerunt Et .magna tua bonitate in sunt delitiati ‡ & ,sunt impinguati &
26 וַיַּשְׁמִינוּ וַיִּתְעַדְּנוּ בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל׃ †[x]וַיַּמְרוּ
,suum corpus ‡ post tuam legem proiecerunt & ,te in † rebellauerunt &
וַיִּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִכוּ אֶת־[y]תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גַוָּם
eos conuertendū ad ‖ eis in testificabantur qui ,occiderunt tuos prophetas &
וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרָגוּ אֲשֶׁר־[z]הֵעִידוּ בָם לַהֲשִׁיבָם
manum in eos dedisti Et .magnas detestationes † fecerunt & :te ad
27 אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדוֹלֹת׃ †וַתִּתְּנֵם בְּיַד
suæ angustiæ ‖ tempore in Et .eos affixerunt & ,suorum angustiatorum †
[a]צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם וּבְעֵת צָרָתָם
tuas miserationes secundū & ,audisti cælis de tu & ,te ad clamauerūt
יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וּכְרַחֲמֶיךָ
manu de eos seruauerunt & , seruatores eis dedisti multas
הָרַבִּים תִּתֵּן לָהֶם[b] מוֹשִׁיעִים וְיוֹשִׁיעוּם מִיַּד
faciendum ad sunt reuersi eis esse requiem secundum Et .suorum hostium
28 צָרֵיהֶם׃ †וּכְנוֹחַ לָהֶם יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת
,suorum inimicorum manu in eos dereliquisti & :tuas faciés ad † malum
[c]רַע לְפָנֶיךָ וַתַּעַזְבֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם
tu & ,te ‡ clamauerunt & ,sunt conuersi Et .eos in * sunt dominati &
[d]וַיִּרְדּוּ בָהֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְעָקוּךָ וְאַתָּה
multis tuas miserationes secundum eos eruisti & , exaudisti cælis de
מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע [e]וְתַצִּילֵם כְּרַחֲמֶיךָ רַבּוֹת
,tuam legem ad eos conuertendum ad eos in es contestatus Et .temporibus
29 עִתִּים׃ †וַתָּעַד בָּהֶם [f]לַהֲשִׁיבָם אֶל־תּוֹרָתֶךָ
tuis iudiciis in & ,tua præcepta ad audierunt nō & ,egerunt superbè ipsi & ‖
וְהֵמָּה [g]הֵזִידוּ וְלֹא־שָׁמְעוּ [h]לְמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ
humerū dederunt & :eis in viuet & ,homo faciet quæ ;eis in peccauerunt
חָטְאוּ־בָם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה אָדָם וְחָיָה בָהֶם וַיִּתְּנוּ כָתֵף
.audierunt non & ,indurauerunt suam ceruicem & ,retractantem ‡
סוֹרֶרֶת וְעָרְפָּם הִקְשׁוּ וְלֹא שָׁמֵעוּ׃
tuo spiritu in eos in es cōtestatus & ,multos annos eos super protraxisti Et
30 †וַתִּמְשֹׁךְ עֲלֵיהֶם שָׁנִים [i]רַבּוֹת [k]וַתָּעַד בָּם בְּרוּחֲךָ
eos tradidisti & :auscultauerunt non & ,tuorum prophetarum manu in ‡
בְּיַד־נְבִיאֶיךָ וְלֹא הֶאֱזִינוּ וַתִּתְּנֵם
non multis tuis miserationibus in Et .terrarum populorum manum in
31 בְּיַד עַמֵּי הָאֲרָצֹת׃ †וּבְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא־
,gratiosus † Deus quia :eos dereliquisti non & ,consumptionem * eos fecisti
[l]עֲשִׂיתָם כָּלָה וְלֹא עֲזַבְתָּם כִּי אֵל־[m]חַנּוּן
,fortis magne Deus ,noster Deus nunc Et .tu ‡ misericors &
32 וְרַחוּם אָתָּה׃ †וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
tuas facies ad diminuatur ne ,misericordiā & ,pactum custodiēs ,terribilis &
[n]וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל־יִמְעַט לְפָנֶיךָ
,nostros principes ,nostros reges ,nos inuenit qui lassatio omnis
אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר־מְצָאַתְנוּ לִמְלָכֵינוּ [o]לְשָׂרֵינוּ
omnem & ,nostros patres & ,nostros prophetas & ,nostros sacerdotes &
וּלְכֹהֲנֵינוּ וְלִנְבִיאֵינוּ וְלַאֲבֹתֵינוּ וּלְכָל־
iustus tu Et .hanc diem ad vsque Assur regum diebus à ,tuū populū
33 עַמֶּךָ מִימֵי מַלְכֵי אַשּׁוּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ †וְאַתָּה צַדִּיק
.egimus impiè nos & ,fecisti veritatē quia ,nos super veniēte ‖ omni super ‡
עַל כָּל־[p]הַבָּא עָלֵינוּ כִּי־[q]אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃
,nostri patres & ,nostri sacerdotes ,nostri principes nostri reges Et
34 †וְאֶת־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ כֹּהֲנֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ
tuis testimoniis & ,tua præcepta ad ‡ attenderūt nō & :tuā legem fecerūt nō
לֹא עָשׂוּ [r]תּוֹרָתֶךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל־[s]מִצְוֹתֶיךָ וּלְעֵדְוֹתֶיךָ
tua bonitate in & ,suo regno in ipsi Et .eos in es testificatus quæ
35 אֲשֶׁר הַעִידֹתָ בָּהֶם׃ †וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבְךָ
tradideras quam pingui & , lata terra in & , eis dedisti quā ,multa
הָרָב אֲשֶׁר־נָתַתָּ לָהֶם וּבְאֶרֶץ הָרְחָבָה וְהַשְּׁמֵנָה אֲשֶׁר־נָתַתָּ
suis adinuentionibus ‖ ab sunt conuersi non & :tibi seruierunt nō ,eorū facies ad
לִפְנֵיהֶם לֹא עֲבָדוּךָ וְלֹא־[t]שָׁבוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם
dedisti quam ,terra † & ,‡ serui hodie nos Ecce .malis
36 הָרָעִים׃ †הִנֵּה אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה
ecce ,eius bonitatem & ,eius fructum comedendum ad * , nostris patribus
לַאֲבֹתֵינוּ לֶאֱכֹל אֶת־פִּרְיָהּ וְאֶת־טוּבָהּ הִנֵּה

coram eis
vt facerent
[s]עָשָׂה [t]רָצָה
† & arbores fructiferas
[u]רָבַב [x]מָרָה
‡ delitiis affluxerūt propter bonitatē tuā magnam.
† cōtra ‡ tergū
[y]יָרָה [z]עוּד
‖ vt cōuerterēt
† conuicia in Deū magna.
† hostium
‖ tribulationis
[a]צוּר
[b]יָשַׁע
cùm requies fuisset
† coram te
[c]רוּעַ
* eis ‡ ad
[d]רָדָה
[e]נָצַל
eis vt redirēt
[f]שׁוּב
‖ sed
[g]זוּד [h]צָוָה
‡ recedentem
[i]רָבַב [k]עוּד
‡ per manum
propter misericordias tuas multas
* in † clemens
[l]עָשָׂה [m]חָנַן
‡ es.
coram te
[n]יָרֵא
labor
[o]שׂוּר
‡ in ‖ quod venit
[p]בּוֹא [q]אָמַן
‡ præceptis tuis,
[r]יָרָה [s]צָוָה
eis.
coram eis,
‖ operibus
[t]שׁוּב
‡ sumus, † in
* vt comederēt.

regibus multus eius prouentus ‡ Et .ea super † serui nos
37 אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עָלֶיהָ׃ †[v]וּתְבוּאָתָהּ מַרְבָּה לַמְּלָכִים
nostris corporibus super & ,nostris peccatis in * nos super dedisti ‡ quos
אֲשֶׁר־נָתַתָּה עָלֵינוּ בְּחַטֹּאותֵינוּ וְעַל־גְּוִיֹּתֵינוּ
tribulatione in & ,suā voluntatē secundū nostris iumētis in & ,dominantes ‖
מֹשְׁלִים וּבִבְהֶמְתֵּנוּ כִּרְצוֹנָם וּבְצָרָה
,fidelitatem excidentes ‡ nos hoc toto in † Et .nos ‡ magna
38 גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ׃ †וּבְכָל־זֹאת אֲנַחְנוּ כֹּרְתִים אֲמָנָה
,nostri Leuitæ ,nostri principes * signato super & :scribentes ‖ &
וְכֹתְבִים וְעַל הֶחָתוּם [x]שָׂרֵינוּ לְוִיֵּנוּ
.nostri sacerdotes †
כֹּהֲנֵינוּ׃

† sumus.
‡ fructus
[v]בּוֹא
‡ posuisti
* propter peccata nostra,
‖ dominātur,
‡ sumus.
† cum
‡ percutimus
‖ scribimus signaturam
* sunt
[x]שׂוּר
† &

CAP. X. יוד

† signaturas fuerunt

,Chachaliah filius Tirsatha Nechemiah signatos † super Et
1 †וְעַל הַחֲתוּמִים נְחֶמְיָה הַתִּרְשָׁתָא בֶּן־חֲכַלְיָה
.Irmeiah ,Hazariah ,Seraiah .Sidchiiah &
2 וְצִדְקִיָּה׃ †שְׂרָיָה עֲזַרְיָה יִרְמְיָה׃
.Malluch ,Sebaniah ,Chattus .Malchiiah ,Amariah ,Paschur
3 †פַּשְׁחוּר אֲמַרְיָה מַלְכִּיָּה׃ †חַטּוּשׁ שְׁבַנְיָה מַלּוּךְ׃
4 .Baruch ,Ghinnethon ,Daniel .Hobadiah ,Meremoth ,Charim
5 †חָרִם מְרֵמוֹת עֹבַדְיָה׃ †דָּנִיֵּאל גִּנְּתוֹן בָּרוּךְ׃
6 .Semaiah ,Bilghai ,Mahaziah .Miiamin ,Abiiah ,Mesullam
7 †מְשֻׁלָּם אֲבִיָּה מִיָּמִן׃ †מַעַזְיָה בִלְגַּי שְׁמַעְיָה
8 .sacerdotes Isti
אֵלֶּה הַכֹּהֲנִים׃
Chenadad filiis de Binnui : Azaniah filius Iesuah & ,Leuitæ Et
9 †וְהַלְוִיִּם וְיֵשׁוּעַ בֶּן־אֲזַנְיָה בִּנּוּי מִבְּנֵי חֵנָדָד
,Chelitha ,Hodiiah ,Sebaniah ;eorum fratres Et .Chadmiel
10 קַדְמִיאֵל׃ †וַאֲחֵיהֶם שְׁבַנְיָה הוֹדִיָּה קְלִיטָא
.Chasabiah ,Rechob ,Micha .Chanan ,Pelaiah
11 פְּלָאיָה חָנָן׃ †מִיכָא רְחוֹב חֲשַׁבְיָה׃
.Beninu ,Bani ,Hodiiah .Sobaniah ,Serebiah ,Zacchur
12 †זַכּוּר שֵׁרֵבְיָה שְׁבַנְיָה׃ †הוֹדִיָּה בָנִי בְּנִינוּ׃
13 .Bani ,Zatthu ,Helam ,Moab ,Pachath ,Pathos ,populi Capita
14 †רָאשֵׁי הָעָם פַּרְעֹשׁ פַּחַת מוֹאָב עֵילָם זַתּוּא בָּנִי׃
.Hadin ,Biguai ,Adoniiah .Bebai ,Hazghad ,Bunni
15 †בֻּנִּי עַזְגָּד בֵּבָי׃ †אֲדֹנִיָּה בִגְוַי עָדִין׃
16 .Besai ,Chasum ,Hodiiah .Hazzur ,Chizchiiah ,Ather
17 †אָטֵר חִזְקִיָּה עַזּוּר׃ †הוֹדִיָּה חָשֻׁם בֵּצָי׃
18 .Chezir ,Mesullam ,Magpihas .Nebai ,Hanathoth ,Chariph
19 †חָרִיף עֲנָתוֹת נֵובָי׃ †מַגְפִּיעָשׁ מְשֻׁלָּם חֵזִיר׃
20 .Hanaiah ,Chanan ,Pelathiah .Iadduah ,Sadoc ,Mesezabel
21 †מְשֵׁיזַבְאֵל צָדוֹק יַדּוּעַ׃ †פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃
22 .Sobech ,Pilcha ,Haloches .Chassub ,Chananiah ,Hoseah
23 †הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חַשּׁוּב׃ †הַלּוֹחֵשׁ פִּלְחָא שׁוֹבֵק׃
24 .Hanan ,Chanan ,Achiiah Et .Mehaseiah ,Chasabnah ,Rechum
25 †רְחוּם חֲשַׁבְנָה מַעֲשֵׂיָה׃ †וַאֲחִיָּה חָנָן עָנָן׃
26 .Bahanah ,Charim ,Malluch
27 †מַלּוּךְ חָרִם בַּעֲנָה׃
,cantores ,ianitores ,Leuitæ ,sacerdotes ,populi residuum Et
28 †וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם הַשּׁוֹעֲרִים הַמְשֹׁרְרִים
, Dei legem ad terrarum populis à diuisus omnis & ,Nethinim
הַנְּתִינִים וְכָל־הַנִּבְדָּל מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת אֶל־[y]תּוֹרַת הָאֱלֹהִים
.intelligens ,sciens omnis ;eorum filiæ & ,eorum filij ,eorum vxores †
נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם כֹּל יוֹדֵעַ [z]מֵבִין׃
venientes & , eorum illustres ‡ suis fratribus super Apprehendentes *
29 †מַחֲזִיקִים עַל־אֲחֵיהֶם אַדִּירֵיהֶם וּבָאִים
quæ , Dei lege in ambulandum ad ‖ ,iuramēto in & ,execratione in ‡
בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה [a]לָלֶכֶת בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
faciendum ad & custodiendum ad † & , Dei serui Mosch manu in ‡ est data
נִתְּנָה בְּיַד מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמוֹר [b]וְלַעֲשׂוֹת
.eius statuta & ,eius iudicia & ,nostri Dei DOMINI præcepta vniuersa
אֶת־כָּל־[c]מִצְוֹת יְהוָה אֲדֹנֵינוּ וּמִשְׁפָּטָיו [d]וְחֻקָּיו׃
eorum filias & ;terræ populis nostras filias daremus non quòd Et
30 †וַאֲשֶׁר לֹא־נִתֵּן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם
afferentibus terræ populis ‡ Et .nostris filiis acciperemus non
31 לֹא [e]נִקַּח לְבָנֵינוּ׃ †וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְבִיאִים
accipiemus nō vendendū ad † sabbati die in venale omne & ,acceptiones ‡
אֶת־הַמַּקָּחוֹת וְכָל־שֶׁבֶר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לִמְכּוֹר לֹא־נִקַּח
septimum annum dimittemus & :sanctitatis die in & ,sabbato in eis ab
מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ וְנִטֹּשׁ אֶת־הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית
.manus vniuersæ poitationem &
וּמַשָּׁא כָל־יָד׃

[y]יָרָה
† &
[z]בִּין
* Tenentes cū
‡ optimates
‡ cum ‖ vt ambularent
[a]יָלַךְ
‡ per manum
† vt custodirent, & facerent
[b]עָשָׂה
[c]צָוָה [d]חָקַק
‡ à
[e]לָקַח
‡ merces
† vt vendant
sancto,
exactionem

filij Chazaiah filij, chozeh Chol filij Baruch filius Mahaseiah Et
5 † ומעשיה בן־ברוך בן־כל־חזה בן־חזיה בן־
.Hasiloni filij, Zechariah filij, Ioiarib filij, Hadaiah
עדיה בן־יויריב בן־זכריה בן־השלני׃
qui habitabāt — quadringenti, Ierusalaim in *habitantes* Peres filij Omnes
6 † כל־בני־פרץ הישבים בירושלם ארבע [n] מאות — [n] מאה
* fortes — Sallu: Biniamin filij isti Et .*virtutis* * viri octo & sexaginta
7 ששים ושמנה אנשי־חיל׃ † ואלה בני בנימן סלא
,Mahaseiah filij, Cholaiah filij, Pedaiah filij, Iohed filij, Mesullam filius
בן־משלם בן־יועד בן־פדיה בן־קוליה בן־מעשיה
.Iesahiah filij Itthiel filij
בן־איתיאל בן־ישעיה׃
.octo & viginti nongenti, Sallai, Ghabbai eum post Et
8 † ואחריו גבי סלי תשע מאות עשרים ושמנה׃
Senuah filius Iehudah & :eos super præpositus Zichri filius Ioel Et
9 † ויואל בן־זכרי פקיד עליהם ויהודה בן־הסנואה
.secundus ciuitatem super
על־העיר משנה׃
.Iachin, Ioiarib filius Iedaiah; sacerdotibus De
10 † מן־הכהנים ידעיה בן־יויריב יכין׃
filij — ,Meraioth filij, Sadoch filij, Mesullam filij, Chilchiiah *filius* Seraiah
11 † שריה בן־חלקיה בן־משלם בן־צדוק בן־מריות
* principis — .Dei domus *dux* * Achitub filij
בן־אחיטוב נגד בית האלהים׃
viginti octingenti, domo in opus facientes eorum fratres Et
12 † ואחיהם [o] עשי המלאכה לבית שמנה מאות עשרים — [o] עשה
filij, Amsi filij, Pelaliah filij, Ierocham filius Hadaiah & . duo &
[p] ושנים ועדיה בן־ירחם בן־פלליה בן־אמצי בן־ — [p] שנה
.Malchiiah filij, Paschur filij, Zechariah
זכריה בן־פשחור בן־מלכיה׃
† principes — :duo & quadraginta ducenti ,patrum *capita* † eius fratres Et
13 † ואחיו ראשים לאבות [q] מאתים ארבעים ושנים — [q] מאה
.Immer filij, Mesillemoth filij, Achzai filij, Hazarel filius Hamassai &
ועמשסי בן־עזראל בן־אחזי בן־משלמות בן־אמר׃
præpositus Et .octo & viginti centum, robore potentes eorum fratres Et
14 † ואחיהם גברי חיל מאה עשרים ושמנה ופקיד
* magnatum. — .Haghedolim * filius Zabdiel, eos super
עליהם זבדיאל בן־הגדולים׃
filij Hazricham filij Chassub filius Semahiah, Leuitis de Et
15 † ומן־הלוים שמעיה בן־חשוב בן־עזריקם בן־
opus super Iosabad & Sabbethai Et .Buni filij, Chasabiah
16 חשביה בן־בוני׃ † ושבתי ויוזבד על־המלאכה
principibus — .Leuitarum *capitibus* * de, Dei domus extrinsecum
החיצנה לבית האלהים מראשי הלוים׃
* princeps principalis — *initij* *caput* * Asaph filij Zabdi filij Micha filius Matthaniah Et
17 † ומתניה בן־מיכא בן־זבדי בן־אסף ראש [r] התחלה — [r] חלל
Habda & : eius fratribus de secundus Bacbuchia &, oratione in côfitebat
[s] יהודה לתפלה ובקבקיה משנה מאחיו ועבדא — [s] ידה
ידותן — .Ieduthun filij, Ghalal filij Sammuah filius
בן־שמוע בן־גלל בן־ידיתון׃
sancta [P] — .quatuor & octoginta ducenti ,*sanctitatis* * ciuitate in Leuitæ Omnes
18 † כל־הלוים בעיר הקדש מאתים שמנים וארבעה׃
† qui erant custodes — *custodientes* † eorum fratres &, Talmon, Hacchub, ianitores Et
19 † והשוערים עקוב טלמון ואחיהם השמרים
.duo & septuaginta centum, portis in
בשערים מאה שבעים ושנים׃
ciuitatibus omnibus in Leuitæ sacerdotes Israel residuum Et
20 † ושאר ישראל הכהנים הלוים בכל־ערי
* vnusquisque † qui habitabant in arce, — ,*alto loco in habitantes* † Nethinim Et .sua hæreditate in *vir* *, Iehudah
21 יהודה איש בנחלתו׃ † והנתינים ישבים בעפל
.Nethinim super Ghispa &, Sicha &
וציחא וגשפא על־הנתינים׃
filij, Bani filius Huzzi, Ierusalaim in Leuitarum præpositus Et
22 † ופקיד הלוים בירושלם עזי בן־בני בן־
* super — *regione è* * cantores Asaph filiis de; Micha filij Mathaniah filij, Chasabiah
חשביה בן־מתניה בן־מיכא מבני אסף המשררים לנגד
opus † erat, — ,† eos super regis præceptum Quia .Dei domus *opificij*
23 מלאכת בית־האלהים׃ † כי־מצות המלך עליהם
* permanētia per singulos dies. — .*suo die in diei* *verbum* * cantores super *fidelitas* * &
ואמנה על־המשררים דבר־יום ביומו׃
manum ad Iehudah filij Zerach filiis de Mesezabel filius Petachiah Et
24 † ופתחיה בן־משיזבאל מבני־זרח בן־יהודה ליד
* re — .populum ad *verbo* * omni in regis
המלך לכל־דבר לעם׃
habitauerunt Iehudah filiis De .suis agris in villas ad Et
25 † ואל־החצרים בשדתם מבני יהודה ישבו

partem tertiam nos super dandum ad *, præcepta nos super statuemus Et — * vt imponatur nobis tertia pars
32 † והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלישית
panem Ad .nostri Dei domus opus ad, anno in Sechel
33 השקל בשנה לעבדת בית אלהינו׃ † ללחם
,sabbatha *iugiter ascensionem* † ad &, iuge sacrificium & propositionis
המערכת ומנחת התמיד [f] ולעולת התמיד השבתות — † holocaustum iuge
expiandum * ad, peccata ad &, sancta ad &, solennitates ad, Calendas — [f] עלה
החדשים למועדים ולקדשים ולחטאות לכפר — * exorandum pro
.nostri Dei domus opus omne &, Israel *super*
על־ישראל וכל מלאכת בית־אלהינו׃
,sacerdotes, lignorum oblationem super *fecimus cadere* * sortes Et — * iecimus
34 † והגורלות [g] הפלנו על־קרבן העצים הכהנים — [g] נפל
domum per nostri Dei domum in *adferendum ad populus* * &, Leuitæ — * populi vt adferant
הלוים והעם להביא לבית אלהינו לבית־
ardendum ad ,*anno in anno* † determinata tempora per nostrorum patrum — † annuatim vt arderent
אבתינו לעתים מזמנים שנה בשנה לבער
.lege in † scriptum sicut, nostri Dei DOMINI altare super — † est
על־מזבח יהוה אלהינו ככתוב בתורה׃
omnis primitiua &, nostræ terræ primitiua *adferendum ad* * Et — * adferemus
35 † ולהביא את־בכורי אדמתנו ובכורי כל־
.DOMINI domum in ,*anno in anno* * arboris omnis fructus — * annuatim
פרי כל־עץ שנה בשנה לבית יהוה׃
nostri quadrupedis † &, nostrorum filiorum primogenita Et — † iumentorū nostrorum
36 † ואת־בכרות בנינו ובהמתנו
, nostrorum boum primogenita & : lege in † scriptum sicut — † est
ככתוב בתורה ואת־בכורי בקרינו
sacerdotibus nostri Dei domum in *afferendum ad* * nostrorum pecorum & — * vt adferant
וצאנינו להביא לבית אלהינו לכהנים
initium † Et .nostri Dei domo in ministrantibus — † primitias
37 המשרתים בבית אלהינו׃ † ואת־ראשית
,*ligni* * omnis fructus &, nostrarum *eleuationum* † &, nostrarum *massarum* * — * pastarum † deuotionū * arboris
עריסתינו [h] ותרומתינו ופרי כל־עץ
,nostri Dei dom' cubicula ad sacerdotibus afferem' *recētis* olei &, *musti* * — [h] פרה
תירוש ויצהר נביא לכהנים אל־לשכות בית־אלהינו — * vini accipient
omnib' in decimas *accipiētes* Leuitę *ipsi* & :Leuitis nostræ terræ decimam &
ומעשר אדמתנו ללוים והם הלוים המעשרים בכל
Aharon filius sacerdos erit Et .nostrorum operum vrbibus
38 ערי עבדתנו׃ † והיה הכהן בן־אהרן
decimam *facient ascendere* * Leuitæ & :*Leuitas decimando in* †, Leuitis cum — † cùm decimam illi accipient, * offerent
עם־הלוים בעשר הלוים והלוים יעלו את־מעשר
.thesauri domum in cubicula ad nostri Dei domo in decimæ
המעשר לבית אלהינו אל־הלשכות לבית האוצר׃
Leui filij &, Israel filij deferent cubicula ad Quia
39 † כי אל־הלשכות יביאו בני־ישראל ובני הלוי את־
,sanctuarij vasa † ibi & :*recentis* olei &, *musti* *, frumenti oblationem — * vini † erunt
תרומת הדגן התירוש [i] והיצהר ושם [k] כלי המקדש — [i] צהר [k] כלה
non & : cantores &, ianitores &, ministrantes sacerdotes &
והכהנים המשרתים והשוערים והמשררים ולא
.nostri Dei domum dimittemus
נעזב את־בית אלהינו׃

CAP. XI. יא

residuum & .Ierusalaim in populi principes habitauerunt Et
1 † [k] וישבו [l] שרי־העם בירושלם ושאר — [k] ישב [l] שור
decem è vnum *adducendum ad* *, sortes *fecerunt cadere* * populi — * iecerunt * vtadducerēt
העם הפילו גורלות להביא אחד מן־העשרה
manus * nouem & :*sanctitatis* * ciuitate Ierusalaim in habitandum ad — * sancta * partes
לשבת בירושלם עיר הקדש ותשע הידות
viris omnibus, populus benedixerunt Et .ciuitatibus in
2 בערים׃ † ויברכו העם לכל האנשים
,prouinciæ *capita* † isti Et .Ierusalaim in habitandum ad spontaneis — † sunt principes
3 המתנדבים [m] לשבת בירושלם׃ † ואלה ראשי המדינה — [m] ישב
habitauerunt, Iehudah vrbibus in &, Ierusalaim in habitauerunt qui
אשר ישבו בירושלם ובערי יהודה ישבו
Leuitæ &, sacerdotes *Israel* *, suis vrbibus in sua possessione in *vir* * — * vnusquisque * Israelitæ
איש באחזתו בעריהם ישראל הכהנים והלוים
habitauerunt Ierusalaim in Et .Selomoh seruorū filij &, Nethinim &
4 והנתינים ובני עבדי שלמה׃ † ובירושלם ישבו
Hathaiah, Iehudah filiis De . Biniamin filiis de &, Iehudah filiis de
מבני יהודה ומבני בנימן מבני יהודה עתיה
filij Sephatiah filij Amariah filij Zechariah filij Huzziiah filius
בן־עזיה בן־זכריה בן־אמריה בן־שפטיה בן־
.Pares filiis de, Mahalalel
מהללאל מבני פרץ׃

* principes familiarum;
.Persæ Dariaues regnum ad vsque sacerdotes & :patrum capita *
רָאשֵׁי אָבוֹת וְהַכֹּהֲנִים עַל־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ הַפָּרְסִי׃
principes familiarum in
,dierum verborum libro *super* scripti *patrum capita* Leui Filij
23 † בְּנֵי לֵוִי רָאשֵׁי הָאָבוֹת כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
.Eliasib filij Iochanan dies ad vsque &
וְעַד־יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב׃
principes
,Chadmiel filius Iesuah & ,Serebiah ,Chasabiah Leuitarum *capita* Et
24 † וְרָאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה שֵׁרֵבְיָה וְיֵשׁוּעַ בֶּן־קַדְמִיאֵל
coram eis ‖ iuxta præceptum
Dauid *præcepto in* ‖ confitendū ad ,laudādum ad ,*eorum regione ē* eorū fratres &
וַאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל [a] לְהוֹדוֹת [b] בְּמִצְוַת דָּוִיד
[a] יָדָה [b] צִוָּה
.*custodiæ opposito ex* * custodia ;Dei viri
* contra custodiam
אִישׁ־הָאֱלֹהִים מִשְׁמָר לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃
;Haccub ,Talmon ,Mesullam ,Hobadiah ,Bacbuchiah & ,Matthaniah
25 † מַתַּנְיָה וּבַקְבֻּקְיָה עֹבַדְיָה מְשֻׁלָּם טַלְמוֹן עַקּוּב
* in
.portarum liminibus in custodia * ianitores ,custodes
שֹׁמְרִים שׁוֹעֲרִים מִשְׁמָר בַּאֲסֻפֵּי הַשְּׁעָרִים׃
diebus in & ;Iosadac filij ,Iesuah filij Ioiachim diebus in Hi
26 † אֵלֶּה בִּימֵי יוֹיָקִים בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּבִימֵי
ducis,
.scribæ sacerdotis Hezra & *comitis* Nechemiah
נְחֶמְיָה הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר׃
omnibus de Leuitas quæsierunt Ierusalaim muri dedicatione in Et
27 † וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת יְרוּשָׁלַ͏ִם בִּקְשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל־
† vt adduceret ‡ vt facerent
,dedicationem *faciendum ad* ‡ ;Ierusalaim in eos *adducendum ad* † ,suis locis
מְקוֹמֹתָם לַהֲבִיאָם לִירוּשָׁלָ͏ִם [c] לַעֲשֹׂת [d] חֲנֻכָּה
[d] עָשָׂה [e] חָנַךְ
,*nablis* ‡ ,cymbalis ,cantico in & ,confessionibus in & ,lætitiam &
‡ psalteriis, [d] צָלַל
וְשִׂמְחָה וּבְתוֹדוֹת וּבְשִׁיר [d] מְצִלְתַּיִם נְבָלִים
planicie de & ,cantorum filij congregati sunt Et .citharis *in* &
28 וּבְכִנֹּרוֹת׃ † וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי הַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הַכִּכָּר
* circa
.Netophathi villis de & ,Ierusalaim *ambitus* *
סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם וּמִן־חַצְרֵי נְטֹפָתִי׃
quoniam ;Hazmaueth & ,Ghebah agris de & ,Ghilghal domo de Et
29 † וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְּׂדוֹת גֶּבַע וְעַזְמָוֶת כִּי
† circa
,Ierusalaim *ambitus* † cantores sibi ædificauerunt villas
חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם הַמְשֹׁרְרִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם׃
,populum mundauerunt & ;Leuitæ & ;sacerdotes sunt mundati Et
30 † וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם
.murum & ,portas &
וְאֵת הַשְּׁעָרִים וְאֶת־הַחוֹמָה׃
duos statui & :murum *de*super Iehudah principes feci ascendere Et
31 † וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי [e] יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי
[e] שׁוּר ambulatores
.stercorū portā ad murum *de*super dexterā ad *processiones* & ,magnos choros
תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ [f]
[f] יָדָה
.Iehudah principum dimidium & ,Hosahiah eos post iuit Et
32 † וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה [g] וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃
[g] חָצָה
.Mesullam & ,Hezra ,Hazariah Et
33 † וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃
.Irmeiah & ,Semahiah & ,Biniamin & ,Iehudah
34 † יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּשְׁמַעְיָה וְיִרְמְיָה׃
† cum
,Semahiah filij ,Ionathā filius Zecharia ,tubis *in* † sacerdotū filiis de Et
35 † וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה בֶן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה
.Asaph filij ,Zacchur filij ,Michaiah filij ,Matthaniah filij
בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־זַכּוּר בֶּן־אָסָף׃
,Mahai ,Ghillalai ,Millalai ,Hazarel & ,Semahiah eius fratres Et
36 † וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה וַעֲזַרְאֵל מִלֲלַי גִּלֲלַי מָעַי
* cum musicis instrumentis
,Dei viri Dauid *cantici vasis in* * Chanani ,Iehudah & ,Nethanel
נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים
* ante eos.
.*eorum facies ad* * scriba Hezra &
וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃
* ad † fontis,
ciuitatis ;gradus super ascenderūt eos contra & ,*oculi* † portam *super* * Et
37 † וְעַל שַׁעַר הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־[h] מַעֲלוֹת עִיר
[h] עָלָה
portam ad vsque & ,Dauid domum *de*super ,murum ad ascensu in Dauid
דָּוִיד בַּמַּעֲלֶה לַחוֹמָה מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר
.Orientem ad aquarum
הַמַּיִם מִזְרָח׃
* ibat
:eum post ego & ,aduerso ex *vadens* * secundus chorus Et
38 † [i] וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית הַהוֹלֶכֶת [k] לְמוֹאל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ
[i] יָדָה [k] מוּל יחיר א
ad vsq; & furnorum turrim *de*super ,murum *de*super populi dimidiū &
[l] וַחֲצִי הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד
[l] חָצָה
.latum murum
הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃
portam super & ,veterem portam super & ,Ephraim portam *de*super Et
39 † וּמֵעַל לְשַׁעַר־אֶפְרַיִם וְעַל־שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל־שַׁעַר
pecorum.
.*pecoris* portā ad vsque & ,Meah turrim & ,Chananel turrim & ,piscium
[m] הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן
[m] דָּגָה
.custodiæ porta in steterunt Et
וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר [n] הַמַּטָּרָה׃
[n] נָטַר

; eius *filiabus* ‡ & ; Dibon in & ; eius *filiabus* ‡ & ,haarbah-Chiriath in
‡ in viculis
בְּקִרְיַת הָאַרְבַּע וּבְנֹתֶיהָ וּבְדִיבֹן וּבְנֹתֶיהָ
,Moladah in & ,Iesuah in Et .eius *atriis* † & ,Iecabseel in &
† in villis
26 וּבִיקַּבְצְאֵל וַחֲצֵרֶיהָ׃ † וּבְיֵשׁוּעַ וּבְמֹלָדָה
,sebah-Beer in & ,suhal-Chasar in Et .pelet-Beth in &
27 וּבְבֵית־פָּלֶט׃ † וּבַחֲצַר שׁוּעָל וּבִבְאֵר שֶׁבַע
.eius *filiabus* ‡ in & ,Mechonah in & ,Siclagh in Et .eius *filiabus* ‡ &
‡ in viculis
28 וּבְנֹתֶיהָ׃ † וּבְצִקְלַג וּבִמְכֹנָה וּבִבְנֹתֶיהָ׃
.Iarmuth in & ,Sorhah in & ,rimmon-Hen in Et
29 † וּבְעֵין רִמּוֹן וּבְצָרְעָה וּבְיַרְמוּת׃
,Hazechah ; eius agris & ,Lachis :earū *atriis* ‡ & ,Hadullā ,Zanoach
‡ in villis
30 † זָנֹחַ עֲדֻלָּם וְחַצְרֵיהֶם לָכִישׁ וּשְׂדֹתֶיהָ עֲזֵקָה
.Ghehinnom ad vsque ,Sebah-Beer *à sunt castrametati* † Et .eius *filiabus* ‖ &
‖ viculis † manserūt in
וּבְנֹתֶיהָ וַיַּחֲנוּ מִבְּאֵר־שֶׁבַע עַד־גֵּיא־הִנֹּם׃
.ei⁹ *filiabus* & ,el-Beth & ,Haia & ,Michmas ,Miggabah ‡ Biniamī filij Et
‡ in viculis
31 † וּבְנֵי בִנְיָמִן מִגָּבַע מִכְמָשׂ וְעַיָּה וּבֵית־אֵל וּבְנֹתֶיהָ׃
.Ghitthaim ,Ramah ,Chasor .Hananiah ,Nob ,Hanathoth
32 † עֲנָתוֹת נֹב עֲנָנְיָה׃ † חָצוֹר רָמָה גִּתָּיִם׃
33 .artificum valle Ono & ,Lod .Neballat ,Seboim ,Chadid
34 † חָדִיד צְבֹעִים נְבַלָּט׃ † לֹד וְאוֹנוֹ גֵּי הַחֲרָשִׁים׃
35 .Biniamin in Iehudah portiones ,Leuitis de Et
36 † וּמִן־הַלְוִיִּם מַחְלְקוֹת יְהוּדָה לְבִנְיָמִין׃

CAP. XII. יב

filio Zerubabel cum ascenderunt qui ,Leuitæ & sacerdotes † isti Et
† sunt
1 † וְאֵלֶּה הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֲשֶׁר עָלוּ עִם־זְרֻבָּבֶל בֶּן־
.Hezra ,Irmeiah ,Seraiah ;Iehosuah & ,Sealthiel
שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ שְׂרָיָה יִרְמְיָה עֶזְרָא׃
.Chattus ,Malluch ,Amariah
2 † אֲמַרְיָה מַלּוּךְ חַטּוּשׁ׃
.Meremoth ,Rechum ,Sechaniah
3 † שְׁכַנְיָה רְחֻם מְרֵמֹת׃
.Abiiah ,Ghinnethoi ,Hiddo
4 † עִדּוֹא גִנְּתוֹי אֲבִיָּה׃
.Bilghah ,Mahadiah ,Miiamin
5 † מִיָּמִין מַעַדְיָה בִּלְגָּה׃
.Iedahiah ,Ioiarib & ,Semahiah
6 † שְׁמַעְיָה וְיוֹיָרִיב יְדַעְיָה׃
,sacerdotum *capita* † isti :Iedahiah ,Chilchiia ,Hamoch ,Sallu
† principes
7 † סַלּוּ עָמוֹק חִלְקִיָּה יְדַעְיָה אֵלֶּה רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים
,Chadmiel ,Binnui ,Iesuah ,Leuitæ Et .Iesuah diebus in eorū fratres &
8 וַאֲחֵיהֶם בִּימֵי יֵשׁוּעַ׃ † וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ בִּנּוּי קַדְמִיאֵל
.*eius* ‡ fratres & ipse ,*odas* super ,Matthaniah ,Iehudah ,Serebiah
hymnos ‡ eorum.
שֵׁרֵבְיָה יְהוּדָה מַתַּנְיָה עַל־הֻיְּדוֹת הוּא וְאֶחָיו׃
.custodiis in eis coram eorum fratres Hunni & ,Bacbuchia Et
וְעֻנִּי ק
9 † וּבַקְבֻּקְיָה וְעֻנּוֹ אֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְמִשְׁמָרוֹת׃
,Eliasib genuit Ioiachim & ;Ioiachim genuit Iesuah Et
10 † וְיֵשׁוּעַ הוֹלִיד אֶת־יוֹיָקִים וְיוֹיָקִים הוֹלִיד אֶת־אֶלְיָשִׁיב
,Ionathan genuit Ioiadah Et .Ioiadah genuit Eliasib &
11 וְאֶלְיָשִׁיב הוֹלִיד אֶת־יוֹיָדָע׃ † וְיוֹיָדָע הוֹלִיד אֶת־יוֹנָתָן
erant Ioiachim diebus in Et .Iadduah genuit Ionathan &
12 וְיוֹנָתָן הוֹלִיד אֶת־יַדּוּעַ׃ † וּבִימֵי יוֹיָקִים הָיוּ
.Chananiah Irmeiah ipsi :Meraiah ,Seraiah ipsi ;*patrum capita* sacerdotes
principes familiarum
כֹהֲנִים רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִשְׂרָיָה מְרָיָה לְיִרְמְיָה חֲנַנְיָה׃
.Iehochanan ,Amariah ipsi ;Mesullam Hezra Ipsi
13 † לְעֶזְרָא מְשֻׁלָּם לַאֲמַרְיָה יְהוֹחָנָן׃
.Ioseph ,Sebaniah ipsi ;Ionathan Melichu Ipsi
לִמְלִיכוּ ק
14 † לִמְלוּכִי יוֹנָתָן לִשְׁבַנְיָה יוֹסֵף׃
.Chelchai Meraioth ipsi ;Adna ,Charim Ipsi
15 † לְחָרִם עַדְנָא לִמְרָיוֹת חֶלְקָי׃
.Mesullam ,Ghinnethon ipsi :Zechariah ,Iddo Ipsi
לְעִדּוֹא ק
16 † לְעִדָּיא זְכַרְיָה לְגִנְּתוֹן מְשֻׁלָּם׃
.Piltai Mohadiah ipsi ,Miniamin ipsi :Zichri Abiiah Ipsi
17 † לַאֲבִיָּה זִכְרִי לְמִנְיָמִין לְמוֹעַדְיָה פִּלְטָי׃
.Iehonathan Semahaiah ipsi ;Sammuah Bilghah Ipsi
18 † לְבִלְגָּה שַׁמּוּעַ לִשְׁמַעְיָה יְהוֹנָתָן׃
.Huzzi Iedahiah ipsi :Matthenai Ioiarib ipsi Et
19 † וּלְיוֹיָרִיב מַתְּנַי לִידַעְיָה עֻזִּי׃
.Heber Hamoch ipsi :Challai Sallai Ipsi
20 † לְסַלַּי קַלָּי לְעָמוֹק עֵבֶר׃
.Nethanel ,Iedaiah ipsi ;Chasabiah ,Chilchiiah Ipsi
21 † לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה לִידַעְיָה נְתַנְאֵל׃
scripti ;Iadduah & ,Iochanan & ,Ioiadah ,Eliasib diebus in Leuitæ
22 † הַלְוִיִּם בִּימֵי אֶלְיָשִׁיב יוֹיָדָע וְיוֹחָנָן וְיַדּוּעַ כְּתוּבִים

dimidiū &,ego & :Dei domo in chori duo Steteruntque
40 † וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי
Mahaseiah ,Eliachim sacerdotes Et .mecum magistratuum
41 הַסְּגָנִים עִמִּי ׃ † וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה
.tubis in‖ Chananiah ,Zechariah , Eliohenai ,Michaiah ,Miniamin
מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת ׃
,Iehochanan &,Huzzi &,Elhazar & ,Semahiah & ,Mahaseiah Et
42 † וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי וִיהוֹחָנָן
Iztachiah & :cantores fecerūt audire &:Hezer &,Helam & ,Malchiiah &
וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה
,magnas victimas illa die in immolauerunt Et .præpositus
43 הַפָּקִיד ׃ † וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים
etiam & ,magna lætitia eos lætificauit Deus nam :sunt lætati &
וַיִּשְׂמָחוּ כִּי הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם
in vsque† Ierusalaim lætitia est audita & : sunt lætati nati & ,vxores
הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם עַד־
super viri illa die in sunt constituti Et .longinquum
44 מֵרָחוֹק ׃ † וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא אֲנָשִׁים עַל־
coaceruandū ad ,decimis & ,initio ,eleuationibus ,thesauris ‡ cubicula
הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת לִכְנוֹס
:Leuitis & ,sacerdotibus legis partes ciuitatum agris * ea in
בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים [o]מְנָאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם
.stantibus † Leuitis super & ,sacerdotibus super‡ Iehudah lætitia nam
כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים ׃
cantores & :expiationis custodiā & ,sui Dei custodiam custodierunt Et
45 † וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים
.eius filij Selomoh‖,Dauid præceptum iuxta,ianitores &
וְהַשֹּׁעֲרִים [p]כְּמִצְוַת דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנוֹ ׃
,cantorum capita ,quondam à * Asaph & ,Dauid diebus in Quia
46 † כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף מִקֶּדֶם רָאשֵׁי הַמְשֹׁרְרִים
.Deo confessionum & ,laudis‡ cantici &
וְשִׁיר־[q]תְּהִלָּה [r]וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים ׃
Nechemiah diebus in & ,Zerubabel diebus in Israel omnis Et
47 † וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה
:suo die in diei res† ianitorum & ,cantorum partes dantes‖
נֹתְנִים [s]מְנָיוֹת הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ
.Aharon filios sanctificantes‡ Leuitæ & ,Leuitas sanctificantes‡ &
וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן ׃

‖cum
†procul.
‡super thesauros, super donata, sup primitias, & sup decimas,
*ex
מָנָה[o]
‡erat
†qui stabant.
‖&
צָוָה[p]
*ab exordio erant principes
ראשׁי
ק
‡hymni,
הָלַל[q] יָדָה[r]
‖dabant
†per singulos dies:
מָנָה[s]
‡sanctificabāt

CAP. XIII. יג

est inuectū &,populi auribus in Mosch libro in est lectum illo die In
1 † בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא
Moabites & ,Hammonites ingrediatur non quòd , eo in scriptum
כָּתוּב בּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמֹּנִי וּמֹאָבִי
filios præuenerunt non Quia .seculum in vsque Dei concionē in‖
2 בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם ׃ † כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי
Bilham cum aduersus mercede conduxit &‡ ,aquis in & ,pane in† Israel
יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר עָלָיו אֶת־בִּלְעָם
.benedictionē in maledictionē noster Deus cōuertit & :ei maledicendū ad
לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה לִבְרָכָה ׃
mixturam omnē separauerūt & ,legem eos audire secundum‖,fuit Et
3 † [a]וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־[b]הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָל־עֵרֶב
datus‡ sacerdos Eliasib hac ante Et .Israel ab
4 מִיִּשְׂרָאֵל ׃ † וְלִפְנֵי מִזֶּה אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן
.Thobiiah ipsi propinquus ,nostri Dei domus cubiculo in
בְּלִשְׁכַּת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה ׃
dantes † antea fuerant ibi & ,grande cubiculum sibi fecit Et
5 † [c]וַיַּעַשׂ לוֹ לִשְׁכָּה גְדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ [d]לְפָנִים נֹתְנִים
,musti ,frumenti decimam & ,vasa & ,thus ,munus
אֶת־הַמִּנְחָה הַלְּבוֹנָה [e]וְהַכֵּלִים וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ
,ianitorum & ,cantorum & ,Leuitarum præceptum † ,recentis olei &
וְהַיִּצְהָר [f]מִצְוַת הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים
.sacerdotum oblationem &
וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים ׃
trigesimo anno in quia :Ierusalaim in fui non hoc omni in Et
6 † וּבְכָל־זֶה לֹא [g]הָיִיתִי בִּירוּשָׁלִָם כִּי [h]בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים
fine in & ,regem ad veni Babel regis Artachsastæ secundo &
וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ
.rege à fui postulatus dierum
יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ ׃
Eliasib fecerat quod malo in‖ intellexi & ,Ierusalaim in veni Et
7 † וָאָבוֹא לִירוּשָׁלִָם וָאָבִינָה [i]בָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב
.Dei domus atriis in cubiculum ei faciendum ad‡ ,Thobiiah ipsi*
לְטוֹבִיָּה לַעֲשׂוֹת לוֹ נִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי בֵּית הָאֱלֹהִים ׃

‖Ecclesiam
†cum *sed
‖cùm audissent
הָיָה[a] יָרָה[b]
‡fuerat præpositus
†ponebant munera,
עָשָׂה[c] פָּנָה[d]
& vini,
כָּלָה[e]
†iussam vt detur Leuitis, & cantoribus, & ianitoribus,
צָוָה[f]
הָיָה[g] שָׁנָה[h]
postulaui
‖malum
רוּעַ[i]
*propter
‡vt faceret

Thobiiah domus vasa omnia proieci & :valde mihi fuit malum Et
8 † וַיֵּרַע לִי מְאֹד וָאַשְׁלִיכָה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵית־טוֹבִיָּה
retuli & :cubicula mundauerunt & ,dixi Et .cubiculo de‡ extra
9 הַחוּץ מִן־הַלִּשְׁכָּה ׃ † וָאֹמְרָה וַיְטַהֲרוּ הַלְּשָׁכוֹת [k]וָאָשִׁיבָה
.thus & ,munus † ,Dei domus vasa illuc
שָׁם כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים אֶת־הַמִּנְחָה וְהַלְּבוֹנָה ׃
fugissent‡&,esset data non Leuitarum partes ‡ quòd ,cognoui Et
10 † [l]וָאֵדְעָה כִּי־[m]מְנָיוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנָה וַיִּבְרְחוּ
.opus facientes cantores & Leuitæ ;suum agrum ad viri
אִישׁ־לְשָׂדֵהוּ הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה ׃
domum derelinquimus Cur :dixi & magnatibus cum litigaui † Et
11 † [n]וָאָרִיבָה אֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה מַדּוּעַ נֶעֱזַב בֵּית־
.sua statione super‡ eos feci stare & ,eos congregaui & ?Dei
הָאֱלֹהִים וָאֶקְבְּצֵם וָאַעֲמִדֵם עַל־עָמְדָם ׃
recentis olei & ,musti‡ & ,frumenti decimā attulerūt Iehudah omnis Et
12 † וְכָל־יְהוּדָה [o]הֵבִיאוּ מַעְשַׂר הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר
Selemiah ,thesauros super thesaurarios cōstitui Et .thesauros ad
13 לָאוֹצָרוֹת ׃ † [p]וָאוֹצְרָה עַל־אוֹצָרוֹת שֶׁלֶמְיָה
corū manū super‖ & ;Leuitis de Pedaiah & ,scribam Sadoc & ,sacerdotem
הַכֹּהֵן וְצָדוֹק הַסּוֹפֵר וּפְדָיָה מִן־הַלְוִיִּם וְעַל־יָדָם
,sunt reputati fideles quia ; Matthaniah filij Zachur filium Chanan
חָנָן בֶּן־זַכּוּר בֶּן־מַתַּנְיָה כִּי נֶאֱמָנִים נֶחְשָׁבוּ
mi Deus mei Memento .suis fratribus diuidere eis super ‡ &
14 וַעֲלֵיהֶם לַחֲלֹק לַאֲחֵיהֶם ׃ † זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי
,mei Dei domo in feci quas ,meas misericordias deleas ne & ;hoc super‡
עַל־זֹאת וְאַל־תֶּמַח חֲסָדַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּבֵית אֱלֹהַי
.eius obseruationibus in &
וּבְמִשְׁמָרָיו ׃
,sabbatho in torcularia calcantes Iehudah in vidi illis diebus In
15 † בַּיָּמִים הָהֵמָּה רָאִיתִי בִיהוּדָה דֹרְכִים גִּתּוֹת בַּשַּׁבָּת
,vinum etiam & ,asinos super onerantes & ,aceruos afferentes &
וּמְבִיאִים הָעֲרֵמוֹת וְעֹמְסִים עַל־הַחֲמֹרִים וְאַף־יַיִן
die in Ierusalaim in afferentes & ,onus omne & ,ficus & ,vuas
עֲנָבִים וּתְאֵנִים וְכָל־[q]מַשָּׂא וּמְבִיאִים יְרוּשָׁלִַם בְּיוֹם
.venationem eos vendere ‡ diem in sum contestatus & :sabbathi
הַשַּׁבָּת וָאָעִיד בְּיוֹם מִכְרָם צָיִד ׃
:venale omne & ,piscem‖ afferentes ,ea in habitauerunt Sorim Et
16 † וְהַצֹּרִים יָשְׁבוּ בָהּ מְבִיאִים דָּאג וְכָל־מֶכֶר
.Ierusalaim in & ,Iehudah filiis sabbatho in vendentes‖ &
וּמֹכְרִים בַּשַּׁבָּת לִבְנֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם ׃
verbum * Quod :eis dixi & ,Iehudah heroibus cum litigaui † Et
17 † וָאָרִיבָה אֵת [q]חֹרֵי יְהוּדָה וָאֹמְרָה לָהֶם מָה־הַדָּבָר
?sabbathi diem fœdantes & ,facientes‡ vos quod hoc malum
[r]הָרָע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם [s]עֹשִׂים וּמְחַלְּלִים אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת ׃
nos super noster Deus adduxit & ,vestri patres fecerunt sic Nonne
18 † הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם [t]וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
addentes ‡ vos & ?istam ciuitatem super & ,hoc malum hoc
אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם [v]מוֹסִיפִים
?sabbathum violando ,Israel super iracundiam
[x]חָרוֹן עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת־הַשַּׁבָּת ׃
,sabbathi facies ad‡ Ierusalaim portæ essent obumbratæ cum ,fuit Et
19 [y]וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלֲלוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם לִפְנֵי הַשַּׁבָּת
ad vsque*,eas aperirent non vt ,dixi & ,valuæ sunt clausæ & ,dixi &
וָאֹמְרָה וַיִּסָּגְרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר לֹא יִפְתָּחוּם עַד
veniret † non‡ ,portis super ‖ statui meis pueris de & .sabbathum post
אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְּעָרַי הֶעֱמַדְתִּי עַל־הַשְּׁעָרִים לֹא־יָבוֹא
.sabbathi die in onus
[z]מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת ׃
Ierusalaim extra venalis oīs venditores & ,negotiatores pernoctauerūt* Et
20 † [a]וַיָּלִינוּ הָרֹכְלִים וּמֹכְרֵי כָל־מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלִָם
:eos ad dixi & ,eos in sum contestatus Et .duabus ‖ & ,vice†
21 פַּעַם וּשְׁתָּיִם ׃ † וָאָעִידָה בָהֶם וָאֹמְרָה אֲלֵיהֶם
mittam manum ,iteraueritis si ‡muro coram pernoctantes vos‡ Quare
מַדּוּעַ אַתֶּם [b]לֵנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם־תִּשְׁנוּ יָד אֶשְׁלַח
.sabbatho in venerunt non illo tempore à .vos in
בָּכֶם מִן־הָעֵת הַהִיא לֹא [c]בָאוּ בַּשַּׁבָּת ׃
custodes venientes & ,se mundantes‖ essent vt ,Leuitis Dixique
22 † וָאֹמְרָה לַלְוִיִּם אֲשֶׁר יִהְיוּ מִטַּהֲרִים וּבָאִים שֹׁמְרִים
mei memento hoc ‡ etiam .sabbathi diem sanctificandum ad portarum
הַשְּׁעָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת גַּם־זֹאת זָכְרָה־לִּי
.tuæ misericordiæ multitudinem secundum me super‡ parce & ,mi Deus
אֱלֹהַי וְחוּסָה עָלַי [d]כְּרֹב חַסְדֶּךָ ׃
habitare fecerunt‖ , Iehudæos vidi illis diebus in Etiam
23 † גַּם בַּיָּמִים הָהֵם [e]רָאִיתִי אֶת־הַיְּהוּדִים [f]הֹשִׁיבוּ
.Moabitidas ,Hammonitidas ,Asdoditidas vxores
נָשִׁים אַשְׁדֳּדִיּוֹת עַמֳּנִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת ׃

‡displicuit
‡cubiculum.
שׁוּב[k]
†oblationem
‡pars
‡quòd
יָדַע[l] מָנָה[m]
‖vnusquisq;
†increpaui magistratus,
רִיב[n]
‡in loco suo.
‡vini,
בּוֹא[o]
אָצַר[p]
‖iuxta
‡eis incumbebat onus diuidendi
‡propter
נָשָׂא[q]
‡ qua venderent escam.
‖pisces,
‖vendebant
†obiurgaui optimates
*est
חוֹר[p]
‡facitis,& prophanatis
רוּעַ[s] עָשָׂה[t]
בּוֹא[t]
‡additis
יָסַף[v]
חָרָה[x]
‡ante sabbathum,
הָיָה[y]
*nisi
‖in ;‡vt
†introduceretur
נָשָׂא[z]
* remanserūt
לוּן[a]
†semel, iterum.
שָׁנָה[b]
‡maneris ex aduerso muri?
בּוֹא[c]
‖mundati, & venirent
‡propter
‡mihi
רָבַב[d]
‖qui duxerūt
רָאָה[e] יָשַׁב[f]
יחיר ו

cognoſcentes ipſi non ‖ & , Aſdodicè loquens dimidium ‡ eorum filij Et
24 וּבְנֵיהֶם חֲצִי מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית וְאֵינָם מַכִּירִים
.populi & populi * linguam ſecundum & † ;Iehudaicè loqui
לְדַבֵּר יְהוּדִית וְכִלְשׁוֹן עַם וָעָם׃
,viros ‡ eis ex percuſſi & ,eis maledixi & ,eis cum contendi Et
25 וָאָרִיב עִמָּם וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה מֵהֶם אֲנָשִׁים
;eorũ filiis veſtras filias dederitis ſi ,Deum per eos adiuraui & :eos depilaui ‖ &
וָאֶמְרְטֵם וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים אִם־תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם לִבְנֵיהֶם
.vobis & ,veſtris filiis eorum filiabus de acceperitis ſi &
וְאִם־תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם וְלָכֶם׃
gentibus in & ?Iſrael rex Selomoh peccauit iſtas ſuper ‖ Nonne
26 הֲלוֹא עַל־אֵלֶּה חָטָא־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם
eum dedit ‡ & ,erat ſuo Deo dilectus & ,ipſe ſicut * rex erat non multis
הָרַבִּים לֹא־הָיָה מֶלֶךְ כָּמֹהוּ וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה וַיִּתְּנֵהוּ
fecerunt peccare eum etiam :Iſrael omnem ſuper regem Deus
אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל גַּם־אוֹתוֹ הֶחֱטִיאוּ
.alienigenæ mulieres
הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃

‡partim loquebantur ‖neſciebant
חֶצָה[g] נָכַר[h]
†ſed *cuiuſque ‡aliquos,
רוּב[i]
‖capillos euulſi eis,
נָשָׂא[k]
‖propter
*ſimilis ei, ‡poſuit

grande malum omne faciendum ad ,eſt auditum nũquid vobis Et
27 וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשֹׂת[l] אֵת כָּל־[m]הָרָעָה הַגְּדוֹלָה
?alienigenas vxores ducendo ,noſtrum Deum in præuaricandum ad* ,hoc
הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ [n]לְהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת׃
gener ,magni ſacerdotis Eliaſib filij Ioiadah filiis de Et
28 וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע בֶּן־אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן
.me deſuper ‖ eum fugaui & :Choronitæ Sanballat ipſi*
לְסַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וָאַבְרִיחֵהוּ מֵעָלָי׃
pactum & ,ſacerdotium polluentes ſuper † ,mi Deus eorum Recordare
29 זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהָי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית
,alienigena omni ab eos mundaui Et .Leuitarum & ,ſacerdotij
30 הַכְּהֻנָּה וְהַלְוִיִּם׃ וְטִהַרְתִּים מִכָּל־נֵכָר
.ſuo opere in viro * ,Leuitis & ,ſacerdotibus obſeruantias ſtatui &
וָאַעֲמִידָה מִשְׁמָרוֹת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ׃
.primitiuis & ,conſtitutis temporibus in lignorum oblationi Et
31 וּלְקֻרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים מְזֻמָּנוֹת וְלַבִּכּוּרִים
.bonum in meus Deus mei Recordare
זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

obediemus, vt faciamus
עֲשָׂה[l] רוּעַ[m]
*vt præuaricemur
יָשַׁב[n]
*erat ſtà
†contra eos qui polluunt
*vnicuique

Finis libri Nechemiah.

תם ספר נחמיה

מגילת אסתר

LIBER MEGHILLATH.

ID EST, VOLVMEN ESTHER.

CAP. I. א

Achaſueros ‡ipſe : Achaſueros diebus in fuit Et
1 וַיְהִי[a] בִּימֵי[b] אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
,Aethiopiam ad vſque & India ab regnans *
הַמֹּלֵךְ מֵהֹדּוּ וְעַד־כּוּשׁ
.prouincias centum & viginti & ſeptem †
שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה [c]מְדִינָה׃
regem ſedere ſecundum ‖ ,illis diebus In
2 בַּיָּמִים הָהֵם [d]כְּשֶׁבֶת הַמֶּלֶךְ
.metropoli ‡ Suſan in * quod ,ſui regni ſolium ſuper Achaſueros
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃
,ſuis principibus cunctis conuiuiũ fecit ,eum regnare ‖ tertio anno In
3 בִּשְׁנַת[e] שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל־[f]שָׂרָיו
principes & ,Euphrathæi principes & ,Madai & ,Paras exercitus ‡ .ſuis ſeruis &
וַעֲבָדָיו חֵיל פָּרַס וּמָדַי הַפַּרְתְּמִים וְשָׂרֵי
:eius facies ad * prouinciarum
הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו׃
decus † honorem & ,ſui regni gloriæ opulentiam ipſum oſtendendo In ‡
4 בְּהַרְאֹתוֹ[g] אֶת־עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת־יְקָר תִּפְאֶרֶת
.diebus centum & octoginta ,multis diebus ,ſuæ magnitudinis
גְּדוּלָּתוֹ יָמִים [h]רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמְאַת יוֹם׃
populo omni rex fecit ,illos dies complendo in ‖ Et
5 וּבִמְלוֹאת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעָם
conuiuiũ ,minimũ ad vſque & maximo à metropoli ‡ Suſan in inuentis *
הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמִגָּדוֹל וְעַד־קָטָן מִשְׁתֶּה
.regis ædis † horti atrio in ,dierum ſeptem
שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתַן הַמֶּלֶךְ׃
purpureis & ,byſſinis funibus tentum hyacinthi ‡ & carpaſi ‖ candidũ (Aulæũ)
6 חוּר כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי־בוּץ וְאַרְגָּמָן
ſuper argentei & aurei lecti :marmoris ‡ columnis & ,argenteis circulis ſuper *
עַל־גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי [i]שֵׁשׁ מִטּוֹת זָהָב וָכֶסֶף עַל
.mercatorum lapidis & ,parij & ,marmoris & ,cryſtalli † pauimentum
רִצְפַת בַּהַט־וָשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחָרֶת׃
vinum & :iterantes ‡ vaſis à ‖ vaſa & ,aureis vaſis in propinare ‡ Et
7 וְהַשְׁקוֹת[k] בִּכְלֵי זָהָב וְכֵלִים מִכֵּלִים [l]שׁוֹנִים וְיֵין
.regis manum * ſecundum multum regni †
מַלְכוּת רָב כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃

‡eſt
הָיָה[a] יוֹם[b]
*qui regnabat †ſuper
דִּין[c] יָשַׁב[d]
‖cùm ſederet rex
*erat ‡regia.
‖quo regnauit,
שָׁנָה[e] שׁוּר[f]
‡exercitui Perſico, & Medico, principibus maioribus, & principibus
*qui erant ante ſe.
‡Vt oſtẽderet diuitias
†gloriæ
רָאָה[g] רָבַב[h]
‖cùm impleti fuiſſent dies ipſi
ובמלאות קרי
*qui inuẽtus eſt ‡regia
†palatij
‖& viride
‡hyacinthinũ
ח רבתי
*in ‡marmoreis
נָטָה[i]
†porphyreticũ, & marmoreũ, & pariũ, & hyacinthũ lapidem.
‡propinabãt
‖erant ‡variata
שָׁקָה[k]
†regiũ
שָׁנָה[l]
*potentiã regiam,

†erat *erat ſuper ‖ rex fundauerat ‡ ſic quia :cogens *non ;legẽ ſecundũ † potus Et
8 וְהַשְּׁתִיָּה[m] כַדָּת אֵין אֹנֵס כִּי־כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל
.viri & viri ‡ voluntatem ſecundũ faciendũ ad ‖ ,ſuæ domus magno ‡ omni
כָּל־[n]רַב בֵּיתוֹ [o]לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן אִישׁ־וָאִישׁ׃
regni domo * ,feminarũ conuiuium fecit regina Vaſthhi Etiam
9 גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת
.Achaſueros regis † quæ
אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
,Mehumã ad dixit ,vino in ‡ regis cor bonum ſecundum ‖ ,ſeptimo die In
10 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב־הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן
ſeptem ,Charchas & ,Zethar ,Abagtha & ,Bigtha ,Charbona ,Biztha
בִּזְּתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס שִׁבְעַת
:Achaſueros regis faciebus miniſtrantes ‡ eunuchos
הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
,regni corona in regis facies ad * reginam Vaſthi adducendum Ad †
11 לְהָבִיא[p] אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת
bona ‡ quia ,eius pulchritudinem principibus & populis oſtendendum ad ‖
לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְיָהּ כִּי־טוֹבַת
venire Vaſthi regina renuit Et .ipſa ‡ aſpectu
12 מַרְאֶה הִיא׃ וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי לָבוֹא
,valde rex eſt iratus & .eunuchorum manu in * quod ,regis verbo in †
בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד
.eo in eſt ſuccenſa eius ira &
וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ׃
verbum ‡ ſic quia ,tempora ſcientibus ſapientibus rex Dixitque
13 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי־כֵן דְּבַר
.iudicium & legem ſcientium omnium facies ad ‖ regis
הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃
,Meres ,Tharſis ,Admatha ,Sethar ,Carſena eum ad ‡ propinquus Et
14 וְהַקָּרֹב אֵלָיו כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ מֶרֶס
facies * videntes Madai & ,Paras principes ſeptem ,Memuchan ,Marſena
מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת [p]שָׂרֵי פָּרַס וּמָדַי [r]רֹאֵי פְּנֵי
quid † legem Secundum .regno in primo ſedentes ‡ ,regis
15 הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת׃ כְּדָת מַה־
ſermonem fecit non quòd eò ,Vaſthi regina cum agendum
לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר
?eunuchorum manu in ‖ Achaſueros regis
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים׃

†erat *erat qui cogeret:
‡ diſpoſuerat
‖cum
שָׁתָה[m]
‡magiſtro
‖vt facerẽt
‡vniuſcuiuſque.
רָבַב[n] עָשָׂה[o]
*in †erat
‖cùm iocundum eſſet
‡ propter vinum
‡qui miniſtrabant ante faciem
†Vt ducerent
*coram rege cum diademate
בּוֹא[p]
‖vt oſtẽderet
‡decora
‡erat.
†ad verbum
*fuerat per manum
‡erat conſuetudo
‖erga omnes ſcientes
‡ei
*faciem
שׁוּר[q] רָאָה[r]
‡qui ſedebãt primi
†inquit
‖per manum

eam accepit ,eius *matrem & ,eius patrem moriendo in*‖& .aſpectu *bona* ‡ &
וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה
,regis verbum *audiri in** ,fuit Et .filiam in ſibi Mordochai
8 מרדכי לו לבת ׃ † ויהי בהשמע דבר־המלך
manum ad *metropoli*‡ Suſan in *multas puellas congregari in*‖& ,eius lex &
ודתו ובהקבץ נערות g רבות אל־שושן הבירה אל־יד
cuſtodis Hegai manum in regis domum in Eſther eſt *capta*‡& ,Hegai
הגי ותלקח אסתר אל־בית המלך אל־יד הגי שמר
*tulit** & ,eius oculis in puella *erat bonum* † Et .mulierum
9 הנשים ׃ † ותיטב הנערה בעיניו ותשא
& ,eius purificatoria fecit accelerari & , eius *facies ad*‡ miſericordiam
חסד לפניו ויבהל את־תמרוקיה ואת־
ei *dandum ad ſpectatas*‖ puellas ſeptem & ,ei *dandum ad*‡,eius partes
h מנותיה לתת לה ואת שבע הנערות i הראיות לתת־לה
.mulierum domus bonū in eius puellas & ,eā mutauit & :regis domo è
מבית המלך k וישנה ואת־נערותיה לטוב בית הנשים ׃
;ſuam cognationem & ,ſuum populum Eſther indicauit Non
10 † לא־l הגידה אסתר את־־עמה ואת־־m מולדתה
.indicaret non vt ,*ea ſuper** præceperat Mordochai quia
כי מרדכי צוה עליה אשר לא־־תגיד ׃
domus *atrij facies ad perambulans*† Mordochai *die & die omni in*‡Et
11 † ובכל־יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית־
.ea *in* ‖ fieret quid & ,Eſther pacem *cognoſcendum ad*‡ ,mulierum
הנשים n לדעת את־שלום אסתר ומה־יעשה בה ׃
regem ad *ingrediendum ad ,puellæ & puellæ ordinem contingendo in**Et
12 † o ובהגיע p תר נערה ונערה לבוא אל־המלך
duodecim mulierum legem ſecundum ei *eſſe* † fine à‡ Achaſueros
אחשורוש q מקץ r היות לה כדת הנשים שנים עשר
menſibus ſex earum *abſterſionum*‖dies implebantur ſic quia ;menſes
חדש כי כן ימלאו ימי מרוקיהן ששה חדשים
abſterſionibus ‖ & ,aromatibus *in*‡ menſibus ſex & ,myrrheo oleo *in*‡
בשמן המר וששה חדשים בבשמים ובתמרוקי
:regem ad *veniens*‖ puella hoc in Et .mulierum
13 הנשים ׃ † ובזה הנערה s באה אל־המלך את
mulierum domo è ea cum veniendo ei dabatur ,dicebat quod omne
כל־־אשר תאמר ינתן לה לבוא עמה מבית הנשים
.regis domum ad vſque
עד־־בית המלך ׃
domum ad *reuertens ipſa*‖ manè *in* & ,*intrans ipſa** veſpere In
14 † בערב היא באה ובבקר היא t שבה אל־־בית
:concubinarū cuſtodis regis eunuchi Sahaſgaz manū ad ,ſecundā mulierū
הנשים שני אל־יד שעשגז סריס המלך שמר הפילגשים
,rex eam *in* voluiſſet niſi ,regem ad amplius ingrediebatur non
לא־־תבוא עוד אל־־המלך כי אם־חפץ בה המלך
filiæ Eſther *ordinem contingendo in*‖Et .*nomine in*‡ vocaretur &
15 ונקראה בשם ׃ † ובהגיע תר־־אסתר בת־
ingrediendum ad * filiā in ſibi acceperat quam ,Mordochai patrui Abichail
אביחיל v דד מרדכי אשר לקח־־לו x לבת לבוא
Hegai dixerat quod niſi ,*verbum* † requiſiuit non ,regem ad
אל־המלך לא בקשה דבר כי אם את־אשר יאמר הגי
oculis in gratiā *tollens* ‖ Eſther *fuit* & .mulierum cuſtos regis eunuchus
סריס־המלך שמר הנשים ותהי אסתר נשאת y חן בעיני
.eam videntium omnium
כל־־z ראיה ׃
domum ad ,Achaſueros regem ad Eſther eſt *capta** Et
16 † ותלקח אסתר אל־־המלך אחשורוש אל־־בית
ſeptimo anno in (Tebet‡ menſis* ipſe) ,decimo menſe in eius regni
מלכותו בחדש העשירי הוא־־חדש טבת בשנת־־שבע
,mulieribus omnibus præ Eſther rex dilexit Et .eius regni
17 למלכותו ׃ † ויאהב המלך את־אסתר מכל־־הנשים
poſuit & :virginibus oībus præ *eius facies ad**miſericordiā & gratiam *tulit*†&
a ותשא־חן וחסד לפניו מכל־הבתולות b וישם
‡Vaſthi pro eam fecit regnare & ,eius capite in regni *coronam*‡
כתר־מלכות בראשה וימליכה תחת ושתי ׃
,ſuis ſeruis &,ſuis principib' oībus magnū conuiuium rex Fecitque
18 c † ויעש המלך משתה גדול לכל־־d שריו ועבדיו
portionem‖ dedit & ,fecit prouinciis requiem & ,Eſther conuiuium
את משתה אסתר והנחה e למדינות עשה ויתן f משאת
*ſedens** Mordochai &,ſecundò virgines *congregari in*†Et .*regis manū ſecūdū*
19 כיד־המלך ׃ † ובהקבץ בתולות g שנית ומרדכי ישב
,ſuū populū &,ſuā progeniē *indicans*‡ Eſther Non .regis porta in
20 בשער־המלך ׃ † אין אסתר h מגדת i מולדתה ואת־עמה
Mordochai ſermonem & :Mordochai *ea ſuper*‖ præceperat quod ſecundū
כאשר צוה עליה מרדכי ואת־מאמר מרדכי
.*eo cum nutritione in*‡ erat ſicut ,*faciens* † Eſther
אסתר עשה כאשר k היתה באמנה אתו ׃

‡decora
‖cū mortuus fuiſſet pater eius,& mater
*cū auditum eſſet
‖dum cōgregarētur puellæ multæ
‡regia
g רבב
‡ſublata
†placuit
*ſuſcepit
‡in cōſpectu
‡vt daret
‖dignas vt daret
h מנה i ראה
k שנה
l נגד m ילד
*ei,
‡quotidie
†ambulabat ante atrium
‡vt cognoſceret ‖de
n ידע
*cùm appeteret tempus ſingularum puellarum, vt intrarent
o נגע p תור
‡in ‖cū eſſent
q קצץ r היה
‖purificationum
‡cum†purificationibus
‖veniebat
s בוא
*intrabat
‖reuertebatur
t שוב
*per nomen.
‖cùm aduenisset tempus
*vt ingrederetur
v דוד x בנה
†aliquid,
‖ſuſcepit
y חנן
z ראה
*ſublata
*eſt‡*December*
†ſuſcepit
*coram eo
a נשא
b שום ‡diadema
c עשה d שור
*dona ſecundum potentiam regiam.
e דון f נשא
†dum cōgregarentur
‖ſedebat
g שנה h נגד
‡indicauerat
i ילד k היה
‖ei †faciebat,
‡dum nutriretur ſecum.

regem *ſuper*‖Non :*principum & ,regis facies ad*‡Memuchan Dixitque
16 † ויאמר מומכן לפני המלך והשרים לא על־המלך
omnes *ſuper**& ,principes omnes *ſuper**ſed ,regina Vaſthi *egit inique ſolum*†
לבדו s עותה ושתי המלכה כי על־כל־־השרים ועל־כל־
.Achaſueros regis prouinciis omnibus in‡ qui populos
העמים אשר בכל־t מדינות המלך אחשורוש ׃
ſpernendum ad‖,mulieres omnes *ſuper*‡ reginæ verbū egredietur Nam
17 † כי־־יצא דבר־המלכה על־כל־הנשים v להבזות
,dixit Achaſueros Rex :*ipſas dicendo in*† ,ſuis oculis in ſuos maritos
בעליהן בעיניהן באמרם המלך אחשורוש אמר
.venit non & ,*eius facies ad*‡, reginam Vaſthi *ducendum ad**
להביא את־ושתי המלכה לפניו ולא־באה ׃
quæ ,Madai & ,Paras *primariæ*† dicent hac die Et
18 † והיום הזה תאמרנה x שרות פרס־־ומדי אשר
ſufficientiā ſecūdū‖& ,regis principes oēs ad reginæ verbum audierint
שמעו את־דבר המלכה לכל שרי המלך וכדי
egrediatur ,*bonum *rege ſuper*‡ Si .ira & ,contemptus
19 בזיון וקצף ׃ † אם־על־המלך טוב יצא
,Madai & ,Paras leges inter ſcribatur & ,eius *faciebus**à *regni* † verbum
דבר־־מלכות מלפניו ויכתב בדתי פרס־־ומדי
,Achaſueros *regis facies ad*‡Vaſthi ingrediatur non quòd ;trāſgrediatur nō &
ולא יעבור אשר לא־y תבוא ושתי לפני המלך אחשורוש
.illæ *præ bonæ eius ſodali*‖ rex det eius regnum &
ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה ׃
:ſuo regno toto in faciet quod ,regis verbum audietur Et
20 † ונשמע פתגם המלך אשר־יעשה בכל־־מלכותו
,ſuis maritis honorē exhibebunt vxores omnes & :*ipſum*‡ magnum quia
כי z רבה היא וכל־הנשים יתנו יקר לבעליהן
.*paruum ad vſque & magno à* *
למגדול ועד־־קטן ׃
rex fecitque‖:principum & ,regis oculis in verbum *fuit bonum*†Et
21 † וייטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך
prouincias omnes ad epiſtolas Miſitque .Memuchan verbū iuxta
22 כדבר ממוכן ׃ † וישלח ספרים אל־כל־מדינות
populum‡ ad & ,ſuam ſcripturam ſecundū *prouinciam & prouinciam*‖ ad ,regis
המלך אל־מדינה ומדינה ככתבה ואל־־עם
,ſua domo in *tenēs principatū vir omnis exiſtendū ad*‡ ,eius linguā iuxta,*populū &*
ועם כלשונו להיות כל־איש שרר בביתו
.ſui populi linguam ſecundum *loquens**&
ומדבר כלשון עמו ׃

‡corā rege,& principibus:
‖contra
ממוכן
†tantū peccauit‡contra
‡ſunt
s עוה t דון
‡ad ‖vt contemnant
v בזה
†dum dicēt:
*vt ducerent
‡ante ſe,
†dominæ
x שור
‖erit huius rei gratia abundans
‡regi *eſt
†regium
*facie
‡coram rege
y בוא
‖alteri quæ melior ſit
*eſt:
z רבב
*tam maiori quàm minori.
†placuit
‖ſingulas prouincias
‡ſingulos populos,
‡vt omnis vir dominetur
*loquatur

CAP. II. ב

,Achaſueros regis *furorem quieſcere ſecundum*‖,hæc *verba* Poſt
1 † אחר הדברים האלה a כשך חמת המלך אחשורוש
erat *decretū*‡quod † & ,fecerat quæ * & ,Vaſthi ipſius eſt recordatus
זכר את־־ושתי ואת אשר־b עשתה ואת אשר־נגזר
Quærant :eius miniſtri ,regis pueri Dixeruntque .eam ſuper
2 עליה ׃ † ויאמרו נערי־המלך משרתיו יבקשו
.aſpectu *bonas*‡ virgines puellas regi
למלך נערות בתולות טובות מראה ׃
,ſui regni prouinciis omnibus in præfectos rex præficiat Et
3 † ויפקד המלך פקידים בכל־־c מדינות מלכותו
Suſan in aſpectu *bonam*‖ virginem puellam omnem congregent &
ויקבצו את־כל־נערה־בתולה טובת מראה אל־שושן
,regis eunuchi Hege manu in ,mulierum domum in *metropoli*‡
הבירה אל־בית הנשים אל־־יד הגא סריס המלך
.earum purificatoria *dare* * & ;mulierum cuſtodis
שמר d הנשים ונתון תמרקיהן ׃
:Vaſthi pro regnet ,regis oculis in *erit bona* † quæ puella Et
4 † והנערה אשר e תיטב בעיני המלך תמלך תחת ושתי
.ſic fecit & ,regis oculis in *verbum fuit bonum* &
וייטב הדבר בעיני המלך ויעש כן ׃
Mordechai eius nomē & ,*metropoli*‡ Suſan in erat Iehudæus Vir
5 † איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי
Qui ;Iemini vir ,Chis filij ,Simhi filius ,Iair filius
6 † אשר בן יאיר בן־־שמעי בן־קיש איש ימיני ׃
cum eſt *tranſlata*‖ quæ tranſmigratione cum Ieruſalaim de fuerat *tranſlatus*‡
הגלה מירושלים עם־־הגלה אשר הגלתה עם
rex Nebuchadneſar fecerat trāſmigrare quam ,Iehudah rege Iechoniah
יכניה מלך־יהודה אשר הגלה נבוכדנצר מלך
filiam ,Eſther ‡ ipſa ,Hadaſah *nutriens fuit* † Et .Babel
7 בבל ׃ † d ויהי אמן את־הדסה היא אסתר בת־
,forma pulchra * puella & :mater & pater ei * non quia ,ſui patrui
e דדו כי אין לה אב ואם והנערה f יפת־תאר

‖cùm quieuiſſet ira
a שכך
*eorum†eius
‡diſpoſitum
b עשה
‡decoras
c דון
‖pulchram
‡regia
*det
d אנוש
†placuerit
e יטב
placuit res
‡regia,
‡tranſmigratus
‖trāſmigrata
†nutriuit
‡eſt
d היה
*erat
e דוד f יפה

effervbuit ira ‡ ,regis porta in sedente Mordochai &,illis diebus In
21 † בימים ההם ומרדכי ישב בשער־המלך קצף
quæsierūt &,liminis custodibus ex regis eunuchi duo ,Teres &,Bigthan
בגתן ותרש שני־סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו
.Achasueros regem in manum mittere
לשלח יד במלך אחשורש׃

‡irati sunt

dixit & :reginæ Esther nunciauit &,Mordochai ipsi res innotuit Et
22 † ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר
,res est quæsita Et .Mordochai nomine in regi Esther
23 † ויבקש הדבר אסתר למלך בשם מרדכי׃
libro in est scriptū & :lignū super ipsi ambo sunt suspensi &,est inuenta &
וימצא ויתלו שניהם על־עץ ויכתב בספר
.regis facies ad dierum verborum
דברי הימים לפני המלך׃

ידע
תלה
coram rege.

CAP. III. ג

Achasueros rex magnificauit hæc verba Post
1 † אחר הדברים האלה גדל המלך אחשורוש את־
eius thronum posuit & ;eū eleuauit &,Agagæū Hamedatha filiū Haman
המן בן־המדתא האגגי וינשאהו וישם את־כסאו
serui omnes Et .secum † qui principes omnes desuper
2 † וכל־עבדי מעל כל־השרים אשר אתו׃
,Haman ipsi se inclinantes‖&,se incuruantes ‡ regis porta in * qui regis
המלך אשר־בשער המלך כרעים ומשתחוים להמן
neque ,se incuruabat‡ non Mordochai & :rex ei præceperat sic quoniam
כי־כן צוה־לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא
porta in ‡ qui ,regis serui Dixeruntque .se inclinabat †
3 † ויאמרו עבדי המלך אשר־בשער ישתחוה׃
?regis præceptum transgrediens tu Quare:Mordochai ad ,regis
המלך למרדכי מדוע אתה עובר את מצות המלך׃
;eos ad audiret non & ,die & die‖ cum ad ipsos dicendo in‡ ,fuit Et
4 † ויהי באמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם
:Mordochai verba starent an videndum ad † ,Haman ipsi indicauerunt &
ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי
.Iehudæus ipse ‡ quòd eis indicauerat quia
כי־הגיד להם אשר־הוא יהודי׃
,sibi se inclinans & incuruans‖ Mordochai non quòd ,Haman vidit Et
5 † וירא המן כי־אין מרדכי כרע ומשתחוה לו
mittere suis oculis in contēpsit Et .furore Haman est repletus &
6 † ויבז בעיניו לשלח וימלא המן חמה׃
populum ei indicauerant nam : ipsum solùm † Mordochai in manum
יד במרדכי לבדו כי־הגידו לו את־עם
‡ qui ,Iehudæos omnes disperdere Haman quæsiuit & :Mordochai*
מרדכי ויבקש המן להשמיד את־כל־היהודים אשר
.Mordechai populum ,Achasueros regno omni in
בכל־מלכות אחשורוש עם מרדכי׃
duodecimo anno in (Nisan‡mensis† ipse) ,primo mense In
7 † בחדש הראשון הוא־חדש ניסן בשנת שתים עשרה
,Haman facies ad (ghoral * ipsa) Pur † fecit proiicere,Achasueros regis
למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני המן
(.Adar† mensis‖ ipse) duodecimū mensem ad mense à &,diem in die à
מיום ליום ומחדש לחדש שנים־עשר הוא־חדש אדר׃
vnus ‡ populus ipse Est :Achasueros regem ad Haman Dixitque
8 † ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם־אחד
:tui regni prouinciis omnibus in populos inter diuisus & ,dispersus
מפזר ומפרד בין העמים בכל מדינות מלכותך
;facientes ipsi† non regis leges & ;populo omni ab variantes*corū leges &
ודתיהם שנות מכל־עם ואת־דתי המלך אינם עשים
,bonum rege super‖ Si .eos dimittere conducens ‡ non regi &
9 † אם־על־המלך טוב ולמלך אין־שוה להניחם׃
appendam argenti talenta millia decem & ;eos perdendum ad*,scribatur
יכתב לאבדם ועשרת אלפים ככר־כסף אשקול
.regis gazas ad adferendum ad ‡ ,opus facientium manibus super
על־ידי עשי המלאכה להביא אל־גנזי המלך׃
illum dedit & ;sua manu desuper‡ suum annulum rex remouit Et
10 † ויסר המלך את־טבעתו מעל ידו ויתנה
.Iehudæorum angustiatori‖ Agaghæi Hammedatha filio ,Haman
להמן בן־המדתא האגגי צרר היהודים׃
faciendū ad‡ populus & ,*tibi datū Argentū :Haman ad rex Dixitque
11 † ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך והעם לעשות
.tuis oculis in bonum* secundum eo in‡
בו כטוב בעיניך׃
decimatertia in ,primo mense in regis scribæ sunt vocati Et
12 † ויקראו ספרי המלך בחדש הראשון בשלושה עשר
ad Haman præcepit quæ omnia iuxta est scriptum & ,eo in † die
יום בו ויכתב ככל־אשר־צוה המן אל

†erant
*erant ‡ incuruabāt ‖ genu flectebant
שחה
‡genu flectebat, †adorabat.
*erant transgrederis ‡ cū dicerent ‖per singulos dies,
כאמרם
†vt viderent
נגד ראה
‡esset ‖inclinaret se,nec genu flecteret
שחה
†tantūmodo
*ipsius ‡erāt
†est ‡Martius
שנה
†sortem, *est sors) corā
‖est *respōdet nostro Februario, ‡quidam
דון
*sunt diuersæ †faciunt ‡est vtile vt dimittat ‖regi placet,
ינח
*vt perdātur, ‡vt adducant in thesauros
בוא
‡è
סור
‖hosti
*sit ‡vt facias
עשה
‡de *quod placet
†eiusdem

,prouinciam & prouinciā‖super‡ qui ,duces ad & ,regis cōspectui assistētes proceres
אחשדרפני־המלך ואל־הפחות אשר על־מדינה ומדינה
,eius ‡scripturam secundū prouinciæ & prouinciæ ,populi & populi‡ principes ad &
ואל־שרי עם ועם מדינה ומדינה ככתבה
Achasueros regis nomine in ,suam linguam iuxta populi & populi † &
ועם ועם כלשונו בשם המלך אחשורש
.regis ‖annulo in signatum & ,scriptum
נכתב ונחתם בטבעת המלך׃
prouincias omnes ad cursorum manu in epistolas mitteremus‡ Et
13 † ונשלוח ספרים ביד הרצים אל־כל־מדינות
puero à,Iehudæos omnes perdendum ad &,occidendū ad ,disperdendum ad*,regis
המלך להשמיד להרג ולאבד את־כל־היהודים מנער
decimatertia in ,vna die in mulieres & paruulum ,senem ad vsque &
ועד־זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר
.prædandum ad‖ ,eorū spolium‡&(Adar*mensis†ipse) duodecimi mensis
לחדש שנים־עשר הוא־חדש אדר ושללם לבוז׃
prouincia & prouincia omni ‡ in legem dandam‖ scripturæ Exemplar
14 † פתשגן הכתב להנתן דת בכל־מדינה ומדינה
.hanc diem ad paratos existendum ad‡ ,populis omnibus apertam †
גלוי לכל־העמים להיות עתדים ליום הזה׃
est data † lex & :regis verbo in impulsi sunt egressi Cursores
15 † הרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה
ciuitas & .bibendum ad sederunt Haman & rex & :metropoli ‡ Susan in
בשושן הבירה והמלך והמן ישבו לשתות והעיר
.erat perplexa Susan
שושן נבוכה׃

principes ‡sunt ‖singulas prouincias, ‡singulorum populorum, singularū prouinciarum, ‡vnicuique propriam,
דון שור
†ad singulū populum ‖regio. ‡Vt mitterentur epistolæ per manum
רוץ טפף
*vt dissiparēt, vt occiderent, & vt perderent
†est *Februarij ‡spolia ‖vt prædaretur.
‖erat, vt poneretur lex ‡qualibet ‡vt essent parati †manifesta
גלה שתה
†posita ‡regia:

CAP. IIII. ד

Mordochai scidit & ,fuerat gestū quod omne cognouit Mordochai Et
1 † ומרדכי ידע את־כל־אשר נעשה ויקרע מרדכי
medium in est egressus & ;cinere & ,sacco est indutus & ,sua vestimenta
את־בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך
.amaro & ,magno clamore clamauitque ,ciuitatis
העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה׃
portam in intrare‖ non quia ,regis portæ facies‡ ad vsque venit Et
2 † ויבוא עד לפני שער־המלך כי אין לבוא אל־שער
,prouincia & prouincia omni*in Et .sacci veste in regis †
3 † ובכל־מדינה ומדינה המלך בלבוש שק׃
,Iehudæis‡magnus luctus ,attingens‖eius lex & ,regis verbum quem loco ‡
מקום אשר דבר־המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים
.multis sternebatur cinis & ,saccus :planctus & ,fletus & ,ieiunium &
וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים׃
:ei indicauerunt*& ,eius eunuchi & ,Esther puellæ venerunt Et
4 † ותבואינה נערות אסתר וסריסיה ויגידו לה
ipsum faciendum†induere ad‡,vestes misit & : valde regina indoluit &
ותתחלחל המלכה מאד ותשלח בגדים להלביש את־
.recepit non & :eo desuper‖eius saccum remouendum ad‡& ,Mordochai
מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל׃
fecit stare quem ,regis eunuchis ex Hathach ad Esther vocauit Et
5 † ותקרא אסתר להתך מסריסי המלך אשר העמיד
,†hoc quid sciendum ad * ,Mordochai super ei præcepit & ,suas facies ad‡
לפניה ותצוהו על־מרדכי לדעת מה־זה
ad ,Mordochai ad Hathach est egressus Et .hoc quid super† &
6 † ויצא התך אל־מרדכי אל־ ועל־מה־זה׃
.regis portæ facies ad‡ quæ ,ciuitatis plateam
רחוב העיר אשר לפני שער־המלך׃
expositionē & ;sibi acciderat quod omne Mordochai ei indicauit Et
7 † ויגד־לו מרדכי את כל־אשר קרהו ואת פרשת
,Iehudæos in‖ regis gazis super appendendū ad‡ Haman dixit quam ,argenti
הכסף אשר אמר המן לשקול על־גנזי המלך ביהודיים
.eos perdendum ad
לאבדם׃
,Susan in erat data* quæ ,legis scripturæ exemplar Et
8 † ואת־פתשגן כתב־הדת אשר־נתן בשושן
,Esther ipsi ostendendum ad‡ ,ei dedit ,eos faciendum‖ disperdere ad †
להשמידם נתן לו להראות את־אסתר
precandū ad ,regem ad intrandum ad ,ea super mandandum & ,ei indicandū ad‡&
ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל־המלך להתחנן
.suo populo super† eius faciebus‡à quærendum ad & ,eum
לו ולבקש מלפניו על־עמה׃
.Mordochai verba Esther ipsi indicauit*& ,Hathach venit Et
9 † ויבוא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי׃
:Mordochai ad† ei præcepit & :Hathach ad Esther Dixitque
10 † ותאמר אסתר להתך ותצוהו אל־מרדכי׃
,scientes ‡ regis prouinciarum populus & ,regis serui Omnes
11 † כל־עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים

שקק
‡locum qui erat corā porta ‖erat fas vt intraret †regiam cū indutus esset sacco.
*qualibet ‡& ‖attigit, ‡fuit
*nūciauerūt
יחיר יוד
נגד חול
‡vt †faceret ‡remouere faceret †ab
סור
‡coram se, *vt sciret †esset,
ידע
†propter
יצא
‡erat ante portam
נגד
‡appendere thesauris ‖per
יחיר י
*posita †vt ‖faceret ‡vt ostenderet
ראה
‡indicaret ei, & mandaret ei, vt ingrederetur ‡facie †pro *nunciauit
בוא
†vt diceret
צוה דון
‡sciunt,

atrium in regem ad fuerit ingressus qui ,mulier & vir omnis quòd
אשר כל־איש ואשה אשר יבוא־אל־המלך אל־החצר
quòd nisi ,interficiendũ ad‖eius lex vna ,fuerit vocat⁹ non qui ,interius
הפנימית אשר לא־יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר
,sum vocata nõ ego & :viuat & ,auri sceptrum ‡ rex ei*extenderit
יושיט־לו המלך את־שרביט הזהב וחיה ואני לא נקראתי
.diebus triginta iam regem ad ingrediendum ad†
לבוא אל־המלך זה שלושים יום ׃
.Esther verba Mordochai ipsi indicauerunt‡ Et
12 ויגידו למרדכי את דברי אסתר ׃
imagineris‖ Ne :Esther ad referendum ad ,‡Mordochai Dixitque
13 ויאמר מרדכי להשיב אל־אסתר אל־תדמי
.Iehudæis cunctis præ regis domo‖ te eruendum ad‡ ,tuo animo in
בנפשך להמלט בית־המלך מכל־היהודים ׃
liberatio‡& respiratio ,isto tempore in silueris silendo si Nam
14 כי אם־החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה
.peribitis tui patris domus & ,tu & ;alio loco ex Iehudæis stabit
יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית־אביך תאבדו
?regnum ad perueneris hoc sicut‖tempore in si ,sciens‡ quis &
ומי יודע אם־לעת כזאת הגעת למלכות ׃
:Mordochai ad referendum ad* Esther Dixitque
15 ותאמר אסתר להשיב אל־מרדכי ׃
,Susan in inuentos † Iehudæos omnes congrega ,Vade
16 לך כנוס את־כל־היהודים הנמצאים בשושן
nocte diebus tribus bibatis neque ,comedatis ne & ,me super‖ieiunate &
וצומו עלי ואל־תאכלו ואל־תשתו שלשת ימים לילה
ad ingrediar tunc & :sic ieiunabo meæ puellæ & ego etiam ; die &
ויום גם־אני ונערתי אצום כן ובכן אבוא אל־
.peream ,peream quomodocũque & ,legem secundũ*non quod ,regem
המלך אשר לא־כדת וכאשר אבדתי אבדתי ׃
.Esther eo super*præcepit quæ oĩa iuxta fecit & ,Mordochai transiit Et
17 ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר־צותה עליו אסתר ׃

‖est, vt mori faciat,
פנה מות
*ad eum
‡virgã aureã.
†vt ingrediar
‡nunciauerunt
‡vt responderent ipsi
‖putes
שוב
דמה
‡vt eruas ‖in
‡euasio
נצל
‡scit, ‖simili attingere facta sis
*vt responderet ipsi
†qui reperiũtur
‖pro
שתה
*est
progressus est
*ei
עשה

CAP. V. ה

stetit & ,regno‖ Esther se induit & ,tertio die in fuit Et
1 ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד
rex & :regis domum contra ,interiori regis domus atrio in
בחצר בית־המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך
.domus ostium contra regni domo in sui regni solium super sedens‖
יושב על־כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית ׃
stantem reginam Esther regem videre secundum* ,fuit Et
2 ויהי כראות המלך את־אסתר המלכה עמדת
Esther ad rex extendit & .eius oculis in gratiam tulit‡ ,atrio in
בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את־
capite in‖ tetigit & ,Esther accessit & .sua manu in quod auri sceptrum*
שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש
.sceptri
השרביט ׃
† quæ & ,regina Esther † tibi Quid :rex ei Dixitque
3 ויאמר לה המלך מה־לך אסתר המלכה ומה־
.tibi dabitur & ,regni dimidium ad vsque ?tua postulatio‖
בקשתך עד־חצי המלכות וינתן לך ׃
rex ingrediatur ,bonum rege super‡ Si :Esther Dixitque
4 ותאמר אסתר אם־על־המלך טוב יבוא המלך
.ei feci quod conuiuium ad hodie Haman &
והמן היום אל־המשתה אשר־עשיתי לו ׃
verbum faciendum ad*,Haman ipsum facite Festinate†:rex Dixitque
5 ויאמר המלך מהרו את־המן לעשות את־דבר
.Esther fecerat quod ,conuiuium ad Haman & ,rex venit & .Esther
אסתר ויבא המלך והמן אל־המשתה אשר־עשתה אסתר׃
,tua petitio * Quæ :vini conuiuio in Esther ad rex Dixitque
6 ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה־שאלתך
.fiet & ,† regni dimidiũ ad vsque ?tua inquisitio quæ & :tibi dabitur &
וינתן לך ומה־בקשתך עד־חצי המלכות ותעש׃
:‖mea inquisitio & ,mea Petitio :dixit & ,Esther respondit Et
7 ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי ׃
,bonum rege super‡ si & ,regis oculis in gratiam inueni Si
8 אם־מצאתי חן בעיני המלך ואם־על־המלך טוב
rex veniat ;meam postulationẽ faciendum ad‖&,meam petionem dandum ad
לתת את־שאלתי ולעשות את־בקשתי יבוא המלך
faciam cras & ,eis faciam quod ,conuiuium ad Haman &
והמן אל־המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה
.regis verbum iuxta
כדבר המלך ׃

‖regio vestimento,
היה
פנה
‖sedebat
*cùm vidisset rex
ראה
‡recepit
חנן
*virgã aureã quæ erat ‖summitatẽ virgæ.
נגע
†est
‖petitio
חצה
‡regi placet,
†Festinate
*vt faciat
*est
†pete,
‖est:
ענה
‡regi placeat, vt det
‖faciat
נתן עשה

videre secundũ‖&.corde bonus‡& ,lætus ipsa die in Hamã est egressus Et
ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב וכראות 9
se mouisset nec,surrexisset nõ & ,regis porta in Mordochai ipsum Hamã
המן את־מרדכי בשער המלך ולא־קם ולא־זע
.excandescentia‖ Mordochai super‡Haman est repletus & ,eo ab
ממנו וימלא המן על־מרדכי חמה ׃
fecit venire & ,misit & ;suam domũ ad venit & ,Haman sibi vim fecit‖Et
ויתאפק המן ויבוא אל־ביתו וישלח ויבא 10
Haman eis narrauit Et .suam vxorem Zeres & ,suos amicos
את־אהביו ואת־זרש אשתו ׃ ויספר להם המן 11
quibus omnia & ,suorum filiorum multitudinẽ & ,suæ opulentiæ gloriam
את־כבוד עשרו ורב בניו ואת כל־אשר
seruos & ,principes super eum eleuasset quòd & ,rex eũ magnificauerat
גדלו המלך ואת אשר נשאו על־השרים ועבדי
Esther fecit venire non Insuper :Haman Dixitque .regis
המלך ׃ ויאמר המן אף לא־הביאה אסתר 12
;me nisi ,fecit quod conuiuium ad rege cum regina
המלכה עם־המלך אל־המשתה אשר־עשתה כי אם־אותי
.rege cum ei * vocatus ego crastinum in‡ etiam &
וגם־למחר אני קרוא־לה עם־המלך ׃
videns† ego quo tempore toto in ,mihi æquale illud‖non hoc totũ Et
וכל־זה איננו שוה לי בכל־עת אשר אני ראה 13
.regis porta in sedentem Iehudæum Mordochai
את־מרדכי היהודי יושב בשער המלך ׃
lignum Faciant‡:eius amici omnes & ,eius vxor Zeres ei Dixitque
ותאמר לו זרש אשתו וכל־אהביו יעשו־עץ 14
suspendant &‡ ,regi dic manè in & ,cubitorum quinquaginta altum
גבה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו
.lætus conuiuium ad rege cum ingredere & ,illud super Mordochai
את־מרדכי עליו ובא עם־המלך אל־המשתה שמח
.lignum fecit ‡ & ,Haman facies ad verbum fuit bonum‖&
וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ ׃

‡iocundus
‖cũ vidisset
יצא
קום
‡contra ‖ira.
‖continuit se
בוא
diuitiarum suarum,
‡cras
*sum ab ea
‖est vtile
†video
‡Aptent
עשה
‡vt
‖placuit res in oculis
‡aptari iussit

CAP. VI. ו

afferendum ad ‖ dixit & :regis‡ somnus se elongauerat* illa nocte In
בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא 1
.regis facies ad† lecta fuerunt & :dierum verborũ monumentorũ librum
את־ספר הזכרנות דברי הימים ויהיו נקראים לפני המלך׃
,Bigthana super‡ Mordochai indicasset quòd ,scriptum est inuentum Et
וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על־בגתנא 2
quæsierunt qui ,liminis custodibus ex regis eunuchis duobus ,Teres &
ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו
.Achasueros regem in manum mittere
לשלח יד במלך אחשורש ׃
Mordochai ipsi magnificẽtiæ & honoris factũ est Quid :rex Dixitque
ויאמר המלך מה־נעשה יקר וגדולה למרדכי 3
eo cum est factum Non :eius ministri regis pueri dixerunt & ?hoc super‖
על־זה ויאמרו נערי המלך משרתיו לא־נעשה עמו
venerat Haman & ?atrio in ‡ Quis :rex Dixitque .negotium*
דבר ׃ ויאמר המלך מי בחצר והמן בא 4
suspendendum ad † ,regi dicendum ad‡ ,exterius regis domus atrium in
לחצר בית־המלך החיצונה לאמר למלך לתלות
.ei fecerat parari quod ,lignum super Mordochai
את־מרדכי על־העץ אשר־הכין לו ׃
,atrio in stans ‖ Haman Ecce :eum ad regis pueri Dixeruntque
ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר 5
ei dixit & ;Haman est ingressus Et .Ingrediatur :rex dixit &
ויאמר המלך יבוא ׃ ויבוא המן ויאמר לו 6
?eius honore in volens ‡ rex cuius viro in * faciendum Quid :rex
המלך מה־לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו
uberiorem† honorem facere rex volet Cui :suo corde in Hamã dixitque
ויאמר המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר
rex cuius Vir :regem ad Haman dixit Et ?me à‡
ממני ׃ ויאמר המן אל־המלך איש אשר המלך 7
se induit qua ,regni ‖ vestem Adducant ;eius honore in volens‡
חפץ ביקרו ׃ יביאו לבוש מלכות אשר לבש־ 8
detur quòd & :rex eo super equitauit * quo ‡ equum & ,rex ea in
בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר נתן
.eius capite in regni † diadema
כתר מלכות בראשו ׃
principibus de viri manum super‖ equus & vestimentum detur Et
ונתון הלבוש והסוס על־יד־איש משרי 9
rex cuius virum induant ‡ & ,maioribus principibus regis
המלך הפרתמים והלבישו את־האיש אשר המלך

*fugerat
‡regem,
‖vt afferrent
†coram rege.
‡de
‖propter
*quicquam.
‡est
‡vt diceret
†quòd suspẽderet
תלה
‖stat
*est ‡vult honorem?
עשה
†magis
‡quàm mihi?
‡vult honorem; ‖regiã,
בוא
‡super
*equitat
†regium
‖per
שור
‡induat

:ciuitatis *platea in*‖ equo super eum *faciant*‡ equitare & ,*eius honore in volens*†
חפץ ביקרו והרכיבהו על־הסוס ברחוב העיר
†vult honorem, ‡faciat ‖per plateam
volens‖ rex cuius ,viro fiet Sic :*eius facies ad*‡ clament &
וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ
‡ante eum: ‖vult honorem.
*cape** ,Festina : Haman ad rex Dixitque .*eius honore in*
10 † ויאמר המלך להמן מהר [t]קח ביקרו׃
*tolle [t]לקח
ita fac & :es locutus quemadmodum ,equum & ,vestimentum
את־הלבוש ואת־הסוס כאשר דברת ועשה־כן
verbum‡ facias cadere ne : regis porta in *sedenti** Iehudæo Mordochai
למרדכי היהודי היושב בשער המלך אל־תפל דבר
*qui sedet ‡quicquam
.es locutus quæ omnibus ex
מכל אשר דברת׃
induit & ,equum & ,vestimentum Haman Tulitque
11 † ויקח המן את־הלבוש ואת־הסוס וילבש את־
:*eius facies ad clamabat*‖& ,ciuitatis *platea in** eũ fecit equitare & ;Mordochai
מרדכי וירכיבהו ברחוב העיר ויקרא לפניו
*per plateam ‖clamabant ante eum:
.*eius honore in volens* † rex cuius ,viro fiet Sic
ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו׃
†vult honorem.
est compulsus Haman & ;regis ianuam ad Mordochai est reuersus Et
12 †[v] וישב מרדכי אל־שער המלך והמן נדחף
[v]שוב
.capite *opertus* ‖ & ,lugens suam domum in
אל־ביתו אבל [x]וחפוי ראש׃
‖operto [x]חפה
suis amicis omnibus & ,suæ vxori Zeres Haman narrauit Et
13 † ויספר המן לזרש אשתו ולכל־אהביו את
:eius vxor Zeres & ,eius sapientes ei dixerũtque .sibi acciderat *quod omne*‡
כל־אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו
‡quicquid
,*eius facies ad*‖ cadere cœpisti cuius* ,Mordochai †Iehudæorũ semine de Si
אם מזרע היהודים מרדכי אשר [y]החלות לנפל לפניו
†est *ante ‖conspectũ, [y]חלל
ipsis Adhuc .*eius facies ad*† cades cadendo sed ,ei præualebis non
14 † עודם לא־[z]תוכל לו כי־נפול [a]תפול לפניו׃
†ante eum. [z]יכל [a]נפל
festinauerunt & :peruenerunt regis eunuchi & ,eo cum loquentibus
מדברים עמו וסריסי המלך [b]הגיעו ויבהלו
[b]נגע
.Esther fecerat quod conuiuium ad Haman *adducendum ad*‖
להביא את־המן אל־המשתה אשר־עשתה אסתר׃
‖vt adducerent

CAP. VII. ז

.regina Esther cum bibendum ad ,Haman & ,rex venit Et
1 † ויבא המלך והמן [c]לשתות עם־אסתר המלכה׃
[c]שתה
conuiuio in secunda die in etiam Esther ad rex Dixitque
2 † ויאמר המלך לאסתר גם ביום [d]השני במשתה
[d]שנה
quæ & ?tibi dabitur & ,regina Esther tua petitio † Quæ : vini
היין מה־שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה־
†est ‡pete,
.fiet & ,‡ regni dimidium ad vsque ?tua postulatio
בקשתך עד־[e]חצי המלכות [f]ותעש׃
[e]חצה [f]עשה
gratiam inueni Si : dixit & ,regina Esther respondit Et
3 †[g] ותען אסתר המלכה ותאמר אם־מצאתי [h]חן
[g]ענה [h]חנן
mea anima mihi detur ,*bonum rege super*‡ si & ,rex tuis oculis in
בעיניך המלך ואם־על־המלך טוב תנתן לי נפשי
‡regi placet,
.mea postulatione *in*‡ meus populus & ,mea petitione *in*‡
בשאלתי ועמי בבקשתי׃
‡pro
,occidendũ ad ,delendũ ad ,meus popul* & ego sumus venditi Quia
4 † כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג
quia † :tacuissem ,venderemur ancillas in & seruos in si & .perdendũ ad &
ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי
†quanquam hostis nõ recompensaret damnum
.regis *damno in æquans angustiator non*
אין [i]הצר שוה בנזק המלך׃
[i]צור
Quis :reginam Esther ad dixit & ,Achasueros rex Dixitque
5 † ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה מי
?sic *faciendum ad*‖ suum cor *ipsum* repleuit *quod ,ille hic vbi*‡& ,hic *ipse**
הוא זה ואי־זה הוא אשר־מלאו לבו [k]לעשות כן׃
*est ‡qualis est hic, qui ‖vt faceret
.hic malus Haman * inimicus & ,*angustiator*† Vir :Esther dixit Et
6 † ותאמר אסתר איש צר ואויב המן [l]הרע הזה
[k]עשה [l]רוע †hostis *est
.reginæ & ,regis *faciebus* † à est territus Haman &
והמן נבעת מלפני המלך והמלכה׃
†facie
:*ædis*‖ hortum ad vini conuiuio de suo furore in surrexit rex Et
7 † והמלך [m]קם בחמתו ממשתה היין אל־[n]גנת הביתן
‖palatij: [m]קום [n]גנן
nam :regina Esther ab sua anima *super postulandum ad*† stetit Haman &
והמן עמד לבקש על־נפשו מאסתר המלכה כי
†vt postularet pro
.rege à malum se in esset completum quòd vidit
[o]ראה כי־[p]כלתה אליו הרעה מאת המלך׃
[o]ראה [p]כלה
:vini conuiuij domum ad *ædis* ‖ horto ab est reuersus rex Et
8 † והמלך [q]שב מגנת הביתן אל־בית משתה היין
‖palatij [q]שוב [r]נטה
: rex dixitque .*eo super* Esther ‡ quo * ,lectum super *cadens*† Haman &
והמן נפל על־[r]המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך
†ceciderat *super ‡erat

‡vt subagitet est egressum verbũ ?domo in *mecum*‖ reginam *subiiciendum ad*‡ etiam Num
‖me existẽte
הגם לכבוש את־המלכה עמי בבית הדבר יצא
.operuerunt Haman *facies**& ;regis ore ex
[s]מפי המלך ופני המן [t]חפו׃
*faciem [s]פה [t]חפה
†ante regem: Etiam :*regis facies ad* † eunuchis de vnus Charbona Dixitque
9 † ויאמר חרבונה אחד מן־הסריסים לפני המלך גם
‡pro
bonum est locutus qui ,Mordochai‡ Haman fecerat quod lignum en
הנה־העץ אשר־עשה המן למרדכי אשר דבר־טוב
‡stat ‖altitudinis
.cubitorum quinquaginta *altum*‖ ,Haman domo in *stans*‡ ,regem super
על־המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה
‡in
.illo *super*‡ eum Suspendite : rex dixitque
ויאמר המלך תלהו עליו׃
*in ‡pro
:Mordochai‡ fecerat parari quod ligno *super** Haman suspenderũt Et
10 †[v] ויתלו את־המן על־העץ אשר־[x]הכין למרדכי
[v]תלה [x]כון
.quieuit regis ira &
וחמת המלך שככה׃

CAP. VIII. ח

reginæ Esther Achasueros rex dedit illa die In
1 † ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה
‡hostis *ingressus est ante regem:
*facies ad venit** Mordochai & .Iehudæorum *angustiatoris*† Haman domum
את־בית המן [y]צרר היהודיים ומרדכי בא לפני
[y]צור [z]נגד
:*regis* nam indicauit Esther quid ipse sibi ‡.
המלך כי־[z]הגידה אסתר מה הוא־לה׃
יחיר ‡esset ‖tolli
,Haman ab fecerat *transire*‖ quem ,suum annulum rex fecit remouere Et
2 †[a] ויסר המלך את־טבעתו אשר העביר מהמן
[a]סור
domo *super*‡ Mordochai Esther posuit & :Mordochai illum dedit ,&
ויתנה למרדכי [b]ותשם אסתר את־מרדכי על־בית
‡in [b]שום [c]יסף
.Haman ,*regis facies ad*† est locuta & ,Esther Addiditque
3 †[c] המן׃ ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך
†ante regẽ, & prostrauit se ante pedes †orauit
*faciendum transire ad** ,eum *est precata*† & ,fleuit & :eius *pedum facies ad cecidit &*
[d]ותפל לפני רגליו [e]ותבך ותתחנן־לו להעביר
*vt transire faceret
super‖ cogitauit quam eius cogitationem & ,Agagitæ Haman malitiam
את־רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על־
[d]נפל [e]בכה ‖contra
*sceptrum** Esther ad rex extendit Et .Iehudæos
4 † היהודים׃ ויושט המלך לאסתר את שרבט
*virgam auream:
.*regis facies ad** stetitque ,Esther surrexit & :*auri*
הזהב ותקם אסתר ותעמד לפני המלך׃
*ante regem.
gratiam inueni si & ,*bonum rege super*‡ Si :dixit Et
5 † ותאמר אם־על־המלך טוב ואם־מצאתי חן
‡regi placet,
,eius oculis in *ego bona &* ,*regis facies ad verbum rectum &*‡ ,*eius facies ad*‖
לפניו וכשר הדבר לפני המלך וטובה אני בעיניו
‖ante eum, & conueniens est res ante regẽ, & placeo
Hamedatha filij Haman cogitationis literas *reducendum ad*‡ scribatur
יכתב [f]להשיב את־הספרים מחשבת המן בן־המדתא
‡vt retractẽt [f]שוב
omnibus in * qui Iehudæos perdendum ad scripsit quas ,Agagitæ
האגגי אשר כתב לאבד את־היהודים אשר בכל־
*erant
.regis prouinciis
[g]מדינות המלך׃
[g]דון
inueniet quod malum *in videbo &*† potero quomodo Nam
6 † כי איככה [h]אוכל וראיתי ברעה אשר־ימצא את־
†videre [h]יכל
?meæ progeniei perditionẽ *in videbo &*‡ potero quomodo & ?meum populũ
עמי ואיככה אוכל [i]וראיתי באבדן [k]מולדתי׃
‡videre [i]ראה [k]ילד
Mordochai ad & ,reginam Esther ad Achasueros rex Dixitque
7 † ויאמר המלך אחשורש לאסתר המלכה ולמרדכי
appenderunt ipsum & ,Esther dedi Haman domum Ecce : Iehudæum
היהודי הנה בית־המן נתתי לאסתר ואתו [l]תלו
[l]תלה
.Iehudæos in suam manum misit quòd *super*‖ ,ligno *super*‡
על־העץ על אשר־שלח ידו ביהודיים׃
‡in ‖eò
vestris oculis in † bonum sicut ,Iehudæis *super* scribite vos Et
8 † ואתם כתבו על־היהודים כטוב בעיניכם
†est
quæ *scriptura quoniam*‖ :regis annulo in signate & ,regis nomine *in*
בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כי־כתב אשר־
‖scripturæ enim
.*reducendum ad*‡ non ,regis annulo in *signatur**& ,regis nomine in *scribitur*†
נכתב בשם־המלך ונחתום בטבעת המלך אין [m]להשיב׃
†scribuntur *signantur ‡ retractabantur.
,tertio mense in illo tempore in regis scribæ sunt vocati Et
9 † ויקראו ספרי־המלך בעת־ההיא בחדש השלישי
[m]שוב
omnia iuxta est scriptũ & ,*eo in*‡ vigesima & tertia in (Siuan mensis *ipse)
הוא־חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויכתב ככל־
*est ‡eiusdem,
,*vice-reges*‖ ad & ,Iehudæos ad Mordochai præcepit quæ
אשר־צוה מרדכי אל־היהודים ואל האחשדרפנים־
‖principes,
,Aethiopiã*ad vsque & India ab‡ qui ,prouinciarũ principes & ,*comites*‖ &
[n]והפחות ושרי המדינות אשר מהדו ועד־כוש
‡erant *Cus, ‖duces, [n]פחה
prouincia & prouincia‖ ,prouinciarum centum & viginti & septem
שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ומדינה
‖singulis prouinciis

ad & :*eius* ‖ linguam iuxta *populo & populo* & ,*eius* ‡ scripturam iuxta
כִּכְתָבָהּ וְעָם וָעָם כִּלְשֹׁנוֹ וְאֶל־
.eorum linguam iuxta & ,eorum scripturam secundum Iehudæos
הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם׃
annulo in signauit & ,Achasueros regis nomine in Scripsitque
10 † וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת
equitantium ,equis in cursorum *manu in* * literas misit & ;regis
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד [o]הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי
.equarum filios mulos ,*dromedarium* †
הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים׃
,*ciuitate & ciuitate omni in* ‡ qui ,Iehudæis rex dedit Quod
11 † אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וָעִיר
,*occidendum ad* ,*disperdendum ad* ‖ ,sua anima *super standum ad & ,se congregandū ad*
לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג
,eos *angustiantes* ‡ ,prouinciæ & ,populi exercitum omnem *perdendum ad &*
וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חֵיל עַם וּמְדִינָה [p]הַצָּרִים אֹתָם
.*diripiendum ad* † eorum *spolium* ‡ & ;mulieres & ,*familiam* ‖
[q]טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם [r]לָבוֹז׃
,Achasueros regis prouinciis omnibus in vna die In
12 † בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
.Adar mensis ‡ ipse :duodecimi mensis decimatertia *in*
בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ [s]שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃
,*prouincia & prouincia omni* * in decretum *dandum ad* † ,scripturæ Exemplar
13 † פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־[t]מְדִינָה וּמְדִינָה
diem ad *paratos Iehudæos existendum ad* ‡ & ,populis omnibus manifestum
14 [v]גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִיים עֲתוֹדִים לַיּוֹם
.suis inimicis de se vindicandum ad ,illum
הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם׃
sunt egressi ,mulos velocissimos ,*dromedarium* ‖ equitantes Cursores
[x]† הָרָצִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יָצְאוּ
Susan in est data lex & :regis *verbo in compulsi* * & ,accelerantes
מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן
.palatio
הַבִּירָה׃
,*hyacinthi regni* ‡ veste in regis *faciebus* ‡ à est egressus Mordochai Et
15 † וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת
:purpuræ & ,byssi amictu & ,*magno auri diademate & ,candoris &*
וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגָּמָן
.est lætata & ,exultauit Susan ciuitas &
וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה׃
.honor & ,gaudium & ;lætitia & ,lux fuit Iehudæis
16 † לַיְּהוּדִים [y]הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר׃
,ciuitate *& ciuitate omni* ‖ in & ,prouincia *& prouincia omni* ‖ in Et
17 † וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וָעִיר
gaudium & ,lætitia ,*attingens* ‡ eius lex & regis verbum quo loco *
מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה [z]וְשָׂשׂוֹן
:*Iudaizantes* † terræ populis è multi & ;*bonus* ‡ dies & ,conuiuium ;Iehudæis
לַיְּהוּדִים מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ [a]מִתְיַהֲדִים
.eos super Iehudæorum pauor cecidit quia
כִּי־נָפַל פַּחַד־הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם׃

‡ earū, & singulis populis ‖ eorum:
* per manum
רוץ [o]
† velocia animalia,
‡ erant in singulis ciuitatibus, vt congregarent se, & starent pro
‖ vt disperderent, vt occiderent, & perderent
‡ qui opprimerent
צור [p] טפף [q]
‖ paruulos,
‡ spolia
† raperent.
בזז [r] שנה [s]
‡ est
† erat, vt poneretur
* qualibet prouincia
‡ vt essent Iudæi parati
דון [t] גלה [v]
עתידים
ק
‖ equos
רוץ [x]
* festinantes ad verbum
‡ facie
‡ regali hyacinthina, & candida, & corona aurea magna,
היה [y]
‖ qualibet
* &
‡ attigit, fuit
שוש [z]
‡ iucundus;
† Iehudæos se faciebant:
ידה [a]

CAP. IX. ט

decimatertia in (Adar mensis ipse) ,mense duodecimo in Et
1 † וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
,die in ,*fiendum ad* ‖ ,eius decretū & ,regis verbum *pertigit* ‡ qua ,*eo in* * die
יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר [b]הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת בַּיּוֹם
fuit oppositū & ,*eos in tyrannidem exercere* † Iehudæorū inimici sperabant qua
אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ
.*ipsos habentes odio in ipsi* ‡ Iehudæi *imperium exercebunt* ‖ quia ;hoc
הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם׃
prouinciis omnibus in suis ciuitatibus in Iehudæi se Congregauerunt
2 † נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־[c]מְדִינוֹת
.suum malum inquirentes in manum *mittendum ad* * ,Achasueros regis
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לִשְׁלֹחַ יָד בִּמְבַקְשֵׁי רָעָתָם
omnes super eorum pauor cecidit quia ,*eorum facies in* ‖ stetit non vir &
וְאִישׁ לֹא־עָמַד בִּפְנֵיהֶם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עַל־כָּל־
.populos
הָעַמִּים׃
,duces & ,*satrapæ* ‡ & ,prouinciarum principes omnes Et
3 † וְכָל־[d]שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת
quia ;Iehudæos *extollentes* ‡ ,regis † quod ,opus facientes &
[e]וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת־הַיְּהוּדִים כִּי־
.eos super Mordochai pauor cecidit
נָפַל פַּחַד־מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם׃

* eiusdem,
‡ peruenit
‖ vt fieret
נגע [b]
† dominari eis:
‖ dominati sunt
‡ odio habentibus illos
דון [c]
* vt mitteret
‖ ante eos,
‡ principes magni,
שור [d] עשה [e]
† erat
‡ extollebant

vadens ‖ eius *audire* ‡ & ,regis domo in Mordochai * magnus Nam
4 † כִּי־גָדוֹל מָרְדֳּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ
:*euadens magnus & ,vadens* † Mordochai vir quia ;prouincias omnes *in*
בְּכָל־הַמְּדִינוֹת כִּי־הָאִישׁ מָרְדֳּכַי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל׃
,gladij plaga suos inimicos omnes *in* Iehudæi percusserunt Et
5 † [f]וַיַּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל־אֹיְבֵיהֶם מַכַּת־חֶרֶב
illos habentes odio *in* ‡ fecerunt & :perditionis & ,occisionis &
וְהֶרֶג וְאַבְדָן [g]וַיַּעֲשׂוּ בְשֹׂנְאֵיהֶם
.suam voluntatem secundum
כִּרְצוֹנָם׃
quingentos *perdendo* ‖ & ,Iehudæi occiderunt *metropoli* ‡ Susan in Et
6 † וּבְשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ [h]מֵאוֹת
.viros
אִישׁ׃
.Aspatha & ,Dalphon & ,Parsandatha Et
7 † וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא וְאֵת דַּלְפוֹן וְאֵת אַסְפָּתָא׃
.Aridatha & ,Adalia & ,Poratha Et
8 † וְאֵת פּוֹרָתָא וְאֵת אֲדַלְיָא וְאֵת אֲרִידָתָא׃
.Vaizatha & ,Aridai & ,Arisai & ,Parmasta Et
9 † וְאֵת פַּרְמַשְׁתָּא וְאֵת אֲרִיסַי וְאֵת אֲרִדַי וְאֵת וַיְזָתָא׃
Iehudæorum *angustiatoris* ‖ Hamedatha filij Haman filios Decem
10 † עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא צֹרֵר הַיְּהוּדִים
.suam manum miserunt non prædam in *&* * :occiderunt
הָרָגוּ [i]וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃
metropoli ‡ Susan in occisorum numerus venit ipsa die In
11 † בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפַּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה
.*regis facies ad*
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃
occiderunt *metropoli* * Susan In :reginam Esther ad rex Dixitque
12 † וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ
:Haman filios decem & ,viros quingentos *perdendo* † & ,Iehudæi
הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן
dabitur & ,tua petitio quæ & ?fecerunt quid regis *prouinciarum residuo* ‡ in
בִּשְׁאָר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ וּמַה־שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן
?fiet & ,vltra tua postulatio quæ & ?tibi
לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עוֹד [k]וְתֵעָשׂ׃
cras etiam detur ,*bonum rege super* † Si :Esther dixit Et
13 † וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם־מָחָר
& ,hodiernam legem secundum *faciendum ad* ‖ ,Susan in qui Iehudæis
לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן לַעֲשׂוֹת כְּדָת הַיּוֹם וְאֵת
.ligno *super* ‡ suspendant Haman filios decem
עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן [l]יִתְלוּ עַל־הָעֵץ׃
& :Susan in lex est data & .sic *fieri* ‡ rex dixit Et
14 † וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵעָשׂוֹת כֵּן וַתִּנָּתֵן דָּת בְּשׁוּשָׁן וְאֵת
.suspenderunt Haman filios decem
עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן תָּלוּ׃
die in etiam Susan in * qui ,Iehudæi sunt congregati Et
15 † וַיִּקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִיִּים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם
trecentos Susan in interfecerunt & ,Adar mensis decimaquarta
אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְשׁוּשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
.suam manum miserunt non prædam in *&* ‖ ;viros
אִישׁ [m]וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃
,sunt congregati ,regis prouinciis in ‡ qui ,*Iehudæorum residuum* * Et
16 † וּשְׁאָר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר [n]בִּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהֲלוּ
occidere ‖ & ,suis inimicis ab *quiescere &* ,*sua anima super stare* ‡ &
וְעָמֹד עַל־נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֹיְבֵיהֶם וְהָרוֹג
miserunt non prædam in *&* * :millia septuaginta & quinque suis inimicis *in*
בְּשֹׂנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים אָלֶף וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ
.suam manum
אֶת־יָדָם׃
decimaquarta in *quiescere* ‖ & :Adar mensis decimatertia die In
17 † בְּיוֹם־שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר
.lætitiæ & ,conuiuij diem eum *facere* ‖ & ,*eo in* ‡
בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃
decimatertia in sunt congregati ,Susan in ‡ qui Iehudæi Et
18 † וְהַיְּהוּדִיִּים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
facere ‡ & ,*eo in* * decimaquinta in *quiescere* † & ,*eo in* * decimaquarta in & ,*eo in* *
בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה
.lætitiæ & ,conuiuij diem eum
אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃
,muratis non vrbibus in *habitantes* ‖ villici Iehudæi Idcirco
19 † עַל־כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרָוזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת
,conuiuij & lætitiæ ,Adar mensis decimamquartam diem *facientes* *
עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה
.suo *socio viri* ‡ partium missionis & ,bonum diem &
וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלוֹחַ [o]מָנוֹת אִישׁ [p]לְרֵעֵהוּ׃

* erat ‡ fama ‖ ibat per † proficiebat, & crescebat.
נכה [f]
* contra
עשה [g]
‡ regia
‖ perdiderunt
מאה [h]
‖ hostis
* sed
בזז [i]
‡ regia coram rege.
* regia
† perdiderunt
‡ reliquis prouinciis
עשה [k]
† regi placet,
‖ vt faciant
‡ in
תלה [l]
‡ vt fieret
* erant
‖ sed
בזז [m]
* reliqui Iehudæi
‡ erant
דון [n]
‡ steterūt pro animabus suis, & quieuerunt
‖ occiderunt de
* sed
‖ quieuerunt
‡ eiusdem,
‖ fecerunt
‡ erant
יחיר י
* eiusdem,
† quieuerunt
‡ fecerunt
‖ qui habitant
הפרזים ק
* faciunt
‡ vnusquisq; proximo
מנה [o] רעה [p]

literas misitque ;hæc verba Mordochai scripsit Et
20 † ויכתב מרדכי את־הדברים האלה וישלח ספרים
Achasueros regis prouinciis omnibus in ‡ qui Iehudæos omnes ad ‡erant
אל־כל־היהודים אשר בכל־מדינות המלך אחשורוש
.longinquis * & ,propinquis *remotis.
הקרובים והרחוקים ׃
quartam diem facientes existendum ad † ,eis super Statuendo †vt facerent
21 † [q]לקים עליהם להיות עשים את יום ארבעה [q]קום
omni in ,eo in‡ decimamquintam diem & ,Adar mensis decimam ‡eiusdem per singulos annos.
עשר לחדש אדר ואת יום־חמשה עשר בו בכל־
eis in quieuerunt quibus‖ dies Secundum .anno & anno ‖in
22 † כימים אשר־[r]נחו בהם שנה ושנה ׃ [r]נוח [s]יגה
mæstitia‡ à eis fuerat conuersus qui mensem & ,suis inimicis ab Iehudæi ‡dolore
היהודים מאיביהם והחדש אשר נהפך להם [s]מיגון
,conuiuij dies eos faciendum ad ,bonum† diem in luctu à & ,lætitiam in †iucundū, vt facerent
לשמחה ומאבל ליום טוב [t]לעשות אותם [v]ימי משתה [t]עשה [v]יום
.egenis† donorum & ,suo socio vir * partium missionis & ,lætitiæ & ‡vnusquisq; proximo
ושמחה ומשלוח [x]מנות איש לרעהו [y]ומתנות לאבינים ׃ †pauperibus.
quod & ,facere cæperunt quæ ,Iehudæi suscepit ‡ Et [x]מנה [y]נתן
23 † וקבל היהודים את אשר־[z]החלו לעשות ואת אשר־
.eos ad Mordochai scripsit ‡ susceperunt
כתב מרדכי אליהם ׃ [z]חלל
omnium angustiator‡ ,Agagites Hammedatha filius Haman Quoniam ‡hostis
24 † כי המן בן־המדתא האגגי [a]צרר כל־ [a]צור
proiecit & : eos perdendum ad‡ ,Iehudæos super ‡ cogitauit Iehudæorum ‡contra ‡vt perderet
היהודים חשב על־היהודים לאבדם [b]והפיל [b]נפל [c]הים
.eos perdendum ad ‡&, eos conterendum ad (Ghoral † ipsa) Pur †est sors) vt deleret
פור הוא הגורל [c]להמם ולאבדם ׃
Conuertatur :‖ epistola cum ‡ dixit ,regis facies ad ipsam veniendo in* Et ‡cū venisset ipsa ante regem, ‡rex
25 † [d]ובבאה לפני המלך אמר עם־הספר ישוב
:eius caput super Iehudæos super † cogitauit quam ,mala eius cogitatio ‖altera: †contra
מחשבתו [e]הרעה אשר־חשב על־היהודים על־ראשו [d]בוא [e]רוע
.ligno super‡ eius filios & eum suspendant & ‡in
[f]ותלו אתו ואת־בניו על־העץ ׃ [f]תלה
.Pur nomen super ,Purim† istos dies vocauerunt Idcirco †sortes, ppter sortem.
26 † על־כן קראו לימים האלה פורים על־שם הפור ‡in
super viderunt quid & :huius epistolæ verbis omnibus super ‡ ideo
על־כן על־כל־דברי האגרת הזאת ומה־[g]ראו על־ [g]ראה [h]נגע
:eos ad† contigit quid & ,huiusmodi‖ ‖hoc, †eis.
ככה ומה [h]הגיע אליהם ׃ קבלו
,suum semen super & ,se super Iehudæi receperunt & ,Statuerunt
27 † [i]קימו וקבל היהודים עליהם ועל־זרעם [i]קום [k]לוה
existendum ad ‡ ,transgrediatur non & ,se super adiunctos * omnes super & *sibi copulatos, vt ‡vt non facerent
ועל כל־[k]הנלוים עליהם ולא יעבור להיות
:eorū tēpus iuxta & ,eorū scripturā iuxta hos dies duos facientes
עשים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם

‡singulis annis. ‖erunt
,memorati ‖ isti dies Et .anno & anno omni‡in
28 בכל־שנה ושנה ׃ † והימים האלה נזכרים
,familia & familia , generatione & generatione omni in facti &
ונעשים בכל־דור ודור משפחה ומשפחה
isti Purim † dies & : ciuitate & ciuitate & ,prouincia & prouincia †sortium,
[l]מדינה ומדינה ועיר ועיר [m]וימי הפורים האלה [l]דון [m]יום
interibit ‡ non eorum memoria & ,Iehudæorum medio è transibunt non ‡desinet
לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא־יסוף
.eorum semine à
מזרעם ׃
Mordechai & ,Abichail filia regina Esther scripsit Et
29 † ותכתב אסתר המלכה בת־אביחיל ומרדכי
hanc Purim ‡ epistolam firmandum ad* ,fortitudine omni Iehudæus *vt firmaret ‡sortium
היהודי את־כל־תקף [n]לקים את־אגרת הפרים הזאת [n]קום
ad ,Iehudæos omnes ad literas misit Et .secundò
30 [o]השנית ׃ † וישלח ספרים אל־כל־היהודים אל־ [o]שנה
verbis ,Achasueros regni prouincias centum & viginti & septem
שבע ועשרים ומאה מדינה מלכות אחשורוש דברי
.veritatis & ,pacis
שלום [p]ואמת ׃ [p]אמן
quod secundū ,suis temporibus in‖ istos Purim ‡ dies confirmandum Ad ‡sortium ‖iuxta tempora eorum,
31 † לקים את־ימי הפרים האלה בזמניהם כאשר
quod secundū & ,regina Esther & ,Iehudæus Mordochai eis super statuit
קים עליהם מרדכי היהודי ואסתר המלכה וכאשר
,ieiuniorum verba,suum semen super & ,suam animam super firmauerunt
קימו על־נפשם ועל־זרעם דברי הצומות
Purim ‡ verba firmauit Esther sermo Et .sui clamoris & ‡sortium istarum,
32 וזעקתם ׃ † ומאמר אסתר קים דברי הפרים
.libro in est scriptum & , istorum
האלה ונכתב בספר ׃

CAP. X. י

insulas & , terram super tributum Achasueros rex posuit Et
1 † וישם המלך אחשרש [q]מס על־הארץ ואיי [q]מסס אחשורוש ק
expositionē & ,eius potētiæ & ,eius fortitudinis opus omne Et .maris
2 הים ׃ † וכל־מעשה תקפו וגבורתו ופרשת
scripta ipsa nonne ,rex eū magnificauit qua, Mordochai magnitudinis
גדלת מרדכי אשר גדלו המלך הלוא־הם כתובים
?Paras & ,Madai regum dierum verborum libro super ‡ ‡sunt in
על־ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס ׃
magnus & ,Achasueros regi secundus Iehudæus Mordochai Quia‖ ‖Quomodo
3 † כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול
bonum quærens :suorum fratrum multitudini acceptus & ,Iehudæis
ליהודים [r]ורצוי לרב אחיו דרש טוב [r]רצה
.suo semini omni pacem loquens & ,suo populo
לעמו ודבר שלום לכל־זרעו ׃

Finis libri Esther.

תם ספר אסתר

איוב
LIBER IIOB.

CAP. I.

:eius nomē Iiob ,Hus terra in fuit Vir

1 יש הָיָה בְאֶרֶץ־עוּץ אִיּוֹב שְׁמוֹ
,rectus & ,perfectus ille vir erat &
וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא [a] תָּם וְיָשָׁר
.malo à recedens & ,Deum timens &
וִירֵא אֱלֹהִים [b] וְסָר [c] מֵרָע׃
,filij septem ei sunt nati Et
2 † וַיִּוָּלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים
,pecoris‖ millia septem eius res pecuaria‡fuit Et .filiæ tres &
3 וְשָׁלוֹשׁ בָּנוֹת׃ † [d] וַיְהִי מִקְנֵהוּ שִׁבְעַת אַלְפֵי־צֹאן
quin- & ,bonis‡ iuga quingenta & ,camelorum millia tria &
וּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי גְמַלִּים וַחֲמֵשׁ [e] מֵאוֹת צֶמֶד־בָּקָר וַחֲמֵשׁ
vir eratque :valde multum famulitium & ,asinæ gentæ
מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת וַעֲבֻדָּה [f] רַבָּה מְאֹד וַיְהִי הָאִישׁ
eius filij ibant Et .Orientis filiis omnibus præ magnus ille
4 הַהוּא גָּדוֹל מִכָּל־בְּנֵי־קֶדֶם׃ † וְהָלְכוּ בָנָיו
vocabantque ,mittebāt & :suo die vir* domū†conuiuiū faciebāt &
[g] וְעָשׂוּ מִשְׁתֶּה בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ וְשָׁלְחוּ וְקָרְאוּ
.eis cum bibendum ad & ,vescendum ad‖ suas sorores tres
לִשְׁלֹשֶׁת אַחְיֹתֵיהֶם לֶאֱכֹל [h] וְלִשְׁתּוֹת עִמָּהֶם׃
,Iiob mittebat & ,conuiuij dies circuierunt‡ cùm ,fuit Et
5 † וַיְהִי כִּי [i] הִקִּיפוּ יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב
ascēsiones faciebat ascēdere*& ,manè in manicabat† & ,eos sanctificabat &
וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁכִּים בַּבֹּקֶר וְהֶעֱלָה [k] עֹלוֹת
peccauerūt Forsitan :Iiob dicebat nam .ipsorū omnium numerum
מִסְפַּר כֻּלָּם כִּי אָמַר אִיּוֹב אוּלַי חָטְאוּ
Iiob faciebat sic :suo corde in Deo benedixerunt‖& ,mei filij
בָנַי וּבֵרֲכוּ אֱלֹהִים בִּלְבָבָם כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב
,Dei filij venerunt & ,dies fuit Et .diebus cunctis
6 כָּל־הַיָּמִים׃ † וַיְהִי הַיּוֹם [l] וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
.corū mediū in Satan‖ etiam venit & ;DOMINVM super standū ad‡
לְהִתְיַצֵּב עַל־יְהוָה וַיָּבוֹא גַם־הַשָּׂטָן בְּתוֹכָם׃
Satan respōdit & ?venies Vnde :Satan ad DOMINVS Dixitque
7 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן מֵאַיִן תָּבֹא [m] וַיַּעַן הַשָּׂטָן
perambulando à & ,terra in‡ circumeundo A :dixit & ,DOMINO
אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר מִשֻּׁט בָּאָרֶץ וּמֵהִתְהַלֵּךְ
posuisti Nunquid :Satan ad DOMINVS Dixitque .ea in‖
8 בָּהּ׃ † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן [n] הֲשַׂמְתָּ
vir ,terra in ipse sicut‡ non quòd ,Iiob meū seruū super tuum cor
לִבְּךָ עַל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ
respōdit Et ?malo à recedēs & ,Deum timens ,rectus &,perfectus
9 [o] תָּם וְיָשָׁר יְרֵא אֱלֹהִים [p] וְסָר [q] מֵרָע׃ † [r] וַיַּעַן
?Deum Iiob timens‖ gratis Nūquid :dixit & ,DOMINO Satan
הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר [s] הַחִנָּם יָרֵא אִיּוֹב אֱלֹהִים׃
circa & ,eius domū circa & ,eū circa sepem posuisti tu Nonne
10 † הֲלֹא־אַתְּ [t] שַׂכְתָּ בַעֲדוֹ וּבְעַד־בֵּיתוֹ וּבְעַד
,benedixisti eius manuum operi ?circuitu à ei * quod omne
כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בֵּרַכְתָּ
,tuā manū nunc mitte verùm Et .terra in erupit‖eius res pecuaria‡&
11 וּמִקְנֵהוּ פָּרַץ בָּאָרֶץ׃ † וְאוּלָם שְׁלַח־נָא יָדְךָ
.tibi benedixerit tuas facies super non si† ;ei ‡ quod omne in tange &
[v] וְגַע בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ אִם־לֹא עַל־[x] פָּנֶיךָ יְבָרֲכֶךָּ׃
ei quod omne‡ Ecce :Satan ad DOMINVS dixit Et
12 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן הִנֵּה כָל־אֲשֶׁר־לוֹ
est egressus & .tuā manū mittas ne eum in tantùm :‖tua manu in
בְּיָדֶךָ רַק אֵלָיו אַל־תִּשְׁלַח יָדֶךָ וַיֵּצֵא
,eius filij & ;dies fuit Et .DOMINI faciebus cum*à Satan
13 הַשָּׂטָן מֵעִם פְּנֵי יְהוָה׃ † [y] וַיְהִי הַיּוֹם וּבָנָיו
.primogeniti sui fratris domo in vinū bibētes & comedētes*eius filiæ &
וּבְנֹתָיו אֹכְלִים [z] וְשֹׁתִים יַיִן בְּבֵית אֲחִיהֶם הַבְּכוֹר׃
,arantes fuerunt‖ Boues :dixit & ,Iiob ad venit nuncius Et
14 † וּמַלְאָךְ בָּא אֶל־אִיּוֹב וַיֹּאמַר הַבָּקָר הָיוּ חֹרְשׁוֹת
.eorum manus super pascentes‡ asinæ &
וְהָאֲתֹנוֹת [a] רֹעוֹת עַל־יְדֵיהֶם׃
percusserunt pueros & ,eos cepit‡ & ,Seba est delapsa†Et
15 † [b] וַתִּפֹּל שְׁבָא [c] וַתִּקָּחֵם וְאֶת־הַנְּעָרִים [d] הִכּוּ

[a] תָּמַם
[b] סוּר [c] רוּעַ
‡possessio ‖pecudū,
[d] חָיָה
‡boum,
[e] מֵאָה
[f] רָבַב
maior
†per *vnusquisque in
[g] עָשָׂה [h] שָׁתָה
‖vt comederent, & biberent
‡circumuoluti essent
[i] יָקַף [k] עָלָה
†surgebat
*offerebat holocausta secundum
‖maledixerunt cordibus suis:
[l] בּוֹא
‡vt starent coram Domino;
‖Aduersarius venis?
‡terram,
[m] עָנָה
‖eam.
[n] שׂוּם
‡sit similis illi
[o] תָּמַם [p] סוּר [q] רוּעַ
‖timet
[r] עָנָה [s] חָנַן
אתה
ק
[t] שׂוּךְ
*est vndique?
‡possessio ‖creuit
‡est †nisi in faciem tuam maledixerit
[v] נָגַע [x] פָּנָה
‡quicquid eius est
‖est:
*conspectu
[y] הָיָה
*comedebant & bibebant
[z] שָׁתָה
‖arabant,
‡pascebantur iuxta loca
[a] רָעָה [b] נָפַל
†irruerunt Sebæi,
‡tulerunt
[c] לָקַח [d] נָכָה

.tibi nunciandum ad‡,ego solus,ego tantùm euasi & ;gladij os ad
לְפִי־חָרֶב וָאִמָּלְטָה רַק־אֲנִי לְבַדִּי [e] לְהַגִּיד לָךְ׃
Dei Ignis :dixit & ,venit hic‖ & ,loquente illo Adhuc
16 † עוֹד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמַר אֵשׁ אֱלֹהִים
:eos edit‡ & ,pueris in & ,pecore*in est succensus & ,cælo de cecidit
נָפְלָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַתִּבְעַר בַּצֹּאן וּבַנְּעָרִים וַתֹּאכְלֵם
.tibi indicandum ad ,ego solus ,ego tantùm euasi &
וָאִמָּלְטָה רַק־אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לָךְ׃
Chasdim† :dixit & ,venit hic‡ & ,loquente illo Adhuc
17 † עוֹד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמַר כַּשְׂדִּים
,camelos super vastauerunt‖ & ,capita tria ‡ posuerunt
[f] שָׂמוּ שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיִּפְשְׁטוּ עַל־הַגְּמַלִּים
euasi & :gladij os ad*percusserunt pueros & ,eos tulerunt &
וַיִּקָּחוּם וְאֶת־הַנְּעָרִים [g] הִכּוּ לְפִי־חָרֶב וָאִמָּלְטָה
.tibi indicandum ad ,ego solus ,ego tantùm
רַק־אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לָךְ׃
tuæ filiæ & ,tui Filij :dixit & ,venit hic‡& ,loquēte illo Adhuc
18 † עַד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה [h] בָּא וַיֹּאמַר בָּנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ
.primogeniti sui fratris domo in vinum bibentes & comedentes†
אֹכְלִים [i] וְשֹׁתִים יַיִן בְּבֵית אֲחִיהֶם הַבְּכוֹר׃
tetigit † & ,desertum trans à‖ venit magnus ventus ecce Et
19 † וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוֹלָה בָּאָה מֵעֵבֶר הַמִּדְבָּר וַיִּגַּע
:sunt mortui & ,pueros super ceciditque,domus angulos quatuor in
בְּאַרְבַּע [k] פִּנּוֹת הַבַּיִת [l] וַיִּפֹּל עַל־הַנְּעָרִים וַיָּמוּתוּ
.tibi indicandum ad‖ ,ego solus ,ego tantùm euasi &
וָאִמָּלְטָה רַק־אֲנִי לְבַדִּי [m] לְהַגִּיד לָךְ׃
;suū caput totondit & ,suum palliū scidit & ,Iiob surrexit Et
20 † [n] וַיָּקָם אִיּוֹב וַיִּקְרַע אֶת־מְעִלוֹ [m] וַיָּגָז אֶת־רֹאשׁוֹ
Nudus :dixit Et ;se incuruauit‡& ,terram in se prostrauit &
21 וַיִּפֹּל אַרְצָה [o] וַיִּשְׁתָּחוּ׃ † וַיֹּאמֶר עָרֹם
DOMINVS .illuc reuertar nud'& ,meæ matris vtero ex sum egress'
[p] יָצָתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרֹם אָשׁוּב שָׁמָּה יְהוָה
.benedictum DOMINI nomen sit :cepit* DOMINVS& ,dedit
נָתַן וַיהוָה לָקָח [q] יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ׃
insulsum dedit‡ nec ,Iiob peccauit non hoc omni In
22 † בְּכָל־זֹאת לֹא־חָטָא אִיּוֹב וְלֹא־נָתַן [r] תִּפְלָה
.Deo
לֵאלֹהִים׃

CAP. II. ב

super standum ad ‡ ,Dei filij venerunt & ,dies fuit Et
1 † וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל־
standum ad† ,eorū medium in Satan etiam venit & ;DOMINVM
יְהוָה וַיָּבוֹא גַם־הַשָּׂטָן [s] בְּתֹכָם לְהִתְיַצֵּב
,Vbi :Satan ad DOMINVS Dixitque .DOMINVM super
2 עַל־יְהוָה׃ † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן אֵי
:dixit & ,DOMINO Satan respondit & ?venies vnde
מִזֶּה תָּבֹא [t] וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר
.ea in‖ perambulando & ,terra in‡ circumeundo A
מִשֻּׁט בָּאָרֶץ וּמֵהִתְהַלֵּךְ בָּהּ׃
tuū cor posuisti Nūquid :Satan ad DOMINVS Dixitque
3 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן [v] הֲשַׂמְתָּ לִבְּךָ
vir ,terra in ipse sicut† non quòd ,Iiob meum seruum ad*
אֶל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ
ipse adhuc & ;malo à recedēs & ,Deum timens ,rectus & ,perfectus
[x] תָּם וְיָשָׁר יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר [y] מֵרָע וְעֹדֶנּוּ
cum deglutiendū ad‖ ,eum in‡me incitasti & ,suā perfectionē in tenens†
מַחֲזִיק בְּתֻמָּתוֹ וַתְּסִיתֵנִי בוֹ לְבַלְּעוֹ
?gratis
[z] חִנָּם׃
,pelle pro Pellem :dixit & ,DOMINO Satan respondit Et
4 † [a] וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר עוֹר בְּעַד־עוֹר
.sua anima pro dabit viro ‡ quæ cuncta &
וְכֹל אֲשֶׁר לָאִישׁ יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ׃
ad & ,eius os ad tange &,tuā manū nunc mitte* Veruntamen
5 † אוּלָם שְׁלַח־נָא יָדְךָ [b] וְגַע אֶל־עַצְמוֹ וְאֶל־
.tibi benedixerit tuas facies ad non si ‡ ;eius carnem
בְּשָׂרוֹ אִם־לֹא אֶל־פָּנֶיךָ יְבָרְכֶךָּ׃

acie
‡vt nunciarem
[e] נָגַד
‖alius
*pecoribus,
‡consumpsit
vt nunciarem
‡alius †Chaldæi
‡tres duces,
‖grassati sunt
[f] שׂוּם [g] נָכָה
*acie
vt nunciarem
‡alius
[h] בּוֹא
†vescebantur & bibebant
[i] שָׁתָה
‖è loco qui est
†percussit
[k] פָּנַן [l] נָפַל
‖vt nunciarem
[m] נָגַד
[m] גָּזַז [n] קוּם
‡adorauit;
[o] שָׁחָה
חסר א
[p] יָצָא
*abstulit:
[q] הָיָה
‡tribuit aliquid
[r] תָּפַל
‡vt starent coram Domino;
†vt staret coram Domino.
[s] תּוֹךְ
venis?
[t] עָנָה
‡terram, ‖eam.
[v] שׂוּם
‡super
†sit similis illi
[x] תָּמַם [y] רוּעַ
‡retinet ‡contra
‖vt perderem
[z] חָנַן
[a] עָנָה
‡sunt
*extende
[b] נָגַע
‡ nisi in faciem tuā maledixerit.

ſtua manu in *ipſe*‡Ecce :Satan ad DOMINVS Dixitque
6 †וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן הִנּוֹ בְיָדֶךָ
faciebus à Satan eſtegreſſus Et .ſerua eius animam veruntamē
7 אַךְ אֶת־נַפְשׁוֹ שְׁמֹר ׃ †וַיֵּצֵא הַשָּׂטָן מֵאֵת פְּנֵי
,eius pedis *vola* à ,*mala inflammatione in*‡ Iiob percuſſit & ;DOMINI
יְהוָה ᶜוַיַּךְ אֶת־אִיּוֹב ᵈבִּשְׁחִין רָע מִכַּף רַגְלוֹ
;ea in ſe ſcalpendū ad;,teſtam ſibi tulit Et .eius verticē ad vſque &
8 וְעַד קָדְקֳדוֹ ׃ ᶠ†וַיִּקַּח־לוֹ חֶרֶשׂ לְהִתְגָּרֵד בּוֹ
in†Adhuc:ſua vxor ei dixit Et .cineris medio in *ſedens*‡ipſe &
9 וְהוּא יֹשֵׁב בְּתוֹךְ־הָאֵפֶר ׃ †וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ עֹדְךָ
.morere & ,Deo *benedic*‡ ?tuam perfectionem *in tenens*
מַחֲזִיק ᵍבְּתֻמָּתֶךָ בָּרֵךְ אֱלֹהִים ʰוָמֻת ׃
etiam‡: loqueris *fatuarum vnam loqui Secundum* :eam ad dixit Et
10 †וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבָלוֹת תְּדַבֵּרִי גַּם
?ſuſcipiemus nō malum & ,Deo à *ſuſcipiemus*‡ bonum
אֶת־הַטּוֹב נְקַבֵּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְאֶת־הָרָע לֹא נְקַבֵּל
.ſuis labiis in Iiob peccauit non hoc omni in
בְּכָל־זֹאת לֹא־חָטָא אִיּוֹב ⁱבִּשְׂפָתָיו ׃
,hoc malum omne Iiob *ſocij*† tres audierunt Et
11 †וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשֶׁת ᵏרֵעֵי אִיּוֹב אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת
,Themanites Eliphaz ,ſuo loco è *vir*‡ venerunt & :*eū ſuper veniens*‡
הַבָּאָה עָלָיו וַיָּבֹאוּ ˡאִישׁ מִמְּקֹמוֹ אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי
ſimul conuenerūt & ; Nahamatithes Sophar & ,Suchites Bildad &
וּבִלְדַּד הַשּׁוּחִי וְצוֹפַר הַנַּעֲמָתִי ᵐוַיִּוָּעֲדוּ יַחְדָּו
.cum conſolandum ad & ,ei condolendū ad *veniendum ad*‡
לָבוֹא לָנוּד־לוֹ וּלְנַחֲמוֹ ׃
:eū cognouerūt non & ,longè à ſuos oculos eleuauerunt Et
12 †ⁿוַיִּשְׂאוּ אֶת־עֵינֵיהֶם מֵרָחוֹק וְלֹא ᵒהִכִּירֻהוּ
,ſuū palliū *vir*‡ſciderunt & ;fleuerunt & ,ſuam vocem leuauerunt &
וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם ᵖוַיִּבְכּוּ וַיִּקְרְעוּ אִישׁ מְעִלוֹ
.cælum in ſua capita ſuper puluerem ſparſerunt &
וַיִּזְרְקוּ עָפָר עַל־רָאשֵׁיהֶם הַשָּׁמָיְמָה ׃
;noctibus ſeptem & ,diebus ſeptem terra in eo cum ſederunt Et
13 †וַיֵּשְׁבוּ אִתּוֹ לָאָרֶץ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת לֵילוֹת
dolor creuerat quòd videbant quia :verbum eum ad *loquens* non &
וְאֵין־דֹּבֵר אֵלָיו דָּבָר כִּי ᵍרָאוּ כִּי־גָדַל הַכְּאֵב
.valde
מְאֹד ׃

Marg.: ‡eſt · facie · ‡vlcere magno, à planta · ᶜנָכָה ᵈרוּעַ ᵉכַּף · ᶠלָקַח · ‡ſedebat · †retines · ‡maledic · ᵍתָּמַם ʰמוּת · Sicut loquitur vna è ſtultis, · ‡& · ‡ſuſcepimus · ⁱשָׂפָה · †amici · ᵏרֵעָה · ‡quod euenerat ei; · ‡vnuſquiſque · ˡקוּם ᵐיָעַד · ‡vt venirent · ⁿנָשָׂא ᵒנָכַר ᵖבָּכָה · ‡vnuſquiſque · erat qui loqueretur · ᵍרָאָה

CAP. III. ג

.ſuo diei maledixit & ,ſuum os Iiob aperuit hoc Poſt
1 †אַחֲרֵי־כֵן פָּתַח אִיּוֹב אֶת־פִּיהוּ וַיְקַלֵּל אֶת־יוֹמוֹ ׃
2 :ea in ſum natus‡,dies Pereat :dixit & ,Iiob reſpondit Et
ᵃ†וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר ׃ †יֹאבַד יוֹם אִוָּלֶד בּוֹ
3 ſit illa Dies .vir eſt Conceptus : dixit‡ nox &
4 וְהַלַּיְלָה אָמַר הֹרָה גָבֶר ׃ †הַיּוֹם הַהוּא יְהִי
eam ſuper *irradiet*‡ nec ;deſuper Deus illam requirat ne ,*obſcuritas*‡
חֹשֶׁךְ אַל־יִדְרְשֵׁהוּ אֱלוֹהַּ מִמָּעַל וְאַל־ᵇתּוֹפַע עָלָיו
illā ſuper habitet :*mortis vmbra & ,obſcuritas*†illā Polluant .*lux*
5 נְהָרָה ׃ †יִגְאָלֻהוּ חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת תִּשְׁכָּן־עָלָיו
.diei *amari tanquam*‡illam terreant ;nubes
עֲנָנָה יְבַעֲתֻהוּ ᶜכִּמְרִירֵי יוֹם ׃
diebus in adunetur ne‡ ,caligo *eam* tollat illam Noctem
6 †הַלַּיְלָה הַהוּא ᵈיִקָּחֵהוּ אֹפֶל אַל־ᵉיִחַדְּ בִּימֵי
.veniat non menſium numerum in ;anni
שָׁנָה בְּמִסְפַּר יְרָחִים אַל־ᶠיָבֹא ׃
canticum‡ veniat non ,ſolitaria ſit illa nox Ecce
7 †הִנֵּה הַלַּיְלָה הַהוּא ᵍיְהִי גַלְמוּד אַל־תָּבֹא רְנָנָה
ſuſcitare‡parati † ,diei *maledicentes eam Execrentur*‡ .illa in
8 בוֹ ׃ †ʰיִקְּבֻהוּ אֹרְרֵי־יוֹם הָעֲתִידִים עֹרֵר
expectet:eius crepuſculi ſtellæ Obtenebrentur .ſuum luctum
9 ⁱלִוְיָתָן ׃ †יֶחְשְׁכוּ כּוֹכְבֵי ᵏנִשְׁפּוֹ יְקַו־
.auroræ *palpebras in*‡ videat nec ;‡non & ,lucem *ad*
לְאוֹר וָאַיִן וְאַל־יִרְאֶה בְּעַפְעַפֵּי־שָׁחַר ׃
dolorem *abſcondit &*† ,mei vteri *fores*‡ concluſit non quòd‡
10 †כִּי לֹא סָגַר דַּלְתֵי בִטְנִי וַיַּסְתֵּר עָמָל
ventre ex ?ſum mortuus vulua à‡ non quid Vt .meis oculis ab
11 מֵעֵינָי ׃ †לָמָּה לֹּא מֵרֶחֶם אָמוּת מִבֶּטֶן
?*expiraui &* ,*ſum*‡egreſſus
יָצָאתִי וְאֶגְוָע ׃
?*ſugerem quòd*† ,vbera' cur & ?genua me præuenerunt Cur
12 †מַדּוּעַ קִדְּמוּנִי בִרְכָּיִם וּמַה־שָּׁדַיִם כִּי אִינָק ׃
tunc ,dormirem : quieſcerem & ,*iacerem*‡ nunc Etenim
13 †כִּי־עַתָּה שָׁכַבְתִּי וְאֶשְׁקוֹט יָשַׁנְתִּי אָז ׃
.mihi *eſſet*‡ requies
יָנוּחַ לִי ׃

Marg.: ‡in qua · ᵃעָנָה · ‡in qua quis · ‡tenebræ, · ‡lucere faciat · ᵇיָפַע · lucem. · †tenebræ,& caligo: · ‡æſtus · ᶜמָרַר vel כָּמַר · ᵈלָקַח ᵉיָחַד · ‡non ſit vna inter dies · ᶠבּוֹא · ‡laus · ᵍהָיָה · ‡Maledicant illi qui maledicunt · †qui ‡ſunt · ʰקָבַב ⁱלָוָה ᵏקָוָה · ‡ſit; ‡ſplendores · ‡Eò ‡oſtia · †abſcondens · ‡in · ‡expirans? · †vt lactarer? · ‡dormirem, · ‡fuiſſet

.ſibi *ſolitudines ædificantibus* ,terræ cōſulibus & ,regibus Cum
14 †עִם־מְלָכִים וְיֹעֲצֵי אָרֶץ ˡהַבֹּנִים חֳרָבוֹת לָמוֹ ׃
ſuas domos *implentibus* † ,*eis* aurum ‡ principibus cum Vel
15 †אוֹ עִם־ᵐשָׂרִים זָהָב לָהֶם הַמְמַלְאִים בָּתֵּיהֶם
;eſſem non ,abſconditus abortiuus ſicut Vel .argento
16 כָּסֶף ׃ †אוֹ כְנֵפֶל טָמוּן לֹא אֶהְיֶה
.lucem viderunt non‡ paruuli ſicut
כְּעֹלְלִים לֹא־ⁿרָאוּ אוֹר ׃
.robore feſſi requieuerūt ibi & ;*terrorem*‡ceſſauerūt impij Ibi
17 †שָׁם רְשָׁעִים חָדְלוּ רֹגֶז וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ ׃
.exactoris vocem audierunt non ;*fuerunt pacati*‡ vincti Pariter
18 †יַחַד אֲסִירִים שַׁאֲנָנוּ לֹא שָׁמְעוּ קוֹל נֹגֵשׂ ׃
.ſuo domino à *manumiſſus*‡ſeruus &;idem ibi magnus & Paruus
19 †קָטֹן וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעֶבֶד חָפְשִׁי מֵאֲדֹנָיו ׃
?animo amaris *vitas*†& ;lucem laboranti dedit quid Vt
20 †לָמָּה ᵒיִתֵּן לְעָמֵל אוֹר וְחַיִּים לְמָרֵי נָפֶשׁ ׃
.*abſcōditis theſauris præ*‡*eā effodiūt*‡&;*ipſa*‡nō & ,mortē *ad Expectantibus*
21 ᵖ†הַמְחַכִּים לַמָּוֶת וְאֵינֶנּוּ וַיַּחְפְּרֻהוּ מִמַּטְמוֹנִים ׃
.ſepulchrum inuenerint cùm *exultabunt* ;*gaudium ad Lætantibus*‡
22 †הַשְּׂמֵחִים אֱלֵי־גִיל יָשִׂישׂוּ כִּי יִמְצְאוּ־קָבֶר ׃
?eum circa Deus texit & ;eſt abſcondita *eius* via cuius viro‡
23 †לְגֶבֶר אֲשֶׁר־דַּרְכּוֹ נִסְתָּרָה ᵍוַיָּסֶךְ אֱלוֹהַּ בַּעֲדוֹ ׃
ſunt effuſi & ;veniet meum ſuſpirium *mei panis facies ad*†Quia
24 †כִּי־לִפְנֵי לַחְמִי אַנְחָתִי תָבֹא ʳוַיִּתְּכוּ
.mei rugitus aqua ſicut
כַּמַּיִם שַׁאֲגֹתָי ׃
,*ſum veritus*‡ quod & ;mihi euenit & ,*expaui pauorem*‡ Quia
25 †כִּי פַחַד פָּחַדְתִּי ˢוַיֶּאֱתָיֵנִי וַאֲשֶׁר יָגֹרְתִּי
non & ,quieui neque ,*fui tranquillus*‡ Non .mihi ;*veniet*
26 יָבֹא לִי ׃ †לֹא ᵗשָׁלַוְתִּי וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא־
.*tremor*‡ venit & ,requieui
ᵛנַחְתִּי וַיָּבֹא רֹגֶז ׃

Marg.: qui ædificant deſolata · ˡבָּנָה · ‡quibus erat · †qui replebant · ᵐשׂוּר · ‡qui · ⁿרָאָה · ‡à fremitu; · ‡requieuerunt; · ‡liber · †vitam · ᵒנָתַן ᵖחָכָה · Qui expectant ‡eſt; ‡requirunt ‡plus quàm theſauros. · ‡Qui lætātur exultatione; gaudent · ‡Vt quid dedit lucē · ᵍסָכַךְ ʳנָתַךְ · †ante panem meū · ‡timorem timui, · ‡verebar, euenit · ‡habui pacem · ˢאָתָה ᵗשָׁלָה ᵛנוּחַ · ‡pauor.

CAP. IIII. ד

:dixit & ,Themanites Eliphaz reſpondit Et
1 ˣ†וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וַיֹּאמַר ׃
ſermones *in cohibere &* ?*laſſaberis*‡ ,te ad verbū *tentabimus* Nunquid
2 †הֲנִסָּה דָבָר אֵלֶיךָ תִּלְאֶה וַעְצֹר ʸבְּמִלִּין
laſſas manus & ;multos erudiuiſti Ecce ?poterit quis
3 מִי ᶻיוּכָל ׃ †הִנֵּה יִסַּרְתָּ רַבִּים וְיָדַיִם ᵃרָפוֹת
genua & ;tui ſermones erexerunt *Labantem*‡ .roboraſti
4 תְּחַזֵּק ׃ †כּוֹשֵׁל ᵇיְקִימוּן מִלֶּיךָ וּבִרְכַּיִם
;tuliſti ægrè & ,*te ad* † venit nunc Quia .roboraſti *curuantia*‡
5 כֹּרְעוֹת תְּאַמֵּץ ׃ †כִּי עַתָּה תָּבוֹא אֵלֶיךָ וַתֵּלֶא
;*tua fiducia*‡tuus timor Nonne .es territus & ,*te ad vſque pertigit*‡
6 ᶜתִּגַּע עָדֶיךָ וַתִּבָּהֵל ׃ †הֲלֹא יִרְאָתְךָ כִּסְלָתֶךָ
?tuarum viarum *integritas & ,tua expectatio*
ᵈתִּקְוָתְךָ ᵉוְתֹם דְּרָכֶיךָ ׃
recti vbi & ;*periit*‡innocens *ille*‡ quis *nunc*† Recordare
7 †זְכָר־נָא מִי הוּא ᶠנָקִי אָבָד וְאֵיפֹה יְשָׁרִים
;iniquitatem arantes vidi Quemadmodum .fuerint ſucciſi
8 נִכְחָדוּ ׃ †כַּאֲשֶׁר ᵍרָאִיתִי חֹרְשֵׁי אָוֶן
.*illum*‡ metent ,*laborem*‡ ſeminantes &
וְזֹרְעֵי עָמָל יִקְצְרֻהוּ ׃
.*conſumentur*‡eius *naris*‡ ſpiritu à & ;peribunt Dei *mente* † A
9 †מִנִּשְׁמַת אֱלוֹהַּ יֹאבֵדוּ וּמֵרוּחַ אַפּוֹ ʰיִכְלוּ ׃
.ſunt euulſi leunculorū dentes & ;leonis vox & ,leonis Rugitus
10 †שַׁאֲגַת אַרְיֵה וְקוֹל שָׁחַל ⁱוְשִׁנֵּי כְפִירִים נִתָּעוּ ׃
.ſe ſeparabunt leonis filij & ;præda *abſque*† periit maior Leo
11 †לַיִשׁ אֹבֵד מִבְּלִי־טָרֶף וּבְנֵי לָבִיא יִתְפָּרָדוּ ׃
puſillum‡ mea auris ſuſcepit & ;*eſt dictū furtiuè*‡ verbū me *ad*‡ Et
12 †וְאֵלַי דָּבָר יְגֻנָּב ᵏוַתִּקַּח אָזְנִי שֵׁמֶץ
cadere in ,*noctis viſionibus à ramuſculis* † In .eo de
13 מֶנְהוּ ׃ †ˡבִּשְׂעִפִּים מֵחֶזְיֹנוֹת לָיְלָה בִּנְפֹל
;tremor & ,mihi *occurrit* ‡ Pauor .homines ſuper *ſoporem*
14 תַּרְדֵּמָה עַל־אֲנָשִׁים ׃ †פַּחַד קְרָאַנִי וּרְעָדָה
meas facies ſuper‡ ſpiritus Et .fecit pauere *meorū oſſiū multitudinē*‡&
15 ᵐוְרֹב עַצְמוֹתַי הִפְחִיד ׃ †וְרוּחַ עַל־פָּנַי
.meæ carnis *crinem faciet*†horripilare ;*tranſibit*
יַחֲלֹף תְּסַמֵּר שַׂעֲרַת בְּשָׂרִי ׃
;‡meis oculis coram imago:eius aſpectū *agnoſcam*‡nō &,*Stabit*‡
16 †יַעֲמֹד וְלֹא־ⁿאַכִּיר מַרְאֵהוּ תְּמוּנָה לְנֶגֶד עֵינָי
Deo *præ* homo Nunquid *audiam*† vocem & *ſilens murmur*‡
17 דְּמָמָה וָקוֹל אֶשְׁמָע ׃ †הַאֱנוֹשׁ מֵאֱלוֹהַּ
?vir *mundabitur*‡ſuo factore *præ an* ?*iuſtificabitur*
יִצְדָּק אִם מֵעֹשֵׂהוּ יִטְהַר־גָּבֶר ׃

Marg.: ˣעָנָה ʸמָלַל ᶻיָכֹל · Nonne ſi tentauerit quiſpiam loqui ægrè feres? ſed prohibere · ᵃרָפָה ᵇקוּם · ‡Cadentem · ‡curuata · †tibi quod timebas, · ‡tetigit · ‡fuit ob ſpē tuā; & propter expectationem tuā perfectio · ᶜנָגַע ᵈקָוָה ᵉתָּמַם · †obſecro ‡fuerit · ‡qui perierit; · ᶠנָקָה ᵍרָאָה · ‡peruerſitatem, · ‡illam. · †flatu ‡furoris · ‡deficient. · ʰכָּלָה ⁱשָׁנַן · †eò quòd non eſt · ‡à‡abſconditū fuit; · ‡parum · ᵏלָקַח ˡחָזָה · ‡cogitationibus viſionū nocturnarū, quando cadit ſopor · ‡euenit · ‡multùm oſſa mea · ‡corā me tranſiuit; · ᵐרָבַב · †fecit pilos · ‡Stetit ‡agnoſcebā · ‡erat; · ⁿנָכַר · ‡tenuem, †audiui. · iuſtior erit? num ‡mundior erit

ponet suis angelis in & ;credet non suis seruis in Ecce
18 חֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יַאֲמִין וּבְמַלְאָכָיו יָשִׂים
†quorum ,luti * domos habitantes Etiam *gloriationem*
19 תָּהֳלָה : אַף שֹׁכְנֵי בָתֵּי־חֹמֶר אֲשֶׁר
.tineæ faciès ad ,eos conterent;eorum fundamentum puluere in
בֶּעָפָר יְסוֹדָם יְדַכְּאוּם לִפְנֵי־עָשׁ :
,ponentem non propter :conterentur vesperam ad : manè A
20 מִבֹּקֶר לָעֶרֶב יֻכַּתּוּ מִבְּלִי מֵשִׂים
*eorum dignitas est profecta*Nonne .peribunt sæculum in
21 לָנֶצַח יֹאבֵדוּ : הֲלֹא־נִסַּע יִתְרָם
.sapientia in non & ,morientur :eis in
בָּם יָמוּתוּ וְלֹא בְחָכְמָה :

CAP. V. ה

sanctis de quem ad & ;tibi respondenti est si ,nunc Clama
1 קְרָא־נָא הֲיֵשׁ עוֹנֶךָּ וְאֶל־מִי מִקְּדֹשִׁים
ardelionem* & ;iracundia occidet stultum Quia obtueberis
2 תִּפְנֶה : כִּי לֶאֱוִיל יַהֲרָג־כָּעַשׂ וּפֹתֶה
,radicantē stultum vidi Ego .inuidia interficiet
3 תָּמִית קִנְאָה : אֲנִי־רָאִיתִי אֱוִיל מַשְׁרִישׁ
Elongabuntur .statim eius habitaculo suo imprecatus* &
4 וָאֶקּוֹב נָוֵהוּ פִתְאֹם : יִרְחֲקוּ
.eruens† non & ,porta in conterentur & ;salute à eius filij
בָנָיו מִיֶּשַׁע וְיִדַּכְּאוּ בַשַּׁעַר וְאֵין מַצִּיל :
,eam capiet† spinis de & ,comedet famelicus eius messem Cuius
5 אֲשֶׁר קְצִירוֹ רָעֵב יֹאכֵל וְאֶל־מִצִּנִּים יִקָּחֵהוּ
egredietur non Quia .eorum virtutem sitibundi* absorbebit &
6 וְשָׁאַף צַמִּים חֵילָם : כִּי לֹא־יֵצֵא
Quia .molestia germinabit non humo* de &† ;iniquitas puluere de
מֵעָפָר אָוֶן וּמֵאֲדָמָה לֹא־יִצְמַח עָמָל : כִּי
.volatum eleuabunt prunæ filij* & :est natus laborem ad homo
7 אָדָם לְעָמָל יוּלָּד וּבְנֵי־רֶשֶׁף יַגְבִּיהוּ עוּף :
ponam Deum ad & ;Deum ad quæram ego Veruntamen
8 אוּלָם אֲנִי אֶדְרֹשׁ אֶל־אֵל וְאֶל־אֱלֹהִים אָשִׂים
mirabilia ;inuestigatio non & ,magna Facientem* .meum eloquiū
9 דִּבְרָתִי : עֹשֶׂה גְדֹלוֹת וְאֵין חֵקֶר נִפְלָאוֹת
mittentē* & ;terræ faciès super pluuiam Dantem .numerus non ad vsq;
10 עַד־אֵין מִסְפָּר : הַנֹּתֵן מָטָר עַל־פְּנֵי־אָרֶץ וְשֹׁלֵחַ
;excelso in humiles ponendum Ad .platearum facies† super aquas
11 מַיִם עַל־פְּנֵי חוּצוֹת : לָשׂוּם שְׁפָלִים לְמָרוֹם
cogitationes irritas Facientem* .salute† sunt eleuati denigrati &
12 וְקֹדְרִים שָׂגְבוּ יֶשַׁע : מֵפֵר מַחְשְׁבוֹת
Capientem .cōsistentiam† eorum manus facient non & ,callidorum
13 עֲרוּמִים וְלֹא־תַעֲשֶׂינָה יְדֵיהֶם תּוּשִׁיָּה : לֹכֵד
.præcipitatur† prauorum consilium & ;eorum calliditate in sapientes
חֲכָמִים בְּעָרְמָם וַעֲצַת נִפְתָּלִים נִמְהָרָה :
.meridie in palpabunt nocte veluti & ;obscuritati occurret Interdiu*
14 יוֹמָם יְפַגְּשׁוּ־חֹשֶׁךְ וְכַלַּיְלָה יְמַשְׁשׁוּ בַצָּהֳרָיִם :
.indigum* fortis manu de & ;eorum ore ab ,gladio à seruauit Et
15 וַיֹּשַׁע מֵחֶרֶב מִפִּיהֶם וּמִיַּד חָזָק אֶבְיוֹן :
.suum os compescuit† iniquitas & ;spes tenui† fuit Et
16 וַתְּהִי לַדַּל תִּקְוָה וְעֹלָתָה קָפְצָה פִּיהָ :
correctionē & ;Deus eum increpauerit ,hominis beatitudines* Ecce
17 הִנֵּה אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יוֹכִחֶנּוּ אֱלוֹהַּ וּמוּסַר
.fasciabit* & ,faciet dolere ipse Quia .reprobes† ne Saddai
18 שַׁדַּי אַל־תִּמְאָס : כִּי הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ
;te eruet angustiis sex In .sanabunt eius manus & ,transfiget
19 יִמְחַץ וְיָדָו תִּרְפֶּינָה : בְּשֵׁשׁ צָרוֹת יַצִּילֶךָּ
te redimet fame In .malum te in tanget non septima in &
20 וּבְשֶׁבַע לֹא־יִגַּע בְּךָ רָע : בְּרָעָב פָּדְךָ
linguæ flagello In .gladij manibus è bello in & ,morte à
21 מִמָּוֶת וּבְמִלְחָמָה מִידֵי חָרֶב : בְּשׁוֹט לָשׁוֹן
.venerit cùm vastitate à timebis non & ;te abscondes
תֵּחָבֵא וְלֹא־תִירָא מִשֹּׁד כִּי יָבוֹא :
.timeas ne terræ bestia à & ;ridebis famem in & ,vastitate In
22 לְשֹׁד וּלְכָפָן תִּשְׂחָק וּמֵחַיַּת הָאָרֶץ אַל־תִּירָא :
agri bestia & :tuum pactum agri lapidibus cum Quia
23 כִּי עִם־אַבְנֵי הַשָּׂדֶה בְרִיתֶךָ וְחַיַּת הַשָּׂדֶה
.tuum tentorium pax * quòd scies Et .tibi erit pacifica
24 הָשְׁלְמָה־לָךְ : וְיָדַעְתָּ כִּי־שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ
.peccabis† non & ,tuum habitaculum visitabis &
וּפָקַדְתָּ נָוְךָ וְלֹא תֶחֱטָא :
herba sicut tuæ propagines & ;tuū semen multum quòd scies Et
25 וְיָדַעְתָּ כִּי־רַב זַרְעֶךָ וְצֶאֱצָאֶיךָ כְּעֵשֶׂב
ascendere* sicut ;sepulchrum in maturitate in Ingredieris .terræ
26 הָאָרֶץ : תָּבוֹא בְכֶלַח אֱלֵי־קָבֶר כַּעֲלוֹת

acervus in aream .illud inuestigauimus hoc Ecce .suo tempore in tritici acerum
26 גָּדִישׁ בְּעִתּוֹ : הִנֵּה־זֹאת חֲקַרְנוּהָ
.tibi scito† tu & ,illud audi ;ipsum ! sic
27 כֶּן־הִיא שְׁמָעֶנָּה וְאַתָּה דַע־לָךְ :

CAP. VI. ו

appendendo Vtinam :dixit & ,Iiob respondit Et
1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר : לוּ שָׁקוֹל
elevarent bilancibus in meum infortunium & ;mea ira appenderetur
2 יִשָּׁקֵל כַּעְשִׂי וְהַוָּתִי בְּמֹאזְנַיִם יִשְׂאוּ־
ideo .grauesceret* marium arena præ nunc Quia .pariter
3 יָחַד : כִּי־עַתָּה מֵחוֹל יַמִּים יִכְבָּד עַל־כֵּן
quatū,mecum Saddai* sagittæ Quia .sunt absorpta mea verba
4 דְּבָרַי לָעוּ : כִּי חִצֵּי שַׁדַּי עִמָּדִי אֲשֶׁר
.me inuadūt instructa Dei† terrores:meus spiritus bibens† eaūi venenum
חֲמָתָם שֹׁתָה רוּחִי בִּעוּתֵי אֱלוֹהַּ יַעַרְכוּנִי :
.bos mugiet an ! gramen super* onager rudet* Nunquid
5 הֲיִנְהַק־פֶּרֶא עֲלֵי־דֶשֶׁא אִם יִגְעֶה־שּׁוֹר
absque insipidum comedetur Nunquid ,suum pabulum super†
6 עַל־בְּלִילוֹ : הֲיֵאָכֵל תָּפֵל מִבְּלִי־
.vitelli saliua* in sapor est an† ,sale
מֶלַח אִם־יֶשׁ־טַעַם בְּרִיר חַלָּמוּת :
.meæ carnis ægritudines sicut† illa ,mea anima tangere renuit*
7 מֵאֲנָה לִנְגּוֹעַ נַפְשִׁי הֵמָּה כִּדְוֵי לַחְמִי :
Deus det meā expectatione & ,mea petitio veniat det Quis
8 מִי־יִתֵּן תָּבוֹא שֶׁאֱלָתִי וְתִקְוָתִי יִתֵּן אֱלוֹהַּ :
.me succidat & ,suā manū soluat;me conterat & ,Deus velit &
9 וְיֹאֵל אֱלוֹהַּ וִידַכְּאֵנִי יַתֵּר יָדוֹ וִיבַצְּעֵנִי :
,parcet nō,ægritudine in consolidescā & ,mea cōsolatio adhuc erit Et
10 וּתְהִי עוֹד נֶחָמָתִי וַאֲסַלְּדָה בְחִילָה לֹא יַחְמוֹל
vt* ,mea fortitudo Quæ .Sancti eloquia abscondi non quia
11 כִּי־לֹא כִחַדְתִּי אִמְרֵי קָדוֹשׁ : מַה־כֹּחִי כִּי־
:meam animam prolongem vt* ,meus finis quis & ;sperem
אֲיַחֵל וּמַה־קִּצִּי כִּי־אַאֲרִיךְ נַפְשִׁי :
.ænea mea caro an ;mea fortitudo lapidum fortitudo An†
12 אִם־כֹּחַ אֲבָנִים כֹּחִי אִם־בְּשָׂרִי נָחוּשׁ :
me à est expulsa subsistentia & me in meū auxilium Nonne
13 הַאִם אֵין עֶזְרָתִי בִי וְתֻשִׁיָּה נִדְּחָה מִמֶּנִּי :
.derelinquet Saddai† timorē &† ,misericordia suo socio à dissoluto*
14 לַמָּס מֵרֵעֵהוּ חָסֶד וְיִרְאַת שַׁדַּי יַעֲזוֹב :
.transibunt torrentiū impetu sicut:torrēs sicut sunt prævaricati mei Fratres
15 אַחַי בָּגְדוּ כְמוֹ־נָחַל כַּאֲפִיק נְחָלִים יַעֲבֹרוּ :
.nix occultabitur eis super ,gelu præ Nigrescentes*
16 הַקֹּדְרִים מִנִּי־קָרַח עָלֵימוֹ יִתְעַלֶּם־שָׁלֶג :
exting uentur eo incalescendo in ;excidētur,effluxerint tempore In
17 בְּעֵת יְזֹרְבוּ נִצְמָתוּ בְּחֻמּוֹ נִדְעֲכוּ
.nihilū in ascendet ;eorū viæ semitæ Declinabunt .suo loco de
18 מִמְּקוֹמָם : יִלָּפְתוּ אָרְחוֹת דַּרְכָּם יַעֲלוּ בַתֹּהוּ
Sebæ itinera ;Thema* semitas Respexerunt* .peribunt &
19 וְיֹאבֵדוּ : הִבִּיטוּ אָרְחוֹת תֵּמָא הֲלִיכֹת שְׁבָא
venerunt ;sperauit† quoniam ,sunt affecti Pudore .sibi expectauerūt
20 קִוּוּ לָמוֹ : בֹּשׁוּ כִּי־בָטָח בָּאוּ
videbitis :nihil fuistis nunc Quia .pudore sunt affecti & :illud vsque
21 עָדֶיהָ וַיֶּחְפָּרוּ : כִּי־עַתָּה הֱיִיתֶם לֹא תִּרְאוּ
,mihi Afferte : dixi verè Num .timeris & ,fractionem
22 חֲתַת וַתִּירָאוּ : הֲכִי־אָמַרְתִּי הָבוּ לִי
hostis manu è me liberate Et ?me pro donate vestra facultate de &
23 וּמִכֹּחֲכֶם שִׁחֲדוּ בַעֲדִי : וּמַלְּטוּנִי מִיַּד־צָר
.tacebo ego & ,me Docete .me redimetis terribilium manu è &
24 וּמִיַּד עָרִיצִים תִּפְדּוּנִי : הוֹרוּנִי וַאֲנִי אַחֲרִישׁ
eloquia sunt roborata Quàm .me intelligere facite errauí quo &
25 וּמַה־שָּׁגִיתִי הָבִינוּ לִי : מַה־נִּמְרְצוּ אִמְרֵי־
!vobis ex increpans increpabit quid & !rectitudinis
יֹשֶׁר וּמַה־יּוֹכִיחַ הוֹכֵחַ מִכֶּם :
eloquia ventū in & ;cogitabitis sermones increpandū ad Nonne
26 הַלְהוֹכַח מִלִּים תַּחְשֹׁבוּ וּלְרוּחַ אִמְרֵי
super fodietis & ;proiicietis pupillum super Etiam .desperati
27 נֹאָשׁ : אַף־עַל־יָתוֹם תַּפִּילוּ וְתִכְרוּ עַל־
super & ,me in respicite velitis nunc Et .vestrum sodalem
28 רֵיעֲכֶם : וְעַתָּה הוֹאִילוּ פְנוּ־בִי וְעַל־
:iniquitas sit ne ,nunc Cōuertimini .mentiar si ,vestrā faciē
29 פְּנֵיכֶם אִם־אֲכַזֵּב : שֻׁבוּ נָא אַל־תְּהִי עַוְלָה
mea lingua in est Nunquid .ea in mea iustitia ,adhuc reuertimini &
30 וְשֻׁבִי עוֹד צִדְקִי־בָהּ : הֲיֵשׁ בִּלְשׁוֹנִי
infortunia intelliget non meum palatum an ;iniquitas
עַוְלָה אִם־חִכִּי לֹא־יָבִין הַוּוֹת :

Left margin notes:
עֲרֵמָה acervus in aream
.est: †nota יָדַע
עֲנֵה contritionē meam in stattera
הַוָּה נָשָׂא grauior esset:
*omnipotentis †sunt
לוּעַ חֵץ *bibit †fortes ordinauerunt se contra *clamabit †iuxta †num *iuxta †quod est
*num †albumine *Quæ †sunt דָּוָה
†vt נָתַן יָאַל calefaciam me in dolore, si †parcat
*est *si sperauero כּוֹחַ
*si prolongauero vitam קֵץ
†Nunquid *nunquid est? *lex non est?
יֵשׁ מַסֵּס *est *Viro flagellis ab amico consentaneū est vt impendatur aliquoi †Omnipotentis derelinquit. *nuecti sunt contra me †aqua cum impetu fluens tran sierit *Qui torrētes denigrātur propter glaciem, in occultatur †quo *cum incaluerint *ad alia loca
חֶמֶס עָלָה *Respiciunt ad Themanitarum, *Sebæorum expectāte aquas. *sperauerunt:
נַבֵּט קָוָה בּוֹשׁ illuc, *estis similes torrenti prædicto, videtis קְרִי
רָאָה יָהַב *fructu vestro *mihi? *robustorum redimite
פָּדָה יָרָה שָׁגָה in recta!
*cogitastis, *mei יָכַח מָלַל *proiicitis laqueos, & foditis mendacia contra amicum respicere ad loqui an contra
נָפַל רָעָה פָּנָה *vt iustificetis me ab
שׁוּב הָיָה
וּשׁוּבוּ קרי *nunquid contritiones?

Right margin notes:
*nec *lumen. Quanto magis luteas, †est הָלַל donec fuerit arcturus.
עָשֵׁשׁ vsque *quia non est qui ponat in cor
פָּתָה *translata *quæ erat
*qui respondeat aliquem sanctorum verte te. *eum qui inclinat cor suum ad ea quæ videt
עָנָה מוּת רָאָה *maledixi
*erit נָצַל
צָנַן tollet
*prædo diuitias
*nec *terra orietur peruersitas. *scintillæ
*Qui facit *est *absque numero. Qui dat *faciem *qui mittit faciem *Vt ponat
חוּץ *pullati *in salutē. *Qui dissipat †quicquam. Qui apprehendit
יָשָׁה *infatuatum est.
יָעַץ *Per diem occurrēt in tenebras, in
יָשַׁע אָבָה *humiles *pauperem. *pauperi *clausit
דָּלַל *beatus homo, quē
יָסַר Omnipotentis *spernas. *alligabit: percutiet,
רָפָא נָצַל נָגַע A
יָרֵא *non timebis.
שָׁדַד *eris ac si pepigisses *ne pedes tuos læderent,
חַיָּה *pacificum erit tabernaculum *pœnis afficieris pro peccato.
נָוֶה יָצָא *erit *filii tui *senectute *ascēdit

CAP. VII.

*mercenarijs dies sicut & :terram super homini militia† Nonne
1 † הֲלֹא־צָבָא לֶאֱנוֹשׁ עֲלֵי־אָרֶץ וְכִימֵי שָׂכִיר
mercenarius sicut &, vmbram anhelabit‡seruus Sicut ‡eius dies
2 יָמָיו ׃ † כְּעֶבֶד יִשְׁאַף־צֵל וּכְשָׂכִיר
;vanitatis † menses mihi accepi hæreditate Sic ;suum opus expectabit*
3 יְקַוֶּה פָעֳלוֹ ׃ † כֵּן הָנְחַלְתִּי לִי יַרְחֵי־שָׁוְא
,dixi & ,iacui† Si ,mihi numerarunt ærumnæ noctes &
4 וְלֵילוֹת עָמָל מִנּוּ־לִי ׃ † אִם־שָׁכַבְתִּי וְאָמַרְתִּי
sum saturatus & :vesperam est mensum† & , surgam quando
מָתַי אָקוּם וּמִדַּד־עָרֶב וְשָׂבַעְתִּי
,vermes* mea caro est Induta .crepusculū ad vsque euagitionibus
5 נְדֻדִים עֲדֵי־נָשֶׁף ׃ † לָבַשׁ בְּשָׂרִי רִמָּה
mei Dies .se dissoluit & ,se scidit mea cutis :pulueris ramento† &
6 וְגוּשׁ עָפָר עוֹרִי רָגַע וַיִּמָּאֵס ׃ † יָמַי
Memento .expectationis fine in†defecerūt & :tradio præ veloces‡fuerunt
7 קַלּוּ מִנִּי־אָרֶג וַיִּכְלוּ בְּאֶפֶס תִּקְוָה ׃ † זְכֹר
.bonū videndū ad*meus oculus reuertetur non :mea vita†vetus‡quod
כִּי־רוּחַ חַיָּי לֹא־תָשׁוּב עֵינִי לִרְאוֹת טוֹב ׃
;ego nō & ,me in tui oculi ;me videtis oculus me intuebitur Non
8 † לֹא־תְשׁוּרֵנִי עֵין רֹאִי עֵינֶיךָ בִּי וְאֵינֶנִּי ׃
.ascender non,infernum ad descendēs sic ;abijt*& nubes Defecit†
9 † כָּלָה עָנָן וַיֵּלַךְ כֵּן יוֹרֵד שְׁאוֹל לֹא יַעֲלֶה ׃
amplius eū cognoscet nō &;suā domū ad vltrà reuertetur Non
10 † לֹא־יָשׁוּב עוֹד לְבֵיתוֹ וְלֹא־יַכִּירֶנּוּ עוֹד
angustia in loquar ;meū os prohibebo non ego Etiam .eius locus
11 מְקֹמוֹ ׃ † גַּם־אֲנִי לֹא אֶחֱשָׂךְ פִּי אֲדַבְּרָה בְּצַר
.meæ animæ amaritudine in confabulabor :mei spiritus
רוּחִי אָשִׂיחָה בְּמַר נַפְשִׁי ׃
custodiam me super pones quod,cetus aut ,*ego mare Nunquid
12 † הֲיָם־אָנִי אִם־תַּנִּין כִּי־תָשִׂים עָלַי מִשְׁמָר ׃
meo eloquio in se tollet‡meus lectus me cōsolabitur ,dixero Si
13 † כִּי־אָמַרְתִּי תְּנַחֲמֵנִי עַרְשִׂי יִשָּׂא בְשִׂיחִי
.me terrebis visionibus & ,somnijs in † me conteres Et .meū cubile
14 מִשְׁכָּבִי ׃ † וְחִתַּתַּנִי בַחֲלֹמוֹת וּמֵחֶזְיֹנוֹת תְּבַעֲתַנִּי ׃
.meis ossibus præ mortem ,mea anima strangulationē‡elegit Et
15 † וַתִּבְחַר מַחֲנָק נַפְשִׁי מָוֶת מֵעַצְמוֹתָי ׃
quia ,me à cessa :sum victurus fæculū in non ,sum Abominatus
16 † מָאַסְתִּי לֹא־לְעֹלָם אֶחְיֶה חֲדַל מִמֶּנִּי כִּי־
quòd & ,eum magnifices quòd ,homo Quid ,mei dies‡vanitas
הֶבֶל יָמָי ׃ † מָה־אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלֶנּוּ וְכִי־
17 *matutinis in eum visites Et ‡tuum cor eum ad* ponas
18 תָשִׁית אֵלָיו לִבֶּךָ ׃ † וַתִּפְקְדֶנּוּ לִבְקָרִים
non :me à recedes * non Quousque .eum probabis momenta ad
19 לִרְגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ ׃ † כַּמָּה לֹא־תִשְׁעֶה מִמֶּנִּי לֹא
quid , Peccaui ;meam saliuam me absorbere ad vsque†me dimittes*
20 תַרְפֵּנִי עַד־בִּלְעִי רֻקִּי ׃ † חָטָאתִי מָה
,tibi occursum in me posuisti quid vt ‡hominis‡custos tibi operabor
אֶפְעַל לָךְ נֹצֵר הָאָדָם לָמָה שַׂמְתַּנִי לְמִפְגָּע לָךְ
,meam præuaricationem tolles‡non cur Et ‡onus in me super† fui &
21 וָאֶהְיֶה עָלַי לְמַשָּׂא ׃ † וּמֶה לֹא־תִשָּׂא פִשְׁעִי
,accumbam puluere in nunc quia ,meā iniquitatē facies transire &
וְתַעֲבִיר אֶת־עֲוֺנִי כִּי־עַתָּה לֶעָפָר אֶשְׁכָּב
.ego non & ,manè me quæres &
וְשִׁחַרְתַּנִי וְאֵינֶנִּי ׃

*est tempus determinatum ‡sunt יוֹם[a] ‡respicit
*præstolatur mercedem operis sui. †mendaces; ‡laboriosas constituerunt †dormiero, dicam, מִנָּה
‡cor meum *vermibus, ‡gleba
*velociores ‡textoris, †absque spe. קַל[d] כָּלָה
*sicut†est vita mea: *vt videat חָיָה[e] שׁוּר
‡aspiciet ‡ero. ‡Sicut deficit *ambulat, נָכַר[g]
*sum, *quia posuisti
‡ardebit שׁוּם[h] נָשָׂא חָזָה ‡per somnia,
‡suspendium *potius quàm esse cum Tædio affectus sum
*funt ‡est
*super שׁוּת ‡recedis
*dimittis *donec glutiam רָפָה רָקַק[m]
‡hominum? *mihi oneri? ‡parcis præuaricationi meæ, שׁוּם נָשָׂא עָוֹה
‡sum.

CAP. VIII. ח

loqueris Vsquequo :dixit & Suchites Bildad respondit Et
1 † וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר ׃ † עַד־אָן תְּמַלֶּל־
Deus Nunquid ?tui oris dicta validus‡spiritus & ,hæc
2 אֵלֶּה וְרוּחַ כַּבִּיר אִמְרֵי־פִיךָ ׃ † הַאֵל
3 tui filij Si ? iustitiam peruertet Saddai an†& ,iudicium peruertet
יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם־שַׁדַּי יְעַוֵּת־צֶדֶק ׃ † אִם־בָּנֶיךָ
4 tu Si .corū præuaricationis manu in eos emisit‡ ,ei peccauerint
חָטְאוּ־לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם בְּיַד־פִּשְׁעָם ׃ † אִם־אַתָּה
5 :fueris deprecatus Saddai ad†& ,Deum ad surrexeris‡manè
תְּשַׁחֵר אֶל־אֵל וְאֶל־שַׁדַּי תִּתְחַנָּן ׃
,te super suscitabit nunc quia ,tu* rectus & ,mundus Si
6 † אִם־זַךְ וְיָשָׁר אָתָּה כִּי־עַתָּה יָעִיר עָלֶיךָ
tuum principiū erit Et .tuæ iustitiæ habitaculū reddet pacificū &
7 וְשִׁלַּם נְוַת צִדְקֶךָ ׃ † וְהָיָה רֵאשִׁיתְךָ
nunc*interroga Quia .valde crescet tuū nouissimum &,parum
8 מִצְעָר וְאַחֲרִיתְךָ יִשְׂגֶּה מְאֹד ׃ † כִּי־שְׁאַל־נָא
,eorum patrū inuestigatione ad te prępara & ;pristinā generationē
לְדֹר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחֵקֶר אֲבוֹתָם ׃

עָנָה[a] ‡fortis erunt sermones
*num omnipotēs ‡expulit eos è mundo propter præuaricationem ‡quæsieris ‡Omnipotentem,
*fuertis ‡bonum,
*quæso

fuimus ‡velut super nostri dies vmbra: quia ;nescimus &, nos heri Quia
9 כִּי־תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל יָמֵינוּ עֲלֵי־
suo corde è & ,tibi dicent ,te docebunt ipsi Nonne ‡terram
10 אָרֶץ ׃ † הֲלֹא־הֵם יוֹרוּךָ יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם
‡luto absque iuncus crescet Nunquid ?eloquia proferent
11 יוֹצִאוּ מִלִּים ׃ † הֲיִגְאֶה־גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּה
non ,suo virore in‡eo Adhuc ?aqua absque pratum* crescet
12 יִשְׂגֶּה־אָחוּ בְלִי־מָיִם ׃ † עֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא
omniū semitæ Sic .arescet herba omnis faciés ad* & ;succidetur
13 יִקָּטֵף וְלִפְנֵי כָל־חָצִיר יִיבָשׁ ׃ † כֵּן אָרְחוֹת כָּל־
.peribit hypocritæ † spes & ;Dei obliuiscentium
שֹׁכְחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד ׃
.eius fiducia araneæ domus & ;eius spes abominabitur Quem*
14 אֲשֶׁר־יָקוֹט כִּסְלוֹ וּבֵית עַכָּבִישׁ מִבְטַחוֹ ׃
non & ,eam in roborabit ;stabit non & ,sua domo super‡Innitetur
15 † יִשָּׁעֵן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא
suo horto super & ;Solis facies ad ipse Tener* .permanebit
16 יָקוּם ׃ † רָטֹב הוּא לִפְנֵי־שָׁמֶשׁ וְעַל־גַּנָּתוֹ
eius radices fontem Super* .egredietur tener eius ramus
17 יֹנַקְתּוֹ תֵצֵא ׃ † עַל־גַּל שָׁרָשָׁיו
;suo loco è eum deglutierit†Si .aspiciet lapidum domū ;intricabuntur*
18 יְסֻבָּכוּ בֵּית אֲבָנִים יֶחֱזֶה ׃ † אִם־יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקֹמוֹ
;eius viæ gaudium*illud Ecce .te vidi Non :eo in* negabit &
19 וְכִחֶשׁ בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ ׃ † הֶן־הוּא מְשׂוֹשׂ דַּרְכּוֹ
reprobabit non Deus Ecce .germinabunt alio puluere* de &
20 וּמֵעָפָר אַחֵר יִצְמָחוּ ׃ † הֶן־אֵל לֹא יִמְאַס־
impleat Donec .malignorū manum in apprehendet nec ;perfectū
21 תָּם וְלֹא יַחֲזִיק בְּיַד־מְרֵעִים ׃ † עַד־יְמַלֵּה
te habentes Odio .iubilatione tua labia & ,tuum os risu
22 שְׂחוֹק פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ תְרוּעָה ׃ † שֹׂנְאֶיךָ
.ipsum‡non impiorum tentorium* & ;pudore induentur
יִלְבְּשׁוּ־בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ ׃

יָדַע[b] צֵלֶל
יָרָה[d]
מָלַל[e] *gramen‡existente
* ante omnē herbā
†impij
*Cuius succidetur
‡suæ domui, ‡fulciet
*Viridis est ante Solem; & in
Iuxta גָּלַל[f]
*complicabuntur; iuxta lapideam cōplicabitur. ‡eradicauerit eum, dicens: *est רָאָה[g]
*terra alia
רוּעַ
*tabernaculum *erit.

CAP. IX. ט

;ita quòd noui Verè :dixit & ,Iiob respondit Et
1 † וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר ׃ † אָמְנָם יָדַעְתִּי כִּי־כֵן
voluerit Si ?Deo cum homo se iustificabit quid‡ &
2 וּמַה־יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם־אֵל ׃ † אִם־יַחְפֹּץ
.mille ex vnum ei respondebit non ;eo cum contendere
3 לָרִיב עִמּוֹ לֹא־יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי־אָלֶף ׃
,eum ad indurauit quis :robore fortis & ,*corde Sapiens
4 † חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי־הִקְשָׁה אֵלָיו
qui ;cognouerunt non &, montes Transferens ‡habuit pacem &
5 וַיִּשְׁלָם ׃ † הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יָדָעוּ אֲשֶׁר
;suo loco è terram Tremefaciens ‡suo naso‡in eos subuertit
6 הֲפָכָם בְּאַפּוֹ ׃ † הַמַּרְגִּיז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ
;orietur non & ,‡ Soli Dicens‡ .contremiscēt eius columnæ &
7 וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן ׃ † הָאֹמֵר לַחֶרֶס וְלֹא יִזְרָח
calcans‡& ,solus cælos Extendens ‡signabit ‡stellas supra‡ &
8 וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם ׃ † נֹטֶה שָׁמַיִם לְבַדּוֹ וְדוֹרֵךְ
,Chima & ,Chesil ,Has Faciens‡ .maris excelsa super
9 עַל־בָּמֳתֵי־יָם ׃ † עֹשֶׂה־עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה
mirabilia & ;inuestigatio non donec‡ ,magna Faciens .austri penetralia &
10 וְחַדְרֵי תֵמָן ׃ † עֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד־אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת
;videbo non & ,me super transibit Ecce .numerus non donec‡
11 עַד־אֵין מִסְפָּר ׃ † הֵן יַעֲבֹר עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה
.eum intelligam non & ,prateribit‡ &
וְיַחֲלֹף וְלֹא־אָבִין לוֹ ׃
:eum ad dicet quis ;eum faciet restituere quis ,rapiet En‡
12 † הֵן יַחְתֹּף מִי יְשִׁיבֶנּוּ מִי־יֹאמַר אֵלָיו
eo sub ;suum nasum auertet‡ non Deus ‡facis Quid
13 מַה־תַּעֲשֶׂה ׃ † אֱלוֹהַּ לֹא־יָשִׁיב אַפּוֹ תַּחְתָּו
;ei respōdebo ego quia Etiam .superbiæ adiutores‡se incuruauerūt
14 שָׁחֲחוּ עֹזְרֵי רָהַב ׃ † אַף כִּי־אָנֹכִי אֶעֱנֶנּוּ
,fuero iustus si Qui ?eo cum mea verba eligam
15 אֶבְחֲרָה דְבָרַי עִמּוֹ ׃ † אֲשֶׁר אִם־צָדַקְתִּי
.deprecabor me iudicate facientem ad* ;respondebo non
לֹא אֶעֱנֶה לִמְשֹׁפְטִי אֶתְחַנָּן ׃
quòd credam non ;mihi respondierit & ,inuocauero Si
16 † אִם־קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא־אַאֲמִין כִּי־
;me conteret turbine in Qui .meam vocem auscultauerit
17 יַאֲזִין קוֹלִי ׃ † אֲשֶׁר־בִּשְׂעָרָה יְשׁוּפֵנִי
reducere me dabit‡ Non .gratis mea vulnera multiplicabit &
18 וְהִרְבָּה פְצָעַי חִנָּם ׃ † לֹא־יִתְּנֵנִי הָשֵׁב
.amaritudinibus me saturabit sed ;meum spiritum
רוּחִי כִּי יַשְׂבִּעַנִי מַמְּרֹרִים ׃

‡est; עָנָה[a] ‡quomodo
*est,‡cor suum ei, כֹּחַ[b]
Qui transfert ‡homines;
‡furore ‡qui commouet
*Qui dicit ‡vt non oriatur, ‡adhuc *ne luceant ‡Qui extendit ‡ambulat
‡ Qui facit Arcturum, Oriona, & hyadas, & plagas australes. Qui facit בָּמָה[d] עוּשׁ
‡absque inuestigatione; ‡absque numero. ‡transibit
*Si rapuerit שׁוּב[e] ‡reuocabit furorē;
‡freti superbia. Quanto magis
* eum qui me iudicare facit, orabo.
*finet me vt requiescat spiritus meus; רָבָה נָתַן[f]

quis, iudicium ad si & :ecce robustus potentiam ad Si

19 אִם־לְכֹחַ אַמִּיץ הִנֵּה וְאִם־לְמִשְׁפָּט מִי

:me condemnabit meũ os, me iustificauero Si ;me faciet conuenire

20 יוֹעִידֵנִי׃ אִם־אֶצְדָּק פִּי יַרְשִׁיעֵנִי

noscam non, ego Perfectus .me faciet peruersum &, ego integer

21 תָּם־אָנִי וַיַּעְקְשֵׁנִי׃ תָּם־אָנִי לֹא־אֵדַע

ideo, ipsum Vnum .meam vitam reprobabo :meam animam

22 נַפְשִׁי אֶמְאַס חַיָּי׃ אַחַת הִיא עַל־כֵּן

flagellum Si .consumens ipse, impium &, perfectũ ;dixi

23 אָמַרְתִּי תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכַלֶּה׃ אִם־שׁוֹט

.subsannabit innocentium tentationem ad, subito occidat

יָמִית פִּתְאֹם לְמַסַּת נְקִיִּם יִלְעָג׃

:operiet eius iudicum facies, impij manu in est data Terra

24 אֶרֶץ נִתְּנָה בְיַד־רָשָׁע פְּנֵי־שֹׁפְטֶיהָ יְכַסֶּה

pra fuerunt leues mei dies Et ipse quis ubi, non si

25 אִם־לֹא אֵפוֹא מִי־הוּא׃ וְיָמַי קַלּוּ מִנִּי־

cum Transierunt .bonum viderunt non, fugerunt: cursore

26 רָץ בָּרְחוּ לֹא־רָאוּ טוֹבָה׃ חָלְפוּ עִם־

Si .escam ad volabit aquila sicut ;Ebeh nauibus

27 אֳנִיּוֹת אֵבֶה כְּנֶשֶׁר יָטוּשׂ עֲלֵי־אֹכֶל׃ אִם־

.cõfortabo &, meas facies relinquã :mei eloquij obliuiscar, me dicere

אָמְרִי אֶשְׁכְּחָה שִׂיחִי אֶעֶזְבָה פָנַי וְאַבְלִיגָה׃

.me mundabis non quòd noui ;meos dolores omnes Timui

28 יָגֹרְתִּי כָל־עַצְּבֹתָי יָדַעְתִּי כִּי־לֹא תְנַקֵּנִי׃

laborabo vanè iam quid ut ;ero impius Ego

29 אָנֹכִי אֶרְשָׁע לָמָּה־זֶּה הֶבֶל אִיגָע׃

puritate in mundauero &, niuis aquis in me lauero Si

30 אִם־הִתְרָחַצְתִּי בְמוֹ־שָׁלֶג וַהֲזִכּוֹתִי בְּבֹר

me abominabuntur &, me demerges foueam in Tunc :meas volas

31 כַּפָּי׃ אָז בַּשַּׁחַת תִּטְבְּלֵנִי וְתִעֲבוּנִי

ei respondebo, ego sicut vir non Quia .mea vestimenta

32 שַׂלְמוֹתָי׃ כִּי־לֹא־אִישׁ כָּמֹנִי אֶעֱנֶנּוּ

arguens nos intereſt Non .iudicium in simul ingrediemur

33 נָבוֹא יַחְדָּו בַּמִּשְׁפָּט׃ לֹא יֵשׁ־בֵּינֵינוּ מוֹכִיחַ

me desuper Remoueat .nos ambos super suam manum ponat

34 יָשֵׁת יָדוֹ עַל־שְׁנֵינוּ׃ יָסֵר מֵעָלַי

non &, Loquar .me terreat non eius terror &, suam virgam

35 שִׁבְטוֹ וְאֵמָתוֹ אַל־תְּבַעֲתַנִּי׃ אֲדַבְּרָה וְלֹא

.me apud ego sic non quia :eum timebo

אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא־כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי׃

CAP. X. י

me aduersum relinquam, meis vitiis in mea anima est Pertæsa

1 נָקְטָה נַפְשִׁי בְּחַיָּי אֶעֶזְבָה עָלַי

.meæ animæ amaritudine in loquar .meum eloquium

שִׂיחִי אֲדַבְּרָה בְּמַר נַפְשִׁי׃

Super me scire fac ;me reum peragas Ne :Deum ad Dicam

2 אֹמַר אֶל־אֱלוֹהַּ אַל־תַּרְשִׁיעֵנִי הוֹדִיעֵנִי עַל

quòd, opprimas quòd tibi bonum Nunquid .mecum litiges quid

3 מַה־תְּרִיבֵנִי׃ הֲטוֹב לְךָ כִּי־תַעֲשֹׁק כִּי

impiorum consilium super & ;tuarum volarum laborem reprobes

תִמְאַס יְגִיעַ כַּפֶּיךָ וְעַל־עֲצַת רְשָׁעִים

videre secundum num ;tibi carnis oculi Nunquid ?irradies

4 הוֹפָעְתָּ׃ הַעֵינֵי בָשָׂר לָךְ אִם־כִּרְאוֹת

an tui dies hominis dies sicut Nunquid ?videbis hominis

5 אֱנוֹשׁ תִּרְאֶה׃ הֲכִימֵי אֱנוֹשׁ יָמֶיךָ אִם־

,meam iniquitatem quæras Quod ?viri dies sicut tui anni

6 שְׁנוֹתֶיךָ כִּימֵי גָבֶר׃ כִּי־תְבַקֵּשׁ לַעֲוֹנִי

:egerim impiè non quòd te scire Super .inquiras meũ peccatum &

7 וּלְחַטָּאתִי תִדְרוֹשׁ׃ עַל־דַּעְתְּךָ כִּי־לֹא אֶרְשָׁע

.me elaborauerunt tuæ Manus .eruens tua manu de non &

8 וְאֵין מִיָּדְךָ מַצִּיל׃ יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי

quæso Memento .me deglutis &, circum pariter me fecerunt &

9 וַיַּעֲשׂוּנִי יַחַד סָבִיב וַתְּבַלְּעֵנִי׃ זְכָר־נָא

.me facies redire puluerem in & ;me feceris lutum sicut quòd

כִּי־כַחֹמֶר עֲשִׂיתָנִי וְאֶל־עָפָר תְּשִׁיבֵנִי׃

?me coagulabis caseum sicut & ,me fundes lac sicut Nonne

10 הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃

me cooperies neruis & ossibus in & ,me vesties carne & Pelle

11 עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשֹׂכְכֵנִי׃

custodiuit tua visitatio & ;mecum fecisti misericordiã & Vitas

12 חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה

hoc quòd noui :tuo corde in abscõdisti hæc Et .meum spiritũ

13 רוּחִי׃ וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ בִלְבָבֶךָ יָדַעְתִּי כִּי־זֹאת

non mea iniquitate ab & :me obseruabis &, peccaui Si .tecum

14 עִמָּךְ׃ אִם־חָטָאתִי וּשְׁמַרְתָּנִי וּמֵעֲוֹנִי לֹא

Margin (right page): כֹּחַ venero, est. — יַעַד dabit mihi tempus? — תָּם אָנִי si perfectus fuero, iudicabit sum, nescio tamen — תָּם יָדַע ideo est perfecto & impio, cõsumit est ab eo. — חַיָּה impiũ, qui pœnas subsannat. — מוּת vultum — est sic, est qui me tiri me censet, & est? leuiores — קַלְלוּץ רָאָה rapidissimi fluminis quæ festinat dixero, iram meã, cor meum. — טוּשׁ שׂוּחַ — innocentem iudicabis, Et si sum: — נָקָה niualibus puræ — זַכָּה manus — כַּפַּף est Deus vt possem respondere vt intremus qui increpet, — יָכַח qui à — סוּר — ט רבתי — impius sum vt putas. — Excisa vita mea, — מָרַר cõdemnes propter — יָדַע iudices me. est viminferas, manum — כַּפֶּיךָ עֵצָה illustres? sunt? — יָפַע nunquid — עָוֹן Tu scis egi, tamen est qui cruat. figurauerunt — עָצַב — dispofuerunt per circuitũ, & dispdes — עָשָׂה שׁוּב fudisti coagulasti — נָתַךְ vestisti coöperuisti — Vitam — חַיָּה est. in custodiam ponas

15 .me mundes eleuabo non, fui iustus & ;mihi veh, egi impiè Si

תְּנַקֵּנִי׃ אִם־רָשַׁעְתִּי אַלְלַי לִי וְצָדַקְתִּי לֹא־אֶשָּׂא

meam afflictionem vide & ,ignominia Saturus .meum caput

רֹאשִׁי שְׂבַע קָלוֹן וּרְאֵה עָנְיִי׃

sis mirabilis ,reuertaris & ;me veneris leo sicut ,multiplicetur Et

16 וְיִגְאֶה כַּשַּׁחַל תְּצוּדֵנִי וְתָשֹׁב תִּתְפַּלָּא

tua indignatio se multiplicet & ,me corã tuos testes Renoues .me in

17 בִי׃ תְּחַדֵּשׁ עֵדֶיךָ נֶגְדִּי וְתֶרֶב כַּעַשְׂךָ

vulua de quid Vt Et .mecum militia & mutationes :mecum

18 עִמָּדִי חֲלִיפוֹת וְצָבָא עִמִּי׃ וְלָמָּה מֵרֶחֶם

Quemadmodum .me videat non oculus &, expirabo me eduxisti

19 הֹצֵאתָנִי אֶגְוַע וְעַיִן לֹא־תִרְאֵנִי׃ כַּאֲשֶׁר

Nonne .deferar sepulchrum ad vtero ab ;ero fuissem non

20 לֹא־הָיִיתִי אֶהְיֶה מִבֶּטֶן לַקֶּבֶר אוּבָל׃ הֲלֹא־

.paululum confortabo & ,me à deponat ;cesset mei dies parum

מְעַט יָמַי יֶחְדָּל יָשִׁית מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה מְעָט׃

tenebræ terram ad ;reuertar non & ,vadam Antequam

21 בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְלֹא אָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ חֹשֶׁךְ

.mortis vmbræ caligo sicut obscuritatis Terram .mortis vmbræ &

22 וְצַלְמָוֶת׃ אֶרֶץ עֵפָתָה כְּמוֹ־אֹפֶל צַלְמָוֶת

caligo sicut tenebrescet & ,ordines non &

וְלֹא סְדָרִים וַתֹּפַע כְּמוֹ־אֹפֶל׃

Margin: egero, si iust fuero eleuabo non — נָשָׂא נָקָה sum videre — קָלָה עָנָה & — plagas tuas iram — עוּד רָבָה succisiones & multiplicatio sunt. — moriar, — יָצָא גָוַע — pauci sunt cessa; dimitte cor meum — שִׁית, ושית קרי — tenebrarum, — עוּף sunt in ea

CAP. XI. יא

1 :dixit & ,Nahamatithes Sophar respondit Et

וַיַּעַן צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמַר׃

vir num & ,respondebitur non verborum multitudini Nunquid

2 הֲרֹב דְּבָרִים לֹא יֵעָנֶה וְאִם־אִישׁ

,facient tacere homines tua Nugæ ?iustificabitur labiorum

3 שְׂפָתַיִם יִצְדָּק׃ בַּדֶּיךָ מְתִים יַחֲרִישׁוּ

;mea doctrina Pura ,dixisti Et ?subsannaſti & ,pudefaciens nõ

4 וַתִּלְעַג וְאֵין מַכְלִם׃ וַתֹּאמֶר זַךְ לִקְחִי

,loqui Deum dabit quis verè Et .tuis oculis in fui mundus &

5 וּבַר הָיִיתִי בְעֵינֶיךָ׃ וְאוּלָם מִי־יִתֵּן אֱלוֹהַּ דַּבֵּר

,sapientiæ occulta tibi indicaret Et .tecum sua labia aperiret &

6 וְיִפְתַּח שְׂפָתָיו עִמָּךְ׃ וְיַגֶּד־לְךָ תַּעֲלֻמוֹת חָכְמָה

Deus te facit latere quòd scito & ;essentia in duplicia quia

כִּי־כִפְלַיִם לְתוּשִׁיָּה וְדַע כִּי־יַשֶּׁה לְךָ אֱלוֹהַּ

inuenies Deum inuestigatione Num .tua iniquitate de

7 מֵעֲוֹנֶךָ׃ הַחֵקֶר אֱלוֹהַּ תִּמְצָא

,cælorum altis inuenies Saddai perfectionem ad vsque Num

8 אִם עַד־תַּכְלִית שַׁדַּי תִּמְצָא׃ גָּבְהֵי שָׁמַיִם

?cognosces quid inferno præ profundam ?operaberis quid

מַה־תִּפְעָל עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה־תֵּדָע׃

.mari præ latitudo & ;eius mensura terra præ Longa

9 אֲרֻכָּה מֵאֶרֶץ מִדָּהּ וּרְחָבָה מִנִּי־יָם׃

quis & ,fecerit congregare & ,fecerit claudere & ,succiderit Si

10 אִם־יַחֲלֹף וְיַסְגִּיר וְיַקְהִיל וּמִי

,iniquitatem vidit & ,mendacij homines nouit ipse Quia ?eum auertet

11 יְשִׁיבֶנּוּ׃ כִּי־הוּא יָדַע מְתֵי־שָׁוְא וַיַּרְא־אָוֶן

onagri pullus & ,cordabitur concauus vir Et ?intelliget non &

12 וְלֹא יִתְבּוֹנָן׃ וְאִישׁ נָבוּב יִלָּבֵב וְעַיִר פֶּרֶא

expanderis & ,tuum cor præparaueris tu Si .nascetur homo

13 אָדָם יִוָּלֵד׃ אִם־אַתָּה הֲכִינוֹתָ לִבֶּךָ וּפָרַשְׂתָּ

,eam elonga ,tua manu in iniquitas Si :tuas volas eum ad

14 אֵלָיו כַּפֶּךָ׃ אִם־אָוֶן בְּיָדְךָ הַרְחִיקֵהוּ

.iniquitatem tuis tentoriis in facias habitare ne &

וְאַל־תַּשְׁכֵּן בְּאֹהָלֶיךָ עַוְלָה׃

non & ,firmatus eris & ,macula à tuas facies eleuabis tunc Quia

15 כִּי־אָז תִּשָּׂא פָנֶיךָ מִמּוּם וְהָיִיתָ מֻצָק וְלֹא

transierunt aquæ sicut ;obliuisceris laboris tu Quia .timebis

16 תִירָא׃ כִּי־אַתָּה עָמָל תִּשְׁכָּח כְּמַיִם עָבְרוּ

,tenebresces :tempus surget meridie præ Et .recordaberis

17 תִזְכֹּר׃ וּמִצָּהֳרַיִם יָקוּם חָלֶד תָּעֻפָה

,fodies & ;spes est quia ,confidisti Et .eris mane sicut

18 כַּבֹּקֶר תִּהְיֶה׃ וּבָטַחְתָּ כִּי־יֵשׁ תִּקְוָה וְחָפַרְתָּ

deprecabuntur & ,exterrens non & ,cubabis Et .iacebis fiducia in

19 לָבֶטַח תִּשְׁכָּב׃ וְרָבַצְתָּ וְאֵין מַחֲרִיד וְחִלּוּ

.multi tuas facies

פָנֶיךָ רַבִּים׃

:eis ab peribit refugium & ,deficient impiorum oculi Et

20 וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה וּמָנוֹס אָבַד מִנְהֶם

.animæ exhalatio eorum spes &

וְתִקְוָתָם מַפַּח־נָפֶשׁ׃

Margin: עָנָה — verboso — linguosus Mendacia tua faciunt, — שָׂפָה בָּדַד — alios, & nõ fuit qui pudore te afficeret. Deo: — מָחָה בָּרַר — vtinam Deus loqueretur, nunciaret meruisti secundũ legem: oblitus tui est — נֶגֶד יָדַע נָשָׁה — propter iniquitate tuam. — עָוָה כָּלָה — Omnipotentem In cœlis, — profundiorem nunquid — יָדַע מָדַד — Longior est latior — respondebit ei? mendaces, — שׁוּב רָאָה בִּין — eum qui non intelligit vacuus intelliget, vt extenderis — יָלַד כּוּן — manus est tabernaculis — faciem tuam fortis, — נָשָׂא יָצַק יָרֵא — quæ illius. clarius plusquam meridies illustraberis, confides, confidenter dormies. erit qui terreat te, — חָלָה — faciem tuam — dolor — נָפַח

CAP. XII. יב

vos ‡ quod † Verè : dixit & ,Iob respondit Et
1 אמנם כי אתם־ † ויען איוב ויאמר :
2 cor * mihi Etiam .sapientia *morietur* ‡ vobiscum & ;populus
3 גם־לי לבבי † עם ועמכם תמות חכמה :
?hæc sicut ‖ non quo cum Et .*vobis à ego cadens non* † ;vobis sicut
כמוכם לא־נפל אנכי מכם ואת־מי־אין כמו־אלה :
:illi respōdit & ,‡ Deum ad *clamanti* ;*ero* † ,suo *socio* ‡ irrisio *.
4 שחק לרעהו אהיה קרא לאלוה ויענהו
cogitationi est contempta lampas ‡ .perfectus iustus ‡ Irrisio
5 לעשתות[b] בוז לפיד † שחוק צדיק תמים :
tentoria tranquilla Erunt * .pedis nutationes ad paratus ;*pacati* †
6 אהלים ישליו[d] † שאנן נכון למועדי[c] רגל :
adduxit qui ei : Deum prouocantibus ‡ cōfidentiæ & , prædonum
לשדדים ובטחות למרגיזי אל לאשר הביא
, iumenta quæso interroga verè Et .sua manu in Deum
7 ואולם שאל־נא בהמות † אלוה בידו :
.tibi indicabit & ,cælorum volatile & ;te *docebit* ‡ &
ותרך[e] ועוף השמים ויגד[f]־לך :
pisces tibi narrabunt &:te docebit & ,terræ *loquere* * Vel
8 או שיח[g] לארץ ותרך ויספרו לך דגי[h]
manus quòd ,*his omnibus in* nouit non Quis .maris
9 מי לא־ידע בכל־אלה כי יד־ † הים :
omnis anima *eius* ‡ manu in Cuius ?hoc fecit DOMINI
10 יהוה עשתה זאת : † אשר בידו נפש כל־
.viri carnis omnis spiritus & ; viuentis
חי ורוח כל־בשר־איש :
?*sibi gustabit cibum palatum &* ;*probabit* sermones auris Nónne
11 הלא־אזן מלין[i] תבחן וחך אכל יטעם־לו :
.intelligentia dierum longitudine ‖ & ,sapientia † decrepitis In
12 בישישים חכמה וארך ימים תבונה[k] :
.intelligentia & ,consiliū † ei :fortitudo & ,sapientia ‡ ipso Cum
13 עמו חכמה וגבורה לו עצה[l] ותבונה :
non & ,virum *super* claudet :ædificabitur non & ,diruet Ecce
14 הן יהרוס ולא יבנה יסגר על־איש ולא
,eas emittet & ;arescent & ,*aquis in detinebit* ‖ Ecce .‡ aperietur
15 הן יעצר במים ויבשו וישלחם † יפתח :
:*persistentia* † & fortitudo ‡ illo Cum .terram subuertēt &
16 עמו עז ותושיה[m] † ויהפכו ארץ :
,*spoliatum* † consiliarios *faciens* Ire ‡ .faciens errare & ,errans *ei* *
17 מוליך[n] יועצים שולל † לו שגג ומשגה :
ligauit & ,soluit regum Vinculum .*infatuabit* ‡ iudices &
18 מוסר[o] מלכים פתח ויאסר † ושפטים יהולל :
,*spoliatum sacerdotes ire Faciens* † .eorum *lumbis* ‡ in cingulum
19 מוליך כהנים שולל † אזור במתניהם :
, veracibus labium *Remouens* ‖ .subuertet fortes &
20 מסיר[p] שפה לנאמנים † ואיתנים יסלף :
super despectionem Effundens ‡ .tollet senum *discretionem* † &
21 שופך בוז על־ † וטעם זקנים יקח[q] :
Reuelans .*debilitauit* ‡ fortium fortitudinem & ;principes
22 מגלה † נדיבים ומזיח אפיקים רפה :
.mortis vmbram lucem ad educit & ;*tenebra* ‖ de profunda
עמקות מני־חשך ויצא לאור צלמות :
,gentibus *distendens* ‡ : eas perdit & , gentes *Multiplicans* †
23 משגיא לגוים ויאבדם שטח לגוים
eos facit errare & ,terræ populi *capitum* * cor *Remouens* ‖ .eas ducit &
24 מסיר[s] לב ראשי עם־הארץ ויתעם[t] † וינחם[r] :
:lucem non & ,*tenebram* ‡ Palpabunt .via absque solitudine in
25 ימששו־חשך ולא־אור † בתהו לא־דרך :
.ebrius sicut eos fecit errare &
ויתעם כשכור :

† video ‡ estis
ענה[a]
populares, ‡ mortua est * est
† nec inferior vobis sum. ‖ sunt
* Sicut vir qui est ‡ amico † sic sum. Clamat ‡ qui prosperatur ‡ est ‡ Vt † opulēti qui etiam * Prosperabūtur tabernacula
עשת[b] מעד[c] שלה[d]
‡ erunt
‡ docebunt
ירה[e] נגד[f]
* virgultum
שוח[g] דגה[h]
secundum omnia hæc ‡ est
probat; & palato esca sapit?
מלל[i]
† in ‖ est
בין[k]
‡ est † est
יעץ[l]
‡ ei. ‖ prohibebit aquas,
‡ est † sapientia,
ישה[m]
* eius est ‡ Ambulare facit † spoliatos
הלך[n]
‡ insanire facit.
יסר[o]
‡ renibus † Ambulare facit principes spoliatos,
‖ Remouet
סור[p]
† consiliū ‡ Effūdit
לקח[q]
‡ debilitat. Qui reuelat ‖ tenebris
† Qui multiplicat ‡ expandit locum
‖ Qui remouet * ducum
נחה[r] סור[s] תעה[t]
‡ tenebras,

CAP. XIII. יג

intellexit & ,mea auris audiuit :meus oculus vidit omnia Ecce
1 ותבן[a] שמעה אזני † הן־כל ראתה עיני
cadens ‡ non . ego etiam noui , vos *scire* † Sicut .sibi
2 כדעתכם ידעתי גם־אני לא־נפל † לה :
altercari ‡ & ;loquar *Saddai* * ad ego Attamen .*vobis à ego*
3 אולם אני אל־שדי אדבר והוכח[c] † אנכי מכם :
,*mendacij concinnatores* ‡ vos verè Et .*volam* Deum *ad* †
4 ואולם אתם טפלי־שקר † אל־אל אחפץ :
;taceretis tacendo *dabit* Quis † ,vos omnes *nihili* ‡ medici
5 מי־יתן[d] החרש תחרישון † רפאי אלל כלכם :
,meā *argumētationem* ‡ quæso Audite :sapientiam ad vobis esset &
6 שמעו־נא תוכחתי † ותהי לכם לחכמה :

בין[a]
† nostis ‡ inferior
ידע[b]
sum vobis. * omnipotentē ‡ disputare
יכח[c]
† cū Deo velle. ‖ Sed ‡ adheretis mēdacio, ‡ vani estis † Vtinā
נתן[d]
‡ disputationem

loquemini *Deo* † Nunquid .attendite meorum labiorum *litibus* ‡ &
7 הלאל תדברו † ורבות[e] שפתי הקשיבו :
eius *facies* * Nunquid ?dolum loquemini *ei* ‡ & ?iniquitatem
8 הפניו † עולה ולו תדברו רמיה[f] :
quod † bonum Nónne ?*litigabitis* ‡ Deo *an* ‖ ?accipieris
9 כי־ הטוב † תשאון[g] אם־לאל תריבון :
.*eum in* * illudetis,*hominem in illudere vt* ‡ An ? vos inquireret
יחקר אתכם אם־כהתל באנוש תהתלו בו :
.acceperitis *facies* ‡ abscondito in si , vos arguet Arguendo
10 הוכח יוכיח אתכם אם־בסתר פנים תשאון :
?vos super cadet eius pauor & ;vos terrebit eius *celsitudo* Nónne
11 הלא שאתו[h] תבעת אתכם ופחדו יפל עליכם :
.vestra *tergora luti tergoribus* ,*cineris parabolæ* ‡ vestræ Memoriæ
12 זכרניכם משלי־אפר לגבי־חמר גביכם :
.*quid* † me super transeat & ;ego loquar & , me de Tacete
13 החרישו ממני ואדברה־אני ויעבר עלי מה :
, meis dentibus *in* meam carnem *tollam* ‡ quid Propter
14 על־מה אשא בשרי בשני[i] :
non ,me occidet Ecce ?*mea vola in ponam* ‡ meam animam &
15 הן יקטלני לא † ונפשי אשים[k] בכפי :
.arguam eius *facies ad* * meas vias veruntamen .sperabo
איחל אך־דרכי אל־פניו אוכיח :
hypocrita ‖ eius *facies ad* † non quia ;salutem in mihi ‡ ipse Etiam
16 גם־הוא־לי לישועה כי־לא־לפניו חנף
,meum sermonem audiendo Audite .intrabit
17 מלתי[l] שמעו שמוע † יבוא :
disposui nunc Ecce .vestris auribus *in* meam *indicationem* ‡ &
18 הנה־נא ערכתי † ואחותי[m] באזניכם :
litigabit ipse † Quis .*ero iustus* ‡ ego quòd noui : iudicium
19 מי־הוא יריב[n] † משפט ידעתי כי־אני אצדק :
Veruntamen .*expirabo &* ‡ ,tacuero * nunc quia ?mecum
20 אך־ † עמדי כי־עתה אחריש ואגוע :
.me abscondā non *tuis faciebus* à tunc ‡ :mecum facias ne duo
שתים[o] אל־תעש[p] עמדי אז מפניך לא אסתר :
.me terreat ne tuus terror & : elonga me *desuper tuam* Volam
21 כפך מעלי הרחק ואמתך אל־תבעתני :
.mihi responde & ,loquar vel :respondebo ego & ,voca Et
22 וקרא ואנכי אענה או־אדבר והשיבני[q] :
,meam Præuaricationem ? peccata & ,iniquitates mihi * Quot
23 כמה לי עונות[r] וחטאות פשעי
.me cognoscere fac meum peccatum &
וחטאתי הדיעני[s] :
?tibi *inimicum in me reputabis & ;abscondes tuas facies* quid Vt
24 למה־פניך תסתיר ותחשבני לאויב לך :
siccam stipulam & ,*confringes* ‡ propulsatum folium Nónne
25 העלה נדף תערוץ ואת־קש[t] יבש
me facies possidere ‖ & ,amaritudines me cōtra *scribes* Nam ?persequeris
26 תרדף : † כי־תכתב עלי מררות ותורישני[u]
,meos pedes *cippo in pones* Et .*mearum pueritiarum iniquitates* ‡
27 עונות נעורי : † ותשם[x] בסד רגלי
meorum pedum *radices* * super :meas semitas omnes *custodies* † &
ותשמור כל־ארחתי על־שרשי רגלי
vestimentum vt ;veterascet *putredo* ‡ vt † ipse & .‖ imprimetur
28 והוא כרקב יבלה כבגד † תתחקה[y] :
.tinea *illud* comedit †
אכלו עש :

CAP. XIIII. יד

.*tremore* ‡ saturus & ;*dierum breuis mulieris* † natus Homo
1 אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע־רגז :
non & ,vmbra velut fugit & ;est succisus & ,est egressus flos Sicut
2 כציץ יצא וימל[z] ויברח כצל[a] ולא
adduces me & :tuos oculos aperuisti hunc super Etiam .stabit
3 יעמוד : † אף־על־זה פקחת עיניך ואתי תביא
Non ‡ ?immundo ex mundum dabit Quis .tecum iudicium in
4 במשפט עמך : † מי־יתן טהור מטמא לא
eius mensium numerus ,eius dies ‡ definiti Si .* vnus
5 אחד : † אם־חרוצים ימיו מספר־חדשיו
,eo *desuper* ‡ Recede .præteribit nō & ,fecisti eius *statuta* :‖ tecum
6 אתך חקו עשית ולא יעבר : † שעה מעליו
.suum diem mercenarius sicut *velit* * donec , ‡ desinet &
ויחדל עד־ירצה כשכיר יומו :
.*innouabitur* ‡ adhuc & ,fuerit præcisa si ,spes *ligno* † est Quia
7 כי יש לעץ תקוה אם־יכרת ועוד יחליף
.eius radix terra in senuerit Si .desinet non eius *reiuuenescētia &*
8 וינקתו[b] לא תחדל : † אם־יזקין בארץ שרשו

‡ iudiciis † propter Deum
רוב[e]
‡ pro eo * faciem
רמה[f]
‖ nunquid pro ‡ iudicabitis? † esset
נשא[g]
‡ quemadmodum illuditis homini * ei. ‡ faciem
excellentia
נשא[h]
‡ instar cineris, corporibus luteis assimilantur corpora † quicquid voluerit transire.
‡ tollo
שנן[i]
‡ pono in manibus meis?
שום[k]
* in conspectu
‡ erit † in conspectum ‖ impius
מלל[l]
‡ narrationem
חוה[m]
‡ iustificabo me. † est qui disceptet
רוב[n]
* si ‡ moriar. ‡ & facie tua
שנה[o] עשה[p]
Manum tuam à
שוב[q]
* sunt
עוה[r]
ידע[s]
faciem tuam abscondis, & reputas me pro inimico ‡ conteris
קשש[t]
Scribis enim ‖ depauperare facis me
ירש[v]
‡ propter iniquitates pueritiæ meæ. Et ponis in cōpedes
שום[x]
† custodis * talos ‖ compes, † homo in compedibus positus ‡ lignum putridum † quod
חקה[y]
† è muliere breues habens dies, ‡ ira.
מול[z] צלל[a]
‡ Nec
* quidem dabitur. ‡ sunt
‖ est: terminos ‡ ab
‡ à malo suo; * perficiat
† arbori ‡ expullulabit.
& tener ramus
ינק[b]

;germinabit *aquarum odore* Ab‖ .eius *stirps morietur puluere in**&
9 ובעפר ימות גזעו ׃ †מריח מים יפרח
.plantatio sicut *messem* † faciet &
ועשה קציר כמו־נטע ׃
ille ‡vbi &, homo *obiit &* ;*infirmabitur*‖&, morietur vir Et
10 †וגבר ימות ויחלש ויגוע אדם ואיו ׃
.arescet &, exiccabitur fluuius & ;mari de aquæ Abierunt
11 †אזלו־מים מני־ים ונהר יחרב ויבש ׃
non *cælos* *non ad vsque*‡, resurget non*&, *iacuit*‖ vir Et
12 †ואיש שכב ולא־יקום עד־בלתי שמים לא
det *Quis* .suo somno à suscitabũtur non & ;expergiscentur
13 יקיצו ולא יערו משנתם ׃ †מי יתן
:*tuum nasum conuerti ad vsque*‖me abscondas, me abscõdas sepulchro in
בשאול תצפנני תסתירני עד־שוב אפך
fuerit mortuus Si .mei recorderis &, *statutum**, mihi ponas
14 תשית לי חק ותזכרני ׃ †אם־ימות
*venire vsque**;expectabo *mea militia*† diebus cunctis? viuet nunquid, vir
גבר היחיה כל־ימי צבאי איחל עד־בוא
opus *ad*†;tibi respondebo ego &, Vocabis .mei *mutationem*
15 חליפתי ׃ †תקרא ואנכי אענך למעשה
;*numerabis*‡ meos gressus nunc Quia ?*concupisces*‖ tuarũ manuũ
16 ידיך תכסף ׃ †כי־עתה צעדי תספור
fasciculo in‡ Signata .*meum peccatum super obseruabis** non
17 לא תשמור על־חטאתי ׃ †חתם בצרור
mons verè Et .*mea præuaricatione super consues &* ,*mea præuaricatio*
18 פשעי ותטפל על־עוני ׃ †ואולם הר־
.suo loco è transferetur saxum & ;defluet cadens
נופל יבול וצור יעתק ממקומו ׃
puluerẽ* eius *sponte nascentia inundabit*†, aquæ cõtuderunt Lapides
19 †אבנים שחקו מים תשטף ספיחיה עפר־
,perpetuũ in *ei Præualebis*‡ .perdidisti hominis expectationẽ & ;terræ
20 ארץ ותקות אנוש האבדת ׃ †תתקפהו לנצח
,eius filij *fient Inclyti** .cum *emittes*‖ &, eius *facies* *mutans* :ibit &
21 ויהלך משנה פניו ותשלחהו ׃ †יכבדו בניו
eius caro Veruntamen .*eis aduertet** non &, *vilescent*† & ;‡nesciet &
22 ולא ידע ויצערו ולא־יבין למו ׃ †אך בשרו
.lugebit *se super*‖ eius anima & ;dolebit eo *super*‡
עליו יכאב ונפשו עליו תאבל ׃

*si in terra mortuus fuerit ramus
‖Propter odorem aquæ
ריח [c]
†ramum
‖excidetur; & mortuus est ‡est?
‖dormiuit,
‡secundum naturã
‡donec nõ erit cælũ
Vtinam
עור [y] ישן [z]
‖donec quiescat furor tuus:
צפן [a] חקק [b]
‡præceptum,
†temporis mei
*donec veniat mutatio †num
ענה [c]
‖perdere desiderabis? ‡numerasti;
*differas ‖punitionẽ meam.
‡est ligamine forti pœna præuaricationis meę, & addidisti pœnam pœnę meæ.
נוה [d] נבל [e]
‡diluent germina
*vsque ad
‡Fortior eo fuisti
קוה [f]
mutas faciẽ‖ emittis
‡Et si diuites erunt
‡quicquam;
†si pauperes erunt,
*intelliget eos.
‡in, ‖in semetipsa

CAP. XV. טו

sapiens Nunquid :dixit &, Temanites Eliphaz respondit Et
1 †ויען אליפז התימני ויאמר ׃ †החכם
2 ?suum ventrem Euro implebit & ;*venti*‖ scientiam respondebit
יענה דעת־רוח וימלא קדים בטנו ׃
proficiet‡ non*, sermonibus & ;proderit non† verbo in *Arguere*‡
3 †הוכח בדבר לא יסכון ומלים לא־יועיל
loquelam imminues‖& ;timorem *dissipabis*‡ tu Etiam ?*eis in*
4 בם ׃ †אף־אתה תפר יראה ותגרע שיחה
linguam *eliges*‡ & ;tuũ os tua iniquitas *docebit**Quia .*Dei facies ad*
5 לפני־אל ׃ †כי־יאלף עונך פיך ותבחר לשון
tua labia & ;ego non &, tuum os te *peraget* Reum‡ .versutorum
6 ערומים ׃ †ירשיעך פיך ולא־אני ושפתיך
?*eris*‖natus Adam *primus*‡ Nunquid .*te in testimonium reddent*†
7 יענו־בך ׃ †הראישון אדם תולד
;*audies*‡ Dei secreto in Nunquid ?es formatus *collium facies ad &*
8 ולפני גבעות חוללת ׃ †הבסוד אלוה תשמע
?sciamus non *&*‖, nosti Quid ?sapientia *te ad diminuetur &*
9 ותגרע אליך חכמה ׃ †מה־ידעת ולא נדע
decrepitus etiam, canus Etiam ?*illud*‡ nobiscum non &, *intelliges**
10 תבין ולא־עמנו הוא ׃ †גם־שב גם־ישיש
te à parum Nonne .‡diebus tuo patre *præ prouectus*‖ nos inter
11 בנו כביר מאביך ימים ׃ †המעט ממך
te *capiet*‡ Quid ?tecum *latet** verbum & ;Dei consolationes†
12 תנחומות אל ודבר לאט עמך ׃ †מה־יקחך
Deum ad‡ respondit Quia ?tui oculi *conniuent*‖ quid & ;tuum cor
13 לבך ומה־ירזמון עיניך ׃ †כי־תשיב אל־אל
homo‡ Quid .sermones tuo ore ex protulisti & ;tuus spiritus
14 רוחך והוצאת מפיך מלין ׃ †מה־אנוש
Ecce ?*mulieris** natus se iustificet quòd & ;sit mundus quòd
15 כי־יזכה וכי־יצדק ילוד אשה ׃ †הן
.eius oculis in *fuerunt*† mũdi non cæli & ;credet non suis sanctis in
בקדשיו לא יאמין ושמים לא־זכו בעיניו ׃
aquã sicut bibens vir ;*graueolens*‡ &, abominabilis *quia* Etiam
16 †אף כי־נתעב ונאלח איש־שתה כמים
.narrabo &, vidi‖ hoc & ;me audi, tibi *Nunciabo** ?iniquitatẽ
17 עולה ׃ †אחוך שמע־לי וזה־חזיתי ואספרה ׃

ענה [a] ידע [b]
‖ventosam;
‡Num sapientis est disputare †quod
*in quibus
‡erit vtilitas?
יכח [e] מלל [d] פור [c]
‡detrusisti
‖prohibuisti orationem corã Deo.
*docuit
‡elegisti
‡Impium facit
†testantur contra
‡ante primum hominem
‖es? & ante colles
‡audisti; & diminuta est tibi
שפה [f] חול [g]
‖quod
*quid intellexisti,
‡est?
‖est: maior
‡inter nos.
†distant
*absconditum est
‡extollit
לקח [h]
‖innuunt
‡Deo
‡est
יצא [i] מלל [k]
*è muliere?
†sunt
זכך [l]
Quanto magis ‡contemptibilis;
*Narrabo ‖quod
חוה [m] חזה [n]

.suis patribus à *celarunt*‖ non & ;*indicarunt*‡ sapientes Quod
18 †אשר־חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם ׃
.corũ mediũ *in**alienꝰ trãsiuit non & ;terra est data solis Eis
19 †להם לבדם נתנה הארץ ולא־עבר זר בתוכם ׃
annorum numerus & ;*se excrucians*† ipse impius‡ diebus Cunctis
20 †כל־ימי רשע הוא מתחולל ומספר שנים
;eius auribus in timorum Sonitus .*timendo sunt absconditi*‡
21 נצפנו לעריץ ׃ †קול־פחדים באזניו
à redire credet Non .*ei superueniet** vastator pace in
22 בשלום שודד יבואנו ׃ †לא־יאמין שוב מני־
panem ad ipse Vagans† .gladium *ad ipse conspectus*‡& ;tenebris
23 חשך וצפו הוא אלי־חרב ׃ †נדד הוא ללחם
.tenebrarum dies sua manu in est paratus quòd nouit ;*vbinam*
איה ידע כי־נכון בידו יום־חשך ׃
paratus rex sicut *ei præualebit* ;*coarctatio*‖& tribulatio eũ Terrebunt
24 †יבעתהו צר ומצוקה תתקפהו כמלך עתיד
Saddai ad‡& ;suam manũ Deum *ad**extendit Quia .*hastiludium*† ad
25 לכידור ׃ †כי־נטה אל־אל ידו ואל־שדי
vmbonum‡ densitate in ;collo in‖ eum *ad*‡ curret* .se *roborabit*
26 יתגבר ׃ †ירוץ אליו בצואר בעבי גבי
lubricum† fecit & ;suo adipe in *suas facies*‖ operuit Quia .eius scutorũ
27 מגניו ׃ †כי־כסה פניו בחלבו ויעש פימה
domos, *excisas*‖ ciuitates inhabitauit Et .*inguine super*
28 עלי־כסל ׃ †וישכון ערים נכחדות בתים
.*aceruos in*‡ sunt paratæ quæ :*sibi habitabunt** non†
לא־ישבו למו אשר התעתדו לגלים ׃
terra in *extendetur*‡ nec ;eius *facultas*‖ stabit nõ &, ditabitur Non
29 †לא־יעשר ולא־יקום חילו ולא־יטה לארץ
eius tenerũ ramum, tenebris è recedet Non .corũ *complementum*‡
30 מנלם ׃ †לא־יסור מני־חשך ינקתו
.eius oris spiritu in recedet & ; flamma siccabit
תיבש שלהבת ויסור ברוח פיו ׃
erit mendacium sed ;*errans mendacio in* credet Non
31 †אל־יאמן בשו נתעה כי־שוא תהיה
non eius ramus & ;*complebitur*‖ suo die non In .eius *immutatio*‡
32 תמורתו ׃ †בלא־יומו תמלא וכפתו לא
proiiciet & ;eius acerbam vuam vitis sicut *Deiiciet** .viruit
33 רעננה ׃ †יחמס כגפן בסרו וישלך
;*solitarium hypocritæ comitium*† Quia .eius florem olea tanquam
34 כזית נצתו ׃ †כי־עדת חנף גלמוד
parere &, *laborem*‡ Concipere .*muneris tentoria peredit*‖ ignis &
35 ואש אכלה אהלי־שחד ׃ †הרה עמל וילד
.fraudem parabit eorum venter & ;mendacium
און ובטנם תכין מרמה ׃

CAP. XVI. יו

:*multa*† hæc sicut Audiui :dixit &, Iiob respondit Et
1 †ויען איוב ויאמר ׃ †שמעתי כאלה רבות
?*spiritus*† verbis finis‖ Nunquid .vos omnes *miseriæ*‡ consolatores
2 מנחמי עמל כלכם ׃ †הקץ לדברי־רוח
vos sicut ego Etiam ?responderis si te roborabit quid aut
3 או מה־ימריצך כי תענה ׃ †גם אנכי ככם
me adiungerem ;*mea anima pro** vestra anima esset vtinam, *loquar*†
4 אדברה לו יש נפשכם תחת נפשי אחבירה
.meum caput *in* vos super mouerem & ;*sermonibus in*‡ vos super
עליכם במלים ואניעה עליכם במו ראשי ׃
meorum labiorum *motio*‡ & ;meo ore in vos Roborarem
5 †אאמצכם במו־פי וניד שפתי
;meus dolor prohibebitur non, fuero locutus Si .‖prohiberet
6 יחשך ׃ †אם־אדברה לא־יחשך כאבי
,*me fecit laborare nunc Veruntamẽ ?abibit me à quid, desiero† &
7 ואחדלה מה־מני יהלך ׃ †אך־עתה הלאני
testem in, me fecisti rugare Et .*meum conuentum*‡ omnem desolasti
8 השמות כל־עדתי ׃ †ותקמטני לעד
.respondebit *meas facies*‖ in mea macies, me *in*‡ surrexit & ;fuit
היה ויקם בי כחשי בפני יענה ׃
me *super** frenduit, *mihi est aduersatus*† &, ‡rapuit eius *Nasus*‖
9 †אפו טרף וישטמני חרק עלי
.me *in*‖ suos oculos *acuet*‡ meus hostis ;suis dentibus in
בשניו צרי ילטוש עיניו לי ׃
;meas maxillas ꝑcusserũt opꝓbrio *in, suo ore in*‡ me *super* Hiarunt
10 †פערו עלי בפיהם בחרפה הכו לחיי
super & ;*iniquum ad** Deus me Concludet .*replebuntur*† me *super*‡ simul
11 יחד עלי יתמלאון ׃ †יסגירני אל אל־עויל ועל־
.*me faciet*‖ diuertere impiorum manus
ידי רשעים ירטני ׃

narrauerunt;
‖absconderunt
*per
‡suis
†dolet vt parturiẽs;
חול [o]
‡absconditus est forti.
*veniet
‡speculatur
†Vagatur ipse pro pane vbique;
צפה [p]
‖angustia: roborabitur contra eum
צור [q] כדר [r]
†prælium.
*contra
‡contra Omnipotentem roborauit
*Deus ‡contra
‖vt percutiat ipsum
‡corporis
‖impius faciem suã
†lubricos in iliis.
עשה [s] גלל [t] נטה [v]
‖desolatas,
†in quibus alij
*habitabant:
‡vt sint tumuli.
‖substantia
‡crescet
‡perfectio
נלה [x] פוה [y]
verbo æquo, & recto qui errat;
שוא [a] כפף [b]
חסר א
‡loco
‖succidetur;
*Perdet Deus
†congregatio impij erit desolata;
נצץ [c] יעד [d]
‖deuorauit tabernacula è muneribus constructa.
‡peruersitatem,
כון [e]
‡multoties:
ענה [f] רבב [g]
‡laboriosi estis
‖erit †ventosis?
†loquerer,
*loco animæ meæ;
cumularem
†sermones;
מלל [h] נוע [i]
‡narratio
נוד [k] שפה [l]
‖vestrum dolorem.
†si *Deus,
לאה [m]
‡congregationem meam,
שמם [b] עוד [c] קום [d]
‡contra
‖facie mea
‖Furor ‡me,
†odio habuit me,
*aduersum
‡acuit ‖contra
שנן [e] צור [f] נכה [g]
Aperuerunt aduersum‡ os suum,
‡aduersum
†congregati sunt.
Tradidit* mendaci, & per ‖fecit è via.
ירט [h]

,meā ceruicem in apprehendit & ,me contriuit & ,eram Quietus
12 שָׁלֵו הָיִיתִי וַיְפַרְפְּרֵנִי וְאָחַז בְּעָרְפִּי
.scopum in sibi me statuit & ;me dispersit contritum &
1 וַיְפַצְפְּצֵנִי וַיְקִימֵנִי לוֹ לְמַטָּרָה׃
2 non & ,meos renes scindet :eius magni me super Circuibunt
13 יָסֹבּוּ עָלַי רַבָּיו יְפַלַּח כִּלְיוֹתַי וְלֹא
diruptione me Rumpet .meum fel terram in effundet :parcet
3 14 יַחְמֹל יִשְׁפֹּךְ לָאָרֶץ מְרֵרָתִי׃ יִפְרְצֵנִי פֶרֶץ
.potens sicut me super curret:rupturæ facies super
4 עַל־פְּנֵי־פָרֶץ יָרֻץ עָלַי כְּגִבּוֹר׃
puluere in deturpaui & :meam cutem super consui Saccum
15 שַׂק תָּפַרְתִּי עֲלֵי גִלְדִּי וְעֹלַלְתִּי בֶעָפָר
meis palpebris super &,fletu præ sunt lutificatæ meæ Facies .meū cornu
5 16 קַרְנִי׃ פָּנַי חֳמַרְמְרָה מִנִּי־בֶכִי וְעַל עַפְעַפַּי
mea oratio & ;meis volis in rapina non quòd eo .mortis vmbra
6 17 צַלְמָוֶת׃ עַל לֹא־חָמָס בְּכַפָּי וּתְפִלָּתִי
sit ne & ;meum sanguinem operias ne ,Terra .munda
7 18 זַכָּה׃ אֶרֶץ אַל־תְּכַסִּי דָמִי וְאַל־יְהִי
cælis in ecce nunc Etiam .meo clamori locus
8 19 מָקוֹם לְזַעֲקָתִי׃ גַּם־עַתָּה הִנֵּה־בַשָּׁמַיִם
.excelsis in meus testis & ;meus testis
עֵדִי וְשָׂהֲדִי בַּמְּרוֹמִים׃
.meus oculus stillauit Deum ad :mei socij Interpretes
9 20 מְלִיצַי רֵעָי אֶל־אֱלוֹהַּ דָּלְפָה עֵינִי׃
.suo sodali hominis filius & ,Deo cum vir argueret Et
10 21 וְיוֹכַח לְגֶבֶר עִם־אֱלוֹהַּ וּבֶן־אָדָם לְרֵעֵהוּ׃
,reuertar non ,semita & ;venient numeri anni Quia
11 22 כִּי־שְׁנוֹת מִסְפָּר יֶאֱתָיוּ וְאֹרַח לֹא־אָשׁוּב
.ambulabo
12 אֶהֱלֹךְ׃

13

CAP. XVII. יז

.mihi sepulchra,sunt succisi mei dies:est corruptus me Spiritus
14 1 רוּחִי חֻבָּלָה יָמַי נִזְעָכוּ קְבָרִים לִי׃
moraretur corū irritationibus in &;mecū illusores non Si
2 אִם־לֹא הֲתֻלִים עִמָּדִי וּבְהַמְּרוֹתָם תָּלַן
ipse quis .tecum mihi pignora,nunc Pone .meus oculus
15 3 עֵינִי׃ שִׂימָה־נָּא עָרְבֵנִי עִמָּךְ מִי הוּא
abscondisti eorum cor Quia ?se percutiat meam manum ad
16 4 לְיָדִי יִתָּקֵעַ׃ כִּי־לִבָּם צָפַנְתָּ
.exaltabis non propterea ;intelligentia ab
17 מִשָּׂכֶל עַל־כֵּן לֹא תְרֹמֵם׃
.consumentur eius filiorū oculi & ;amicis indicabit blandiciem Ad
5 לְחֵלֶק יַגִּיד רֵעִים וְעֵינֵי בָנָיו תִּכְלֶנָה׃
antea gehennæ ignis & ;populorū comparare ad me statuit Et
18 6 וְהִצִּיגַנִי לִמְשֹׁל עַמִּים וְתֹפֶת לְפָנִים
meæ phantasiæ & ;meus oculus indignatione præ caligauit Et .ero
19 7 אֶהְיֶה׃ וַתֵּכַהּ מִכַּעַשׂ עֵינִי וִיצֻרַי
hoc super recti Stupebunt .ipsa vniuersæ vmbra sicut
20 8 כַּצֵּל כֻּלָּם׃ יָשֹׁמּוּ יְשָׁרִים עַל־זֹאת
iustus tenebit Et .suscitabitur hypocritam super innocens &
21 9 וְנָקִי עַל־חָנֵף יִתְעֹרָר׃ וְיֹאחֵז צַדִּיק
.fortitudinem addet manibus mundus & ;suam viam
דַּרְכּוֹ וּטְהָר־יָדַיִם יֹסִיף אֹמֶץ׃
non & ;nunc venite & ,reuertimini omnes vos verè Et
10 וְאוּלָם כֻּלָּם תָּשֻׁבוּ וּבֹאוּ נָא וְלֹא־
,transierunt mei Dies .sapientem vos inter inueniam
1 11 אֶמְצָא בָכֶם חָכָם׃ יָמַי עָבְרוּ
.mei cordis possessiones ;sunt euulsæ meæ cogitationes
2 זִמֹּתַי נִתְּקוּ מוֹרָשֵׁי לְבָבִי׃
.tenebrarū faciebus à propinquā lucem ;ponent diem in Noctem
3 12 לַיְלָה לְיוֹם יָשִׂימוּ אוֹר קָרוֹב מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ׃
straui tenebris in ;meam domum sepulchrum expectauero Si
4 13 אִם־אֲקַוֶּה שְׁאוֹל בֵּיתִי בַּחֹשֶׁךְ רִפַּדְתִּי
.mea strata
5 יְצוּעָי׃
meā sororē & ,meā matrē ;tu meus Pater: vocaui Foueam
6 14 לַשַּׁחַת קָרָאתִי אָבִי אָתָּה אִמִּי וַאֲחֹתִי
meā præstolationē & ?mea præstolatio nunc vbi Et .vermem
15 לָרִמָּה׃ וְאַיֵּה אֵפוֹ תִקְוָתִי וְתִקְוָתִי
pariter num ;descendent inferni Fulcra ?eam intuebitur quis
7 16 מִי יְשׁוּרֶנָּה׃ בַּדֵּי שְׁאֹל תֵּרַדְנָה אִם־יַחַד
?requies puluere super
8 עַל־עָפָר נָחַת׃

tenuit
שָׁלֵה פּוּר
confregit
פּוּץ נָטַר
Circuierunt aduersum iaculatores
diuisit
סָבַב רוּץ
pepercit: effudit
Dirupit diruptionem: cucurrit aduersum
inuolui
שָׂקַק בָּכָה
caput
Facies mea fœdata est luto propter fletum, in
apparuit
Et hæc vsu venerunt mihi,
fuit iniquitas
manibus
כָּפַף פָּלַל עוּד
fuit Et si verum est quod dicitis,
est Rhetores amici sunt:
רָעָה
vtinam disputare posset vir vt
cum amico
numerabiles
per semitam, vnde
אָתָה
parata sunt
Nec cum Deo disputare optare, nisi essent;
לוּן שׂוּם
quæso pignus, fideiussorem da
est qui tangens polliceatur? eum.
רוּם
Qui blanda annunciauerit
sed
יָעָה כָּלָה יָצַג
in parabolam
in igne
propter dolorem
cogitationes sunt.
כָּהָה שָׁמַם
contra impium
נָקָה
Sed quæso,
בּוֹא
cogitationes
זָמַם יָרַשׁ
posuerunt; facie
quod est domus mea;
lectum meum.
& dixi: es
vocaui est
קָוָה
videbit? In sepulchrum descendat;
בַּד יָרַד
in erit
נוּחַ

CAP. XVIII. יח

poneris Vsquequo :dixit & ,Suchites Bildad respondit Et
1 וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשֻּׁחִי וַיֹּאמַר׃ עַד־אָנָה תְּשִׂימוּן
2 :loquemur postea & ,intelligatis ?sermonibus fines
קִנְצֵי לְמִלִּין תָּבִינוּ וְאַחַר נְדַבֵּר׃
?vestris oculis in fumus clausi ;iumentum vt reputamur Cur
3 מַדּוּעַ נֶחְשַׁבְנוּ כַבְּהֵמָה נִטְמִינוּ בְּעֵינֵיכֶם׃
te propter nunquid ,suo furore in suam animam Rapiens
4 טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ הַלְמַעַנְךָ
?suo loco è saxum transferetur & ;terra derelinquetur
תֵּעָזַב אָרֶץ וְיֶעְתַּק צוּר מִמְּקֹמוֹ׃
scintilla splendebit non & ;extinguetur impiorum lux Etiam
5 גַּם אוֹר רְשָׁעִים יִדְעָךְ וְלֹא־יִגַּהּ שְׁבִיב
eius lucerna & ;eius tabernaculo in tenebrescit Lux .eius ignis
6 אִשּׁוֹ׃ אוֹר חָשַׁךְ בְּאָהֳלוֹ וְנֵרוֹ
;eius potentiæ gressus Arctabuntur .extinguetur eum super
7 עָלָיו יִדְעָךְ׃ יֵצְרוּ צַעֲדֵי אוֹנוֹ
rete in est missum Quia .suum consilium eum proiiciet &
8 וְתַשְׁלִיכֵהוּ עֲצָתוֹ׃ כִּי־שֻׁלַּח בְּרֶשֶׁת
.ambulabit retinaculum super & ;eius pedibus in
בְּרַגְלָיו וְעַל־שְׂבָכָה יִתְהַלָּךְ׃
.sitibundos eum super roborabit ;laqueus calcaneū in Apprehendet
9 יֹאחֵז בְּעָקֵב פָּח יַחֲזֵק עָלָיו צַמִּים׃
.semitam super eius decipula & ;eius funus terra in Absconditus
10 טָמוּן בָּאָרֶץ חַבְלוֹ וּמַלְכֻּדְתּוֹ עֲלֵי נָתִיב׃
.suis pedibus in eum dispergēt & ;terrores eū terrebunt Vndique
11 סָבִיב בִּעֲתֻהוּ בַלָּהוֹת וֶהֱפִיצֻהוּ לְרַגְלָיו׃
.eius costæ paratum exitiū & ;eius robur famelicum Erit
12 יְהִי־רָעֵב אֹנוֹ וְאֵיד נָכוֹן לְצַלְעוֹ׃
primogenitus eius ramos comedet ;eius cutis ramos Comedet
13 יֹאכַל בַּדֵּי עוֹרוֹ יֹאכַל בַּדָּיו בְּכוֹר
;eius fiducia eius tabernaculo è Euelletur .mortis
14 מָוֶת׃ יִנָּתֵק מֵאָהֳלוֹ מִבְטַחוֹ
.terrorum regem ad eum faciet incedere &
וְתַצְעִדֵהוּ לְמֶלֶךְ בַּלָּהוֹת׃
super spargetur ;ei non propter ,eius tabernaculo in Habitabit
15 תִּשְׁכּוֹן בְּאָהֳלוֹ מִבְּלִי־לוֹ יְזֹרֶה עַל־
;siccabuntur eius radices Deorsum .sulphur eius habitaculum
16 נָוֵהוּ גָפְרִית׃ מִתַּחַת שָׁרָשָׁיו יִבָשׁוּ
peribit eius Memoria .eius messis excidetur sursum de &
17 וּמִמַּעַל יִמַּל קְצִירוֹ׃ זִכְרוֹ־אָבַד
.plateæ faciebus super ei nomen non & ;terra è
מִנִּי־אָרֶץ וְלֹא־שֵׁם לוֹ עַל־פְּנֵי־חוּץ׃
.eum amouebunt orbe de & ;tenebras ad luce de eum Expellent
18 יֶהְדְּפֻהוּ מֵאוֹר אֶל־חֹשֶׁךְ וּמִתֵּבֵל יְנִדֻּהוּ׃
superstes non & ;eius populo in nepos non & ,ei filius Non
19 לֹא נִין לוֹ וְלֹא־נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְאֵין שָׂרִיד
;nouissimi obstupuerunt eius diem Super .eius habitationibus in
20 בִּמְגוּרָיו׃ עַל־יוֹמוֹ נָשַׁמּוּ אַחֲרֹנִים
;iniqui habitacula hæc Veruntamen .horrorem apprehenderunt prisci &
21 וְקַדְמֹנִים אָחֲזוּ שָׂעַר׃ אַךְ־אֵלֶּה מִשְׁכְּנוֹת עַוָּל
.Deum nouit non locus iste &
וְזֶה מְקוֹם לֹא־יָדַע־אֵל׃

CAP. XIX. יט

afficietis dolore Vsquequo :dixit & ,Iiob respondit Et
1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ עַד־אָנָה תּוֹגְיוּן
2 ?sermonibus in me atteretis & ;meam animam
נַפְשִׁי וּתְדַכְּאוּנַנִי בְמִלִּים׃
erubescetis non :me affecistis pudore vicibus decem Iam
3 זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים תַּכְלִימוּנִי לֹא־תֵבֹשׁוּ
morabitur mecum ;errauerim verè etiam Et .mihi eritis indurati
4 תַּהְכְּרוּ־לִי׃ וְאַף־אָמְנָם שָׁגִיתִי אִתִּי תָּלִין
argueritis & ;magnificaueritis me super verò Si .meus error
5 מְשׁוּגָתִי׃ אִם־אָמְנָם עָלַי תַּגְדִּילוּ וְתוֹכִיחוּ
Deus quòd nunc Scitote .meum opprobrium me super
6 עָלַי חֶרְפָּתִי׃ דְּעוּ־אֵפוֹ כִּי־אֱלוֹהַּ
.fecit circuire me super suum rete & ;me peruertit
עִוְּתָנִי וּמְצוּדוֹ עָלַי הִקִּיף׃
non &,vociferauero ;exaudiar non &,iniuriam clamauero En
7 הֵן אֶצְעַק חָמָס וְלֹא אֵעָנֶה אֲשַׁוַּע וְאֵין
super & ;transibo non & ,sepsit meam Semitam .iudicium
8 מִשְׁפָּט׃ אָרְחִי גָדַר וְלֹא אֶעֱבוֹר וְעַל־
.ponet tenebras meis semitis
נְתִיבוֹתַי חֹשֶׁךְ יָשִׂים׃

עָנָה שׂוּם
קָנַץ
sorduimus
טָמָה
Tu qui es vt vir qui rapit
נָגַהּ
obscurabitur
יָצַר
יָעַץ
rete
contra
Deus prædones.
פּוּחַ
Abscondita est
pedica
fugientem huc & illuc
פּוּץ
semen
euentus malus parabitur lateri
membra
eius consilium
habitatrix
nō existente in eo
ramus
מוּל
erit in platea.
proiicient
הָדַף תֵּבֵל נוּד
erit
obstupescent
שָׁמַם
antiquos apprehendit pauor
sunt
eius qui
עָנָה יָגָה
מָלַל
erubescitis subsannare me.
בּוֹשׁ שָׁגָה לוּן
esto quòd
aduersum
linguam vestram;
יָכַח יָדַע
esse impium propter
quod superuenit mihi.
perdidit
aduersum
נָקַף
Si ad Deum propter iniquitatē, si erit in
posuit
שׂוּם

.mei capitis diadema ‖ remouit &, fecit spoliare me desuper meā Gloriam
9 כְּבוֹדִי מֵעָלַי הִפְשִׁיט וַיָּסַר עֲטֶרֶת רֹאשִׁי׃
lignum ‡ sicut proficisci † fecit &, iui &, vndique me Destruet ‡
10 יִתְּצֵנִי סָבִיב וָאֵלַךְ וַיַּסַּע כָּעֵץ
me reputauit &, suum nasum * me super † fecit irasci Et .meam spem
11 תִּקְוָתִי׃ וַיַּחַר עָלַי אַפּוֹ וַיַּחְשְׁבֵנִי
strauerunt ‡ &, eius exercitus venerunt Simul .ipsius angustiatores sicut sibi
12 לוֹ כְצָרָיו׃ יַחַד ׀ יָבֹאוּ גְדוּדָיו וַיָּסֹלּוּ
.mei tabernaculi circuitu ‡ sunt castrametati &, suam viam me super
עָלַי דַּרְכָּם וַיַּחֲנוּ סָבִיב לְאָהֳלִי׃
veruntamen, mei noti &: fecit elongare me desuper † meos Fratres
13 אַחַי מֵעָלַי הִרְחִיק וְיֹדְעַי אַךְ־
mei noti &: mei propinqui * Desierunt .me à sunt alienati
14 זָרוּ מִמֶּנִּי׃ חָדְלוּ קְרוֹבָי וּמְיֻדָּעַי
alienū in ‖ meæ ancillæ &, meæ domus Inquilini . mei sunt obliti
15 שְׁכֵחוּנִי׃ גָּרֵי בֵיתִי וְאַמְהֹתַי לְזָר
meum Seruum .eorum oculis in fui extraneus †; me reputabant
16 תַּחְשְׁבֻנִי נָכְרִי הָיִיתִי בְעֵינֵיהֶם׃ לְעַבְדִּי
.illum deprecabar meo ore ipso in: respondit non &, vocaui
קָרָאתִי וְלֹא יַעֲנֶה בְּמוֹ־פִי אֶתְחַנֶּן־לוֹ׃
filios ad ‡ deprecabar & : meæ vxori erat alienus meus Halitus
17 רוּחִי זָרָה לְאִשְׁתִּי וְחַנֹּתִי לִבְנֵי
,† assurgebam .me in despexerunt iniqui Etiam .mei vteri
18 בִטְנִי׃ גַּם־עֲוִילִים מָאֲסוּ בִי אָקוּמָה
:mei secreti * viri omnes me sunt Abominati .me in ‡ loquebantur &
19 וַיְדַבְּרוּ־בִי׃ תִּעֲבוּנִי כָּל־מְתֵי סוֹדִי
adhæsit mea carne in & , mea pelle In ‖ .me in ‡ sunt versi, amaui † hi &
20 וְזֶה־אָהַבְתִּי נֶהְפְּכוּ־בִי׃ בְּעוֹרִי וּבִבְשָׂרִי דָּבְקָה
,mei Miseremini .meorum dentium pelle in ‡ euasi &; meum os
21 עַצְמִי וָאֶתְמַלְּטָה בְּעוֹר שִׁנָּי׃ חָנֻּנִי
.me in tetigit Dei manus quia, mei amici vos mei miseremini
חָנֻּנִי אַתֶּם רֵעָי כִּי יַד־אֱלוֹהַּ נָגְעָה בִּי׃
?saturabimini nō mea carne de & : Deꝰ sicut, me psequimini quid Vt
22 לָמָּה תִּרְדְּפֻנִי כְמוֹ־אֵל וּמִבְּשָׂרִי לֹא תִשְׂבָּעוּ׃
libro in dabit quis ‡ .mei sermones scriberētur & nunc dabit Quis ‖
23 מִי־יִתֵּן אֵפוֹ וְיִכָּתְבוּן מִלָּי מִי־יִתֵּן בַּסֵּפֶר
petra in perpetuum in † plumbeo &, ferreo stylo In .imprimerētur &
24 וְיֻחָקוּ׃ בְּעֶט־בַּרְזֶל וְעֹפָרֶת לָעַד בַּצּוּר
nouissimò &, viuum meū redemptorē noui ego Et .sculperentur
25 יֵחָצְבוּן׃ וַאֲנִי יָדַעְתִּי גֹּאֲלִי חָי וְאַחֲרוֹן
:hanc contriuerint meam pellē postquā Et .staturū puluerem * super
26 עַל־עָפָר יָקוּם׃ וְאַחַר עוֹרִי נִקְּפוּ־זֹאת
,mihi sum visurus ego Quem .Deum videbo mea carne de &
27 וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ׃ אֲשֶׁר אֲנִי אֶחֱזֶה־לִּי
.meo sinu in mei renes Defecerūt .alienꝰ nō &, viderunt mei oculi &
וְעֵינַי רָאוּ וְלֹא־זָר כָּלוּ כִלְיֹתַי בְּחֵקִי׃
est inuenta verbi ‡ radix † & : eum persequimur cur :dicetis ‡ Quia
28 כִּי תֹאמְרוּ מַה־נִּרְדָּף־לוֹ וְשֹׁרֶשׁ דָּבָר נִמְצָא־
:gladij iniquitates * ira quia, gladij faciebus ‖ à vobis Timete ?me in
29 בִי׃ גּוּרוּ לָכֶם ׀ מִפְּנֵי־חֶרֶב כִּי־חֵמָה עֲוֹנוֹת חָרֶב
.iudicium ‡ quòd sciatis vt
לְמַעַן תֵּדְעוּן שַׁדּוּן׃

CAP. XX. כ

Idcirco :dixit &, Nahamatithes Sophar respondit Et
1 וַיַּעַן צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמַר׃ לָכֵן
2 .me in meum sensum propter ‡ &, me facient respōdere meæ cogitationes
שְׂעִפַּי יְשִׁיבוּנִי וּבַעֲבוּר חוּשִׁי בִי׃
meę intelligētię spiritus & ?audiam meę ignominię correctionē *
3 מוּסַר כְּלִמָּתִי אֶשְׁמָע וְרוּחַ מִבִּינָתִי
hominē esse positum à ‡, seculo à nosti hoc Nónne ‖: mihi respōdebit
4 יַעֲנֵנִי׃ הֲזֹאת יָדַעְתָּ מִנִּי־עַד מִנִּי שִׂים אָדָם
lætitia & :propinquo de † impiorum laus quòd * ?terram super
5 עֲלֵי־אָרֶץ׃ כִּי רִנְנַת רְשָׁעִים מִקָּרוֹב וְשִׂמְחַת
,eius sublimitas cælum in ascenderit Si .‡ momentū ad hypocritæ
6 חָנֵף עֲדֵי־רָגַע׃ אִם־יַעֲלֶה לַשָּׁמַיִם שִׂיאוֹ
finem ‡ in eius stercus Velut .attigerit nubem ad eius caput &
7 וְרֹאשׁוֹ לָעָב יַגִּיעַ׃ כְּגֶלֲלוֹ לָנֶצַח
non &, volabit somnium Sicut ?ille ‡ Vbi :dicent eū Vidētes .peribit
8 יֹאבֵד רֹאָיו יֹאמְרוּ אַיּוֹ׃ כַּחֲלוֹם יָעוּף וְלֹא
† Oculus .nocturna visio sicut vagabitur & :eum inueniet
9 יִמְצָאֻהוּ וְיֻדַּד כְּחֶזְיוֹן לָיְלָה׃ עַיִן
.eius locus eū intuebitur vltra nec ; addet non &, eum vidit
שְׁזָפַתּוּ וְלֹא תוֹסִיף וְלֹא־עוֹד תְּשׁוּרֶנּוּ מְקוֹמוֹ׃
.suam violentiam reddent ‡ eius manus &, mendici placabunt eius Filij
10 בָּנָיו יְרַצּוּ דַלִּים וְיָדָיו תָּשֵׁבְנָה אוֹנוֹ׃

Opibus meis ‖ coronam
סוּר [l]
‡ Destruxit † recedere à me ‡ ab arbore eradicata, & siccata,
נָתַץ [m] נָסַע [n]
† contra * furorem
צוּר [o] סָלַל [p]
‖ ac si essem vnus ex hostibus suis.
‡ eleuauerunt ‡ in
חָנָה [q]
† à * visitare me
‖ vt
גּוּר [r]
† vt
הָיָה [s]
‡ illam propter
† eis
‡ contra * cōsiliarij
מְתֵה [t]
† quos diligebam, ‡ contra ‖ Pelli meę, & carni meæ ‡ cum
שֵׁן [v] חָנַן [x]
רֵעֶה [y]
‖ Vtinam ‡ vtinam
נָתַן [a] מָלַל [b]
† vt sint
חָקַק [c]
חָיָה [d]
* terram
videbunt
רָאָה [e] כָּלָה [f]
‡ vestra intereat vt diceretis † quæ ‡ rei iniquæ ‖ facie * qua irasci facitis me est ex iniquitatibus, quæ dignæ sunt, vt gladio vlciscantur ‡ est
עָוָה [g] יָדַע [h]
עָנָה [i]
faciunt ‡ quia sensus meus est
* Num
יָסַר [k] בִּין [l]
‖ quid tibi respondeam. ‡ ex eo tempore quo positus est homo
* Videlicet † est impij ‡ erit.
נָשָׂא [m]
sterquilinium ‡ sempiternum
נָגַע [n]
‡ est?
† qui
נָדַד [o] חָזָה [p]
cogentur placare pauperes, ‡ reddet qđ rapuit.
רָצָה [q] דָּלַל [r]

puluerem ‡ super † eo cum & :eius occultis ‖ sunt repleta eius Ossa
11 עַצְמוֹתָיו מָלְאוּ עֲלוּמָו וְעִמּוֹ עַל־עָפָר
sub illud celabit *, malum eius ore in dulcuerit Si .iacebit ‖
12 תִּשְׁכָּב׃ אִם־תַּמְתִּיק בְּפִיו רָעָה יַכְחִידֶנָּה תַּחַת
,† illud prohibebit ‡ &: illud derelinquet † nō &, eo super Parcet ‡ .sua lingua
13 לְשׁוֹנוֹ׃ יַחְמֹל עָלֶיהָ וְלֹא יַעַזְבֶנָּה וְיִמְנָעֶנָּה
.est versus * eius visceribus in ‖ eius Panis .sui palati medio in
14 בְּתוֹךְ חִכּוֹ׃ לַחְמוֹ בְּמֵעָיו נֶהְפָּךְ
,deglutiuit Facultatem † .eius interiori ‡ in aspidum Fel
15 מְרוֹרַת פְּתָנִים בְּקִרְבּוֹ׃ חַיִל בָּלַע
aspidum Caput ‡ .Deus eā expellet eius ventre de :eam euomet &
16 וַיְקִאֶנּוּ מִבִּטְנוֹ יֹרִשֶׁנּוּ אֵל׃ רֹאשׁ־פְּתָנִים
:riuulos in videbit Non .viperæ lingua eum occidet :suget
17 יִינָק תַּהַרְגֵהוּ לְשׁוֹן אֶפְעֶה׃ אַל־יֵרֶא בִפְלַגּוֹת
non &, ‡ laborem Restituens † .butyri &, mellis torrētes, flumina
18 נַהֲרֵי נַחֲלֵי דְבַשׁ וְחֶמְאָה׃ מֵשִׁיב יָגָע וְלֹא
.exultabit non &, eius permutationis facultatē velut ‖ :deglutiet
יִבְלָע כְּחֵיל תְּמוּרָתוֹ וְלֹא יַעֲלֹס׃
.eā ædificabit non &, rapuit domū :pauperes ‡ dimisit, allisit Quia
19 כִּי־רִצַּץ עָזַב דַּלִּים בַּיִת גָּזַל וְלֹא יִבְנֵהוּ׃
.‡ euadet nō eius desiderio in †; suo ventre in tranquillus nouit non Quia
20 כִּי ׀ לֹא־יָדַע שָׁלֵו בְּבִטְנוֹ בַּחֲמוּדוֹ לֹא יְמַלֵּט׃
parturiet * non propterea :eum comedendum ad superstes ‡ Non
21 אֵין־שָׂרִיד לְאָכְלוֹ עַל־כֵּן לֹא־יָחִיל
:ei erit angustia, suam sufficientiam replendo In ‖ .eius bonum
22 טוּבוֹ׃ בִּמְלֹאות שִׂפְקוֹ יֵצֶר לוֹ
replendum ad ‡ fuerit † .eum inuadet laborantis ‡ manus omnis
23 כָּל־יַד עָמֵל תְּבוֹאֶנּוּ׃ יְהִי ׀ לְמַלֵּא
eū super ‖ pluere faciet & : sui nasi † iram * eū in mittet, suū ventrē
בִטְנוֹ יְשַׁלַּח־בּוֹ חֲרוֹן אַפּוֹ וְיַמְטֵר עָלֵימוֹ
arcus ‡ eum pertransibit :ferri armatura ab Fugiet .eius carne in
24 בִּלְחוּמוֹ׃ יִבְרַח מִנֵּשֶׁק בַּרְזֶל תַּחְלְפֵהוּ קֶשֶׁת
eiꝰ felle de fulgur ‡ &, † corpore de exiuit &, † Eduxit .æris *
25 נְחוּשָׁה׃ שָׁלַף וַיֵּצֵא מִגֵּוָה וּבָרָק מִמְּרֹרָתוֹ
:eius occultis in abscondita tenebra Omnis * .terrores eū super .exibit
26 יַהֲלֹךְ עָלָיו אֵמִים׃ כָּל־חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפּוּנָיו
.eiꝰ tabernaculo in superstes affligetur .sufflatus non ignis eum peredet
תְּאָכְלֵהוּ אֵשׁ לֹא־נֻפָּח יֵרַע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ׃
.eum in insurgens † terra & :eius inquitatem cæli Reuelabunt
27 יְגַלּוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ׃
‡ Hæc .eius nasi ‡ die in fluentes *: eius domus fructus ‖ Migrabit
28 יִגֶל יְבוּל בֵּיתוֹ נִגָּרוֹת בְּיוֹם אַפּוֹ׃ זֶה ׀
.Deo à eius eloquij hæreditas &, Deo à impij hominis pars 29
חֵלֶק־אָדָם רָשָׁע מֵאֱלֹהִים וְנַחֲלַת אִמְרוֹ מֵאֵל׃

CAP. XXI. כא

audiendo Audite :dixit &, Iob respondit Et
1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ
,me Ferte .vestræ consolationes † hoc sit &; meum sermonem 2
מִלָּתִי וּתְהִי־זֹאת תַּנְחוּמֹתֵיכֶם׃ שָׂאוּנִי 3
hominē ad ego Num .subsannes me loqui post ‡ & :loquar ego &
4 וְאָנֹכִי אֲדַבֵּר וְאַחַר דַּבְּרִי תַלְעִיג׃ הֶאָנֹכִי לְאָדָם
?meus spiritus abbreuiabitur ‡ non cur si & ?meum eloquium *
שִׂיחִי וְאִם־מַדּוּעַ לֹא־תִקְצַר רוּחִי׃
.os super manum ponite &, obstupescite &, me ad Respicite
5 פְּנוּ־אֵלַי וְהָשַׁמּוּ וְשִׂימוּ יָד עַל־פֶּה׃
meam carnem apprehendit & : sum attonitus &, sum recordatus si ‖ Et
6 וְאִם־זָכַרְתִּי וְנִבְהָלְתִּי וְאָחַז בְּשָׂרִי
etiam ‡, senuerunt, vixerunt impij Cur .tremor
7 פַּלָּצוּת׃ מַדּוּעַ רְשָׁעִים יִחְיוּ עָתְקוּ גַּם־
:eis cum eorū facies ad † stabile eorum Semen ?robore ‡ sunt roborati
8 גָּבְרוּ חָיִל׃ זַרְעָם נָכוֹן לִפְנֵיהֶם עִמָּם
,pauore à pax * eorum Domus .eorum oculis in eorū germina &
9 וְצֶאֱצָאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם׃ בָּתֵּיהֶם שָׁלוֹם מִפָּחַד
non &, grauidauit eius Bos .eos super Dei virga † non &
10 וְלֹא שֵׁבֶט אֱלוֹהַּ עֲלֵיהֶם׃ שׁוֹרוֹ עִבַּר וְלֹא
.sterilescet ‡ non &, eius vacca saluabit ‖ :extra semen proiecit
יַגְעִל תְּפַלֵּט פָּרָתוֹ וְלֹא תְשַׁכֵּל׃
.subsilient * eorum nati & :suos paruulos pecus ‡ velut Emittent †
11 יְשַׁלְּחוּ כַצֹּאן עֲוִילֵיהֶם וְיַלְדֵיהֶם יְרַקֵּדוּן׃
vocem ‡ ad lætabuntur & : cithara &, tympano in † Eleuabunt
12 יִשְׂאוּ כְּתֹף וְכִנּוֹר וְיִשְׂמְחוּ לְקוֹל
sepulchrum momento in * &, suos dies bono in vetustate Terent ‡ .organi
13 עוּגָב׃ יְבַלּוּ בַטּוֹב יְמֵיהֶם וּבְרֶגַע שְׁאוֹל
.descendent
יֵחָתּוּ׃

‖ peccatis adolescētię † peccatum ‡ terram ‖ requiescet. Quando dulcescebat * abscondebat
רוּעַ [s]
‡ Parcebat illi, † relinquebat ‡ prohibebat † ne manifestaretur aliis ‖ quē comedit * vertetur in escam malam. ‡ interioribus † Substantiam quā ‡ Venenum
יָרַשׁ [s] רָאָה [t]
† Restituet ‡ aliorū,
שׁוּב [v]
‖ in substantia
confregit homines, ‡ eos
בָּנָה [x]
qui prosperatur eos qui egressi sunt de † secundū desideriū ‖ quisquam ‡ erit ei * multiplicabitur
שָׁלָה [y] חוּל [z]
‖ Cum repletus fuerit ad * eius qui laborauit veniet ei. † Quum ‡ ei
יָצַר [a] בּוֹא [b]
* Deus † furoris ‖ ęgritudines malas
חָרָה [c]
‡ armis ferreis ‡ sagitta * ærei. † iaculator sagittā † eius, ‡ ferrū instar fulguris exiuit. Ibunt * Omnes tenebrę absconditæ sunt deuorabit inextinguibilis † odio habebit
נָפַח [d] גָּלָה [e] קוּם [f]
‖ è loco suo * & erit vt aqua fluens ‡ furoris ‡ est
עָנָה [g]
† pro consolationibus erga me vestris.
מָלַל [h] נָשָׂא [i]
‡ postquam locutus fuero * tātū sermonē meū dirigo ? Et cum videam plagas meas, ‡ angustiis afficietur
שׂוּחַ [k]
שָׁמֵם [l] שׂוּם [m]
‖ quando recordor, terreor, ‡ &
חָיָה [n]
‡ substantia? † fuit coram eis.
* fuerunt in pace à timore,
יָצָא [o]
† est
‖ peperit ‡ abortiuit.
פָּרָה [p]
† Emiserunt ‡ pecudes * saltauerunt.
† vocem ‡ sonum
נָשָׂא [q] תָּפַף [r]
‡ Consument * quietè ad
כלו ק
בָּלָה [s] נָחַת [t]

.volumus non tuarū viarū scientiā & ;nobis à recede ,Deo dixerūt Et
nolumus.
14 וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חָפָצְנוּ׃
occurrerimus † ꝙ capiem⁹ utilitatis † quid & ?ei seruiam⁹ quòd Saddai Quid
est omnipotens, † prodest ‡ oremus
15 מַה־שַּׁדַּי כִּי־נַעַבְדֶנּוּ וּמַה־נּוֹעִיל כִּי נִפְגַּע־
יָעַל[u]
impiorum consilium :eorū bonum eorū manu in ‡ non En ?eo in
eum? ‡ est
16 בּוֹ׃ הֵן לֹא בְיָדָם טוּבָם עֲצַת רְשָׁעִים
יָעַץ[x]
veniet &,extinguetur impiorum lucerna Quoties .me à fuit longè
17 רָחֲקָה מֶנִּי׃ כַּמָּה נֵר־רְשָׁעִים יִדְעָךְ וְיָבֹא
בּוֹא[y]
palea sicut Erunt .suo naso in partietur dolores :eorū exitiū eos super
contritio ,diuidet eis Deus in furore
18 עָלֵימוֹ אֵידָם חֲבָלִים יְחַלֵּק בְּאַפּוֹ׃ יִהְיוּ כְּתֶבֶן
abdet * Deus .turbo eam est furatus ‖ gluma sicut & ;venti facies ad
coram vento ‖ quā rapuit * reseruabit
19 לִפְנֵי־רוּחַ וּכְמֹץ גְּנָבַתּוּ סוּפָה׃ אֱלוֹהַּ יִצְפֹּן־
eius oculi Videbunt .sciet & ,eum ad † reddet :eius robur eius filiis
dolorem † ei,
20 לְבָנָיו אוֹנוֹ יְשַׁלֵּם אֵלָיו וְיֵדָע׃ יִרְאוּ עֵינָו
רָאָה[z]
eius voluntas quæ Nam ‡ .bibet Saddai † furore de & :suum infortunium ‡
‡ contritionē suam, † omnipotentis ‡ Quid enim complacentiæ erit ei ‡ dimidiatus est.
21 כִּידוֹ וּמֵחֲמַת שַׁדַּי יִשְׁתֶּה׃ כִּי מַה־חֶפְצוֹ
.sunt dimidiati † eius mensium numerus Et ?se post sua domo in
בְּבֵיתוֹ אַחֲרָיו וּמִסְפַּר חֳדָשָׁיו חֻצָּצוּ׃
?iudicabit excelsos ipse & * ,scientiam docebit Deū Nunquid
*qui
22 הַלְאֵל יְלַמֶּד־דָּעַת וְהוּא רָמִים יִשְׁפּוֹט׃
יָדַע[a] רוּם[b]
.pacific⁹ & ,quietus ipse tot⁹ ,suæ integritatis fortitudine in morietur Iste
perfectionis suæ, ac si esset totus
23 זֶה יָמוּת בְּעֶצֶם תֻּמּוֹ כֻּלּוֹ שַׁלְאֲנַן וְשָׁלֵיו׃
תָּמַם[c] שָׁלָה[d]
.irrigabitur † eius ossa medulla & ;lacte sunt plena eius Mulctralia ‡
‡ Vbera † irrigabuntur. ‡ bonum.
24 עֲטִינָיו מָלְאוּ חָלָב וּמֹחַ עַצְמוֹתָיו יְשֻׁקֶּה׃
.bono in ‡ comedit non & ;amaro animo in morietur iste Et
25 וְזֶה יָמוּת בְּנֶפֶשׁ מָרָה וְלֹא־אָכַל בַּטּוֹבָה׃
מוּת[e] מָרַר[f]
.eos super operiet vermis & ;iacebunt puluerem ‡ super Pariter
‡ terram
26 יַחַד עַל־עָפָר יִשְׁכָּבוּ וְרִמָּה תְּכַסֶּה עֲלֵיהֶם׃
רָמַם[g]
me aduersum molimina † & ,vestras cogitationes noui En
† cogitationes quas
27 הֵן יָדַעְתִּי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וּמְזִמּוֹת עָלַי
זָמַם[h]
vbi & ?liberalis ‡ domus † vbi ,dicetis Nam .excogitabitis iniquè
cogitatis. Quia dicitis † est ‡ principis
28 תַּחְמֹסוּ׃ כִּי תֹאמְרוּ אַיֵּה בֵית־נָדִיב וְאַיֵּה
interrogastis non Nunquid ?impiorum habitaculorū tabernaculū
29 אֹהֶל מִשְׁכְּנוֹת רְשָׁעִים׃ הֲלֹא שְׁאֶלְתֶּם
exitij ‡ die in Quia ?dissimulabitis † nō eorū signa & ?viā ‖ transeuntes *
* de me ‖ per ‡ quæ dixerunt vobis de iustitia mea † negabitis. ‡ cōtritionis ‖ ne attingat eum contritio; * irarum, ad quem ducentur alij, ipse prohibebitur.
30 עֹבְרֵי דָרֶךְ וְאֹתֹתָם לֹא תְנַכֵּרוּ׃ כִּי לְיוֹם אֵיד
nunciabit Quis .inducentur furorū * die in ‖;malus prohibebitur
31 יֵחָשֶׂךְ רָע לְיוֹם עֲבָרוֹת יוּבָלוּ׃ מִי־יַגִּיד
רוּעַ[i] נָגַד[k]
ipse Et .‡ ei reddet quis ‖ fecit ipse Et ?† eius viam eius facies super ‡
‡ coram eo † malā? ‖ mala, & ‡ secūdum opera eius?
32 עַל־פָּנָיו דַּרְכּוֹ וְהוּא־עָשָׂה מִי יְשַׁלֶּם־לוֹ׃ וְהוּא
cespites † ei Dulcuerunt .vigilabit aceruo super ‖ & ,ducetur sepulchra † ad
† vnum è sepulchris ‖ in tumulo iugiter manebit. † valles * vt ibi sepeliretur ‡ oēs homines * ad mortem ‡ eorum qui mortui sunt antè eum † est ‡ in ‖ responsiones vestræ remanēt mendacium?
33 לִקְבָרוֹת יוּבָל וְעַל־גָּדִישׁ יִשְׁקוֹד׃ מָתְקוּ־לוֹ רִגְבֵי
† non eius facies ad ‡ & ,* trahet hominem omnem ‡ se post & * ,torrentis
נָחַל וְאַחֲרָיו כָּל־אָדָם יִמְשׁוֹךְ וּלְפָנָיו אֵין
:vanum ‡ me consolabimini quomodo Et .numerus
34 מִסְפָּר׃ וְאֵיךְ תְּנַחֲמוּנִי הָבֶל
?præuaricatio remansit vestris responsionibus ‖ &
וּתְשׁוּבֹתֵיכֶם נִשְׁאַר־מָעַל׃

CAP. XXII. כב

:dixit & ,Temanites Eliphaz respondit Et
1 וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּמָנִי וַיֹּאמַר׃
עָנָה[l] sibiipsi intelligens
.agens prudenter se super proderit sed ? vir proderit Deo Nunquid
2 הַלְאֵל יִסְכָּן־גָּבֶר כִּי־יִסְכֹּן עָלֵימוֹ מַשְׂכִּיל׃
quòd ,lucrum si ‡ & ?iustificeris quòd ,Saddai † voluntas Nunquid
† omnipotentis est, ‡ nunquid vtilitas est ei, *disputabit tecum,
3 הַחֵפֶץ לְשַׁדַּי כִּי תִצְדָּק וְאִם־בֶּצַע כִּי־
veniet :te arguet * tui timore præ Nunquid ?tuas vias perficias
4 תַתֵּם דְּרָכֶיךָ׃ הֲמִיִּרְאָתְךָ יֹכִיחֶךָ יָבוֹא
תָּמַם[m] ‡ magna est ‖ est
finis ‖ non & ,multa ‡ tua malitia Nōnne ?iudicium in tecum
5 עִמְּךָ בַּמִּשְׁפָּט׃ הֲלֹא רָעָתְךָ רַבָּה וְאֵין־קֵץ
רָבַב[n] קָצַץ[o] ‡ Pignus enim accepisti à fratribus tuis
,gratis tuos fratres pignus in capies Etenim ‡ ?tuis iniquitatibus
6 לַעֲוֺנֹתֶיךָ׃ כִּי־תַחְבֹּל אַחֶיךָ חִנָּם
עָוָה[p]
.facies * spoliare nudorum vestes &
וּבִגְדֵי עֲרוּמִּים תַּפְשִׁיט׃
* fecisti. propinare fecisti, † prohibuisti
.panem prohibebis † famelico à & ,propinabis lasso aquam Non
7 לֹא־מַיִם עָיֵף תַּשְׁקֶה וּמֵרָעֵב תִּמְנַע־לָחֶם׃
† est ‡ acceptor personarum
.ea in sedebit faciebus acceptus ‡ & ;terra ei † brachij viro Et
8 וְאִישׁ זְרוֹעַ לוֹ הָאָרֶץ וּנְשׂוּא פָנִים יֵשֶׁב בָּהּ׃
פָּנָה[q] vacuas ‡ contrita sunt à te;
.contundetur ‡ pupillorum brachia & ,vacuè dimisisti Viduas
9 אַלְמָנוֹת שִׁלַּחְתָּ רֵיקָם וּזְרֹעוֹת יְתֹמִים יְדֻכָּא׃
‡ in circuitibus tuis sunt ‖ timor
.subito pauor ‖ te terruit & ,laquei tui circuitus ‡ Propterea
10 עַל־כֵּן סְבִיבוֹתֶיךָ פַחִים וִיבַהֶלְךָ פַּחַד פִּתְאֹם׃
† tenebræ venerunt super te, vt non videas, & multitudo ‡ operuit
.te operiet ‡ aquarum redundantia & ,videbis non ,obscuritas † Vel
11 אוֹ־חֹשֶׁךְ לֹא־תִרְאֶה וְשִׁפְעַת־מַיִם תְּכַסֶּךָּ׃

quia ,stellarum caput ‡ vide & ?cælorum sublimitate in Deus Nōnne
sublimior est cælo? ‡ summitatem
12 הֲלֹא־אֱלוֹהַּ גֹּבַהּ שָׁמָיִם וּרְאֵה רֹאשׁ כּוֹכָבִים כִּי־
per Nunquid ?Deus nouit quid ,dixisti Et .sunt excelsæ
13 רָמּוּ׃ וְאָמַרְתָּ מַה־יָּדַע אֵל הַבְעַד
רוּם[r]
:† videat non & ‡ ,ei absconsio * nubes ‖ ?iudicabit caliginem
‖ Nunquid * sunt ‡ vt † nos
14 עֲרָפֶל יִשְׁפּוֹט׃ עָבִים סֵתֶר־לוֹ וְלֹא יִרְאֶה
seculi semitam Nunquid ?perambulabit cælorum ambitum † &
† per lineā quæ circuit cœlū, ambulat?
15 וְחוּג שָׁמַיִם יִתְהַלָּךְ׃ הַאֹרַח עוֹלָם
?iniquitatis † viri calcauerunt quam ,obseruabis ‡
‡ obseruasti in corde tuo, † iniqui?
חצי הספר
תִּשְׁמוֹר אֲשֶׁר דָּרְכוּ מְתֵי־אָוֶן׃
מָתָה[s] † erat · ‡ in
‡ est diffusus Fluuius . tempus † non & ,sunt succisi Qui
16 אֲשֶׁר־קֻמְּטוּ וְלֹא־עֵת נָהָר יוּצַק
quid & ,nobis à recede ,Deo Dicentes ‡ .eorum fundamento
‡ Qui dicunt
17 יְסוֹדָם׃ הָאֹמְרִים לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וּמַה־
,bono eorum domos impleuit ipse Et ?eis Saddai * operabitur
* omnipotens
18 יִּפְעַל שַׁדַּי לָמוֹ׃ וְהוּא מִלֵּא בָתֵּיהֶם טוֹב
.me à est factum longè impiorum consilium &
וַעֲצַת רְשָׁעִים רָחֲקָה מֶנִּי׃
יָעַץ[t]
.eos subsannabit innocens & :lætabuntur & ,iusti Videbunt
19 יִרְאוּ צַדִּיקִים וְיִשְׂמָחוּ וְנָקִי יִלְעַג־לָמוֹ׃
רָאָה[v] נָקָה[x]
eorum ‡ residuum & ,nostra subsistentia † fuit succisa non Si ‡
‡ Quando † substātia ‡ impiorum
20 אִם־לֹא נִכְחַד קִימָנוּ וְיִתְרָם
קוּם[y]
:habeto pacem & ,eo cum quæso Assuesce ?ignis deuorauit
21 אָכְלָה אֵשׁ׃ הַסְכֶּן־נָא עִמּוֹ וּשְׁלָם
,legem eius ore ex quæso Accipe .bonus tuus prouentus eis in †
† per ea veniet tibi bonum.
22 בָּהֶם תְּבוֹאַתְךָ טוֹבָה׃ קַח־נָא מִפִּיו תּוֹרָה
לָקַח[z] יָרָה[a]
ad fueris conuersus Si .tuo corde in eius eloquia pone &
23 וְשִׂים אֲמָרָיו בִּלְבָבֶךָ׃ אִם־תָּשׁוּב עַד־
שׂוּם[b]
.tuis tentoriis ‡ à iniquitatem elongabis :ædificaberis ,Saddai †
† omnipotentem, ‡ tabernaculo tuo.
שַׁדַּי תִּבָּנֶה תַּרְחִיק עַוְלָה מֵאָהֳלֶךָ׃
. Ophir torrentes petra in ‡ & ,munitionem puluerem super pone * Et
* pones super terrā ‡ instar petræ torrētium aurum
24 וְשִׁית־עַל־עָפָר בָּצֶר וּבְצוּר נְחָלִים אוֹפִיר׃
. tibi fortitudinum ‖ argentū & ,tua munitio omnipotēs Eritque
‖ erit in fortitudine
25 וְהָיָה שַׁדַּי בְּצָרֶיךָ וְכֶסֶף תּוֹעָפוֹת לָךְ׃
יָעַף[c] † omnipotentem
Deum ad eleuabis & ,delectaberis Saddai † super tunc Quia
26 כִּי־אָז עַל־שַׁדַּי תִּתְעַנָּג וְתִשָּׂא אֶל־אֱלוֹהַּ
נָשָׂא[d] ‡ faciem tuam.
.reddes tua vota & ,te exaudiet & ,eum ad Orabis .tuas facies ‡
27 פָּנֶיךָ׃ תַּעְתִּיר אֵלָיו וְיִשְׁמָעֶךָּ וּנְדָרֶיךָ תְשַׁלֵּם׃
splenduit tuas vias super & ,tibi erit firmus & ,sermonē decernes Et
splendescet
28 וְתִגְזַר־אֹמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל־דְּרָכֶיךָ נָגַהּ
demissum & :exaltatio ‡ ,dices & ,† se humiliauerint Cùm .lumen
† impij, ‡ excellens sum, & humilem
29 אוֹר׃ כִּי־הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר גֵּוָה וְשַׁח
שָׁחַח[e]
liberabitur & ,innocens insulam ‡ Liberabit .‖ saluabit oculis
‖ Deus. ‡ habitatores insulæ * habitator insulæ mundicia manuū
30 עֵינַיִם יוֹשִׁעַ׃ יְמַלֵּט אִי־נָקִי וְנִמְלַט
.tuarum volarum puritate in *
בְּבֹר כַּפֶּיךָ׃
כָּפַף[f]

CAP. XXIII. כג

exacerbatio hodie Etiam :dixit & ,Iob respondit Et
in amaritudine est
1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ גַּם־הַיּוֹם מְרִי
מָרָה[g] ‡ plaga
.meum gemitum super est aggrauata mea manus ‡ :meum eloquium
2 1 שִׂיחִי יָדִי כָּבְדָה עַל־אַנְחָתִי׃
שׂוּחַ[h] Vtinam
.eius locū ad vsque venirem ;eū inuenirem & ,scirem dabit Quis
3 2 מִי־יִתֵּן יָדַעְתִּי וְאֶמְצָאֵהוּ אָבוֹא עַד־תְּכוּנָתוֹ׃
coram eo *argumentis.
.correptionibus * replerem meū os & ,iudiciū eius facies ad Disponerem
4 3 אֶעֶרְכָה לְפָנָיו מִשְׁפָּט וּפִי אֲמַלֵּא תוֹכָחוֹת׃
יָכַח[i]
diceret quid † intelligerē & :mihi responderet ‡ eloquia Scirem
‖ quæ † quicquid
5 4 אֵדְעָה מִלִּים יַעֲנֵנִי וְאָבִינָה מַה־יֹּאמַר
יָדַע[k] מָלַל[l]
.Non ?mecum disceptabit potentia multa in Nunquid .mihi
6 5 לִי׃ הַבְּרָב־כֹּחַ יָרִיב עִמָּדִי לֹא
כּוֹחַ[m] רוּב[n] * vires, vt stem coram eo. ‡ disputat
:eo cum arguens ‡ rectus Ibi .* me in ponet ipse Veruntamen
7 6 אַךְ־הוּא יָשִׂם בִּי׃ שָׁם יָשָׁר נוֹכָח עִמּוֹ
שׂוּם[o] יָכַח[p]
,ibo ante En ‖ .me iudicante à perpetuum in liberarer &
‖ Si ad orientē iero, ‡ erit: & si ad occidentem, ‡ Si ad aquilonem quando operatur ipse
8 וַאֲפַלְּטָה לָנֶצַח מִשֹּׁפְטִי׃ הֵן קֶדֶם אֶהֱלֹךְ
,ipsum faciendo in Sinistram ‡ .eum intelligā non & ,retro & :ipse ‡ nō &
9 7 וְאֵינֶנּוּ וְאָחוֹר וְלֹא־אָבִין לוֹ׃ שְׂמֹאול בַּעֲשֹׂתוֹ
עָשָׂה[q]
viam nouit Quia .videbo non & ,dextram operiet * :videbo non &
* abscondet se in meridie, † quæ est mecum.
10 8 וְלֹא־אָחַז יַעְטֹף יָמִין וְלֹא אֶרְאֶה׃ כִּי־יָדַע דֶּרֶךְ
apprehēdit eius gressū In .egrediar aurū sicut ,me probauit .me apud †
Si probauerit
11 9 עִמָּדִי בְּחָנַנִי כַּזָּהָב אֵצֵא׃ בַּאֲשֻׁרוֹ אָחֲזָה
‖ declinaui. A præcepto
,eius labiorū Præceptum .declinabo ‖ non & ,seruaui eius Viam .me⁹ pes
12 10 רַגְלִי דַּרְכּוֹ שָׁמַרְתִּי וְלֹא־אָט׃ מִצְוַת שְׂפָתָיו
יָצָא[s] צָוָה[s] ‖ recessi, more
.eius oris eloquia abscondi meo statuto à :deseram ‖ non &
11 וְלֹא אָמִישׁ מֵחֻקֵּי צָפַנְתִּי אִמְרֵי־פִיו׃
מוּשׁ[t] חָקַק[v]

,desiderauit ‡eius anima & ?eum auertet† quis & ,vno in ipse Et
14 †והוא באחד ומי [x]ישיבנו ונפשו [y]אותה
. eo cum ‖multa hæc sicut & :meũ*statutum reddet‡ Quia . fecit &
15 ויעש׃ †כי ישלים חקי [z]וכהנה רבות עמו׃
. eo ab timebo & ,intelligam :terrebor eius faciebus† à Idcirco
16 †על־כן מפניו אבהל אתבונן ואפחד ממנו׃
Quoniam .me terruit sadai‡& :meũ cor emolliuit Deus Et
17 †ואל [a]הרך לבי ושדי הבהילני׃ †כי־
.caliginẽ operuit meis faciebus‖à & :obscuritatis faciebus à sum excisus nõ
לא נצמתי מפני־חשך ומפני כסה־אפל׃

vnus est, †redire faciet eũ retrorsum: & voluntas ‡desiderat, & facit.
[x]שוב [y]אוה [z]רבב
‡reddit quod *erat mihi: & similia his ‖sunt †facie ‡omnipotens
[a]רכך
propter tenebras: ‖facie mea

CAP. XXIIII. כד

nõ eũ scientes & :tempora sunt occultata non sadai à Cur
1 †מדוע משדי לא־נצפנו עתים וידעו לא־
,rapuerunt gregem ,attingẽt Terminos ?eius dies viderunt
2 [b]חזו ימיו׃ †גבולת [c]ישיגו עדר גזלו
bouẽ accipiẽt† pignus in :ducent pupillorum Asinum . pauerunt &
3 וירעו׃ †חמור יתומים ינהגו יחבלו שור
latuerunt pariter :via de egenos facient Diuertere . viduæ
4 אלמנה׃ †[d]יטו [e]אביונים מדרך יחד חבאו
sunt egressi deserto in onagri† Ecce . terræ humiles
5 עניי־ארץ׃ †הן פראים במדבר יצאו
.pueris‡ panis ei solitudo :rapinam ad mane surgẽtes ,suũ opꝰ ad
בפעלם משחרי לטרף ערבה לו לחם לנערים׃
.facient tardare† impij vineã & :demetent eius pabulum agro In
6 †בשדה בלילו יקצורו וכרם רשע ילקשו׃
operimentũ*non & :vestimẽto absque faciẽt‡pernoctare Nudum
7 †ערום [f]ילינו מבלי לבוש ואין [g]כסות
absque & :madefient† montium inundatione Ab .frigore in
8 בקרה׃ †מזרם הרים ירטבו ומבלי
:pupillum vbere ab Rapient‡ .petram sunt amplexati protectione‖
9 מחסה חבקו־צור׃ †יגזלו משד יתום
absq; fecerunt ambulare Nudum .pignus accipiẽt pauperẽ super &
10 ועל־[h]עני יחבלו׃ †ערום הלכו בלי
suos muros Inter .manipulũ tulerunt famelicis†& :vestimento
11 לבוש ורעבים [i]נשאו עמר׃ †בין שורתם
. sitiuerunt & ,calcauerunt torcularia :oleum exprimẽt
יצהירו יקבים דרכו ויצמאו׃
Deus & :vociferabitur occisorum‡anima & ,gement viri vrbe De
12 †מעיר [k]מתים ינאקו ונפש־חללים תשוע ואלוה
,luminis rebelles inter fuerunt Ipsi . insulsum ponet* non
13 לא־[l]ישים תפלה׃ †המה [m]היו במרדי־אור
. eius semitis in sederunt† nec :eius vias cognouerunt non
לא־[n]הכירו דרכיו ולא ישבו בנתיבתיו׃
:egenum & ,pauperem interficiet ,homicida surget luce In
14 †לאור יקום רוצח יקטל־עני [o]ואביון
obseruauit adulteri oculus Et . fur tanquam erit nocte in &
15 ובלילה יהי כגנב׃ †ועין נאף שמרה
faciẽ absconsionẽ & :oculus me aspiciet Non :dicendo ,crepusculum
נשף לאמר לא־תשורני עין וסתר פנים
signauerunt die ‡ ,domos tenebra‡ in Fodit . ponet
16 ישים׃ †חתר בחשך בתים יומם חתמו־
. lucem cognouerunt non ,sibi
למו לא־ידעו אור׃
agnouerit cùm .mortis vmbra‡ eis † mane pariter Quia
17 †כי יחדו בקר למו צלמות כי יכיר
,aquarum facies super ipse ‡ Leuis .†mortis vmbræ terrores*
18 בלהות צלמות׃ †קל־הוא על־[p]פני־מים
.vinearum viam respiciet non :terra in eorum pars maledicetur
תקלל חלקתם בארץ לא־יפנה דרך כרמים׃
sepulchrum†,niuis aquas rapient * calor etiam Siccitas‡
19 †ציה גם־חם יגזלו [q]מימי־שלג שאול
.vermis eiꝰ dulcore capietur ,miseratio ipsius‡ Obliuiscetur .peccauerunt‡
20 חטאו׃ †ישכחהו רחם מתקו רמה
.iniquitas * lignum vt ,confringetur & :memorabitur non Adhuc
עוד לא־יזכר ותשבר כעץ עולה׃
. benefaciet‡non viduæ & :pareret ne ,sterilem Frangens†
21 †רעה עקרה לא תלד ואלמנה לא ייטיב׃
credidit non & ,‡stetit :sua potentia in fortes traxit Et
22 †ומשך אבירים [s]בכחו יקום ולא־יאמין
eius oculi‖& :‡innitetur & ,fiducia ad†ei Dabit . vitis in*
23 בחיין׃ †יתן־לו לבטח וישען ועיניהו
,ipse† non & ,paululum se Sustulerunt .*,eorum vias super‡
24 על־דרכיהם׃ †[t]רומו מעט ואיננו
.succidẽtur spicæ caput†sicut & :claudẽtur oẽs sicut ,sunt humiliati‡&
והמכו ככל יקפצון וכראש שבלת ימלו׃

ab omnipotente † eum
attigerunt alienos,
[b]חזה [c]נשג
duxerunt in domũ suam: †acceperunt
fecerunt pauperes
[d]נטה [e]אבה
† vt
à deserto est sibi ‡ & filiis.
segetes suas messuerunt: †tardè vindemiauerunt.
‡ fecerũt pauperem * fuit
[f]לון [g]כסה
†madefacti sunt pauperes: ‖operimento ‡Rapuerunt impij acceperunt
[h]ענה
† à
[i]נשא
fecerunt
clamãt ad Dominũ, ‡ eorum qui occiduntur clamat:
[k]מתה
* prohibet eorum opera.
[l]שום [m]היה
† steterunt
[n]נכר [o]אבה
in abscõdito faciem
Foderunt ‡tenebris ‡ quas in
† erit ‡ vt * quilibet eorum † erunt eis.
‡est, vt quod natat in superficie
[p]פנה
‡ Sicut æstus *rapiunt †sic
[q]יום
‡eos qui ‡eius amicus, dulcedinẽ sentiet ex eo ‡ iniquus.
†Qui cõfregit vxorem ‡ benefecit.
[r]ילד
‡ aduersum eos,
[s]כוח
*vitæ suæ quispiam ex eis. †munera, vt habitet confidẽter, ‡ ei ne sibi noceat: ‖tamen ‡ erunt * vt eis insidientur. Recesserunt †fuerunt coram eis, ‡ paupertate cõficientur
[t]רמם
‖summitas
[v]מול

†est vt dico nunc,
nihilum ad ponet & :me faciet mẽtiri quis ,vbinã† non si Et
25 †ואם־לא אפו מי יכזיבני וישם לאל
? meum sermonem
[x]מלתי׃

[x]מלל

CAP. XXV. כה

,Dominium : dixit & ,Suchites Bildad respondit Et
1 †[y]ויען בלדד השחי ויאמר׃ †המשל
est Nunquid .suis excelsis in pacem faciens :eo cum †timor &
2 ופחד עמו עשה שלום במרומיו׃ †היש
? eius lux stabit non quem super Et ?eius agminibus numerus
3 מספר לגדודיו ועל־מי לא־יקום אורהו׃
quomodo & ?Deo cum homo iustificabitur quomodo Et
4 †ומה־יצדק אנוש עם־אל ומה־
non & ,lunam ad vsque Ecce ?muliere*natus erit mundus
5 יזכה ילוד אשה׃ †הן עד־ירח ולא
quia Etiam† .eius oculis in sunt mũdæ nõ stellę & :tabernaculũ ponet
6 יאהיל וכוכבים לא־[z]זכו בעיניו׃ †אף כי־
? vermis hominis filius & ,vermis homo
אנוש רמה ובן־אדם תולעה׃

[y]ענה
†est
militibus
*ex
illuminabit: †Quanto magis
[z]זכך

CAP. XXVI. כו

non cui†?es auxiliatus Cui :dixit & ,Iiob respondit Et
1 †[a]ויען איוב ויאמר׃ †מה־עזרת ללא־
nõ cui†?cõsuluisti Cui ?fortitudo*non‡brachio Saluasti ?potẽtia ‡
2 [b]כח הושעת זרוע לא־[c]עז׃ †מה־יעצת ללא
3 Cui ?fecisti scire multitudinem in essentiam‡& :sapientia‡
4 חכמה [d]ותושיה לרב [e]הודעת׃ †את־מי
? te à exiuit cuius anima & :sermones annunciasti
[f]הגדת [g]מלין ונשמת־מי יצאה ממך׃
.eorum habitatores‡& ,aquis sub de formabuntur Mortui †
5 †הרפאים יחוללו מתחת מים ושכניהם׃
. perditioni operimentũ * non & :eo coram infernus‡ Nudus
6 †ערום שאול נגדו ואין [h]כסות לאבדון׃
super terram suspendens :vacuum super aquilonem Extendens
7 †נטה צפון על־תהו תלה ארץ על־
nubes est scissa non & :suis nubibꝰ in aquas Ligans . nihilum
8 בלימה׃ †צרר־מים בעביו ולא־נבקע ענן
.suam nubẽ illud super expandit :solij facies Tenens . eis sub
9 תחתם׃ †מאחז פני־כסה פרשז עליו עננו׃
perfectionẽ ad vsq; :aquarum facies super descripsit circino Statutum
10 †[i]חק [k]חג על־פני־מים עד־[l]תכלית
admirabũtur & :cõterentur‡ cœli Columnæ .obscuritate‡cum lucis
11 אור עם־חשך׃ †עמודי שמים [m]ירופפו ויתמהו
sua intelligẽtia in & :mare scidit*eius potẽtia In .eiꝰ increpatiõe ab
12 מגערתו׃ †בכחו רגע הים ובתבונתו
formauit ,pulchritudo cœli‡ eius spiritu In .superbiam†percussit
13 מחץ רהב׃ †ברוחו שמים שפרה חללה
,eius viarum ‖partes ,hæc Ecce .fugacem serpentẽ eius manus
14 ידו נחש ברח׃ †הן־אלה [n]קצות דרכו
eius fortitudinũ tonitru & :eo in‡audiuimus verbũ† pusillũ quàm &
ומה־שמץ דבר נשמע־בו ורעם גבורתו
? intelligetur quo†
מי [o]יתבונן׃

†Eine
[a]ענה
‡est ‡eum, cui *est
†Eine
[b]כוח [c]עזז
‡est ‡sapientiam multipliciter
[d]ישה [e]ידע
[f]נגד [g]מלל
† Semina mortua ‡ quæ manẽt in eis.
‡est *est
[h]כסה
vultum
Terminum circundedit superficiei
[i]חקק [k]חוג [l]כלה
‡tenebris.
‡contremiscent:
[m]רוף
* diuisum est
† fortitudinẽ eius.
‡decorauit cœlos creauit vectem. ‖sunt
[n]קצה
†est quod ‡de
† à
[o]בין

CAP. XXVII. כז

:dixit & ,suam parabolam assumere Iiob addidit Et
1 †ויסף איוב [p]שאת משלו ויאמר׃
affecit amaritudine Sadai‖& :meũ iudiciũ fecit remouere†Deꝰ Viuẽs
2 †חי־אל [q]הסיר משפטי ושדי [r]המר
Dei spiritus & :me in mea mens*,tẽpore omni Quia .meã animam
3 נפשי׃ †כי־כל־עוד נשמתי בי ורוח אלוה
mea lingua & :iniquitatẽ mea labia loquentur Si . meo naso in
4 באפי׃ †אם־תדברנה [s]שפתי עולה ולשוני
vos iustificem si † mihi Absit .dolum fuerit molita si
5 אם־יהגה רמיה׃ †חלילה לי אם־אצדיק אתכם
mea iustitia In . me à meã pfectionẽ remouebo nõ :obiero quousq;
6 עד־אגוע לא־אסיר [t]תמתי ממני׃ †בצדקתי
meum cor afficiet probris non :eam dimittam non & , tenui
החזקתי ולא ארפה לא־יחרף לבבי
,me in insurgens & :meus inimicus impius vt Erit . meis diebus à
7 [v]מימי׃ †יהי כרשע איבי ומתקוממי
euellat † si ,corraserit cùm hypocritæ spes quæ Nam .iniquus vt
8 כעול׃ †כי מה־[x]תקות חנף כי יבצע כי [y]ישל
venerit cũ :Deus audiet eius clamorẽ Nũquid ?eius animã Deus
9 אלוה נפשו׃ †הצעקתו ישמע אל כי־תבוא

[p]נשא
Viuit † qui ‖omnipotens qui
[q]סור [r]מרר
*quo fuerit anima naribus meis.
[s]שפה
locuta †vt
Iustitiam meam
[t]תמם
hostis meus,
[v]יום
impij si reconderit, †requiescere fecerit
[x]קוה [y]שלה

innocabit ?delectabitur omnipotēte super Si ‡ .tribulatio eū sup
‡Nunquid
10 עליו צרה׃ †אם־על־שדי יתענג יקרא
cum † quod :Dei *manu in* vos Docebo ? tempore omni in Deū
quæ sunt in manu
11 אלוה בכל־עת׃ †a אורה אתכם ביד־אל אשר עם־
† est
, vidistis *vos* omnes vos Ecce .abscondam non omnipotente
ירה a
12 שדי לא אכחד׃ †הן־אתם כלכם b חזיתם
חזה b
hominis pars *Hæc ? *euanescetis* vanitate quid propter &
vanescitis? † est
13 ולמה־זה הבל תהבלו׃ †זה חלק־אדם
.accipiēt omnipotente ab *fortium hæreditas & :Deo cum impij
* quam
רשעי עם־אל ונחלת עריצים משדי c יקחו׃
לקח c
eius *germina*‡ & :†gladiū *ipsum* in ,eius filij fuerint multiplicati Si
†erunt: ‡liberi
14 †אם־d ירבו בניו למו־חרב e וצאצאיו
רבה d יצא e
:sepelientur morte in eius Superstites . pane saturabuntur non
15 לא ישבעו־לחם׃ †שרידיו במות יקברו
puluerem vt coaceruauerit Si .flebunt non eius viduæ &
terram
16 ואלמנתיו לא תבכינה׃ †אם־יצבר כעפר
,Præparabit .vestimentum preparauerit lutū sicut & ,argentum
17 כסף וכחמר יכין מלבוש׃ †f יכין
כון f
Aedificauit .*partietur*‡innocens argentū & :†se induet iustus &
†illo: ‡diuidet.
18 וצדיק ילבש וכסף נקי יחלק׃ †בנה
,dormiet Diues .custosfecit *tugurium* sicut & :suā domū tinea sicut
vmbraculum quod
19 כעש ביתו וכסכה עשה נצר׃ †עשיר ישכב
eū Apprehēdent .*ipse*‡nō & ,aperuit suos oculos :cōgregabitur nō &
‡ est.
20 ולא יאסף עיניו פקח ואיננו׃ †g תשיגהו
נשג g
eum Tollet . turbo eum est furatus nox † :terrores aquę sicut
† sicut
21 כמים בלהות לילה גנבתו סופה׃ †h ישאהו
נשא h
proiiciet Et .suo loco de eū cōmouebit turbine & :ibit & ,eurus
22 קדים וילך וישערהו ממקומו׃ †וישלך
Plaudet . fugiet fugiēdo eius *manu*‖de;parcet non &,‡eū super
‡plagas ‖plaga
23 עליו ולא יחמול מידו ברוח יברח׃ †ישפק
כפף i
.suo loco de eum super sibilabit & :suis *palmis*‡eum super†
† qui viderit
‡ manibus
עלימו i כפימו וישרק עליו ממקומו׃

CAP. XXVIII. כח

.fundent ‡,auro locus & :exitus argento est Quoniam
‡in quo
1 †כי יש לכסף a מוצא ומקום לזהב b יזקו׃
יצא a זקק b
. æs *fusus lapis*†& :tolletur *puluere**è Ferrum
*terra †è lapide fuso
2 †ברזל מעפר c יקח ואבן יצוק נחושה׃
לקח c
:*inquirens*‡ipse , *fini* ‡ omni & ,*tenebræ* posuit Finem
tenebris, ‡perfectioni,quam ‡ inquirit:
3 †d קץ שם לחשך ולכל־e תכלית הוא חוקר
קצץ d כלה e
incola cum à torrens Erupit .*mortis vmbram & ,caliginis lapidem
*scit. Crescere fecit torrētem apud eum qui peregrinatur iuxta illum, & siccato torrente aquæ obliuioni traduntur
4 אבן אפל וצלמות׃ †פרץ נחל מעם־גר
. sunt motæ†,homine præ sunt eleuatæ : pede à *obliuioni traditæ*
הנשכחים מני־רגל f דלו מאנוש g נעו׃
. ignis vt est *versus ea subter* &*:panis egrediebatur *ea ex* ‡ Terra‡
† & è loco suo
דלל f נוע g
5 †ארץ ממנה יצא־לחם ותחתיה נהפך כמו־אש׃
. ei *auri* *pulueres*† & :eius lapides sapphiri Locus
‡E ‡ illa, vbi erat torrens, * locus eius effectus † terræ habentes aurum sunt ‡ variæ auis. ‡ bestiæ rapaces: * declinauit ‖&
6 †מקום־ספיר אבניה ועפרת זהב לו׃
.*vulturis*‡oculus eam vidit nec :auis *eā* cognouit non Semitam
7 †נתיב לא־ידעו עיט ולא שזפתו עין איה׃
.leo eam iuxta *transiit**non :*superbiæ filij**eā calcauerūt Non
8 †לא־הדריכהו בני־שחץ לא־עדה עליו שחל׃
. montes radice à subuertit‖: suam manum misit silicem In
E silicibus
9 †בחלמיש שלח ידו הפך משרש הרים׃
vidit preciosum omne & :fecit erumpere riuos *rupibus* In
10 †בצורות יארים בקע וכל־יקר h ראתה
ראה h
.lucem *educet*‖absconditū & :*fasciauit*‡flumina *fletu* A .eius oculus
Ne stillarent ‡ ligauit: ‖exire faciet in ‡ est
11 עינו׃ †מבכי נהרות חבש ותעלמה יצא אור׃
?intelligentiæ locus *hic*‡vbi Et ?inuenietur vnde sapientia Et
12 †והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה׃
.viuentiū terra in inuenietur non &:eius *ordinē* homo Nesciuit
precium
13 †לא־ידע אנוש ערכה ולא תמצא בארץ החיים׃
. *me apud*†non ,dixit mare & :*ipsa**me in non,dixit Vorago
* est: †est mecum.
14 †תהום אמר לא בי־היא וים אמר אין עמדי׃
ponderabitur non & : ea pro *purum* aurum ;dabitur Non
15 †לא־i יתן סגור תחתיה ולא ישקל
נתן i
:Ophir auro cum æstimabitur Non .eius precium argento
16 כסף מחירה׃ †לא תסלה בכתם אופיר
,aurum eam adæquabit Non .sapphiro & ,precioso onyche cum
17 בשהם יקר וספיר׃ †לא־יערכנה זהב
‡adamas:
. *obriz* i *vas**eius permutatio nec :*crystallus*‡ &
* erit cū vase aureo.
וזכוכית ותמורתה כלי־k פז׃
פזז k רום l
sapientiæ attractio‡& :commemorabitur non *vnio*†& ,Coralia
† ghabis preciosus lapis ‡preciosior est sapientia
18 †l ראמות וגביש לא יזכר ומשך חכמה

: Aethiopiæ smaragdus eam adæquabit Non . margaritis *præ*
19 m מפנינים׃ †לא־יערכנה פטדת־כוש
פנה m
vnde sapientia Et . æstimabitur non mundo auro cum
20 בכתם טהור לא n תסלה׃ †והחכמה מאין
סלה n
‡ est
oculis ab se abscondit Et ?intelligentiæ locus *hic*‡vbi & ?veniet
21 תבוא ואי זה מקום בינה׃ †ונעלמה מעיני
. est occultata cœli volucri à & :viuentis omnis
כל־o חי ומעוף השמים נסתרה׃
חיה o
famam
.eius *auditū* audiuimus nostris auribus *In* :dixerūt mors & Perditio
22 †אבדון ומות אמרו באזנינו שמענו שמעה׃
. eius locum cognouit ipse & :eius viam intellexit Deus
23 †אלהים p הבין דרכה והוא ידע את־מקומה׃
בין p
cœlo omni sub :aspiciet terræ fines ad ipse Quia
24 †כי־הוא לקצות־הארץ q יביט תחת כל־השמים
נבט q
Vt faciat
appēdat aquas & :pondus vento *faciendum* Ad .videbit
25 יראה׃ †r לעשות לרוח משקל ומים s תכן
עשה r תכן s
Dum faciat ipse
coruscationi viā & :statutum pluuię *ipsū faciendo* In . mensura in
26 t במדה׃ †בעשותו למטר v חק ודרך לחזיז
מדד t חקק v
& tonitruis.
,eam præparauit :eam *narrauit*†& ,eam vidit Tunc . *tonitruorum*
† scripsit
27 קולות׃ †אז ראה ויספרה הכינה
timor Ecce : homini dixit Et .eam inuestigauit etiam &
28 וגם־חקרה׃ †ויאמר לאדם הן יראת
‖ est
.intelligentia malo à recedere & :sapientia *ipsa*‖DOMINI
אדני היא חכמה וסור x מרע בינה׃
רוע x

CAP. XXIX. כט

: dixit & ,suam parabolam *assumere*‡ Iiob *addidit* Et
rursus ‡assumpsit
1 †ויסף איוב y שאת משלו ויאמר׃
נשא y
Deus‡dies iuxta :*antiquitatis* † menses iuxta *mihi dabit* Quis
Vtinam essem †priores: ‡quibus
2 †מי־z יתנני כירחי־קדם כימי אלוה
נתן z
;meū caput super suā lucernā *ipsū splēdere faciēdo* In‡ .me custodiebat
‡Dum splendescere faciebat
3 ישמרני׃ †a בהלו נרו עלי ראשי
הלל a
diebus in eram Sicut .*obscuritatē**per* ambulabā eius lumē ad
*in tenebris.
4 לאורו אלך חשך׃ †כאשר b הייתי בימי
היה b
Sadai adhuc In ‡ .meo tabernaculo in , Dei *secreto in ;mei opprobrij*†
† adolescentiæ meæ in societate
5 חרפי בסוד אלוה עלי אהלי׃ †בעוד שדי
,butyro in meas vias *lauando In* .‡mei pueri *mei circuitus* ,*me apud*
‡Dum omnipotens mecum erat, in circuitu meo ‡erant.
6 עמדי סביבותי נערי׃ †ברחץ הליכי בחמה
super portam *me exeundo In*† . olei riuuli *mecum fusa petra**&
Quando lauabam *è petra fundebantur mihi
7 וצור יצוק עמדי פלגי־שמן׃ †c בצאתי שער עלי־
†Quando egrediebar ad
.meam cathedram faciebam parare platea in :ciuitatem
קרת ברחוב אכין d מושבי׃
,surgebant decrepiti & :se abscondebant & ,pueri me Videbant
8 †e ראוני נערים ונחבאו f וישישים קמו
יצא c ישב d ראה e
קום f מלל g כפף h
ponebant manū & :sermonibus in *cohibebant*‡Principes .stabant &
‡ tardi erant
9 עמדו׃ †שרים עצרו g במלים h וכף ישימו
Ad vocem meam duces
eorum lingua & :se abscondebant *ducum* Vox . suo ori
10 לפיהם׃ †קול־נגידים נחבאו ולשונם
:me beatificabat & ,audiebat auris Cùm .adhærebat eorū palato
11 לחכם דבקה׃ †כי אזן שמעה ותאשרני
magnificabat me. Quando
liberabā Quoniam .*mihi testimonium perhibebat* & ,videbat oculus &
12 ועין i ראתה ותעידני׃ †כי־אמלט
ראה i
Benedictio . *ei* adiutor†non * & ,pupillū & ,vociferantē pauperē
* cui †erat
13 עני משוע ויתום ולא־עזר לו׃ †ברכת
periturі *lætificabam.
.*faciebam canere* * viduæ cor & :veniebat me super *pereuntis*
אובד עלי תבא ולב אלמנה ארנן׃
cidarim & ,palliū tanquā,me induebat & ,induebam Iustitiam
14 †צדק לבשתי וילבשני כמעיל וצניף
claudo pedes & :cæco eram Oculi .meum iudicium
15 משפטי׃ †עינים k הייתי לעור ורגלים לפסח
היה k
‡eram. *eram pauperibus: †causam quam
,noueram non *litem*†& :*egenis* *ego** Pater . *ego*‡
16 אני׃ †l אב אנכי לאביונים m ורב לא־ידעתי
אבה l רוב m
eius dētibus è & :iniqui molas conterebam Et .*eam* inuestigabam
17 אחקרהו׃ †ואשברה מתלעות עול n ומשניו
שנן n
:*expirabo*‖meo nido *cum*‡,dicebam Et . prædam faciebam proiicere
‡in ‖moriar.
18 אשליך טרף׃ †ואמר עם־קני אגוע
ad * aperta mea Radix . dies multiplicabo *arenam*‡sicut &
‡phœnix *erit iuxta
19 וכחול o ארבה ימים׃ †שרשי פתוח אלי־
רבה o
recens mea Gloria . *mea messe* in morabitur ros & : aquas
ramo meo. innouabitur
20 מים p וטל q ילין בקצירי׃ †כבודי חדש
טלל p לון q
,obediebāt Mihi .innouabitur mea manu in me⁹ arcus & :mecum
21 עמדי וקשתי בידי תחליף׃ †לי־שמעו
† me:
meū verbū Post .meū cōsiliū ipsum ad tacebāt & :†expectabāt &
22 ויחלו r וידמו למו s עצתי׃ †אחרי דברי
דמם r יעץ s
.meus sermo stillabat eos super & :iterabant non
לא ישנו t ועלימו תטף מלתי׃
נטף t

patefaciebant suum os &, me pluuiam sicut expectabant Et
23 ויחלו כמטר לי ופיהם פערו
lucem & :credebant non ,eos ad Ridebam .serotinū imbrē ad
24 למלקוש ׃ אשחק אליהם לא יאמינו ואור
sedebā & ,eorū viam Eligebam .faciebāt cadere non mearū facierum
25 פני לא יפילון ׃ אבחר דרכם ואשב
lugentes†quemadmodum ;agmine in‡ rex sicut habitabam & ,caput
ראש ואשכון כמלך בגדוד כאשר אבלים
.consolatur
ינחם ׃

aperiebant
*נפל ˣישב
in capite, ‡cū exercitu, †qui iam

CAP. XXX. ל

quorum :diebus* me præ minimi‡me super derident nunc Et
1 ועתה שחקו עלי צעירים ממני לימים אשר
.mei pecoris canibus cum ponere eorum patres renuissem
מאסתי אבותם לשית עם כלבי צאני ׃
ipsis Super ?mihi quid propter eorum manuū potentia Etiam
2 גם כח ידיהם למה לי עלימו
fugientes ,solitarius esurie in & ,penuria In .senium periit
3 אבד כלח ׃ בחסר ובכפן גלמוד הערקים
maluam Succidentes‡ .desertum & ,desolationem ,obscuritatē ,siccitatē
4 ציה אמש שואה ומשאה ׃ הקטפים מלוח
medio E .eorum panis* iuniperorum radix‡ & :virgulto super
5 עלי שיח ושרש רתמים לחמם ׃ מן גו
rimam In .furem‡sicut ,eos contra clamabant :expellebantur†
6 יגרשו יריעו עלימו כגנב ׃ בערוץ
.petras & ,pulueris†foramina* ;habitādum ad‡torrentium
נחלים לשכן חורי עפר וכפים ׃
.congregabantur vrticam subter :rudebant‡ arbusta Inter
7 בין שיחים ינהקו תחת חרול יספחו ׃
præ ‖ erant contriti : nomine absq;*filij etiam ,abiecti‡Filij
8 בני נבל גם בני בלי שם נכאו מן
.sermonē in eis fui†& ;fui†eorum canticū nunc Et .terra
9 הארץ ׃ ועתה נגינתם הייתי ואהי להם למלה ׃
meis faciebus‡à & :me à se elongauerunt ,me sunt Abominati
10 תעבוני רחקו מני ומפני
:me afflixit & ,soluit meū funē Quia .sputum prohibuerunt nō
11 לא חשכו רק ׃ כי יתרי פתח ויענני
,insurgent paruulus†dexteram Super* .dimiserunt meis faciebus à frenū &
12 ורסן מפני שלחו ׃ על ימין פרחח יקומו
.suæ cōtritionis vias me super strauerūt & :impulerūt meos pedes
רגלי שלחו ויסלו עלי ארחות אידם ׃
non‡:profecerūt meā contritionem ad ,meā semitā Diruerunt
13 נתסו נתיבתי להותי יעילו לא
desolatione Pro .*venerunt lata‡fractura Sicut .eis adiutor‡
14 עזר למו ׃ כפרץ רחב יאתיו תחת שאה
vēt' sicut persequetur‡,terrores me aduersū sunt Cōuersi .‖se voluerūt
15 התגלגלו ׃ ההפך עלי בלהות תרדף כרוח
me cōtra nūc Et .mea salus transiuit nubes sicut & ;meā‡spōtaneā
16 נדבתי וכעב עברה ישעתי ׃ ועתה עלי
Nocte .afflictionis dies me apprehendent† .mea anima se vertet
17 תשתפך נפשי יאחזוני ימי עני ׃ לילה
.consident‡ non meæ venæ* & ,me desuper perforauit mea ossa‡
עצמי נקר מעלי וערקי לא ישכבון ׃
meę tunicę os† Sicut .meū vestimētū mutabatur potētiæ multitudine In‖
18 ברב כח יתחפש לבושי כפי כתנתי
.cinis &,pulueris sicut* sū assimilat' & :lutū in me Proiecit .me cinxit
19 יאזרני ׃ הרני לחמר ואתמשל כעפר ואפר ׃
.me in aduertisti‡& ,steti :mihi respondisti non & ,te ad Clamaui
20 אשוע אליך ולא תענני עמדתי ותתבנן בי ׃
.mihi minitaberis* tuę man' fortitudine In .mihi crudelē in te Vertes‖
21 תהפך לאכזר לי בעצם ידך תשטמני ׃
.subtilitate me liquefacies*&:‡me facies‡equitare,vētū sup me Eleuabis†
22 תשאני אל רוח תרכיבני ותמגגני תשיה ׃
omnis conuentus‡domū‡& :me facies cōuerti mortē†noui Nam
23 כי ידעתי מות תשיבני ובית מועד לכל
ei' cōtritione in si :manū mittet*tumulū in nō Veruntamē .viuētis
24 חי ׃ אך לא בעי ישלח יד אם בפידו
indoluit ;die * durum ad‡ fleui non Si‡ ?clamor†,eis‖
25 להן שוע ׃ אם לא בכיתי לקשה יום עגמה
:malū venit & ,expectaui bonū Quādo .egeno† mea anima
26 נפשי לאביון ׃ כי טוב קויתי ויבא רע
non & ,ferbuerūt mea Viscera .caligo venit & ,lumē expectaui ‖&
27 ואיחלה לאור ויבא אפל ׃ מעי רתחו ולא
.afflictionis dies me præuenerunt :siluerunt
דמו קדמני ימי עני ׃

‡iuniores *propter dies pecudum mearum.
ʸשות
ᶻכוח
Propter penuriam, & propter esuriem solitarij erant, qui fugiebant in solitudinem locum tenebrosum, desolatum ‡Qui succidebant herbam è ‡radicem *ad calefaciendum se. †vrbium ‡contra
ᵃרוע
‡ibant *in †terræ,
ᵇחור ᶜכיף
‡rugiebant: ‡viri stulti, *eius, qui erat abiectiores ‖quàm †sum: †sum
ᵈמלל
‡facie mea
ᵉרקק ᶠענה
facie mea *Iuxta †pueri steterunt, eleuauerunt
ᵍסלל
‡ &
ʰהוה
‡fuit ‡aquarum *aduersum me.
‖aduersum me. ‡persecuti sunt ‡animam
vertit †Apprehenderunt
ⁱענה
‡dolor *pulsus mei ‡requieuerunt. ‖Propter multam vim doloris †ora
ᵏרבב ˡכוח
*terræ, & cineri.
exaudisti me
ᵐירה ⁿבין
‡non considerasti ‖Vertisti *odio habuisti me. †Eleuasti ‡fecisti ‡super eum: *remouisti à me sapientiam.
ᵒנשא ᵖמוג ᑫשוב
†quòd ad ‡ad ‡congregationis *sepulchri Deus
ʳיעד ˢבכה ᵗאבה
‖quæ veniet †erit ‡Hæc oīa mihi vsu veniant, ‡super habentem *diem, dū contristata est †super mendicum. ‖quando
ˣקוה ʸרוע ᶻדמם

.clamaui ecclesia in ,surrexi :sole absque ambulaui Pullatus
28 קדר הלכתי בלא חמה קמתי בקהל אשוע ׃
.vlulæ‖ filiabus socius & ,draconi fui Frater
29 אח הייתי לתנים ורע לבנות יענה ׃
.ęstu ab estvstulatū meū os & ;me desuper est denigrata mea Cutis
30 עורי שחר מעלי ועצמי חרה מני חרב ׃
.flentium vocem in meū organū & :mea cithara luctū in fuit Et
31 ויהי לאבל כנרי ועגבי לקול בכים ׃

multitudine
ᶻקום
amicus‖struthionis.
ᵃהיה ᵇרעה
versa est

CAP. XXXI. לא

?virgine in considerabo‡ quid & :meis oculis excidi Fœdus
1 ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה ׃
sadai‡ hæreditas & :desuper† Dei pars quæ Et
2 ומה חלק אלוה ממעל ונחלת שדי
operariis alienatio &,*iniquo‡contritio Nonne ?excelsis de
3 ממרומים ׃ הלא איד לעול ונכר לפעלי
omnes & ,meas vias videbit ipse Nonne ?iniquitatis
4 און ׃ הלא הוא יראה דרכי וכל
,mendacio cum ambulaui Si ?dinumerabit meos gressus
5 צעדי יספור ׃ אם הלכתי עם שוא
bilancibus in me Appendat .meus pes dolum ad festinauit &
6 ותחש על מרמה רגלי ׃ ישקלני במאזני
declinauit Si .meam perfectionem Deus sciet & :iustitiæ
7 צדק וידע אלוה תמתי ׃ אם תטה
:meum cor abiit meos oculos post Et .†via de meus gressus
אשרי מני הדרך ואחר עיני הלך לבי
.quicquam adhæsit meis volis in &
ובכפי דבק מאום ׃
.eradicentur mea germina†& :comedat alius & ,Seram
8 אזרעה ואחר יאכל וצאצאי ישרשו ׃
mei socij‖ostium iuxta & :muliere super meū cor est seductū Si
9 אם נפתה לבי על אשה ועל פתח רעי
incuruentur eā super & :mea vxor alteri Molat .sum insidiatus
10 ארבתי ׃ תטחן לאחר אשתי ועליה יכרעון
.iudicum ‡iniquitas ipsum†&*scelus hoc Nam .alij
11 אחרין ׃ כי הוא זמה והיא עון פלילים ׃
omnē* in & :deuorat perditionem ad vsque ipsa‡ignis Quia
12 כי אש היא עד אבדון תאכל ובכל
,mei serui iudicium abhorrui Si .eradicet meum prouentum
13 תבואתי תשרש ׃ אם אמאס משפט עבדי
faciam quid Et .mecum ipsos litigando in ,meæ ancillæ &
14 ואמתי ברבם עמדי ׃ ומה אעשה
?illi respondebo quid ,visitauerit cùm & :Deus surrexerit cùm
כי יקום אל וכי יפקד מה אשיבנו ׃
vulua in nos disposuit & :eum fecit ,me facies*vtero in‡Nonne
15 הלא בבטן עשני עשהו ויכוננו ברחם
viduæ oculos & :tenuium voluntate à‡prohibui Si ?pariter†
16 אחד ׃ אם אמנע מחפץ דלים ועיני אלמנה
comedit non & :solus meam buccellā comedi‡ Et .consumpsi
17 אכלה ׃ ואכל פתי לבדי ולא אכל
:patre tanquā‖,mecū creuit meis pueritiis à Quia .ea ex pupillus
18 יתום ממנה ׃ כי מנעורי גדלני כאב
pereuntem videbam Si .illam deduxi*meæ matris vtero ab†&
19 ומבטן אמי אנחנה ׃ אם אראה אובד
non Si .mendico operimentum‡nō & ;veste absque
20 מבלי לבוש ואין כסות לאביון ׃ אם לא
.se calefecit mearū ouiū vellere de & ,eius lūbi mihi benedixerunt
ברכוני חלצו ומגז כבשי יתחמם ׃
viderem quod ,meā manū pupillum contra eleuaui Si
21 אם הניפותי על יתום ידי כי אראה
meū brachiū & ,cadat‖humero ab meū Latus .meū auxiliū porta in
22 בשער עזרתי ׃ כתפי משכמה תפול ואזרעי
:Dei‡ contritio,me ad† pauor Quia .confringatur*canna à
23 מקנה תשבר ׃ כי פחד אלי איד אל
:meā spem aurum* posui Si .‡potero non ei' celsitudine à &
24 ומשאתו לא אוכל ׃ אם שמתי זהב כסלי
multa‡quia ,sum lætatus Si .†mea fiducia , dixi auro &
25 ולכתם אמרתי מבטחי ׃ אם אשמח כי רב
videbam Si .mea manus inuenit multum quia & :mea facultas
26 חילי וכי כביר מצאה ידי ׃ אם אראה
.incedentem honorificè lunam & :resplendebat quando ,lucem
אור כי יהל וירח יקר הלך ׃
.meū os mea manus est osculata & :meū cor abscōdito in se seduxit Et
27 ויפת בסתר לבי ותשק ידי לפי ׃
.desuper Deo sum mentitus‡ si :iudicata iniquitas †hoc Etiam
28 גם הוא עון פלילי כי כחשתי לאל ממעל ׃

pepigi cum ‡consideraui
ᵃבין
†est mihi ‡omnipotentis ‡mea*conueniebat,
videt
dinumerat?
statera
ᵇחוש
ᶜתמם ᵈנטה
†recta.
manibus
מום (ק)
†filij mei
ᵉכפף ᶠיצא
‖amici
ᵍרעה
Quoniā adulteriū *est †est ‡iudicata.
ʰזמם
והוא (ק)
‡est qui *cunctas fruges meas dum litigarent
ⁱרוב
‡qui *fecit
ᵏעשה
†vno actu? ‡qd volebant pauperibus:
ˡדלל
†si
pupillus ab adolescentia mea ‖ac si fuisset cum †viduam *ducere feci.
ᵐנחה
‡erat
ⁿכסה
ᵒגזז
cùm
ᵖנוף
‖suo
ᑫנפל
*sua †fuit mihi ‡à Deo:
‡etui. *in auro
ʳנשא ˢיכל ᵗשום
†es. ‡multiplicata est substantia
ᵛרבב
solem,
osculatum est manum meam
ˣפתה ʸנשק ᶻעוה
†est ‡negaui Deū

,‡me excitaui & ,me habētis odio contritione in ſum lætatus Si
29 † אם־אשמח בפיד משנאי והתעררתי
:meū palatū peccandū ad dedi non Et .malum eū inuenit quia
30 כי־מצאו [a] רע : † ולא־נתתי לחטא [b] חכי
viri dixerunt non Si . illius *animam execratione in petendum ad*
31 לשאל באלה נפשו : † אם־לא אמרו [c] מתי
non† Foris ? ſaturemur non ‡eius carne de det Quis .mei *tētorij*‖
32 אהלי מי־יתן מבשרו לא נשבע : † בחוץ לא־
operui Si . *aperiebam*‡ viatori mea oſtia :*peregrinus pernoctabat*
33 [d] ילין [e] גר דלתי לארח אפתח : † אם־[f] כסיתי
.meā iniquitatē *meo abdito in abdendū ad* ‖,meas p̄uaricatiões homo vt
כאדם פשעי [g] לטמון בחבי עוני :
,me cōſternauit‡familiarū *contēptus & ,multam turbam frangebam Quia**
34 † כי אערוץ [h] המון רבה ובוז־משפחות יחתני
,me audientē *mihi dabit Quis* .*oſtium*† ſum egreſſus non ,tacui &
35 ואדם לא־[i] אצא פתח : † מי יתן־לי שמע לי
vir ſcripſit librū‡ & :*mihi reſpondebit*‖,omnipotēs‡meū ſignum Ecce
הן [k] תוי שדי [l] יענני וספר כתב איש
cum ligem ,illum portē meo humero ſuper non Si . *mea litis**
36 ריבי : † אם־לא על־שכמי [m] אשאנו אענדנו
velut :illi nunciabo meorū greſſuū Numerum .mihi *diademata*†
37 עטרות לי : † מספר צעדי אגידנו כמו
mea *humus*‡me aduerſum Si . eum faciā appropinquare ducem
38 נגיד אקרבנו : † אם־עלי אדמתי
eius *robur*‡ Si . defleant eius ſulci pariter & ,clamet
39 תזעק ויחד תלמיה [n] יבכיון : † אם־[o] כחה
. *feci efflare** eius *patronorum*‖ animam & :pecunia abſq; comedi
אכלתי בלי־כסף ונפש בעליה [p] הפחתי :
.*fœtens herba*† hordeo pro & ,ſpina egrediatur tritico Pro
40 † תחת [q] חטה יצא חוח ותחת־שערה באשה
.Iiob verba ſunt Perfecta
[r] תמו דברי איוב :

[a] רוע [b] חך ‡ ad exultandum, vt expeterem maledictionem animæ
[c] מתה ‖tabernaculi ‡vt comedamus eum, & † nemo pernoctauit: ‡ aperui.
[d] לון [e] גור ‖ vt abſconderem in amore meo
[f] כסה [g] חבב *Si expaui multitudinē magnā, & vir cōtēptibilis ‡terruit
[h] המה [i] יצא [k] תוה † de oſtio. Vtinam haberem iudicem ‡eſt ‖ qui teſtificabitur pro me, ‡ liber quem * iudicij mei.
[l] ענה [m] נשא † pro coronis ‡terra ‡ fructum
[n] בכה [o] כוח ‖domini * dolore affeci.
[p] נפח † lolium.
[q] חנט
[r] תמם

CAP. XXXII. לב

,Iiob *reſpondendo* à iſti viri tres ceſſauerunt Et
1 † וישבתו שלשת האנשים האלה [a] מענות את־איוב
filij Elihu *naſus*‖eſt iratus Et .ſuis oculis in iuſtus ‡ ipſe quia
2 כי הוא צדיק בעיניו : † [b] ויחר אף אליהוא בן־
ſuper‡eius *naſus* eſt iratus Iiob in ,Ram familia de Buzitæ Barachel
ברכאל הבוזי ממשפחת רם באיוב חרה אפו על־
eius *ſocios* tres in Et .Deū quā magis ſuā animā *ipſum iuſtificare*
3 צדקו נפשו מאלהים : † ובשלשת [c] רעיו
,reſponſionem inueniſſent non quòd eò ,eius *naſus* eſt iratus
חרה אפו על אשר לא־מצאו מענה
Iiob ipſum expectauit Elihu Et .Iiob condemnauerant &
4 וירשיעו את־איוב : † ואליהו חכה את־איוב
vidit Et . *diebus eo præ ipſi* ſenes quia ,verbis in
5 בדברים כי זקנים־המה ממנו לימים : † [d] וירא
eſt iratus & ,virorum trium ore in reſponſio ‖non quòd Elihu
אליהוא כי אין מענה בפי שלשת האנשים ויחר
:dixit & ,Buzites Barachel filius Elihu reſpondit Et . eius *naſus*
6 אפו : † [e] ויען אליהוא בן־ברכאל הבוזי ויאמר
timui & ,expaui Idcirco .decrepiti vos & ,*diebus ego Minimus*
צעיר אני לימים ואתם ישישים על־כן זחלתי [f] ואירא
,loquentur dies ,Dixi :vobis meā *ſcientiam indicando ab*
7 מחות [g] דעי אתכם : † אמרתי ימים ידברו
ſpiritus Profectò .ſapientiam faciet ſcire annorum multitudo &
8 [h] ורב שנים ידיעו חכמה : † אכן רוח־
. eos intelligere faciet omnipotentis inſpiratio & ,homine in *ipſe**
היא באנוש ונשמת שדי [i] תבינם :
.iudicium *intelligent*‡ ſenes nec :*erunt*‡ ſapientes *magni* Non
9 † לא־רבים יחכמו וזקנים יבינו משפט :
.ego etiā meā ſcientiam indicabo :me audi ,dixi Ideo
10 † לכן אמרתי שמעה־לי אחוה דעי אף־אני :
ad vſque auſcultaui .veſtra verba expectaui Ecce
11 † הן [k] הוחלתי לדבריכם אזין עד־
. ſermones inueſtigaretis donec ,veſtras intelligentias
תבונותיכם עד־תחקרון [l] מלין :
:*arguens*‡ Iiob contra† non ecce & .conſiderabam vos *ad* Et
12 † ועדיכם אתבונן והנה אין לאיוב מוכיח
inuenimus ,diceretis fortè Ne .vobis ex eius ſermonib⁹ reſpondens
13 עונה אמריו מכם : † פן־תאמרו מצאנו
ordinauit non Et .vir non ,eū propulſauit Deus :ſapientiam
14 חכמה אל ידפנו לא־איש : † ולא־ערך
.illi reſpondebo non ,*veſtris ſermonibus in*‖& :ſermones me aduerſum†
אלי מלין ובאמריכם לא [m] אשיבנו :

reſpondere [a] ענה ‡erat ‖furor [b] חרה furor ‡eò quòd iuſtificaret
amicos [c] רעה furor
ſeniores erant eo tempore. [d] ראה ‡erat furor
[e] ענה Iunior ſum tēpore,
[f] ירא indicare opinionē
[g] ידע
[h] רבב ‡ eſt
[i] בין honorabiles ‡ſunt, ‡ intelligunt
[k] יחל
[l] מלל a dhuc †eſt ‡diſceptans:
†Iiob ‖ſecundum ſermones veſtros,
[m] שוב

.eloquia ſe à remouerunt :vltra reſponderūt nō ,*ſunt Conſternati*
15 † חתו לא־ענו עוד העתיקו מהם מלים :
reſponderunt non ,ſteterūt ſed :ſunt locuti non ſed ,expectaui Et
16 † והוחלתי כי־לא ידברו כי עמדו לא־[n] ענו
meam *ſcientiam* indicabo .meā partē ego etiam Reſpondebo . vltrà
17 עוד : † אענה אף־אני חלקי אחוה [o] דעי
ſpiritus me coartauit ,ſermonibus ſum plenus Quia . ego etiam
18 אף־אני : † כי [p] מלתי מלים [q] הציקתני רוח
;*aperietur**non‡,vinum tanquam meus venter Ecce . mei vteri
19 בטני : † הנה בטני כיין לא יפתח
.mihi erit *ſpacium*† & ,Loquar . *diſrumpetur* noui vtres ſicut
20 [r] כאבות חדשים יבקע : † אדברה וירוח־לי
facies accipiam nunc Non .reſpondebo & ,mea labia Aperiam
21 אפתח [s] שפתי ואענה : † אל־נא [t] אשא פני־
.*cognominabo* noui non Nā . cognominabo nō hominē *ad* & ,viri
22 איש ואל־אדם לא אכנה : † כי לא ידעתי אכנה
. †meus factor me *tollat parum vt*
כמעט ישאני [v] עשני :

Extimuerunt, [n] ענה
opinionem [o] ידע
[p] מלא [q] צוק ‡quod* eſt apertum diſrumpitur.
†reſpiratio [r] אוב
perſonam [s] שפה [t] נשא cognominare. In modico comburat me †ſi cognominauero.
[v] עשה

CAP XXXIII. לג

.auſculta mea verba oīa & :mea eloquia Iiob quæſo audi *verò* Et
1 † ואולם שמע־נא איוב [a] מלי וכל־דברי האזינה :
.meo palato in mea lingua *eſt locuta*‡:meū os *aperui* nunc Ecce
2 † הנה־נא פתחתי פי דברה לשוני [b] בחכי :
puram mea labia ſcientiā & ,mea eloquia‖mei cordis Rectitudo
3 † ישר־לבי אמרי [c] ודעת שפתי ברור
omnipotentis ſpiraculū & ,me fecit Dei Spiritus .loquuntur
4 מללו : † רוח־אל עשתני ונשמת שדי
meas facies ad‡,Diſpone .mihi reſpōde ,potueris Si .me *viuificabit*
5 [d] תחייני : † אם־[e] תוכל השיבני ערכה לפני
luto ex†,Deo*tuū *os*‡ſecundum ego Ecce . conſiſte
6 התיצבה : † הן־אני כפיך לאל מחמר
,te terrebit non mea formido Ecce . ego etiam ſum *exciſus*‡
7 קרצתי גם־אני : † הנה אימתי לא תבעתך
dixiſti Veruntamen .erit grauis non te ſuper mea *manus* &
8 [f] ואכפי עליך לא־יכבד : † אך אמרת
ego† Mundus .*audiam*‖ ſermonum vocem & ,meis auribus in
9 באזני וקול מלין אשמע : † [g] זך אני
. mihi iniquitas ‡non & : *ego tectus* ,præuaricatione abſq;
בלי־פשע חף אנכי ולא [h] עון לי :
.ſibi inimicū in me reputauit :inuenit me aduerſum occaſiones Ecce
10 † הן תנואות עלי ימצא יחשבני לאויב לו :
. meas ſemitas omnes *cuſtodiet*‡:meos pedes *cippo in Ponet*
11 † [i] ישם בסד רגלי ישמר כל־ארחתי :
*magnificabitur**quia :tibi reſpondebo ,fuiſti iuſtus non hoc‡Ecce
12 † הן־זאת לא־צדקת [k] אענך כי־[l] ירבה
?contendiſti eum aduerſum Cur . *homine præ*† Deus
13 אלוה מאנוש : † מדוע אליו [m] ריבות
? *reſpondebit*‡ non ‡ ſua verba omnia quòd
כי כל־דבריו לא יענה :
.eum *intuebitur*‡ non† duobus *in* &,Deus *loquetur* vno in Quia
14 † כי־באחת ידבר־אל [n] ובשתים לא ישורנה :
ſuper *ſoporem cadendo in ,noctis*‖ viſionis ſomnium Per
15 † בחלום [o] חזיון לילה בנפל תרדמה על־
reuelabit Tunc . cubile ſuper dormitationes per ,homines
16 אנשים בתנומות עלי משכב : † אז יגלה
.*obſignabit* ſuo vinculo in & :hominum aurem
אזן אנשים [p] ובמסרם יחתם :
. tegat viro à ſuperbiam & :opere † hominem *remouendum* Ad
17 † [q] להסיר אדם מעשה וגוה מגבר יכסה :
.*miſſile*‡per *tranſeundo*† à eius vitā & :*fouea** à eius animā Prohibeat
18 † יחשך נפשו מני־[r] שחת [s] וחיתו מעבר בשלח :
eius oſſium *multitudo*‖& ,*ſuū*‡cubile ſuper dolore in Corripiturq;‡
19 † [t] והוכח במכאוב על־משכבו ורוב עצמיו
cibum eius anima & : panē eius vita *eū abominari facit** Et .‡fortis‡
20 אתן : † וזהמתו חיתו לחם ונפשו מאכל
,ei⁹ oſſa cōfringētur & :*me videte*‖à ei⁹ caro Cōſumetur .*auiditatis*†
21 תאוה : † יכל בשרו [v] מראי ושפו עצמתיו
eius vita & :eius anima *foueæ*‡ appropinquauit Et .videbuntur non
22 לא [x] ראו : † ותקרב לשחת נפשו וחיתו
eloquens angelus *eum ſuper*‡fuerit Si .mortificantibus
23 [y] לממתים : † אם־יש עליו מלאך מליץ
. eius rectitudinem homini *indicandum ad* :mille ex vnus
אחד מני־אלף להגיד לאדם ישרו :

Proinde [a] מלל
aperio ‡loquitur, [b] חך
‡ ſunt [c] ידע
vluificauit. ‡coram me [d] חיה [e] יכל
‡ ſermonem *reſpondebo pro † quanquam ‡formatus
percuſſio [f] כפף vel אכף
‖audiui. †ſum, [g] זכך
innocens ſum, ‡eſt [h] עוה
Poſuit in compede ‡obſeruauit [i] שום
‡in *maior eſt [k] ענה [l] רבה
†quàm homo. [m] רוב
‡tibi ‡ſit locutus?
modo loquitur †ei qui ‡videt [n] שנה
‖nocturnæ, quando cadit ſopor [o] חזה
claudet. [p] יסר
Vt remouere faciat † ab [q] סור
*corruptione: †ne trāſeat ‡gladiū. [r] שוח [s] חיה
‡Et increpabit ‡eius ‖ in multitudine [t] יכח
‡erit ‡dolor. * abominata eſt †deſiderabilē. ‖viſu [v] שפה
‡corruptioni ‡ pro eo [x] ראה [y] מות
vt annunciet

,foueam descendendo à ,eum Redime :dixit & ,eius fuerit misertus Et
24 וַיְחֻנֶּנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדָעֵהוּ מֵרֶדֶת שָׁחַת
reuertetur:pueritia præ*eius caro erit Succulenta‡.propitiationē inueni
25 מָצָאתִי כֹפֶר׃ רֻטֲפַשׁ בְּשָׂרוֹ מִנֹּעַר יָשׁוּב
,ei volet bene‖ & ,Deum ad Orabit .suarū adolescentiarū†dies ad
26 לִימֵי עֲלוּמָיו׃ יֶעְתַּר אֶל־אֱלוֹהַּ וַיִּרְצֵהוּ
. eius iustitiam‡homini reddet & :iubilo in eius facies‡ videbit &
וַיַּרְא פָּנָיו בִּתְרוּעָה וַיָּשֶׁב לֶאֱנוֹשׁ צִדְקָתוֹ׃
rectum & ,peccaui ,dicet & ,homines super Prospiciet
27 יָשֹׁר עַל־אֲנָשִׁים וַיֹּאמֶר חָטָאתִי וְיָשָׁר
,mea‡ animam Redemit . mihi fuit æquum‖ non & ,peruerti
28 הֶעֱוֵיתִי וְלֹא־שָׁוָה לִי׃ פָּדָה נַפְשִׁי
omnia Ecce . videbit lucem in mea‡ vita & .foueam in trāseundo à*
29 מֵעֲבֹר בַּשָּׁחַת וְחַיָּתִי בָּאוֹר תִּרְאֶה׃ הֶן־כָּל־
. viro cum tribus vicibus ;Deus operabitur ista
אֵלֶּה יִפְעַל־אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם־גָּבֶר׃
luce in lucendum ad ,fouea † à eius animam conuertendum Ad
30 לְהָשִׁיב נַפְשׁוֹ מִנִּי־שָׁחַת לֵאוֹר בְּאוֹר
ego & ,tace .me audi .Iiob Attende . viuentium
31 הַחַיִּים׃ הַקְשֵׁב אִיּוֹב שְׁמַע־לִי הַחֲרֵשׁ וְאָנֹכִי
quia ,loquere :mihi responde ,sermones sunt Si .loquar
32 אֲדַבֵּר׃ אִם־יֵשׁ־מִלִּין הֲשִׁיבֵנִי דַּבֵּר כִּי־
,tace .me audi tu*,non Si . te iustificare volui
33 חָפַצְתִּי צַדְּקֶךָּ׃ אִם־אַיִן אַתָּה שְׁמַע־לִי הַחֲרֵשׁ
. sapientiam te docebo &
וַאֲאַלֶּפְךָ חָכְמָה׃

a b חָנַן יָרַד ne descendat in corruptionem, ‡Tenerior efficietur *carne pueritiæ: †adolescentiæ suæ. ‖propitiabitur
c יוֹם ‡faciem ‡secundum
f g רָאָה שׁוּב cùm quispiam ex eis dixerit,
h שׁוּר ‖profuit ‡eius,
i עָוָה נפשו וחיתו ק ק *ne transeat in corruptionem. ‡eius Vt conuertat †corruptione, vt illuminet
k מָלַל volo *sunt,

CAP. XXXIIII. לד

sapientes Audite :dixit & ,Elihu respondit Et
1 וַיַּעַן אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃ שִׁמְעוּ חֲכָמִים
sermones auris Quia . me ascultate scientes & ;meos sermones
2 מִלָּי וְיֹדְעִים הַאֲזִינוּ לִי׃ כִּי־אֹזֶן מִלִּין
eligamus Iudicium .vescendum ad gustabit‡ palatum & :probabit
3 תִּבְחָן וְחֵךְ יִטְעַם לֶאֱכֹל׃ מִשְׁפָּט נִבְחֲרָה־
:Iiob dixit Quippe . bonum†quid nos inter ,sciamus :nobis
4 לָּנוּ נֵדְעָה בֵינֵינוּ מַה־טּוֹב׃ כִּי־אָמַר אִיּוֹב
meo iudicio In .meum iudiciū fecit remouere Deus & ,sum Iustus
5 צָדַקְתִּי וְאֵל הֵסִיר מִשְׁפָּטִי׃ עַל־מִשְׁפָּטִי
vir Quis .præuaricatione absque mea‖sagitta dolorata‡ :mentiar
6 אֲכַזֵּב אָנוּשׁ חִצִּי בְלִי־פָשַׁע׃ מִי־גֶבֶר
iter faceret‡Et ?aquam vt ,subsannationē biberet ,Iiob sicut
7 כְּאִיּוֹב יִשְׁתֶּה־לַּעַג כַּמָּיִם׃ וְאָרַח
cum deambulandū ad & .iniquitatē operātibus cum societatē ad
8 לְחֶבְרָה עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן וְלָלֶכֶת עִם־
ipso cōplacēdo in ,vir proficiet*Non :dixit Quoniā .improbitatis hominib9
9 אַנְשֵׁי־רֶשַׁע׃ כִּי־אָמַר לֹא יִסְכָּן־גָּבֶר בִּרְצֹתוֹ
Absit .me audite cordis viri Ideo . Deo cum
10 עִם־אֱלֹהִים׃ לָכֵן אַנְשֵׁי לֵבָב שִׁמְעוּ לִי חָלִלָה
hominis opus Quia .iniquitate ab omnipotēs & ,improbitate ab†Deo à
11 לָאֵל מֵרֶשַׁע וְשַׁדַּי מֵעָוֶל׃ כִּי פֹּעַל אָדָם
.ei faciet inuenire viri viam iuxta & :ei reddet
יְשַׁלֶּם־לוֹ וּכְאֹרַח אִישׁ יַמְצִאֶנּוּ׃
peruertet non omnipotēs & :faciet impiè non Deus verè Insuper
12 אַף־אָמְנָם אֵל לֹא־יַרְשִׁיעַ וְשַׁדַּי לֹא־יְעַוֵּת
posuit quis & : terram illo super visitauit Quis .iudicium
13 מִשְׁפָּט׃ מִי־פָקַד עָלָיו אַרְצָה וּמִי שָׂם
,eius spiritum ; suū cor eū super poneret Si ?vniuersum orbem
14 תֵּבֵל כֻּלָּהּ׃ אִם־יָשִׂים אֵלָיו לִבּוֹ רוּחוֹ
,simul caro omnis Obiret . colligeret se ad eius flatum &
15 וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֶאֱסֹף׃ יִגְוַע כָּל־בָּשָׂר יָחַד
audi ,intelligentia†si Et . reuerteretur puluerem in homo &
16 וְאָדָם עַל־עָפָר יָשׁוּב׃ וְאִם־בִּינָה שִׁמְעָה־
.meorum eloquiorum vocem ausculta :hoc
זֹּאת הַאֲזִינָה לְקוֹל מִלָּי׃
iustum an†Et ?obligabit iudicium habens odio etiam Nunquid
17 הַאַף שׂוֹנֵא מִשְׁפָּט יַחֲבוֹשׁ וְאִם־צַדִּיק
:profectu absque‡ ,regi‡dicendum Nunquid ? facies impium ,insignem
18 כַּבִּיר תַּרְשִׁיעַ׃ הַאֲמֹר לְמֶלֶךְ בְּלִיָּעַל
facies accepit*non Qui ?principes ad impius
19 רָשָׁע אֶל־נְדִיבִים׃ אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא פְּנֵי
opus quia : tenuis facies ad clamor est agnitus non & ,principum
שָׂרִים וְלֹא נִכַּר־שׁוֹעַ לִפְנֵי־דָל כִּי־מַעֲשֵׂה
.†ipsi omnes eius manuum
יָדָיו כֻּלָּם׃
,populus*commouebuntur noctis medietatibus‖& ,morietur Subito
20 רֶגַע יָמֻתוּ וַחֲצוֹת לָיְלָה יְגֹעֲשׁוּ עָם

l עָנָה
m מָלַל probat‡cibū gustat.
†sit
n יָדַע iustificaui me,
o סוּר ‡insanabilis est ‖plagæ meæ
p חָצָה ‡iret
q הָלַךְ impiis.
*proderit viro,quādo cucurrerit ipse per viam rectam
r רָצָה vel רוּץ †impietas,& ab omnipotēte iniquitas.
vniuscuiusque
Quem præposuit pro se super
s שׂוּם congregaret.
terram †est
dominabitur? †nunquid
multum, ‡est ‡impius es,
es principibus? *accipit faciem
ei diues corā paupere.
t שׁוּר x דָּלַל
†sunt.
‖tempore noctē in partes æquales diuidente *populi,

.manu in non fortem remouebūt & :trāsibunt & eius oculi Quia
21 וְיַעַבְרוּ וְיָסִירוּ אַבִּיר לֹא בְיָד׃ כִּי־עֵינָיו
. videbit* eius gressus omnes & :viri vias super‡
עַל־דַּרְכֵי־אִישׁ וְכָל־צְעָדָיו יִרְאֶה׃
operantes ibi latitandum ad‡,mortis vmbra nec ,obscuritas†Non
22 אֵין־חֹשֶׁךְ וְאֵין צַלְמָוֶת לְהִסָּתֶר שָׁם פֹּעֲלֵי
eundum ad‡,amplius†imponet virum super non Quia . iniquitatem
23 אָוֶן׃ כִּי לֹא עַל־אִישׁ יָשִׂים עוֹד לַהֲלֹךְ
:inuestigatio‡non insignes‖Conteret .iudicium in Deum ad
24 אֶל־אֵל בַּמִּשְׁפָּט׃ יָרֹעַ כַּבִּירִים לֹא־חֵקֶר
faciet cognoscere Ideo . eis pro alios faciet stare &
25 וַיַּעֲמֵד אֲחֵרִים תַּחְתָּם׃ לָכֵן יַכִּיר
.conterentur & ,noctem‡conuertet & :eorum opera
מַעְבָּדֵיהֶם וְהָפַךְ לַיְלָה וְיִדַּכָּאוּ׃
.videntium loco in eos percussit improbis Pro
26 תַּחַת־רְשָׁעִים סְפָקָם בִּמְקוֹם רֹאִים׃
eius vias omnes & ;eum post à* recesserunt ideo ‡ Quod
27 אֲשֶׁר עַל־כֵּן סָרוּ מֵאַחֲרָיו וְכָל־דְּרָכָיו
:egeni‡ clamorem eum super adducendum Ad . intellexerunt non
28 לֹא הִשְׂכִּילוּ׃ לְהָבִיא עָלָיו צַעֲקַת־דָּל
,*faciet requiescere ipse Et . audiret afflictorum exclamationē‡ &
29 וְצַעֲקַת עֲנִיִּים יִשְׁמָע׃ וְהוּא יַשְׁקִט
super Et ?eū intuebitur quis & ,facies‖abscōdet Et ?condēnabit†quis &
וּמִי יַרְשִׁעַ וְיַסְתֵּר פָּנִים וּמִי יְשׁוּרֶנּוּ וְעַל־
,hypocritā hominem regnando A .‡pariter hominem super & ,gētem
30 גּוֹי וְעַל־אָדָם יָחַד׃ מִמְּלֹךְ אָדָם חָנֵף
non ,peperci ,dicit qui Deum ad‡Quia . populi offendiculis ab
31 מִמֹּקְשֵׁי עָם׃ כִּי אֶל־אֵל הֶאָמַר נָשָׂאתִי לֹא
iniquitatem Si .me doce tu , video † Præter .corrumpam*
32 אֶחְבֹּל׃ בִּלְעֲדֵי אֶחֱזֶה אַתָּה הֹרֵנִי אִם־עָוֶל
.addam non ,sum operatus
פָּעַלְתִּי לֹא אֹסִיף׃
,eliges‡ tu quia ,*renuisti quia ,illam retribuet te cum à An
33 הַמֵעִמְּךָ יְשַׁלְּמֶנָּה כִּי־מָאַסְתָּ כִּי־אַתָּה תִבְחַר
cordati Viri . loquere nosti quod Et ?ego non &
34 וְלֹא־אָנִי וּמַה־יָּדַעְתָּ דַבֵּר׃ אַנְשֵׁי לֵבָב
non Iiob . me audiens‡ sapiens vir & :mihi dicant
35 יֹאמְרוּ לִי וְגֶבֶר חָכָם שֹׁמֵעַ לִי׃ אִיּוֹב לֹא־
.intellectu cum‖non eius verba & ,loquitur scientia cum
בְדַעַת יְדַבֵּר וּדְבָרָיו לֹא בְהַשְׂכֵּיל׃
responsiones propter ,seculū in vsq; Iiob probetur mi pater*
36 אָבִי יִבָּחֵן אִיּוֹב עַד־נֶצַח עַל־תְּשֻׁבֹת
,preuaricationē suo peccato super addet Quia .iniquitatis viros ad
37 בְּאַנְשֵׁי־אָוֶן׃ כִּי יֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פֶשַׁע
.Deum ad suos sermones multiplicabit & ,plaudet nos inter
בֵּינֵינוּ יִסְפּוֹק וְיִרֶב אֲמָרָיו לָאֵל׃

vi,sed Dei volūtate.
y סוּר ‡sunt *videt.
† sunt tenebræ, ‡vt lateant
† necessitatem ‡ vt vadat
a שׂוּם ‖fortes quorū ‡est
b רוּעַ
‡diem in
Loco ipsorū impios
c רָאָה ‡eis vsu venit,quia * ab eo,
Vt venire facerent ad ‡pauperis,
d בּוֹא ‡ clamorē pauperū * quempiam,
e עָנָה †contremiscere faciet? ‖faciem, *hoc eueniet. Eò quòd regnat homo impius, eò ꝙ sunt laquei ‡ de Deo consentaneū est, vt dicatur, *destruam.
f g יָקַשׁ יָרָה †illud quod
Nunquid cōuenit, vt à te egrediatur præuaricatio, ob quam reddat tibi Deus malum, *conuerti, † elegisti viam hanc, † audiat
‖sunt
* Deus
h שׁוּב iniquos. addit
plaudit, & multiplicat
i רָבַב

CAP. XXXV. לה

putasti hoc Nunquid : dixit & ,Elihu respondit Et
1 וַיַּעַן אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃ הֲזֹאת חָשַׁבְתָּ
Quid : dicas Vt* . Deo præ mea iustitia‡,Dixisti ?iudiciū in‖
2 לְמִשְׁפָּט אָמַרְתָּ צִדְקִי מֵאֵל׃ כִּי־תֹאמַר מַה־
3 Ego ? meo peccato de vtilitatis accipiam quid ,tibi proderit
4 יִּסְכָּן־לָךְ מָה אֹעִיל מֵחַטָּאתִי׃ אֲנִי
,cælum Suspice .tecum tuis sociis & ,sermones tibi respōdebo
5 אֲשִׁיבְךָ מִלִּין וְאֶת־רֵעֶיךָ עִמָּךְ׃ הַבֵּט שָׁמַיִם
,peccaueris Si . te præ sunt excelsa ,æthera intuere & :vide &
6 וּרְאֵה וְשׁוּר שְׁחָקִים גָּבְהוּ מִמֶּךָּ׃ אִם־חָטָאתָ
,tuę pùaricationes fuerint multiplicatę‖Et ?eū cōtra operaberis quid
מַה־תִּפְעָל־בּוֹ וְרַבּוּ פְּשָׁעֶיךָ
quid vel :ei dabis quid ,es iustificatus Si ?ei facies quid
7 מַה־תַּעֲשֶׂה־לּוֹ׃ אִם־צָדַקְתָּ מַה־תִּתֶּן־לוֹ אוֹ מַה־
filio & ,†tua impietas tu sicut Viro ? accipiet tua manu de
8 מִיָּדְךָ יִקָּח׃ לְאִישׁ־כָּמוֹךָ רִשְׁעֶךָ וּלְבֶן־
clamabūt,faciet‖clamare affectorū vi multitudine Præ .‡tua iustitia hoīs
9 אָדָם צִדְקָתֶךָ׃ מֵרֹב עֲשׁוּקִים יַזְעִיקוּ יְשַׁוְּעוּ
,me' factor Deus ‡ vbi†,dixit non Et .multorum brachiū propter*
10 מִזְּרוֹעַ רַבִּים׃ וְלֹא־אָמַר אַיֵּה אֱלוֹהַּ עֹשָׂי
,terræ iumentis præ nos Docens* ? nocte in cantica dans‡
11 נֹתֵן זְמִרוֹת בַּלָּיְלָה׃ מַלְּפֵנוּ מִבַּהֲמוֹת אֶרֶץ
non & ,clamabunt Ibi .nos sapientes faciet‡ cæli volatili præ &
12 וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם יְחַכְּמֵנוּ׃ שָׁם יִצְעֲקוּ וְלֹא
mendacium Veruntamen . malorum superbiæ faciebus à‡ :exaudiet
13 יַעֲנֶה מִפְּנֵי גְּאוֹן רָעִים׃ אַךְ־שָׁוְא
.illud intueatur non omnipotens & :Deus audiat non*
לֹא־יִשְׁמַע אֵל וְשַׁדַּי לֹא יְשׁוּרֶנָּה׃

a עָנָה ‖secundum ‡iustior sum *Quia dixisti.
b יָעַל amicis
c d e מָלַל רָעָה נָבַט cælos, qui altiores sunt te.
‖si
f רָבַב iustus fueris
g נָתַן †nocebit,
h לָקַח ‡proderit. Propter multitudinē eorum quibus vi auferunt bona, quos ‖ faciūt *ad Dominum, †quispiam ex eis, ‡est ‡qui dat
i k עָשָׂה אָלַף *Qui docet ‡efficit
‡propter superbiam
l רוּעַ * est quod

,suũ lumẽ ipsũ‡super extendit Ecce ?sui tabernaculi fremitus ;nubis
30 עָב תְּשֻׁאוֹת סֻכָּתוֹ׃ הֵן־פָּרַשׂ עָלָיו אוֹרוֹ
, populos iudicabit ipsas per Quia .operuit maris radices &
31 וְשָׁרְשֵׁי הַיָּם כִּסָּה׃ כִּי־בָם יָדִין עַמִּים
,lucem operuit deuexa Super .copiam ad escam dabit
32 יִתֶּן־אֹכֶל לְמַכְבִּיר׃ עַל־כַּפַּיִם כִּסָּה־אוֹר
.eius amic⁹ eum super†Annunciabit.occurrente in ipsam super præcepit &
33 וַיְצַו עָלֶיהָ בְמַפְגִּיעַ׃ יַגִּיד עָלָיו רֵעוֹ
.ascendente super furoris Acquisitio
מִקְנֶה אַף עַל־עוֹלֶה׃

nubium, tonitrua
‡ nubes
סָכַךְ
affluenter. Nubibus
כָּפַף
vt pluant propter orantem †ei
צָוָה נָגַד
Tonitruus erit in nube

CAP. XXXVII. לז

. suo loco è luxatur*& ,meũ cor expauescit hoc ad‖ Etiam
1 אַף־לְזֹאת יֶחֱרַד לִבִּי וְיִתַּר מִמְּקוֹמוֹ׃
eius ore ex eloquium & ,eius sonitũ tremore cũ audiendo Audite
2 שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ בְּרֹגֶז קֹלוֹ וְהֶגֶה מִפִּיו
super eius lux‖& ,eius directio cœlum omne Subter .egredietur
3 יֵצֵא׃ תַּחַת־כָּל־הַשָּׁמַיִם יִשְׁרֵהוּ וְאוֹרוֹ עַל־
voce* in Tonabit .voce‡ rugiet ipsum Post . terræ alas
4 כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ אַחֲרָיו יִשְׁאַג־קוֹל יַרְעֵם בְּקוֹל
.eius sonitus fuerit auditus cùm ,ea tardabit non Et .suæ altitudinis
גְּאוֹנוֹ וְלֹא יְעַקְּבֵם כִּי־יִשָּׁמַע קוֹלוֹ׃
& ,magnalia faciẽs ;mirabilia sua voce in Deus Tonabit
5 יַרְעֵם אֵל בְּקוֹלוֹ נִפְלָאוֹת עֹשֶׂה גְדֹלוֹת וְלֹא
:pluuiæ imbri &,terram†esto ,dicet niui Quia . nesciemus
6 נֵדָע׃ כִּי לַשֶּׁלֶג יֹאמַר הֱוֵא־אָרֶץ וְגֶשֶׁם מָטָר
homines omnes manu In‡ .suæ fortitudinis pluuiarũ†imbri &*
7 וְגֶשֶׁם מִטְרוֹת עֻזּוֹ׃ בְּיַד־כָּל־אָדָם
. ipsius opus homines omnes sciendum ad :obsignabit
יַחְתּוֹם לָדַעַת כָּל־אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂהוּ׃
.habitabit suis habitaculis ĩ & ,latibulũ ipsũ in bestia ingredietur Et
8 וַתָּבוֹא חַיָּה בְמוֹ־אָרֶב וּבִמְעוֹנֹתֶיהָ תִשְׁכֹּן׃
.frigus dispergentibus†à & ,turbo veniet penetrali De
9 מִן־הַחֶדֶר תָּבוֹא סוּפָה וּמִמְּזָרִים קָרָה׃
.†angusto in aquarũ latitudo & :gelu dabit* Dei flatu A
10 מִנִּשְׁמַת־אֵל יִתֶּן־קָרַח וְרֹחַב מַיִם בְּמוּצָק׃
.sui luminis‖nubẽ faciet spargere :nubẽ‖defatigabit serenitas‡ Etiam
11 אַף־בְּרִי יַטְרִיחַ עָב יָפִיץ עֲנַן אוֹרוֹ׃
eos operandum ad†,eius cõsiliis in se voluens circuitibus * ipsa Et
12 וְהוּא מְסִבּוֹת מִתְהַפֵּךְ בְּתַחְבּוּלֹתָו לְפָעֳלָם
.terra in orbis facies super eis præcipiet‡ quæ omnia
כֹּל אֲשֶׁר יְצַוֵּם עַל־פְּנֵי תֵבֵל אָרְצָה׃
misericordiam ad siue*,suam terram ad siue ,virgam ad Siue‡
13 אִם־לְשֵׁבֶט אִם־לְאַרְצוֹ אִם־לְחֶסֶד
intellige & ,sta :Iiob hoc Ausculta . eam†faciet inuenire
14 יַמְצִאֵהוּ׃ הַאֲזִינָה זֹּאת אִיּוֹב עֲמֹד וְהִתְבּוֹנֵן
,his super Deum ponendo in scies Nunquid .Dei mirabilia
15 נִפְלְאוֹת אֵל׃ הֲתֵדַע בְּשׂוּם־אֱלוֹהַּ עֲלֵיהֶם
? eius nubis lucem irradiare‡ &
וְהוֹפִיעַ אוֹר עֲנָנוֹ׃
perfecti mirabilia ,nubis libramenta super scies† Nunquid
16 הֲתֵדַע עַל־מִפְלְשֵׂי־עָב מִפְלְאוֹת תְּמִים
terram quietando in†,calida *tua vestimenta quòd ? scientiis
17 דֵּעִים׃ אֲשֶׁר־בְּגָדֶיךָ חַמִּים בְּהַשְׁקִט אֶרֶץ
‖ speculũ sicut fortia ,æthera ‖ eo cum Expandes ‡ ? meridie à
18 מִדָּרוֹם׃ תַּרְקִיעַ עִמּוֹ לִשְׁחָקִים חֲזָקִים כִּרְאִי
ordinabimus‡ Non .ei dicamus quid nobis Ostende ? fusum
19 מוּצָק׃ הוֹדִיעֵנוּ מַה־נֹּאמַר לוֹ לֹא־נַעֲרֹךְ
?fuero locutus cùm ,ei narrabitur Nunquid ? obscuritatis faciebus à
20 מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ׃ הַיְסֻפַּר־לוֹ כִּי אֲדַבֵּר
? est absorptus†cùm quispiam dixit Si*
אִם־אָמַר אִישׁ כִּי יְבֻלָּע׃
:cælis in ipsum lucidum lumen viderunt non nunc Et
21 וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בָּהִיר הוּא בַּשְּׁחָקִים
aurum†aquilone Ab .eos purificauit & ,transiuit ventus &
22 וְרוּחַ עָבְרָה וַתְּטַהֲרֵם׃ מִצָּפוֹן זָהָב
.decoris† terribilem Deum super*:veniet
יֶאֱתֶה עַל־אֱלוֹהַּ נוֹרָא הוֹד׃
,iudicio &;potentia‡magnus,eũ inuenimus non‖Omnipotens
23 שַׁדַּי לֹא־מְצָאנֻהוּ שַׂגִּיא־כֹחַ וּמִשְׁפָּט
.homines eũ timebunt Ideo .affliget non iustitiæ multitudine‡&
24 וְרֹב־צְדָקָה לֹא יְעַנֶּה׃ לָכֵן יְרֵאוּהוּ אֲנָשִׁים
.corde sapientes omnes videbit* non
לֹא־יִרְאֶה כָּל־חַכְמֵי־לֵב׃

‡super
*remouet se
fulgur quod
קוֹל
‖fulgur
extrema
‡sonitu. *sonitu
magnitudinis
†super
יָדַע
*scilicet†dicet vt sit pluuiæ ‡Vehemẽtia
עֹז
claudet, vt sciant
בּוֹא עוֹן
A meridie
† ventis aquilonaribus qui dispergunt nubes veniet voluntate *dabitur
†loco
יָצַק
‡propter irrigationem ‖ Deus ‡ pluuiam suam. *in circuitu †vt operetur
סָבַב
‡præcipit ‖faciem
צָוָה
‡rum propter flagellum, tũ propter *tum ‡pluuiam. nosti quando posuit Deus decretũ *illustrare fecit pluuiam
יָפַע
†nosti differentias
Nunquid nosti cur *sunt †cum quietã ille reddiderit
יָדַע
‡ Nunquid extendisti ‖ cælos qui sunt fortes
‡ proponemus verba propter tenebras?
יָדַע
*Num †perditus
רָאָה
†serenitas, vt
*propter ‡ gloriosum
יָרֵא
‖quem ‡est
כּוֹחַ
‡ magnæ
* videbunt

,eius facies ad iudiciũ fac :eum videbis non ,dixeris quòd Etiam
14 אַף כִּי־תֹאמַר לֹא תְשׁוּרֶנּוּ דִּין לְפָנָיו
non & ,eius nasus* visitauit nihil‡quia nunc Et .eum expectabis &
15 וּתְחוֹלֵל לוֹ׃ וְעַתָּה כִּי־אַיִן פָּקַד אַפּוֹ וְלֹא־
;suum os patefaciet‡ vanè Iiob Et .‡valde copia in†cognouit
16 יָדַע בַּפַּשׁ מְאֹד׃ וְאִיּוֹב הֶבֶל יִפְצֶה־פִּיהוּ
.profundet crebrò*sermones scientia absque
בִּבְלִי־דַעַת מִלִּין יַכְבִּר׃

coram eo,
spera in eo.
‡paululum
*eum ira
חוּל
† multitudinem
‡ peccatorũ suorũ.
‡ aperuit
* multiplicauit.
מָלַל

CAP. XXXVI. לו

,paululum me circa Sta :dixit & ,Elihu addidit Et
1 וַיֹּסֶף אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃ כַּתַּר־לִי זְעֵיר
Tollam‡ .sermones * Deo ‡ adhuc quia ,tibi indicabo &
2 וַאֲחַוֶּךָּ כִּי עוֹד לֶאֱלוֹהַּ מִלִּים׃ אֶשָּׂא
3 .iustitiam dabo meo operatori & ;longinquo à meam scientiam
דֵעִי לְמֵרָחוֹק וּלְפֹעֲלִי אֶתֵּן־צֶדֶק׃
scientiis perfectus†;mei sermones mendaciũ‖non verè Nam
4 כִּי־אָמְנָם לֹא־שֶׁקֶר מִלָּי תְּמִים דֵּעוֹת
.cordis potentia fortè abiiciet non & ;fortis Deus Ecce .tecum‡
5 עִמָּךְ׃ הֶן־אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמְאָס כַּבִּיר כֹּחַ לֵב׃
.tribuet afflictorum iudicium & ;impium viuificabit Non
6 לֹא־יְחַיֶּה רָשָׁע וּמִשְׁפַּט עֲנִיִּים יִתֵּן׃
:solio in regibus cum & ,suos oculos iusto à prohibebit Non
7 לֹא־יִגְרַע מִצַּדִּיק עֵינָיו וְאֶת־מְלָכִים לַכִּסֵּא
. exaltabuntur & ,perpetuum in eos collocabit &
וַיֹּשִׁיבֵם לָנֶצַח וַיִּגְבָּהוּ׃
.afflictionis funib⁹ in capientur ,cõpedibus in † vincti si Et
8 וְאִם־אֲסוּרִים בַּזִּקִּים יִלָּכְדוּן בְּחַבְלֵי־עֹנִי׃
quia ;eorum præuaricationes & ,eorum opus eis indicabit Et
9 וַיַּגֵּד לָהֶם פָּעֳלָם וּפִשְׁעֵיהֶם כִּי
quòd ,dicet & :correptionẽ ad‡eorũ aurem reuelabit Et .præualebunt
10 יִתְגַּבָּרוּ׃ וַיִּגֶל אָזְנָם לַמּוּסָר וַיֹּאמֶר כִּי־
finient ,†seruierint & ,audierint* Si .iniquitate ab reuertantur
11 יְשֻׁבוּן מֵאָוֶן׃ אִם־יִשְׁמְעוּ וְיַעֲבֹדוּ יְכַלּוּ
. delectationibus in suos annos & ;bono in suos dies
יְמֵיהֶם בַּטּוֹב וּשְׁנֵיהֶם בַּנְּעִימִים׃
absque obibunt‡& ,transibunt missile per ,audierint non si Et
12 וְאִם־לֹא יִשְׁמְעוּ בְּשֶׁלַח יַעֲבֹרוּ וְיִגְוְעוּ בִּבְלִי־
,clamabunt non :nasum‡ponent corde hypocritæ Et .cognitione
13 דָעַת׃ וְחַנְפֵי־לֵב יָשִׂימוּ אָף לֹא יְשַׁוְּעוּ
:eorum anima adolescentia in Morietur . eos alligauerit cùm
14 כִּי אֲסָרָם׃ תָּמֹת בַּנֹּעַר נַפְשָׁם
: sua afflictione in afflictum‖ Eruet .condictos inter eorum vita &
15 וְחַיָּתָם בַּקְּדֵשִׁים׃ יְחַלֵּץ עָנִי בְעָנְיוֹ
te remouit si etiam Et . eorum aurem oppressione in reuelabit &
16 וְיִגֶל בַּלַּחַץ אָזְנָם׃ וְאַף הֲסִיתְךָ
requies † & .eo pro angustam non latitudinem*angustiæ ore ab
מִפִּי־צָר רַחַב לֹא־מוּצָק תַּחְתֶּיהָ וְנַחַת
:impleuisti impij iudicium Et .pinguedine plena tuæ mensæ
17 שֻׁלְחָנְךָ מָלֵא דָשֶׁן׃ וְדִין־רָשָׁע מָלֵאתָ
te incitet ‡ fortè ne ,‡ira Quia .sustentabunt iudicium & ,causam
18 דִּין וּמִשְׁפָּט יִתְמֹכוּ׃ כִּי־חֵמָה פֶּן־יְסִיתְךָ
. te faciet declinare non propitiationis*multitudo & :sufficientia in
בְשָׂפֶק וְרָב־כֹּפֶר אַל־יַטֶּךָּ׃
fortitudines oẽs nec ,aurum non ?tuum clamorẽ æstimabit Nunquid
19 הֲיַעֲרֹךְ שׁוּעֲךָ לֹא בְצָר וְכֹל מַאֲמַצֵּי־
. se sub‡populos ascendendum ad†nocte anheles Ne ? potentiæ
20 כֹחַ׃ אַל־תִּשְׁאַף הַלָּיְלָה לַעֲלוֹת עַמִּים תַּחְתָּם׃
elegisti hoc super‡ quia ,iniquitatem ad aspicias ne Caue
21 הִשָּׁמֶר אַל־תֵּפֶן אֶל־אָוֶן כִּי עַל־זֶה בָּחַרְתָּ
ipse sicut quis ;sua potẽtia in extollet*Deus Ecce .afflictionẽ propter
22 מֵעֹנִי׃ הֶן־אֵל יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ מִי כָמֹהוּ
,dixit quis Et ?eius‖viam‡,illũ super visitauit†Quis ? docens
23 מוֹרֶה׃ מִי־פָקַד עָלָיו דַּרְכּוֹ וּמִי־אָמַר
:eius opus magnifices vt Memento ?iniquitatem es operatus
24 פָּעַלְתָּ עַוְלָה׃ זְכֹר כִּי־תַשְׂגִּיא פָעֳלוֹ
:illud viderunt homines Omnes .homines sunt intuiti quod
25 אֲשֶׁר שֹׁרְרוּ אֲנָשִׁים׃ כָּל־אָדָם חָזוּ־בוֹ
. sciemus nõ‖&,magn⁹ Deus Ecce .longe à intuebitur homo
26 אֱנוֹשׁ יַבִּיט מֵרָחוֹק׃ הֶן־אֵל שַׂגִּיא וְלֹא נֵדָע
stillas minuet*Quia .inquisitio‡ non & eius annorũ Numeri
27 מִסְפַּר שָׁנָיו וְלֹא־חֵקֶר׃ כִּי יְגָרַע נִטְפֵי־
,nubes stillabunt Quam .eius vaporẽ ad pluuiã†stillabũt:aquarum
28 מַיִם יָזֹקּוּ מָטָר לְאֵדוֹ׃ אֲשֶׁר־יִזְּלוּ שְׁחָקִים
expansiones intelliget si*Insuper .multum hominem‡super stillabunt
29 יִרְעֲפוּ עֲלֵי אָדָם רָב׃ אַף אִם־יָבִין מִפְרְשֵׂי־

Expecta
יָסַף
‡pro *sunt
‡Sumam
חָוָה נָשָׂא
יָדַע
‖sunt † Deus
‡ est
כּוֹחַ
pauperum
יָשַׁב
†fuerint & capti fuerint
עָנָה
nunciabit
נָגַד
roboratæ sunt. ‡propter correctiones:
גָּלָה
*paruerint †ei,
כָּלָה
gladium, ‡ morientur
impij ‡furorem super se,
יָדַע שׁוּם
מוּת
scortatores.
‖pauperem à paupertate
גָּלָה
*ad †mappã, vasaq;
צוּר יָצַק
repleuit
דּוּן
sustentant impij.
‡ est ‡ è mundo remoueat te flagello, *precij
רָבַב נָטָה
diuitias tuas?
cogites †excidere ‡ è loco ipsorum.
כּוֹחַ
‡ hanc
פָּנָה
* eruet hominem
עָנָה
† constitutus est ‡ vt doceat eum ‖ suam?
יָרָה
חָזָה
‖eum
יָדַע
‡ est inuestigatio * prohibebit
† nubes cũ voluerit ‡hom ines affluẽter * nunquid differentias

CAP. XXXVIII. לח

: dixit &, turbine de Iob ipsi DOMINVS respondit Et
1 וַיַּעַן־יְהוָה אֶת־אִיּוֹב מִן הַסְּעָרָה וַיֹּאמַר׃
? scientia absque sermonib⁹ in consilium tenebrefaciens iste ? Quis
2 מִי זֶה מַחְשִׁיךְ עֵצָה בְמִלִּין בְּלִי־דָעַת׃
, te interrogabo & : tuos lumbos vir sicut nunc Accinge
3 אֱזָר־נָא כְגֶבֶר חֲלָצֶיךָ וְאֶשְׁאָלְךָ
? terram me fundare in fuisti Vbi .me scire facies &
4 וְהוֹדִיעֵנִי׃ אֵיפֹה הָיִיתָ בְּיָסְדִי־אָרֶץ
posuerit Quis .intelligentiam nosti si Annuncia
הַגֵּד אִם־יָדַעְתָּ בִינָה׃ מִי־שָׂם
? lineam eam super extenderit quis vel : scias quòd eius mensuras
5 מְמַדֶּיהָ כִּי תֵדָע אוֹ מִי־נָטָה עָלֶיהָ קָּו׃
lapidem iecerit quis aut : sunt submersæ eius bases quo Super
6 עַל־מָה אֲדָנֶיהָ הָטְבָּעוּ אוֹ מִי־יָרָה אֶבֶן
iubilarent &, matutinæ stellæ pariter cantando In .eius angularem
7 פִּנָּתָהּ׃ בְּרָן־יַחַד כּוֹכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ
ipso emergendo in mare ostiis in texit Et .Dei filij omnes
8 כָּל־בְּנֵי אֱלֹהִים׃ וַיָּסֶךְ בִּדְלָתַיִם יָם בְּגִיחוֹ
caliginem & : eius vestē nubē me ponendo In . egredietur vulua é
9 מֵרֶחֶם יֵצֵא׃ בְּשׂוּמִי עָנָן לְבֻשׁוֹ וַעֲרָפֶל
posui &, meum decretū eo super fregi Et .eius fasciam
10 חֲתֻלָּתוֹ׃ וָאֶשְׁבֹּר עָלָיו חֻקִּי וָאָשִׂים
: addes nō &, venies vsque Huc: dixi Et .ostia &, vectem
11 בְּרִיחַ וּדְלָתָיִם׃ וָאֹמַר עַד־פֹּה תָבוֹא וְלֹא תֹסִיף
præcepisti tuis diebus à Nunquid tuos fluctus elatione in ponet hic Et
12 וּפֹא־יָשִׁית בִּגְאוֹן גַּלֶּיךָ׃ הֲמִיָּמֶיךָ צִוִּיתָ
apprehendendum Ad ? suum locum auroram fecisti scire : diluculo
13 בֹּקֶר יִדַּעְתָּה שַׁחַר מְקֹמוֹ׃ לֶאֱחֹז
.ea ex impij excutiantur &, terræ alas in
בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְיִנָּעֲרוּ רְשָׁעִים מִמֶּנָּה׃
.vestimentum sicut stabunt & : sigilli lutum sicut se Vertet
14 תִּתְהַפֵּךְ כְּחֹמֶר חוֹתָם וְיִתְיַצְּבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ׃
excelsum brachium &, eorum lux impiis ab prohibebitur Et
15 וְיִמָּנַע מֵרְשָׁעִים אוֹרָם וּזְרוֹעַ רָמָה
maris fletus ad vsque es ingressus Nunquid .confringetur
16 תִּשָּׁבֵר׃ הֲבָאתָ עַד־נִבְכֵי־יָם
sunt detectæ Nunquid ? ambulasti abyssi inuestigatione in &
17 וּבְחֵקֶר תְּהוֹם הִתְהַלָּכְתָּ׃ הֲנִגְלוּ
? videbis mortis vmbræ portas &, mortis portæ tibi
לְךָ שַׁעֲרֵי־מָוֶת וְשַׁעֲרֵי צַלְמָוֶת תִּרְאֶה׃
si Indica ? terræ latitudines ad vsque intellexisti Nunquid
18 הִתְבֹּנַנְתָּ עַד־רַחֲבֵי־אָרֶץ הַגֵּד אִם־
tenebra & : lux habitabit via Vbi .ipsam totam nosti
19 יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃ אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ יִשְׁכָּן־אוֹר וְחֹשֶׁךְ
: suum terminum ad eam capias Quòd .eius locus vbi
20 אֵי־זֶה מְקֹמוֹ׃ כִּי תִקָּחֶנּוּ אֶל־גְּבוּלוֹ
tunc quòd Nosti ? eius domus semitas intelliges quia &
21 וְכִי תָבִין נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ׃ יָדַעְתָּ כִּי־אָז
? multorum tuorum dierum numerū &, esses nasciturus
תִּוָּלֵד וּמִסְפַּר יָמֶיךָ רַבִּים׃
grādinis thesauros &, niuis thesauros in es ingressus Nunquid
22 הֲבָאתָ אֶל־אֹצְרוֹת שָׁלֶג וְאוֹצְרוֹת בָּרָד
conflictus diem ad, angustiæ tempus ad retinui Quas videbis
23 תִּרְאֶה׃ אֲשֶׁר־חָשַׂכְתִּי לְעֶת־צָר לְיוֹם קְרָב
super eurus se spargit, lux diuiditur via Qua ? prælij &
24 וּמִלְחָמָה׃ אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ יֵחָלֶק אוֹר יָפֵץ קָדִים עֲלֵי־
coruscatione ad viā &; aqueductū inūdatione ad diuisit Quis .terra
25 אָרֶץ׃ מִי־פִלַּג לַשֶּׁטֶף תְּעָלָה וְדֶרֶךְ לַחֲזִיז
deserto : vir non terram super faciendum pluere Ad ? tonitruorum
26 קֹלוֹת׃ לְהַמְטִיר עַל־אֶרֶץ לֹא־אִישׁ מִדְבָּר
faciēdū germinare & ; eremū & solitudinē satiādū Ad . eo in homo non
27 לֹא־אָדָם בּוֹ׃ לְהַשְׂבִּיעַ שֹׁאָה וּמְשֹׁאָה וּלְהַצְמִיחַ
genuit quis vel ? pater pluuiæ est Nunquid .germinis egressum
28 מֹצָא דֶשֶׁא׃ הֲיֵשׁ־לַמָּטָר אָב אוֹ מִי־הוֹלִיד
pruinam &, gelu est egressum cuius vtero Ab ? roris stillas
29 אֶגְלֵי־טָל׃ מִבֶּטֶן מִי יָצָא הַקָּרַח וּכְפֹר
facies & : se ipsas abscōdēt aquæ lapis Sicut ? eam genuit quis cæli
30 שָׁמַיִם מִי יְלָדוֹ׃ כָּאֶבֶן מַיִם יִתְחַבָּאוּ וּפְנֵי
aut : Chimah delicias ligabis Nunquid ? capientur voraginis
31 תְהוֹם יִתְלַכָּדוּ׃ הַתְקַשֵּׁר מַעֲדַנּוֹת כִּימָה אוֹ־
cælestia signa facies exire Nūquid ? aperire facies Chesil contractiones
32 מֹשְׁכוֹת כְּסִיל תְּפַתֵּחַ׃ הֲתֹצִיא מַזָּרוֹת
? eà duces suis filiis super Arcturū & , suo tēpore in
בְּעִתּוֹ וְעַיִשׁ עַל־בָּנֶיהָ תַנְחֵם׃

Nunquid eius dominium pones An ? cæli statuta nosti Nunquid
33 הֲיָדַעְתָּ חֻקּוֹת שָׁמָיִם אִם־תָּשִׂים מִשְׁטָרוֹ
redundantia & : tuam vocē nubem ad eleuabis Nunquid ? terra in
34 בָאָרֶץ׃ הֲתָרִים לָעָב קוֹלֶךָ וְשִׁפְעַת־
dicent &, ibunt &, fulgura emittes Nunquid ? te operiat aquarum
35 מַיִם תְּכַסֶּךָּ׃ הַתְשַׁלַּח בְּרָקִים וְיֵלֵכוּ וְיֹאמְרוּ
quis aut, sapientiam renibus in posuit Quis .nos ecce, tibi
36 לְךָ הִנֵּנוּ׃ מִי־שָׁת בַּטֻּחוֹת חָכְמָה אוֹ מִי־
æthera numerabit Quis ? intelligentiam contemplationi dedit
37 נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה׃ מִי־יְסַפֵּר שְׁחָקִים
? faciet quiescere quis cælorum desfluxus &, sapiētia in
בְּחָכְמָה וְנִבְלֵי שָׁמַיִם מִי יַשְׁכִּיב׃
? coharerent glebæ &, concretionem in puluerem fundendo In
38 בְּצֶקֶת עָפָר לַמּוּצָק וּרְגָבִים יְדֻבָּקוּ׃
? explebis leunculorū vitam &, prædam leoni venaberis Nunquid
39 הֲתָצוּד לְלָבִיא טָרֶף וְחַיַּת כְּפִירִים תְּמַלֵּא׃
latibulis ipsum ad vmbraculo in manet, habitaculis in se incuruāt Cùm
40 כִּי־יָשֹׁחוּ בַמְּעוֹנוֹת יֵשְׁבוּ בַסֻּכָּה לְמוֹ־אָרֶב׃
vociferāt Deum ad ei nati quādo, eius venationē coruo parabit Quis
41 מִי יָכִין לָעֹרֵב צֵידוֹ כִּי־יְלָדָו אֶל־אֵל יְשַׁוֵּעוּ
? escam non ad errant
יִתְעוּ לִבְלִי־אֹכֶל׃

CAP. XXXIX. לט

parturire petræ caprarum parere tempus nosti Nunquid
1 הֲיָדַעְתָּ עֵת לֶדֶת יַעֲלֵי־סָלַע חֹלֵל
tempus nosti &, implebunt menses Numerabis ? obseruabis ceruas
2 אַיָּלוֹת תִּשְׁמֹר׃ תִּסְפֹּר יְרָחִים תְּמַלֶּאנָה וְיָדַעְתָּ עֵת
suos dolores effringent, suos fœtus, se Incuruabunt .earum parere
3 לִדְתָּנָה׃ תִּכְרַעְנָה יַלְדֵיהֶן תְּפַלַּחְנָה חֶבְלֵיהֶם
frumento in se multiplicant, earum filij Conualescunt .emittent
4 תְּשַׁלַּחְנָה׃ יַחְלְמוּ בְנֵיהֶם יִרְבּוּ בַבָּר
onagrum dimisit Quis .eas ad reuertūtur nō & egrediūtur
5 יָצְאוּ וְלֹא־שָׁבוּ לָמוֹ׃ מִי־שִׁלַּח פֶּרֶא
? soluit quis onagri vincula &, liberum
חָפְשִׁי וּמֹסְרוֹת עָרוֹד מִי פִתֵּחַ׃
salsugine eius habitacula &, eius domū solitudinē posui Cuius
6 אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי עֲרָבָה בֵיתוֹ וּמִשְׁכְּנוֹתָיו מְלֵחָה׃
.audiet non exactoris fremitus : ciuitatis turbam Deridebit
7 יִשְׂחַק לַהֲמוֹן קִרְיָה תְּשֻׁאוֹת נוֹגֵשׂ לֹא יִשְׁמָע׃
perquiret virens omne postea &, eius pascuū montium Exploratio
8 יְתוּר הָרִים מִרְעֵהוּ וְאַחַר כָּל־יָרוֹק יִדְרוֹשׁ׃
super pernoctabit An ? tibi seruire rhinoceros volet Nunquid
9 הֲיֹאבֶה רֵּים עָבְדֶךָ אִם־יָלִין עַל־
? suo fune, sulco in rhinocerotē ligabis Nunquid ? tuum præsepe
10 אֲבוּסֶךָ׃ הֲתִקְשָׁר־רֵים בְּתֶלֶם עֲבֹתוֹ
confides Nunquid ? te post valles agricolabit An
11 אִם־יְשַׂדֵּד עֲמָקִים אַחֲרֶיךָ׃ הֲתִבְטַח־
? tuum laborem eum ad derelinquas & : eius robur multū quia, eo in
בּוֹ כִּי־רַב כֹּחוֹ וְתַעֲזֹב אֵלָיו יְגִיעֶךָ׃
tuam aream &, tuum semen reddat quòd eo in credes Nunquid
12 הֲתַאֲמִין בּוֹ כִּי־יָשִׁיב זַרְעֶךָ וְגָרְנְךָ
ciconia penna An .leta exultantium Ala ? congreget
13 יֶאֱסֹף׃ כְּנַף־רְנָנִים נֶעֱלָסָה אִם־אֶבְרָה חֲסִידָה
puluerem super &, sua oua terra in derelinquet Quia ? pluma &
14 וְנֹצָה׃ כִּי־תַעֲזֹב לָאָרֶץ בֵּצֶיהָ וְעַל־עָפָר
bestia & : ea dispergat pes quòd obliuiscitur Et .ea calefaciet
15 תְּחַמֵּם׃ וַתִּשְׁכַּח כִּי־רֶגֶל תְּזוּרֶהָ וְחַיַּת
vanum in : sibi non, suos filios tractat Duriter ? ea conculcet agri
16 הַשָּׂדֶה תְּדוּשֶׁהָ׃ הִקְשִׁיחַ בָּנֶיהָ לְּלֹא־לָהּ לְרִיק
Deus eum fecit obliuisci Quoniā ? pauore absque eius labor
17 יְגִיעָהּ בְּלִי־פָחַד׃ כִּי־הִשָּׁהּ אֱלוֹהַּ
intelligentiam ei est impartitus non &, sapientiā
חָכְמָה וְלֹא־חָלַק לָהּ בַּבִּינָה׃
ei, ascesore &, equū deridebit, se eleuauerit altum in tempus Iuxta
18 כָּעֵת בַּמָּרוֹם תַּמְרִיא תִּשְׂחַק לַסּוּס וּלְרֹכְבוֹ׃
eius collum indues Nūquid ? fortitudinē equo præbebis Nunquid
19 הֲתִתֵּן לַסּוּס גְּבוּרָה הֲתַלְבִּישׁ צַוָּארוֹ
eius nasi Decor ? locustam sicut eum terrebis Nunquid ? tonitru
20 רַעְמָה׃ הֲתַרְעִישֶׁנּוּ כָּאַרְבֶּה הוֹד נַחְרוֹ
egredietur : fortitudine in gaudebit &, valle in Effodient .terror
21 אֵימָה׃ יַחְפְּרוּ בָעֵמֶק וְיָשִׂישׂ בְּכֹחַ יֵצֵא
armatura occursum in
לִקְרַאת־נָשֶׁק׃

Marginal notes (Cap. XXXVIII):
עָנָה [a]
[b] יָעַץ [c] גּוּחַ | est
quando fundabam
[d] יָדַע מָלַל
mensuram eius si nosti,
Cùm laudarent
[g] גּוּחַ [f] סָכַךְ [e] רוּעַ | quis clausit | quando egreditur velutì egreditur. | Quando posui | vt decreui
[k] חָקַק [l] יָסַף | vt transeas
pones elationem fluctuum tuorum.
Vt apprehendat extrema
[m] יְדַעְתָּה שַׁחַר
[n] גָּלַל | terra
profunda
[o] רוּם [p] בּוֹא | voraginis
vidisti?
[p] בִּין [q] נָגַד | est | in qua habitat | tenebrarum | est
Num accepisti
[q] לָקַח | intellexisti
[r] יָלַד
vidisti? | belli
[s] צוּר | In | spargitur
פּוּץ
Vt plueret | quæ est absque viro | super | in quo | est | Et satiet | faciat
[u] יָצָא
congelatæ superficies aquarum cōgelatæ capiet se.
ligare poteris manibus tuis fructus delicatos vergiliarum, vel serotinos fructus orionis | cum stellis minoribus veluti filiis suis

Marginal notes (Cap. XXXVIII, 33–41):
Nunquid | [y] חָקַק [z] שׂוּם | vt multitudo
[z] רוּם
[a] כָּסָה | adsumus.
cordi | cælos
nubes plenas aqua | descendere
[d] יָצַק [e] חָיָה
Nunquid nosti dū roboraret terram in medio centri, & partes eius coniungeretur? | venari docebis leonem | congregationem implebis? | suo propter insidias. | parauit | escam
[f] שָׁחַח [g] כּוּן
aberrātes eò quòd non sit esca?

Marginal notes (Cap. XXXIX):
quo pariunt ibices petras incolentes, facientem parere
obseruasti?
Num numerasti | quos impleuerūt, | quo pariunt. Incuruāt | cōterunt, emittūt. Pinguescunt
foris;
[h] רָבָה
[i] יָסַר [k] שׂוּם | in solitudine | in salsugine.
multitudinem | clamores
pascua
[m] חָמַד
Nunquid morabitur iuxta præsepia tua?
[n] לִין
Nunquid
magna est fortitudo | ei
[o] כֹּחַ | ei | ad
Alis pauo exultauit. Nunquid pennas struthioni & plumas dedisti? | terram calefacit
[p] חָמַם [q] חָיָה | conteret | Crudelis fuit pullis suis, ac si essent | sui est | negauit ei
[r] נָשָׁה
Tempore quo
[s] נָתַן | tremore narium | Sonitus
Effodiet
[t] כֹּחַ
armorum.

vim faciet flumini † & confidit | Iarden educat quòd confidet†:festinabit nō :flumen cōprimet Ecce
18 הֵן יַעֲשֹׁק נָהָר לֹא יַחְפּוֹז יִבְטַח כִּי־יָגִיחַ יַרְדֵּן
לָקַח יָקַשׁ | laqueis in :eum tollet suis oculis In ‚suum os ad
19 בְּעֵינָיו יִקָּחֶנּוּ בְּמוֹקְשִׁים יִנְקָב־אָף אֶל־פִּיהוּ
nares. † Num | fune in &,hamo in Leuiathā extrahes† ‚nasum perforabit
20 תִּמְשֹׁךְ לִוְיָתָן בְּחַכָּה וּבְחֶבֶל
ligabis †hamum in naribus | ‚eius naso in vncum† pones Nunquid ‚eius linguam demerges
שׁוּם נָקַב | 21 תַּשְׁקִיעַ לְשֹׁנוֹ׃ הֲתָשִׂים אַגְמֹן בְּאַפּוֹ
‚eius maxillam perforabis spina in &
וּבְחוֹחַ תִּקֹּב לֶחֱיוֹ׃
Nunquid | te ad loquetur An ‚preces te ad multiplicabit Nunquid
22 הֲיַרְבֶּה אֵלֶיךָ תַּחֲנוּנִים אִם־יְדַבֵּר אֵלֶיךָ
feriet | eum accipies ‚tecum fœdus excidet Nunquid ‚mollia
לָקַח רָכַךְ | 23 רַכּוֹת׃ הֲיִכְרֹת בְּרִית עִמָּךְ תִּקָּחֶנּוּ
perpetuum? *cum | ‚aue‚sicut eo cum ludes Nunquid ‚seculi seruum in
24 לְעֶבֶד עוֹלָם׃ הַתְשַׂחֶק־בּוֹ כַּצִּפּוֹר
* pro ‡Nunquid | ‚socij eum super Cænabunt ‚tuis puellis *eum ligabis &
25 וְתִקְשְׁרֶנּוּ לְנַעֲרוֹתֶיךָ׃ יִכְרוּ עָלָיו חַבָּרִים
diuident illum † se succides cultris | replebis Nunquid ‚negotiatores †inter eum dimidiabunt
26 יֶחֱצוּהוּ בֵּין כְּנַעֲנִים׃ הַתְמַלֵּא
חָצָה שֶׂכֶךְ | ‚eius caput piscium nassella in &,eius pellē vmbraculis in
†cultro piscatorio | בְשֻׂכּוֹת עוֹרוֹ וּבְצִלְצַל דָּגִים רֹאשׁוֹ׃
manus tuas † illud memorare. | ‚addas ne ‚belli Memento ‚tuā volam eum super Pone
יָסַף יָחַל | 27 שִׂים־עָלָיו כַּפֶּךָ זְכֹר מִלְחָמָה אַל־תּוֹסַף׃
† ponentis manum suam super eum | eius aspectus ad etiam Nonne ‚est mentita eius † spes Ecce
28 הֶן־תֹּחַלְתּוֹ נִכְזָבָה הֲגַם אֶל־מַרְאָיו
† aspectum † proijcietur homo ad terram? | ‚deturbabitur
טוּל | יֻטָל׃

CAP. XLI. מא

est fortis qui *est qui coram me † quod est † meum est. | ‚stet meas facies ad ipse‚quis & :eum suscitet quòd crudelis Non
1 לֹא־אַכְזָר כִּי יְעוּרֶנּוּ וּמִי הוּא לְפָנַי יִתְיַצָּב׃
mihi‚ cælo omni sub ‚perficiam &,me præcessit Quis
2 מִי הִקְדִּימַנִי וַאֲשַׁלֵּם תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם לִי־
membra | ‚fortitudinum verbum &,eius vectes silebo Non ‚ipsum
3 הוּא׃ לֹא־אַחֲרִישׁ בַּדָּיו וּדְבַר גְּבוּרוֹת
faciem | ‚eius indumenti facies detexit Quis ‚eius dispositionis gratiam &
4 וְחִין עֶרְכּוֹ׃ מִי־גִלָּה פְּנֵי לְבוּשׁוֹ
duplici freno suo † ad aperiendum os eius? | quis eius faciei Portas ‚veniet quis eius freni duplicitate cum
5 בְּכֶפֶל רִסְנוֹ מִי יָבוֹא׃ דַּלְתֵי פָנָיו מִי
† per gyrum †est | ‚formido eius dentium circuitu ‚aperiut
שֵׁן גַּנָּן צוּר | פִתֵּחַ סְבִיבוֹת שִׁנָּיו אֵימָה׃
Squamæ fortes sunt vt scuta *est singula clausura arcta. Vna alteri appropinquauerūt *ingredi | ‚arcto sigillo clausa ‚scutorum fortitudines Superbia
6 גַּאֲוָה אֲפִיקֵי מָגִנִּים סָגוּר חוֹתָם צָר׃
‚eas inter ingredietur non vētus &,admouentur vnā in Vna
7 אֶחָד בְּאֶחָד יִגַּשׁוּ וְרוּחַ לֹא־יָבוֹא בֵינֵיהֶם׃
Vnaquæque alteri iungitur, capiunt † separantur. | ‚separabuntur non &,se capient ‚adhærebunt suo fratre in Vir
8 אִישׁ־בְּאָחִיהוּ יְדֻבָּקוּ יִתְלַכְּדוּ וְלֹא יִתְפָּרָדוּ׃
accendetur ignis, † splendores proiicientur. | ‚auroræ palpebræ vt eius oculi & ‚lux clarebit eius Sternutationibus
9 עֲטִישֹׁתָיו תָּהֶל אוֹר וְעֵינָיו כְּעַפְעַפֵּי־שָׁחַר׃
הָלַל כִּיד | ‚se euenient ignis scintillæ ‚ibunt lampades eius ore de
10 מִפִּיו לַפִּידִים יַהֲלֹכוּ כִּידוֹדֵי אֵשׁ יִתְמַלָּטוּ׃
†ab † accensa, | ‚aheno &,feruētē ollæ sicut ‚fumus egredietur eius naribus E
11 מִנְּחִירָיו יֵצֵא עָשָׁן כְּדוּד נָפוּחַ וְאַגְמֹן׃
Halitus *flamma | ‚egredietur eius ore de fulgor & ‚faciet ardere prunas eius Anima
12 נַפְשׁוֹ גֶּחָלִים תְּלַהֵט וְלַהַב מִפִּיו יֵצֵא׃
vertetur in lætitiā | ‚dolor exultabit eum ante &,fortitudo morabitur eius collo In
לוּן | 13 בְּצַוָּארוֹ יָלִין עֹז וּלְפָנָיו תָּדוּץ דְּאָבָה׃
Particulæ *fortis est vnaquæque | ‚mouebitur non ‚eo in concreta ‚cohæret eius carnis Decidentiæ
14 מַפְּלֵי בְשָׂרוֹ דָבֵקוּ יָצוּק עָלָיו בַּל־יִמּוֹט׃
forte est † forte † lapis molaris | ‚inferior molæ sicut durum &,lapis sicut durum eius Cor
נָפַל יָצַק | 15 לִבּוֹ יָצוּק כְּמוֹ־אָבֶן וְיָצוּק כְּפֶלַח תַּחְתִּית׃
magnitudine | ‚se purgabunt contritionibus à ‚fortes timebunt eius altitudine Ab
16 מִשֵּׂתוֹ יָגוּרוּ אֵלִים מִשְּׁבָרִים יִתְחַטָּאוּ׃
Qui attigerit *gladio *gladius † lapis | ‚lorica &,profectionis ‚lancea ‚stabit non gladius *cum Attingentis
manu iaculatus, | 17 מַשִּׂיגֵהוּ חֶרֶב בְּלִי תָקוּם חֲנִית מַסָּע וְשִׁרְיָה׃
נָשָׂא נָשַׂק נֶסַע | ‚æs putredinis lignum in ‚ferrum paleam in Reputabit
* non stabunt. *vt putridum † sagitta tela | 18 יַחְשֹׁב לְתֶבֶן בַּרְזֶל לְעֵץ רִקָּבוֹן נְחוּשָׁה׃
ei sunt versi stipulam in ‚arcus filius †eum fugabit Non
19 לֹא־יַבְרִיחֶנּוּ בֶן־קָשֶׁת לְקַשׁ נֶהְפְּכוּ־לוֹ
deridebit &,catapulta sunt reputata stipula Sicut ‚fundæ lapides
20 אַבְנֵי־קָלַע׃ כְּקַשׁ נֶחְשְׁבוּ תוֹתָח וְיִשְׂחַק
‚hastæ vibrationem
לְרַעַשׁ כִּידוֹן׃

‚gladij facie bus à reuertetur nec,cōsternabitur nō &,pauorē Deridebit | timebit; †facie
22 יִשְׂחַק לְפַחַד וְלֹא יֵחָת וְלֹא־יָשׁוּב מִפְּנֵי־חָרֶב׃
‚hastæ &, lanceæ lamina ‚pharetra stridebit eum Super | tonabit † ferrum
23 עָלָיו תִּרְנֶה אַשְׁפָּה לַהַב חֲנִית וְכִידוֹן׃ | חָנָה
‚buccinæ vox quòd credet nō &,terrā effodiet ira &,impetu Cum | sit sonitus
24 בְּרַעַשׁ וְרֹגֶז יְגַמֶּא־אֶרֶץ וְלֹא־יַאֲמִין כִּי־קוֹל שׁוֹפָר׃
‚bellum odorabitur longe à &,euge dicet buccinæ sufficientia In | Inter buccinas
25 בְּדֵי שֹׁפָר יֹאמַר הֶאָח וּמֵרָחוֹק יָרִיחַ מִלְחָמָה
‚clamorem &, principum strepitum | commotionem
רַעַם שָׂרִים וּתְרוּעָה׃ | שׁוּר
suas alas extendet ‚nisus volabit tuā intelligentiā propter Nunquid | accipiter
26 הֲמִבִּינָתְךָ יַאֲבֶר־נֵץ יִפְרֹשׂ כְּנָפָו לְתֵימָן׃
quòd &,aquila eleuabitur tuum os ad An ‚austrum ad | Nunquid ‡sermonem
27 אִם־עַל־פִּיךָ יַגְבִּיהַּ נָשֶׁר וְכִי
dentē super morabitur & ,habitabit Petram ‚suum nidum eleuabit | In petra
יָרִים קִנּוֹ׃ | רוֹם קִנֵּן
28 סֶלַע יִשְׁכֹּן וְיִתְלֹנָן עַל־שֶׁן־
longinquū in,escam fodit Inde ‚munitionem &,petræ | turrim excelsam. *explorauit
29 סֶלַע וּמְצוּדָה׃ מִשָּׁם חָפַר־אֹכֶל לְמֵרָחוֹק
‚sanguinem absorbebūt eius pulli Et ‚aspicient eius oculi
עֵינָיו יַבִּיטוּ׃ | נָבַט
30 וְאֶפְרֹחָו יְעַלְעוּ־דָם
‚ipse ‡ibi ‚occisi quo in & | vbi fuerint † est
וּבַאֲשֶׁר חֲלָלִים שָׁם הוּא׃
‚dixit &,Iiob DOMINVS respondit Et
31 וַיַּעַן יְהוָה אֶת־אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ | עָנָה
‚Deum Arguens ‚eruditio omnipotente cum cōtendere Nunquid | † est Disputans cum Deo,
32 הֲרֹב עִם־שַׁדַּי יִסּוֹר מוֹכִיחַ אֱלוֹהַּ | רָבַב יָכַח
‚dixit &,DOMINO Iiob respondit Et ‚ei respondeat
33 יַעֲנֶנָּה׃ וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר׃
posui meā Manum tibi respōdebo quid,sum contēptibilis Ecce
34 הֵן קַלֹּתִי מָה אֲשִׁיבֶךָּ יָדִי שַׂמְתִּי | קָלַל שׂוּם
‚bis Et ‚respōdebo non &,sum locut Semel ‚meo ori ipsi | secundò,
35 לְמוֹ־פִי׃ אַחַת דִּבַּרְתִּי וְלֹא אֶעֱנֶה וּשְׁתַּיִם
‚addam non &
וְלֹא אוֹסִיף׃

CAP. XL. מ

‚dixit &,turbine de Iiob DOMINVS respondit Et
1 וַיַּעַן יְהוָה אֶת־אִיּוֹב מִן־סְעָרָה וַיֹּאמַר׃
‚me fac scire &,te interrogabo ‚tuos lūbos vir sicut nūc Accinge
2 אֱזָר־נָא כְגֶבֶר חֲלָצֶיךָ אֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי׃ | יָדַע
‚me facies impium,meū iudicium dissipabis etiā Nunquid
3 הַאַף תָּפֵר מִשְׁפָּטִי תַּרְשִׁיעֵנִי לְמַעַן
ipse sicut voce in &,tibi Deo sicut brachium si Et ‚iustificeris | nunquid † est
4 תִּצְדָּק׃ וְאִם־זְרוֹעַ כָּאֵל לָךְ וּבְקוֹל כָּמֹהוּ | † sonitu
‚gloria &,sublimitate &,celsitudine nunc te Orna † tonabis
5 תַרְעֵם׃ עֲדֵה נָא גָאוֹן וָגֹבַהּ וְהוֹד | גָּאָה
omnem vide &,tui nasi iras Disperge ‚te indues decorem & | indue *furoris
6 וְהָדָר תִּלְבָּשׁ׃ הָפֵץ עֶבְרוֹת אַפֶּךָ וּרְאֵה כָל־
‚superbum omnem Vide ‚eum humilia &,superbum
7 גֵּאֶה וְהַשְׁפִּילֵהוּ׃ רְאֵה כָל־גֵּאֶה
‚se sub impios contere &;eū fac incuruare | in loco ipsorum.
הַכְנִיעֵהוּ וַהֲדֹךְ רְשָׁעִים תַּחְתָּם׃ | הָדַךְ
‚abscondito in alliga eorū facies ‚simul puluere in eos Absconde
8 טָמְנֵם בֶּעָפָר יָחַד פְּנֵיהֶם חֲבֹשׁ בַּטָּמוּן׃
‚tua dextera te seruet quòd ‚tibi confitebor ego etiam Et
9 וְגַם־אֲנִי אוֹדֶךָּ כִּי־תוֹשִׁעַ לְךָ יְמִינֶךָ׃ | יָדָה יָשַׁע
herbam ‚tecum feci quem Behemoth nunc Ecce
10 הִנֵּה־נָא בְהֵמוֹת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמָּךְ חָצִיר | עָשָׂה
‚eius lumbis in eius potentia nunc Ecce ‚comedet bos veluti | † est,
11 כַּבָּקָר יֹאכֵל׃ הִנֵּה־נָא כֹחוֹ בְמָתְנָיו | כֹּחַ
‚suā caudam Volet ‚eius ventris vmbilico in eius fortitudo & | *Velociter mouebit † quæ est
12 וְאוֹנוֹ בִּשְׁרִירֵי בִטְנוֹ׃ יַחְפֹּץ זְנָבוֹ
‚erunt ramificati eius verendorum nerui ‚cedrus sicut | testiculorū eius perplexi sunt.
כְמוֹ־אָרֶז גִּידֵי פַחֲדָו יְשֹׂרָגוּ׃
‚ferrea virga sicut eius ossa ‚æris fistulæ *eius Ossa | Membra ‡maiora fortia sunt
13 עֲצָמָיו אֲפִיקֵי נְחוּשָׁה גְּרָמָיו כִּמְטִיל בַּרְזֶל׃ | vt baculi æreï † minora
‚suū gladium applicabit,eū faciens Dei viarum principium Ipse | qui fecit ‡ei
14 הוּא רֵאשִׁית דַּרְכֵי־אֵל הָעֹשׂוֹ יַגֵּשׁ חַרְבּוֹ׃ | עָשָׂה
agri bestia omnis &,ei afferent montes germen Quia | נָשָׂא
15 כִּי־בוּל הָרִים יִשְׂאוּ־לוֹ וְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה
latibulo in,iacebit arboribus vmbriferis Sub ‚ibi ludent | dormiet in secreto
16 יְשַׂחֲקוּ־שָׁם׃ תַּחַת־צֶאֱלִים יִשְׁכָּב בְּסֵתֶר
‚eius vmbra,vmbriferæ arbores eū Tegent ‚cœno & calami | limo *vt sint
17 קָנֶה וּבִצָּה׃ יְסֻכֻּהוּ צֶאֱלִים צִלֲלוֹ | סָכַךְ
‚torrentis salices eū Circundabūt
יְסֻבּוּהוּ עַרְבֵי־נָחַל׃

.lutum super acutum sternet :testæ acumina* eo Sub
21 תחתיו חדודי חרש ירפד חרוץ עלי־טיט׃
.pigmenti ollam vt ponet mare :profundum ollā veluti faciet Feruere
22 ירתיח כסיר מצולה ים ישים כמרקחה׃
.canitiem in voraginem reputabit : semitā faciet lucere eū Post
23 אחריו יאיר נתיב יחשב תהום לשיבה׃
.conterēdum non ad ,est factus qui ,eius cōparatio puluerē† super* Non
24 אין־על־עפר משלו העשו לבלי־חת׃
filios† omnes super rex ‡ ipse :videbit *sublime Omne
25 את כל־גבה יראה הוא מלך על־כל־בני־
.superbiæ
שחץ׃

* sunt petræ acutæ testaceæ ‖ quod est vas vnguentarium.
שום [u]
semita lucebit veluti virum canū.
* est ‡ terram ei comparabile,
‖ vt non timeat.
עשה [x]
* despiciet ‡ est
† cætos magnos & fortes.

CAP. XLII. מב

:dixit & ,DOMINO Iiob respondit Et
1 ויען איוב את־יהוה ויאמר׃
.cogitatio te à phibebitur non & ,poteris* omnia quòd Noui
2 ידעת כי־כל תוכל ולא־יבצר ממך מזמה׃
,annunciaui Ideo ?sciētia absque consilium occultans* iste* Quis
3 מי זה מעלים עצה בלי דעת לכן הגדתי
.sciam non & ,me præ mirabilia† :intelligam non &
ולא אבין נפלאות ממני ולא אדע׃
.me scire fac & ,te interrogabo :loquar ego & ,nunc Audi
4 שמע־נא ואנכי אדבר אשאלך והודיעני׃
.te vidit meus oculus nunc & :te audiui auris auditum Ad
5 לשמע אזן שמעתיך ועתה עיני ראתך׃
.cinere & ,puluere in ,resipiscam &,*reprobabo Idcirco
6 על־כן אמאס ונחמתי על־עפר ואפר׃
verba DOMINVS est locutus postquam fuit Et
7 ויהי אחר דבר יהוה את־הדברים
:Themanitē Eliphaz ad DOMINVS dixit & ,Iiob ad hæc
האלה אל־איוב ויאמר יהוה אל־אליפז התימני
estis locuti non quia ,tuos socios ‖ duos in & ,te in meus nasus est iratus
חרה אפי בך ובשני רעיך כי לא דברתם
.Iiob meus seruus sicut ,rectum me ad
אלי נכונה כעבדי איוב׃
,arietes septem & ,vitulos septem vobis sumite nunc Et
8 ועתה קחו־לכם שבעה־פרים ושבעה אלים
ascensionem ascendere facite & ,Iiob meum seruum ad ite &
ולכו אל־עבדי איוב והעליתם עולה
eius facies vtique ‖ nam .vos super orabit meus seruus Iiob & .vobis pro
בעדכם ואיוב עבדי יתפלל עליכם כי אם־פניו
non quia ,abiectionem† vobiscum faciendum non ad* ,suscipiam
אשא לבלתי עשות עמכם נבלה כי לא

ענה [a] יכל [b] זמם [c]
* potes
ידעתי ק
* est * qui occultat
יעץ [d] ידע [e]
† occulta sunt à
quæso
ראה [f]
* quod male dixi,
היה [g]
furor ‖ amicos
רעה [h]
coram
פרה [i]
offerte holocaustū
ילך [k] עלה [l]
pro vobis ‖ faciem
* vt non faciam
† punitionem stultitiæ vestræ,
נשא [m] עשה [n]

.Iiob meus seruus sicut ,rectum me ad estis locuti
דברתם אלי נכונה כעבדי איוב׃
Sophar ,Suchites Bildad & ,Themanites Eliphaz abierunt Et
9 וילכו אליפז התימני ובלדד השוחי צפר
,DOMINVS eos ad est locutus sicut fecerunt & ,Nahamatites
הנעמתי ויעשו כאשר דבר אליהם יהוה
.Iiob facies DOMINVS suscepit &
וישא יהוה את־פני איוב׃
ipsum orādo in† Iiob conuersionem ‡ est conuersus DOMINVS Et
10 ויהוה שב את־שבות איוב בהתפללו
Iiob ipsi* quæ omnia DOMINVS auxit & : suis sociis pro
בעד רעהו ויסף יהוה את־כל־אשר לאיוב
omnes & ,eius fratres omnes eum ad venerunt Et .duplum in
11 למשנה׃ ויבאו אליו כל־אחיו וכל־
eo cum comederunt & ,prius eum cognoscentes omnes & ,eius sorores
אחיתיו וכל־ידעיו לפנים ויאכלו עמו
omne super eū sunt cōsolati & ,ei‡ sunt cōmoti & ,ei9 domo in panē
לחם בביתו וינדו לו וינחמו אתו על כל־
ei dederunt Et .eum super DOMINVS adduxerat quod malum
הרעה אשר־הביא יהוה עליו ויתנו־לו
.vnam auream inaurē vnusquisq; & ,vnum numum vnusquisque
איש קשיטה אחת ואיש נזם זהב אחד׃
,eius principio præ Iiob nouissimo benedixit DOMINVS Et
12 ויהוה ברך את־אחרית איוב מראשתו
,camelorum millia sex & ,pecoris millia decim quatuor ei fuerunt &
ויהי־לו ארבעה עשר אלף צאן וששת אלפים גמלים
.asinæ mille & ,bouis iuga mille &
ואלף צמד בקר ואלף אתונות׃
.filiæ tres & ,filij septem ei fuerunt Et
13 ויהי־לו שבענה בנים ושלוש בנות׃
secundæ nomen & ,Iemimah* vnius nomen vocauit Et
14 ויקרא שם־האחת ימימה ושם השנית
.haphuc-Cheren † tertiæ nomen & ,Chesihah‡
קציעה ושם השלישית קרן הפוך׃
Iiob filiæ sicut speciosæ mulieres est inuenta non Et
15 ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב
medio in hæreditatem earum pater eis dedit & :terra omni in
בכל־הארץ ויתן להם אביהם נחלה בתוך
centum hoc post Iiob vixit Et .suorum fratrum
16 אחיהם׃ ויחי איוב אחרי־זאת מאה
suorū filiorum filios & ,suos filios vidit & :annos quadraginta &
וארבעים שנה וירא את־בניו ואת־בני בניו
saturus & ,senex Iiob est mortuus Et .generationes quatuor*
17 ארבעה דרות׃ וימת איוב זקן ושבע
.dierum
ימים׃

coram
facies
* ad † cùm oraret ipse
amicis * fuerant
שבה [o] רעה [p]
בוא [q]
qui nouerant
פנה [r]
‡ super eum,
נוד [s]
רוע [t] נתן [v]
pecudem vnam,
magis quàm
ouium,
boum,
היה [x]
* Diurna.
יום [y]
‡ Caßia † Cornustibij
inuentæ sunt
יפה [z]
חיה [a]
* in
דור [b] מות [c]

Finis Libri Iiob.

תם ספר איוב

ספר תהלים

LIBER TEHILLIM, ID EST LAVDVM;

QVI APVD NOS DICITVR LIBER PSALMORVM.

PSALMVS I. א

cōsiliū in ambulauit non qui *viri Beatitudines*
1 אשרי האיש אשר לא הלך בעצת
,stetit non peccatorum via in & , impiorum
רשעים ובדרך חטאים לא עמד
.sedit non derisorum *consessu* in &
ובמושב לצים לא ישב׃
,eius volūtas DOMINI lege in *Quinimo*
2 כי אם בתורת יהוה חפצו
.nocte ac die meditabitur eius lege in &
ובתורתו יהגה יומם ולילה׃
suum fructum *quod*†,aquarum riuos *super plantatum lignum* sicut erit Et
3 והיה כעץ שתול על־פלגי־מים אשר פריו
,faciet quod omne & :decidet non eius folium &, suo tēpore in dabit
יתן בעתו ועלהו לא־יבול וכל אשר־יעשה
quam gluma sicut *quinimo* ; impij sic Non .faciet prosperare
4 לא־כן הרשעים כי אם־כמץ אשר־ יצליח׃
, iudicio in impij stabunt non Ideo .ventus *eam dispellet*
5 על־כן לא־יקמו רשעים במשפט תדפנו רוח׃
DOMINVS *sciens*‡Quoniam .iustorum *catu** in *peccatores &*
6 כי־יודע יהוה וחטאים בעדת צדיקים׃
.peribit impiorum via & : iustorum viam
דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד׃

Beatus vir
יעץ
cathedra
לוץ
Sed
ירה
arbor plantata secus
† quæ
פרה נבל
sed
proiiciet
נדף קום
nec impij*cōgregatione
‡ scit
יעד

PSAL. II. ב

?inane meditabuntur populi &,gentes *sunt tumultuatæ* quid Vt
1 למה רגשו גוים ולאמים יהגו־ריק׃
aduersus ,pariter *consultant* principes &,terræ reges Astabunt
2 יתיצבו מלכי־ארץ ורוזנים נוסדו־יחד על־
Dirumpamus .eius V*nctum* aduersus & , DOMINVM
3 ננתקה את־ יהוה ועל־משיחו׃
.eorum funes nobis à proiiciamus & ;eorum vincula
מוסרותימו ונשליכה ממנו עבתימו׃
.eos subsannabit Dominus ,ridebit cælis in Habitans
4 יושב בשמים ישחק אדני ילעג־למו׃
.eos terrebit sua ira in & ,suo *naso* in eos ad loquetur Tunc
5 אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו׃
.*meæ sanctitatis*‖montem , Siion super,meū regem cōstitui ego Et
6 ואני נסכתי מלכי על־ציון הר־קדשי׃
,tu‖meus filius ,me ad dixit DOMINVS,*statutum* ipsum Narrabo
7 אספרה אל־חק יהוה אמר אלי בני אתה
gentes dabo & , me à Postula .te genui hodie ego
8 שאל ממני ואתנה גוים אני היום ילדתיך׃
.terræ *fines* tuam possessionem &;tuam hæreditatem
נחלתך ואחזתך אפסי־ארץ׃
.eos *disperges confractos* figuli vas sicut :ferrea virga in eas Conteres
9 תרעם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם׃
.terræ iudices vos *castigate* ,intelligite reges nunc Et
10 ועתה מלכים השכילו הוסרו שפטי ארץ׃
.tremore in exultate & ,timore in DOMINO Seruite
11 עבדו את־יהוה ביראה וגילו ברעדה׃
exarserit cùm ,via†pereatis & ,irascatur fortè ne filium Osculamini
12 נשקו־בר פן־יאנף ותאבדו דרך כי־יבער
.eo in *confidentes* *omnes beati : eius *nasus* paululū vel
כמעט אפו אשרי כל־חוסי בו׃

congregabūt se
הגה
consiliabuntur
Christum
יסד
furore
חרה
‖sanctū meū.
decretum ‖es
חקק
נתן
terminos
confringes
רוע נפץ
erudite
יסר
גול
† in
furor
* qui sperant
חסה

PSAL. III. ג

.sui filij Absalom *faciebus à ipsum fugiendo in*, Dauidis Canticum
1 מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו׃
*insurgentes** multi:mei *angustiatores*‖sunt multiplicati *quàm* DOMINE
2 יהוה מה־רבו צרי רבים קמים
ei salus ‖non , meæ animæ *dicentes* † Multi .me aduersum
3 רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו עלי׃
.Selah , Deo in
באלהים סלה׃

cùm fugeret à facie
valde
‖ hostes
* surgunt
רבב קום
† dicunt
‖ est

‡es exaltas .meū caput *exaltans* &,mea gloria :me pro*clypeus DOMINE tu Et
4 ואתה יהוה מגן בעדי כבודי ומרים ראשי׃
monte de me exaudiuit & : *clamabam* DOMINVM ad mea Voce
5 קולי אל־יהוה אקרא ויענני מהר
: euigilaui *,dormiui & ,accubui Ego .Selah , suæ sanctitatis
6 קדשו סלה׃ אני שכבתי ואישנה הקיצותי
millibus decem à timebo Non .me *fulciet* DOMINVS quia
7 כי יהוה יסמכני׃ לא־אירא מרבבות
.me *contra se posuerunt*‖circumquaque qui : *populi*
עם אשר סביב שתו עלי׃
percussisti quia , mi Deus me serua , DOMINE Surge
8 קומה יהוה הושיעני אלהי כי־הכית את־
.confregisti impiorum dentes :maxilla‖meos inimicos omnes
כל־איבי לחי שני רשעים שברת׃
.Selah . tua benedictio tuum populū super :salus‡ DOMINI
9 ליהוה הישועה על־עמך ברכתך סלה׃

גנן רום
clamaui
ענה
* &
קוץ
sustentauit
ירא
populis :
‖ pugnauerūt aduersum
שות ישע
נכה
in
שנן
‡ est

PSAL. IIII. ד

.Dauidi canticum *Neghinoth* in Victori
1 למנצח בנגינות מזמור לדוד׃
fecisti dilatationē angustia in, meę iustitię Deus me exaudi *me inuocando* In
2 בקראי ענני אלהי צדקי בצר הרחבת
vsquequo viri Filij .meam orationem audi & ,mei miserere:mihi
3 לי חנני ושמע תפלתי׃ בני־איש עד־מה
? mendacium quæretis ,inane diligetis ? ignominiam in* meam gloriam
כבודי לכלמה תאהבון ריק תבקשו כזב
:sibi pium DOMINVS segregauit quòd scitote Et .Selah
4 סלה׃ ודעו כי־הפלה יהוה חסיד לו
ne & , *Contremiscite** .cum ad *me clamando in* ,exaudiet DOMINVS
5 יהוה ישמע בקראי אליו׃ רגזו ואל־
.Selah ,tacete & , vestro cubili super ,vestro corde in *dicite* :peccetis
תחטאו אמרו בלבבכם על־משכבכם ודמו סלה׃
.DOMINVM *in sperate* & ;iustitiæ sacrificia Sacrificate
6 זבחו זבחי־צדק ובטחו אל־יהוה׃
lucem nos super Eleua ?bonū nos faciet videre quis : *dicentes* Multi
7 רבים אמרים מי־יראנו טוב נסה־עלינו אור
tēpore à , meo corde in lętitiam Dedisti .DOMINE *tuarum facierum*
8 פניך יהוה׃ נתתה שמחה בלבי מעת
.sunt multiplicata eorum nouum vinum & eorū frumentum †
דגנם ותירושם רבו׃
, solus DOMINVS tu quia, dormiam &, accubabo pariter pace In
9 בשלום יחדו אשכבה ואישן כי־אתה יהוה לבדד
.me habitare facies *fiducia in*
לבטח תושיבני׃

psalmis
Cùm inuocauero
ענה צור
חנן פלל
‡ vertetis
ידע
cùm clamauero
‡ Pauete
loquimini
דמם
confidite in Domino.
dicunt
ראה
vultus tui
† quo
רבב
confidenter
ישב

PSAL. V. ה

.Dauid canticum Hannechiloth‖super Victori
1 למנצח אל־הנחילות מזמור לדוד׃
.meam *meditationem* intellige :DOMINE auribus percipe mea Eloquia
2 אמרי האזינה יהוה בינה הגיגי׃
te ad quoniam :mi Deus &,mi rex mei clamoris voci Attende
3 הקשיבה לקול שועי מלכי ואלהי כי אליך
disponam mane , meam vocem audies mane DOMINE .orabo
4 אתפלל׃ יהוה בקר תשמע קולי בקר אערך־
non : *tu*† impietatem volens Deus non Quia .speculabor & ,‡tibi
5 לך ואצפה׃ כי לא אל־חפץ רשע אתה לא
:tuis oculis coram *vesani consistent** Non .malus te‡habitabit
6 יגרך רע׃ לא־יתיצבו הוללים לנגד עיניך
.iniquitatem operantes omnes odisti
שנאת כל־פעלי און׃
abominabitur *doli & sanguinum* virum, mendaciū loquentes Perdes
7 תאבד דברי כזב איש־דמים ומרמה יתעב
.DOMINVS
יהוה׃

‖ *exercitus*
locutionem
præparabo
‡ orationem
† es
‡ iuxta
* stabūt stulti
גור רוע
sanguinolentum & fraudulentum

congregatio altitudinem in *eum super* † &: te circundabit populorum *cœtus* Et
8 † ועדת לאמים תסובבך ועליה למרום
DOMINE me iudica: populos iudicabit DOMINVS .reuertere
9 שובה: † יהוה ידין עמים שפטני יהוה
.me *super* meam perfectionem secundum &, meam iustitiam secundum
כצדקי וכתמי עלי:
, corda *probans* & iustus, stabilies &, impios malum nunc Consumet
10 † יגמר־נא רע רשעים ותכונן צדיק ובחן לבות
seruantem, Deum *super*‡ meus Clypeus .*iustus* Deus renes &
11 וכליות אלהים צדיק: † מגני על־אלהים מושיע
omni *in indignans*‡ Deus &, *iustus index* Deus .corde rectos
12 ישרי־לב: † אלהים שופט צדיק ואל זעם בכל־
suũ arcum: *acuet* † suum gladium, fuerit conuersus non Si .die
13 יום: † אם־לא ישוב חרבו ילטוש קשתו
: mortis vasa fecit parare ei Et .illum parauit &, tetendit
14 דרך ויכוננה: † ולו הכין כלי־מות
, iniquitatem *parturiet* * Ecce .*operabitur ardentes in*, suas sagittas
15 חציו לדלקים יפעל: † הנה יחבל־און
.mendacium peperit &, *laborem* ‖ concepit &
והרה עמל וילד שקר:
.*operabitur* * foueam in cadet &: eam effodit &, *excidit* Cisternam
16 † בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעל:
eius *violẽtia*‡, eius verticem super &: eius caput in eius *labor* ‖ Conuertetur
17 † ישוב עמלו בראשו ועל קדקדו חמסו
psallam &: eius iustitiam secundũ DOMINO Confitebor .descendet
18 ירד: † אודה יהוה כצדקו ואזמרה
.altissimi DOMINI nomini
שם־יהוה עליון:

congregatio
† propter eam
יעד
דין
quæ est in
תמם
tu qui probas
כלה גנן
iuste.
‡ est Deus qui seruat
iudicat iustũ,
‡ irascitur impio
† acuit:
ישע
כון
persequentibus operatus est.
* parturiuit
‖ peruersitatẽ
חצץ נפל
fodit,
* quã operatus est.
‖ peruersitas
‡ iniquitas
ידה

PSAL. VIII. ח

.Dauid canticum Hagithith‡ super Vincenti
1 † למנצח על־הגתית מזמור לדוד:
vniuersa in tuum nomen *illustre* quàm, noster Domine DOMINE
2 † יהוה אדנינו מה־אדיר שמך בכל־
.cœlos super tuam *laudem des quòd* ;terra
הארץ אשר תנה הודך על־השמים:
propter fortitudinem fundasti *sugentium* &, paruulorum ore Ex
3 † מפי עוללים וינקים יסדת עז למען
.*se vlciscentem* † &, inimicum *faciendum cessare ad*‡: tuos *angustiatores*
צורריך להשבית אויב ומתנקם:
, lunam: tuorum digitorum opus, tuos cælos videbo Quoniam
4 † כי־אראה שמיך מעשה אצבעתיך ירח
: eius recorderis quòd, homo * Quid .præparasti quas stellas &
5 וכוכבים אשר כוננתה: † מה־אנוש כי־תזכרנו
eum *facies* deficere Et ?eum visites quòd, hominis filius &
6 ובן־אדם כי תפקדנו: † ותחסרהו
.eum *redimiturus* ‡ es decore &, gloria &: *Deo à* paululum
מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו:
posuisti omnia: tuarum manuum operibus *in* eum facies Dominari
7 † תמשילהו במעשי ידיך כל שתה
etiam &: ipsa vniuersa *armenta* ‖ &, *Pecus* .eius pedibus sub
8 תחת־רגליו: † צנה ואלפים כלם וגם
transeuntem: maris pisces &, *cælorum* Volatile .*campi animalia*
9 בהמות שדי: † צפור שמים ודגי הים עבר
† *illustre*‡ quàm noster Domine DOMINE .marium semitas
10 ארחות ימים: † יהוה אדנינו מה־אדיר
! terra vniuersa in tuum nomen
שמך בכל־הארץ:

‡ *cantu calcantiũ in torculari*
Psalmus
grande est
נתן
qui posuisti gloriam
lactentium
inimicos
‡ compescendum
† vltorem.
* est
fecisti
ab angelis:
‡ coronatur
עשה שות
Pecudes,
‖ boues
צום
bestias agrestes. Volucres cæli.
‡ grande † est

PSAL. IX. ט

.Dauid canticum Labben muth-Hal† Victori
1 † למנצח על־מות לבן מזמור לדוד:
omnia narrabo: meo corde toto in DOMINVM *Celebrabo*
2 † אודה יהוה בכל־לבי אספרה כל־
tuum nomen canam: te in exultabo &, Lætabor .tua mirabilia
3 נפלאותיך: † אשמחה ואעלצה בך אזמרה שמך
peribunt & impingent: retrorsum *meos inimicos reuertendo In* .altissime
4 עליון: † בשוב־אויבי אחור יכשלו ויאבדו
: meam causam &, meum iudicium fecisti Quoniam .*tuis faciebus à*
5 מפניך: כי־עשית משפטי ודיני
.iustitiam *iudicans* solio in sedisti
ישבת לכסא שופט צדק:
, seculũ in delesti eorum nomen: impium perdidisti; gentes *Increpasti*
6 † גערת גוים אבדת רשע שמם מחית לעולם
.sempiternum † &
ועד:

† *super mortem Nabal*
ידה
Confitebor Domino
cantabo nomini tuo
Cum reuersi fuerint inimici mei à facie tua.
עלה עשה
qui iudicas
דון
Subuertisti
מחה
† in

, tuam domum introibo, tuæ misericordiæ multitudine in ego Et
8 † ואני ברב חסדך אבוא ביתך
.tuo timore in *tuæ sanctitatis* templo in me incuruabo
אשתחוה אל־היכל־קדשך ביראתך:
dirige: meos inimicos propter, tua iustitia in me duc DOMINE
9 † יהוה נחני בצדקתך למען שוררי הושר
, rectum *eius* ‖ ore in † non Quoniam .tuam viam *meas facies ad*
10 לפני דרכך: † כי אין בפיהו נכונה
sua lingua, eorum guttur patens sepulcrum, prauitates eorum intimum
קרבם הוות קבר־פתוח גרנם לשונם
suis consiliis à cadant, Deus eos *Desola* .blandiuntur
11 יחליקון: † האשימם אלהים יפלו ממעצותיהם
rebellauerunt quoniam, eos *expelle*‡ eorum præuaricationum *multitudine in*
ברב פשעיהם הדיחמו כי־מרו
, *canent præconia* ‖ sæculum in, te in *confidentes*‡ omnes lętabuntur Et .te contra
12 בך: † וישמחו כל־חוסי בך לעולם ירננו
.tuum nomen *diligentes** te in exultabunt &: eos *super* facies operire &
ותסך עלימו ויעלצו בך אהבי שמך:
voluntate scuto vt: DOMINE iusto benedices tu Quia
13 † כי־אתה תברך צדיק יהוה כצנה רצון
.eum coronabis
תעטרנו:

sancto tuo
שחה נחה
הישר ק
coram me
† est ‖ eorũ
פה
הוה אשם
Desolare fac
נפל יעץ
propter multitudinem
‡ expellere fac
נדח מרה
‡ qui sperant
‖ laudabunt
חסה
* qui diligunt
סכך צנן
רצה

PSAL. VI. ו

.Dauidis canticum octauam super *Neghinoth* ‖ in Victori
1 † למנצח בנגינות על־השמינית מזמור לדוד:
tua *excandescentia* ‡ in neque, me arguas tuo *naso* in ne DOMINE
2 † יהוה אל־באפך תוכיחני ואל־בחמתך
me sana: *ego* debilis quoniam, DOMINE mei Miserere .me corripias
3 תיסרני: † חנני יהוה כי אמלל אני רפאני
est territa mea anima Et .mea ossa sunt territa quoniam, DOMINE
4 יהוה כי נבהלו עצמי: † ונפשי נבהלה
eripe, DOMINE Reuertere ?* vsquequo, DOMINE tu &, valde
5 מאד ואתה יהוה עד־מתי: † שובה יהוה חלצה
.tuam misericordiam propter me serua, meam animam
נפשי הושיעני למען חסדך:
confitebitur quis sepulchro in: tui memoria morte in‡ non Quoniam
6 † כי אין במות זכרך בשאול מי יודה־
: meũ lectũ nocte omni in *faciam* natare, meo gemitu in Laboraui ?tibi
7 לך: † יגעתי באנחתי אשחה בכל־לילה מטתי
indignatione‡ præ *est Erosus* .*liquefaciam*† meum stratum *mea lacrhyma* in
8 בדמעתי ערשי אמסה: † עששה מכעס
.meos *angustiatores* ‖ omnes *in* ‡ inueterauit: meus oculus
עיני עתקה בכל־צוררי:
audiuit quoniam, iniquitatem operantes omnes me à Recedite
9 † סורו ממני כל־פעלי און כי־שמע
: meã deprecationẽ DOMINVS Audiuit .mei fletus vocẽ DOMINVS
10 יהוה קול בכיי: † שמע יהוה תחנתי
terrebuntur &, afficientur Pudore .*accipiet* meã orationẽ DOMINVS
11 יהוה תפלתי יקח: † יבשו ויבהלו
.subito afficientur pudore, conuertentur: mei inimici omnes valde
מאד כל־איבי ישבו יבשו רגע:

‖ Psalmis
furore ‡ ira
יכח יחם
sum
חנן
* cõteres me?
ואתה ק
ישע
‡ est
feci
נטה
lachrymis meis
† liquefeci.
Caligauit
‡ ira
‖ inimicos
‡ propter
בכה
suscepit.
פלל לקח

PSAL. VII. ז

.Iemini fili j Chus verba super DOMINO cecinit quod Dauid Sighaion†
1 † שגיון לדוד אשר־שר ליהוה על־דברי־כוש בן־ימיני:
omnibus ab me serua: speraui te in meus Deus DOMINE
2 † יהוה אלהי בך חסיתי הושיעני מכל־
: meam animam leo vt rapiat forte Ne .me eripe &, me persequẽtib*
3 רדפי והצילני: † פן־יטרף כאריה נפשי
, istud feci si meus Deus DOMINE .*liberans* ‖ non &, *lacerans*
4 פרק ואין מציל: † יהוה אלהי אם־עשיתי זאת
.meis *volis* in iniquitas est si
אם־יש־עול בכפי:
.*inaniter* † meum *angustiatorem* ‡ erui &*, malum *meo pacifico** retribui Si
5 † אם־גמלתי שולמי רע ואחלצה צוררי ריקם:
conculcet &, comprehendat &, meam animam inimicus Persequatur
6 † ירדף אויב נפשי וישג וירמס
.Selah, *habitare faciat* † puluerem in meam gloriam &, *meas vitas* terra in
לארץ חיי וכבודי לעפר ישכן סלה:
indignationes propter te eleua, tuo *naso* in DOMINE Surge
7 † קומה יהוה באפך הנשא בעברות
. præcepisti *iudicium*, *me ad*† te suscita &: meorum hostium
צוררי ועורה אלי משפט צוית:

Delectatio
שגה שור
חסה
נצל
laceret,
‖ sit qui eruat
עשה
manibus
כפף רוע
‡ pacificè degenti mecum
* qui
‡ hostem
† gratis.
vitã meam,
† collocet
furore
נשג חיה
† mihi in iudicio quod
צוה

periit : destruxisti *ciuitates* & ,*finem*† in solitudines sūt *cōsummatæ* inimice O
7 †הָאוֹיֵב ׀ [f]תַּמּוּ חֳרָבוֹת לָנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ אָבַד
parauit : *sedebit* ‡ seculum in DOMINVS Et . ipsis* *eorum* memoria
8 זִכְרָם הֵמָּה׃ †וַיהוָה לְעוֹלָם [g]יֵשֵׁב כּוֹנֵן
: iustitia in orbem iudicabit ipse Et .suum solium iudicium ad
9 לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ׃ †וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק
exaltatio DOMINVS erit Et .*rectitudinibus in populis dicet ius*
10 יָדִין לְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים׃ [h]†וִיהִי יְהוָה מִשְׂגָּב
te in sperabunt Et .angustia in temporibus exaltatio :*tenui*‡
11 [i]לַדָּךְ מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת [k]בַּצָּרָה׃ †וְיִבְטְחוּ בְךָ
.DOMINE te quærentes dereliquisti non quia : tuum nomen scientes
יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא־עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְהוָה׃
.eius *studia* ‖ populis in annunciate : Siion *habitanti* DOMINO Cantate
12 †זַמְּרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב [l]צִיּוֹן הַגִּידוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו׃
clamoris est oblitus non : est recordatus *eorum sanguines*‖ quærēs Quoniā
13 †כִּי־דֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא־שָׁכַח צַעֲקַת
‖meam afflictionem vide ,DOMINE mei Miserere .*afflictorum*‡
14 [m]עֲנִיִּים׃ †חָנְנֵנִי יְהוָה רְאֵה עָנְיִי־
narrem Vt .mortis portis de me *exaltans* , *me odientibus ab*
15 מִשֹּׂנְאָי מְרוֹמְמִי מִשַּׁעֲרֵי מָוֶת׃ †לְמַעַן אֲסַפְּרָה
.tua salute in exultabo : Siion filiæ portis in tuas laudes omnes
כָּל־[n]תְּהִלָּתֶיךָ בְּשַׁעֲרֵי בַת־צִיּוֹן [o]אָגִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ׃
,absconderūt quod reti in : fecerunt ‡ foueam in gentes sunt Demersæ
16 †טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת [p]עָשׂוּ בְּרֶשֶׁת זוּ טָמָנוּ
, fecit iudicium ,DOMINVS est Notus .eorum pes est captus
17 נִלְכְּדָה רַגְלָם׃ [q]†נוֹדַע ׀ יְהוָה מִשְׁפָּט עָשָׂה
.*Sela* ‡ meditatio : impius est illaqueatus suarū *volarum* opere in
בְּפֹעַל [r]כַּפָּיו [s]נוֹקֵשׁ רָשָׁע הִגָּיוֹן סֶלָה׃
.Dei *immemores** gentes omnes : sepulchrum ad impij Reuertantur
18 †יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים לִשְׁאוֹלָה כָּל־גּוֹיִם שְׁכֵחֵי אֱלֹהִים׃
‡ pauperum expectatio : *egenus erit obliuioni æternum* * in non Quoniam
19 †כִּי לֹא לָנֶצַח [t]יִשָּׁכַח אֶבְיוֹן [v]תִּקְוַת עֲנִיִּים
: homo roboretur non DOMINE Surge .*perpetuum*‖ in peribit
20 תֹּאבַד לָעַד׃ †קוּמָה יְהוָה אַל־יָעֹז אֱנוֹשׁ
, eis timorem DOMINE Pone .*tuas facies super*‡ gentes iudicētur
21 יִשָּׁפְטוּ גוֹיִם עַל־פָּנֶיךָ׃ [x]†שִׁיתָה יְהוָה ׀ [y]מוֹרָה לָהֶם
.Selah , *ipsi* * homines ‡ gentes sciant
יֵדְעוּ גוֹיִם אֱנוֹשׁ הֵמָּה סֶּלָה׃

PSAL. X. י

tempora ad† te abscondes : longinquo in *stabis*‖ DOMINE quid Vt
1 †לָמָה יְהוָה תַּעֲמֹד בְּרָחוֹק תַּעְלִים לְעִתּוֹת
capiantur , *afflictum insequetur impius superbia* In ?angustia in
2 [a]בַּצָּרָה׃ [b]†בְּגַאֲוַת רָשָׁע יִדְלַק עָנִי יִתָּפְשׂוּ
super *improbū* ‡ laudauit Quoniam .cogitauerunt quas cogitationibus in
3 בִּמְזִמּוֹת זוּ חָשָׁבוּ׃ כִּי־הִלֵּל רָשָׁע עַל־
.DOMINVM fecit irasci ,benedixit auaro & : suæ animæ *auiditate* ‖
[c]תַּאֲוַת נַפְשׁוֹ וּבֹצֵעַ בֵּרֵךְ נִאֵץ יְהוָה׃
omnes ‡ Deus *non*, † quæret non *sui nasi fastum secundum* ‡ Impius
4 †רָשָׁע כְּגֹבַהּ אַפּוֹ בַּל־יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים כָּל־
altitudo * ,tempore omni in eius viæ *afficient* Dolore ‖ .eius *cogitationes*
5 [d]מְזִמּוֹתָיו׃ [e]†יָחִילוּ דְרָכָו ׀ בְּכָל־עֵת מָרוֹם
.*eos in* sufflabit suos hostes omnes † : *eius regione ē* ‡ tua iudicia
מִשְׁפָּטֶיךָ מִנֶּגְדּוֹ כָּל־צוֹרְרָיו [f]יָפִיחַ בָּהֶם׃
quod ‡ , generationē *& generationem in mouebor* * non ,suo corde in Dixit
6 †אָמַר בְּלִבּוֹ בַּל־אֶמּוֹט [g]לְדֹר וָדֹר אֲשֶׁר
: fraude & , dolis & , est plenum eius os *Execratione* .*malo in non*
7 לֹא בְרָע׃ †אָלָה ׀ פִּיהוּ מָלֵא [h]וּמִרְמוֹת [i]וָתֹךְ
.iniquitas & , *labor* † eius lingua *sub* ‖
תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמָל וָאָוֶן׃
: innocentem occidet latibulis in , villarum insidiis in *Sedebit* *
8 †יֵשֵׁב ׀ בְּמַאְרַב חֲצֵרִים בַּמִּסְתָּרִים יַהֲרֹג [k]נָקִי
.*se abscondent pauperē ad*‡ eius oculi
עֵינָיו לְחֵלְכָה יִצְפֹּנוּ׃
rapiēdū ad insidiabitur suo *tugurio*‡ in leo sicut , latibulo in Insidiabitur
9 †יֶאֱרֹב בַּמִּסְתָּר ׀ כְּאַרְיֵה [l]בְסֻכֹּה יֶאֱרֹב לַחֲטוֹף
.suum rete in eum *trahendo in afflictum*‡ rapiet : *afflictum*‖
[m]עָנִי יַחְטֹף עָנִי בְּמָשְׁכוֹ בְרִשְׁתּוֹ׃
.*attritorum* † congregatio eius *robusta in*‡ cadet &, *humiliabitur*, *se* Atteret *
10 †וְדָכָה [n]יָשֹׁחַ וְנָפַל בַּעֲצוּמָיו [o]חֵלְכָּאִים׃

finitæ
†sæculum
vrbium quas[f]
תמם [g]ישב
*cum
‡permanebit
היה[h]
iudicabit populos in rectitudine.
‡ pauperi
[i]דכך [k]צור
[l]נגד
qui habitat in ‖opera
‖sanguinē et
‡ pauperum.
ענוים
ק
‖quæ est ab iis qui odio habent me, qui exaltas
[m]ענה [n]הלל
‡ quam
[o]גול [p]עשה
[q]ידע
manuum
‡in seculū est salus hæc.
[r]כפף [s]יקש
* quæ oblitæ sunt
* seculum in obliuionem erit pauper:
‡ non
[t]אבה [v]קוה
‖ seculum.
‡ coram te.
[x]שות [y]ירא
‡quod *sunt
‖ manes
† oportuno tempore
[a]צור [b]גאה
Propter superbiā impij persecutionē sustinebit pauper ‡se impius
‖ desiderium
[c]אוה
‡propter superbiā quam facie præ se fert † Deum nec erit ‡in omnibus cogitationibus
‖ Prosperabūtur * in altitudine
דרכיו
ק
[d]זמם [e]חול
‡corā eo: †in
*mouebo me à generatiōe in ‡quia nō eueniet mihi malū. Maledictione
[f]פוח [g]דור
[h]רמה [i]תוך
‖ in †peruersitas *Manebit ‡sup pauperē aspiciēt.
‡cubili
[k]נקה [l]סכך
‖ pauperem
‡ pauperem cum traxerit
*Cōtritū humilemque se ostēdet ‡ cū fortibus
† pauperum.
ידכה
ק

[m]ענה [n]שוח [o]חלך

vidit non , *suas facies** occultauit : Deus est oblitus : suo corde in Dixit
11 †אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל הִסְתִּיר [p]פָּנָיו בַּל־רָאָה
ne , tuam manum eleua , Deus DOMINE Surge .*æternum in*
12 לָנֶצַח׃ †קוּמָה יְהוָה אֵל נְשָׂא יָדֶךָ אַל־
impius fecit irasci quid Propter .*afflictorum* obliuiscaris
13 תִּשְׁכַּח [q]עֲנִיִּים׃ †עַל־מֶה ׀ נִאֵץ רָשָׁע
.requires non‖ suo corde in dixit ?Deum
אֱלֹהִים אָמַר בְּלִבּוֹ לֹא תִדְרֹשׁ׃
dandum ad , *respicies iram & , laborem tu quippe* ‖ Vidisti
14 [r]†רָאִתָה כִּי־אַתָּה עָמָל וָכַעַס [s]תַּבִּיט לָתֵת
fuisti tu pupillo : pauper *relinquet te super* , *tua manu in*
בְּיָדֶךָ עָלֶיךָ יַעֲזֹב חֵלֶכָה יָתוֹם אַתָּה [t]הָיִיתָ
.adiutor
עוֹזֵר׃
non † eius impietatem quæres , mali & , impij brachium Contere
15 †שְׁבֹר זְרוֹעַ רָשָׁע וָרָע תִּדְרוֹשׁ־רִשְׁעוֹ בַל־
perierunt :*æternitatis &* , *seculi*‡ rex DOMINVS .inuenies
16 תִּמְצָא׃ †יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ
.eius terra de gentes
גוֹיִם מֵאַרְצוֹ׃
, eorum cor facies parare : DOMINE audies *mansuetorum* Desiderium
17 [v]†תַּאֲוַת עֲנָוִים שָׁמַעְתָּ יְהוָה [x]תָּכִין לִבָּם
.tuam aurem facies intendere
תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ׃
hominē *conterendū ad** vltra addat ne , *tenuem &* , *pupillum iudicandum* Ad
18 †לִשְׁפֹּט יָתוֹם וָדָךְ בַּל־יוֹסִיף עוֹד לַעֲרֹץ אֱנוֹשׁ
.terra de
מִן־הָאָרֶץ׃

PSAL. XI. יא

dicetis quomodo , speraui DOMINO In .Dauidi Victori
1 †לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד בַּיהוָה [y]חָסִיתִי אֵיךְ תֹּאמְרוּ
?*passer vestrum montem transuola* , meæ animæ
לְנַפְשִׁי נוּדוּ הַרְכֶם צִפּוֹר׃
suam sagittam parauerunt , arcum *tendent* ‡ impij ecce Quoniā
2 †כִּי הִנֵּה הָרְשָׁעִים יִדְרְכוּן קֶשֶׁת כּוֹנְנוּ [z]חִצָּם
.corde rectos in caligine *ipsa* in *iaciendum ad* ,*neruum*‖ super
עַל־יֶתֶר [a]לִירוֹת בְּמוֹ־אֹפֶל לְיִשְׁרֵי־לֵב׃
?est operatus quid iustus :destruentur *fundamenta*‡ Quoniam
3 †כִּי הַשָּׁתוֹת יֵהָרֵסוּן צַדִּיק מַה־פָּעָל׃
† cælis in DOMINI ,suæ sanctitatis templo in DOMINVS
4 †יְהוָה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ יְהוָה בַּשָּׁמַיִם
.hominum filios probabunt eius palpebræ, videbunt eius oculi ,*eius* solium
כִּסְאוֹ עֵינָיו [b]יֶחֱזוּ עַפְעַפָּיו יִבְחֲנוּ בְּנֵי אָדָם׃
,*rapinam* diligentem & ,impium & probabit iustum DOMINVS
5 †יְהוָה צַדִּיק יִבְחָן וְרָשָׁע וְאֹהֵב חָמָס
.eius anima habuit odio
שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ׃
spiritum & ,sulphur & , ignem ,laqueos impios super Pluet
6 †יַמְטֵר עַל־רְשָׁעִים [c]פַּחִים אֵשׁ וְגָפְרִית וְרוּחַ
.eorum calicis partem *terrorum*
זִלְעָפוֹת [d]מְנָת כּוֹסָם׃
videbunt rectum : dilexit iustitias DOMINVS iustus Quoniam
7 †כִּי־צַדִּיק יְהוָה צְדָקוֹת אָהֵב יָשָׁר יֶחֱזוּ
.eius facies
פָנֵימוֹ׃

PSAL. XII. יב

.Dauidi canticum octauam super Victori
1 †לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד׃
desierunt quoniam , *pius* defecit quia DOMINE Serua
2 [f]†הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד כִּי־[g]פַסּוּ
.hominum filiis à fideles
אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם׃
labium , suo *socio* ‡ vnusquisque *loquentur* Mendacium
3 †שָׁוְא ׀ יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת־[h]רֵעֵהוּ שְׂפַת
.loquentur corde & corde in , blanditiarum
חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ׃
linguam; *blanditiarum* labia vniuersa DOMINVS Succidet
4 †יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן
.magna loquentem
מְדַבֶּרֶת גְּדֹלוֹת׃

faciem suam ne videat in seculum.
פנה[p]
pauperum.
ענה[q]
ענוים
ק
‖ quod
Sed tu vidisti peruersitatē & iram aspexisti, & quia dedit seipsum in manu tua tibi relinquit causam suam
[r]ראה [s]נבט
היה[t]
†dixit quod ‡in seculum, & in æternum,
humilium
אוה[v]
כון[x]
Vt iudices pupillo, & pauperi, * impius vt conterat
dicitis
חסה[y]
vt transmigret à monte vestro sicut auis?
נודי
ק
‡tetenderunt
חצץ[z]
‖chordam vt iaciant
‡ retia
ירה[a]
†est
חזה[b]
iniquitatem
פוח[c]
procellarum
מנה[d]
misericors defecerunt
ישע[f]
פסס[h]
loquetur cum proximo
רעה[h]
blanda

,nobiscum nostra labia ,roboremus *nostra lingua* In‡dixerunt Qui
5 אשר אמרו ללשננו נגביר שפתינו אתנו
clamorem propter ,*afflictorum* † vastitatem Propter ?nobis *dominus* ‡ quis
6 מי אדון לנו: משד עניים מאנקת
,salute in * ponam ,DOMINVS *dicet* ‖ ,surgam nunc ,inopum
אביונים עתה אקום יאמר יהוה אשית בישע
,munda eloquia ,DOMINI Eloquia .*eum illaqueabit* †
7 יפיח לו: אמרות יהוה אמרות טהרות
.*septies fusum ,terram in clibano in* ‡ conflatum argentum
כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים:
hac generatione à eum custodies :eos seruabis DOMINE Tu
8 אתה־יהוה תשמרם תצרנו מן־הדור זו
,*exaltare secundum ;ambulabunt* * impij *Circumquaque* ‡ .seculum in
9 לעולם: סביב רשעים יתהלכון כרם
.hominum filiis ‡ vilitas
זלות לבני אדם:

‡ Linguam nostram
‡ dominabit
† pauperum,
שדד ענה
‖ dicit * eum
† ab eo qui deridēdo sufflat in eum.
פוח
‡ à domino terræ, defæcatum septempliciter.
נצר
‡ In circuitu * ambulant, cùm exultant ipsi,
רום
‡ est

PSALM. XIII. יג

mei obliuisceris DOMINE Vsquequo .Dauidi canticum Victori
1 למנצח מזמור לדוד: עד־אנה יהוה תשכחני
2 Vsquequo ?me à *tuas facies* ‡ abscondes vsquequo :*æternùm* †
נצח עד־אנה תסתיר את־פניך ממני: עד־אנה
3 Vsquequo ?die in meo corde in dolorem ,mea anima in consilia ponam
אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד־אנה
DOMINE me exaudi ‡ ,Aspice ?me super meus inimic⁹ exaltabitur
4 ירום איבי עלי: הביטה ענני יהוה
.*mortem* * dormiam forte nè ,meos oculos illumina ,meus Deus
אלהי האירה עיני פן־אישן המות:
cùm exultabunt mei hostes :ei prævalui ,meus inimicus dicat fortè Ne
5 פן־יאמר איבי יכלתיו צרי יגילו כי
meum cor *exultabit* ‖ ,speraui tua misericordia in ego Et .nutauero
6 אמוט: ואני בחסדך בטחתי יגל לבי
.*me super* † retribuit quoniam :DOMINO cantabo ,tua salute in
בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי:

† in seculum
‡ faciē tuam
שות יעץ
‡ &
יגה נבט
* in morte.
אור
צור גול
‖ exultauit
† mihi.
שור

PSALM. XIIII. יד

:Deus ‡ non ,suo corde in *rudis* Dixit . Dauidi Victori
1 למנצח לדוד אמר נבל בלבו אין אלהים
.bonum *faciens* * non ,*facinus* ‡ fecerunt abominabile ,† corruperunt
השחיתו התעיבו עלילה אין עשה־טוב:
videndum ad ‖ ,hominum filios super prospexit cælis è DOMINVS
2 יהוה משמים השקיף על־בני־אדם לראות
.Deum quærens ,intelligens sit an
היש משכיל דרש את־אלהים:
,bonum faciens ‡ non ;*sunt facti rancidi* † pariter *recessit Omnis* ‡
3 הכל סר יחדו נאלחו אין עשה־טוב
operantes omnes cognouerunt Nónne .vnus etiam ‡ non
4 אין גם־אחד: הלוא ידעו כל־פעלי
:panem comederent † ,meum populum comedentes ? iniquitatem
און אכלי עמי אכלו לחם
quoniam ,timore timuerunt Ibi .inuocauerunt non DOMINVM
5 יהוה לא קראו: שם פחדו פחד כי־
:afficietis pudore *afflicti* ‡ Consilium .iusti generatione in Deus
6 אלהים בדור צדיק: עצת־עני תבישו
salutem Siion ex dabit Quis .*eius spes DOMINVS quoniam
7 כי יהוה מחסהו: מי יתן מציון ישעת
exultabit ?sui populi captiuitatem DOMINVS *conuertendo in* † ? Israel
ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל
.Israel lætabitur ,Iahacob
יעקב ישמח ישראל:

stultus ‡ est
† viam suam, ‡ opus * est qui faciat
‖ vt videat
ראה
‡ Omnes declinauerunt † fœtuerunt ‡ est ‡ est
סור
† ac si
‡ pauperis
יעץ ענה
* est.
† quando cōuertet

PSALM. XV. טו

?tuo tabernaculo in peregrinabitur quis DOMINE .Dauidi Canticum
1 מזמור לדוד יהוה מי־יגור באהלך
?tuæ sanctitatis monte in habitabit quis
מי־ישכן בהר קדשך:
veritatem *loquens* ‡ & ,iustitiam *operans* * & ,*perfectus* Ambulans ‖
2 הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת
suo *socio* ‡ fecit non ,sua lingua *super est oblocutus* † Non .suo corde in
3 בלבבו: לא־רגל על־לשנו לא־עשה לרעהו
.suum propinquum *super detulit* non opprobrium & ,malum
רעה וחרפה לא־נשא על־קרבו:

‖ Qui ambulat perfectè, * operatur ‡ loquitur
אמן
† accusauit ‡ proximo accepit cōtra

:*glorificabit* ‡ DOMINVM timentes & ,*reiectus ,eius oculis in* Contemptus
4 נבזה בעיניו נמאס ואת־יראי יהוה יכבד
dedit non suam Pecuniam .*mutabit* † non & ,se affligere iurauit
5 נשבע להרע ולא ימר: כספו לא־נתן
non : hæc *faciens* * .accepit non innocentem *super* ‖ munus & ,vsuram ad
בנשך ושחד על־נקי לא לקח עשה־אלה לא
.seculum in *nutabit* ‡
ימוט לעולם:

Qui despicit se in oculis suis, abiicit se
‡ glorificat: qui
† mutauit.
רוע מיר
‖ contra
* qui facit
נקה
‡ labetur

PSALM. XVI. יו

.te in speraui quoniam ,Deus me Custodi :Dauidi Michtam †
1 מכתם לדוד שמרני אל כי־חסיתי בך:
non meum bonum : tu * meus *dominus* ‖ :DOMINO *Dixisti* ‡
2 אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל־
omnis *inclytis* & : *ipsi* † terra in qui sanctis In .te *super* ‡
3 עליך: לקדושים אשר־בארץ המה ואדירי כל־
,*festinarunt alienum* † ,eorum *idola* ‖ Multiplicentur .*eis in* ‡ mea voluntas
4 חפצי־בם: ירבו עצבותם אחר מהרו
assumam nec ,sanguine de eorum libamina libabo non
בל־אסיך נסכיהם מדם ובל־אשא את־
,meæ hæreditatis pars DOMINVS .meis labiis *super* ‡ corū nomina
5 שמותם על־שפתי: יהוה מנת־חלקי
ceciderunt *Funes* † .meam sortem *sustentans* ‡ tu :mei calicis &
6 וכוסי אתה תומיך גורלי: חבלים נפלו־
Benedicam .*me super* * speciosa hæreditas etiam :iocundis in mihi
7 לי בנעימים אף־נחלת שפרה עלי: אברך
me erudierunt noctibus etiam : mihi consuluit qui DOMINO
את־יהוה אשר יעצני אף־לילות יסרוני
quoniam ; semper me coram DOMINVM Posui . mei renes
8 כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד כי
,meum cor est lætatum Propterea .*nutabo non* * mea dextera à
9 מימיני בל־אמוט: לכן שמח לבי
.*fiducia in* ‖ habitabit mea caro *etiam* †:mea gloria exultauit &
ויגל כבודי אף־בשרי ישכן לבטח:
dabis non ‡ : sepulchro in meam animam relinques non Quoniam
10 כי לא־תעזב נפשי לשאול לא־תתן
semitam me facies Scire .*foueam videre* ‡ tuum misericordem
11 חסידך לראות שחת: תודיעני ארח
tua dextera in * iocūditates :*tuis faciebus cum* ‖ lætitiarum saturitas;*vitarum* †
חיים שבע שמחות את־פניך נעמות בימינך
.*perpetuò* ‡
נצח:

† *Insigne aureolum*
כתם חסה
‡ Dixi
‖ Deus * es
‡ est nisi à
† sunt: & fortibus ‡ est.
‖ dolores † qui alteri Deo donauerunt:
רבה
נסך נשא
‡ in
‡ sustentas
† Hereditates
* est mihi.
כלה שוה
* est, ne declinem
† & ‖ confidenter.
גול
‡ nec pmittes
נתן
‡ vt videat corruptionem.
יחיד
ראה שוח
ידע
† vitæ, ‖ est cū vultu tuo, * sunt ‡ in seculum.

PSALM. XVII. יז

intende ,iustitiam DOMINE Audi .Dauidi Oratio
1 תפלה לדוד שמעה יהוה צדק הקשיבה
.doli labiis *non in* ‡ ,meam orationem ausculta ,meo clamori
רנתי האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה:
videant tui oculi : egrediatur meum iudicium *tuis faciebus* * A
2 מלפניך משפטי יצא עיניך תחזינה
,me conflasti ,nocte visitasti ,meum cor Probasti .*rectitudines* ‡
3 מישרים: בחנת לבי פקדת לילה צרפתני
.meum os *transibit* † non cogitaui :*inuenies* ‡ non
בל־תמצא זמתי בל־יעבר־פי:
custodiui ego ,tuorum labiorum *verbo in* * hominum opera Ad ‖
4 לפעלות אדם בדבר שפתיך אני שמרתי
,tuis *orbitis* † in meos gressus *Sustentando* ‖ .*effractoris* ‡ semitas
5 ארחות פריץ: תמך אשרי במעגלותיך
me exaudies quoniam ,te inuocaui Ego .mei pedes *nutarunt non* ‖
6 בל־נמוטו פעמי: אני־קראתיך כי־תענני
.meum eloquium audi ,mihi tuam aurem inclina :Deus
אל הט־אזנך לי שמע אמרתי:
insurgentibus ab :sperantium seruator tuas *misericordias Segrega* ‡
7 הפלה חסדיך מושיע חוסים ממתקוממים
,oculi *filiæ nigredinem* † vt me Custodi .tuam dexteram in
8 בימינך: שמרני כאישון בת־עין
.me *abscondes* ‡ tuarum alarum vmbra in
בצל כנפיך תסתירני:
meorum inimicorum :me vastauerunt qui ,impiorum *faciebus* * A
9 מפני רשעים זו שדוני איבי
suo ore :‡ clauserunt suo Adipe .me *super circundabunt anima in* ‖
10 בנפש יקיפו עלי: חלבמו סגרו פימו
.*superbia in* ‡ sunt locuti
דברו בגאות:

פלל
‡ quę est absq;
רנן שפה
* facie tua
חזה
‡ æquitates.
‡ inuenisti in me iniquitatem, quod † transiuit
זמם
‖ Propter * propter verbum ‡ dissipatoris.
‖ Sustenta † viis ‖ ne declinent
ענה נטה
‡ Mirifica pietates
ישע חסה
† pupillam
‡ absconde * facie
צלל שדד
‖ qui propter animam circundederunt ‡ corpus suū:
‡ superbè.
נקף גאה

quoniam ,me habentibus odio ab & ,forti meo inimico ab me Eruet
18 יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז וּמִשֹּׂנְאַי כִּי־
:meæ contritionis die in me Præuenient ,me pra robustiores fuerunt
19 אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃ יְקַדְּמוּנִי בְיוֹם־אֵידִי
:latitudinem in me eduxit Et ,mihi fulcrum in DOMINVS fuit &
20 וַיְהִי־יְהוָה לְמִשְׁעָן לִי׃ וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב
DOMINVS mihi Retribuet .me in complacuit quoniam ,me eruet
21 יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְהוָה
mearum manuum puritatem secundum , meam iustitiam secundum
כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי
non & ,DOMINI vias custodiui Quia .mihi reddet
22 יָשִׁיב לִי׃ כִּי־שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא־
,me coram eius iudicia omnia Quoniam .meo Deo à egi impiè
23 רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃ כִּי כָל־מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי
,eo cum perfectus fui Et .me à amouebo non eius statuta &
24 וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסִיר מֶנִּי׃ וָאֱהִי תָמִים עִמּוֹ
DOMINVS reddidit Et ,mea iniquitate ab me custodiui &
25 וָאֶשְׁתַּמֵּר מֵעֲוֹנִי׃ וַיָּשֶׁב־יְהוָה
mearum manuum puritatem secundum ,meam iustitiam secundum mihi
לִי כְצִדְקִי כְּבֹר יָדַי
cum ,eris misericors misericorde Cum ,suis oculis coram
26 לְנֶגֶד עֵינָיו׃ עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־
cum & ,eris mundus mundo Cum .eris perfectus perfecto viro
27 גְּבַר תָּמִים תִּתַּמָּם׃ עִם־נָבָר תִּתְבָּרָר וְעִם־
afflictum populum tu Quoniam .te reddes peruersum peruerso
28 עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל׃ כִּי־אַתָּה עַם־עָנִי
illuminabis tu Quoniam .humiliabis excelsos oculos & ;seruabis
29 תוֹשִׁיעַ וְעֵינַיִם רָמוֹת תַּשְׁפִּיל׃ כִּי־אַתָּה תָּאִיר
.meam tenebrositatem illuminabit meus Deus ,DOMINE meam lucernam
נֵרִי יְהוָה אֱלֹהַי יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃
.murum transiliam meo Deo in & ,exercitum percurram te in Quoniam
30 כִּי בְךָ אָרֻץ גְּדוּד וּבֵאלֹהַי אֲדַלֶּג־שׁוּר׃
clypeus ;conflatum DOMINI eloquium ,eius via perfecta Dei
31 הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת־יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן
præter Deus quis Quoniam .eo in sperantibus omnibus ipse
32 הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃ כִּי מִי־אֱלוֹהַּ מִבַּלְעֲדֵי
;nostrum Deum præter petra quis & ?DOMINVM
יְהוָה וּמִי צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ׃
.meam viam perfectam dedit & ,fortitudine me accingens Deus
33 הָאֵל הַמְאַזְּרֵנִי חָיִל וַיִּתֵּן תָּמִים דַּרְכִּי׃
mea excelsa super & , ceruarum sicut meos pedes Adæquans
34 מְשַׁוֶּה רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי
conteritur & ,bellum ad meas manus Docens .me stare faciet
35 יַעֲמִידֵנִי׃ מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחֲתָה
,tuæ salutis scutum mihi dedisti Et .meis brachiis æreus arcus
36 קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרוֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ
.me multiplicauit tua mansuetudo & ;me fulciet tua dextera &
וִימִינְךָ תִסְעָדֵנִי וְעַנְוַתְךָ תַרְבֵּנִי׃
.mea crura nutarunt non & ;me subtus meum gressum Dilatabis
37 תַּרְחִיב צַעֲדִי תַחְתָּי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃
,reuertar non & ;eos comprehendam & ,meos inimicos Persequar
38 אֶרְדּוֹף אוֹיְבַי וְאַשִּׂיגֵם וְלֹא־אָשׁוּב
:surgere poterunt non & ,eos Transfigam .eos consumere donec
39 עַד־כַּלּוֹתָם׃ אֶמְחָצֵם וְלֹא־יֻכְלוּ קוּם
fortitudine me accinxisti Et .meos pedes subtus cadent
40 יִפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃ וַתְּאַזְּרֵנִי חַיִל
me subtus mihi obsistentes incuruabis :bellum ad
לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתָּי׃
me habentes odio & ,ceruicem mihi dedisti meorum inimicorum Et
41 וְאֹיְבַי נָתַתָּה לִּי עֹרֶף וּמְשַׂנְאַי
DOMINVM super ;saluans non & Clamabunt .eos succidam
42 אַצְמִיתֵם׃ יְשַׁוְּעוּ וְאֵין מוֹשִׁיעַ עַל־יְהוָה
faciei super puluerem vt eos comminuam Et .eos exaudiuit non &
43 וְלֹא עָנָם׃ וְאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר עַל־פְּנֵי־
.eos euacuabo plateatum lutum sicut :venti
רוּחַ כְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֵם׃
:gentium caput in me pones ,populi contentionibus à me Erues
44 תְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עָם תְּשִׂימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם
auris auditum Ad .mihi seruient cognoui non populus
45 עָם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדוּנִי׃ לְשֵׁמַע אֹזֶן
extranei Filij :mihi mentientur extranei filij ;mihi obtemperabunt
46 יִשָּׁמְעוּ לִי בְּנֵי־נֵכָר יְכַחֲשׁוּ־לִי׃ בְּנֵי־נֵכָר
DOMINVS Viuit .suis carceribus à expauescent & ,decident
47 יִבֹּלוּ וְיַחְרְגוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם׃ חַי־יְהוָה
.meæ salutis Deus se exaltet & ,mea petra benedictus &
וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרוּם אֱלוֹהֵי יִשְׁעִי׃

Margin: נִצַּל עָז שָׂנֵא ; baculus הָיָה ; בָּרַר ; שׁוּב ; amoui חָקַק סוּר ; עָנָה ; & ; peruersus videberis. pauperem עָנָה ; יָשַׁע אוֹר tenebras meas. conteram ; נָתַץ רוּץ est ; גָּנַן præter ; חָסָה fortis ; qui accingit posuit נָתַן ; Ponens ; Qui docet contereretur ; גָּנַן ; עָנָה רָבָה declinaue runt ; נָשַׂג donec consumam ; כָּלָה ; נָפַל inimicos meos ; קוּם ; erit saluator; ad ; צָמַת יָשַׁע pudore afficiam ; coram vento ; רוּב שׁוּם quem seruiet ; congregabunt se ; נָבַל fortis meus;

ponent suos oculos : nos circundederunt nunc nostro Gressu
11 אַשֻּׁרֵנוּ עַתָּה סְבָבוּנוּ עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ
appetet ,leonis vt ,eius Similitudo .terram in declinandum ad
12 לִנְטוֹת בָּאָרֶץ׃ דִּמְיֹנוֹ כְּאַרְיֵה יִכְסוֹף
,DOMINE Surge .abditis in manentis leunculi vt & ; rapere
13 לִטְרֹף וְכִכְפִיר יֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים׃ קוּמָה יְהוָה
impio ab meam animam erue : eum incurua ,eius facies præueni
קַדְּמָה פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ פַּלְּטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע
viris à ,DOMINE tua manu viris A .tuo gladio
14 חַרְבֶּךָ׃ מִמְתִים יָדְךָ יְהוָה מִמְתִים
,eorũ ventrem implebis tuo abscondito & : vita in eorum pars,tempore de
מֵחֶלֶד חֶלְקָם בַּחַיִּים וּצְפוּנְךָ תְּמַלֵּא בִטְנָם
.suis paruulis suum residuum reponent & :filij saturabuntur
יִשְׂבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלְלֵיהֶם׃
euigilando in satiabor :tuas facies videbo iustitia in Ego
15 אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ
.tuam imaginem
תְּמוּנָתֶךָ׃

Margin: In via nostra me, posuerunt נוּט שׁוּת ; desideraui דָּמָה ; faciem qui est gladius tuus. qui sunt flagellum tuum erue mũdo, quo rum pars est מָתָה צָפַן ; dimittent faciem tuã cum expergefactus fuerit imago tua. נוּחַ קוּץ

PSALM. XVIII. יח

DOMINO est locutus qui Dauid DOMINI seruo Victori
1 לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד אֲשֶׁר דִּבֶּר לַיהוָה
eum DOMINVS eripuit die in :huius cantici verba
אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל־יְהוָה אוֹתוֹ
.Saul manu de & ,suorum inimicorum omnium vola de
מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׁאוּל׃
.mea fortitudo DOMINE te Diligam :dixit Et
2 וַיֹּאמַר אֶרְחָמְךָ יְהוָה חִזְקִי׃
,meus Deus , meus erutor & ,mea arx & ,mea petra DOMINVS
3 יְהוָה סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי אֵלִי
.mea cleuatio ,meæ salutis cornu & ,meũ scutum :eo in sperabo mea petra
צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי׃
.seruabor meis inimicis ab & ,DOMINVM inuocabo Laudatum
4 מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן־אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃
.me terrebat belijahal torrentes & ,mortis funes me circundederunt
5 אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת וְנַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתוּנִי׃
.mortis laquei me præuenerunt ;me circundederunt inferni Funes
6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סְבָבוּנִי קִדְּמוּנִי מוֹקְשֵׁי מָוֶת׃
meum Deum ad & ,DOMINVM inuocabo mihi angustia In
7 בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי
eius facies ad meus clamor & :meam vocem suo templo de audiet ;clamabo
אֲשַׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו
, terra contremuit & ,se mouit Et .eius aures in introibit
8 תָּבוֹא בְאָזְנָיו׃ וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ
quoniam , sunt commota & : se mouerunt montium fundamenta &
וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־
eius ore ex ignis & ,eius naso in fumus Ascendit .ei fuit furor
9 חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו
, cælos inclinauit Et .eo ab sunt succensi carbones :perederet
10 תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם
super equitauit Et .eius pedibus sub caligo & :descendit &
11 וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב עַל־
venti pennas super volauitque ,volauit & ,Cherub
כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּדֶא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃
,eius tegmen eius circuitibus in ,suum latibulum obscuritatem Ponet
12 יָשֶׁת חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סֻכָּתוֹ
atherum nubibus aquarum tenebrositas
חֶשְׁכַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׃
, grando ; transierunt eius nubes eo coram fulgorem Propter
13 מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו עָבְרוּ בָּרָד
DOMINVS cælis in tonauit Et .ignis carbones &
14 וְגַחֲלֵי־אֵשׁ׃ וַיַּרְעֵם בַּשָּׁמַיִם יְהוָה
.ignis carbones & ,grando :suam vocem dabit altissimus &
וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ׃
multiplicauit fulgura & ;eos dispersit contritos & ,suas sagittas misit Et
15 וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב
sunt discooperta & ,aquarũ aluei apparuerunt Et .eos conturbauit &
16 וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגָּלוּ
flatum propter:DOMINE tuam increpatione propter orbis fundamenta
מוֹסְדוֹת תֵּבֵל מִגַּעֲרָתְךָ יְהוָה מִנִּשְׁמַת
me extrahet ,me capiet , altitudine de Mittet .tui nasi venti
17 רוּחַ אַפֶּךָ׃ יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי
.multis aquis de
מִמַּיִם רַבִּים׃

Margin: qua שׁוּר נָצַל manu ; גָּנַן ; Quoniam dolores impietatis Dolores נָקַשׁ mea ; צוּר coram eo ; בּוֹא mouerũt se, יָסַד est iratus furore ; consumpsit ; נָטָה ; ventorum. עוּף דָּאָה Posuit tenebras שׁוּת סָכַךְ in cælorũ. ; dedit עָלָה נָתַן קוֹל confregit, iecit, perdidit ; profunda פּוּץ הָמַם רָאָה גָּלָה iræ tuæ. לָקַח

.me ſub populos duxit & ;mihi vltiones *dans* ‖ Deus
48 † האל הנותן נקמות לי וידבר עמים תחתי ׃
;me exaltabis *mihi obſiſtentibus ab*‡ etiam ,meis inimicis ab meus Erutor
49 † מפלטי מאיבי אף מן־קמי תרוממני
gentibus in tibi confitebor Propterea .me erues *rapinæ* * viro à
50 מאיש חמס [g]תצילני ׃ † על־כן [h]אודך בגוים
ſalutes † Magnificans .cantabo ‡ tuo nomini & ;DOMINE
51 יהוה ולשמך אזמרה ׃ † מגדל ישועות
eius ſemini & ,Dauid ſuo *vncto* ‖ miſericordiam faciens & ,ſui regis
מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו
.ſeculum in vſque
עד־עולם ׃

‖ qui dat
‡ præ inimicis meis
* iniquo
[g] נצל [h] ידה
‡ hoc † Deus
‖ Chriſto

PSALM. XIX. יט

gloriam *enarrantes* ‖ Cæli .Dauidi canticum Victori
1 † למנצח מזמור לדוד ׃ † השמים מספרים כבוד־
2 *eructabit* * diei Dies .*expanſio indicans*‡ eius manuũ opus & ;Dei
3 אל ומעשה ידיו [a]מגיד הרקיע ׃ † יום ליום [b]יביע
.ſcientiam indicabit nocti nox & ;ſermonem
אמר ולילה ללילה יחוה־[c]דעת ׃
.eorum vox *ſit audita* * non *vt* ,verba † non & ,ſermo ‡ Non
4 † אין־אמר ואין דברים בלי נשמע קולם ׃
orbis extremum in & ,eorum linea exiuit terram omnem In
5 † בכל־הארץ [d]יצא קום ובקצה תבל
.eis in tabernaculum poſuit Soli :eorum eloquia
מליהם לשמש [e]שם־אהל בהם ׃
potens vt gaudebit ;ſuo thalamo de egrediens ſpõſus tanquã ipſe Et
6 † והוא כחתן יצא מחפתו ישיש כגבור
,eius egreſſio cælorum extremo Ab .viam currendum ad
7 לרוץ ארח ׃ † מקצה השמים [f]מוצאו
.eius calore à *latens* ‖ non & ;eorum extrema ſuper eius reuolutio &
[g]ותקופתו על־קצותם ואין נסתר [h]מחמתו ׃
teſtimonium ;animam conuertens ,perfecta DOMINI Lex
8 † [i]תורת יהוה תמימה משיבת נפש [k]עדות
.*ſimplicem*‡ efficiens ſapientem ,fidele DOMINI
יהוה נאמנה מחכימת [l]פתי ׃
DOMINI præceptum :cor lætificantia ,recta DOMINI Præcepta
9 † פקודי יהוה ישרים משמחי־לב [m]מצות יהוה
,mundus DOMINI Timor .oculos illuminans ,purum
10 ברה מאירת עינים ׃ † יראת יהוה טהורה
ſunt iuſtificata ;veritas DOMINI iudicia ,*perpetuum*‡ in permanens
עומדת לעד משפטי־יהוה [n]אמת צדקו
dulcia & ;*multo obrizo præ &* ,*auro præ* † Deſiderabilia .pariter
11 יחדו ׃ † הנחמדים מזהב [o]ומפז רב ומתוקים
:eis in illuſtratur tuus ſeruus Etiam .*fauorum liquore*‡ & ,melle *præ*
12 מדבש ונפת צופים ׃ † גם־עבדך נזהר בהם
.‖ multa merces ea cuſtodiendo in
בשמרם עקב רב ׃
.me munda occultis ab ?intelliget quis Errores
13 † שגיאות מי־יבין מנסתרות [p]נקני ׃
,*me in* ‖ dominentur ne ,tuum ſeruum prohibe *inſolentibus ab* Etiam
14 † גם [q]מזדים חשך עבדך אל־ימשלו־בי
.*multa*‡ præuaricatione à ero mundus & :ero perfectus tunc
אז איתם ונקיתי מפשע [r]רב ׃
mei cordis meditatio & ,mei oris eloquia voluntatem ad Erunt
15 † יהיו־[s]לרצון אמרי־פי [t]והגיון לבי
.mi redemptor & ,mea petra DOMINE ;*tuas facies ad*
לפניך יהוה צורי וגאלי ׃

‖ enarrant
‡ annunciat firmamentũ.
* loquetur
[a] נגד [b] נבע
[c] ידע
‡ eſt † ſunt
* auditur
[d] קוה
[e] שום
[f] יצא
‖ eſt qui abſcondat
[g] קוף
[h] חמם
[i] ירה [k] עוד
‡ paruulum.
[l] פתה [m] צוה
‡ ſeculum,
[n] אמן [o] פזז
† magis quã aurum, & aurum multũ; & dulciora
‡ fauo placentis melle confectis.
‖ eſt.
[p] נקה
à ſuperbiis
‖ mihi,
[q] זוד
‡ magna.
[r] רבב
[s] רצה [t] הגה
coram te;

PSALM. XX. כ

die in DOMINVS te Exaudiat .Dauid canticum Victori
1 † למנצח מזמור לדוד ׃ † [a]יענך יהוה ביום
2 .Iahacob Dei nomen te eleuet :anguſtiæ
צרה ישגבך שם אלהי יעקב ׃
.te fulciat Siion de & ;ſanctitate de *tuum*‡ auxilium Mittat
3 † ישלח־עזרך מקדש ומציון יסעדך ׃
.Selah ,incineret *tua aſcenſio* ‖ & ;tuorum *munerum*‡ omniũ Recordetur
4 † יזכר כל־[b]מנחתיך [c]ועולתך ידשנה סלה ׃
.impleat tuum conſilium omne & ;tuum cor ſecundũ tibi Det
5 † יתן־לך כלבבך וכל־[d]עצתך ימלא ׃
:eleuabimus vexillũ noſtri Dei nomine in & ,tua ſalute in *Ouabimus* †
6 † [e]נרננה בישועתך ובשם אלהינו נדגל
.tuas petitiones omnes DOMINVS impleat
ימלא יהוה כל־משאלותיך ׃
ei reſpondebit ‖ ,ſuũ *vnctum* ‖ DOMINVS fecit ſaluum quòd ſciui Nunc
7 † עתה ידעתי כי [f]הושיע יהוה משיחו [g]יענהו

[a] ענה
‡ tibi
‡ ſacrificiorũ
‖ holocauſtũ tuum
[b] מנח [c] עלה
[d] יעץ [e] רנן
† Exultabim⁹
‖ Chriſtum
exaudiet illũ
[f] ישע [g] ענה

.ſuæ dexteræ ſalus fortitudinibus in ;ſuæ ſanctitatis cœlis de
משמי קדשו בגבורות ישע ימינו ׃
DOMINI *nomine in* ‖ nos & ;equis in hi & ,curru in Hi
8 † אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם־יהוה
;ceciderunt & ,ſe incuruauerunt Hi .memorabimus noſtri Dei
9 אלהינו נזכיר ׃ † המה כרעו ונפלו
rex ,ſerua DOMINE .nos ereximus & ,ſurreximus nos &
10 ואנחנו [h]קמנו ונתעודד ׃ † יהוה הושיעה המלך
.*nos clamare* † die in nos exaudiet
יעננו ביום־קראנו ׃

‖ nomen [שם]
[h] קום
† qua inuocauerimus

PSALMVS XXI. כא

tua fortitudine in DOMINE .Dauid canticum Victori
1 † למנצח מזמור לדוד ׃ † יהוה [i]בעזך
!vehementer exultabit quàm tua ſalute in & :rex lætabitur 2
ישמח־מלך ובישועתך מה־[k]יגיל מאד ׃
eius labiorum prolationem & ;ei dediſti eius cordis Deſiderium
3 † [l]תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו
benedictionibus eum præuenies Quoniam .Selah ,prohibuiſti non
4 בל־מנעת סלה ׃ † כי־תקדמנו ברכות
.*obrizi diadema* ‖ eius capiti appones ;bonitatis
טוב [m]תשית לראשו עטרת [n]פז ׃
,ſeculum ‡ dierum longitudinem ei dediſti :te à petiit *Vitas* *
5 † חיים שאל ממך נתתה לו ארך ימים עולם
decorem & ,gloriam :tua ſalute in eius gloria † Magna .*perpetuum*‡ &
6 ועד ׃ † גדול כבודו בישועתך הוד והדר
;*perpetuum* ‖ in benedictiones eum pones Quoniam .eum ſuper *adæquabis*‡
7 תשוה עליו ׃ † כי־תשיתהו ברכות לעד
.*tuis faciebus*‡ cum lætitia in eum lætificabis
[o]תחדהו בשמחה את־פניך ׃
non altiſſimi miſericordia in & ;DOMINO in *ſperans*‡ rex Quoniam
8 † כי־המלך בטח ביהוה ובחסד [p]עליון בל־
inueniet ‖ tua dextera :*tuos inimicos omnes** tua manus Inueniet † .nutabit
9 ימוט ׃ † תמצא ידך לכל־איביך ימינך תמצא
tempore in ignis clibanum vt eos Pones .te odio *habentes*
10 שנאיך ׃ † תשיתמו כתנור אש לעת
.ignis eos *peredet*‡ & ;eos *deglutiet** ſuo *naſo* † in DOMINVS :*tuarũ facierum*‡
פניך יהוה באפו יבלעם ותאכלם אש ׃
.*hominis* ‖ filiis à eorum ſemen & ;perdes terra è eorum Fructum
11 † [q]פרימו מארץ תאבד וזרעם מבני אדם ׃
non‡ ,cogitationẽ cogitauerunt :malũ te ſuper declinauerũt Quoniam
12 † כי־[r]נטו עליך רעה חשבו [s]מזמה בל־
*præparabis tuis funibus in ;humerum eos pones Quoniam .*poterunt‡
13 יוכלו ׃ † כי [t]תשיתמו שכם במיתריך תכונן
:tua fortitudine in DOMINE te Exalta .eorum *facies ſuper*
14 על־פניהם ׃ † רומה יהוה [v]בעזך
.tuam fortitudinem pſallemus & ,cantabimus
[x]נשירה ונזמרה גבורתך ׃

[i] עזז
[k] גול [l] אוה
יחיר ׳
‖ coronam auream.
[m] שות [n] פזז
* Vitam
‡ in
‡ ſeculum.
† eſt
‡ pones
‖ ſeculum.
‡ vultu tuo.
[o] חדה
‡ ſperat
[p] עלה
† Sufficiet
* omnibus inimicis tuis:
‖ ſufficiet habentibus
‡ iræ tuæ:
† furore
* diſperdet
‡ conſumet
‖ hominum.
[q] פרה
‡ quam
[r] נטה [s] זמם
‡ perficere.
* ſagittas
[t] שות
contra faciẽ
[v] עזז [x] שור

PSALMVS XXII. כב

.Dauid canticum *auroræ* ‡ ceruam ſuper Victori
1 † למנצח על־אילת השחר מזמור לדוד ׃
,mea ſalute à *lõginquum** ?me dereliquiſti quid vt ,meus Deus ,meus Deus
2 † אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי
:*reſpondebis* † non & ,*interdiu clamabo*‡ meus Deus .mei rugitus verbis ‖
3 דברי שאגתי ׃ † אלהי אקרא יומם ולא תענה
.mihi ſilentium ‡ non & ,nocte &
ולילה ולא־[y]דומיה לי ׃
.Iſrael laudes *inhabitans*‡ ſanctus tu Et
4 † ואתה קדוש יושב [z]תהלות ישראל ׃
.eos eruiſti & ,ſperauerunt :noſtri patres ſperauerunt te In
5 † בך בטחו אבתינו בטחו ותפלטמו ׃
non & ,ſperauerunt te in :euaſerunt & ,clamauerunt te Ad
6 † אליך זעקו ונמלטו בך בטחו ולא־
opprobrium :vir non & ,vermis † ego Et .affecti pudore fuerunt
7 בושו ׃ † ואנכי תולעת ולא־איש חרפת
.populi contemptus & ,hominum
אדם [a]ובזוי עם ׃
mouebunt ,*labio in* ‖ emittent :me ſubſannabunt me videntes Omnes
8 † כל־[b]ראי ילעיגו לי יפטירו בשפה [c]יניעו
quoniã ,eum eripiat :eum eruat ,DOMINVM ad *Volue* :‡ caput
9 ראש ׃ † [d]גל אל־יהוה יפלטהו [c]יצילהו כי
me faciens cõfidere ;vtero ab meus eductor † tu Quoniã .eo in cõplacuit
10 חפץ בו ׃ † כי־אתה [f]גחי מבטן מבטיחי
.meæ matris vbera ſuper
על־שדי אמי ׃

‡ matutinam
* elongatus
‖ & ‡ clamo in die,
† exaudis:
‡ eſt
[y] דמה
‡ permanens
[z] הלל
† ſum vt
[a] בזה [b] ראה
‖ per labium,
[c] נוע [d] גלל
‡ dicendo: Deuoluit ſe
[c] נצל [f] גוח
† es

meus Deus meæ matris ventre de;vulua ex sum proiectus te Super

11 עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי מֵרָחֶם מִבֶּטֶן אִמִּי אֵלִי אָתָּה

:propinqua angustia quoniam ,me à te elonges Ne. tu† †es *est

12 אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי־צָרָה קְרוֹבָה כִּי־אֵין עוֹזֵר צוּר

*robusti :multi vituli me Circundederunt .auxiliator * non quia *est †tauri

13 סְבָבוּנִי פָּרִים רַבִּים אַבִּירֵי בָשָׁן כִּתְּרוּנִי פָּרָה

:suum os me super Patefecerunt .me circundederunt corona Basan instar coronæ

14 פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׁאֵג Aperuerunt פָּצָה

se separauerunt & ;sum effusus aqua Sicut .rugiens & ,rapiens leo *vt

15 כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל־עַצְמוֹתָי הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנַג נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי

medio in se liquefecit :cera sicut meum cor fuit :mea ossa omnia

mea lingua & ,mea fortitudo testa tanquam Aruit .meorum viscerũ מָסַס

16 יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ כֹּחִי וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר־מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי

.me pones mortis puluerem in & ;meis faucibus adhærens *iungitur כּוֹחַ

malignantium cœtus , canes me circundederunt Quoniam *cōgregatio

17 כִּי סְבָבוּנִי כְּלָבִים עֲדַת מְרֵעִים הִקִּיפוּנִי כָּאֲרִי יָדַי וְרַגְלָי יָעַד

omnia Numerabo .meos pedes & ,meas manus leo quasi :me circundederunt foderunt manus meas, & pedes meos.

18 אֲסַפֵּר כָּל־עַצְמוֹתָי הֵמָּה יַבִּיטוּ יִרְאוּ־בִי כָּרָה נבט

mea vestimenta Diuident .me in inspicient ;aspicient ipsi :mea ossa

19 יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי יַפִּילוּ גוֹרָל נָפַל

DOMINE tu Et .sortem proiicient meam vestem super & ,sibiipsis

20 וְאַתָּה יְהוָה אַל־תִּרְחָק אֱיָלוּתִי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה

.festina meum auxilium ad ,mea fortitudo :te elonges ne

.meam vnicam canis manu è ;meam animam gladio à Erue

21 הַצִּילָה מֵחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד־כֶּלֶב יְחִידָתִי נָצַל

.mihi respondisti vnicornium cornibus à & ;leonis ore ab me Serua exaudisti me.

22 הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיֵה וּמִקַּרְנֵי רֵמִים עֲנִיתָנִי יָשַׁע עָנָה

.te laudabo concionis medio in ;meis fratribus tuum nomē Narrabo †congregationis

23 אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאֶחָי בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָּ

Iahacob semen vniuersum ,eum laudate DOMINVM Timentes

24 יִרְאֵי יְהוָה הַלְלוּהוּ כָּל־זֶרַע יַעֲקֹב כַּבְּדוּהוּ וְגוּרוּ מִמֶּנּוּ כָּל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל יָרֵא

.Israel semen omne eo ab timete & ;eum glorificate

neque ,afflicti mansuetudinem est abominatus nec ,spreuit non Quia * humilitatē pauperis,

25 כִּי לֹא־בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֱנוּת עָנִי וְלֹא־הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבְשַׁוְּעוֹ אֵלָיו שָׁמֵעַ

.audiuit ,eum ad ipsum clamando in & ;illo ab suas facies abscondit †faciem suā à me; *cū clamaui

coram reddam mea vota :multa concione in mea laus te A *congregatione

26 מֵאִתְּךָ תְּהִלָּתִי בְּקָהָל רָב נְדָרַי אֲשַׁלֵּם נֶגֶד יְרֵאָיו הָלַל

laudabunt ;saturabuntur & ,pauperes Edent .eum† timentibus †te.

27 יֹאכְלוּ עֲנָוִים וְיִשְׂבָּעוּ יְהַלְלוּ יְהוָה דֹּרְשָׁיו יְחִי לְבַבְכֶם לָעַד

.seculum in vestrum cor viuet :eum quærentes DOMINVM חָיָה

fines omnes DOMINVM ad conuertentur & ,Reminiscentur

28 יִזְכְּרוּ וְיָשֻׁבוּ אֶל־יְהוָה כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל־מִשְׁפְּחוֹת גּוֹיִם

.gentium familiæ vniuersæ tuas faciem ad se inclinabunt & :terræ *coram te

.gentes in dominans ;regnum DOMINI Quoniam שָׁחָה †est dominabitur gentibus.

29 כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה וּמֹשֵׁל בַּגּוֹיִם אָכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ כָּל־דִּשְׁנֵי־אֶרֶץ לְפָנָיו

eius facies ad se incuruauerunt & , Comederunt *adorauerunt †ante ipsum

30 .viuificabit nō suā animā & ;puluerem descēdentes omnes se incuruabunt †in *qui

יִכְרְעוּ כָּל־יוֹרְדֵי עָפָר וְנַפְשׁוֹ לֹא חִיָּה

.generationem in Domino narrabitur :ei seruiet Semen

31 זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יְסֻפַּר לַאדֹנָי לַדּוֹר

.fecit quia ,genito populo ;eius iustitiā nunciabunt & ,Venient

32 יָבֹאוּ וְיַגִּידוּ צִדְקָתוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה בּוֹא נגד יָלַד

PSALM. XXIII. כג

.deficiam non ,me pascens DOMINVS .Dauidi Canticum *pascit

1 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר רָעָה

requietum aquas super :me accubare faciet germinis tuguriis In *ad

2 בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־מֵי מְנֻחוֹת יְנַהֲלֵנִי נָאָה

iustitiæ orbitas in me ducet ;conuertet meam Animam .me ducet *per semitas

3 נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי־צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ

,mortis vmbræ valle in ambulauero cùm Etiam .suum nomen propter †per

4 גַּם כִּי־אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא־אִירָא רָע כִּי־אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי יָלַךְ

tuum fulcrum & ,tua virga :mecum tu quoniam ,malum timebo non †baculus tu *

.me consolabuntur ipsa רוּעַ שָׁעַן

Præparabis coram me latam & †erit satura.

oleo in impinguasti :meos hostes cōtra mensam meas facies ad Dispones

5 תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה

misericordia & bonum Veruntamen .exuberans ,meum caput צוּר רָוָה

6 אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים

DOMINI domum in reuertar & :meæ vitæ diebus omnibus me sequentur *habitabo in domo

.dierum longitudinem in חָיָה

PSALM. XXIIII. כד

.orbis :eius plenitudo & ,terra DOMINI .canticum Dauidi †est

1 לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ

super & ;eam fundauit maria super ipse Quia .eo in habitantes &

2 כִּי־הוּא עַל־יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ

quis & ;DOMINI montē in ascendet Quis .eam firmauit flumina

3 מִי־יַעֲלֶה בְהַר־יְהוָה וּמִי־יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ *manibus, †mundus

qui ,corde puri & ,volæ Mundus :eius sanctitatis loco in stabit

4 נְקִי כַפַּיִם וּבַר־לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה נָקָה

.dolo in iurauit nec ;meam animam vanum in accepit non †suam; *dolosè.

.suæ salutis Deo à iustitiam & ;DOMINO à benedictionē Accipiet נַפְשִׁי

5 יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ נָשָׂא

.Selah ,Iahacob tuas facies quærentiū ;eū quærentiū generatio Hæc †est faciem tuam

6 זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה דּוֹרְשָׁיו

;seculi fores vos eleuate & ,vestra capita portæ Eleuate

7 שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד *portæ perpetuæ;

.gloriæ rex introibit &

DOMINVS :potens & ,fortis DOMINVS :gloriæ rex iste Quis †est

8 מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה עִזּוּז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה

vos eleuate & ,vestra capita portæ Eleuate .belli potens †in prælio.

9 שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד

.gloriæ rex introibit & ;seculi fores *portæ perpetuæ; בּוֹא

rex ipse ,exercituum DOMINVS :gloriæ rex iste ipse Quis *est

10 מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה

.Selah ,gloriæ

PSALMVS XXV. כה

.leuabo meam animam DOMINE te Ad .Dauidi

1 לְדָוִד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֶשָּׂא נָשָׂא

mei inimici exultent ne ;fasiciar pudore ne ,speraui te in meus Deus

2 אֱלֹהַי בְּךָ בָטַחְתִּי אַל־אֵבוֹשָׁה אַל־יַעַלְצוּ אֹיְבַי לִי

:pudore afficientur non ,te expectantes omnes Etiam .me in *de *qui expectant

3 גַּם כָּל־קֹוֶיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ יֵבֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים רֵיקָם קָוָה

DOMINE tuas Vias .inaniter prævaricantes pudore afficientur †gratis.

4 דְּרָכֶיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי אֹרְחוֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי

.me doce tuas semitas ;me scire fac יָדַע

Deus tu quia ,me doce & ,tua veritate in me facere iter Fac *ambulare †per veritatē tuam,

5 הַדְרִיכֵנִי בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל־הַיּוֹם

tuarũ miserationũ Reminiscere .die omni expectaui te ;meæ salutis *es קָוָה †sunt.

6 זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה

ipsa seculo à quia ;tuarum misericordiarum & ,DOMINE

‡adolescentię meæ, .memineris ne meorū prævaricationū & ,meorū pueritiæ Peccatorum

7 חַטֹּאות נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אַל־תִּזְכֹּר כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי־אַתָּה לְמַעַן טוּבְךָ יְהוָה

.DOMINE tuā bonitatē propter ;tu mei memento tuā misericordiā scdm

.via in peccatores docebit ideo ;DOMINVS rectus & Bonus

8 טוֹב־וְיָשָׁר יְהוָה עַל־כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ

.suam viam humiles docebit & ;iudicio in mansuetos Deducet Ambulare faciet humiles

9 יַדְרֵךְ עֲנָוִים בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ עָנָה

custodientibus ,veritas & ,misericordia DOMINI semitæ Omnes אָמַן

10 כָּל־אָרְחוֹת יְהוָה חֶסֶד וֶאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֵדֹתָיו

;DOMINE tuum nomen Propter .eius testimonia & ,eius pactum

11 לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב־הוּא

timens vir hic Quis .ipsa multa quoniam ,meæ iniquitati parces & ‡est. *est

12 מִי־זֶה הָאִישׁ יְרֵא יְהוָה יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ יִבְחָר עָוָה רָבַב

bono in eius Anima .eliget ,via in eum docebit ;DOMINVM *viam,quam

13 נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזַרְעוֹ יִירַשׁ אָרֶץ יָרָה

Secretum .terram hæreditate accipiet eius semen & ;morabitur

14 סוֹד יְהוָה לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם לוּן יָדַע

.eis notificandum ad suum pactum & ;eum timentibus DOMINI illis notum faciet.

.quæram DOMINE *tuas facies* ;*meas facies* quærite :meum cor dixit Tibi
8 † לך אמר לבי בקשו [d] פני את־פניך יהוה אבקש׃
,tuum seruum iram in declines ne ,me à *tuas facies* ‡ abscondas Ne
9 † אל־תסתר פניך ממני אל [e] תט־באף עבדך
.meæ salutis Deus me dimittas ne & ,me dereliquas ne :fuisti meũ auxiliũ
עזרתי [f] היית אל־תטשני ואל־תעזבני אלהי ישעי׃
DOMINVS & ;me dereliquerũt mea mater & ,meus pater Quoniam
10 † כי־אבי ואמי עזבוני ויהוה
semitam *in* † me duc & ,tuam viam DOMINE me Doce .me colliget
11 יאספני׃ † [g] הורני יהוה דרכך ונחני בארח
,meorũ hostiũ *voluntate in* me tradas Ne .meos hostes propter ,rectitudinis
12 מישור למען שררי׃ † אל־ [h] תתנני בנפש [i] צרי
Nisi .*rapinam loquens &* ;*falsitatis* testes me in surrexerunt quoniam
13 כי קמו־בי [k] עדי־שקר ויפח חמס׃ † לולא
ad Expecta .viuentium terra in DOMINI bonitatẽ in videre crederem
14 האמנתי [l] לראות בטוב־יהוה בארץ [m] חיים׃ † קוה אל־
.DOMINVM *ad* expecta & ; tuũ cor † roborabit & ,te robora :DOMINVM
יהוה חזק ויאמץ לבך וקוה אל־יהוה׃

faciẽ meam; faciem tuam [d] פנה
‡ faciem tuã [e] נטה
[f] היה
† per [g] ירה
voluntati [h] נתן [i] צור
mendaces, & loquuti sunt iniquitatem.
[k] קום
[l] ראה [m] חיה
† Deus

PSALM. XXVIII כח

,me à taceas ne ,mea petra clamabo DOMINE te Ad .Dauidi
1 † לדוד אליך יהוה אקרא צורי אל־תחרש ממני
vocẽ Audi .*lacum* descendẽtibus *cum* assimiler & ;me à sileas forte ne
2 פן־תחשה ממני ונמשלתי עם־יורדי בור׃ † שמע קול
meas manus *me eleuando in* ‡ ;te ad *me clamando in* † mearum deprecationum
תחנוני בשועי אליך בנשאי ידי
cum & ,impiis cum me trahas Ne .tuæ sanctitatis adytum ad
3 אל־דביר קדשך׃ † אל־תמשכני עם־רשעים ועם־
malum ‡ &;suis *sociis* * cum pacem loquentibus ,iniquitatem operantibus
פעלי און דברי שלום עם־ [n] רעיהם [o] ורעה
malum secundũ & ,eorum opus secundum eis Da .eorum corde in
4 בלבבם׃ † תן־להם כפעלם וכרע
redde :eis da eorum manuum opus secundum ,eorum *studiorum* ‖
מעלליהם כמעשה ידיהם תן־להם [p] השב
,DOMINI opera *ad intelligent* non Quoniam .eis eorũ retributionẽ
5 גמולם להם׃ † כי לא יבינו אל־פעלת יהוה
.eos ædificabit non & ,eos destruet † ;eius manuum opus *ad* &
ואל־מעשה ידיו יהרסם ולא [q] יבנם׃
.mearũ deprecationũ vocẽ audiuit quoniã ;DOMINVS Benedictus
6 † ברוך יהוה כי שמע קול תחנוני׃
,meum cor sperauit ipso in ,meũ scutũ & ,mea fortitudo DOMINVS
7 † יהוה עזי ומגני בו בטח לבי
.ei confitebor meo cantico *de* & : meum cor exultauit & ,sum adiutus &
ונעזרתי ויעלז לבי [r] ומשירי אהודנו׃
.*ipse* ‡ sui *uncti* ‖ salutum fortitudo & :*eis* ‡ fortitudo DOMINVS
8 † יהוה [s] עז־למו ומעוז ישועות משיחו הוא׃
,eos pasce & :tuæ hæreditati benedic & ,tuum populum Serua
9 † [t] הושיעה את־עמך וברך את־נחלתך ורעם
.seculum in vsque eos extolle &
ונשאם עד־העולם׃

in sepulchrũ.
† cùm clamauero ‡ cùm eleuauero
* proximis ‡ est
[n] רעה [o] רוע
‖ operum
[p] שוב
intellexerunt
† Ideo
[q] בנה
[r] שור
‡ eorum, ‖ Christi ‡ est.
[s] עזז
[t] ישע

PSALM. XXIX. כט

DOMINO *date* ‡ :arietum filios DOMINO Date .Dauidi Canticum
1 † מזמור לדוד [a] הבו ליהוה בני [b] אלים הבו ליהוה
:eius nominis gloriam DOMINO Date .fortitudinem & ,gloriam
2 כבוד [c] ועז׃ † הבו ליהוה כבוד שמו
DOMINI Vox .sanctitatis *decore* ‡ in DOMINO vos incuruate
3 [d] השתחוו ליהוה בהדרת־קדש׃ † קול יהוה
.multas aquas super DOMINVS ;fecit tonare gloriæ Deus ,aquas super
על־המים אל־הכבוד [e] הרעים יהוה על־מים [f] רבים׃
.*decore* in DOMINI vox :potentia in DOMINI Vox
4 † קול־יהוה [g] בכח קול יהוה בהדר׃
DOMINVS confregit & ,cedros confringens DOMINI Vox
5 † קול יהוה שבר ארזים וישבר יהוה את־
,Sirion & ,Lebanon :vitulum sicut eas faciet exilire Et .Libani cedros
6 ארזי הלבנון׃ † וירקידם כמו־עגל לבנון ושרין
.ignis flammas succidens DOMINI Vox .vnicornium filium sicut
7 כמו בן־ראמים׃ † קול־יהוה חצב להבות אש׃
DOMINVS faciet parturire :*desertum tremefaciet* DOMINI Vox
8 † קול יהוה [h] יחיל מדבר יחיל יהוה
detexit & ,ceruas faciet parturire DOMINI Vox Cades desertum
9 מדבר קדש׃ † קול יהוה יחולל אילות ויחשף
.gloriam *dicens* ipse totus ,eius templo in & :syluas
יערות ובהיכלו כלו אמר כבוד׃
.seculum in rex DOMINVS sedit & :sedit diluuio in DOMINVS
10 † יהוה [i] למבול ישב וישב יהוה מלך לעולם׃

‡ afferte [a] יהב [b] איל
[c] עזז
‡ gloria [d] שחה
[e] רעם [f] רבב
gloria.
[g] כוח
parturire faciet feras deserti: [h] חול
dicit
[i] נבל

reti ẽ educet ipse quoniam ;DOMINVM ad semper mei Oculi
15 † עיני תמיד אל־יהוה כי הוא־ [a] יוציא מרשת
,vnicus quia :mei miserere & ,me *ad* ‡ Respice .meos pedes
16 רגלי׃ † פנה אלי וחנני כי־יחיד
meis *coarctationibus à* ‡ :sunt dilatatæ mei cordis Angustiæ .ego *afflictus* &
17 ועני אני׃ † [b] צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי
parce & :meum laborem & ,meam afflictionem Vide .me educ
18 [c] הוציאני׃ † ראה עניי ועמלי [d] ושא
:sunt multiplicati quoniã ,meos inimicos Vide .meis peccatis omnib⁹
19 לכל־חטאותי׃ † ראה־איבי כי־רבו
;me erue & ,meam animam Custodi .me oderunt *iniquitatis* odio &
20 ושנאת חמס שנאוני׃ † שמרה נפשי [e] והצילני
rectitudo & ,*Integritas* * .te in speraui quoniam ,confundar ne
21 אל־אבוש כי־ [f] חסיתי בך׃ † [g] תם־וישר
,Israelem Deus Redime .te expectaui quoniam ;me custodient
22 [h] יצרוני כי קויתיך׃ † פדה אלהים את־ישראל
.eius angustiis omnibus ex
מכל צרותיו׃

[a] יצא
‡ super
pauper ‡ ab angustiis [b] צור
[c] יצא [d] נשא
iniquo [e] נצל
* Perfectio
[f] חסה [g] תמם
[h] נצר

PSALMVS XXVI. כו

mea perfectione in ego quoniam ,DOMINE me Iudica .Dauidi
1 † לדוד שפטני יהוה כי אני בתמי
me Proba .*vacillabo* ‖ non ,sum fisus DOMINO in & :ambulaui
2 הלכתי וביהוה בטחתי לא אמעד׃ † בחנני
.meum cor & ,meos renes *examina* † :me tenta & ,DOMINE
יהוה [i] ונסני [k] צרופה כליותי ולבי׃
.tua veritate in ambulabo & :meis oculis corã tua misericordia Quoniam
3 † כי חסדך לנגד עיני [l] והתהלכתי באמתך׃
.introibo non *latentibus* ‡ cum & :*mendacij* ‡ viris cum sedi Non
4 † לא־ישבתי עם־ [m] מתי־שוא ועם נעלמים לא אבוא׃
.sedebo non impiis cum & :malignantium *concionem* Odiui
5 † [n] שנאתי קהל מרעים ועם־רשעים לא אשב׃
tuum altare circuibo & ,meas *volas munditia* † in Lauabo
6 † ארחץ [o] בנקיון [p] כפי ואסבבה את־מזבחך
narrandum ad ‡ & ,confessionis *voce in faciendum audire* Ad ‡ .DOMINE
7 יהוה׃ † לשמע בקול [q] תודה ולספר
,tuæ domus habitaculum dilexi DOMINE .tua mirabilia omnia
8 כל־נפלאותיך׃ † יהוה אהבתי מעון ביתך
peccatoribus cum *colligas* * Ne .tuæ gloriæ tabernaculi locum &
9 ומקום משכן כבודך׃ † אל־תאסף עם־חטאים
.*meas vitas sanguinum* ‡ viris cum & ;meam animam
נפשי ועם־אנשי דמים [r] חיי׃
.*munere* † plena eorum dextera & ;*scelus* ‖ *eorum* manibus in Quorum
10 † אשר־בידיהם [s] זמה וימינם מלאה שחד׃
.mei miserere & ,me redime :ambulabo mea perfectione in ego Et
11 † ואני [t] בתמי אלך [u] פדני וחנני׃
.DOMINO benedicam *concionibus* in ;rectitudine in stetit meus Pes
12 † רגלי עמדה במישור במקהלים אברך יהוה׃

‖ deficiam.
† funde
[i] נסה [k] צרפה
[l] כלה אמן
‡ mẽdacibus ‡ occultantibus se
[m] מתה
cœtum
[n] שנא
† innocentia manus
[o] נקה [p] כפף
‡ Vt audire faciam vocem ‡ narrem
[q] ידה
* consumas ‡ sanguinolẽtis vitã meã.
[r] חיה
‖ prẹuaricatio † muneribus.
[s] זמם
[t] תמם [u] פדה
cœtibus

PSALMVS XXVII. כז

DOMINVS? timebo quo à ,mea salus & ,mea lux DOMINVS .Dauidi
1 † לדוד יהוה אורי וישעי ממי אירא יהוה
me *super appropinquando In* ‡ ?pauebo quo à ,*mearum vitarum* † fortitudo
2 מעוז־חיי ממי אפחד׃ † בקרב עלי
ipsi ,mihi mei inimici & mei hostes ,meam carnem *edendum ad* maligni
מרעים לאכל את־בשרי [a] צרי ואיבי לי המה
,*turma me super fuerit* castrametata Si .ceciderunt & ,impegerunt
3 כשלו ונפלו׃ † אם־תחנה עלי מחנה
.*confidens* ego *hoc* ‡ in ,bellum me *super* † surgat si : meũ cor timebit non
לא־יירא לבי אם־תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח׃
domo in *me sedere* * ,quæram *hanc* ‡ ;DOMINO à petij V*nam* ‡
4 † אחת שאלתי מאת־יהוה אותה [b] אבקש שבתי בבית־
amœnitate in videndum ad ,*mearum vitarum* ‖ diebus omnibus DOMINI
יהוה כל־ימי חיי לחזות בנעם
me abscondet Quia .eius templo in *visitandum ad* † & ,DOMINI
5 יהוה ולבקר בהיכלו׃ † כי יצפנני
,sui *tentorij* ‡ abscondito in me ascondet :mala die in suo tabernaculo in
בסכה ביום [c] רעה יסתרני בסתר אהלו
meos inimicos super meũ caput exaltabit nunc Et .me exaltabit petra in
6 בצור ירוממני׃ † ועתה ירום ראשי על איבי
:vociferationis sacrificia eius *tentorio* ‡ in sacrificabo & ,meis circuitibus †
סביבותי ואזבחה באהלו זבחי תרועה
,meam vocem DOMINE Audi .DOMINO canam & ,cantabo
7 אשירה ואזמרה ליהוה׃ † שמע־יהוה קולי
.me exaudi & ,mei miserere *&* ,clamabo
אקרא וחנני [d] וענני׃

† vitæ meæ,
‡ Cùm appropinquauerint aduersum vt edant
[a] צור
fuerint castra aduersum me
† aduersum
‡ hac re fiduciam habebo.
‡ Vnũ ‡ hoc
* vt inhabitẽ
[b] ישב
‖ vitę meę, vt videam pulchritudinem
† quæram
‡ tabernaculi
[c] רוע
† in ‡ tabernaculo
[d] ענה

benedicet DOMINVS :dabit suo populo fortitudinem DOMINVS
11 יהוה עז לעמו[k] יתן יהוה יברך
נתן[k]
.pace in suo populo
את־עמו בשלום׃

PSALM. XXX. ל

,DOMINE te Exaltabo .Dauid domus dedicationis cantici Psalmus
1 מזמור[l] שיר־חנכת הבית לדוד׃ ארוממך יהוה
שור[l]
.mihi ‡ meos inimicos lætificasti non & :me exaltasti quoniam
‡ de me.
2 כי דליתני[m] ולא־שמחת איבי לי׃
דלה[m]
,DOMINE .me sanasti & ,te ad clamaui,meus Deus DOMINE
3 יהוה אלהי שועתי אליך ותרפאני׃ יהוה
me descendendo à me viuificasti :meā animam inferno ab fecisti ascendere
descēdētibus
4 העלית[n] מן־שאול נפשי חייתני[o] מיורדי־
עלה[n] חיה[o] מירדי
confitemini & ,eius misericordes DOMINO Canite ‡ .lacum
5 בור׃ זמרו ליהוה חסידיו והודו[p]
ק
‡ insepulchrū.
vitæ † ,eius naso ‡ in † momentum Quoniam .eius sanctitatis memoriæ
† est ‡ furore
† vita
6 לזכר קדשו׃ כי רגע באפו חיים
.iubilatio * mane in & ,fletus pernoctabit vespera in ‖ :eius voluntate in
ידה[p]
ברצונו בערב ילין[q] בכי[r] ולבקר רנה[s]׃
‖ vesperi
* lætitia.
† felicitate
‡ declinabo
.seculum in nutabo ‡ non :mea quiete † in dixi ego Et
7 ואני אמרתי בשלוי[t] בל־אמוט לעולם׃
:fortitudinem meo monte in fecisti stare tua voluntate in DOMINE
לון[q] בכה[r]
8 יהוה ברצונך[v] העמדתה להררי עז[x]
רנן[s] שלה[t]
,clamabo DOMINE te Ad .territus fui : tuas facies abscondisti
faciem tuam:
9 הסתרת פניך הייתי[y] נבהל׃ אליך יהוה אקרא
רצה[u] עזז[x]
me descendendo in ‡ ;meo sanguine in lucri Quid * .orabo DOMINVM ad &
היה[y] ירד[z]
10 ואל־יהוה אתחנן׃ מה־בצע בדמי ברדתי[z]
* Quæ vtilitas ‡ cùm descendero ‖ in
annunciabit nunquid : puluis tibi confitebitur Nunquid ? foueam ad ‖
אל־שחת היודך[a] עפר היגיד[b]
DOMINE :mihi miserere & ,DOMINE Audi ?tuam veritatem
ידה[a] נגד[b]
11 אמתך׃ שמע־יהוה וחנני[c] יהוה
חנן[c]
,mihi chorum in meum planctum Vertisti .mihi adiutor esto
12 היה־עזר לי׃ הפכת מספדי למחול לי
tibi canat Vt .lætitia me accinxisti & ,meum saccum soluisti
13 פתחת שקי[d] ותאזרני שמחה׃ למען יזמרך
שקק[d]
.tibi confitebor seculum in mi Deus DOMINE :taceat non & ,gloria
כבוד ולא ידם[e] יהוה אלהי לעולם אודך׃
דמם[e]

PSALM. XXXI. לא

non ,speraui DOMINE te In .Dauidi canticum Vincenti
1 למנצח מזמור לדוד׃ בך־יהוה חסיתי[f] אל־
חסה[f]
me ad Inclina .me eripe tua iustitia in :seculum in pudore afficiar
2 אבושה לעולם בצדקתך פלטני׃ הטה[g] אלי
נטה[g]
3 ,munitionum domū in fortitudinis petram in ‖ mihi esto , me erue celeriter ,tuā aurē
‖ vt petra fortis, vt domus munita, † vt serues me.
אזנך מהרה הצילני[h] היה לי לצור מעוז לבית מצודות
propter & ,tu ‡ mea munitio & ,mea petra Quoniam .me seruandum ad †
‡ es,
4 להושיעני[i]׃ כי־סלעי ומצודתי אתה ולמען
נצל[h] ישע[i]
quod ,reti è me Educes .me deduces & ,me duces tuum nomen
5 שמך תנחני[k] ותנהלני׃ תוציאני[l] מרשת זו
נחה[k] יצא[l]
‡ es
tua manu In .mea fortitudo ‡ tu quoniam ;mihi absconderunt
6 טמנו לי כי אתה מעוזי׃ בידך
.veritatis Deus DOMINE me redemisti ,meum spiritum commendabo
אפקיד רוחי פדיתה[m] אותי יהוה אל אמת׃
פדה[m]
DOMINVM ad ‡ ego & ;frustra vanitates obseruantes Odiui
‡ in
7 שנאתי השמרים הבלי־שוא ואני אל־יהוה
vidisti quia ,tua misericordia in lætabor & ,Exultabo .speraui
8 בטחתי׃ אגילה[n] ואשמחה בחסדך אשר ראית
גול[n]
non Et .meam animam angustiis in cognouisti ,meam afflictionem
9 את־עניי[o] ידעת בצרות נפשי׃ ולא
ענה[o]
.meos pedes latitudine in fecisti stare;inimici manum in me conclusisti
tradere fecisti
† est ‡ côputruit in ira
הסגרתני ביד אויב העמדת במרחב רגלי׃
indignatione in contabuit ‡ :mihi † angustia quoniam DOMINE mei Miserere
חנן[p] צור[q]
10 חנני[p] יהוה כי צר[q] לי עששה בכעס
* defecit
‖ dolore vita mea, ‡ labefactata est propter iniquitatem meam
defecerunt * Quoniam .meus venter &,mea anima ,meus oculus
11 עיני נפשי ובטני׃ כי כלו[r]
mea iniquitate in corruit ‡ : gemitu in mei anni & ,mea vita molestia ‖ in
ביגון[s] חיי ושנותי באנחה כשל בעוני
כלה[r] יגה[s]
fui meis hostibus cunctis De .sunt corrosa † mea ossa & ;mea fortitudo
† computruerunt. Propter omnes hostes meos
12 כחי[t] ועצמי עששו׃ מכל־צררי הייתי[v]
כוח[t] היה[v]
, foris me videntes ;meis notis pauor & ,valde meis vicinis & ,opprobriū
חרפה ולשכני מאד ופחד למידעי ראי[x] בחוץ
ראה[x] מות[y]
,corde à mortuus sicut fui Obliuioni .me à migrauerunt
13 נדדו ממני׃ נשכחתי כמת[y] מלב

fui ,multorum vituperationē audiui Quoniam .periens ‡ vas sicut
‡ perditum.
14 הייתי ככלי אבד[z]׃ כי שמעתי דבת[z] רבים
דבב[z]
capiendum ad : me super * pariter eos consultando in ‖ vndique pauorem
‖ dum cōsultant * aduersum me : vt caperent
מגור[a] מסביב בהוסדם[b] יחד עלי לקחת
גור[a] יסד[b]
:DOMINE speraui te super ‡ ego Et .sunt machinati † meam animam
† cogitauerunt.
15 נפשי זממו׃ ואני עליך בטחתי יהוה
me erue ;mea tempora ‖ tua manu In .tu ‡ meus Deus ,dixi
‖ in ‡ es ‖ sunt
16 אמרתי אלהי אתה׃ בידך עתתי הצילני[c]
נצל[c] אור[d]
fac Lucere .me persequentibus à & ,meorum inimicorum manu de
17 מיד־אויבי ומרדפי׃ האירה[d]
† faciem tuā ‡ propter misericordiam tuam.
tua misericordia in ‡ me serua :tuum seruum super tuas facies †
פניך על־עבדך הושיעני[e] בחסדך׃
ישע[e]
afficientur pudore :te inuocaui quoniam ,afficiar pudore non DOMINE
18 יהוה אל־אבושה כי קראתיך יבשו
‡ excidentur * mendacia,
,falsitatis * labia Obmutescent .sepulchro in silebunt ‡ ;impij
19 רשעים ידמו[f] לשאול׃ תאלמנה שפתי שקר
דמם[f]
. contemptu & ,superbia in durum ‡ iustum super loquentia †
† quæ loquūtur aduersus ‡ dura
הדברות על־צדיק עתק בגאוה ובוז׃
‡ ,te timentibus abscondisti quod ,tuum bonum ‖ multum Quàm
‖ est ‡ & quod
20 מה רב טובך אשר־צפנת ליראיך
!hominum filiis coram † :te in sperantibus es operatus
פעלת לחוסים[g] בך נגד בני אדם׃
חסה[g]
,viri elationibus ab tuarum facierum * abscondito in eos Abscondes
* faciei tuæ
21 תסתירם בסתר פניך מרכסי איש
Benedictus .linguarum contentione à ,tugurio ‡ in eos abscondes
‡ abscondito tabernaculi
22 תצפנם בסכה[h] מריב לשנות׃ ברוך
סכך[h]
ciuitate in mihi suam misericordiam fecit mirificare quoniā :DOMINVS
יהוה כי הפליא חסדו לי בעיר
munita. dum festinarem, ‖ ab oculis tuis: † quando clamaui
opposito ex ‖ sum excisus ,me festinando in ,dixi ego Et .munitionis
23 מצור׃ ואני אמרתי בחפזי נגרזתי מנגד
me clamando in † ,mearū deprecationum vocem audisti verè :tuorum oculorum
עיניך אכן שמעת קול תחנוני בשועי
fideles , eius misericordes omnes DOMINVM Diligite .te ad
24 אליך׃ אהבו את־יהוה כל־חסידיו אמונים
‡ custodit ‖ reddit retributionem residuo ‡ superbè.
.superbiam ‡ facienti residuum super reddens ‖ & ,DOMINVS custodiens ‡
נצר יהוה ומשלם על־יתר עשה גאוה[i]׃
גאה[i]
.DOMINO in sperantes omnes ;vestrū cor † roborabit & vos Roborate
† Deus
25 חזקו ויאמץ לבבכם כל־המיחלים ליהוה׃

PSALM. XXXII. לב

peccati tecti , præuaricationis condonati Beatitudines .erudiens † Dauidi
1 לדוד משכיל אשרי נשוי[k]־פשע כסוי[l] חטאה׃
† intelligentia. Beatus cui dimittitur præuaricatio, cui tegitur peccatum.
*nec ;iniquitatem ei DOMINVS imputabit non hominis Felicitates ‡
2 אשרי־אדם לא יחשב יהוה לו עון[m] ואין
נשא[k] כסה[l]
‡ Beatus homo cui * est
:mea ossa inueterauerunt , tacui Quoniam .dolus eius spiritu in
3 ברוחו רמיה׃ כי החרשתי בלו[n] עצמי
aggrauabitur nocte ac die Quoniam .die omni meo rugitu in
4 בשאגתי כל־היום׃ כי יומם ולילה תכבד
עוה[m] בלה[n]
.Selah ,æstatis siccitates in meus humor ‡ est versus :tua manus † me super
† percussio ‡ viror
עלי ידך נהפך לשדי בחרבני קיץ סלה׃
.operui non meā iniquitatem & ,te feci cognoscere meum Peccatum
5 חטאתי אודיעך[o] ועוני[p] לא־כסיתי[q]
ידע[o] עוה[p] כסה[q]
tu & :DOMINO meas præuaricationes super ‖ confitebor ,Dixi
‖ aduersū me ‡ dimisisti ‡ Propter
אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה ואתה
omnis orabit hoc Super ‡ .Selah ,mei peccati iniquitatem abstulisti ‡
6 נשאת עון חטאתי סלה׃ על־זאת יתפלל כל־
inuentionis:
aquarum inundatione in verūtamē :inueniendi tempore , te ad misericors
חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים
* es
angustia ab ,mihi * absconsio Tu .pertingent non eum ad ,multarū
רבב[r] נגע[s]
7 רבים[r] אליו לא יגיעו[s]׃ אתה סתר לי מצר[t]
צור[t] נצר[v]
.Selah ,me circundabis liberandi ‖ clamoribus :me custodies
‖ liberationis ‡ viam per quam † &
תצרני[v] רני פלט תסובבני סלה׃
consulam † :ambules qua via in ‡ te docebo & ,te faciam Intelligere
8 אשכילך ואורך[x] בדרך־זו תלך[y] איעצה
ירה[x] ילך[y]
‡ tibi
‡ non * .mulus sicut † ,equus sicut sitis Ne .meo oculo te super ‡
† & * quibus ‡ est
9 עליך עיני׃ אל־תהיו[z] כסוס כפרד אין
propinquare ne ,stringēdū epistomio ad eius maxillā ‡ freno & ,lupato In † .intelligere
היה[z] עדה[a]
הבין במתג־ורסן עדיו[a] לבלום בל קרב
† Camo ‡ os eius obtura, ne appropinquet tibi.
,DOMINO in sperantē & * ,impio ‡ dolores Multi .te ad
‡ erunt * sed
10 אליך׃ רבים[b] מכאובים לרשע והבוטח ביהוה
exultate & , DOMINO in Lætamini .eum circundabit misericordia
רבב[b] גול[c]
11 חסד יסובבנו׃ שמחו ביהוה וגילו[c]
.corde recti omnes iubilate & ; iusti
צדיקים והרנינו[d] כל־ישרי־לב׃
רנן[d]

.eos eripit & ,eum timêtes circum DOMINI angelus *Castrametans*
8 חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃
viri beatitudines :DOMINVS *bonus quoniam ,videte & ,Gustate
9 טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר
.non quoniam ,eius sancti DOMINVM Timete .eo in sperabit
10 יֶחֱסֶה־בּוֹ׃ יְראוּ אֶת־יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין
esurierunt & ,sunt depauperati Leunculi .cum timentibus defectus
11 מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃ כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ
.bono omni deficient non DOMINVM quærentes &
וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃
.vos docebo DOMINI timorem ;mihi obedite ,filij *Agite*
12 לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃
;bonum *videndum* ad dies *diligens* ;vitas *volens* vir Quis
13 מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃
.dolum loquendo à tua labia & ,malo à tuam linguam Custodi
14 נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃
.eam sequere & ,pacem quære ;bonum fac & ,malo à Declina
15 סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃
.eorum clamorem ad eius aures & ;iustos ad DOMINI Oculi
16 עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃
terra è *succidendum* ad ;malum facientes in DOMINI *Facies*
17 פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ
.eorum memoriam
זִכְרָם׃
eorum angustiis omnibus ex & ;audiuit DOMINVS & ,Clamauerunt
18 צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם
attritos & ;corde contritis DOMINVS Propinquus .eos eruit
19 הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־
eum eruet ipsis cunctis à & ;iusti mala Multa .seruabit spiritu
20 רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ
non eis ex vnum ;eius ossa omnia Custodiens .DOMINVS
21 יְהוָה׃ שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא
iustum odio habentes & ;malitia impium Interimet .est contritum
22 נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק
;suorum seruorum animam DOMINVS *Redimens* .desolabuntur
23 יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו
.eo in sperantes omnes desolabuntur non &
וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

Marg.: Castrametatur *est beatus vir qui גֶּבֶר חָסָה; est famescent sed רָשַׁשׁ; Venite יָלַךְ; qui vult vitam diligit; vt videat; חָיָה רוּעַ; super; Iræ *sunt contra *vt succidat עָשָׂה; est נָצַל; sunt רָבַב; Redimit מוּת; חָסָה

PSALM. XXXV. לה

cum pugna ;*mecum litigantibus cum* DOMINE Litiga .Dauidi
1 לְדָוִד רִיבָה יְהוָה אֶת־יְרִיבַי לְחַם אֶת־
surge & ;scutum & ,clypeum Apprehende .*mecum pugnantibus*
2 לֹחֲמָי׃ הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה
occursum in claude & ,lanceam *euacua* Et .meum adiutorium in
3 בְּעֶזְרָתִי׃ וְהָרֵק חֲנִית וּסְגֹר לִקְרַאת
.*ego* tua Salus :meæ animæ dic ;me persequentium
רֹדְפָי אֱמֹר לְנַפְשִׁי יְשֻׁעָתֵךְ אָנִי׃
vertentur ;meam animam quærentes erubescent & ,afficientur Pudore
4 יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ
.meum malum cogitantes *ignominia* afficientur & ,retrorsum
אָחוֹר וְיַחְפְּרוּ חֹשְׁבֵי רָעָתִי׃
impellens DOMINI angelus & ;venti facies ad gluma sicut Erunt
5 יִהְיוּ כְּמֹץ לִפְנֵי־רוּחַ וּמַלְאַךְ יְהוָה דּוֹחֶה׃
DOMINI angelus & ;lubricitates & ,*tenebrositas* eorum via Erit
6 יְהִי־דַרְכָּם חֹשֶׁךְ וַחֲלַקְלַקֹּת וּמַלְאַךְ יְהוָה
foueam mihi absconderunt gratis Quoniam .eos persequens
7 רֹדְפָם׃ כִּי־חִנָּם טָמְנוּ־לִי שַׁחַת
.meæ animæ foderunt gratis *:sui retis*
רִשְׁתָּם חִנָּם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי׃
absc ondit quod ipsius rete & ,cognoscet non ,*desolatio eum* Inuadet
8 תְּבוֹאֵהוּ שׁוֹאָה לֹא־יֵדָע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־טָמַן
.*eam in* cadet *desolationem* in ;eum capiet
תִּלְכְּדוֹ בְּשׁוֹאָה יִפָּל־בָּהּ׃
.eius salute in gaudebit :DOMINO in exultabit mea anima Et
9 וְנַפְשִׁי תָּגִיל בַּיהוָה תָּשִׂישׂ בִּישׁוּעָתוֹ׃
eripiens ? tu sicut quis DOMINE : dicent mea ossa Omnia
10 כָּל־עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ מַצִּיל
;eum rapiente à egenum & ,pauperem & ;eo *præ* forti à *afflictum*
עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ׃
.me interrogabunt cognoui non quæ *:iniquitatis* testes Surgent
11 יְקוּמוּן עֵדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתִּי יִשְׁאָלוּנִי׃
.meæ animæ *orbitatem* ,bono pro malum mihi Reddent
12 יְשַׁלְּמוּנִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה שְׁכוֹל לְנַפְשִׁי׃

Marg.: Iudicantes *iudicantes me; & impugna impugnantes me. גָּנַן צָנַן; expedi רִיק חָנָה; *sum. סוּג; *pudore; רוּעַ הָיָה; ante ventū; impellet eos. *tenebræ, חָנַן שׁוּחַ; trete suum: Veniet ei contritio, quā; contritione; נָפַל; גּוּל שׂוּשׂ; נָצַל עָנָה; pauperem; fortiori; אָבָה עוּר; mendaces; sterilitatem

PSALM. XXXIII. לג

.laus *decora* rectis ;DOMINO in iusti *dicite Praconia*
1 רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃
.ei canite decacordo nabel in ;cithara in DOMINO Confitemini
2 הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ׃
.*iubilatione in modulando benefacite* ;nouum canticum ei Cantate
3 שִׁירוּ־לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה׃
.fide in eius opus omne & ;DOMINI verbum rectum Quia
4 כִּי־יָשָׁר דְּבַר־יְהוָה וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה׃
.terra est plena DOMINI misericordia ;iudiciū & iustitia Diligens
5 אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ׃
omnis eius oris spiritu in & ;sunt facti cæli DOMINI verbo In
6 בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־
dans ;maris aquas aceruum sicut Congregans .eorum exercitus
7 צְבָאָם׃ כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן
.voragines thesauris in
בְּאֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת׃
omnes paucant eo ab ;terra omnis DOMINO à Timeant
8 יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־
,præcepit ipse ;fuit & ,dixit ipse Quoniam .orbis habitatores
9 יֹשְׁבֵי תֵבֵל׃ כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא־צִוָּה
annihilauit ;gentium consilium fecit irritum DOMINVS .stetit &
10 וַיַּעֲמֹד׃ יְהוָה הֵפִיר עֲצַת־גּוֹיִם הֵנִיא
;stabit seculum in DOMINI Consilium .populorum cogitationes
11 מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃ עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד
.generationem & generatione in eius cordis cogitationes
מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר׃
elegit *populum* ;eius Deus DOMINVS cuius ,*gentis Beatitudines*
12 אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר
vidit ;DOMINVS respexit cælis E .sibi hæreditatem in
13 לְנַחֲלָה לוֹ׃ מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת־
ad ;prospexit *eius sedere* habitaculo De .hominum filios omnes
14 כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל
considerans ;eorum cor pariter Formans .terræ habitatores omnes
15 כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין
roboris multitudine in saluatur rex Non .eorum opera omnia *ad*
16 אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין־הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל
equus Mendacium .potentiæ multitudine in *eruetur* non potens
17 גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ׃ שֶׁקֶר הַסּוּס
.eruet non sui roboris multitudine in & ;salutem ad
לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט׃
sperantes ;eum timentes ad DOMINI oculus Ecce
18 הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים
;eorum *animam* morte à eruendum Ad .eius misericordia in
19 לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם
;DOMINVM expectauit nostra Anima .fame in eos *viuificandum ad* &
20 וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהוָה
.*ipse* noster clypeus & ,nostrum auxilium
עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃
eius sanctitatis nomine in quia ;nostrum cor lætabitur eo in Quia
21 כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
;nos super DOMINE tua misericordia Sit .sperauimus
22 בָטָחְנוּ׃ יְהִי־חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ
.te *expectauimus* quemadmodum
כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃

Marg.: Exultate pulchra *& יָדָה שׁוּר; bene canite cum clamore. *est; עָשָׂה פֶּה; ponens; הָיָה; irritas fecit; פּוּר יָעַץ; דּוּר; Beata gens; populus quem; נָבַט יָשַׁב; suæ sessionis; super; exercitus; יָשַׁע; euadet *est; רָבַב; super; Vt eruat animas; נָצַל; vt viuificet חָיָה חָכָה *est.; sperauimus in

PSALM. XXXIIII. לד

,eum expulit &;Abimelech *facies ad* suū *sensum ipsum mutando in* ,Dauidi
1 לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ
eius laus semper ;tempore omni in DOMINO Benedicam .abiit &
2 וַיֵּלַךְ׃ אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ
audient ;mea anima se laudabit DOMINO In .meo ore in
3 בְּפִי׃ בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ
exaltemus & ;mecum DOMINVM Magnificate .lætabūtur & ,*mansueti*
4 עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ לַיהוָה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה
;me exaudiuit & ,DOMINVM Quæsiui .pariter eius nomen
5 שְׁמוֹ יַחְדָּו׃ דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָה וְעָנָנִי
.me eripuit meis timoribus omnibus ex &
וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃
non eorum facies & ;sunt illuminati & ,eum ad Aspexerunt
6 הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־
;audiuit DOMINVS & ,clamauit *afflictus* Iste .sunt affectæ pudore
7 יֶחְפָּרוּ׃ זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ
.eum seruauit eius angustiis omnibus ex &
וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃

Marg.: *cum mutauit ipse verbum *coram שָׁנָה יָלַךְ; humiles, עָנָה; נָצַל; נָבַט; pauper עָנָה; צוּר יָשַׁע

ieiunio in affligebam , saccus mea vestis ,ipsis ægrotando in * ego Et

13 וַאֲנִי בַּחֲלוֹתָם לְבוּשִׁי שָׂק עִנֵּיתִי בַצּוֹם

.reuertebatur meum sinum super * mea oratio & :meam animam

נַפְשִׁי וּתְפִלָּתִי עַל-חֵיקִי תָשׁוּב

attratus ‖,matrem lugens tanquam,ambulabam ,mihi frater si ac,socius si Ac

14 כְּרֵעַ-כְּאָח לִי הִתְהַלָּכְתִּי כַּאֲבֶל-אֵם קֹדֵר

,se cōgregauerūt & ,sunt lætati mea claudicatione in Et .me incuruabam

15 שַׁחוֹתִי וּבְצַלְעִי שָׂמְחוּ וְנֶאֱסָפוּ

non & ,pscinderunt :coguoui non & ,percussi me super se cōgregauerunt

נֶאֶסְפוּ עָלַי נֵכִים וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא-

me super fremendo ,subsannationē subsannatoribus hypocritis In .siluerunt

16 דָמּוּ בְּחַנְפֵי לַעֲגֵי מָעוֹג חָרֹק עָלַי

meam animam reduc ? videbis quandiu Domine .suis dentibus

17 שִׁנֵּימוֹ אֲדֹנָי כַּמָּה תִּרְאֶה הָשִׁיבָה נַפְשִׁי

.meam vnicam leunculis à ;eorum desolationibus à

מִשֹּׁאֵיהֶם מִכְּפִירִים יְחִידָתִי

.te laudabo forti populo in :magno cœtu in tibi Confitebor

18 אוֹדְךָ בְּקָהָל רָב בְּעַם עָצוּם אֲהַלְלֶךָּ

annuant gratis me odientes :falso mei inimici mihi lætentur Ne

19 אַל-יִשְׂמְחוּ-לִי אֹיְבַי שֶׁקֶר שֹׂנְאַי חִנָּם יִקְרְצוּ-

verba ;terræ tranquillos super & ,loquentur pacem non Quia .oculo

20 עָיִן כִּי לֹא שָׁלוֹם יְדַבֵּרוּ וְעַל רִגְעֵי-אֶרֶץ דִּבְרֵי

:dixerunt ,suum os me super fecerunt dilatare Et .cogitabunt fraudum

21 מִרְמוֹת יַחֲשֹׁבוּן וַיַּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם אָמְרוּ

.noster oculus vidit ;euge ,Euge

הֶאָח הֶאָח רָאֲתָה עֵינֵנוּ

.me à te elonges ne Domine : taceas ne ,DOMINE Vidisti

22 רָאִיתָה יְהוָה אַל-תֶּחֱרַשׁ אֲדֹנָי אַל-תִּרְחַק מִמֶּנִּי

,mi Domine & ,mi Deus :meū iudicium ad euigila & ,te Suscita

23 הָעִירָה וְהָקִיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהַי וַאדֹנָי

DOMINE tuam iustitiam secundum me Iudica .meam litem ad

24 לְרִיבִי שָׁפְטֵנִי כְצִדְקְךָ יְהוָה

Euge :suo corde in dicant Ne .mihi lætentur ne & ,mi Deus

25 אֱלֹהָי וְאַל-יִשְׂמְחוּ-לִי אַל-יֹאמְרוּ בְלִבָּם הֶאָח

.eum Absorpsimus :dicant ne ;nostræ animæ

נַפְשֵׁנוּ אַל-יֹאמְרוּ בִּלַּעֲנוּהוּ

induantur : meo malo læti pariter erubescant & ,afficiantur Pudore

26 יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחְדָּו שְׂמֵחֵי רָעָתִי יִלְבְּשׁוּ-

.me super se magnificantes ,erubescentia & ,pudore

בֹשֶׁת וּכְלִמָּה הַמַּגְדִּילִים עָלָי

:semper dicent & ,meam iustitiā volentes exultabunt & ,Laudabunt

27 יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ חֲפֵצֵי צִדְקִי וְיֹאמְרוּ תָמִיד

mea lingua Et .sui serui pacem volens DOMINUS Magnificetur

יִגְדַּל יְהוָה הֶחָפֵץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ

.tuam laudem die omni ;tuam iustitiam loquetur

28 וּלְשׁוֹנִי תֶּהְגֶּה צִדְקֶךָ כָּל-הַיּוֹם תְּהִלָּתֶךָ

PSALMUS XXXVI. לו

prævaricationis Dictum .Dauidi DOMINI seruo Victori

1 לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד-יְהוָה לְדָוִד נְאֻם-פֶּשַׁע

2 .eius oculorum opposito ex Dei pauor non :mei cordis interiori in impio

לָרָשָׁע בְּקֶרֶב לִבִּי אֵין-פַּחַד אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו

suam iniquitatē inueniendum ad ,ipsius oculis in se ad leniuit Quoniam

3 כִּי-הֶחֱלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לִמְצֹא עֲוֹנוֹ

intelligere desiit :dolus & ,iniquitas eius oris Verba .odiendum ad

4 לִשְׂנֹא דִּבְרֵי-פִיו אָוֶן וּמִרְמָה חָדַל לְהַשְׂכִּיל

super se statuet suo cubili super cogitabit Iniquitatem .benefaciendum ad

5 לְהֵיטִיב אָוֶן יַחְשֹׁב עַל-מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב עַל-

.reprobabit non malum :bonam non viam

דֶּרֶךְ לֹא-טוֹב רָע לֹא יִמְאָס

.æthera ad vsque tua veritas ;tua misericordia cælis in DOMINE

6 יְהוָה בְּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ עַד-שְׁחָקִים

homine multa abyssus tua iudicia ,Dei montes sicut tua Iustitia

7 צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי-אֵל מִשְׁפָּטֶךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם

tua misericordia preciosa Quàm .DOMINE seruabis animal &

וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְהוָה מַה-יָּקָר חַסְדְּךָ

sperabunt tuarum alarum vmbra in hominum filij & ! Deus

8 אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן

tuarum deliciarum torrente & ;tuæ domus pinguedine Inebriabuntur

9 יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ

tuo lumine in :vitarum vena tecum Quoniam .eis dabis potum

10 תַשְׁקֵם כִּי-עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ

te scientes ad tuam misericordiam Trahe .lumen videbimus

11 נִרְאֶה-אוֹר מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ

.corde rectos ad tuam iustitiam &

וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי-לֵב

.me faciat mouere ne impiorū manus & ;superbiæ pes me inuadat Ne

12 אַל-תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל גַּאֲוָה וְיַד-רְשָׁעִים אַל-תְּנִדֵנִי

potuerunt non & ,sunt expulsi :iniquitatis operarij ceciderunt Ibi

13 שָׁם נָפְלוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן דֹּחוּ וְלֹא-יָכְלוּ

.surgere

קוּם

PSALMUS XXXVII. לז

facientes in zelaueris ne ;malignos in succenseas Ne .Dauidi

1 לְדָוִד אַל-תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים אַל-תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי

;succidentur velociter herba tanquam Quoniam .iniquitatem

2 עַוְלָה כִּי כֶחָצִיר מְהֵרָה יִמָּלוּ

fac & ,DOMINO in Spera .decident germinis olus sicut &

3 וּכְיֶרֶק דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה-

.veritatem pasce & ,terram habita :bonum

טוֹב שְׁכָן-אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה

.tui cordis petitiones tibi dabit & ;DOMINO super te delecta Et

4 וְהִתְעַנַּג עַל-יְהוָה וְיִתֶּן-לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבֶּךָ

ipse & ,eo super spera & ;tuam viam DOMINUM super Deuolue

5 גּוֹל עַל-יְהוָה דַּרְכֶּךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא

tuum iudicium & ;tuam iustitiam lumen sicut educet Et .faciet

6 יַעֲשֶׂה וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקֶךָ וּמִשְׁפָּטֶךָ

succenseas ne ,eum expecta & ,DOMINO Tace .meridiem sicut

7 כַּצָּהֳרָיִם דּוֹם לַיהוָה וְהִתְחוֹלֵל לוֹ אַל-תִּתְחַר

naso à Remitte .versutias facientem virum in ;suam viam secundantē in

8 בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מְזִמּוֹת הֶרֶף מֵאַף

.malefaciendum ad veruntamen ,succenseas ne :excandescentiam relinque &

וַעֲזֹב חֵמָה אַל-תִּתְחַר אַךְ-לְהָרֵעַ

ipsi DOMINUM expectantes & ;excidentur maligni Quoniam

9 כִּי-מְרֵעִים יִכָּרֵתוּן וְקֹוֵי יְהוָה הֵמָּה

;impius non & ,paululum adhuc Et .terram accipient hæreditate

10 יִירְשׁוּ-אָרֶץ וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע

.ipse non & ,eius locum super aduertes &

וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל-מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ

multitudine super delectabūtur & ,terrā capiēt hæreditate humiles Et

11 וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ-אָרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל-רֹב

eum super frendens & ;iustum contra impius Machinans .pacis

12 שָׁלוֹם זֹמֵם רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחֹרֵק עָלָיו

.eius dies veniet quòd vidit quia ;ei ridebit Dominus .suis dentibus

13 שִׁנָּיו אֲדֹנָי יִשְׂחַק-לוֹ כִּי-רָאָה כִּי-יָבֹא יוֹמוֹ

proiiciendum ad ,suum arcum tetenderūt & ,impij soluerunt Gladium

14 חֶרֶב פָּתְחוּ רְשָׁעִים וְדָרְכוּ קַשְׁתָּם לְהַפִּיל

eorum Gladius .via rectos mactandum ad ;egenum & ,afflictum

15 עָנִי וְאֶבְיוֹן לִטְבוֹחַ יִשְׁרֵי-דָרֶךְ חַרְבָּם

.confringentur eorum arcus & ;eorum cor in ingredietur

תָּבוֹא בְלִבָּם וְקַשְּׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה

.magnorum impiorum copia præ iusto paululum Bonum

16 טוֹב מְעַט לַצַּדִּיק מֵהֲמוֹן רְשָׁעִים רַבִּים

iustos sustentans & ;confringentur impiorum brachia Quia

17 כִּי זְרוֹעוֹת רְשָׁעִים תִּשָּׁבַרְנָה וְסוֹמֵךְ צַדִּיקִים

eorū hæreditas & ;perfectorū dies DOMINUS Sciens .DOMINUS

18 יְהוָה יוֹדֵעַ יְהוָה יְמֵי תְמִימִם וְנַחֲלָתָם

diebus in & ;malo tēpore in afficientur pudore Non .erit seculum in

19 לְעוֹלָם תִּהְיֶה לֹא-יֵבֹשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבִימֵי

DOMINI inimici & ,peribunt impij Quia .saturabuntur famis

20 רְעָבוֹן יִשְׂבָּעוּ כִּי רְשָׁעִים יֹאבֵדוּ וְאֹיְבֵי יְהוָה

.defecerunt fumo in , defecerunt ;agnorum preciositas sicut

כִּיקַר כָּרִים כָּלוּ בֶעָשָׁן כָּלוּ

.dans & ,miserescens iustus & ;reddet non & ,impius accipiens Mutuum

21 לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן

eius maledicti & ;terram accipient hæreditate eius benedicti Quia

22 כִּי מְבֹרָכָיו יִירְשׁוּ אָרֶץ וּמְקֻלָּלָיו

.volet eius viam & ,firmantur hominis gressus DOMINO A .excidentur

23 יִכָּרֵתוּ מֵיְהוָה מִצְעֲדֵי-גֶבֶר כּוֹנָנוּ וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ

.eius manū sustentans DOMINUS quia ;protelabitur non ,ceciderit Cùm

24 כִּי-יִפֹּל לֹא-יוּטָל כִּי-יְהוָה סוֹמֵךְ יָדוֹ

derelictum iustum vidi non & ,senui etiam ,fui Puer

25 נַעַר הָיִיתִי גַּם-זָקַנְתִּי וְלֹא-רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב

mutuans & ,miserans die Omni .panem quærens eius semen &

26 וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ-לָחֶם כָּל-הַיּוֹם חוֹנֵן וּמַלְוֶה

habita & ;bonum fac & ,malo à Recede .benedictionē in eius semē &

27 וְזַרְעוֹ לִבְרָכָה סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה-טוֹב וּשְׁכֹן

derelinquet non & ;iudicium diligens DOMINUS Quia .seculum in

28 לְעוֹלָם כִּי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט וְלֹא-יַעֲזֹב

.succidetur impiorum semen & ;custodientur seculū in :suos misericordes

אֶת-חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמָרוּ וְזֶרַע רְשָׁעִים נִכְרָת

Marginal notes (right): ægrotantib ipsis, vestimē tum habebā è sacco, ad — עֲנֵה פָּלַל — Sicut pro amico, sicut p fratre meo — pullatus hu miliabam — רָעָה — שָׂחָה — cachinnati sunt — Cum impiis qui indulgent ventri, erant; cōtra eripe — נָכָה דָּמַם — שָׁנַן שׁוּב — יָחַד רָבַב — leonibus — gratis: neqꝫ odio habētes — cōtra humiles — fraudulēta — contra dicentes: — רָאָה — עוּר קוּץ — causam — רִיב — de me. — Disperdam — רוּעַ — aduersus — qui volunt — רָנַן — qui voluit — הָלַל — est: in medio est — ante oculos — ei peccatū — vt inueniat — עָנָה פֶּה — vt odio habeat bonū. — sunt — vt benefaceret. — cogitat in — stat secus — & abiicit. — cælos. — fortissimi, — רָבַב יָשַׁע — est — חָסָה — רָוָה — est vitæ:

Marginal notes (left): veniat mihi — migrare — נוּד דּוּחַ — misceas te cū malignis; — חָרָה — עָשָׂה — מוּל נָבַל — in — נָתַן גָּלַל — ad — iudicia tua — יָצָא — spera in eo, misceas te cum eo qui prosperatur in via sua; cū viro faciente abominationes. Desine à furore, — זָמַם רָפָה — iram; misceas te, — רוּעַ קָוָה — erit — contemplaberis erit. — in — בִּין עָנָה — רָבַב שָׁנַן — Cogitat — frendet aduersus — acuerunt — vt faciant ruere pauperem, & inopem; vt iugulent — נָפַל אָבַה — בּוֹא הָמָה — Melius est quā diuitiæ multæ. — Scit — בּוֹשׁ רוּעַ — erunt — preciosi agni; — sicut fumus — כָּלָה — accipit — reddit; sed donat, & dat — lab eo — disponūtur, — proiicietur; — sustentat — נָפַל — הָיָה רָאָה — nec — donat, & mutuat, — erit — habitabis — amat

.cã ſuper ſeculũ in habitabunt & ;terram accipiẽt hæreditate Iuſti
29 † צדיקים יירשו--ארץ וישכנו לעד עליה ׃
.iudicium loquetur eius lingua & ;ſapientiam loquetur iuſti Os
30 †[g] פי-צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט ׃
[g] פה ‖nutabunt pedes
.eius greſſus nutabit ‖ non :eius corde in eius Dei Lex
31 † תורת אלהיו בלבו לא תמעד אשריו ׃
.eum interimere quærens‡ & :iuſtum impius Speculans*
32 † צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ׃
*Speculatur ‡quærit
eũ condemnabit nec :eius manu in eum derelinquet non DOMINVS
33 † יהוה לא--יעזבנו בידו ולא ירשיענו
;eius viam cuſtodi & ,DOMINVM ad Expecta .eum iudicari in
cùm iudicat' fuerit ipſe.
34 בהשפטו ׃ † קוה אל--יהוה ושמר דרכו
‡vt hæreditate capias ‖cùm ſucciſi fuerint impij,
.videbis ,impios ſuccidi in ‖ :terram hæreditandum ad‡,te exaltabit &
וירוממך לרשת ארץ בהכרת רשעים תראה ׃
.viridis laurus ſicut ſe diffundentem*& ;terrificum† impium Vidi
†fortem; * vireſcentẽ †fuit:
35 † ראיתי רשע עריץ ומתערה כאזרח רענן ׃
.inuentus eſt non & ,eum quæſiui & :ipſe† non ecce & ,tranſiuit Et
36 † ויעבר והנה איננו ואבקשהו ולא נמצא ׃
‖ perfectum, ‡merces vnicuique
.pax vito nouiſsimum‡quia ;rectum vide & ,integrum‖ Cuſtodi
37 † שמר-[h]תם וראה ישר כי-אחרית לאיש שלום ׃
[h] תמם ‡merces ‖ſucciſa eſt.
.exciditur‖ impiorũ nouiſsimum‡;pariter delebuntur præuaricantes Et
38 † ופשעים נשמדו יחדו אחרית רשעים נכרתה ׃
tempore in eorum fortitudo ;DOMINO à iuſtorum ſalus Et
39 † ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת
cos eruet ,eos eruet & ,DOMINVS eos adiuuabit Et .anguſtiæ
40 צרה ׃ [i] † ויעזרם יהוה ויפלטם יפלטם
[i] צור
.eo in ſperauerunt quia ;eos ſeruabit & ,impiis ab
מרשעים ויושיעם כי--[k]חסו בו ׃
[k] חסה

PSALMVS XXXVIII. לח

Pſalmus ‡furore‡nec ‖ira
ne DOMINE .commemorandum ad Dauid Canticum
1 † מזמור לדוד להזכיר ׃ † יהוה אל--
[l] יכח ‡deſcenderũt
.me corripias tua excandeſcentia‖in &‡ ;me arguas tuo feruore‡in
2 בקצפך [l]תוכיחני ובחמתך תיסרני ׃
[m] חצץ
me ſuper deſcendit & ;me in ſunt defixa‡ tuæ ſagittæ Quoniam
3 † כי--[m]חציך נחתו--בי ותנחת עלי
*eſt ſanitas †eſt
†non :tuam iram propter mea carne in integritas* Non .tua manus
4 ידך ׃ † אין-[n]מתם בבשרי מפני זעמך אין--
[n] תמם [o] עוה *propter peccatum meũ. †grauiores
meæ iniquitates Quoniam .mei peccati faciebus à* meis oſſibus in pax
5 שלום בעצמי מפני חטאתי ׃ † כי [o]עונתי
.me præ fuerunt graues† graue onus ſicut ;meum caput pertranſierunt
עברו ראשי [p]כמשא כבד יכבדו ממני ׃
[p] נשא ‖Putruerunt, ‡propter ſtultitiam meã.
.mea ſtultitiæ faciebus à‡ ;mei liuores tabuerunt ,Fœtuerunt‖
6 †[q] הבאישו נמקו חבורתי מפני אולתי ׃
[q] באש [r] מקק ‡Incuruatus † & humiliatus *vehementiſſimè: ‡pullatus
.ambulaui atratus‡die omni :valde vſque*ſum depreſſus†,ſum Contortus‡
7 † נעויתי [s]שחותי עד-מאד כל-היום קדר הלכתי ׃
.mea carne in integritas‖non & ;fœdo‡ fuerunt plena mea ilia Quoniam
8 † כי-כסלי מלאו [t]נקלה ואין מתם בבשרי ׃
[s] שחח ‡ardore; ‖eſt perfectio
palpitatione præ* rugij : valde vſque† ſum attritus & ,ſum Debilitatus
9 † נפוגתי ונדכיתי עד-מאד שאגתי מנהמת
[t] קלה [v] אוה †vehementiſſimè: *propter rugitum
meũ ſuſpiriũ & ;meũ deſideriũ omne te coram Domine .mei cordis
10 לבי ׃ † אדני נגדך כל--[v]תאותי ואנחתי
.abſconditum eſt non te à
ממך לא--נסתרה ׃
lumen & :mea fortitudo me dereliquit ,circuiuit meum Cor
11 † לבי סחרחר עזבני [x]כחי ואור--
[x] כוח [y] רעה ‡ſunt Qui dilexerant me, & amici
mei ſocij & ,me Diligentes .mecum ‡ non ipſi etiam ,meorũ oculorum
12 עיני גם-הם אין אתי ׃ † אהבי [y]ורעי
.ſteterunt longinquo à mei propinqui & ;ſteterunt meæ plagæ regione è
מנגד נגעי יעמדו וקרובי מרחק עמדו ׃
quærentes & ,meam animam quærentes tetenderunt laqueos Et
13 † וינקשו מבקשי נפשי ודרשי
.meditabantur die omni dolos & ;prauitates ſunt locuti meum malum
[z]רעתי דברו [a]הוות ומרמות כל-היום [b]יהגו ׃
[z] רוע [a] הוה ‡qui ‡aperit [b] הגה [c] פה ‡audit
aperiret‡ non‡murus ſicut & ;audiebam non ſurdus tanquam ego Et
14 † ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח-
eius ore in * non & ;audiens‡ non qui vir ſicut fui Et .ſuum os
15 [c]פיו ׃ † ואהי כאיש אשר לא-שמע ואין בפיו
*ſunt exaudies [d] יכח ‖de me;nutãte ſiquidem
reſpondebis tu ;expectaui DOMINE te Quia .redargutiones
16 [d]תוכחות ׃ † כי-לך יהוה הוחלתי אתה תענה
nutando in ;mihi‖ lætentur forte Ne :dixi Quia .mi Deus Domine
17 אדני אלהי ׃ † כי-אמרתי פן--ישמחו-לי במוט
*contra
.egerunt magnificè me ſuper*,meo pede
רגלי עלי הגדילו ׃

‡ſum ‖eſt
‖me coram meus dolor & ;‡paratus claudicationem ad ego Quoniam
18 † כי-אני לצלע נכון ומכאובי נגדי
*annũciabã; timebã propter peccatũ meum.
ero ſollicitus ;indicabo* meam iniquitatem Quoniam .ſemper
19 תמיד ׃ † כי--עוני [e]אגיד אדאג
ſunt multiplicati &:ſunt roborati viuẽtes mei inimici Et .meo peccato à
20 מחטאתי ׃ † ואיבי [f]חיים עצמו [g]ורבו
[e] נגד [f] חיה
bono pro malum reddentes Et .falſo † me habentes odio
21 שנאי שקר ׃ † ומשלמי [h]רעה תחת טובה
†gratis. [g] רבב [h] רוע ‡eò quòd ſequebar רדפי ק
.bonum me ſequi pro ‡ ,mihi aduerſabantur
ישטנוני תחת רדופי-טוב ׃
.me à te elonges ne mi Deus ;DOMINE me derelinquas Ne
22 † אל--תעזבני יהוה אלהי אל-תרחק ממני ׃
‖ad ſalutem meam. [i] ישע
.mea ſalus ‖ Domine ;meum auxilium ad Feſtina
23 † חושה לעזרתי אדני [i]תשועתי ׃

PSALM. XXXIX. לט

.Dauid canticum Ieduthun ipſi Victori
1 † למנצח לידיתון מזמור לדוד ׃
ידותון ק ‡ne peccem
cuſtodiam ,mea lingua in peccando à‡ meas vias Cuſtodiam :Dixi
2 † אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה
‡clauſuram quandiu eſt impius
.me iuxta impium adhuc in ,epiſtomidem‡ meo ori
לפי מחסום בעד רשע לנגדי ׃
.eſt turbatus meus dolor & ;bono à tacui ,ſilentio Obmutui
3 † נאלמתי [k]דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעכר ׃
[k] דום ‡medio [l] חמם
:ignis exarſit mea meditatione in ,meo interiori ‡ in meum cor Caluit
4 †[l] חם--לבי בקרבי בהגיגי תבער-אש
,meum finem DOMINE me ſcire Fac .mea lingua in ſum locutus
5 דברתי בלשוני ׃ † [m]הודיעני יהוה קצי
[m] ידע [n] מדד †‖ſit ; ſcio quòd temporalis ſum.
.ego aui quanti noſcam ;ipſa† quæ meorum dierum menſurã &
[n] ומדת ימי מה-היא אדעה מה-חדל אני ׃
‡ vt palmi menſuram poſuiſti
nihil tanquam meum tempus & ,meos dies dediſti palmos‡ Ecce
6 † הנה טפחות נתתה ימי וחלדי כאין
.Selah ,ſtans homo omnis vanitas vniuerſa vtique : te corã
נגדך אך כל-הבל כל-אדם [o]נצב סלה ׃
[o] יצב [p] המה *in vanum
:tumultuabũtur vanè* veruntamẽ ,vir ambulabit imagine in Veruntamen
7 † אך--בצלם יתהלך-איש אך--הבל [p]יהמיון
‡ cõgregabit. ‖ cui congregat
.ea colligens quis ‖ neſciet & ,coaceruabit‡
יצבר ולא-ידע מי-אספם ׃
ſpes ‡eſt. [q] קוה [r] יחל
.ipſa‡ te in mea expectatio ?Domine expectaui quid nunc Et
8 † ועתה מה-[q]קויתי אדני [r]תוחלתי לך היא ׃
ne ſtulti opprobrium ;me erue meis præuaricationibus omnibus Ex
9 † מכל--פשעי [s]הצילני חרפת נבל אל-
[s] נצל [t] שום
.feciſti tu quia ;meum os aperiam non ,Obmutui .me ponas
10 [t]תשימני ׃ † נאלמתי לא אפתח--פי כי אתה [v]עשית ׃
[v] עשה ‖à *bello
.defeci ego tuæ manus conflictu*à ;tuam plagam me deſuper‖Remoue
11 † הסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני [x]כליתי ׃
[x] כלה ‖propter
feciſti liqueſcere & ,virũ corripuiſti iniquitatẽ ſuper‖increpationibus In
12 † [y]בתוכחות על--עון יסרת איש [z]ותמס
[y] יכח [z] מסס
.Selah ,homo omnis vanitas veruntamen ;eius deſiderium tineã vt
כעש חמודו אך הבל כל--אדם סלה ׃
:percipe auribus meũ clamorẽ & ,DOMINE meã orationẽ Audi
13 † שמעה [a]תפלתי יהוה ושועתי האזינה
[a] פלל [b] ישב *ſurdum te exhibeas, ‡ſum apud te;
incola ;tecum ego‡ peregrinus quia ,taceas * ne meam lachrymam ad
אל--דמעתי אל-תחרש כי גר אנכי עמך [b]תושב
,vadam antequam ;roborabor &,me à Claude† .mei patres omnes vt
14 ככל--אבותי ׃ †[c] השע ממני ואבליגה בטרם [d]אלך
†Deſine [c] שוע [d] ילך † ſim.
.ego† non &
ואינני ׃

PSALM. XL. מ

.canticum ,Dauid ipſi Victori
1 † למנצח לדוד מזמור ׃
*inclinauit ſe mihi, [e] נטה
audiuit & ,me ad declinauit*& ;DOMINVM expectaui Expectando
2 † קוה קויתי יהוה [e]ויט אלי וישמע
:cœni luto è ,ſonitus ciſterna è me fecit aſcendere Et .meum clamorem
3 שועתי ׃ † [f]ויעלני מבור שאון מטיט היון
[f] עלה ‖dirigens [g] קום
.meos greſſus parans‖ ,meos pedes petram ſuper ſtatuit &
[g]ויקם על-סלע רגלי כונן אשרי ׃
‡poſuit †hoc [h] שור [i] הלל
videbũt .noſtro Deo laudem ,nouum†canticum meo ore in dedit‡ Et
4 † ויתן בפי [h]שיר חדש [i]תהלה לאלהינו יראו
.DOMINO in ſperabunt & ;timebunt & ,multi
רבים וייראו ויבטחו ביהוה ׃
Beatus vir
reſpexit non & ;ſuam ſpẽ DOMINVM poſuit qui viri Felicitates
5 † אשרי הגבר אשר-[k]שם יהוה מבטחו ולא-פנה
[k] שום †ad [l] שטה
.mendacium † declinantes & ,ſuperbos ad
אל-רהבים [l]ושטי כזב ׃

,tua mirabilia meus Deus DOMINE tu fecisti Multa
6 רַבּוֹת עָשִׂיתָ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהַי נִפְלְאֹתֶיךָ
;loquar & ,annunciabo :te apud ordinare* non nos erga tuas cogitationes &
וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ אֵין עֲרֹךְ אֵלֶיךָ אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה
,noluisti munus * & Sacrificium .narrare præ fuere fortia
7 עָצְמוּ מִסַּפֵּר : זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ
.postulasti non peccato pro sacrificiũ & ,holocaustũ :mihi fodisti aures
אָזְנַיִם כָּרִיתָ לִּי עוֹלָה וַחֲטָאָה לֹא שָׁאָלְתָּ
.me super est scriptũ libri volumine in ; veni Ecce :dixi Tunc
8 אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בִּמְגִלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלָי
medio in tua lex & :volui mi Deus tuam voluntatem faciendum Ad
9 לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ
mea labia ecce ,multo cœtu in iustitiã Annunciaui .meorũ viscerorũ
10 מֵעָי : בִּשַּׂרְתִּי צֶדֶק בְּקָהָל רָב הִנֵּה שְׂפָתַי
non tuam Iustitiam .sciuisti tu DOMINE prohibebo non
11 לֹא אֶכְלָא יְהוָה אַתָּה יָדָעְתָּ : צִדְקָתְךָ לֹא
:dixi tuam salutem & ,tuam veritatem :mei cordis medio in operui
כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לִבִּי אֱמוּנָתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ אָמָרְתִּי
.multo cœtu in tuam veritatem & ,tuam misericordiam celaui * non
לֹא כִחַדְתִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ לְקָהָל רָב :
tua misericordia :me à tuas misericordias occludas ne DOMINE Tu
12 אַתָּה יְהוָה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ
.me custodiant semper tua veritas &
וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי :
:numerum non ad vsque* mala me super circundederunt Quoniam
13 כִּי אָפְפוּ עָלַי רָעוֹת עַד אֵין מִסְפָּר
sunt fortificata* :videre potui non & ,meæ iniquitates me comprehenderũt
הִשִּׂיגוּנִי עֲוֹנֹתַי וְלֹא יָכֹלְתִּי לִרְאוֹת עָצְמוּ
.me dereliquit meum cor & ,mei capitis capillis præ
מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי וְלִבִּי עֲזָבָנִי :
mei auxiliũ ad DOMINE ;me eruendum ad* DOMINE Complace
14 רְצֵה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֶזְרָתִי
,meã animã quærentes pariter erubescent & ,afficientur Pudore .festina
15 חוּשָׁה : יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחַד מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי
.meũ malũ volentes ,pudefient & ,retrorsum reuertentur :eam absumendũ ad
לִסְפּוֹתָהּ יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ חֲפֵצֵי רָעָתִי :
,Euge : mihi dicentes ,sui pudoris mercedem super Desolabuntur
16 יָשֹׁמּוּ עַל עֵקֶב בָּשְׁתָּם הָאֹמְרִים לִי הֶאָח
,te quærentes omnes te in lætabuntur & ,Gaudebunt .euge
17 הֶאָח : יָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ בְּךָ כָּל מְבַקְשֶׁיךָ
.tuam salutem diligentes ,DOMINVS Magnificetur ,semper dicent
יֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהוָה אֹהֲבֵי תְּשׁוּעָתֶךָ :
,meũ auxiliũ : mihi cogitabit Dominus ,egenus & ,afflictus ego Et
18 וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֲדֹנָי יַחֲשָׁב לִי עֶזְרָתִי
.tardaueris ne mi Deus :tu meus liberator &
וּמְפַלְטִי אַתָּה אֱלֹהַי אַל תְּאַחַר :

est qui ordinet. plura sunt quam vt narrentur. oblationem. Vt facerem. prohibui; abscondi. prohibeas. innumera: multiplicatæ. vt eruas. vt perdant. pudore afficientur. qui dicũt de me: qui diligũt. pauper, de me:

PSALM. XLI. מא

:tenuem ad intelligentiæ Beatitudines .Dauid cantus Victori
1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד : אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל
2 .DOMINVS eum liberabit mala die in
בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה :
3 :terra in beatificetur ,eum viuificet & ,eum custodiat DOMINVS
יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ וְאֻשַּׁר בָּאָרֶץ
.eius inimicorum anima in eum tradas ne &
וְאַל תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו :
eius cubile omne : languoris lectum super eum fulciat DOMINVS
4 יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל מִשְׁכָּבוֹ
;mei miserere DOMINE :dixi Ego .eius infirmitate in versasti
5 הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ : אֲנִי אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי
malum dicent mei Inimici .tibi peccaui quia ,meam animam sana
6 רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ : אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע
venerit si Et .eius nomen peribit & ,morietur quando :mihi
7 לִי מָתַי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ : וְאִם בָּא
:sibi iniquitatem congregabit ,eius cor loquetur mendacium ,videndũ ad
לִרְאוֹת שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ יִקְבָּץ אָוֶן לוֹ
omnes mussitabunt * me super Simul .loquetur ,foras egredietur
8 יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל
.mihi malum cogitabunt me super ;me habentes odio
שֹׂנְאָי עָלַי יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי :
:surget addet non accubuit qui & ,ipsum in effusum Beliahal Verbũ
9 דְּבַר בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם :
,meum panẽ comedens ,eo in fidebam cui ,meæ pacis vir Etiam
10 גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בָּטַחְתִּי בוֹ אוֹכֵל לַחְמִי
.calcaneum me super magnificauit
הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב :

Beatus vir qui intelligit super pauperem: voluntati. doloris ei: de me: aduersum murmurabunt aduersum. impium adhæret ei, vt surgat. qui comedebat aduersum

.eis reddam & ,fac me resuscitare & ,mei miserere DOMINE tu Et
11 וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם :
iubilabit non quia ,me in complacuisti quoniam ,cognoui hoc In
12 בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא יָרִיעַ
sustentasti : mea integritate in ego Et .me super meus inimicus
13 אֹיְבִי עָלָי : וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ
.seculum in tuas facies ad me statuisti & ,me in
בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם :
vsque & ,seculo à Israel Deus DOMINVS Benedictus
14 בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד
.Amen & ,Amen :seculum in
הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

perfectione ambulaui: coram te semper.

ספר שני

PSALM. XLII. מב

.Corach filiis eruditus ,Victori
1 לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי קֹרַח :
mea anima ita ,aquarum decursus super anhelabit ceruus Quemadmodum
2 כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל אֲפִיקֵי מָיִם כֵּן נַפְשִׁי
:viuũ Deum ad ,Deum ad mea anima Sitiuit .Deus te ad anhelabit
3 תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים : צָמְאָה נַפְשִׁי לֵאלֹהִים לְאֵל חָי
mea lachryma mihi Fuit ?Dei faciebus videbor & ,veniã quando
4 מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים : הָיְתָה לִּי דִמְעָתִי
:tuus Deus Vbi :die omni me ad dicendo in ,nocte ac die panis
לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ :
quoniam ,meam animam me super effundam & ,recordabor Horum
5 אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי
voce in Dei domum ad vsque eis cũ me mouebo ,numerum in transibo
אֶעֱבֹר בַּסָּךְ אֶדַּדֵּם עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל
,mea anima te deprimes Cur .tripudians turba ,cõfessionis & ,orationis
6 רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג : מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי
:ei confitebor adhuc quia ,Deum expecta ?me super tumultuaberis &
וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ
:se deprimet mea anima me super ,mi Deus .eius faciem salutes
7 יְשׁוּעוֹת פָּנָיו : אֱלֹהַי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח
.pusillo monte de Chermonim & ,Iarden terra de tui recordabor idcirco
עַל כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר :
omnes :tuarum fistularum vocem ad clamans voraginem ad Vorago
8 תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל
.transierunt me super tui fluctus & ,tuæ illisiones
מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ :
nocte in & ,suam misericordiam DOMINVS præcipiet Interdiu
9 יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָה חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה
.meorum vitarum Deo oratio :mecum eius canticum
שִׁירֹה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי :
atratus quid vt ?mei es oblitus quid Vt :meæ petræ Deo Dicam
10 אוֹמְרָה לְאֵל סַלְעִי לָמָה שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה קֹדֵר
,meis ossibus in occisione In ?inimici oppressionem in ambulabo
אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב : בְּרֶצַח בְּעַצְמוֹתַי
11 Vbi :die omni me ad ipsos dicendo in ,mei hostes me probro affecerunt
חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה
tumultuaberis cur & ,mea anima te deprimes Cur .tuus Deus
12 אֱלֹהֶיךָ : מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה תֶּהֱמִי
,meæ faciei salutes :ei cõfitebor adhuc quia ,Deum expecta ?me super
עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי
.meus Deus &
וֵאלֹהָי :

PSALM. XLIII. מג

:misericorde non gente de meam litem litiga & Deus me Iudica
1 שָׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא חָסִיד
.me eripies iniquitatis & doli viro à
מֵאִישׁ מִרְמָה וְעַוְלָה תְפַלְּטֵנִי :
quid vt ?me elongasti quid vt ,meæ fortitudinis Deus tu Quia
2 כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי מָעוּזִּי לָמָה זְנַחְתָּנִי לָמָּה
?inimici oppressionem in ambulabo atratus
קֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב :
me introducẽt :me ducent ipsæ :tuam veritatẽ & ,tuã lucem Mitte
3 שְׁלַח אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי יְבִיאוּנִי
.tua tabernacula ad & ,tuæ sanctitatis montem ad
אֶל הַר קָדְשְׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ :
:meæ exultationis lætitiæ Deum ad ,Dei altare ad introibo Et
4 וְאָבוֹאָה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים אֶל אֵל שִׂמְחַת גִּילִי
.mi Deus ,Deus ,cithara in tibi confitebor &
וְאוֹדְךָ בְכִנּוֹר אֱלֹהִים אֱלֹהָי :

intellectus filiis. cerua desiderat ad torrentes. desiderat. coram Deo? dum dicunt est. recordans effundo incedens. laudis, multitudo. humiliasti. posuisti in. nam sunt in vultu in humiliata est: de paruo. vocat sonitum inundationes. In die vitæ meæ. pullatus propter. Vt occiso est. quũ probris afficiunt inimici. dicentibus ipsis. est humiliasti. personuisti in. qui est vultus mei. Iudica iudicium meum. doloso & iniquo eripe es. pullatus propter.

spera ‡me super tumultuaberis‖ cur & ,mea anima te deprimes * Cur
5 † מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי
.meus Deus & ,mearum facierũ‖ salutes‡ :ei cõfitebor adhuc quoniã ,Deo in
לאלהים כי עוד אודנו ישועת פני ואלהי ׃

‡humiliasti ‖personuisti in ‡qui est ‖vultus mei,

PSALM. XLIIII. מד

.erudiens * Corach filiis Victori
1 † למנצח לבני קרח משכיל ׃
:nobis narrauerũt nostri patres,audiuimus nostris auribus in Deus
2 † אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו
.quondam‡ diebus in ,eorum diebus in es operatus opus
פעל פעלת בימיהם בימי קדם ׃
malefecisti : eos plantaueras & ,expulisti * gentes tua manu Tu
3 † אתה ידך גוים [a]הורשת [b]ותטעם תרע
,terram possederũt suo gladio in non Quia .eos emisisti & ,populis
4 לאמים ותשלחם ׃ † כי לא בחרבם ירשו ארץ
,tuum brachium & ,tua dextera sed :eos seruauit non eorum brachiũ &
וזרועם לא [c]הושיעה למו כי ימינך וזרועך
meus rex ipse Tu .eos voluisti ‖ quia ,tuarum facierum ‡ lux &
5 ואור פניך כי [d]רציתם ׃ † אתה הוא מלכי
nostros hostes te In .Iahacob salutes præcipe ,Deus
6 אלהים צוה ישועות יעקב ׃ † בך צרינו
.nobis obsistentes* conculcabimus tuo nomine in :cornupetemus
ננגח בשמך נבוס [e]קמינו ׃
.me seruabit non meus gladius & ;sperabo meo arcu in non Quia
7 † כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא [f]תושיעני ׃
nos odio habentes & :nostris hostibus ab nos fecisti seruare Quoniam
8 † כי הושעתנו [g]מצרינו ומשנאינו
tuo nomini & ;die omni laudauimus‖ Deo In .pudore affecisti
9 [h]הבישות ׃ † באלהים הללנו כל היום ושמך
:nos fecisti erubescere & ,elõgasti Etiam .Selah ,cõfitebimur seculũ in
10 לעולם [i]נודה סלה ׃ † אף זנחת ותכלימנו
retrorsum nos redire Facies * .nostris exercitibus in‖ egrederis non &
11 ולא [k]תצא בצבאותינו ׃ [l]† תשיבנו אחור
nos Dabis .‡sibiipsis diripuerunt nos habentes odio & : hoste ab
12 מני צר ומשנאינו [m]שסו למו ׃ † תתננו
tuũ populum Vendes* .nos dispersisti gentes in & ;cibi pecus‡ vt
13 כצאן מאכל ובגוים [n]זריתנו ׃ † תמכר עמך
nos Pones † .eorum preciis in* multiplicasti non & ,lucro ‡ sine
14 בלא הון ולא [o]רבית במחיריהם ׃ [p]† תשימנו
.nostris circuitibus‖ derisionẽ & ,subsannationẽ ;nostris vicinis opprobriũ
חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו ׃
.populis in capitis commotionẽ ;gentibus in prouerbiũ nos Pones‡
15 † תשימנו משל בגוים מנוד ראש בלאמים ׃
mearum facierum ‖ pudor & ;me coram mea verecundia die Omni
16 † כל היום כלמתי נגדי [q]ובשת פני
faciebus à‡ :afficientis cõtumeliis &,ꝓbris afficientis voce A‡ .me operuit
17 כסתני ׃ † מקול מחרף ומגדף מפני
:tuisumus obliti nec ,nobis venit hoc Totum .vlciscentis se & ,inimici
18 אויב ומתנקם ׃ † כל זאת [r]באתנו ולא שכחנוך
retrorsum se vertit Non .tuo pacto in sumus mentiti nec
19 ולא שקרנו בבריתך ׃ † לא נסוג אחור
.tua semita de noster pes declinauit &‡ ;nostrum cor
לבנו [s]ותט אשרינו מני ארחך ׃
nos super operuisti & ; draconis loco in nos contriuisti Quoniam
20 † כי דכיתנו במקום תנים [t]ותכס עלינו
expandimus & ;nostri Dei nominis sumus obliti Si .mortis vmbra in
21 בצלמות ׃ † אם שכחנו שם אלהינו ונפרש
inuestigabit Deus Nonne .alienum deum ad nostras palmas
22 [v]כפינו לאל זר ׃ † הלוא אלהים יחקר
.cordis abscondita sciens ‖ ipse quia ? hoc
זאת כי הוא ידע תעלמות לב ׃
pecus‡ vt fuimus æstimati : die tota occidimur te super* Quoniam
23 † כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן
,expergiscere ?Domine dormies quid vt ,te Suscita .mactationis
24 טבחה ׃ † עורה למה תישן אדני [x]הקיצה
obliuisceris ?abscondes tuas facies† quid Vt .perpetuum* in te elonges ne
25 אל תזנח לנצח ׃ † למה פניך תסתיר תשכח
?nostræ oppressionis & ,nostræ afflictionis
[y]עניינו ולחצנו ׃
terræ adhæsit : nostra anima puluerem ad est depressa ‡ Quia
26 † כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ
propter nos redime & ;nobis auxilium ‖ Surge .noster venter
27 בטננו ׃ † קומה עזרתה לנו ופדנו למען
.tuam misericordiam
חסדך ׃

‡pristinis. ‡expellere fecisti, [a]ירש [b]נטע [c]ישע [d]רצה ‡vultus tui, ‖ complacuisti in eis. *inimicos nostros. [e]קום [f]ישע [g]צור ‖laudamus [h]בוש [i]ידה ‖cum *Fecisti [k]יצא [l]שוב ‡nostras opes. Posuisti [m]שסה ‡pecudes *Vendidisti [n]זרה [o]רבה ‡diuitiis, ‡propter precia †Ponere fecisti [p]שום [q]בוש ‖his qui erãt in ‡Ponere fecisti ‖faciei meæ ‡ꝓpter vocẽ ‡propter inimicum, & vltorem. [r]בוא ‡nec [s]נטה [t]כסה [v]כפף ‖scit *propter ‡pecudes ad iugulandum paratæ. [x]קוץ *seculum. †faciem tuã [y]ענה ‡humiliauit se ‡ad

PSALM. XLV. מה

canticum ,erudiens ‡ Corach filiis Sosannim ‡ super Victori
1 † למנצח על ששנים לבני קרח משכיל שיר
ego dicens * ,bonum verbum meum cor Eructauit .amorum
2 ידידת ׃ † רחש לבי דבר טוב אמר אני
Pulchruisti .velocis scribæ stylus† mea lingua :regi mea opera
3 [a]מעשי למלך לשוני עט סופר מהיר ׃ [b]† יפיפית
tibi benedixit propterea :tuis labiis in gratia est diffusa;hominũ filiis præ
מבני אדם הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך
:potens‡ ,femur super tuo gladio te Accinge .seculum in Deus
4 אלהים לעולם ׃ † חגור חרבך על ירך גבור
.tuo decore & ,tua gloria
הודך והדרך ׃
mãsuetudinis &,veritatis verbũ super equita ,prosperare tuo decore‖ Et
5 † והדרך צלח רכב על דבר [c]אמת וענוה
,acutæ tuæ Sagittæ .tua dextera terribilia te docebit & :iustitiæ
6 צדק [d]ותורך נוראות ימינך ׃ [e]† חציך שנונים
.‡ regis inimicorum cor in :cadent te sub populi
עמים תחתיך [f]יפלו בלב אויבי המלך ׃
virga rectitudinis * virga : perpetuum & ,æternum † Deus tuum Solium‡
7 † כסאך אלהים עולם ועד שבט מישר שבט
propterea ,impietatem odisti & ,iustitiam Dilexisti .tui regni
8 מלכותך ׃ † אהבת צדק ותשנא רשע על כן
.tuis sodalibus‡ præ lætitiæ oleo tuus Deus Dominus te vnxit
משחך אלהים אלהיך שמן [g]ששון מחברך ׃
palatiis† ex : tua vestimenta omnia ,cassia ‖ ,aloe & ,myrrha†
9 † מר ואהלות קציעות כל בגדתיך מן היכלי
.te lætificauerunt vnde ,dentis‖
שן מני שמחוך ׃
,tuã dexterã ad coniunx adstitit :tuis preciositatibus in‡ regum Filiæ
10 † בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימינך
:tuam aurem inclina & ,vide & ,filia Audi .ophir auri massa‡ in
11 בכתם אופיר ׃ † שמעי בת [h]וראי [i]והטי אזנך
,tui patris domus & ,tui populi obliuiscere &
ושכחי עמך ובית אביך ׃
,tuus dominus † ipse quoniam :tuum decorem rex concupiscet Et
12 [k]† ויתאו המלך יפיך כי הוא אדניך
deprecabuntur tuas facies ‖,munere in Sor ‡ filia Et .ei te incurua &
13 [l]והשתחוי לו ׃ † ובת צר במנחה פניך [m]יחלו
ocellaturis ex * :intrinsecus regis filia† inclyta Tota .populi diuites
14 עשירי עם ׃ † כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות
virgines : regi adducetur recamatis In .eius vestimentum auri
15 זהב לבושה ׃ † לרקמות [n]תובל למלך בתולות
.tibi adductæ ,eius sociæ† cam post
אחריה רעותיה מובאות לך ׃
palatium in ingredientur ;exultatione & ,lætitiis in ‡ Ducentur
16 † תובלנה בשמחת [o]וגיל תבאינה בהיכל
principes in eos pones : tui filij erunt tuis patribus Pro .regis
17 מלך ׃ † תחת אבתיך [p]יהיו בניך [q]תשיתמו לשרים
.terra vniuersa in
בכל הארץ ׃
:generatione & ,generatione omni in tuum nomen faciam Memorare
18 † אזכירה שמך בכל [r]דר ודר
.perpetuum‖ & ,seculum in tibi confitebuntur populi propterea
על כן עמים יהודוך לעלם ועד ׃

‡lilia ‡ intellectus. *dico †vt [a]עשה [b]יפה ‡ô ‖in [c]אמן [d]ירה [e]חצץ ‡cadent. [f]נפל ‡Sedes tua †in seculum, & vltrà: *æquitatis est ‡participibus [g]שוש †Vt ‖& cassia, † ædibus ‖eburneis, ex quibus ‡cum honorabilibus ‡diademate aureo. [h]ראה [i]נטה †est [k]אוה [l]שחה ‡Tyri cum ‖vultum tuũ [m]חלה †est * polymitis aureis induta. Cum vestibus Phrygionicis [n]יבל [o]גול † concomitãtes eam,ducentur ad te. ‡cum [p]היה [q]שות ‖vltrà.

PSALM. XLVI. מו

.canticum Halamoth super ;Corach filiis Victori
1 † למנצח לבני קרח על עלמות [a]שיר ׃
inuentũ ‡ angustiis in auxilium :fortitudo & ,spes nobis Deus
2 † אלהים לנו מחסה [b]ועז עזרה [c]בצרות נמצא
motando in‡ & ;terram mutando in* timebimus non Propterea .valde
3 מאד ׃ † על כן לא [d]נירא בהמיר ארץ ובמוט
:eius aquæ turbabuntur ,Sonabunt .marium* cor in montes
4 הרים בלב ימים ׃ [e]† יהמו יחמרו מימיו
.Selah ,eius sublimitate in† montes contremiscent
ירעשו הרים בגאותו סלה ׃
habitaculorũ† sanctũ :Dei ciuitatem lætificabunt eius riui Fluminis
5 † נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משכני
eam adiuuabit :cõmouebitur non ,eius interiori‡ in Deus .altissimi
6 [f]עליון ׃ † אלהים בקרבה בל תמוט יעזרה
.manè respiciendo* ,Deus
אלהים [g]לפנות בקר ׃

[a]שור ‡inuenimus validum. [b]עזז [c]צור *cũ mutabit ‡cũ mouerit *maris. [d]ירא [e]המה †propter sublimitatem †locum ‡medio [f]עלה [g]פנה *respiciente

‡vſque ad / הלל[b]
iuſtitia :terræ fines *ſuper*‡ tua laus ſic ,Deus tuum nomē Secundum
11 † כשמך אלהים כן[b] תהלתך על־קצוי־ארץ צדק
filiæ exultent ,Siion mons Lætetur .tua dextera eſt plena
12 מלאה ימינך ׃ † ישמח הר־ציון[c] תגלנה בנות
גול[c]
.tua iudicia propter Iehudah
יהודה למען משפטיך ׃
.eius turres numerate :eam circuite & ,Siion Circundate
13 †[d] סבו ציון[e] והקיפוה ספרו מגדליה ׃
סבב[d] נקף[e]
: eius palatia roborate :eius antemurale ad veſtrum cor Ponite
14 †[f] שיתו לבכם לחילה פסגו ארמנותיה
שות[f]
.nouiſſima progenie in enarretis vt
למען תספרו לדור אחרון ׃
‡in vltrà:
ipſe : *perpetuum*‡ & ,ſeculum‡ noſter Deus Deus iſte Quoniam
15 † כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא
†vſque ad
.mortem *ſuper*† nos ducet
ינהגנו על־מות ׃

PSALM. XLIX. מט

.cantus Corach filiis Victori
1 † למנצח לבני־קרח מזמור ׃
habitatores omnes auſcultate : populi omnes hoc Audite
2 † שמעו־זאת כל־העמים האזינו כל־ישבי
,diues pariter : viri filij etiam ,hominis filij Etiam .orbis
3 חלד ׃ † גם־בני אדם גם־בני־איש יחד עשיר
*pauper. / אבה[g] פה[h] / הגה[i]
mei cordis meditatio & :ſapientias loquetur meum Os .*indigus** &
4 ואביון[g] ׃ †[h] פי ידבר חכמות והגות[i] לבי
aperiam : meam aurem parabolam ad Inclinabo .intelligentias
5 תבונות ׃ † אטה למשל אזני אפתח
‡cum / ירא[k]
?mali diebus in timebo quid Vt .meum ænigma cithara *in*‡
6 בכנור חידתי ׃ † למה[k] אירא בימי רע
‡quando / עוה[l] סבב[m]
?me circundabit meorum calcaneorum iniquitas‡
עון[l] עקבי יסבני[m] ׃
‡Sunt qui fidunt in opibus ſuis; ‡ diuitiarum ſuarū iactant ſe.
.*gloriabuntur ſua opulentia*‡ multitudine in & ;*ſua facultate ſuper* Fidentes‡
7 † הבטחים על־חילם וברב[n] עשרם יתהללו ׃
Deo dabit nec ; *vir*‡ redimet redimendo non Fratrem
8 † אח לא־פדה יפדה איש לא־יתן לאלהים
‡quiſpiam; / רבב[n] פדה[o]
,eorum animæ redemptio erit preciosa Et .ſuam propitiationem
9 כפרו ׃ † ויקר פדיון[o] נפשם
*vt quieſcat quis ‡ſeculum: *viſurus ſepulchrum.
*videbit** non : *æternum*‡ in adhuc viuat Et .ſeculum in *deſinet &**
10 וחדל לעולם ׃ †[p] ויחי־עוד לנצח לא יראה
‡At †mori, & quòd / חיה[p] שוח[q]
,ſtultus ſimul ,*morientur*† ſapientes , videbit Nam‡ .*foueam*
11 השחת[q] ׃ † כי יראה חכמים ימותו יחד כסיל
.*ſuam facultatem*‡ alienis relinquent & ;peribunt inſipiens &
ובער יאבדו ועזבו לאחרים חילם ׃
‡ diuitias ſuas. ‡Interiora
eorum tabernacula , ſeculum in eorum domus eorum *Intimum*‡
12 † קרבם בתימו לעולם משכנתם
.terras *ſuper* ſuis nominib⁹ in vocauerūt :generationē & generatione in
לדר ודר קראו בשמותם עלי אדמות ׃
permanebit; †iumentis / לון[r] דמה[s]
iumenta ſicut † aſſimilatus ;*pernoctabit* non honore in homo Et
13 † ואדם ביקר בל־ילין[r] נמשל כבהמות
eorum poſteri & ,ipſis ſtultitia eorum via Hæc .*ſunt exciſi*‡
14 נדמו[s] ׃ † זה דרכם כסל למו ואחריהם
‡quæ intereunt. *ſecundum ipſam ibunt, †pecora
,ponentur inferno in *pecus*† Sicut .Selah ,*volent ipſorum ore in**
15 בפיהם ירצו[t] סלה ׃ † כצאן לשאול[v] שתו
רצה[t] שות[v]
corū figura & :mane *in* recti *eos in*‡ dominabuntur & ,eos depaſcet mors
מות ירעם[x] וירדו[y] בם ישרים לבקר וצירם
‡eis / רעה[x] רדה[y] / וצורם ק
.ſibi † habitaculo ab *ſepulchrum veterandum ad*‡
לבלות שאול מזבל לו ׃
‡vt vetereſcat egredietur ad foueam †quod erat ‡poteſtate ‡creuerit
cùm : inferi *manu*‡ de meam animam redimet Deus Veruntamen
16 † אך־אלהים יפדה־נפשי מיד שאול כי
.Selah ,me ſuſceperit
יקחני[z] סלה
לקח[z]
gloria *fuerit multiplicata*‡ cùm ;vir fuerit ditatus cùm , timueris Ne
17 † אל־תירא כי־יעשר איש כי־ירבה כבוד
*cùm mortuus fuerit ‡ vita ſua ille benedixit;
neque ;omnia accipiet *ipſum moriendo in** non Quoniam .eius domus
18 ביתו ׃ † כי לא במותו[z] יקח הכל לא־
vitis ſuis‡ in ſuæ animæ Quoniam .eius gloria eum poſt deſcendet
19 ירד אחריו כבודו ׃ † כי־נפשו בחייו[a]
חיה[a] ידה[b]
.tibi benefeceris ſi ,te laudabunt & ;*benedicet*
יברך ויודך[b] כי־תיטיב לך ׃
‡qui ‡ſeculum
æternum‡ in vſque‡ ;ſuorum patrum progeniem in vſque Introibit
20 † תבוא עד־דור אבותיו עד־נצח
: intelliget non & ,honore in Homo .lumen videbunt non
21 לא יראו־אור[c] ׃ † אדם ביקר ולא יבין
ראה[c] דמה[d] *iumentis, quæ peunt.
.*ſunt exciſi* ,*iumenta ſicut** ,eſt aſſimilatus
נמשל כבהמות נדמו[d] ׃

eſt liquefacta , ſua voce in‡ dedit : regna ſunt mota ,gentes Sonuerunt
‡vocem ſuā, defluxit
7 † המו גוים מטו ממלכות נתן בקולו תמוג
Deus nobis eleuatio :nobiſcum exercituum DOMINVS .terra
8 ארץ ׃ † יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי
‡Venite / ילך[h] חזה[i]
quæ ;DOMINI opera videte ,*Ite*‡ .Selah , Iahacob
9 יעקב סלה ׃ †[h] לכו חזו[i] מפעלות יהוה אשר־
.terra in ſolitudines ,poſuit
שם שמות בארץ ׃
*Facit
,conteret arcum ,terræ extremum ad vſque bella ceſſare *Faciens**
10 † משבית מלחמות עד־קצה הארץ קשת ישבר
,igni *in* comburet plauſtra :haſtam concîdet &
וקצץ חנית[k] עגלות ישרף באש ׃
חנה[k] ‡Vacate ‡ſum / רפה[l] ידע[m]
;gentibus in exaltabor ;Deus ‡ ego quia ,ſcitote & ,*Remittite*‡
11 †[l] הרפו ודעו[m] כי־אנכי אלהים ארום בגוים
eleuatio :nobiſcum exercituum DOMINVS .terra in exaltabor
12 ארום בארץ ׃ † יהוה צבאות עמנו משגב
Selah ,Iahacob Deus nobis
לנו אלהי יעקב סלה ׃

PSALM. XLVII. מז

.cantus Corach filiis Victori
1 † למנצח לבני־קרח מזמור ׃
‡manu: / כפף[n] רוע[o] / ‡laudis. / רנן[p] עלה[q] / *tribus
voce in Deo iubilate :*palma*‡ plaudite populi Omnes
2 † כל־העמים תקעו־כף[n] הריעו[o] לאלהים בקול
magnus rex ;terribilis altiſſimus DOMINVS Quoniam .*ouationis*‡
3 רנה[p] ׃ † כי־יהוה עליון[q] נורא מלך גדול
*nationes** & ;nos ſubter populos Ducet .terram omnem ſuper
4 על־כל־הארץ ׃ † ידבר עמים תחתינו ולאמים
:noſtram hæreditatem nobis Eliget .noſtros pedes ſubter
5 תחת רגלינו ׃ † יבחר־לנו את־נחלתנו את־
‡gloriam / גאה[r]
.Selah ,dilexit quem Iahacob *excellentiam*‡
גאון[r] יעקב אשר־אהב סלה ׃
.tubæ voce in DOMINVS ;iubilo in Deus Aſcendit
6 † עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר ׃
.cantate noſtro regi ,cantate :cantate Deo Cantate
7 † זמרו אלהים זמרו זמרו למלכנו זמרו ׃
‡intelligibiliter.
.*intelligens*‡ canite ,Deus terræ omnis rex Quoniam
8 † כי מלך כל־הארץ אלהים זמרו משכיל ׃
thronum ſuper ſedit Deus :gentes ſuper Deus Regnauit
9 † מלך אלהים על־גוים אלהים ישב על־כסא
‡Optimates
populo ſunt aggregati populorum *Magnifici*‡ .ſuæ ſanctitatis
10 קדשו ׃ † נדיבי עמים נאספו עם
‡ſunt protectiones *enim / גנן[s]
*vehementer ,terræ *ſcuta*‡ Dei ipſius quoniam , Abraham Dei
אלהי אברהם כי לאלהים מגני[s]־ארץ מאד
.eſt eleuatus
נעלה ׃

PSALM. XLVIII. מח

.Corach filiis cantus Canticum
שור[t]
1 †[t] שיר מזמור לבני־קרח ׃
,noſtri Dei ciuitate in :valde laudabilis & ,DOMINVS Magnus
2 † גדול יהוה ומהלל מאד בעיר אלהינו
.eius ſanctitatis monte
הר־קדשו ׃
‡termino, †ad
latera † Siion mons ,terræ vniuerſæ gaudium ,*climate*‡ Pulcher
3 † יפה נוף משוש כל־הארץ הר־ציון ירכתי
.magni regis ciuitas :Aquilonis
רבב[v]
צפון קרית מלך רב[v] ׃
†ædibus
.eleuationem ad eſt notus eius *palatiis*† in Deus
4 † אלהים בארמנותיה נודע למשגב ׃
‡congregati ſunt / יעד[x]
.pariter tranſierunt ;*conuenerunt*‡ reges ecce Quoniam
5 † כי־הנה המלכים נועדו[x] עברו יחדו ׃
.feſtinauerunt ,ſunt territi :ſunt admirati ſic ,viderunt Ipſi
6 † המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו ׃
חול[y]
.parturientis tanquam dolor ;ibi eos apprehendit Tremor
7 † רעדה אחזתם שם חיל[y] כיולדה ׃
‡maris.
.*Tharſis*‡ naues conteres Orientali vento In
8 † ברוח קדים תשבר אניות תרשיש ׃
ראה[z]
,exercituū DOMINI ciuitate in vidimus ſic ,audiuimus Sicut
9 † כאשר שמענו כן ראינו[z] בעיר־יהוה צבאות
*fundauit
.Selah ,ſeculum in vſque eam *firmabit** Deus ;noſtri Dei ciuitate in
בעיר אלהינו אלהים יכוננה עד־עולם סלה ׃
†medio / דמה[a]
.tui templi *interiori*† in ,tuam miſericordiam Deus Cogitauimus
10 †[a] דמינו אלהים חסדך בקרב היכלך ׃

PSALM. L. נ

,est locutus DOMINVS Deus fortis ‡ .Asaph ipsi Cantus
1 † מזמור לאסף אל אלהים יהוה דבר
,eius ingressum‖ ad vsque Solis ortu ab ;terram aduocauit &
ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבאו :
.effulsit Deus decoris vniuersitate ‡ Siion Ex
2 † מציון מכלל יפי אלהים הופיע :
: peredet eius facies ad ignis ,silebit non & ,noster Deus Veniet
3 † יבא אלהינו ואל יחרש אש לפניו תאכל
.vehementer est excitata tempestas eius circuitu* &
וסביביו נשערה מאד :
.suũ populũ indicandũ ad‖ ,terram ad &:desuper cælos ad Aduocabit
4 † יקרא אל השמים מעל ואל הארץ לדין עמו :
.sacrificium super meum pactum ferientes ‡ :meos pios † mihi Congregate
5 † אספו לי חסידי כרתי בריתי עלי זבח :
.Selah ,ipse‖ iudex Deus quòd :eius iustitiam cæli indicabunt ‡ Et
6 † ויגידו שמים צדקו כי אלהים שפט הוא סלה :
:te in* faciã testificari & :Israel ,loquar & ,mi populus Audi
7 † שמעה עמי ואדברה ישראל ואעידה בך :
:te arguam tua sacrificia super Non .† ego tuus Deus Deus
8 אלהים אלהיך אנכי : † לא על זבחיך אוכיחך
.semper me coram tuæ ascensiones &‖
ועולתיך לנגדי תמיד :
.hircos tuis septis de :iuuencum tua domo è accipiam Non
9 † לא אקח מביתך פר ממכלאתיך עתודים :
.mille montibus in animalia : siluæ bestia omnis * mihi Quoniam
10 † כי לי כל חיתו יער בהמות בהררי אלף :
.me apud † agri fera & ;montium volatile omne Cognoui
11 † ידעתי כל עוף הרים וזיז שדי עמדי :
.eius plenitudo & ,orbis mihi‖ quia ;tibi dicam non ,esuriero Si
12 † אם ארעב לא אמר לך כי לי תבל ומלאה :
hircorum sanguinem & ;fortium ‡ carnem comedam Nunquid
13 † האוכל בשר אבירים ודם עתודים
altissimo redde & :confessionẽ † Deo Immola ?bibam
14 אשתה : † זבח לאלהים תודה ושלם לעליון
.me honorificabis &,te eruã :angustiæ die in me inuoca Et .tua vota
15 נדריך : † וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני :
:mea statuta narrandum ad ‡ ,tibi Quid : Deus dixit impio Et
16 † ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי
?tuo ore super‖ meum pactum assumas &
ותשא בריתי עלי פיך :
.te post mea verba proiecisti & ,disciplinam odisti tu Et
17 † ואתה שנאת מוסר ותשלך דברי אחריך :
.‡ tua portio adulteris cum & ;eo cũ cõplacebas &* ,furem videbas Si
18 † אם ראית גנב ותרץ עמו ועם מנאפים חלקך :
.dolum concinnabat tua lingua & ;malum in mittebas tuum Os
19 † פיך שלחת ברעה ולשונך תצמיד מרמה :
dabas tuæ matris filium in‖ :loquebaris tuum fratrem in‖ ,Sedebas
20 † תשב באחיך תדבר בבן אמך תתן
essendo ‡ existimasti ,tacui & ,fecisti Hæc .probrum
21 דפי : † אלה עשית והחרשתי דמית היות
.‡ tuis oculis in ordinabo & ,te arguam † :tu sicut essem
אהיה כמוך אוכיחך ואערכה לעיניך :
‡ non & ,rapiam fortè ne ;Dei obliuiosi ‖ hoc nunc ‡ Intelligite
22 † בינו נא זאת שכחי אלוה פן אטרף ואין
,† viam ponenti & ,me honorificabit ,confessionẽ Sacrificans .eruens
23 מציל : † זבח תודה יכבדנני ושם דרך
.Dei salutem in eum faciam videre*
אראנו בישע אלהים :

‡ Deus Deorũ — ‖ occasum — בוא — ‡ perfecti — יפה יפע — coram eo vorabit: — * in — ‖ vt iudicet — † sanctos — ‡ qui pepigerunt — ‡ nunciabunt — ‖ est, — נגד עוד — * contra — † sum. — ‖ nec super holocausta tua, quòd nõ fuerint — יכח עלה — פרה — * sunt — חיה — † mecum est. — ‖ meus est — ‡ taurorum; — † laudem — ידה עלה — צור — ‡ vt enarres — חקק — ‖ in — נשא פה — * delectabaris — ‡ erat. — ראה רצה — ‖ contra — ישב דפה — ‡ quòd — עשה — דמה היה — † sed ‡ iudiciũ. — ‡ quæso — ‖ qui obliuiscimini — ‡ sit qui eruat. — Qui sacrificauerit — † Dei corã se, — נצל ידה — * ostendam — ראה

PSAL. LI. נא

Nathan eum ad veniendo In† .Dauid ipsi cantus Victori
1 † למנצח מזמור לדוד : † בבוא אליו נתן
2 .sebah--Bath ad intrauit quando :prophetam ‡
הנביא כאשר בא אל בת שבע :
multitudinem secundũ :tuam misericordiam secundũ Deus mei Miserere
3 † חנני אלהים כחסדך כרב
me laua Multiplica † .meas præuaricationes dele tuarũ miserationum
4 רחמיך מחה פשעי : † הרבה כבסני
.me munda meo peccato à & ;mea iniquitate ab
מעוני ומחטאתי טהרני :
meum peccatum & ;cognoscam‖ ego meas præuaricationes Quoniam
5 † כי פשעי אני אדע וחטאתי
.semper * me coram
נגדי תמיד :

† Quando venit — † propheta: — בוא — pietatem — חנן — † Plurimùm — רבה — עוה — ‖ agnosco; — ידע — * est

vt ,feci tuis oculis in malum & ,peccaui tibi soli ,Tibi
6 † לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען
.te iudicando in sis mundus ,te loquendo in sis iustus ‖
תצדק בדברך תזכה בשפטך :
:mea mater me calefecit ‡ peccato in* & ;sum formatus † iniquitate in* Ecce
7 † הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי :
sapientiam abstruso ‡ in & :renibus in voluisti veritatem Ecce
8 † הן אמת חפצת בטחות ובסתם חכמה
:mundabor & ,hyssopo in me peccato à Purificabis .me facies ‡ scire
9 תודיעני : † תחטאני באזוב ואטהר
,gaudium me facies Audire .dealbabor niue præ & ,me lauabis
10 תכבסני ומשלג אלבין : † תשמיעני ששון
.contriuisti †,ossa exultabunt : lætitiam &
ושמחה תגלנה עצמות דכית :
.dele meas iniquitates omnes & ;meis peccatis à tuas facies ‖ Absconde
11 † הסתר פניך מחטאי וכל עונתי מחה :
innoua rectum spiritum & ;Deus mihi crea mundum Cor
12 † לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש
tuæ sanctitatis spiritũ & :tuis faciebus † à me proiicias Ne .meo interiori* in
13 בקרבי : † אל תשליכני מלפניך ורוח קדשך
spiritu & ;tuæ salutis gaudium mihi Redde .me à capias ne
14 אל תקח ממני : † השיבה לי ששון ישעך ורוח
: tuas vias præuaricatores Docebo .me fulcies † voluntario
15 נדיבה תסמכני : † אלמדה פשעים דרכיך
sanguinibus de me Erue .conuertentur te ad peccatores &
16 וחטאים אליך ישובו : † הצילני מדמים
.tuam iustitiam mea lingua laudabit : meæ salutis Deus ,Deus
אלהים אלהי תשועתי תרנן לשוני צדקתך :
.tuam laudem annunciabit meum os & ;aperies mea labia Domine
17 † אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך :
.acceptabis‖ non ascensionem ‡ :darem &* ,sacrificium voles † non Quoniam
18 † כי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה :
confractum & ,contritum cor : contritus spiritus Dei Sacrificia
19 † זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה
:Siion ipsi tua voluntate in fac Bene .despicies non Deus †
20 אלהים לא תבזה : † היטיבה ברצונך את ציון
,iustitiæ sacrificia voles Tunc .Ierusalaim muros ædificabis ‡
21 תבנה חומות ירושלם : † אז תחפץ זבחי צדק
.iuuencos‖ tuum altare super facient ascendere* tunc :holocaustum & ,ascensionem ‡
עולה וכליל אז יעלו על מזבחך פרים :

רוע — ‖ iustifices te cùm locutus fueris, purifices te cùm iudicaueris. — * cum — † genitus — ‡ calefacta est de — ‡ occulto — אמן טוח — ‡ fecisti — לבן שוש — † quæ — גול דכה — ‖ faciem tuã — פנה עוה — * visceribus meis. — † facie tua: — לקח שוב — † confirma — נצל — ישע — נגד — † vis * alioqui — ‡ holocaustũ — ‖ vis. — † hæc — רצה — ‡ ædifices — ‡ holocaustũ, & oblationẽ: — * offerent — ‖ vitulos. — עלה פרה

PSAL. LII.

,Edomæum ‡ Doegh veniendo In‖ .Dauid ipsi Maschil ‡ Victori
1 † למנצח משכיל לדוד : † בבוא דואג האדמי
.Achimelech domum in Dauid Venit :ei dixit & ,Saul ipsi nunciauit &
2 † ויגד לשאול ויאמר לו בא דוד אל בית אחימלך :
.die omni * Dei misericordia ?potens ô malitia in gloriaberis ‡ Cur
3 † מה תתהלל ברעה הגבור חסד אל כל היום :
.dolum faciens acuta nouacula sicut :tua lingua cogitabit Prauitates ‡
4 † הוות תחשב לשונך כתער מלטש עשה רמיה :
,iustitiam loqui quàm ‡ mendacium :bono præ * malum Dilexisti
5 † אהבת רע מטוב שקר מדבר צדק
.dolosa lingua deuorationis verba omnia‖ Dilexisti .Selah
6 סלה : † אהבת כל דברי בלע לשון מרמה :
:tabernaculo è te abradet ‡ & ,te conteret æternũ* in :te destruet Deus Etiam
7 † גם אל יתצך לנצח יחתך ויסחך מאהל
.Selah ,viuentium terra è te eradicabit &
ושרשך מארץ חיים סלה :
.ridebunt eum super & ;timebunt & ,iusti videbunt Et
8 † ויראו צדיקים וייראו ועליו ישחקו :
fidit & † ,suam fortitudinem Deum posuit non * vir Ecce
9 † הנה הגבר לא ישים אלהים מעוזו ויבטח
.sua prauitate in est roboratus ;suæ opulentiæ multitudine in ‡
ברב עשרו יעז בהותו :
misericordia in speraui : Dei domo in frondosa ‡ olea sicut ego Et
10 † ואני כזית רענן בבית אלהים בטחתי בחסד
.perpetuum ‡ & ,seculum * Dei
אלהים עולם ועד :
,tuum nomen expectabo & :fecisti quoniã ,seculum in tibi Confitebor
11 † אודך לעולם כי עשית ואקוה שמך
.tuis misericordibus coram * bonum quoniam
כי טוב נגד חסידיך :

‡ intellectus — ‖ Quando venit — ‡ Edomæus, — נגד רוע — ‡ iactas te de — * est — ‡ Cõtritiones cogitauit — הוה רמה — * magis quã bonum: — ‡ magis — ‖ omninò — * seculum tollet — ‡ euellet — נתץ חתה — נסח — ראה — * qui † sed — שום עוז — ‡ multitudini diuitiarum suarum; — הוה — ‡ viridis — * in ‡ vltrà. — ידה עשה — * est

*Perde †iniquitatē, רָאָה †contradictionem †peruersitas est in medio †sunt in medio †recessit †ל. הוה †afficit †quod sustinuissem, נָשָׂא †aduersum *magnificauit os suum; quia absconderem *Sed †æqualitate meam; dux †dulcescere faciebamus *cōiunctim. Exigat debitum mors ab יַשִּׁי מָוֶת קְרִי † in infernū נָשָׁה יָרַד *sunt †societate *medio †loquar, יִשַׁע רָבַב †bello, quod est contra †multi sunt *manens ab initio, עָנָה *sunt †manū suam in eos qui pacifici erant cum eo, *magis quā butyrum †prœlium †leniora פֶּה רָכַךְ †plusquam oleum, †pondus *feret †sanguinolenti, יָרַד שׁוּחַ †dolosi †fido tibi. חָצָה

,rapinam ‡ vidi quoniam ;eorum linguam diuide ,Domine Digluti*
10 בַּלַּע אֲדֹנָי פַּלַּג לְשׁוֹנָם כִּי־רָאִיתִי חָמָס
super eam circundederunt nocte ac Die ‚ciuitate in rixam † &
11 וָרִיב בָּעִיר: יוֹמָם וָלַיְלָה יְסוֹבְבֻהָ עַל־
.eius interiori in labor ‡ &, iniquitas & ;eius muros
חוֹמֹתֶיהָ וְאָוֶן וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ:
.dolus & ,fraus eius platea è recedet‡ nō & ;eius interiori in Prauitates
12 הַוּוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא־יָמִישׁ מֵרְחֹבָהּ תֹּךְ וּמִרְמָה:
non , feram ‡ & , me afficiet ‡ probris inimicus non Quia
13 כִּי לֹא־אוֹיֵב יְחָרְפֵנִי וְאֶשָּׂא לֹא־
.eo ab me absconderem & magnificauit* me super† me habens odio
מְשַׂנְאִי עָלַי הִגְדִּיל וְאֶסָּתֵר מִמֶּנּוּ:
.meus notus & ,meus preceptor ;meâ comparatione* sicut homo tu Et
14 וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי:
ambulabamus Dei domo in ;secretum edulcorabamus*simul Qui
15 אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ
.strepitu in*
בְּרָגֶשׁ:
quia :viuentes sepulchrum † descendant ,eis super mors Mulctet
16 יַשִּׁימָוֶת עָלֵימוֹ יֵרְדוּ שְׁאוֹל חַיִּים כִּי־
.eorum interiori † in ,eorum habitatione * in * mala
רָעוֹת בִּמְגוּרָם בְּקִרְבָּם:
.me seruabit DOMINVS & ;clamabo Deum ad Ego
17 אֲנִי אֶל־אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיהוָה יוֹשִׁיעֵנִי:
exaudiet & ;tumultuabor & , meditabor † meridie & ,manè & , Vesperè
18 עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע
:me in conflictu ‡ à meam animam pace in Redimet .meam vocem
19 קוֹלִי: פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרָב־לִי
.mecum fuerunt multis in ‡ quoniam
כִּי־בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי:
quibus .Selah ,quondam sedens ‡ &, eos humiliabit & ,Deus Audiet
20 יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם וְיֹשֵׁב קֶדֶם סֶלָה אֲשֶׁר
.Deum timuerunt non & : eis mutationes * non
אֵין חֲלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא יָרְאוּ אֱלֹהִים:
.eius pactum polluit ,eius pacificos in suas manus† Misit
21 שָׁלַח יָדָיו בִּשְׁלֹמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ:
eius verba fuerūt mollia*,eius cor cōflictus‡ &, suū os butyris præ† Lenierunt
22 חָלְקוּ מַחְמָאֹת פִּיו וּקְרָב־לִבּוֹ רַכּוּ דְבָרָיו
,tuū donum† DOMINVM super Projice .stricti gladij ipsa & ,oleo præ*
23 מִשֶּׁמֶן וְהֵמָּה פְתִחוֹת: הַשְׁלֵךְ עַל־יְהוָה יְהָבְךָ
.iusto nutationem seculum in dabit non ,te educabit ‡ ipse &
וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ לֹא־יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק:
sanguinū ‡ viri :foueæ puteum in eos facies descēdere Deus tu Et
24 וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִדֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים
.te in confidam † ego &: suos dies dimidiabunt non doli ‡ &
וּמִרְמָה לֹא־יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח־בָּךְ:

PSALM. LVI. נו

†in insigne aureolum: cūm tenerent †absorbere vult חָנַן †opprimit *Absorberunt volunt *inimici שׁוּר רָבַב †pro me sunt in excelso. *In die †tibi †per *afficiūt me; aduersum †sunt *Congregantur, latent, רוּעַ קְוָה *obseruāt, cū expectant יִשְׁפּוֹנוּ קְרִי *Num propter †erit *furore יָרַד נָדַד *Migrationes meas †meas lachrymas †sunt? שׂוּם

:Michtam ‡ Dauid ipsi ,remotis ‡ mutam columbam super Victori
1 לַמְנַצֵּחַ עַל־יוֹנַת אֵלֶם רְחֹקִים לְדָוִד מִכְתָּם
.Gath in Pelistim eum tenendo in
בֶּאֱחֹז אֹתוֹ פְלִשְׁתִּים בְּגַת:
die omni : homo me absorbuit ‡ quoniam ,Deus mei Miserere
2 חָנֵּנִי אֱלֹהִים כִּי־שְׁאָפַנִי אֱנוֹשׁ כָּל־הַיּוֹם
:die omni me inuidi * me Absorbuerunt † .me opprimit ‡ bellans
3 לֹחֵם יִלְחָצֵנִי: שָׁאֲפוּ שׁוֹרְרַי כָּל־הַיּוֹם
excelse ô mihi‡ bellantes multi quoniam
כִּי־רַבִּים לֹחֲמִים לִי מָרוֹם:
.fidam te in † ego ‡ ;timebo Interdiu*
4 יוֹם אִירָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֶבְטָח:
;timebo non ,fidi Deo in ,eius verbum laudabo Deo In
5 בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דְּבָרוֹ בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא
sufficient‡ dolore mea verba‡ die Tota .mihi caro faciat quid
6 מַה־יַּעֲשֶׂה בָשָׂר לִי: כָּל־הַיּוֹם דְּבָרַי יְעַצֵּבוּ
Commorabuntur* .malum in eorum cogitationes omnes ‡ me super
7 עָלַי כָּל־מַחְשְׁבֹתָם לָרָע: יָגוּרוּ
.meam animam expectauerunt vt : obseruabunt‡ mea vestigia ipsi ;se absconderent
יִצְפּוֹנוּ הֵמָּה עֲקֵבַי יִשְׁמֹרוּ כַּאֲשֶׁר קִוּוּ נַפְשִׁי:
descendere fac populos naso* in ‡ eis † euasio iniquitatem Super‡
8 עַל־אָוֶן פַּלֶּט־לָמוֹ בְּאַף עַמִּים הוֹרֵד
meam lachrymam‡ pone tu ,numerasti meam Motionem* .Deus
9 אֱלֹהִים: נֹדִי סָפַרְתָּה אָתָּה שִׂימָה דִמְעָתִי
;‡ tuo libro in nonne :tuo vtre in
בְנֹאדֶךָ הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ:

PSALM. LIII. נג

†intellectus *est †viam suam, † & †est qui faciat †vt videat רָאָה *Quousquique est *computruerunt †est qui faciat †est כָּל יָדַע *deuorantes †ac si comederent *vbi *castrametantis contra חָנָה בּוֹשׁ *conuertente Deo גִּיל

.Dauid ipsi Maschil † ,Machalath super Victori
1 לַמְנַצֵּחַ עַל־מָחֲלַת מַשְׂכִּיל לְדָוִד:
, ‡ corruperunt : Deus * Non : suo corde in stultus Dixit
2 אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ
.bonum faciens ‡ non † ,iniquitatem fecerunt abominabilem &
וְהִתְעִיבוּ עָוֶל אֵין עֹשֵׂה־טוֹב:
videndum ad † ,hominum filios super prospexit cælis è Deus
3 אֱלֹהִים מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי־אָדָם לִרְאוֹת
.Deum requirens ;intelligens sit an
הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים:
etiam‡ non ;bonū faciens ‡ non ,fœtuerunt ‡ pariter ,retrocessit ille Omnis*
4 כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־
edentes * , iniquitatem operantes cognouerunt Nonne .vnus
5 אֶחָד: הֲלֹא יָדְעוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי
.inuocauerunt non Deum : panem comederunt† ,meum populum
עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם אֱלֹהִים לֹא קָרָאוּ:
dispersit Deus quoniam ,timor fuit non † ,timore timuerunt Ibi
6 שָׁם פָּחֲדוּ־פַחַד לֹא־הָיָה פָחַד כִּי־אֱלֹהִים פִּזַּר
.eos spreuit Deus quoniam ,affecisti pudore :te obsidentis* ossa
עַצְמוֹת חֹנָךְ הֱבִשֹׁתָה כִּי־אֱלֹהִים מְאָסָם:
captiuitatē Deum conuertendo in* ,Israel salutes Sion ex dabit Quis
7 מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשֻׁעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב אֱלֹהִים שְׁבוּת
.Israel lætabitur ,Iahacob exultabit ;sui populi
עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:

PSALM. LIIII. נד

*psalmis, intellectus *Cūm venissent †absconditus est apud nos? *iudica יָשַׁע דִּין †sermones פָּלַל קוּם *aduersum *fortes *coram se, שׂוּם *auxiliatur *est שׁוּב שׁוּר אָמַן צָמַת שׁוּב קְרִי *Voluntariè יָדָה צוּר *est. נָצַל *hostibus

veniendo In† .Dauid ipsi Maschil , Neghinoth * in Victori
1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד: בְּבוֹא
nobiscum se abscondit† Dauid Nonne :Saul ad dixissent & ,Ziphim
2 הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ לְשָׁאוּל הֲלֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ:
.me iudicabis‡ tua fortitudine in & ;fac me saluū tuo nomine in Deus
3 אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי וּבִגְבוּרָתְךָ תְדִינֵנִי:
.mei oris dicta‡ auscultà ;meam orationem audi Deus
4 אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי־פִי:
quæsierunt terribiles ‡ & , me super * insurrexerunt alieni Quoniam
5 כִּי זָרִים קָמוּ עָלַי וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ
.Selah ,sui regione‡ Deum posuerunt non :meam animam
נַפְשִׁי לֹא שָׂמוּ אֱלֹהִים לְנֶגְדָּם סֶלָה:
.meæ animæ sustētatores inter‡ Dominus:mihi auxilians*Deus Ecce
6 הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר לִי אֲדֹנָי בְּסֹמְכֵי נַפְשִׁי:
.illos succide tua veritate in :meis inimicis malum Reddet
7 יָשׁוּב הָרַע לְשֹׁרְרָי בַּאֲמִתְּךָ הַצְמִיתֵם:
DOMINE tuo nomini confitebor: tibi sacrificabo deuotione In
8 בִּנְדָבָה אֶזְבְּחָה־לָּךְ אוֹדֶה שִּׁמְךָ יְהוָה
: me eripuit angustia omni ex Quoniam .* bonum quoniam
9 כִּי־טוֹב: כִּי מִכָּל־צָרָה הִצִּילָנִי
.meus oculus vidit meis inimicis ‡ in &
וּבְאֹיְבַי רָאֲתָה עֵינִי:

PSALM. LV. נה

*psalmis, intellectus פָּלַל חָנַן †clamabo in sermone meo, עָנָה שׂוּחַ †facie angustiæ עוּק מוּט *extenderūt contra †furore aduersati sunt †doluit in medio mei; חוּל כָּסָה †venit super †tremor: *Vtinā haberem alas *volarem, †requiescere. נָתַן לִין †elongarem †trāsmigrādo; commorarer *Festinarem euere me; †turbinis & tempestatis.

.Dauidi ipsi Maschil ,modulis ‡ in Victori
1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד:
te abscondas ne & ; meam orationem Deus percipe Auribus
2 הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי וְאַל־תִּתְעַלַּם
.mea deprecatione à
מִתְּחִנָּתִי:
,mea meditatione in conquerar ‡ : me exaudi & , mihi Intende
3 הַקְשִׁיבָה לִּי וַעֲנֵנִי אָרִיד בְּשִׂיחִי
;impij coarctationis faciebus ‡ à ,inimici voce A .tumultuabor &
4 וְאָהִימָה: מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי עָקַת רָשָׁע
.mihi aduersabuntur naso ‡ in & ,mendacium me super facient labi ‡ quoniam
כִּי־יָמִיטוּ עָלַי אָוֶן וּבְאַף יִשְׂטְמוּנִי:
.me super ceciderūt mortis terrores &: meo interiori in cruciabitur† meū Cor
5 לִבִּי יָחִיל בְּקִרְבִּי וְאֵימוֹת מָוֶת נָפְלוּ עָלָי:
horror * me operuit & : me in veniet ‡ tremor & ,Timor
6 יִרְאָה וָרַעַד יָבֹא בִי וַתְּכַסֵּנִי פַּלָּצוּת:
inhabitabo & ,volabo* ;columba sicut pennam mihi dabit Quis† ;dixi Et
7 וָאֹמַר מִי־יִתֶּן־לִּי אֵבֶר כַּיּוֹנָה אָעוּפָה וְאֶשְׁכֹּנָה:
.Selah ,deserto in pernoctabo ;vagando* me elongabo ‡ Ecce
8 הִנֵּה אַרְחִיק נְדֹד אָלִין בַּמִּדְבָּר סֶלָה:
.turbine à excitato ‡ vento à ; mihi euasionem Accelerabo*
9 אָחִישָׁה מִפְלָט לִי מֵרוּחַ סֹעָה מִסָּעַר:

ſicut Liqueſcent ‡ .DOMINE *deſtrue leunculorum* ‖ molas
8 מַלְתְּעוֹת כְּפִירִים נְתֹץ יְהוָה : † יִמָּאֲסוּ כְמוֹ־
.*exciderentur** ſi ac † ſuas ſagittas *tendet*‡ :ſibiipſis ambulabunt ,aquæ
מַיִם יִתְהַלְּכוּ־לָמוֹ יִדְרֹךְ [k]חִצָּו כְּמוֹ [l]יִתְמֹלָלוּ :
videant ne ,mulieris abortiuus :*ibit liquefactionis*‡ limax Sicut
9 † כְּמוֹ שַׁבְּלוּל [m]תֶּמֶס יַהֲלֹךְ נֵפֶל אֵשֶׁת בַּל־[n]חָזוּ
,*viuentem ſic ;rhamnum veſtræ ſpinæ intelligant** Antequam .Solem
10 שָׁמֶשׁ : † בְּטֶרֶם יָבִינוּ סִּירֹתֵיכֶם אָטָד כְּמוֹ־[o]חַי
.eum *rapiet turbine* † ira ſic
כְּמוֹ־[p]חָרוֹן יִשְׂעָרֶנּוּ :
lauabit ſuos pedes : vindictam viderit cùm ,iuſtus Lætabitur
11 † יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי־חָזָה נָקָם פְּעָמָיו יִרְחַץ
vtique : iuſto fructus ‡ Verè ,homo dicet Et .impij ſanguine in
12 בְּדַם הָרָשָׁע : † וְיֹאמַר אָדָם אַךְ־[q]פְּרִי לַצַּדִּיק אַךְ
.terra in iudicans Deus eſt
יֵשׁ־אֱלֹהִים שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ :

‖catulorum leonum confringe ‡Diſſoluetur ‡intendent †ſed erunt *eſſēt exciſę. [k]חָצַץ [l]מוּל ‡defluens per gent, ſicut [m]מָסַס [n]חָזָה *ſentiant lebetes veſtri ignē rhamni; ſicut caro cruda, [o]חָיָה [p]חָרָה †vt turbo perdet ‡eſt [q]פָּרָה

PSALM. LIX. נט

,Saul *mittendo in* ,Mictam‡ Dauid ipſi ,*corrumpas* ‖ ne ,Victori
1 † לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בִּשְׁלֹחַ שָׁאוּל
meis inimicis ab me Eripe .cum *interficiendum ad*‡ ,domū cuſtodierūt &
2 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת [r]לַהֲמִיתוֹ : † [s]הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי
operariis ab me Eripe .me eleua *mihi obſiſtentibus** ab ;mi Deus
3 אֱלֹהָי [t]מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי : † הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי
.me ſerua *ſanguinum* † viris à & ;*iniquitatis* ‖
אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים [v]הוֹשִׁיעֵנִי :
me *ſuper* ‡ ſunt congregati ,meæ animæ ſunt inſidiati ecce Quia
4 † כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי
.DOMINE *meum peccatum non* † & ,mea *præuaricatio non* * :fortes
[x]עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־חַטָּאתִי יְהוָה :
,meū occurſum in te ſuſcita :*ſe parabunt* ‖ & ,*current*‡ iniquitate Abſque
5 † בְּלִי־[y]עָוֹן [z]יְרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה לִקְרָאתִי
Deus ,exercituum Deus DOMINE tu Et .vide &
6 וּרְאֵה : † וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
omnium miſerearis ne : gentes omnes viſitandum ad euigila ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל [a]הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־[b]תָּחֹן כָּל־
.Selah ,*iniquitatis* ‖ præuaricatorum
בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה :
circuibunt & ,canis ſicut tumultuabuntur ,veſperam ad Conuertentur
7 † יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב [c]יֶהֱמוּ כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ־
:eorum labiis in ‡ gladij ,ſuo ore in *ſcaturient* * Ecce .ciuitatem
8 עִיר : † הִנֵּה יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם
:eos deridebis DOMINE tu Et ?*audiens* † quis quoniam
9 כִּי־מִי שֹׁמֵעַ : † וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־לָמוֹ
:cuſtodiam *te ad*‡ eius Fortitudinem .gentes omnes ſubſannabis
10 תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם : † [d]עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה
:me præueniet meæ miſericordiæ Deus .‖mea eleuatio Deus quoniā
11 כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי : † אֱלֹהֵי חַסְדּוֹ יְקַדְּמֵנִי
.*meis inuidis in*‡ me faciet videre Deus
אֱלֹהִים [e]יַרְאֵנִי בְשֹׁרְרָי :
eos commoue :meus populus obliuiſcātur fortè ne ,eos occidas Ne
12 † אַל־תַּהַרְגֵם פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי [f]הֲנִיעֵמוֹ
.Domine noſter clypeus ;eos *demitte** & ,tua fortitudine in
בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי :
capiantur & ,eorum labiorum verbum † ,eorum oris peccatum ‡
13 † חַטַּאת־פִּימוֹ דְּבַר־שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ
.*narrabunt macie* † de & ,*periurio*‡ de & :*ſua eleuatione in**
בִגְאוֹנָם וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יְסַפֵּרוּ :
Deus quia ,ſciant & ,*ipſi* ‖ non & ,conſume ,furore in Conſume
14 † כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים
.Selah ,terræ fines ad vſque ,Iahacob in *dominans*‡
מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה :
circuibunt & ,canis ſicut tumultuabuntur ,veſperā ad conuertentur Et
15 † [g]וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ
,fuerint ſaturati non ſi :*veſcendum ad** vagabuntur Ipſi .ciuitatem
16 עִיר : † הֵמָּה יְנִועוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ
prædicabo † & ,tuam fortitudinem cantabo ego Et .murmurabunt &
17 [h]וַיָּלִינוּ : † וַאֲנִי [i]אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן
die in refugium & ;mihi eleuatio fuiſti quia ,tuam miſericordiam manè *in*
לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־[k]הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם
Deus quia ;cantabo *te ad*‡ ; mea Fortitudo .*mihi* ‖ anguſtiæ
18 [l]צַר־לִי : † עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים
.meæ miſericordiæ Deus ,mea eleuatio
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי :

‖diſperdas ‡*inſigne aureū*, quādo miſit ‡vt interficerent [r]מוּת [s]נָצַל *inſurgētib* contra me [t]קוּם [v]יָשַׁע ‖iniquis; †ſanguinolētis ‡aduerſum *abſque præuaricatione †abſque peccato meo [x]עָזַז [y]עָוָה [z]רוּץ [a]קוּץ ‡mea cucurrerunt, ‖parauerunt [b]חָנַן ‖iniquorum [c]הָמָה *loquentur ‡ſunt †audit? ‡tibi [d]עָזַז ‖eſt. חסדי ק ‡vltionē de inimicis meis. [e]רָאָה [f]נוּעַ *depone ‡Propter †propter *propter ſuperbiam ſuā: ‡ cōtumelia, † mendacio narrantes. ‖ſint, ‡dominatur [g]שׁוּב *vt comedant: יְנִיעוּן ק †laudabo [h]לוּן [i]שׁוּר [k]הָיָה [l]צוּר ‖meæ. ‡tibi

hoc :clamabo ‖ die in ,retrorſum mei inimici conuertentur Tunc
10 † אָז יָשׁוּבוּ אוֹיְבַי אָחוֹר בְּיוֹם אֶקְרָא זֶה־
:*rem* † laudabo Deo In .*mihi*‡ Deus quòd ,noui
11 יָדַעְתִּי כִּי־אֱלֹהִים לִי : † בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דָּבָר
.*negotium** laudabo DOMINO in
בַּיהוָה אֲהַלֵּל דָּבָר :
.mihi homo faciat quid ,timebo non ,fidi Deo In
12 † בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה אָדָם לִי :
.tibi laudes reddam ;* tua vota Deus me Super
13 † עָלַי אֱלֹהִים נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם [m]תּוֹדֹת לָךְ :
meos pedes ‡ nonne ,morte à meam animam eripuiſti Quoniam
14 † כִּי [n]הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא רַגְלַי
?viuentium lumine in ;Dei *facies ad deambulandum ad* ,*lapſu à* †
[o]מִדֶּחִי לְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים :

‖qua ‡pro me eſt. †verbum: *verbum. *ſunt; [m]יָדָה ‡& [n]נָצַל †ab expulſione mei, vt ambulē coram Deo; [o]דָּחָה

PSALM. LVII. נז

facie à *ipſum fugiendo in* ,Mictam‡ Dauid ipſi ,diſperdas Ne Victori
1 † לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי־
quoniam ,mei miſerere ,Deus mei Miſerere .ſpeluncam in Saul
2 שָׁאוּל בַּמְּעָרָה : † [p]חָנֵּנִי אֱלֹהִים חָנֵּנִי כִּי
donec :ſperabo tuarum alarum ,vmbra in & ,mea anima ſperauit te in
בְךָ חָסָיָה נַפְשִׁי [q]וּבְצֵל־כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה עַד־
Deum ad ;altiſſimum Deum ad Clamabo .contritiones *tranſeat*‡
3 יַעֲבֹר הַוּוֹת : † אֶקְרָא לֵאלֹהִים [r]עֶלְיוֹן לָאֵל
probro * me ſeruabit & ,cælis è Mittet .*me ſuper perficientem*‡
4 גֹּמֵר עָלָי : † יִשְׁלַח מִשָּׁמַיִם וְיוֹשִׁיעֵנִי חֵרֵף
.ſuā veritatem & ,ſuā miſericordiam Deus mittet .Selah ,me *ſorbentis* ‖
שֹׁאֲפִי סֶלָה יִשְׁלַח אֱלֹהִים חַסְדּוֹ [s]וַאֲמִתּוֹ :
,hominum filios ‖ ,ardentes *iacebo* ,*leonum medio in*‡ mea Anima
5 † נַפְשִׁי בְּתוֹךְ לְבָאִם אֶשְׁכְּבָה לֹהֲטִים בְּנֵי־אָדָם
.acutus gladius* eorum lingua & ;ſagittæ & ,lancea* *eorum* dentes †
[t]שִׁנֵּיהֶם [v]חֲנִית וְחִצִּים וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב [x]חַדָּה :
terram omnem ſuper ;Deus cælos ſuper te Exalta
6 † רוּמָה עַל־הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל־הָאָרֶץ
,mea anima ſe *flexit* † ,meis greſſibus parauerūt Rete .tuam gloriā
7 כְּבוֹדֶךָ : † רֶשֶׁת [y]הֵכִינוּ לִפְעָמַי כָּפַף נַפְשִׁי
.Selah ,eius medium in ceciderunt ;foueam *meas facies ad*‡ foderunt
כָּרוּ לְפָנַי שִׁיחָה נָפְלוּ בְתוֹכָהּ סֶלָה :
,cantabo : meum cor paratum ,Deus meum cor Paratum
8 † נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים נָכוֹן לִבִּי [a]אָשִׁירָה
.canam &
וַאֲזַמֵּרָה :
.diluculo exurgam ,cithara & ,nebel exurge ,mea gloria Exurge
9 † עוּרָה כְבוֹדִי עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָּׁחַר :
.gentibus in *te* † canam‡ ;Domine populis in tibi Confitebor
10 † [b]אוֹדְךָ בָעַמִּים אֲדֹנָי אֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים :
æthera ‖ ad vſque & ;tua miſericordia cælos ad vſque‡ magna Quoniam
11 † כִּי־גָדֹל עַד־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד־שְׁחָקִים
omnem ſuper ;Deus cælos ſuper te Exalta .tua veritas
12 [c]אֲמִתֶּךָ : † רוּמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל־
.tuam gloriam terram
הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ :

‡ *inſigne aureū*, quādo fugit [p]חָנַן ‡tranſeant [q]צָלַל [r]עָלָה ‡retribuentē mihi *à ‖deglutire volentis ‡eſt inter leones, iaceo inter ‖inter [s]אָמַן [t]שָׁנַן †quorum *ſunt vt [v]חָנָה [x]חָדַד † incuruauit [y]כּוּן ‡ante me [a]שִׁיר ‡& ‡tibi [b]יָדָה ‡eſt ‖cælos [c]אָמַן

PSALM. LVIII. נח

.Mictam † Dauid ipſi ,diſperdas ne ,Victori
1 † לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם :
iudicabitis *rectitudines* ‖ ?loquemini iuſtitiam congregatio‡ verè Num
2 † הַאֻמְנָם אֵלֶם צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן מֵישָׁרִים תִּשְׁפְּטוּ
terra in ,operabimini iniquitates corde in Etiam .hominum filij
3 בְּנֵי אָדָם : † אַף־בְּלֵב [d]עוֹלֹת תִּפְעָלוּן בָּאָרֶץ
?*librabitis*‡ veſtrarum manuum iniquitatem
חֲמַס יְדֵיכֶם תְּפַלֵּסוּן :
loquentes ,vtero ab errauerunt : vulua à impij ſunt Alienati
4 † [e]זֹרוּ רְשָׁעִים מֵרָחֶם [f]תָּעוּ מִבֶּטֶן דֹּבְרֵי
:ſerpentis *veneni ſimilitudinem ſecundum*‡ illis ‡ Venenum .mendacium
5 כָזָב : † חֲמַת־לָמוֹ [g]כִּדְמוּת [h]חֲמַת־נָחָשׁ
.ſuam aurem *obturabit* ‖ ſurdæ aſpidis ſicut
כְּמוֹ־פֶתֶן חֵרֵשׁ יַאְטֵם אָזְנוֹ :
coniunctiones iungentis :muſsitantium vocem ad audiet * non Quæ
6 † אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע לְקוֹל מְלַחֲשִׁים חוֹבֵר חֲבָרִים
:ipſorum ore in eorum dentes contere Deus .*docti*
7 מְחֻכָּם : † אֱלֹהִים הֲרָס־שִׁנֵּימוֹ [i]בְּפִימוֹ

‡*inſigne aureum*. ‡ô ‖æquitates [d]עָוַל ‡appendetis? [e]זוּר [f]תָּעָה ‡eſt ‡inſtar [g]דָּמָה [h]יָחַם ‖quę obturat *obtemperabit voci incātantiū, incātātis incantationes ſapienter. [i]פֶּה

PSALM. LX. ס

.docedum ad Dauid ipsi Mictam‡,testimonij Susan‖super Victori
1 † למנצח על־שושן עדות מכתם לדוד ללמד ׃
,Sobah Aram cum & ,Naharaim Aram cum ipsum rixando In‡
2 † בהצותו את ארם נהרים ואת־ארם צובה
duodecim ,Salis valle in Edom percussit & ,Ioab est reuersus &
וישב יואב ויך את־אדום בגיא־מלח שנים עשר
,es exacerbatus‡ :nos rupisti* ,nos elongasti Deus .millia
3 אלף ׃ † אלהים זנחתנו פרצתנו אנפת
sana :eam scidisti ,terram tremere Fecisti .nos ad reuerteris
4 תשובב לנו ׃ † הרעשתה ארץ פצמתה רפה
:durum‖ tuum populum fecisti Videre .nutat quia ,eius cōtritiones
5 שבריה כי־מטה ׃ † הראית עמך קשה
te metuentibus Dedisti .perturbationis‡ vinum nobis fecisti propinare
6 השקיתנו יין תרעלה ׃ † נתתה ליראיך
:tui dilecti liberentur Vt .Selah ,veritatis facie à ,se eleuandū ad ,vexillum*
7 נס להתנוסס מפני קשט סלה ׃ † למען יחלצון ידידיך
.me exaudi & ,tua dextera fac saluum
הושיעה ימינך ועננו ׃
:Sechem diuidam ,lætabor ,sua sanctitate in‡ est locutus Deus
8 † אלהים דבר בקדשו אעלזה אחלקה שכם
,Menasseh mihi†& ,Ghilhad Mihi† .metiar Succoth‡ vallem &
9 ועמק סכות אמדד ׃ † לי גלעד ולי מנשה
.meus legifer Iehudah ;mei capitis fortitudo Ephraim &
ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי ׃
;meū calceamentū proiiciam Edom super,meæ lotionis olla Moab
10 † מואב סיר רחצי על־אדום אשליך נעלי
?munitionis‡ ciuitatē‖ me deducet Quis .iubila Peleseth me super
11 עלי פלשת התרועעי ׃ † מי יובלני עיר מצור
Deus tu Nonne ?Edom ad vsque me deducet quis
12 מי נחני עד־אדום ׃ † הלא־אתה אלהים
?nostris exercitibus in* Deus egredieris non & ?nos elongasti†
זנחתנו ולא־תצא אלהים בצבאותינו ׃
.hominis salus mendacium &‡ :angustia ab auxilium nobis Da
13 † הבה־לנו עזרת מצר ושוא תשועת אדם ׃
.nostros angustiatores‖ cōculcabit ipse & :fortitudinē faciemus Deo In
14 † באלהים נעשה־חיל והוא יבוס צרינו ׃

‖lilium ‡insigne aureum — [d] עוד [e] נצה ‡cùm rixaretur — [f] שוב [g] נכה *scidisti ‡iratus — ‖dura: [h] מוט [i] ראה ‡soporatiuū, [k] שקה *signum, vt eleuent se ꝑpter veritatē, [l] ענה ועני [p] ‡per sanctitatem suam, ‡ tabernaculorū †Meus est [m] סכך [n] עזז — ‖ad‡ munitā? [o] נחה †proiecisti *cum [p] יצא ‡nam [q] יהב [r] ישע ‖inimicos

PSALM. LXI. סא

.Dauid ipsi Neghinoth‡ super Victori
1 † למנצח על־נגינת לדוד ׃
.meæ orationi intende ;meum clamorem Deus Audi
2 † שמעה אלהים רנתי הקשיבה תפלתי ׃
petram in‖ :meū cor deficiendo in * ,clamabo te ad terræ extremo Ab
3 † מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבי בצור־
.me deduces ,me à exaltabitur†
ירום ממני תנחני ׃
.inimici faciebus à fortitudinis turris :mihi spes fuisti Quia
4 † כי־היית מחסה לי מגדל־עז מפני אויב ׃
absc ondito in sperabo :secula † tuo tabernaculo in Habitabo
5 † אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר
:mea vota audisti Deus tu Quoniam .Selah ,tuarum alarum
6 כנפיך סלה ׃ † כי־אתה אלהים שמעת לנדרי
.tuum nomen timentibus hæreditatem dedisti
נתת ירשת יראי שמך ׃
generatio sicut eius anni : adiicies regis dies super Dies
7 † ימים על־ימי־מלך תוסיף שנותיו כמו־דר
misericordiam :Dei facies ad † seculum ‡ Manebit .generatio &
8 ודור ׃ † ישב עולם לפני אלהים חסד
tuo nomini canam Sic .eum custodient‖ ,præpara veritatem &
9 ואמת מן ינצרהו ׃ † כן אזמרה שמך
.die die‖ mea vota me reddendum ad :perpetuum‡ in
לעד לשלמי נדרי יום יום ׃

‡modulationib* — [s] רנן [t] פלל *cùm defecerit ‖ad †quæ celsior est [v] נחה facie [x] היה [y] עזז †in — [z] יסף ‡in †coram Deo: ‖quæ conseruant [a] אמן ‡seculum, vt reddam ‖de die in diē,

PSALM. LXII. סב

.Dauid ipsi cantus Ieduthun super‖ Victori
1 † למנצח על־ידותון מזמור לדוד ׃
.mea salus ipso ab ;mea anima silens Deum ad‡ Tantùm
2 † אך אל־אלהים דומיה נפשי ממנו ישועתי ׃
labascam‖ non ,mea eleuatio :mea salus & ,mea petra* ipse Tantùm
3 † אך־הוא צורי וישועתי משגבי לא־אמוט
.multùm
רבה ׃

‖ipsi ‡Deo silet [b] דמה *est De⁹ me⁹, ‖declinabo multa declinatione.

vos vniuersi ;interficiemini ? virum super detrahetis ‡ Vsquequo
4 † עד־אנה תהותתו על־איש תרצחו כלכם
:impulsa maceria* ,inclinatus paries tanquam†
כקיר נטוי גדר הדחויה ׃
voluerunt ,‡ expellere consuluerunt eius celsitudine ‖ à Veruntamen
5 † אך משאתו יעצו להדיח ירצו
.Selah ,maledicebant suo intimo in & ;benedicebāt suo ore in ,mendaciū
כזב בפיו יברכו ובקרבם יקללו־סלה ׃
.mea expectatio ‖ eo ab quoniam :mea anima tace Deo Tantùm
6 † אך לאלהים דומי נפשי כי־ממנו תקותי ׃
.nutabo‡ non * ,mea eleuatio :mea salus & ,mea petra† ipse Tantùm
7 † אך־הוא צורי וישועתי משגבי לא אמוט ׃
,meæ fortitudinis rupes ‡ :mea gloria & ,mea salus ‖ Deo Super
8 † על־אלהים ישעי וכבודי צור־עזי
effundite ,populus* tempore omni in eo in Sperate .Deo in mea spes
9 מחסי באלהים ׃ † בטחו בו בכל־עת עם שפכו־
.Selah ,nobis† spes Deus :vestrum cor eius facies ad‡
לפניו לבבכם אלהים מחסה־לנו סלה ׃
bilances‖ in ,viri filij mendacium ,hominum filij‡ vanitas Tantùm
10 † אך הבל בני־אדם כזב בני איש במאזנים
.pariter vanitate à ipsi :ascendendo
לעלות המה מהבל יחד ׃
facultas † ,euanescatis ne rapina in‡ & ,extorsione in * fidatis Ne
11 † אל־תבטחו בעשק ובגזל אל־תהבלו חיל
,Deus est locutus Semel .cor ponatis ne ,pullulauerit cùm
12 כי־ינוב אל־תשיתו לב ׃ † אחת דבר אלהים
.Deo ‡ fortitudo quia ;audiui hoc bis
שתים־זו שמעתי כי עז לאלהים ׃
viro ‖ reddes tu quia ;misericordia Domine tibi Et
13 † ולך־אדני חסד כי־אתה תשלם לאיש
.suum opus secundum
כמעשהו ׃

‡cogitabitis praua contra vnūquēque? [c] הוה [d] נטה †eritis*& ‖ magnitudine Dei ‡ alter alterū, [e] נשא [f] נדח ‖est quod p̄r stolor. [g] דמם †est fortitudo *ideo ‡declinabo. In ‖est ‡robur *populi, ‡coram illo †nostra, ‡sunt ‖stateras si ascendant: omnes leuiores sunt [h] עלה *calumniæ, ‡rapinæ †substantia si multiplicetur, [i] שות ‡est [k] עזז ‖vnicuique

PSALMVS LXIII. סג

.Iehudah deserto in ipsum existendo in‖ ,Dauid ipsi Cantus
1 † מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה ׃
,mea anima te sitiuit ,te quærā diluculò ,tu‡ meus Deus Deus
2 † אלהים אלי אתה אשחרך צמאה לך נפשי
.aquis* absque anhelante†& ,siccitatis ‡ terra in :mea caro te ad appetiit‖
כמה לך בשרי בארץ־ציה ועיף בלי־מים ׃
·tuā gloriā & ,tuam fortitudinē videndum ad‡ ;te vidi sanctitate in Sic
3 † כן בקדש חזיתך לראות עזך וכבודך ׃
.te celebrabunt* mea labia ;vitis præ† tua misericordia bona‡ Quoniam
4 † כי־טוב חסדך מחיים שפתי ישבחונך ׃
,meas palmas‖ leuabo tuo nomine in :meis vitis‡ in tibi benedicam Sic
5 † כן אברכך בחיי בשמך אשא כפי ׃
labiis & : mea anima saturabitur † pinguedine & ,adipe Sicut
6 † כמו חלב ודשן תשבע נפשי ושפתי
:meis stratis super‖ tui sum recordatus Si .meum os laudabit præconiorum*
7 רננות יהלל־פי ׃ † אם־זכרתיך על־יצועי
.te in‡ meditabor custodiis † in
באשמרות אהגה־בך ׃
.dicam præconia‡ tuarum alarū vmbra in & ;mihi auxilium fuisti Quia
8 † כי־היית עזרתה לי ובצל כנפיך ארנן ׃
.tua dextera suffulcit‖ me in :te post‡ mea anima Adhæsit
9 † דבקה נפשי אחריך בי תמכה ימינך ׃
introibunt : meam animam quærent desolationem ad ipsi Et
10 † והמה לשואה יבקשו נפשי יבאו
pars :gladij manus super eum facient Fundere* .terræ inferiora in
11 בתחתיות הארץ ׃ † יגירהו על־ידי־חרב מנת
laudabitur ,Deo in lætabitur rex Et .erunt vulpium
12 שעלים יהיו ׃ † והמלך ישמח באלהים יתהלל
.mendacium loquentium os obstruetur quia :eo in iurans‡ omnis
כל־הנשבע בו כי יסכר פי דוברי־שקר ׃

‖cùm esset [l] היה [m] עוף ‡es, ‖desiderauit ‡deserti, †sitibunda *aqua. ‡vt videam [n] חזה [o] ראה ‡melior est †quàm vita; *laudabunt [p] חיה [q] נשא ‡vita mea: ‖manus [r] כפף [s] פה †saturatur * laudationū laudat ‖in †vigiliis‡ de ‡laudabo. [t] היה [v] צלל ‡tibi: ‖sustentauit [x] בוא [y] נגר *Occidēt eū gladio: [z] מנה ‡ qui iurat per eum: [a] פה

PSALMVS LXIIII. סד

.Dauid ipsi cantus Victori
1 † למנצח מזמור לדוד ׃
inimici pauore ‖ à :mea loquela ‡ in meam vocem Deus Audi
2 † שמע־אלהים קולי בשיחי מפחד אויב
:malignorum secreto * à me Abscondes .meas vitas custodies †
3 תצר חיי ׃ † תסתירני מסוד מרעים
.iniquitatem operantium tumultu à
מרגשת פעלי און ׃

‡ sermone meo ‖timore [b] שוח [c] נצר †custodi vitā meā. Abscon de *consilio [d] חיה [e] רוע

verbū ſuā ſagittam tetenderūt :ſuā linguā gladium vt acuerunt Qui*

4 אשר שננו כחרב לשונם דרכו חצם דבר

,eū ſagittabūt‖ſubitò :perfectum abſconditis in ſagittandum Ad .amarū

5 מר : לירות במסתרים תם פתאם ירהו

narrabunt* :nequam verbum ſibiipſis Roborabunt .timebunt* non &

6 ולא ייראו : יחזקו־למו דבר רע יספרו

?eos videbit Quis ,dixerunt : laqueos abdendum ad

לטמון מוקשים אמרו מי יראה־למו :

intimū & :perueſtigatū* ſcrutiniū perfecerunt,iniquitates Inueſtigabunt†

7 יחפשו־עולת תמנו חפש מחפש וקרב

:ſubitò ſagitta Deus eos ſagittauit Et .profundum cor & ,viri*

8 ויר[ם] אלהים חץ פתאם איש ולב עמק :

ſemetipſis in eam facient impingere Et .eorum percuſsiones* fuerunt

9 ויכשילהו עלימו היו מכותם :

.eos in videns omnis ſe amouebunt‖ : ſuam linguam

לשונם יתנודדו כל־ראה בם :

: Dei opus annunciauerunt & ,homines omnes timuerunt Et

10 וייראו כל־אדם ויגידו פעל אלהים

ſperabit & ,DOMINO in iuſtus Lætabitur .intellexerunt eius opus &

11 ומעשהו השכילו : ישמח צדיק ביהוה וחסה

.corde recti omnes gloriabuntur‖& :eo in

בו ויתהללו כל־ישרי־לב :

PSALM. LXV. סה

.canticum ,Dauid ipſi cantus Victori

1 למנצח מזמור לדוד שיר :

.votum reddetur tibi & ;Siion in Deus laus ſilentium* Tibi

2 לך דמיה תהלה אלהים בציון ולך ישלם־נדר :

.venient‖ caro omnis te ad vſque ;orationem Audiens*

3 שמע תפלה עדיך כל־בשר יבאו :

tu noſtris præuaricationibus :mihi† præualuerunt iniquitatum Verba‖

4 דברי עונת גברו מני פשעינו אתה

habitabit ,facies* appropinquare & ,eliges Felicitates* .eis propitiaberis

5 תכפרם : אשרי תבחר ותקרב ישכן

.tui templi ſancti ;tuæ domus bono in ſaturabimur ,tua atria †

חצריך נשבעה בטוב ביתך קדש היכלך :

omniū ſpes :noſtræ ſalutis Deus nobis reſpondebis‖ iuſtitia in Terribilia*

6 נוראות בצדק תעננו אלהי ישענו מבטח כל־

.longinquorum* maris† & ,terræ finium

קצוי־ארץ וים רחקים :

.fortitudine in accinctus* :ſua potentia in montes Firmans‖

7 מכין הרים בכחו נאזר בגבורה :

turbam* & ,eorum fluctuum ſonitum ,marium ſonitum Compeſcens*

8 משביח שאון ימים שאון גליהם והמון

auroræ exitus† :tuis ſignis à finium habitatores timuerunt Et .gentium

9 לאמים : וייראו ישבי קצות מאותתיך מוצאי בקר

,ei intuliſti deſiderium & ,*terram Viſitaſti .‖facies laudare veſperæ &

10 וערב תרנין : פקדת הארץ ותשקקה

,corū frumentū parabis‖:aquis* plenus Dei riuus ;eam ditabis* plurimū

רבת תעשרנה פלג אלהים מלא מים תכין דגנם

fac deſcendere ,inebria eius Liras † .eam parabis * ſic quia

11 כי־כן תכינה : תלמיה רוה נחת

.benedices‖eius germini ,eam liquefacies * imbribus in : eius ſulcos *

גדודה ברביבים תמגגנה צמחה תברך :

.pinguedinem ſtillabunt tuæ orbitæ† & :tuo bono annum Coronaſti

12 עטרת שנת טובתך ומעגליך ירעפון דשן :

.ſe accingent* colles exultatione & : deſerti paſcua Stillabunt‖

13 ירעפו נאות מדבר וגיל גבעות תחגרנה :

,clamabūt :fruměto ſe operuerūt valles & ,pecore campi* ſe Induerunt

14 לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו־בר יתרועעו

.canent etiam

אף־ישירו :

PSALMVS LXVI. סו

.terra omnis Deo Iubilate .cantus canticum Victori

1 למנצח שיר מזמור הריעו לאלהים כל־הארץ :

.eius laudem ,gloriam ponite :eius nominis gloriam Cantate

2 זמרו כבוד־שמו שימו כבוד תהלתו :

multitudine in ,tuis operibus terribilis * Quàm : Deo Dicite

3 אמרו לאלהים מה־נורא מעשיך ברב

.tui inimici te in mentientur* tuæ fortitudinis

עזך יכחשו־לך איביך :

,tuo nomini canent :tibi canent & ,tibi ſe incuruabunt terra Omnis*

4 כל־הארץ ישתחוו לך ויזמרו־לך יזמרו שמך

.Selah

סלה :

*Quia
f חצץ
Vt ſagittis impetant
‖ſagittauerūt
g ירה h חמם
* timuerunt, Roborauerunt
*narrauerunt vt abſcondāt
i יקש k עול
†Sunt ſcrutati
*ſcrutatum
*vniuſcuiuſque, *plagæ
l היה m נכה
‖elongabunt ſe omnes videntes
‖laudabunt
a שור
*ſilet
b הלל c פלל
*Tu audis
‖veniet.
d בוא e עוה
‖Rebus iniquis quæ
*nobis;&
* Beatus quē elegiſti,
*feciſti,
†in atriis tuis
*In terribilibus
‖exaudies
nos† inſularū
f ירא g ענה
*diſtantium.
‖Qui firmat
*qui eſt
h כון i גלל
*Qui compeſcit
*multitudinem
k המה l יצא
†ſtellas matutinas & veſpertinas ‖te.
*pluuia,poſtquā deſiderare feciſti eā,
m שוק
*locupletaſti
*eſt ‖paraſti
n רבב o כון
*diſpoſuiſti
†Sulcos
*in lineas
*liquefac
‖benedic.
†cæli tui ſtillauerunt
p מוג q שנה
‖Stillauerunt in campeſtribus
*accinxerunt
r נאה s גול
* paſcua pecudibus,
t שור
v רוע x שום
y הלל z ירא
* terribilia ſunt opa tua propter multitudinem
*negabunt
a עזז b שחה
*Omnes terræ habitatores

filios ſuper opere terribilis ‖ :Dei opera videte & ,Ite*

לכו וראו מפעלות אלהים נורא עלילה על־בני 5

transierunt flumine in * :aridam in mare Conuertit .hominum

אדם : הפך ים ליבשה בנהר יעברו 6

.ipſo in lætabimur * ibi :pede in

ברגל שם נשמחה בו :

:ſpeculabuntur† gentes in eius oculi ,ſeculo† ſua fortitudine in Dominans‖

משל בגבורתו עולם עיניו בגוים תצפינה 7

.Selah ,ſeipſos eleuent ne rebelles

הסוררים אל־ירומו למו סלה :

vocem facite audire & : noſtro Domino populi Benedicite

ברכו עמים אלהינו והשמיעו קול 8

dedit ‖ non & :vitam in noſtram animam Ponens * .eius laudis

תהלתו : השם נפשנו בחיים ולא־נתן 9

nos excoxiſti * :Deus nos probaſti Quoniam .noſtrum pedē nutandum ad

למוט רגלנו : כי־בחנתנו אלהים צרפתנו 10

poſuiſti : rete in nos Introduxiſti .argentum excoquere ſecundum*

כצרף־כסף : הבאתנו במצודה שמת 11

.noſtris lumbis in coarctationem†

מועקה במתנינו :

,ignem in ſumus ingreſsi ;noſtrum caput in† hominem feciſti Equitare

הרכבת אנוש לראשנו באנו־באש 12

.irriguam * ad nos eduxiſti & :aquas in &

ובמים ותוציאנו לרויה :

.mea vota tibi reddam :aſcenſionibus‖ in tuam domum Ingrediar

אבוא ביתך בעולות אשלם לך נדרי : 13

.mihi anguſtia in* meū os eſt locutū & :mea labia aperuerunt Quæ

אשר־פצו שפתי ודבר־פי בצר־לי : 14

ſuffitu cum tibi aſcendere faciam * medullatorum Aſcenſiones †

עלות מיחים אעלה־לך עם־קטרת 15

.Selah ,hircis cum bouem * faciam : arietum

אילים אעשה בקר עם־עתודים סלה :

fecit quæ ,Deum timentes omnes narrabo & ,audite ,Ite ‖

לכו־שמעו ואספרה כל־יראי אלהים אשר עשה 16

ſub eſt exaltatus* & :clamaui meo ore ipſum Ad .meæ animæ

לנפשי : אליו פי־קראתי ורומם תחת 17

exaudiet non ,meo corde in vidi ſi Iniquitatem .mea lingua

לשוני : און אם־ראיתי בלבי לא ישמע 18

.meæ orationis voce in‖ attendit :Deus exaudiuit Verè .Dominus

אדני : אכן שמע אלהים הקשיב בקול תפלתי : 19

,meam orationem remouit non qui ,Deus Benedictus

ברוך אלהים אשר לא־הסיר תפלתי 20

.me à ſuam miſericordiam &

וחסדו מאתי :

PSALM. LXVII. סז

.cantici cantus Neghinoth in Victori

למנצח בנגינת מזמור שיר : 1

,nobiſcū ſuas facies illuminet:nobis benedicat & ,noſtri miſereatur Deus

אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו 2

gentibus omnibus in :tuam viam terra in ſciendum Ad * .Selah

סלה : לדעת בארץ דרכך בכל־גוים 3

tibi confiteantur :Deus populi tibi Confiteantur .tuā ſalutem

ישועתך : יודוך עמים אלהים יודוך 4

iudicabis quoniam ,gentes ouent † & ,Lætentur .ipſi omnes populi

עמים כלם : ישמחו וירננו לאמים כי־תשפט 5

.Selah ,eas duces terram in gentes & : æquitate ‖ populos

עמים מישר ולאמים בארץ תנחם סלה :

.ipſi omnes populi tibi confiteantur : Deus populi tibi Confiteantur

יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם : 6

.noſter Deus ,Deus nobis benedicat :ſuum germen‖ dedit Terra

ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו : 7

.terræ fines omnes eum metuant & :Deus nobis Benedicat

יברכנו אלהים וייראו אותו כל־אפסי־ארץ : 8

PSALM. LXVIII. סח

. cantici cantus Dauid ipſi Victori

למנצח לדוד מזמור שיר : 1

cū habentes odio‖fugiant & :eius inimici diſpergantur * ,Deus Exurgat

יקום אלהים יפוצו אויביו וינוסו משנאיו 2

.eius faciebus* à

מפניו :

peribunt†;ignis faciebus à ceram liquefieri vt ;*propelles ,fumum propelli Vt‖

כהנדף עשן תנדף כהמס דונג מפני־אש יאבדו 3

.Dei faciebus* à impij

רשעים מפני אלהים :

*Venite,
‖terribile opus
c ילך d ראה
*per flumen
lætati ſum
‖Qui dominatur
*in ſeculum,
† ſpeculātur:
ירומו
ק
*Qui poſuit
‖permiſit vt declinaret pes noſter.
e הלל f שום
*conflaſti
*ſicut conflatur
†anguſtiam
†ſuper
*terram
g יצא
‖holocauſtis:
*dum eſſet!
h פצה i צור
*Holocauſta agnorum
*offeram
k מוח l ילך
*boues
‖Venite,
*exaltabitur
m ראה
‖voci
n פלל
o סור
lucere faciat vultum ſuū
p חנן q ידע
* Vt ſciamus
r ידה
†clament
s רנן
‖in
‖fructum
t שור
*& ‖qui odio habuerunt
*facie
‖Sicut propellitur fumus,
*eos, ſicut liqueſcit cera à facie †ſic
v מסס
*facie

gaudebunt & ,Dei facies ad exultabunt ,lætabuntur iusti Et
4 וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ יַעַלְצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וְיָשִׂישׂוּ
equitantem exaltate ,eius nomini canite ,Deo Cantate .lætitia in
5 בְשִׂמְחָה׃ שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב
.eius facies ad exultate & ,eius nomen Iah in ,cælis supremis in
בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו׃
habitaculo in Deus : viduarum iudex & ,pupillorum Pater
6 אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים בִּמְעוֹן
,domo in vnicos habitare faciens Deus .suæ sanctitatis
7 קָדְשׁוֹ׃ אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בַּיְתָה
habitauerunt rebelles veruntamen : compedibus in vinctos educens
מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת אַךְ סוֹרְרִים שָׁכְנוּ
te incedere in : tui populi facies ad te egrediendo in ,Deus .siccum
8 צְחִיחָה׃ אֱלֹהִים בְּצֵאתְךָ לִפְנֵי עַמֶּךָ בְּצַעְדְּךָ
distillauerunt cæli etiam ,tremuit Terra .Selah ,solitudine in
9 בִישִׁימוֹן סֶלָה׃ אֶרֶץ רָעָשָׁה אַף שָׁמַיִם נָטְפוּ
.Israel Dei ,Dei faciebus à ;Sinai hic Dei faciebus à
מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינַי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
,tuam hæreditatem ;Deus fecisti eleuare munificentiarum Pluuiam
10 גֶּשֶׁם נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלָתְךָ
.eam confirmasti tu ,confectam labore &
וְנִלְאָה אַתָּה כוֹנַנְתָּהּ׃
pauperi tua bonitate in parabis :ea in habitauerunt tua Societas
11 חַיָּתְךָ יָשְׁבוּ בָהּ תָּכִין בְּטוֹבָתְךָ לֶעָנִי
exercitus annunciatricum sermonem dabit Dominus .Deus
12 אֱלֹהִים׃ אֲדֹנָי יִתֶּן אֹמֶר הַמְבַשְּׂרוֹת צָבָא
habitatio & : fugiebant ,fugiebant exercituum Reges .multus
13 רָב׃ מַלְכֵי צְבָאוֹת יִדֹּדוּן יִדֹּדוּן וּנְוַת
.spolium diuidebat domus
בֵּית תְּחַלֵּק שָׁלָל׃
:argento in tecta columbæ pennæ ,tripodes inter accubueritis Si
14 אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפַתַּיִם כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף
reges Saddai dissipando In .auro flauo in eius alæ &
15 וְאֶבְרוֹתֶיהָ בִּירַקְרַק חָרוּץ׃ בְּפָרֵשׂ שַׁדַּי מְלָכִים
:Basan mons Dei Mons .Salmon in nix vt albescebas ,ea in
16 בָּהּ תַּשְׁלֵג בְּצַלְמוֹן׃ הַר אֱלֹהִים הַר בָּשָׁן
.Basan mons gibbosorum mons
הַר גַּבְנֻנִּים הַר בָּשָׁן׃
Deus desiderauit mõtem ,gibbosi montes despicitis quid Vt
17 לָמָּה תְּרַצְּדוּן הָרִים גַּבְנֻנִּים הָהָר חָמַד אֱלֹהִים
.æternum in inhabitabit DOMINVS etiam eum inhabitare
לְשִׁבְתּוֹ אַף יְהוָה יִשְׁכֹּן לָנֶצַח׃
,eis in Dominus : duplicata millia myriades duæ Dei Currus
18 רֶכֶב אֱלֹהִים רִבֹּתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן אֲדֹנָי בָם
captiuam duxisti ,altitudinem in Ascendisti .sanctitate in Sinai
19 סִינַי בַּקֹּדֶשׁ׃ עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶּׁבִי
inhabitandum ad ,rebelles etiam & ;homine in dona accepisti ,captiuitatẽ
לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם וְאַף סוֹרְרִים לִשְׁכֹּן
nobis onus in imponet ,die die Dominus Benedictus .Deum Iah
20 יָהּ אֱלֹהִים׃ בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ
,salutes ad Deus nobis Deus .Selah ,nostram salutem Deus
21 הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה׃ הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת
.exitus mortem ad Adonai DOMINO &
וְלֵיהוִה אֲדֹנָי לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת׃
verticem ,suorum inimicorum caput transfiget Deus Veruntamen
22 אַךְ אֱלֹהִים יִמְחַץ רֹאשׁ אֹיְבָיו קָדְקֹד
Basan ex ,Dominus Dixit .suis delictis in ambulantis ;crinis
23 שֵׂעָר מִתְהַלֵּךְ בַּאֲשָׁמָיו׃ אָמַר אֲדֹנָי מִבָּשָׁן
.maris profundis de redire faciam :faciam redire
אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת יָם׃
tuorum canum lingua ,sanguine in tuum pedem figas Vt
24 לְמַעַן תִּמְחַץ רַגְלְךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבֶיךָ
itinera ;Deus tua itinera Viderunt .ipso ex inimicis ex
25 מֵאֹיְבִים מִנֵּהוּ׃ רָאוּ הֲלִיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הֲלִיכוֹת
cantores Præuenerunt .sanctitate in mei regis ,mei Dei
26 אֵלִי מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ׃ קִדְּמוּ שָׁרִים
.tympanizantium puellarum medio in ;modulatores post
אַחַר נֹגְנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת׃
.Israel vena ex Domino ;Deo benedicite ecclesiis In
27 בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל׃
:eorum lapis ,Iehudah principes ,eis dominãs pusillus Biniamin Ibi
28 שָׁם בִּנְיָמִן צָעִיר רֹדֵם שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם
.Naphthali principes ,Zebulun principes
שָׂרֵי זְבֻלוּן שָׂרֵי נַפְתָּלִי׃
hoc Deus fortifica ,tuæ fortitudini tuus Deus Præcepit
29 צִוָּה אֱלֹהֶיךָ עֻזֶּךָ עוּזָּה אֱלֹהִים זוּ

*coram Deo, *שׁוּשׂ *cum qui ascendit super cælos, *nomine *שִׁיר סֹלּוּ *coram eo. *est *רוֹן *יָשַׁב *facit *in sicco. *cum egrederis corã populo tuo: cum incederes per desertum, *יָצָא *נוּף *facie *tremuit *qui est Deus *voluntariã *propter illi laborauit, *Cõgregatio *locu parare fecisti propter bonitatẽ tuam. *חַיָּה *עָנָה *earum quæ annunciant *magnus erat. *familia *רֹבַע *נָוָה *spolia. *dormieritis *teritis sicut *quæ tecta *est *Cũm dissiparet Omnipotens *ningere faciebat *est *excelsus *saltatis *excelsis *quem *seculum. *יָשַׁב *viginti millia, *angelorum: *cum *שֵׁנָה *עָלָה *שָׁבָה *hominibus: *vt inhabitarẽt Dominu *quotidie, afferet *est *יֵשַׁע *Deo *sunt *שׁוּב *Vt rubescat pes tuus *ipsis. *רָאָה *שִׁיר *psallentes; *qui estis *paruulus *duces *רָגַם *& *quod

PSALM. LXIX.

offerent tibi Ierusalaim super tuo templo A .nobis es operatus
30 פָּעַלְתָּ לָּנוּ׃ מֵהֵיכָלֶךָ עַל יְרוּשָׁלָם לְךָ יוֹבִילוּ
robustorum congregationem ,cannæ feram Increpa .munus reges
31 מְלָכִים שָׁי׃ גְּעַר חַיַּת קָנֶה עֲדַת אַבִּירִים
,populos dispersit :argenti fragmentis in se gloriantem populorum vitulis in
בְּעֶגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרַצֵּי כָסֶף בִּזַּר עַמִּים
.volent conflictus
קְרָבוֹת יֶחְפָּצוּ׃
faciet currere Aethiopia :Aegypto ex principes magni Venient
32 יֶאֱתָיוּ חַשְׁמַנִּים מִנִּי מִצְרָיִם כּוּשׁ תָּרִיץ
:Deo cantate terræ Regna .Deo suas manus
33 יָדָיו לֵאלֹהִים׃ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים
:quondam cælorum cælis in Equitanti .Selah ,Domino cantate
34 זַמְּרוּ אֲדֹנָי סֶלָה׃ לָרֹכֵב בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם
.fortitudinis vocem sua voce in dabit En
הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז׃
:eius celsitudo Israel super ,Deo fortitudinem Date
35 תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ
.ætheribus in eius fortitudo &
וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים׃
dans ipse Israel Deus :tuis sanctuariis à Deus Terribilis
36 נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן
.Deus benedictus :populo robora & ,fortitudinem
עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים׃

*In *in munera. Disperde cõgregationem calami, *taurorum cum *חַיָּה *רָצַץ *cum incisionibus argenteis: *qui bella volunt *רוּץ *ab Oriente: *quondam *נָתַן *עֹז *magnificentia *גֵּאָה *cælis. *in suis: *dat

PSALM. LXIX. סט

.Dauid ipsi Sosannim super Victori
1 לַמְנַצֵּחַ עַל שׁוֹשַׁנִּים לְדָוִד׃
,animam ad vsque aquæ intrauerunt quoniam ;Deus me Serua
2 הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים כִּי בָאוּ מַיִם עַד נָפֶשׁ׃
profunda in veni :status non & ,profundi cœno in sum Demersus
3 טָבַעְתִּי בִּיוֵן מְצוּלָה וְאֵין מָעֳמָד בָּאתִי בְמַעֲמַקֵּי
.me inundauit alueus & ,aquarum
מַיִם וְשִׁבֹּלֶת שְׁטָפָתְנִי׃
defecerunt ,meum guttur est adustum ,me clamando in Laboraui
4 יָגַעְתִּי בְקָרְאִי נִחַר גְּרוֹנִי כָּלוּ
,mei capitis capillis præ sunt Plures .meo Deo in sperans mei oculi
5 עֵינַי מְיַחֵל לֵאלֹהָי׃ רַבּוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי
:falsò mei inimici me contrerentes sunt roborati :gratis me habentes odio
שֹׂנְאַי חִנָּם עָצְמוּ מַצְמִיתַי אֹיְבַי שֶׁקֶר
nosti tu Deus .reddam tunc ,rapui non quæ
6 אֲשֶׁר לֹא גָזַלְתִּי אָז אָשִׁיב׃ אֱלֹהִים אַתָּה יָדַעְתָּ
.sunt celata non te à mea delicta & ;meam stultitiam
לְאִוַּלְתִּי וְאַשְׁמוֹתַי מִמְּךָ לֹא נִכְחָדוּ׃
DOMINE ,Domine te expectantes me in afficiantur pudore Ne
7 אַל יֵבֹשׁוּ בִי קֹוֶיךָ אֲדֹנָי יְהוִה
.Israel Deus ,te quærentes me in erubescant ne exercituum
צְבָאוֹת אַל יִכָּלְמוּ בִי מְבַקְשֶׁיךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
meas facies confusio operuit :opprobrium sustinui te super Quoniam
8 כִּי עָלֶיךָ נָשָׂאתִי חֶרְפָּה כִּסְּתָה כְלִמָּה פָנָי׃
.meæ matris filiis extraneus & ;meis fratribus fui Alienus
9 מוּזָר הָיִיתִי לְאֶחָי וְנָכְרִי לִבְנֵי אִמִּי׃
tibi exprobrantium probra & ;me comedit tuæ domus zelus Quoniam
10 כִּי קִנְאַת בֵּיתְךָ אֲכָלָתְנִי וְחֶרְפּוֹת חוֹרְפֶיךָ
.me super ceciderunt
נָפְלוּ עָלָי׃
.mihi opprobria in fuit & ;mea anima ieiunio in fleui Et
11 וָאֶבְכֶּה בַצּוֹם נַפְשִׁי וַתְּהִי לַחֲרָפוֹת לִי׃
.parabolam in eis fui & ;saccum meum vestimentum dedi Et
12 וָאֶתְּנָה לְבוּשִׁי שָׂק וָאֱהִי לָהֶם לְמָשָׁל׃
.sechar bibentium moduli & ;portæ sedentes me in Eloquentur
13 יָשִׂיחוּ בִי יֹשְׁבֵי שָׁעַר וּנְגִינוֹת שׁוֹתֵי שֵׁכָר׃
beneplaciti tempus :DOMINE te ad mea oratione ego Et
14 וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְהוָה עֵת רָצוֹן
.tuæ salutis veritate in ,me exaudi ;tuæ misericordiæ multitudine in Deus
אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃
,me habentibus odio ab eripiar :infigar non & ,luto è me Eripe
15 הַצִּילֵנִי מִטִּיט וְאַל אֶטְבָּעָה אִנָּצְלָה מִשֹּׂנְאַי
.aquarum profundis è &
וּמִמַּעֲמַקֵּי מָיִם׃
:profundum me absorbeat nec ,aquarum aluem me inundet Ne
16 אַל תִּשְׁטְפֵנִי שִׁבֹּלֶת מַיִם וְאַל תִּבְלָעֵנִי מְצוּלָה
.suum os puteus me super obturet neque
וְאַל תֶּאְטַר עָלַי בְּאֵר פִּיהָ׃

*lilijs *יָשַׁע *בּוֹא *limo *est *flumen operuit *Siccatum *כָּלָה *spero *quàm capilli *רָבַב *qui odio habent *qui disperdunt *gratis: *חָנַן *צָמַת *reddidi. *שׁוּב *abscondita *propter me qui expectãt *קָוָה *propter *qui quærũt *propter faciẽ meã. *כָּסָה *זוּר *eorum qui probris afficiunt te, *afflixi animam meam; *הָיָה *posui *שַׂק *Locuti sunt contra *in cantationes factus sum bibentibus *שָׁתָה *פָּלַל *cõuerti me *est *רָצָה *אָמַן *propter multitudinem *propter veritatem *ne *נָצַל *operiat *fluuius *claudat *פֶּה

:tua misericordia ‡ bona quoniam ,DOMINE me Exaudi ‡ est
17 †עֲנֵנִי יְהוָה כִּי־טוֹב חַסְדֶּךָ עָנָה
ne Et .me ad respice tuarum miserationū multitudinem secundum
18 כְּרֹב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלָי׃ †וְאַל־ רָבַב
,festina ,mihi † angustia quoniam :tuo seruo à tuas facies ‡ abscondas ‡ faciem tuā † est
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעַבְדֶּךָ כִּי־צַר־לִי מַהֵר צוּר
propter :eam redime ,meam animam ad Appropinqua .me exaudi animę meæ,
19 עֲנֵנִי׃ †קָרְבָה אֶל־נַפְשִׁי גְאָלָהּ לְמַעַן
,meum probrum nosti Tu .me redime meos inimicos
20 אֹיְבַי פְּדֵנִי׃ †אַתָּה יָדַעְתָּ חֶרְפָּתִי פָּדָה
.mei hostes omnes * te coram :meam ignominiam & ,meum pudorem & * sunt
וּבָשְׁתִּי וּכְלִמָּתִי נֶגְדְּךָ כָּל־צוֹרְרָי׃ בּוֹשׁ
,condolendum ad ‡ expectaui & ,fui anxius † & ,meū cor contriuit Probrum † dolui ‡ qui condoleret, ‡ fuit
21 †חֶרְפָּה שָׁבְרָה לִבִּי וָאָנוּשָׁה וָאֲקַוֶּה לָנוּד
meam escam in dederunt Et .inueni non & ,consolantes & : ‡ non &
22 וָאַיִן וְלַמְנַחֲמִים וְלֹא מָצָאתִי׃ †וַיִּתְּנוּ בְּבָרוּתִי
eorum mensa Erit .acetum mihi propinauerunt mea siti in & :fel
23 רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי חֹמֶץ׃ †יְהִי־שֻׁלְחָנָם הָיָה
Obscurabuntur .offendiculum in , paces ad & :laqueum in suas facies ad coram eis laqueus: & retributiones
24 לִפְנֵיהֶם לְפָח וְלִשְׁלוֹמִים לְמוֹקֵשׁ׃ †תֶּחְשַׁכְנָה פּוּחַ יָקַשׁ
.facies nutare semper eorum lumbos & :videndo à * eorum oculi * ne videant
עֵינֵיהֶם מֵרְאוֹת וּמָתְנֵיהֶם תָּמִיד הַמְעַד׃ רָאָה
.eos comprehendat tui nasi ‖ furor & : tuam iram eos super Effunde ‖ iræ tuæ
25 †שְׁפָךְ־עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם׃ חָרָה נָשַׂג
.habitans ‡ sit ne eorum tentoriis † in :desolatum eorū palatium Sit † tabernaculis ‡ qui habitet.
26 †תְּהִי־טִירָתָם נְשַׁמָּה בְּאָהֳלֵיהֶם אַל־יְהִי יֹשֵׁב׃
dolorem ad ‖ & :sunt persecuti ,percussisti quem tu ‡ Quoniam ‡ eum ‖ super
27 †כִּי־אַתָּה אֲשֶׁר־הִכִּיתָ רָדָפוּ וְאֶל־מַכְאוֹב נָכָה
: eorū iniquitatem super iniquitatem Da .narrabunt tuorū vulneratorum punitionem iniquitatis
28 חֲלָלֶיךָ יְסַפֵּרוּ׃ †תְּנָה־עָוֺן עַל־עֲוֺנָם עָוָה
:viuentium libro è Deleantur .tuam iustitiam in ingrediantur non &
29 וְאַל־יָבֹאוּ בְּצִדְקָתֶךָ׃ †יִמָּחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים מָחָה
:dolens & ,afflictus ‡ ego Et .scribantur non iustis cum & ‡ sum pauper, † cum
30 וְעִם צַדִּיקִים אַל־יִכָּתֵבוּ׃ †וַאֲנִי עָנִי וְכוֹאֵב
:cantico in † Dei nomen Laudabo .me eleuabit Deus tua salus
31 יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹהִים תְּשַׂגְּבֵנִי׃ †אֲהַלְלָה שֵׁם־אֱלֹהִים בְּשִׁיר
,DOMINO erit melior ‡ Et .confessione in eum magnificabo & ‡ pulchrior
32 וַאֲגַדְּלֶנּוּ בְתוֹדָה׃ †וְתִיטַב לַיהוָה יָדָה יָטַב
,humiles Viderunt .vngulificans *, cornificans vitulus ‖ ,bos quàm ‖ quàm * &
33 מִשּׁוֹר פָּר מַקְרִן מַפְרִיס׃ †רָאוּ עֲנָוִים רָאָה
Quoniam .vestrum cor viuet & , Deum quærentes ‡ ;gaudebunt * * & ‡ &
34 יִשְׂמָחוּ דֹּרְשֵׁי אֱלֹהִים וִיחִי לְבַבְכֶם׃ †כִּי־ חָיָה
.despexit non suos vinctos & ;DOMINUS egenos ad audiens ‡ ‡ audit pauperes,
שֹׁמֵעַ אֶל־אֶבְיוֹנִים יְהוָה וְאֶת־אֲסִירָיו לֹא בָזָה׃ אָבָה
.eis in repens omne & ,maria : terra & , cæli eum Laudent
35 †יְהַלְלוּהוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ יַמִּים וְכָל־רֹמֵשׂ בָּם׃
:Iehudah ciuitates ædificabit & , Siion seruabit Deus Quoniam
36 †כִּי אֱלֹהִים יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וְיִבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה יָשַׁע
eius seruorum semen Et .eam accipiēt hæreditate & ,ibi habitabunt &
37 וְיָשְׁבוּ שָׁם וִירֵשׁוּהָ׃ †וְזֶרַע עֲבָדָיו
.ea in habitabunt eius nomen diligentes & :eam hæreditabunt † † hæreditate accipient
יִנְחָלוּהָ וְאֹהֲבֵי שְׁמוֹ יִשְׁכְּנוּ־בָהּ׃

PSALMUS LXX. ע

.recordandum ad Dauid ipsi Victori
1 †לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד לְהַזְכִּיר׃
.festina mei auxilium ad DOMINE :me liberandum ad Deus vt eruas
2 †אֱלֹהִים לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃ נָצַל
Conuertantur.meam animam quærentes erubescant & afficientur Pudore
3 †יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ בּוֹשׁ סוּג
super ‡ Conuertantur .meum malum volentes:erubescant & ,retrorsum ‡ pro
4 אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ חֲפֵצֵי רָעָתִי׃ †יָשׁוּבוּ עַל־ רוּעַ
lætentur & ,Gaudeant .euge , euge dicentes ‡ ,sui pudoris mercede ‡ qui dicunt
5 עֵקֶב בָּשְׁתָּם הָאֹמְרִים הֶאָח הֶאָח׃ †יָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ שׂוּשׂ
diligentes *,Deus magnificetur :semper dicent & ,te quęrentes omnes te in * qui diligūt
בְּךָ כָּל־מְבַקְשֶׁיךָ וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל אֱלֹהִים אֹהֲבֵי
,mihi † festina Deus , indigus & ,afflictus ‡ ego Et .tuam salutem ‡ egenus , & pauper sum, † propter me,
6 יְשׁוּעָתֶךָ׃ †וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים חוּשָׁה־לִּי עָנָה
.tardaueris ne DOMINE :tu ‡ meus erutor & ,meum auxilium ‡ es:
עֶזְרִי וּמְפַלְטִי אַתָּה יְהוָה אַל־תְּאַחַר׃

PSALM. LXXI. עא

.seculum in afficiar pudore ne : speraui DOMINE te In חָסָה
1 †בְּךָ־יְהוָה חָסִיתִי אַל־אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם׃ Propter iustitiā tuam eripe ‖ erue
.me serua & ,tuā aurē me ad inclina :me erues ‖ & ,me eripies tua iustitia In
2 †בְּצִדְקָתְךָ תַּצִּילֵנִי וּתְפַלְּטֵנִי הַטֵּה־אֵלַי אָזְנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי׃ נָצַל

: me seruare precepisti ,iugiter ingrediendū ad habitaculi petram in mihi Esto robustū habitaculum , vt ingrediar
3 †הֱיֵה לִי לְצוּר מָעוֹן לָבוֹא תָּמִיד צִוִּיתָ לְהוֹשִׁיעֵנִי צָוָה
manu è me erue mi Deus .tu † mea munitio & ,mea petra quia † es
4 כִּי־סַלְעִי וּמְצוּדָתִי אָתָּה׃ †אֱלֹהַי פַּלְּטֵנִי מִיַּד ‖ manu * opprimentis.
:mea expectatio tu Quoniam .violenti ‡ & ,peruertentis vola ‖ è :impij
5 רָשָׁע מִכַּף מְעַוֵּל וְחוֹמֵץ׃ †כִּי־אַתָּה תִקְוָתִי קָוָה
sum innixus te Super .meis pueritiis * ab mea fiducia DOMINUS ‡ ,domine ‡ Deus * adolescētia mea.
6 אֲדֹנָי יְהוִה מִבְטַחִי מִנְּעוּרָי׃ †עָלֶיךָ נִסְמַכְתִּי Tibi
.semper mea laus te in :meus eductor tu meæ matris visceribus à ventre de ‖ ‖ ab vtero, de ventre
מִבֶּטֶן מִמְּעֵי אִמִּי אַתָּה גוֹזִי בְּךָ תְהִלָּתִי תָמִיד׃
.fortis mea spes tu & : multis fui portentum Tanquam
7 †כְּמוֹפֵת הָיִיתִי לְרַבִּים וְאַתָּה מַחֲסִי־עֹז׃ הָיָה עָזַז
.tua gloria die tota :tua laude meum os Repleatur
8 †יִמָּלֵא פִי תְּהִלָּתֶךָ כָּל־הַיּוֹם תִּפְאַרְתֶּךָ׃ הָלַל
,meā fortitudinem deficere secundum † :senectutis tēpore in me proiicias Ne † cū defecerit fortitudo mea,
9 †אַל־תַּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחִי כָּלָה
custodientes & :mihi ‡ mei inimici dixerunt ‡ Quia .me derelinquas ne ‡ locuti sunt aduersum me
10 אַל־תַּעַזְבֵנִי׃ †כִּי־אָמְרוּ אוֹיְבַי לִי וְשֹׁמְרֵי
:eum dereliquit Deus :Dicendo .pariter sunt consiliati meā animam
11 נַפְשִׁי נוֹעֲצוּ יַחְדָּו׃ †לֵאמֹר אֱלֹהִים עֲזָבוֹ יָעַץ
.eruens ‡ non quia ,eum comprehendite & ,persequimini ‡ est qui eruat.
רִדְפוּ וְתִפְשׂוּהוּ כִּי־אֵין מַצִּיל׃ נָצַל
.festina meū auxilium ad mi Deus :me à elongeris ne Deus
12 †אֱלֹהִים אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהַי לְעֶזְרָתִי חִישָׁה׃ חושה ק
,probro operiantur ,meæ animæ aduersarij deficiant ,afficiantur Pudore
13 †יֵבֹשׁוּ יִכְלוּ שֹׂטְנֵי נַפְשִׁי יַעֲטוּ חֶרְפָּה בּוֹשׁ עָטָה
,expectabo semper ego Et .meum malum quærentes ;pudore &
14 וּכְלִמָּה מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃ †וַאֲנִי תָּמִיד אֲיַחֵל רוּעַ
narrabit meum Os .tuam laudem omnem super adiiciam &
15 וְהוֹסַפְתִּי עַל־כָּל־תְּהִלָּתֶךָ׃ †פִּי יְסַפֵּר הָלַל פֶּה
.numeros cognoui non quoniā :tuam salutem die tota,tuā iustitiam
צִדְקָתֶךָ כָּל־הַיּוֹם תְּשׁוּעָתֶךָ כִּי לֹא יָדַעְתִּי סְפֹרוֹת׃ יָשַׁע
tuæ iustitiæ recordabor :DOMINI † domini fortitudines in Introibo † Dei:&
16 †אָבוֹא בִּגְבֻרוֹת אֲדֹנָי יְהוִה אַזְכִּיר צִדְקָתְךָ
annunciabo hactenus & :meis pueritiis à me docuisti Deus . solius ab adolescentia mea:
17 לְבַדֶּךָ׃ †אֱלֹהִים לִמַּדְתַּנִי מִנְּעוּרָי וְעַד־הֵנָּה אַגִּיד נָגַד
Deus ‡ : caniciem & ,senium ad vsque etiam Et .tua mirabilia ‡ tu
18 נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ †וְגַם עַד־זִקְנָה וְשֵׂיבָה אֱלֹהִים
omni:generationi tuum brachium annūciem donec ,me derelinquas ne
אַל־תַּעַזְבֵנִי עַד־אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר לְכָל־
in vsque Deus tua iustitia Et .tuam fortitudinem est venturus * * qui
19 יָבוֹא גְּבוּרָתֶךָ׃ †וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד־
?tu sicut quis Deus :magna ‡ fecisti quæ , excelsum ‡ sunt
מָרוֹם אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ גְדֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ׃ עָשָׂה
reuerteris * , malas & , multas angustias mihi ostendisti Qui * conuersus
20 †אֲשֶׁר הִרְאִיתַנוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת תָּשׁוּב רָאָה ני ק
.me facies ‡ ascendere reuerteris ‡ terræ voraginibus ex & : me viuificabis ‖ ‖ viuificabas ‡ conuersus ‡ faciebas
תְּחַיֵּינוּ וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנוּ׃ ני עָלָה ק
.me consolaberis circuibis * & :meam magnitudinem Multiplicabis † † Multiplicabas * conuersus consolabaris
21 †תֶּרֶב גְּדֻלָּתִי וְתִסֹּב תְּנַחֲמֵנִי׃
tuam veritatem , Nebel instrumento in tibi confitebor ego Etiam
22 †גַּם־אֲנִי אוֹדְךָ בִכְלִי־נֶבֶל אֲמִתְּךָ
Prædicabunt ‡ . Israel sancte :cithara in tibi cantabo mi Deus סָבַב
23 אֱלֹהָי אֲזַמְּרָה לְךָ בְכִנּוֹר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ †תְּרַנֵּנָּה ‡ Laudabunt
.redemisti quam mea anima & :tibi cantauero cūm ,mea labia פָּדָה
שְׂפָתַי כִּי אֲזַמְּרָה־לָּךְ וְנַפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתָ׃
quia : tuam iustitiam loquetur die tota mea lingua Insuper
24 †גַּם־לְשׁוֹנִי כָּל־הַיּוֹם תֶּהְגֶּה צִדְקָתֶךָ כִּי־
.meum malum quærentes erubuerunt quia ,sunt affecti pudore
בֹשׁוּ כִּי־חָפְרוּ מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃

PSALM. LXXII. עב

tuam iustitiam & : da regi tua iudicia Deus .Selomoh Ipsi נָתַן pauperes
1 †לִשְׁלֹמֹה אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצִדְקָתְךָ דִּין
tuos afflictos & :iustitia in tuū populum Iudicabit .regis filio ‡ iustitiam.
2 לְבֶן־מֶלֶךְ׃ †יָדִין עַמְּךָ בְצֶדֶק וַעֲנִיֶּיךָ נָשָׂא
.iustitia in ‡ colles & : populo pacem montes Deferent .iudicio in † pauperes ‖ pauperis: cōfringet calūniatorem.
3 בְמִשְׁפָּט׃ †יִשְׂאוּ הָרִים שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת בִּצְדָקָה׃
.oppressorem contundet & : egeni ‖ filios seruabit ,populi afflictos † Iudicabit
4 †יִשְׁפֹּט עֲנִיֵּי־עָם יוֹשִׁיעַ לִבְנֵי אֶבְיוֹן וִידַכֵּא עוֹשֵׁק׃ עָנָה יָשַׁע
.generationum generatio ,lunæ facies ad ‡ & : sole cum te Timebunt ‡ dum fuerit luna in generatione
5 †יִירָאוּךָ עִם־שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי יָרֵחַ דּוֹר דּוֹרִים׃
.terræ stillicidium * imbres sicut ,vellus super pluuia sicut Descendet * stillantes super terram.
6 †יֵרֵד כְּמָטָר עַל־גֵּז כִּרְבִיבִים זַרְזִיף אָרֶץ׃

† tuorum filiorum generatio ecce :hoc ſicut narrabo ,dicebam Si
15 †אם־אמרתי אספרה כמו הנה דור בניך
ipſum * labor ‡ : hoc ſcire putabam Et .ſum præuaricatus
16 בגדתי׃ †ואחשבה לדעת זאת עמל היא
intelligam ‖ :Dei ſanctuaria ad intrem Donec .meis oculis in
17 בעיני׃ †עד־אבוא אל־מקדשי־אל אבינה
:eos poſuiſti lubricis ‡ in Profecto .eorum nouiſſimum
18 לאחריתם׃ †אך בחלקות תשית למו
deſolationem in fuerunt Quomodo .deſolationes in eos feciſti cadere
19 [k]הפלתם למשואות׃ †איך היו לשמה
.terroribus à ſunt conſumpti ,defecerunt ‡ſubitò ferè
כרגע [l]ספו [m]תמו מן־בלהות׃
eorum imaginē ‡ſuſcitando in † domine ‡ :expergiſcendo ab ſomnium Velut
20 †כחלום [n]מהקיץ אדני בעיר צלמם
.acuat meis renibus ‖ & :meum cor aceſcet * Quia .ſpernes
21 תבזה׃ †כי יתחמץ לבבי [o]וכליותי [p]אשתונן׃
.te apud eram iumenta † :cognoſcebam non & , ‡ inſipiens ego Et
22 †ואני־בער ולא [q]אדע בהמות הייתי עמך׃
.meam dexteram manum in tenuiſti : ‡ tecum ſemper ego Et
23 †ואני תמיד עמך אחזת ביד ימיני׃
.me accipies gloriam * poſtea & :me duces tuo conſilio In
24 [r]†בעצתך תנחני ואחר כבוד [s]תקחני׃
.terra in ‖ nolui tecum & ‡cælo in ‡ mihi Quis
25 †מי־לי בשמים ועמך לא־חפצתי בארץ׃
† mea pars & , mei cordis rupes ‡ , meum cor & , mea caro Defecit
26 †כלה שארי ולבבי צור־לבבי וחלקי
:peribunt ,te à ſe elongantes* ecce Quoniam .ſeculum in Deus
27 אלהים לעולם׃ †כי־הנה רחקיך יאבדו
appropinquatio ‖ ego Et .te à fornicantem omnem feciſti ſuccidere
28 הצמתה כל־זונה ממך׃ †ואני קרבת
narrandum ad ‡ :meā ſpem Domino † domino in poſui : bona mihi Dei
אלהים לי טוב [t]שתי באדני יהוה [v]מחסי לספר
.tua opera omnia
כל־מלאכותיך׃

† dicēt quod
‡ ſed * eſt
הוא ק
‖ &
‡ locis
[k] נפל
[l] סוף
[m] תמם
expergefacto ‡ homine erunt † cùm ſuſcitaueris eos,
* dolore fuerat affectum ‖ lumbi mei acuti fuerant ‡ erā † vt ‡ fui:
[n] קוץ [o] כלה
[p] שנן [q] ידע
[r] יעץ [s] לקח
‡ ad ‡ eſt ‖ quippiam ‡ robur † eſt
* qui ſe elongant
‖ noui, quòd acceſſus ad Deum mihi eſt bonus † Deo ‡ vt narrem
[t] שות [v] חסה

PSALM. LXXIIII. עד

:finem ‡ in te elongaſti Deus quid Vt .Aſaph ipſi Eruditio †
1 †משכיל לאסף למה אלהים זנחת לנצח
,tui cœtus † Recordare ‡tuæ paſcuæ pecus in tuus naſus fumabit ‡
2 יעשן אפך בצאן [x]מרעיתך׃ †זכר עדתך
Siion montem : tuæ hæreditatis virgam redemiſti , quondam * acquiſiuiſti
קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר־ציון
deſolationes ad tuos pedes Leua .eo in habitaſti ‡ ,iſtum
3 זה שכנת בו׃ †[y]הרימה פעמיך למשאות
tui hoſtes Rugierunt .ſanctitate in inimicus malefecit omnia :perpetuitatis ‖
4 נצח כל־[z]הרע אויב בקדש׃ †שאגו צורריך
.ſigna ſua ſigna poſuerunt :tui conuentus intimo † in
בקרב [a]מועדך [b]שמו אותתם אתות׃
.ſecures ligni perplexitate in ſublime in ‡ adducens velut Cognoſcetur ‡
5 †יודע כמביא למעלה בסבך־עץ קרדמות׃
.conquaſſabunt † malleis & ,bipenni in ;pariter eius apertiones * nunc Et
6 †ועת פתוחיה יחד בכשיל וכילפות יהלמון׃
tabernaculum polluerunt terra in :tua ſanctuaria igne in ‖ Miſerunt
7 †שלחו באש מקדשיך לארץ חללו משכן
incenderūt :pariter eorum poſteri ‡ ,ſuo corde in Dixerunt .tui nominis
8 שמך׃ †אמרו בלבם [c]נינם יחד שרפו
† non ,videmus non noſtra Signa .terra in Dei conuenticula ‡ omnia
9 כל־מועדי־אל בארץ׃ †אותתינו לא־[d]ראינו אין־
.quo vſque cognoſcens* nobiſcum ‖ non & :propheta vltrà
עוד נביא ולא־אתנו ידע עד־מה׃
inimicus blaſphemabit : hoſtis ‡ afficiet probris ,Deus Vſquequo
10 †עד־מתי אלהים יחרף צר ינאץ אויב
?tuam dexterā &,tuam manum reduces† quid Vt ?æternum‡ in tuū nomen
11 שמך לנצח׃ †[e]למה תשיב ידך וימינך
:initio ab ‡ meus rex Deus Et .conſume * tui ſinus interiori ex ‖
12 מקרב חוקך כלה׃ †ואלהים מלכי מקדם
tua fortitudine in cōtriuiſti Tu .terræ interiori ‡ in ſalutes operans
13 פעל ישועות בקרב הארץ׃ †אתה [f]פוררת בעזך
confregiſti Tu .aquis ſuper * cœtorum capita confregiſti :mare
14 ים שברת ראשי תנינים על־המים׃ †אתה רצצת
Tu .ſolitudinicolis ‡ populo eſcam eum dabis † :Leuiathan capita
15 ראשי לויתן תתננו מאכל לעם [g]לציים׃ †אתה
.fortitudinis † fluuios ſiccaſti tu : torrentem & ,fontem rupiſti ‖
בקעת מעין ונחל אתה הובשת נהרות איתן׃

† Intellectus ‡ ſeculum: ‡ & fumat furor tuus contra pecudes † cōgregationis tuę quam * ab antiquo, quod ‡ in quo
[y] רעה [y] רום
‖ duraturas in ſeculū: ſuper omnem inimicum qui malefecit
[z] רוע
† medio tabernaculi
[a] יעד [b] שום
‡ Contritum eſt ſicut ‡ ſupernè * cælaturas † cōtriuerunt
ועתה ק
‖ ignem in ‡ depopulemur eos ‡ tabernacula † eſt
[c] נין [d] ראה
‡ eſt * qui cognoſcat ‡ aduerſarius ſpernet ‡ ſeculum? † reducis ‡ è medio * nō educis inimicos conſumēdo? ‡ eſt
חיקך ק [e] שוב
‡ medio * in † dediſti ‡ deſerta incolentis
[f] פור [g] ציה
‖ diripuiſti ‡ fortes.

non ad vſque ‡ , pacis multitudo & :iuſtus eius diebus in Florebit
7 †יפרח־בימיו צדיק [s]ורב שלום עד־בלי
ad vſque flumine à & ,mare ad vſque mari à Dominabiturque .lunam †
8 ירח׃ [t]†וירד מים עד־ים ומנהר עד־
eius inimici & ,ſolitudinicolæ ſe incuruabunt eius facies Ad* .terræ terminos
9 אפסי־ארץ׃ †לפניו יכרעו [u]ציים ואיביו
:reddent munus inſularum & , Tharſis ‖ Reges .lingent puluerem ‡
10 עפר ילחכו׃ †מלכי תרשיש [x]ואיים מנחה [y]ישיבו
omnes ei ſe incuruabunt Et .offerent honorarium ‡ Seba & ,Scheba† reges
11 מלכי שבא וסבא אשכר יקריבו׃ [z]†וישתחוו־לו כל־
egenum ‡ eruet Quia .ei ſeruient gentes omnes :reges
12 מלכים כל־גוים יעבדוהו׃ †כי־[a]יציל [b]אביון
.ei auxiliator † non & ,afflictum ‡ & :clamantem
משוע ועני ואין־עזר לו׃
.ſeruabit egenorum * animas & :egeno & ,tenui ſuper ‖ Parcet
13 [c]†יחס על־[d]דל ואביון ונפשות אביונים יושיע׃
erit pretioſus & : eorum animam redimet extorſione ab ‡ & , dolo A
14 †מתוך ומחמס יגאל נפשם וייקר
,Scheba † auro de ei dabit & ,viuet Et .eius oculis in eorum ſanguis
15 דמם בעיניו׃ [e]†ויחי ויתן־לו מזהב שבא
.ei benedicet die tota :ſemper eo pro orabit &
ויתפלל בעדו תמיד כל־היום יברכנהו׃
Lebanō ſicut perſtrepet ‡ ,montiū capite in * terra in ,frumēti particula Erit
16 †יהי [f]פסת־בר בארץ בראש הרים ירעש כלבנון
.terræ herba ſicut ciuitate à ‖ florebunt & :eius fructus
[g]פריו ויציצו מעיר כעשב הארץ׃
,eius nomen filiabitur ſolis facies ad ‡ :ſeculum in eius nomen Erit
17 †יהי שמו לעולם לפני־שמש [h]ינון שמו
.eum beatificabunt † ,gentes omnes eo in benedicentur &
ויתברכו בו כל־גוים יאשרוהו׃
mirabilia faciens ‡ :Iſrael Deus Deus Dominvs Benedictus
18 †ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל עשה נפלאות
replebitur & ,ſeculum in eius gloriæ nomen benedictum Et .ipſe ſolus
19 לבדו׃ †וברוך שם כבודו לעולם וימלא
.amen & ,Amen * ,terra omnis eius gloria
כבודו את־כל־הארץ אמן ואמן׃
.Iſai filij Dauid orationes ſunt Conſummatæ
20 [i]†כלו [k]תפלות דוד בן־ישי׃

‡ donec
[r] רבב
† ſit luna.
[t] ירה
* Coram illo procident habitatores deſerti,
[v] ציה
‡ terram ‖ maris,
[x] אי [y] שוב
† Seba Arabicę ‡ Aethiopicæ munus
[z] שחה
‡ pauperem
[a] נצל [b] אבה
‡ pauperem, cui † eſt ‖ pauperi, & inopi, * pauperum
[c] חוס [d] דלל
‡ iniquitate † Seba Arabicæ
[e] חיה
pugillus * ſatus ‡ cōcutietur
[f] פס
‖ in [g] פרה
‡ ante ſolem propagabitur
[h] נין ינון ק
† & ‡ quia fecit * Verum, & verum ſit.
[i] כלל [k] פלל

ספר שלישי

PSALMVS LXXIII. עג

mundis ‡ Deus Iſraeli * bonus Profectò .Aſaph ipſi Cantus
1 †מזמור לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי
nihil quaſi † :mei pedes declinauerunt parum quaſi ego ‡ Et .corde
2 לבב׃ †ואני כמעט [a]נטוי רגלי כאין
.mei greſſus ſunt effuſi
שפכה אשרי׃
.videbo ‡ impiorum pacem :inſanos in zelaui Quia
3 †כי קנאתי בהוללים שלום רשעים אראה׃
.eorum fortitudo ‡ ſana & ,eorū morte in ligamenta † non Quia
4 †כי אין חרצבות למותם ובריא אולם׃
.flagellabuntur non hominibus cum & :ipſi * non hominis labore In
5 †בעמל אנוש אינמו ועם־אדם לא ינגעו׃
.eos iniquitas ornamento inuoluet † :ſuperbia eos ligauit torque ‡ Ideo
6 †לכן ענקתמו גאוה יעטף־[b]שית חמס למו׃
.cordis imaginationes ‡ tranſierunt :eorum oculus ‡ adipe præ Exiit ‖
7 †יצא מחלב עינמו עברו [c]משכיות לבב׃
.loquentur † excelſo de :calumniam malo in loquentur & ,diſſolutos ſe Reddent ‡
8 [d]†ימיקו וידברו ברע עשק ממרום ידברו׃
.terra in ambulabit ‡ eorum lingua & :ſuum os cælos in Poſuerunt
9 †שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ׃
exprimentur pleni * aquæ & : huc eius populus reuertetur Ideo
10 †לכן ישיב עמו הלם ומי מלא [e]ימצו
?excelſo in ſcientia eſt & :Deus ſciuit quomodo ,dixerunt Et .eis
11 למו׃ †ואמרו איכה ידע־אל ויש דעה [f]בעליון׃
.facultatē ‖ apprehenderunt ſeculi tranquilli ‡ & ;impij iſti Ecce
12 †הנה־אלה רשעים ושלוי עולם [g]השגו־חיל׃
.meas volas mundicia † in laui & :meum cor mundaui fruſtra Verè
13 †אך־ריק זכיתי לבבי וארחץ [h]בנקיון [i]כפי׃
.matutinis in ‡ mea increpatio & :die omni flagellatus fui Et
14 †ואהי נגוע כל־היום ותוכחתי לבקרים׃

* eſt ‡ ſed ‡ mei penè † ferè
[a] נטה נטיו ק
‡ videns.
כו ק
† ſunt ‡ eſt * ſunt: ‡ coronauit † operiet ſe vt tollat prædam ſibi.
[b] שות
‖ Egreſſi ſunt ‡ oculi ‡ cogitatiōes ‡ Diſſoluerunt, & locuti ſunt malicioſè † locuti ſunt.
[c] שכה [d] מוק
‡ graditur * calicis
ישוב ק [e] מצה
[f] עלה
‡ pacem habentes ‖ diuitias.
[g] נשג
† innocentia manus
[h] נקה [i] כפף
‡ ſingulo mane

†ira .accinges irarum residuum :tibi confitebitur hominis *furor* † Quoniam
יָדָה° 11 הֹודֶךָּ שְׁאֵרִית חֵמֹת תַּחְגֹּר׃ † כִּי־חֲמַת אָדָם
† qui estis in circuitu afferant :eius *circuitu* † omnes vestro Deo DOMINO reddite &, Vouete
12 נִדְרוּ וְשַׁלְּמוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־סְבִיבָיו יֹובִילוּ
Succidet .terræ regibus * terribilis :ducum spiritum *Amputabit* .terribili mun*
† erit 13 שַׁי לַמֹּורָא׃ יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נֹורָא לְמַלְכֵי־אָרֶץ׃

PSALM. LXXVII. עז

ipsi ,Deum ad mea Vox .cantus Asaph ipsi ,Iduthun *super* Victori
יְדוּתוּן 1 לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמֹור׃ † קֹולִי אֶל־אֱלֹהִים
† auscultabit die In .me *ad auscultando* † & ,Deum ad mea vox :clamabo &
2 וְאֶצְעָקָה קֹולִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין אֵלָי׃ בְּיֹום
† plaga non & ,defluxit nocte mea *manus* | ,quæsiui DOMINVM meæ angustiæ
צוּר° 3 צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי ׀ לַיְלָה נִגְּרָה וְלֹא
quieuit: ,Dei Recordabor .mea anima consolari renuit: *se remisit*
4 תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי׃ † אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
† inquieta° ero: loquar, & deficiet Tenuisti .Selah .meus spiritus *inuoluetur & ,meditabor* : *tumultuabor* * &
5 וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה ׀ וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה׃ † אָחַזְתָּ
הֲמָה שׁוּחַ Supputaui .loquar non &, *sum quassatus* :meorum oculorū vigilias
† contritus 6 שְׁמֻרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר׃ † חִשַּׁבְתִּי
* qui fuerunt ,mei moduli Recordabor † .sæculorum annos :principio à * dies
† Recordor psalmi 7 יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עֹולָמִים׃ † אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי
.meus spiritus *peruestigabit & ,meditabor* † meo corde cum nocte in
שֶׁנָה° בַּלָּיְלָה עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי׃
† meditor: & scrutatur *velle* * addet non & :dominus se elongabit secula in Nunquid
† vt velit 8 הַלְעֹולָמִים יִזְנַח ׀ אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצֹות
רְצָה est consumptum :eius misericordia *æternum in desiit* † Nunquid † vltra
† defecit in secula 9 עֹוד׃ † הֶאָפֵס לָנֶצַח חַסְדֹּו גָּמַר
est oblitus Nunquid .generationem &, generatione in ,eloquium
10 אֹמֶר לְדֹר וָדֹר׃ † הֲשָׁכַח
† furore .Selah :suas misericordias *naso* † in clausit num :Deus misereri
חֵנַן חַנֹּות אֵל אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה׃
* cogitaui occidere me propterannos .excelsi dexteræ *anni* :*ipsum meum infirmari* dixi * Et
11 וָאֹמַר חַלֹּותִי הִיא שְׁנֹות יְמִין עֶלְיֹון׃ †
חֲלַל עֲלָה *.tui miraculi quondam* : à recordabor quia :*Iah studiorum* † Recordabor
† operum Domini: † principio mirabilii tuorum. 12 אֶזְכֹּור מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ׃
.*fabor* † tuis *studiis in* † & :tuis operibus omnibus in meditabor Et
אזכור 13 וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ וּבַעֲלִילֹותֶיךָ אָשִׂיחָה׃
† de operibus .Deus sicut ,magnus Deus Quis .tua via sanctitate in Deus
† loquar. 14 אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדֹול כֵּאלֹהִים׃
הָגָה .tuam fortitudinē populis in fecisti scite :mirabile *faciens* † Deus † Tu
15 אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הֹודַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ׃
† es † qui facis .Selah ,Ioseph &, Iahacob filios :tuū populum brachio in Redemisti
יָדַע 16 גָּאַלְתָּ בִּזְרֹועַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיֹוסֵף סֶלָה׃
† doluerunt etiam :*parturierunt* † ,aquæ te viderunt ,Deus aquæ te Viderunt
רָאָה 17 רָאוּךָ מַּיִם ׀ אֱלֹהִים רָאוּךָ מַּיִם יָחִילוּ אַף
חוּל deder unt *vocem* † ,nubes aquas *Inundauerunt* .voragines sunt commotæ
18 יִרְגְּזוּ תְהֹמֹות׃ זֹרְמוּ מַיִם ׀ עָבֹות קֹול נָתְנוּ
Inundare fecerunt † tonitruum * cæli † fulgura tua fuerūt. † rota, † itinera *.rotunditate* † in tui tonitrui Sonitus .*ibunt tuæ sagittæ* † etiam : *atheres*
19 שְׁחָקִים אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ׃ קֹול רַעַמְךָ ׀ בַּגַּלְגַּל
mari In .terra contremuit &, est cōmota :orbem fulgura tua illuminarūt
20 הֵאִירוּ בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ׃ בַּיָּם
.agnita sunt non tua *vestigia* † & :multis aquis in tuæ semitæ & ,tua via
אוֹר יָדַע דַּרְכֶּךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבֹותֶיךָ לֹא נֹדָעוּ׃
† oues † per manum .Aharon &, Moseh *manu in* † :meum populum *pecus* † sicut Duxisti
נָחָה 21 נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃

PSALM. LXXVIII. עח

† Intellectus inclinate :meam legem mi populus Ausculta .Asaph ipsi *Eruditio* †
יָדָה נָטָה 1 מַשְׂכִּיל לְאָסָף הַאֲזִינָה עַמִּי תֹּורָתִי הַטּוּ
:meū os parabola in Aperiam .mei oris eloquia ad vestram aurem
פֶּה 2 אָזְנְכֶם לְאִמְרֵי־פִי׃ † אֶפְתְּחָה בְמָשָׁל פִּי
† loquar * principio. :*ea* cognouim* &, audiuimus Quæ .*quondam* * à ænigmata *scaturiam*
נָבַע יָדַע 3 אַבִּיעָה חִידֹות מִנִּי־קֶדֶם׃ † אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ וַנֵּדָעֵם
† abscondem* ,eorum filiis à *celabimus* † Non .nobis narrauerunt nostri patres &
4 וַאֲבֹותֵינוּ סִפְּרוּ־לָנוּ׃ † לֹא נְכַחֵד מִבְּנֵיהֶם
,DOMINI laudes narrantes nouissimæ generationi
הָלַל לְדֹור אַחֲרֹון מְסַפְּרִים תְּהִלֹּות יְהוָה
suscitauit Et .fecit quæ eius mirabilia &, eius fortitudinem &
קוּם 5 וֶעֱזוּזֹו וְנִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה׃ † וַיָּקֶם
præcepit quæ ,Israel in posuit legem &, Iahacob in testimonium
יָדַע עֵדוּת ׀ בְּיַעֲקֹב וְתֹורָה שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־
† vt notificaret cognoscant Vt .suis filiis ea *notificandum ad* † nostris patribus
6 אֲבֹותֵינוּ † לְהֹודִיעָם לִבְנֵיהֶם׃ † לְמַעַן יֵדְעוּ ׀
† qui .suis filiis narrabunt &, surgent :*nascentur* † filii nouissima generatio
דֹּור אַחֲרֹון בָּנִים יִוָּלֵדוּ יָקֻמוּ וִיסַפְּרוּ לִבְנֵיהֶם׃

† luminare præparasti tu :nox *tibi* † etiam ,dies Tibi
16 לְךָ יֹום אַף־לְךָ לָיְלָה אַתָּה הֲכִינֹותָ מָאֹור Tuus est † tua est † minus
,æstatem :terræ terminos omnes statuisti Tu .solem & כּוּן
17 וָשָׁמֶשׁ׃ אַתָּה הִצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלֹות אָרֶץ קַיִץ נָצַב
affecit probris inimicus :huius Memento .*ea plasmasti tu hyemem* &
18 וָחֹרֶף אַתָּה יְצַרְתָּם׃ † זְכָר־זֹאת אֹויֵב חֵרֵף
.tuum nomen *blasphemauerunt* * stultus populus & :DOMINVM † spreuit
יְהוָה וְעַם נָבָל נִאֲצוּ שְׁמֶךָ׃
tuorum *afflictorum cætus* * :tuæ turturis animam *feræ* † tradas Ne † congregationi inimicorum
19 אַל־תִּתֵּן לְחַיַּת נֶפֶשׁ תֹּורֶךָ חַיַּת עֲנִיֶּיךָ * congregationis pauperum
sunt repleta quia :pactum ad Respice .æternum in obliuiscaris ne
20 אַל־תִּשְׁכַּח לָנֶצַח׃ † הַבֵּט לַבְּרִית כִּי־מָלְאוּ חָיָה עָנָה
tenuis † recedat Ne .*rapinæ habitaculis* † terræ tenebrosa loca † habitatione iniquorum.
21 מַחֲשַׁכֵּי־אֶרֶץ נְאֹות חָמָס׃ † אַל־יָשֹׁב דַּךְ * pauper
.tuum nomen laudabunt *egenus & afflictus* * :affectus pudore † pauper & mendicus
נִכְלָם עָנִי וְאֶבְיֹון יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ׃ † iudica causā
à *,tui probri memento :tuam litem litiga* † Deus Surge *quo afficeris
22 קוּמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ זְכֹר חֶרְפָּתְךָ מִנִּי־ רָבַב רוּב
sonitus :tuorum hostium vocis obliuiscaris Ne .die omni stultos † inimicorum tuorū ascēdit
23 נָבָל כָּל־הַיֹּום׃ † אַל־תִּשְׁכַּח קֹול צֹרְרֶיךָ שְׁאֹון
.semper ascendens *tibi obsistētium* *
קָמֶיךָ עֹלֶה תָמִיד׃ קוּם

PSALMVS LXXV. עה

.canticum Asaph ipsi cantus ,*corrumpas* † ne ,Victori † disperdas
1 לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת מִזְמֹור לְאָסָף שִׁיר׃ שׁוּר יָדָה
:tuū nomen * propinquum &, *sumus confessi* ,Deus tibi *sumus Confessi* Confitemur confitemur
2 הֹודִינוּ לְּךָ ׀ אֱלֹהִים הֹודִינוּ וְקָרֹוב שְׁמֶךָ † est
ego :*statutum* tempus accepero Cùm .tua mirabilia *narrant* * recensentq;
3 סִפְּרוּ נִפְלְאֹותֶיךָ׃ כִּי אֶקַּח מֹועֵד אֲנִי לָקַח יָעַד
:eius habitatores omnes &, terra *Liquefacta* † .iudicabo *rectitudines* † recte † Liquefacta est
4 מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט׃ † נְמֹגִים אֶרֶץ וְכָל־יֹשְׁבֶיהָ מוּג
,insanis Dixi .Selah ,eius columnas *æquilibrio* direxi ego
5 אָנֹכִי תִכַּנְתִּי עַמּוּדֶיהָ סֶלָה׃ † אָמַרְתִּי לַהֹולְלִים תָּכַן
extollatis Ne .cornu exaltetis Ne ,impiis &: insaniatis Ne
6 אַל־תָּהֹלּוּ וְלָרְשָׁעִים אַל־תָּרִימוּ קָרֶן׃ † אַל־תָּרִימוּ הָלַל רוּם
.præfracto † collo in loquamini :vestrum cornu excelsum in † ne † pingui.
לַמָּרֹום קַרְנְכֶם תְּדַבְּרוּ בְצַוָּאר עָתָק׃
.*montium* † deserto à nec :Occidēte ab & ,*exitu ab* non Quia † solis, nec † venit exaltatio.
7 כִּי לֹא מִמֹּוצָא וּמִמַּעֲרָב וְלֹא מִמִּדְבַּר הָרִים׃ יָצָא
.exaltabit hunc &, humiliabit hunc :iudicans Deus Quoniam רוּם
8 כִּי־אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה יַשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים׃ * est
,mixto * plenus ,rubuit vinum &, DOMINI manu in calix Quia
9 כִּי כֹוס בְּיַד־יְהוָה וְיַיִן חָמַר מָלֵא מֶסֶךְ
omnes bibent ,exprimēt * eius fæces Veruntamen .hoc ex effudit & † quas
וַיַּגֵּר מִזֶּה אַךְ־שְׁמָרֶיהָ יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כֹּל נָגַר מָצָה
cantabo :*seculum in* annunciabo ego Et .terræ impij שָׁתָה
10 רִשְׁעֵי־אָרֶץ׃ וַאֲנִי אַגִּיד לְעֹלָם אֲזַמְּרָה נָגַר
exaltabuntur :*concidam* † impiorum cornua omnia Et .Iahacob Deo † cōfringā: &
11 לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ וְכָל־קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרֹומַמְנָה
.Iusti cornua
קַרְנֹות צַדִּיק׃

PSALM. LXXVI. עו

canticum Asaph ipsi cantus ,*modulis* † in Victori † psalmis
1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמֹור לְאָסָף שִׁיר׃ שׁוּר
.eius nomen magnum Israel in :Deus Iehudah in Notus
2 נֹודָע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדֹול שְׁמֹו׃
.Sion in eius habitatio & :eius tabernaculum Salem in fuit Et
3 וַיְהִי בְשָׁלֵם סֻכֹּו וּמְעֹונָתֹו בְצִיֹּון׃ † fuit הָיָה סָכַךְ
,bellum ac ,gladium &, scutum :arcus *ignita iacula* † confregit Ibi † sagittas
4 שָׁמָּה שִׁבַּר רִשְׁפֵי־קָשֶׁת מָגֵן וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה גָּנַן
.*prædæ* † montibus præ potens * :tu * Illustris .Selah * es † & rapacibus.
5 סֶלָה׃ נָאֹור אַתָּה אַדִּיר מֵהַרְרֵי־טָרֶף׃
non & :*suum somnum* † dormitauerunt ,corde fortes fuerunt Spoliati † in somno suo
6 אֶשְׁתֹּולְלוּ ׀ אַבִּירֵי לֵב נָמוּ שְׁנָתָם וְלֹא־ נוּם
tua increpatione Ab † *.suas manus roboris* * viri omnes inuenerunt * robusti vires in manib* suis
7 מָצְאוּ כָל־אַנְשֵׁי־חַיִל יְדֵיהֶם׃ † מִגַּעֲרָתְךָ Propter increpatione tuã
.equus &, currus &, est soporatus :Iahacob Deus fecoram te, quo tempore cœperit ira
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם וְרֶכֶב וָסוּס׃
† tua naris tunc * ex ,*tuas facies ad* † stabit quis & :tu * terribilis Tu
8 אַתָּה ׀ נֹורָא אַתָּה וּמִי־יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ מֵאָז אַפֶּךָ׃ יָרֵא
.quieuit & timuit terra :iudicium fecisti audire cælis E Cùm surget
9 מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יָרְאָה וְשָׁקָטָה׃ † vt seruet † humiles
.Selah ,terræ *mansuetos* * omnes *seruandum ad* † Deus iudicium *ad surgendo In*
10 בְּקוּם־לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהִים לְהֹושִׁיעַ כָּל־עַנְוֵי־אֶרֶץ סֶלָה׃ יָשַׁע עָנָה

:Dei *studiorum* † obliuiscantur non & ,suam spem Deo in ponant Et ‡ ‡ Vt † operum
7 וישימו באלהים כסלם ולא ישכחו מעללי־אל שום
,eorum patres sicut sint non Et .custodiant eius mandata &
8 ומצותיו ינצרו׃ ולא יהיו כאבותם צוה
:suum cor præparauit non ‡ generatio , rebellis & , declinans generatio ‡ quæ
דור סורר ומרה דור לא־הכין לבו כון
,armati Ephraim Filij .eius spiritus Deo cum fuit fidelis nec
9 ולא־נאמנה את־אל רוחו׃ בני־אפרים נושקי
pactum custodierunt Non .*conflictus* ‡ die in se verterunt :arcu iacientes ‡ belli.
10 רומי־קשת הפכו ביום קרב׃ לא שמרו ברית
:eius *studiorum* ‡ sunt obliti Et .ambulare *renuerunt* † eius lege in & ;Dei † noluerunt ‡ operum
11 אלהים ובתורתו מאנו ללכת׃ וישכחו עלילותיו ילך
eorum patribus Coram .eis ostendit quæ , eius mirabilium &
12 ונפלאותיו אשר הראם׃ נגד אבותם ראה
,mare Rupit .Sohan agro ‡ Aegypti terra in :*miraculum* ‖ fecit ‖ mirabilia ‡ in
13 עשה פלא בארץ מצרים שדה־צען׃ בקע ים
.acervum veluti aquas fecit stare & : eos fecit transire &
ויעבירם ויצב־מים כמו־נד׃ יצב
.ignis lumine in nocte tota & : *interdiu* ‡ nube in eos duxit Et ‡ per diem:
14 וינחם בענן יומם וכל־הלילה באור אש׃
.*multum* ‡ voraginibus *vt* † dedit potum & :deserto in petras Scidit † eis in ‡ magnis.
15 יבקע צרים במדבר וישק כתהמות רבה׃ צור שקה
flumina tanquam fecit descendere & : petra de fluenta eduxit Et
16 ויוצא נוזלים מסלע ויורד כנהרות ירד
exacerbandum ad ,*ei peccandum ad* * adhuc addiderunt Et .aquas * vt peccarent ei, vt prouocarent
17 מים׃ ויוסיפו עוד לחטא־לו למרות
petendo : suo corde in Deum tentauerunt Et .solitudine in excelsum מרה
18 עליון בציה׃ וינסו־אל בלבבם לשאל־ עלה נסה
poterit Nūquid :dixerunt ,Deum *in* ‖ sunt locuti Et .suæ animę cibum ‖ contra
19 אכל לנפשם׃ וידברו באלהים אמרו היוכל
fluxerunt & ,petram percussit *En* ‡ ?deserto in mensam *disponere* ‡ Deus ‡ parare ‡ Ecce
20 אל לערך שלחן במדבר׃ הן הכה־צור ויזובו
?dare poterit panem etiam Nunquid .inundauerunt torrentes & , aquæ
מים ונחלים ישטפו הגם־לחם יוכל תת נתן
,DOMINUS audiuit Ideo ?suo populo carnem parabit num
21 אם־יכין שאר לעמו׃ לכן שמע יהוה כון
ascendit *nasus* ‡ etiam & : Iahacob in est succensus ignis & ;est iratus & ‡ furor
ויתעבר ואש נשקה ביעקב וגם־אף עלה נשק
sperauerunt nec , Deo *in* crediderunt non Quia .Israel *in* † † contra
22 בישראל׃ כי לא האמינו באלהים ולא בטחו
.aperuit cælorūianuas & :desuper *ætheribus* ‡ mandauit Et .eius salute in ‡ cęlis
23 בישועתו׃ ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח׃ צוה
dedit cæleste triticum & :comedendum ad Man eos super pluit Et
24 וימטר עליהם מן לאכל ודגן־שמים נתן
eis misit *venationem* † :vir comedit fortium Panem .eis † cibum
25 למו׃ לחם אבירים אכל איש צידה שלח להם צוד
induxit & : cælis in Eurum fecit Proficisci .saturitatem ad
26 לשבע׃ יסע קדים בשמים וינהג נסע
:carnem puluerem sicut eos super pluit Et .Austrum sua fortitudine in
27 בעזו תימן׃ וימטר עליהם כעפר שאר עזז
interius ‡ in fecit cadere Et .alatum volatile marium arenam sicut & ‡ medium
28 וכחול ימים עוף כנף׃ ויפל בקרב נפל
sunt saturati & ,comederunt Et .eius habitacula circa :eius *castrametationis* castrorum
29 מחנהו סביב למשכנותיו׃ ויאכלו וישבעו
:suo desiderio à sunt alienati Non .eis attulit eorū desideriū & :valde
30 מאד ותאותם יבא להם׃ לא־זרו מתאותם אוה בוא זור
,eos in ascendit Dei *nasus* ‖ Et .eorum ore in eorum esca adhuc ‖ furor,
31 עוד אכלם בפיהם׃ ואף אלהים עלה בהם
.incuruauit Israel electos & : eorum pingues *in* occīdit &
ויהרג במשמניהם ובחורי ישראל הכריע׃
.eius mirabilibus *in* crediderunt non & :adhuc peccauerunt hoc omni In
32 בכל־זאת חטאו־עוד ולא האמינו בנפלאותיו׃
.*terrore in* ‡ eorum annos & :eorum dies vanitate in consumpsit Et ‡ festinanter.
33 ויכל־בהבל ימיהם ושנותם בבהלה׃ כלה
mane quærebāt & ,reuertebātur & :cū quærebāt & ,eos occidebat Si
34 אם־הרגם ודרשוהו ושבו ושחרו־ שוב
Deus & :eorum *petra* † Deus quia ,sunt recordati Et .Deum † fortitudo
35 אל׃ ויזכרו כי־אלהים צורם ואל
.est eorum redemptor ,excelsus
עליון גאלם׃ עלה

חצי הספר

.ei sunt mentiti sua lingua in & :suo ore in *eum allexerunt* ‡ Et ‡ blāditi sūt ei
36 ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו־לו׃ פתה
.eius pacto in *fuerunt fideles* † nec ,eo cum rectū erat non eorum cor Et † permanserunt
37 ולבם לא־נכון עמו ולא נאמנו בבריתו׃

propitiat est ‡ vt auerteret iram suam, ,multiplicabit & :disperdet nō & ,iniquitati *propitiabitur* * misericors ipse Et
עוה רבה 38 והוא רחום יכפר עון ולא־ישחית והרבה
.suam iram omnem suscitabit non & ,*suum nasum auertendum ad* ‡
עור להשיב אפו ולא־יעיר כל־חמתו׃
sunt: vadit * reuertitur. .*redibit* * non & ,*vadens* spiritus : *ipsi* caro quòd est recordatus Et
39 ויזכר כי־בשר המה רוח הולך ולא ישוב׃
‖ irritauerunt .solitudine in eū *affecerunt dolore* ‖ ,deserto in eū exacerbauerunt Quoties
מרה 40 כמה ימרוהו במדבר יעציבוהו בישימון׃
‡ signauerunt .*limitauerunt* ‡ Israel sanctum & :Deum tentauerunt & ,sunt reuersi Et
נסה תוה 41 וישובו וינסו אל וקדוש ישראל התוו׃
.angustia de eos redemit qua diei :eius manus sunt recordati Non
פדה צור 42 לא־זכרו את־ידו יום אשר־פדם מני־צר׃
‡ mirabilia † regione .Sohan *campo* † in sua *portenta* ‡ & :sua signa Aegypto in posuit Qui
שום 43 אשר־שם במצרים אתותיו ומופתיו בשדה־צען׃
* flumina .biberent ne ,eorum fluenta & :eorum *riuos* * sanguinem in conuertit Et
שתה 44 ויהפך לדם יאריהם ונזליהם בל־ישתיון׃
* omne genus bestiarum, ‖ disperdidit .eos *corrupit* ‖ & ,ranam & :eos comedit & ,*mixtionem* † eos in Misit
45 ישלח בהם ערב ויאכלם וצפרדע ותשחיתם׃
‡ fructum .locustæ eorum laborem & :eorum *germen* ‡ brucho dedit Et
נתן 46 ויתן לחסיל יבולם ויגיעם לארבה׃
vites ‡ locusta & bruchus. .*glaciato lapide in* ‡ eorū sycomoros & :eorū *vineam* grandine in Occidit
47 יהרג בברד גפנם ושקמותם בחנמל׃
‡ tradidit † iumenta .carbonibus eorū possessiones & : eorū *iumentum* † grandini *conclusit* ‡ Et
קנה 48 ויסגר לברד בעירם ומקניהם לרשפים׃
* indignationis :angustiam & ,furorem & ,iram ,suæ *naris* * iram eos in Misit
49 ישלח־בם חרון אפו עברה וזעם וצרה
.suo *naso* ‖ semitam Ponderauit .malorum angelorum immissionem
חרה צור 50 משלחת מלאכי רעים׃ יפלס נתיב לאפו
‖ furori † vitam ‡ morti tradidit. .*conclusit pesti* ‡ eorum *bestiam* † & :eorum animam morte à prohibuit non
לא־חשך ממות נפשם וחיתם לדבר הסגיר׃
fortitudinū principium :Aegypto in primogenitum omne percussit Et
חיה נכה 51 ויך כל־בכור במצרים ראשית אונים
;suum populum oues sicut fecit proficisci Et .Cham tabernaculis in
נסע 52 באהלי־חם׃ ויסע כצאן עמו
‡ confidenter, , *fiducia in* ‡ eos duxit Et .deserto in gregem sicut eos duxit &
53 וינהגם כעדר במדבר׃ וינחם לבטח
‡ timuerunt eos adduxit Et .mare operuit eorum inimicos & : *expauerunt* ‡ non &
בוא 54 ולא פחדו ואת־אויביהם כסה הים׃ ויביאם
† in ‡ quem .eius dextera acquisiuit ‡ ,istum montem † :suæ sanctitatis terminum ad
קנה אל־גבול קדשו הר־זה קנתה ימינו׃
* facie ‡ portione *fune* ‡ in eas fecit cadere & , gentes eorum *faciebus* * à eiecit Et
פנה נפל 55 ויגרש מפניהם גוים ויפילם בחבל
.Israel tribus eorum tabernaculis in fecit habitare & :hæreditatis
נחלה וישכן באהליהם שבטי ישראל׃
eius testimonia & :excelsum Deum exacerbauerūt & ,tentauerunt Et
נסה מרה 56 וינסו וימרו את־אלהים עליון ועדותיו
עלה עוד ,sunt præuaricati & , se auerterunt Et .custodierunt non
סוג 57 לא שמרו׃ ויסגו ויבגדו
‡ dolosus. eum irritauerunt Et .*doli* ‡ arcus vt sunt versi :eorum patres sicut
58 כאבותם נהפכו כקשת רמיה׃ ויכעיסוהו
.eum fecerunt æmulari suis sculptilibus in & :suis excelsis in
בבמותם ובפסיליהם יקניאוהו׃
† spreuit .Israel in valde *reprobauit* † & : est iratus & , Deus Audiuit
59 שמע אלהים ויתעבר וימאס מאד בישראל׃
‡ quo habitauit inter homines. .*homine in collocauit* ‡ tentorium : Siloh tabernaculum reliquit Et
נטש 60 ויטש משכן שלו אהל שכן באדם׃
manū in suā gloriam & :suam fortitudinem captiuitatem in tradidit Et
שבה עזז 61 ויתן לשבי עזו ותפארתו ביד־
‖ hostis. ‡ tradidit suam hæreditatem in & :suum populum gladio *conclusit* ‡ Et .*angustiatoris* ‖
62 צר׃ ויסגר לחרב עמו ובנחלתו
‡ Iuuenes non eius virgines & : ignis comedit eius *Electos* ‡ .est iratus
63 התעבר׃ בחוריו אכלה־אש ובתולתיו לא
fuerunt nuptui traditę. cius viduæ & :ceciderūt gladio in eius Sacerdotes .*sunt celebratæ epithalamio*
הלל 64 הוללו׃ כהניו בחרב נפלו ואלמנתיו
:dominus dormiens tanquam est excitatus Et .fleuerunt non
בכה קוץ 65 לא תבכינה׃ ויקץ כישן אדני
clamans propter vinum. :retrorsum suos hostes percussit Et .*vino præ exclamans* potens tanquam
נכה 66 כגבור מתרונן מיין׃ ויך־צריו אחור
† perpetuum ‡ spreuit :Ioseph tentorium *in reprobauit* ‡ Et .eis dedit *seculi* † opprobrium
67 חרפת עולם נתן למו׃ וימאס באהל יוסף
:Iehudah tribum elegit Et .elegit non Ephraim tribum *in* &
68 ובשבט אפרים לא בחר׃ ויבחר את־שבט יהודה
† palatia excelsa † sicut ædificauit Et .dilexit quem ,Siion montem
בנה רום 69 את־הר ציון אשר אהב׃ ויבן כמו־רמים
* quam .seculum in *eam* fundauit * terram sicut :suum sanctuarium
מקדשו כארץ יסדה לעולם׃

.pecoris ‡ caulis de eum tulit & :suum seruum Dauid in elegit Et
70 † וַיִּבְחַר בְּדָוִד עַבְדּוֹ [y] וַיִּקָּחֵהוּ מִמִּכְלְאֹת צֹאן׃
:suũ populum Iahacob in pascendum ad † ,eum adduxit ,fœtas post De
71 † מֵאַחַר [z] עָלוֹת [a] הֱבִיאוֹ לִרְעוֹת בְּיַעֲקֹב עַמּוֹ
:sui cordis simplicitatẽ secundum ‡ eos pauit Et .suam hęreditatem Israel in &
72 וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ׃ [b]† וַיִּרְעֵם כְּתֹם לְבָבוֹ
.eos duxit suarum volarum * intelligentiis in &
וּבִתְבוּנוֹת [c] כַּפָּיו יַנְחֵם׃

‡ ouium. / [y] לָקַח / A sequendo / † vt pasceret / [z] עוּל [a] בּוֹא / ‡ in simplicitate / [b] רָעָה / * manuum / [c] כַּף

PSALM. LXXIX. עט

,tuam hæreditatem in gentes venerunt Deus . Asaph ipsi Cantus
1 † מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים [d] בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ
.accruos in Ierusalaim posuerunt :tuç sanctitatis templum polluerunt
טִמְּאוּ אֶת־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ [e] שָׂמוּ אֶת־יְרוּשָׁלַ͏ִם לְעִיִּים׃
carnem :cælorum volatili ‖ escam tuorũ seruorum cadauer ‡ Dederunt
2 † נָתְנוּ אֶת־[f]נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמָיִם בְּשַׂר
eorum sanguinem Effuderunt .terræ ipsius feræ † tuorum piorum ‡
3 חֲסִידֶיךָ לְחַיְתוֹ־אָרֶץ׃ † שָׁפְכוּ דָמָם
Fuimus .sepeliens ‡ non & :Ierusalaim circuitibus * aquam tanquam
4 כַּמַּיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם וְאֵין קוֹבֵר׃ [g]† הָיִינוּ
.nostris circumuicinis ‡ derisio & ,subsannatio :nostris vicinis probrum
חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃
ignis velut ardebit ,æternum ‡ in irasceris DOMINE Vsquequo
5 † עַד־מָה יְהוָה תֶּאֱנַף לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ־אֵשׁ
non quæ , gentes ad tuam iram Effunde ?tuus zelus
6 קִנְאָתֶךָ׃ † שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־
.inuocauerunt non tuo nomine in quæ :regna super & ,te cognouerunt
יְדָעוּךָ וְעַל־מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃
.desolauerunt eius habitaculum & :Iahacob comedit ‡ Quia
7 † כִּי אָכַל אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־[h]נָוֵהוּ [i] הֵשַׁמּוּ׃
nos præueniãt ,festina :priorum iniquitatum nobis ‖ memineris Ne
8 † אַל תִּזְכָּר־לָנוּ [k] עֲוֺנֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ
Deus nos Adiuua .valde sumus attenuati quia :tuæ misericordiæ
9 רַחֲמֶיךָ כִּי [l] דַלּוֹנוּ מְאֹד׃ † עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי
propitiare & , nos erue & :tui nominis gloriæ verbum super † nostræ salutis
יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ [m] וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר
:gentes dicent quid Vt .tuum nomen propter nostris peccatis super
10 עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ † לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם
vltio :nostris oculis in ,gentibus in cognoscatur ?eorum Deus * Vbi
אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת
clamor tuas facies ad † Introeat .effusi ‡ tuorum seruorum sanguinis
11 דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃ † תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֶנְקַת
.mortis ‖ filios residuos fac * :tui brachij magnitudinem secundum ,vincti ‡
אָסִיר כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ [n] הוֹתֵר בְּנֵי תְמוּתָה׃
eorum probrum :eorum sinum ad † septuplũ nostris vicinis redde Et
12 [o]† וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ שִׁבְעָתַיִם אֶל־חֵיקָם חֶרְפָּתָם
pecus ‡ & ,tuus populus nos Et .domine te probris affecerunt qui
13 אֲשֶׁר חֵרְפוּךָ אֲדֹנָי׃ † וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן
:generationem & ,generatione in ,seculum in tibi cõfitebimur tuæ pascuæ
[p] מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדֹר
.tuam laudem narrabimus
נְסַפֵּר [q] תְּהִלָּתֶךָ׃

[d] בּוֹא / [e] שׂוּם / ‡ cadauera / ‖ volatilibus / [f] נָבַל / ‡ sanctorum / † bestiis / * in ‡ erat qui sepeliret. / [g] הָיָה / ‡ qui erant in circuitibus / ‡ seculum / super nomen tuum / ‡ comederunt / [h] נָוָה [i] שָׁמַם / ‖ contra nos / [k] עָוָה / [l] דָּלַל / † propter gloriam / [m] נָצַל / * est בגוים / ‡ qui effusus est. † coram te / ‡ vinctorum, * relinque ‖ morti obnoxios. † in sinu / [n] יָתַר [o] שׁוּב / ‡ oues / [p] רָעָה / [q] הָלַל

PSALM. LXXX. פ

.cantus Asaph ipsi ,testimonium Sosannim ad ‡ Victori
1 † לַמְנַצֵּחַ אֶל־שֹׁשַׁנִּים [r] עֵדוּת לְאָסָף מִזְמוֹר׃
insidens ‖ :Ioseph pecus ‡ tanquam ducens † ,ausculta Israel · Pascens
2 † רֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה נֹהֵג כַּצֹּאן יוֹסֵף יֹשֵׁב
Menasseh & ,Biniamin & ,Ephraim facies Ad .irradia * Cherubim
3 הַכְּרֻבִים [s] הוֹפִיעָה׃ † לִפְנֵי אֶפְרַיִם וּבִנְיָמִן וּמְנַשֶּׁה
.nobis salutem ad ito † & :tuam fortitudinem suscita
עוֹרְרָה אֶת־גְּבוּרָתֶךָ וּלְכָה לִישֻׁעָתָה לָּנוּ׃
.seruabimur & ,tuas facies † illustra & :nos conuerte Deus
4 † אֱלֹהִים [t] הֲשִׁיבֵנוּ [v] וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃
?tui populi oratione in fumasti ‡ vsquequo :exercituum Deus DOMINE
5 † יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד־מָתַי עָשַׁנְתָּ [x] בִּתְפִלַּת עַמֶּךָ׃
eis fecisti propinare & : lachrymæ panem eos fecisti Comedere
6 † הֶאֱכַלְתָּם לֶחֶם דִּמְעָה [y] וַתַּשְׁקֵמוֹ
:nostris vicinis contentionem † nos Posuisti .magna mensura lachrymis in ‖
7 בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ׃ [z]† תְּשִׂימֵנוּ מָדוֹן לִשְׁכֵנֵינוּ
exercituum Deus .sibi ‡ subsannabunt nostri inimici &
8 וְאֹיְבֵינוּ יִלְעֲגוּ־לָמוֹ׃ † אֱלֹהִים צְבָאוֹת
.seruabimur & ,tuas facies * illumina & :nos conuerte
הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ [a] וְנִוָּשֵׁעָה׃

‡ super liliis / [r] עוּד / Qui pascis † qui ducis ‡ pecudes ‖ qui sedes super * illustrare fac. Corã / [s] יָפַע / † veni † faciem tuã, / [t] שׁוּב [v] אוֹר / ‡ fumabis / [x] פָּלַל / [y] שָׁקָה / ‖ lachrymas in mensura. † contradictionem ‡ nos / [z] שׂוּם / * faciẽ tuam, / [a] יָשַׁע

.eam plantasti & , gentes expulisti † :fecisti proficisci Aegypto ex Vitem
9 † גֶּפֶן מִמִּצְרַיִם [b] תַּסִּיעַ תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם [c] וַתִּטָּעֶהָ׃
.terram impleuit & ,eius radices fecisti radicare & :eius facies ad Scopasti ‡
10 [d]† פִּנִּיתָ לְפָנֶיהָ וַתַּשְׁרֵשׁ שָׁרָשֶׁיהָ וַתְּמַלֵּא־אָרֶץ׃
.fortis ‡ cedri * eius rami & :eius vmbra montes sunt Operti
11 † כָּסּוּ הָרִים [e] צִלָּהּ וַעֲנָפֶיהָ אַרְזֵי־אֵל׃
.eius ramulos ‡ flumen ad † & :mare ad vsque eius palmites Mittes ‖
12 † תְּשַׁלַּח קְצִירֶהָ עַד־יָם וְאֶל־נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ׃
transeuntes omnes eã decerpserunt ‡ & :eius macerias dirupisti quid Vt
13 † לָמָּה פָּרַצְתָּ גְדֵרֶיהָ [f] וְאָרוּהָ כָּל־עֹבְרֵי
.eã est depasta agrestis fera & :sylua de * aper eam Consumpsit ?viam ‖
14 דָרֶךְ׃ † יְכַרְסְמֶנָּה חֲזִיר מִיָּעַר וְזִיז שָׂדַי [g] יִרְעֶנָּה׃
:vide & , cælis è respice ,obsecro reuertere exercituum Deus
15 † אֱלֹהִים צְבָאוֹת שׁוּב־נָא [h] הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה
:tua dextera plantauit quod ,vitiarium Et .istam vitem visita &
16 וּפְקֹד גֶּפֶן זֹאת׃ † וְכַנָּה אֲשֶׁר־נָטְעָה יְמִינֶךָ
increpatione træ :succisa ,igne in Incensa .tibi roborasti † filium super &
17 וְעַל־בֵּן אִמַּצְתָּה לָּךְ׃ † שְׂרֻפָה בָאֵשׁ כְּסוּחָה מִגַּעֲרַת
:tuæ dexteræ virum super tua manus Sit .peribunt tuarum facierum
18 פָּנֶיךָ יֹאבֵדוּ׃ [i]† תְּהִי־יָדְךָ עַל־אִישׁ יְמִינֶךָ
:te à retrocedemus non Et .tibi roborasti † hominis filium super
19 עַל־בֶּן־אָדָם אִמַּצְתָּ לָּךְ׃ † וְלֹא־נָסוֹג מִמֶּךָּ
Deus DOMINE .inuocabimus tuo nomine in ‡ & ,nos viuificabis
20 [k] תְּחַיֵּנוּ וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא׃ † יְהוָה אֱלֹהִים
.seruabimur & , tuam faciem illumina :nos conuerte exercituum
צְבָאוֹת [l] הֲשִׁיבֵנוּ [m] הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃

† eiecisti / [b] נָסַע [c] נָטַע / ‡ Euacuasti ante eam: / [d] פָּנָה / * vt ‡ altissime. / [e] צָלַל / ‖ Misisti summitates † vsq; ‡ propagines. ‡ collegerunt / [f] אָרָה / ‖ per * syluestris, & auis. / [g] רָעָה / [h] נָבַט / habitationem, quam † quem propter increpationem iræ tuæ / [i] הָיָה / † quem / ‡ nomen tuũ / [k] חָיָה / [l] שׁוּב [m] אוֹר

PSALM. LXXXI. פא

.Asaph ipsi Haghitith super Victori
1 † לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית לְאָסָף׃
.Iahacob Deo iubilate :nostræ fortitudini Deo Vociferate
2 † הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים [n] עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃
cum iucundam citharam :tympanum date & , psalmum Sumite
3 [o]† שְׂאוּ־זִמְרָה וּתְנוּ־[p]תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם־
die in statuto tempore in : tuba nouilunio † in Clangite .Nebel
4 נָבֶל׃ † תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֵּסֶה לְיוֹם
Deo iudicium :istud ‡ Israeli statutum Quia .nostræ solennitatis
5 [v] חַגֵּנוּ׃ † כִּי [x] חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי
ipsum exeundo in ‡ ,illud posuit Ioseph in Testimonium .Iahacob
6 יַעֲקֹב׃ [y]† עֵדוּת בִּיהוֹסֵף [z] שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ
Subduxi .audiam * noueram non labium ‖ : Aegypti terram super
7 עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא־יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע׃ [a]† הֲסִירוֹתִי
.transibunt ‡ aheno ab eius manus :eius humerum onere ab
מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ [b] כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃
:tonitrui abscondito in te exaudiam ‡ ,te erui & ,inuocasti angustia In
8 [c]† בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם
,mi populus Audi .Selah , litigij aquas super te probabo *
9 אֶבְחָנְךָ עַל־מֵי [d] מְרִיבָה סֶלָה׃ † שְׁמַע עַמִּי
te in erit Non ‖ .mihi audieris si ,Israel : te in faciam testificari &
10 [e] וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם־תִּשְׁמַע־לִי׃ † לֹא־יִהְיֶה בְךָ
DOMINVS ‖ Ego .extraneo Deo te incuruabis nec :alienus Deus
11 אֵל זָר וְלֹא [f] תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר׃ † אָנֹכִי יְהוָה
.illud implebo & ,tuũ os dilata :Aegypti terra à te faciens ascẽdere tu' Deus
אֱלֹהֶיךָ [g] הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ׃
.mihi acquieuit non ‡ Israel & :meæ voci meus populus paruit non Et
12 † וְלֹא־שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא־אָבָה לִי׃
.suis consiliis in ibunt † :sui cordis pertinacia ‡ in eum dimisi Et
13 † וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם [h] יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃
. ambulassent * meis viis in Israel :mihi audiens ‖ meus populus Vtinam
14 † לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃
eorum hostes super ‡ & : humiliassem eorum inimicos parum Quasi †
15 † כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל־צָרֵיהֶם
:ei mentientur † DOMINVM odio Habentes .meam manum vertissem
16 אָשִׁיב יָדִי׃ [i]† מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ־לוֹ
:frumenti adipe ex eum cibauit Et .seculum in eorum tempus erit &
17 [k] וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם׃ † וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב [l] חִטָּה
.te saturabo ‡ melle petra de &
וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ׃

[n] עָזַז / [o] נָשָׂא [p] תָּפַף / † Calendis / ‡ est: / [u] חָגַג [x] חָקַק / ‡ cum exiret ipse / [y] עוּד [z] שׂוּם / ‖ linguam quã * audiui. / [a] סוּר / ‡ transierunt. ‡ exaudiui / [b] כָּפַף [c] צוּר / * probaui te apud aquas contradictionis, / [d] רוּב [e] עוּד / ‖ sum / [f] שָׁחָה / qui ascendere feci / [g] עָלָה / ‡ noluit obtemperare ‡ fortitudine † iuerunt / [h] יָעַץ / ‖ obtẽperasset * ambulasset. † Breui tempore ‡ contra † negauerunt eum: / [i] שָׂנֵא / [k] הָיָה [l] חָנַט / ‡ saturaui

PSALM. LXXXII. פב

interiori ‡ in :fortis cœtu in stans † Deus .Asaph ipsi Cantus ‡
1 † מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב
facies & :iniquitatem iudicabitis Vsquequo .iudicabit diuorum *
2 אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט׃ † עַד־מָתַי תִּשְׁפְּטוּ־עָוֶל וּפְנֵי
: pupillo & ,tenui ‖ Iudicate .Selah ?suscipietis impiorum
3 רְשָׁעִים [m] תִּשְׂאוּ־סֶלָה׃ † שִׁפְטוּ־דַל וְיָתוֹם

‡ Psalmus † stat in congregatione Dei: ‡ medio * iudicum ‖ pauperi / [m] נָשָׂא

Deus ausculta :meā orationem exaudi exercituum Deus DOMINE
9 יהוה אלהים צבאות שמעה תפלתי האזינה אלהי
.tui uncti facies ‡ aspice & : Deus vide noster Clypeus .Selah, Iahacob
10 יעקב סלה: מגננו ראה אלהים והבט פני משיחך:
domo in limine in esse elegi, mille præ † tuis atriis in dies bonus ‡ Quia
11 כי טוב יום בחצריך מאלף בחרתי הסתופף בבית
scutū & sol Quia .impietatis tabernaculis in habitare præ * :mei Dei
12 אלהי מדור באהלי רשע: כי שמש ומגן
non : DOMINVS dabit gloriam &, gratiam , Deus DOMINVS ‖
יהוה אלהים חן וכבוד יתן יהוה לא
:exercituum DOMINE .integritate in † ambulantibus bonum prohibebit
13 ימנע טוב להלכים בתמים: יהוה צבאות
.te in sperantis hominis beatitudines ‡
אשרי אדם בטח בך:

[a] פלל
Clypeum ‡ faciem Christi
[b] גנן [c] נבט
‡ melior est
† quàm
[d] ספף
* magis quā
‖ est
[e] חנן
† perfectè.
‡ beatus homo qui sperat

PSALM. LXXXV. פה

:tuæ terræ DOMINE Complacuisti .cantus Corach filiis Victori
1 למנצח לבני קרח מזמור: רצית יהוה ארצך
:tui populi iniquitatem Sustulisti .Iahacob captiuitatem reduxisti 2
שבת שבות יעקב: נשאת עון עמך
:tuam iram omnem Collegisti ‡ .Selah, eorū peccatum omne operuisti 3
4 כסית כל חטאתם סלה: אספת כל עברתך
irritā ‖ fac & :nostrę salutis Deus nos Cōuerte .tuū nasum ira ab reduxisti
5 השיבות מחרון אפך: שובנו אלהי ישענו והפר
protrahes :nos in exacerbaberis seculum in Nunquid .nobiscum tuā indignationem †
6 כעסך עמנו: הלעולם תאנף בנו תמשך
,conuerteris tu Nōnne ?generationem &, generationē in tuum nasum
7 אפך לדר ודור: הלא אתה תשוב
nobis Ostende ?te in lætabuntur ‡ tuus populus & :nos viuificabis
8 תחינו ועמך ישמחו בך: הראנו
.nobis dabis * tuam salutem & :tuam misericordiam DOMINE
יהוה חסדך וישעך תתן לנו:
pacem loquetur quoniā, DOMINVS Deus loquetur quid Audiam
9 אשמעה מה ידבר האל יהוה כי ידבר שלום
.stultitiā ad conuertentur non & : suos misericordes ad &, suū populū ad
אל עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה:
.nostra terra in gloriam habitandū ad :eius salus eū timētibus propinqua Verè
10 אך קרוב ליראיו ישעו לשכן כבוד בארצנו:
.sunt osculatæ pax & iustitia :sibi obuiauerunt veritas & Misericordia
11 חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו:
.prospexit cælis ‡ è iustitia & :germinabit ‡ terra è Veritas
12 אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף:
.suum germen † dabit nostra terra & :bonum dabit DOMINVS Etiam
13 גם יהוה יתן הטוב וארצנו תתן יבולה:
.suos pedes via in ponet & :ambulabit eius facies ad ‡ Iustitia
14 צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו:

[f] רצה
Remisisti
[g] שוב [h] שבה
שבית
ק
[i] עוה
‡ Abstulisti à furore faciē tuam. ‖ cessare
[l] פור
† iram tuam contra nos. irasceris contra nos: extendes iram tuā
‡ lætabitur
[m] חיה
[n] ראה
* da
propè est vt habitet gloria
[o] אמן
‡ orietur
‡ cælo
† fructum
[p] נתן
‡ ante eum

PSALM. LXXXVI. פו

:me exaudi, tuam aurem DOMINE Inclina .Dauidi ipsi Oratio
1 תפלה לדוד הטה יהוה אזנך ענני
quoniam, meam animam Custodi .ego ‡ egenus & afflictus quoniam
2 כי עני ואביון אני: שמרה נפשי כי
mei Miserere .te ad ‖ sperātem mi Deus tu tuū seruū serua :ego * misericors
3 חסיד אני הושע עבדך אתה אלהי הבוטח אליך: חנני
animam Lætifica .die omni clamabo te ad quoniam :DOMINE
4 אדני כי אליך אקרא כל היום: שמח נפש
DOMINE tu Quoniam .leuabo ‡ meā animā domine te ad qm :tui serui
5 עבדך כי אליך אדני נפשי אשא: כי אתה אדני
.te inuocantibus omnibus misericordia multus & .parcens ‡ &, bonus
טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:
voce in † intende & :meam orationem DOMINE Ausculta
6 האזינה יהוה תפלתי והקשיבה בקול
quia : te inuocabo meæ angustiæ die In .mearum deprecationum
7 תחנונותי: ביום צרתי אקראך כי
.tua opera secūdū ‖ nec, domine deos inter tu sicut ‖ Non .me exaudies
8 תענני: אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך:
tuas facies ad se incuruabunt * &, venient fecisti quas gentes Omnes
9 כל גוים אשר עשית יבואו וישתחוו לפניך
,mirabilia facies ‡ &, tu † magnus Quoniā .tuū nomē glorificabūt &, domine
10 אדני ויכבדו לשמך: כי גדול אתה ועשה נפלאות
ambulabo, tuam viam DOMINE me Doce .tu solus Deus ‡ tu
11 אתה אלהים לבדך: הורני יהוה דרכך אהלך
tibi Confitebor .tuum nomen timendum ad meum cor vni :tua veritate in
12 באמתך יחד לבבי ליראה שמך: אודך
.seculum in tuū nomē glorificabo & :meo corde toto in mi Deus domine
אדני אלהי בכל לבבי ואכבדה שמך לעולם:

[q] פלל [r] נטה
pauper ‡ sum.
[s] ענה [t] אבה
* sum: ‖ in
[u] חנן
‡ leuaui.
[x] נשא
‡ propitiabilis
[y] רבב
† voci
[z] פלל
[a] צור
‖ est
* genu flectēt coram te
[b] עשה
[c] שחה
† es ‡ facis
‡ es
[d] ירה
vt timeat
[e] אמן

:egenum &, exhaustum ‡ Eripite .iustificate pauperem &, afflictum †
4 עני ורש הצדיקו: פלטו דל ואביון
tenebrositate ‡ in, intellexerūt nec, Nesciuerunt .eruite impiorum manu de
5 מיד רשעים הצילו: לא ידעו ולא יבינו בחשכה
Dij , dixi Ego .terræ fundamenta omnia nutabunt :ambulabūt
6 יתהלכו ימוטו כל מוסדי ארץ: אני אמרתי אלהים
:moriemini homo ‡ sicut Verè .vos omnes excelsi filij & : vos ‡
7 אתם ובני עליון כלכם: אכן כאדם תמותון
iudica Deus Surge .cadetis principum ‡ vnus sicut &
8 וכאחד השרים תפלו: קומה אלהים שפטה
.gentes omnes in hæreditabis tu quoniam : terram
הארץ כי אתה תנחל בכל הגוים:

† pauperem, & egenum
‡ pauperem,
[n] רשש [o] אבה
‡ tenebris ambulauerunt: nutauerunt
[p] נצל [q] בין
‡ estis:
‡ homines
[r] ימד [s] עלה
‡ è principibus
[t] נפל

PSALM. LXXXIII. פג

:tibi silentium ne Deus .Asaph ipsi Cantus .Canticum
1 שיר מזמור לאסף: אלהים אל דמי לך
2 tui inimici ecce Quoniam .Deus quiescas ne &, taceas ne
אל תחרש ואל תשקט אל: כי הנה אויביך
3 tuū populum Super .caput extulerunt te habētes odio & :tumultuabūtur
4 יהמיון ומשנאיך נשאו ראש: על עמך
.tuos absconditos super consiliabuntur † & ,secretum inibunt ‡ callidè
יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך:
memoretur non & :gente de eos succidamus &, venite, Dixerunt
5 אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר
te super ‡ :pariter corde sunt consiliati Quoniam .vltrà Israel nomen
6 שם ישראל עוד: כי נועצו לב יחדו עליך
,Moab, Ismahelim &, Edom Tabernacula .excident * fœdus
7 ברית יכרתו: אהלי אדום וישמעאלים מואב
cum Peleseth : Hamalech &, Hammon &, Ghebal .Hagharim &
8 והגרים: גבל ועמון ועמלק פלשת עם
fuerunt ;eis cum est copulatus Assur Etiam .Sor habitatoribus
9 ישבי צור: גם אשור נלוה עמם היו
, Sisera sicut :Midian sicut illis Fac .Selah, Loth filiis brachium
10 זרוע לבני לוט סלה: עשה להם כמדין כסיסרא
fuerunt :Dor-Hen in sunt Deleti ‖ .Chison torrente in Iabin sicut
11 כיבין בנחל קישון: נשמדו בעין דאר היו
:Zeeb sicut &, Horeb sicut, eorū magnificos ‡ eos Pone .terræ stercus †
12 דמן לאדמה: שיתמו נדיבמו כערב וכזאב
Qui .eorum principes omnes Salmunnah sicut &, Zebach sicut &
13 וכזבח וכצלמנע כל נסיכמו: אשר
eos pone mi Deus .Dei habitacula ,nobis possideamus, dixerūt
14 אמרו נירשה לנו את נאות אלהים: אלהי שיתמו
:siluam comburet ‡ ignis Sicut .venti facies ad stipulam sicut :rotam sicut
15 כגלגל כקש לפני רוח: כאש תבער יער
:tua tempestate in eos persequeris Ita .montes conflagrabit flāma sicut &
16 וכלהבה תלהט הרים: כן תרדפם בסערך
quęrent & :ignominia eorū facies Imple .eos terrebis tuo turbine in &
17 ובסופתך תבהלם: מלא פניהם קלון ויבקשו
:perpetuū in vsque terreātur &, afficiantur Pudore .DOMINE tuū nomen
18 שמך יהוה: יבשו ויבהלו עדי עד
tuum nomen ‡ tu quod cognoscant Et .pereant &, erubescant &
19 ויחפרו ויאבדו: וידעו כי אתה שמך
.terram omnem super altissimus ‡ :tu solus, DOMINE
יהוה לבדך עליון על כל הארץ:

sileas
[v] שור [x] דמה
sonuerunt:
[y] המה
‡ egerunt consilium
† consiliati sunt
[z] ילך
‡ contra
[a] יעץ
* pepigerunt.
[b] היה
‖ Disperierunt
† vt ‡ & duces:
[c] שות
[d] נאה
coram vento.
‡ qui ardet in sylua: quæ cōburet
[e] קלה
in seculum seculi:
[f] בוש
‡ es, quies
‡ &
[g] עלה

PSALMVS LXXXIIII. פד

.cantus Corach filiis Haghithith super Victori
1 למנצח על הגתית לבני קרח מזמור:
!exercituum DOMINE tua tabernacula dilecta Quàm
2 מה ידידות משכנותיך יהוה צבאות:
,DOMINI atria ad mea anima desiderauit etiam &, Concupiuit
3 נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות יהוה
passer Etiam .viuum Deum ad exultabunt :mea caro &, meum cor
4 לבי ובשרי ירננו אל אל חי: גם צפור
:suos pullos poneret quo * ,sibi nidum hirundo &, domum inuenit
5 מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה
Beati .mi Deus &, mi rex, exercituum DOMINE tua altaria
5 את מזבחותיך יהוה צבאות מלכי ואלהי: אשרי
hominis Beatitudines * .Selah, te laudabunt adhuc ‡ :tuę domus habitatores
6 יושבי ביתך עוד יהללוך סלה: אשרי אדם
vallem in † Transeuntes .eorum corde in strata viæ : te in ei fortitudo
7 עוז לו בך מסלות בלבבם: עברי בעמק
.docens operietur benedictionibus etiam :eam ponent fontem Habbacha
הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה:
.Siion in Deorum Deus videbitur :virtutem ad virtute ‡ de Ibunt
8 ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון:

[h] כלה
[i] חיה
* in
‡ in seculum
* Beatus homo cui est
† per
[k] סלל
piscinas operiet pluuia.
‡ exercitu in exercitum:

tui terrores :tuæ iræ transierunt me Super . *addubitabo* ‡ tuos *terrores*
17 אמיך אפונה׃ †עלי עברו חרוניך בעותיך
me *super ambierunt** die tota ,aqua sicut me Circundederũt .me succiderũt
18 צמתתוני׃ †סבוני כמים כל־היום הקיפו עלי
.*obscuritas meis notis* ,*socium*† & ,amantem me à Elongasti .pariter
19 יחד׃ †הרחקת ממני אהב ורע מידעי מחשך׃

PSAL. LXXXIX. פט

.Ezrachitæ Ethan ipsi Maschil‡
1 †משכיל לאיתן האזרחי׃
generatione & generatione in :cantabo seculũ‡DOMINI Misericordias
2 †חסדי יהוה עולם אשירה לדר ודר׃
seculum * dixi Quoniam . meo ore in tuam veritatem faciam scire
3 אודיע אמונתך בפי׃ †כי־אמרתי עולם
. *eis in* tuam veritatem firmabis cœlis † :ædificabitur misericordia
חסד יבנה שמים תכן אמונתך בהם׃
. meo seruo Dauid iuraui :meo electo‡fœdus Excidi
4 †כרתי ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי׃
generatione in ædificabo & :tuum semen stabiliam seculum in Vsque
5 †עד־עולם אכין זרעך ובניתי לדר־־
tuũ mirabile cœli confitebũtur Et .Selah ,tuũ thronũ generatione &
6 ודור כסאך סלה׃ †ויודו שמים פלאך
.sanctorum ecclesia in tuam veritatem etiam :DOMINE
יהוה אף־אמונתך בקהל קדשים׃
DOMINO assimilabitur :DOMINO æquabitur *æthere* in quis Quoniã
7 †כי מי בשחק יערך ליהוה ידמה ליהוה
:multo sanctorum secreto in *formidandus* Deus ?Deorum filiis in
8 בבני אלים׃ †אל נערץ בסוד־קדשים רבה
.eius *circuitus omnes super* terribilis &
ונורא על־כל־סביביו׃
tua veritas & :*Iah*† fortis tu sicut quis ,exercituum Deus DOMINE
9 †יהוה אלהי צבאות מי־כמוך חסין יה ואמונתך
,eius fluctus *eleuãdo in*† :maris *elatione in dominans** Tu . *tui circuitus*
10 סביבותיך׃ †אתה מושל בגאות הים בשוא גליו
:*Rahab*‡vulneratum tanquam confregisti Tu .eos compesces tu
11 אתה תשבחם׃ †אתה דכאת כחלל רהב
, cœli Tibi‖ . tuos inimicos dispersisti tuæ fortitudinis brachio in
12 בזרוע עזך פזרת אויביך׃ †לך שמים
.*ea* fundasti tu eius plenitudinem & orbem :terra *tibi**etiam
אף־לך ארץ תבל ומלאה אתה יסדתם׃
Chermon & Tabor . *ea* creasti tu *dexteram*† & ,Aquilonem
13 †צפון וימין אתה בראתם תבור וחרמון
roboretur :fortitudine cum brachium‖Tibi .*personabunt*‡tuo nomine in
14 בשמך ירננו׃ †לך זרוע עם־גבורה תעז
paratus locus iudicium & Iustitia .tua dextera exaltetur ,tua manus
15 ידך תרום ימינך׃ †צדק ומשפט מכון
populi Beatitudines .*tuas facies* præcedent veritas & misericordia :tui solij
16 כסאך חסד ואמת יקדמו פניך׃ †אשרי העם
.ambulabunt *tuarum facierum*‡lumine in DOMINE:iubilationem *scientiũ*
יודעי תרועה יהוה באור־פניך יהלכון׃
.se exaltabunt tua iustitia in & :die omni exultabunt tuo nomine In
17 †בשמך יגילון כל־היום ובצדקתך ירומו׃
exaltabis tua voluntate in & :*tu* eorũ fortitudinis gloria Quoniam
18 †כי־תפארת עזמו אתה וברצונך תרים
Israelis sancto & :noster clypeus †DOMINO Quia . *nostrum cornu*‖
19 קרננו׃ †כי ליהוה מגננו ולקדוש ישראל
,dixisti & ,tuo misericordi visione in es locutus Tunc .noster Rex
20 מלכנו׃ †אז דברת־בחזון לחסידיך ותאמר
.populo de electum exaltaui :potentem super adiutorium posui
שויתי עזר על־גבור הרימותי בחור מעם׃
.eum vnxi meæ sanctitatis oleo in :meum seruum Dauid Inueni
21 †מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו׃
.eũ roborabit meũ brachiũ etiã :*eo cum* erit firma mea manus quo ‡
22 †אשר ידי תכון עמו אף־זרועי תאמצנו׃
.eum affliget non iniquitatis filius & :eo *in**inimicus exiget Non
23 †לא־ישיא אויב בו ובן־עולה לא יעננו׃
eum habentes odio & :eius hostes eius *faciebus* ‡ à *contundam*† Et
24 †וכתותי מפניו צריו ומשנאיו
meo nomine in & :ipso cũ mea misericordia & ,mea veritas Et . percutiã
25 אגוף׃ †ואמונתי וחסדי עמו ובשמי
:eius manum mari in ponam Et . eius cornu exaltabitur
26 תרום קרנו׃ †ושמתי בים ידו
:*tu*† meus pater ,me inuocabit Ipse .eius dexteram fluminibus in &
27 ובנהרות ימינו׃ †הוא יקראני אבי אתה
. meæ salutis *rupes* & ,meus Deus
אלי וצור ישועתי׃

timores ‡timebo, [k] פון [i] חרה
*circundedeunt ‡unt
[l] סבב
[m] יקף
‡amicũ, notos meos in tenebris.
[n] רעה
‡Intellectus ‡in
[o] דור
*in
[p] ידע [q] פה
† in
Percussi † cum
[r] כון [s] בנה
[t] ירה
cœlo
terribilis
[v] רבב
qui sunt in circuitibus
†Domine:
in circuitib* tuis.
*dominaris elationi
†cum eleuauerint se
[x] גאה [y] גלל
‡Aegyptum:
‖Tui sunt
[z] עזז
‡tua est
†meridiem
‡laudabunt.
‖est
habitaculum
faciem tuã.
Beatus populus qui scit
‡vultus tui
[a] גיל
es:
[b] עזז
רום
[k]
‖cornua nostra †est
[c] גנן
[d] חזה
[e] שוה [f] רום
‡Cum
* ab
[g] נשה
[h] ענה [i] צור
† concidam
‡facie
[k] שום
†es:
fortitudo

meam animam eruisti & :me super†magna tua misericordia Nam
13 †כי־חסדך גדול עלי [f]והצלת נפשי
,me aduersum surrexerunt superbi Deus .inferiori *fouea* ex
14 משאול תחתיה׃ †אלהים זדים קמו עלי
.se coram te posuerunt non & :meã animam quæsierunt *terribilium cœtus* &
[g]ועדת עריצים בקשו נפשי ולא [h]שמוך לנגדם׃
,*narium*‡ longus :*gratiosus*†& ,misericors Deus DOMINE tu Et
15 †ואתה אדני אל־רחום וחנון ארך אפים
,mei miserere & ,me ad Respice .veritate & ,misericordia multus &
16 ורב־חסד ואמת׃ †פנה אלי וחנני
.tuæ ancillæ filium serua & :tuo seruo tuam fortitudinem da
תנה־עזך לעבדך [i]והושיעה לבן־אמתך׃
, me habentes odio videant & , bonitate in signum mecum Fac
17 †עשה־עמי אות לטובה [k]ויראו שנאי
,me adiuuisti DOMINE tu quoniam :afficiãtur pudore &
[l]ויבשו כי־אתה יהוה עזרתני
.me es consolatus &
ונחמתני׃

PSAL. LXXXVII. פז

.*sanctitatis*‖mõtibus in eius *Fundamentum* .cantici cantus Corach Filiis
1 †לבני־קרח מזמור [m]שיר יסודתו בהררי־קדש׃
.Iahacob *habitaculis omnibus præ* :Siion portas DOMINVS *Diligens*
2 †אהב יהוה שערי ציון מכל משכנות יעקב׃
.Selah Dei ciuitas: te *in dicta*† Gloriosa
3 †נכבדות מדבר בך עיר האלהים סלה׃
, Pelestina ecce ,me scientibus Babel & , Rahab‡faciam Memorare
4 †אזכיר רהב ובבל לידעי הנה פלשת
,dicetur Siion *ipsi* * Et .ibi est natus iste:Aethiopia cum Tyrus &
5 וצור עם־כוש זה ילד־שם׃ †ולציון יאמר
.altissimus eam *firmabit* † ipse & : ea in est natus vir & vir
איש ואיש ילד־בה והוא יכוננה [n]עליון׃
.Selah ,ibi est natus iste :populos *scribendo in*‡numerabit DOMINVS
6 †יהוה יספר בכתוב עמים זה ילד־שם סלה׃
.te in mei fontes omnes :tibicines sicut cantores Et
7 [o]†ושרים כחללים כל־מעיני בך׃

PSAL. LXXXVIII. פח

, Machalath† super victori Corach filiis cantus Canticum
1 †שיר מזמור לבני־קרח למנצח על־[p]מחלת
.Ezrachitæ Heman ipsi Maschil *respondendum* ad
[q]לענות משכיל להימן האזרחי׃
.te coram nocte in , clamaui *interdiu*‡ meæ salutis Deus DOMINE
2 †יהוה אלהי ישועתי יום־צעקתי בלילה נגדך׃
.meũ clamorem ad tuã aurem inclina :mea oratio *tuas facies ad* ‡Intret
3 †תבוא לפניך [r]תפלתי [s]הטה אזנך [t]לרנתי׃
.*pertigerũt*† sepulchrũ ad *mea vitæ** & :mea anima malis in est saturata Quia
4 †כי־שבעה ברעות נפשי [u]וחיי לשאול [x]הגיעו׃
.fortitudo†non*vir sicut fui :*cisternam*‡descendẽtibus cũ *sum Reputatus* ‡
5 †נחשבתי עם־יורדי בור [y]הייתי כגבר אין־איל׃
non quorum ,sepulchro *iacentes*‡ vulnerati sicut ,liber mortuos Inter
6 [z]†במתים חפשי כמו חללים שכבי קבר אשר לא־
. sunt abscisi tua manu à ipsi & :amplius *eorum* es recordatus
זכרתם עוד והמה מידך נגזרו׃
.profundis in ,tenebris in :*inferorum*‡ lacu in me Posuisti
7 [a]†שתני בבור תחתיות במחשכים במצלות׃
. Selah ,afflixisti tuis *procellis*‖cunctis & :tua *excandescentia est fulta me Super* *
8 †עלי סמכה חמתך וכל־משבריך [b]ענית סלה׃
:eis abominationes me posuisti ,me à meos notos fecisti Elõgare
9 †הרחקת מידעי ממני שתני תועבות למו
,meã afflictionẽ propter doluit meus Oculus .egrediar non & †clausus
10 כלא ולא־[c]אצא׃ †עיני דאבה מני־עני
.meas *volas*‡ te ad *distendi*‡ :die omni in DOMINE te inuocaui
קראתיך יהוה בכל־יום שטחתי אליך [d]כפי׃
?tibi cõfitebũtur ,resurgẽt *manes si** ?mirabile facies mortuis Nũquid
11 †הלמתים תעשה־פלא אם־רפאים יקומו [e]יודוך
tua veritas :tua misericordia sepulchro in narrabitur Nunquid . Selah
12 סלה׃ †היספר בקבר חסדך אמונתך
tua iustitia & :tuũ mirabile *tenebrositate* in cognoscet Nũquid ?pditione in
13 באבדון׃ †היודע בחשך פלאך וצדקתך
mane in & :clamaui DOMINE te ad ego Et ? obliuionis terra in
14 בארץ [f]נשיה׃ †ואני אליך יהוה שועתי ובבקר
absc̃odes :meã aĩam elõgabis DOMINE quid Vt .te præueniet mea oratio
15 תפלתי תקדמך׃ †למה יהוה תזנח נפשי תסתיר
portaui :adolescentia ab *moribundus*†& ,ego *Afflictus** ?me à *tuas facies*‡
16 פניך ממני׃ [g]†עני אני [h]וגוע מנער נשאתי

†est
[f] נצל
inferno
congregatio fortium
[g] יעד [h] שום
†clemens:
‡ad iram,
[i] ישע
[k] ראה
[l] בוש
Fundamenta ‖sanctis.
[m] שור
Diligit super omnia habitacula
†dicuntur de
‡Aegyptum,
* propter
† fundauit
[n] עלה
‡quando scribet
[o] שור
† *infirmitate,*
[p] חלה
canendũ intellectus
[q] ענה
‡ in die
‡coram te
[r] פלל [s] נטה
[t] רנן
* vita mea
†peruenit.
[u] חיה [x] נגע
‡Reputaui me ‡ in sepulchrum *cui † est
[y] היה [z] מות
‡ dormientes in ‡inferioris
[a] שות
*Mihi appropinquauit ira ‖ fluctibus
[b] ענה
†sum
[c] יצא
‡expandi ‡ manus
[d] כפף
* nũ mortui
[e] ידה
tenebris
[f] נשה
‡faciẽ tuam
*Pauper sum
†deficiens
[g] ענה [h] גוע

.terræ regibus † excelsum : eum dabo primogenitum ego Etiam
28 אף־אני בכור אתנהו עליון למלכי־ארץ׃
ponam † præ
עלה
meum pactum & : meam misericordiam ei custodiam seculum In
29 לעולם אשמור־לו חסדי ובריתי
eius thronum & : eius semen perpetuum in ponam Et .ipsi erit fidele
seculum
30 נאמנת לו׃ ושמתי לעד זרעו וכסאו
: meam legem eius filij dereliquerint Si . cælorum dies sicut
cæli.
31 כימי שמים׃ אם־יעזבו בניו תורתי
ירה
:prophanauerint mea statuta Si .ambulauerint nō meis iudicijs in &
32 ובמשפטי לא ילכון׃ אם־חקתי יחללו
חקק
virga in visitabo Et .custodierint non mea præcepta &
33 ומצותי לא ישמרו׃ ופקדתי בשבט
צוה
.eorum iniquitatem plagis in & : eorum præuaricationem
פשעם ובנגעים עונם׃
עוה
fallam ‡ neque : eo cum à infringam non meam misericordiam At
auferam ab ‡ faciam mendacium
34 וחסדי לא־אפיר מעמו ולא אשקר
egressum & : meum pactum prophanabo Non .mea veritate in
פור
35 באמונתי׃ לא־אחלל בריתי ומוצא
יצא
: meā sanctitatem per iuraui Semel .mutabo non meorū labiorū
36 שפתי לא אשנה׃ אחת נשבעתי בקדשי
eius thronus & : erit seculum in eius Semen .mentiar Dauidi Si
37 אם־לדוד אכזב׃ זרעו לעולם יהיה וכסאו
æthere * in testis & : seculum ‡ stabilietur luna Sicut .me corā sol sicut
‡ in * cælo
38 כשמש נגדי׃ כירח יכון עולם ועד בשחק
cum es iratus :reprobasti & ,elongasti tu At .Selah ,fidelis
spreuisti
39 נאמן סלה׃ ואתה זנחת ותמאס התעברת עם־
terra in prophanasti : tui serui pactum Abolevisti ‖ .tuo vncto
Christo ‖ Abiecisti
40 משיחך׃ נארתה ברית עבדך חללת לארץ
eius munitiones posuisti:eius macerias omnes Rupisti .ei9 diadema
Destruxisti
41 נזרו׃ פרצת כל־גדרתיו שמת מבצריו
שום
fuit :via transeuntes omnes eum Diripuerunt .contritionem
per viam
42 מחתה׃ שסהו כל־עברי דרך היה
שסס
;eius hostium dexteram Exaltasti .suis vicinis opprobrium
43 חרפה לשכניו׃ הרימות ימין צריו
צור
.eius inimicos omnes lætificasti
השמחת כל־אויביו׃
.prœlio in eum statuisti † non & : eius gladij aciem obtundes Etiam
auertisti † subleuasti
44 אף־תשיב צור חרבו ולא הקמתו במלחמה׃
שוב
.fecisti cadere terram in eius solium & :eius puritatem† fecisti Cessare
† munditiam
45 השבת מטהרו וכסאו לארץ מגרתה׃
.Selah ,pudore eum super operuisti : eius adolescentiarū dies Abbreuiasti
adolescentiæ
46 הקצרת ימי עלומיו העטית עליו בושה סלה׃
עטה
sicut exardescet : æternum in te abscondes DOMINE Vsquequo
seculum:
47 עד־מה יהוה תסתר לנצח תבער כמו־
vane ‡ quid vt :æui quanti ego * Memento ?tua excandescentia ignis
ira quid sum, quid tempus ‡ frustra
48 אש חמתך׃ זכר־אני מה־חלד על־מה־שוא
videbit non & , viuet vir Quis ?hominum filios omnes creasti
49 בראת כל־בני־אדם׃ מי גבר יחיה ולא יראה־
.Selah ?inferi manu de suam animam eruet ?mortem
מות ימלט נפשו מיד־שאול סלה׃
Dauidi iurasti* : Domine prisca ‖ tuæ misericordiæ † Vbi
† sunt ‖ antiquæ * quas
50 איה חסדיך הראשנים אדני נשבעת לדוד
me sene : tuorū seruorum opprobrij Domine Recordare ?tua veritate in
quod fero in sinu meo, opprobrij omnium fortiū populorum * recordare inquam.
51 באמונתך׃ זכר אדני חרפת עבדיך שאתי
affecerint probris Quod* .populos multos omnes meo sinu in
נשא
52 בחיקי כל־רבים עמים׃ אשר חרפו
רבב
.tui vncti ‡ vestigia affecerint probris quod;DOMINE tui inimici
אויביך יהוה אשר חרפו עקבות משיחך׃
‡ Christi
.Amen & , amen,seculum in DOMINVS Benedictus
53 ברוך יהוה לעולם אמן ואמן׃

ספר רביעי

PSAL. XC. צ

tu habitaculum Domine .Dei viri Mosch ipsius Oratio
פלל
1 תפלה למשה איש־האלהים אדני מעון אתה
.generatione & , generatione in nobis fuisti
היה דור
היית לנו בדר ודר׃
:orbem & , terram formares & , nascerentur montes Priusquam
2 בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל
.Deus † tu seculum ad vsque seculo à &
† es
ומעולם עד־עולם אתה אל׃
conuertimini , dices ‖ & : contritionem ad vsque hominem Conuertes
Conuertis ‖ dicis
3 תשב אנוש עד־דכא ותאמר שובו
שוב
.hominum filij
בני־אדם׃

:trāsierit cūm hesterna dies sicut ,tuis oculis in anni mille Quoniam
4 כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר
* vt ‡ &
mane in ‡ : erunt somnus * ,eos Inundasti .nocte in custodia &
היה
5 ואשמורה בלילה׃ זרמתם שנה יהיו בבקר
quę mutatur Mane * vesperi
vespera in * : transibit & ,florebit matutino In .mutabitur herba sicut
6 כחציר יחלף׃ בבקר יציץ וחלף לערב
furore
: tuo naso in fumus consumpti Quia .siccabitur & , excidetur
7 ימולל ויבש׃ כי־כלינו באפך
מול כלה
ira
nostras iniquitates Posuisti .sumus territi tua excandescentia in &
8 ובחמתך נבהלנו׃ שת עונתינו
שות עוה
errores nostros ‡ vultus tui.
omnes Quoniam .tuarum facierum ‡ luminare ad nostrū absconditū :te coram
9 לנגדך עלמנו למאור פניך׃ כי כל־
propter iram tuam:
tanquam nostros annos consumpsimus :tua ira in declinauerūt nostri dies
ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו כמו־
פנה שנה
si & , anni septuaginta ipsis in nostrorum annorum Dies .sermonem
10 הגה׃ ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם
fortitudo ‡ peruersitas, ‖ quoniam recessit
:iniquitas & , labor ‡ corū amplitudo & , anni octoginta fortitudinibus in
בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון
† cognoscit
fortitudinem cognoscens † Quis .auolauimus & , cito resecatur quia ‖
11 כי־גז חיש ונעפה׃ מי־יודע עז
גזז עוף
,nostros dies numerandum Ad† .tua ira , tuus timor sicut & : tuæ naus
iræ † Vt numeremus
12 אפך וכיראתך עברתך׃ למנות ימינו
.sapientiam ‡ cor adducemus & : fac scire sic
עזז מנה
כן הודע ונבא לבב חכמה׃
‡ in
.tuos seruos super consolare & : vsquequo DOMINE Conuertere
ידע
13 שובה יהוה עד־מתי והנחם על־עבדיך׃
manè * laudabim9
lætabimur & , ouabimus * & : tua misericordia matutino in nos Satura
14 שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה
‡ quibus
: nos afflixisti ‡ dies iuxta nos Lætifica .nostris diebus omnibus in
15 בכל־ימינו׃ שמחנו כימות עניתנו
ענה
‡ quibus
: tuū opus tuis seruis in Conspiciatur .malum vidimus ‡ annos
16 שנות ראינו רעה׃ יראה אל־עבדיך פעלך
ראה
gloria tua ‖ decor
nostri Dei DOMINI iucunditas ‖ sit Et .eorum filiis in tuus decor &
17 והדרך על־בניהם׃ ויהי נעם יהוה אלהינו
opus & : nos super stabile fac nostrarum manuum opus & , nos super
עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
.illud confirma nostrarum manuum
ידינו כוננהו׃

PSAL. XCI. צא

Qui habitat † omnipotētis
.commorabitur Sadai † vmbra in : altissimi abscondito in Habitans
1 ישב בסתר עליון בצל שדי יתלונן׃
עלה לון
.eo in sperabo meus Deus:mea munitio &,mea spes,DOMINO Dicam
arx
2 אמר ליהוה מחסי ומצודתי אלהי אבטח־בו׃
lue corruptionū. Alis tuis
.contritionum peste à : venatoris laqueo à te liberabit ipse Quoniam
3 כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות׃
נצל פוח
scutum : sperabis eius pennis sub & , tibi obumbrabit sua ala In
4 באברתו יסך לך ותחת־כנפיו תחסה צנה
הוה סכך
clypeus est † timore
sagitta à : noctis pauore † à timebis Non .eius veritas parma &
5 וסחרה אמתו׃ לא תירא מפחד לילה מחץ
צנן אמן
vastabit excidio ab ‡ : ambulabit caligine in peste * A .per diē volauerit ‡
‡ quę * morte ‡ à morsu qui vastat
6 יעוף יומם׃ מדבר באפל יהלך מקטב ישוד
: tua dextera à millia decem & ,mille tuo latere à Cadet ‖ .meridie
‖ Cadent ‡ tibi * appropinquabit.
7 צהרים׃ יפל מצדך אלף ורבבה מימינך
retributionē & :aspicies tuis oculis in Veruntamen .accedet * non te ad ‡
8 אליך לא יגש׃ רק בעיניך תביט ושלמת
חצץ נפל
excelsum : mea spes DOMINE tu Quoniam .videbis impiorum
נגש נבט
9 רשעים תראה׃ כי־אתה יהוה מחסי עליון
occurret tibi
plaga & : malum te ad fortuito accidet Non .tuū habitaculū posuisti
חסה עלה
10 שמת מעונך׃ לא־תאנה אליך רעה ונגע
tabernaculo
suis angelis Quoniam .tuo tentorio in appropinquabit non
רוע כפף
11 לא־יקרב באהלך׃ כי מלאכיו
vt custodiant ‡ manibus
volis ‡ In .tuis viis omnibus in te custodiendum ad :tibi mandabit
12 יצוה־לך לשמרך בכל־דרכיך׃ על־כפים
impingat ad
leonem Super .tuus pes lapidem in percutiatur forte ne , te portabunt
נגף
13 ישאונך פן־תגף באבן רגלך׃ על־שחל
Basiliscum ‡ catulum leonis,
.draconem & , leunculum ‡ conculcabis : calcabis aspidem &
ופתן תדרך תרמס כפיר ותנין׃
peramauit,
quoniam , eum exaltabo : eum eruam & , est amplexus me in Quoniam
14 כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו כי־
Inuocauit
ipse cum;eum exaudiam & ,me Inuocabit .meum nomen cognouit
15 ידע שמי׃ יקראני ואענהו עמו
ענה
sum
dierū Longitudine .eū glorificabo & , eum eruam:angustia in ego
16 אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו׃ ארך ימים
ostendam ei salutem meā.
.mea salute in eum videre faciam & : eum saturabo
אשביעהו ואראהו בישועתי׃

PSAL. XCII. צב

.Sabbathi die in cantici Cantus
1 †מִזְמוֹר [q]שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃
altissime tuo nomini psallere & : DOMINO confiteri † Bonum
2 †טוֹב [r]לְהֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃
tuam fidem & : tuam misericordiam mane in annunciandum Ad
3 †[s]לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ [t]וֶאֱמוּנָתְךָ
.cithara cũ Highaiõ super ;nebel super & ,dechacordo Super .noctibus in
4 בַּלֵּילוֹת׃ †עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי [u]הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃
factis* in : tuo opere‡ in DOMINE me lætificasti Quia
5 †כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְהוָה בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי
:DOMINE tua opera sunt magnificata Quàm .ouabo tuarũ manuũ
6 יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ †מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה
non stupidus Vir .tuæ cogitationes sunt profundæ valde
7 מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ †אִישׁ־בַּעַר לֹא
impios florendo In .illud intelliget non stultus & : cognoscet
8 יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת׃ †בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
eos exterminari ad : iniquitatis operarij omnes germinauerint & ,herba sicut
כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם
.DOMINE seculum in excelsus tu Sed .perpetuum in vsque
9 עֲדֵי־עַד׃ †וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְהוָה׃
:peribunt tui inimici ecce quoniã ;DOMINE tui inimici ecce Quoniã
10 †כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ
monocerotis sicut exaltabis † Et .iniquitatis operarij omnes segregabũtur
11 יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ †[x]וַתָּרֶם כִּרְאֵים
.viridi oleo in sum delibutus : meum cornu
קַרְנִי [y]בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃
me aduersum cõsurgẽtibus in ,meis inuidis in meus oculus respexit Et
12 †[a]וַתַּבֵּט עֵינִי [b]בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי
: florebit palma vt Iustus .meæ aures audient malignis
13 [c]מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃ †צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח
;DOMINI domo in Plantati .multiplicabitur Lebanon in cedrus sicut
14 כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ †שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה
: canitie in germinabunt Adhuc .florebunt nostri Dei atriis in
15 בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ †עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה
‡ rectus quòd annunciandum Ad .erunt virides & , pingues
16 דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים [d]יִהְיוּ׃ †[e]לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר
.eo in iniquitas * non & , mea rupes : DOMINVS
יְהוָה צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ׃

[q] שׁוּר
† est
[r] יָדָה
veritatem
[s] נָגַד [t] אָמַן
[v] הָגָה
‡ operibus tuis:
* operibus laudans exultabo.
insipiens
Cùm floruerint impii
erit ad exterminiũ eorũ seculum.
disperdentur
† exaltabitur
[x] רוּם
conspersus
[y] בָּלַל
hostibus
[a] נָבַט [b] שׁוּר
[c] רוּעַ
fructificabũt in senectute
‡ est
[d] הָיָה [e] נָגַד
fortitudo
* est

PSAL. XCIII. צג

,fortitudinẽ DOMINVS induit ,induit celsitudinẽ ;regnauit DOMINVS
1 †יְהוָה מָלָךְ [f]גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה [g]עֹז
.nutet ‡ ne orbis firmabitur etiam : se accinxit
הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃
. ‡ tu seculo à : tunc ‖ ex tuum solium † Paratum
2 †נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה׃
: suam vocem ‖ flumina eleuauerunt ;DOMINE flumina Eleuauerunt
3 †נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם
,multarũ aquarum vocibus Præ .suam illisionem flumina eleuabunt
4 [h]יִשְׂאוּ נְהָרוֹת [i]דָּכְיָם׃ †מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים
.DOMINVS excelso in potens † : maris procellarum potentium
אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְהוָה׃
: sanctitas est decora tuæ domui , valde sunt fidelia tua Testimonia
5 †[k]עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹּדֶשׁ
.dierum longitudinem in DOMINE
יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים׃

gloriam
[f] גָּאָה [g] עָזַז
firmauit orbem
‡ se moueat.
† est
‖ eo tempore:
& ‡ es.
‖ suum sonũ:
Magis quàm sonitus
fortium fluctuum
† fortis est
[h] נָשָׂא [i] דָּכָה
[k] עוּד

PSAL. XCIIII. צד

.irradia vltionum Deus ,DOMINE vltionum Deus
1 †אֵל־נְקָמוֹת יְהוָה אֵל נְקָמוֹת [l]הוֹפִיַע׃
.superbis super retributionem redde : terram iudicans te Eleua
2 †הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ [m]הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים׃
?exultabunt impij quo-vsque ?DOMINE impij quo--Vsque
3 †עַד־מָתַי רְשָׁעִים יְהוָה עַד־מָתַי רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ׃
.iniquitatis ‖ operarij omnes se prædicabunt : durum * loquentur Effutient
4 †[n]יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ עָתָק יִתְאַמְּרוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
.affligent tuam hęreditatem & : conterent DOMINE tuum Populum
5 †עַמְּךָ יְהוָה יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ [o]יְעַנּוּ׃
.occident pupillos & : interficient peregrinum & Viduam
6 †אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ׃
.Iahacob Deus intelliget non & : Iah videbit non ,dixerunt Et
7 †וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־יָּהּ וְלֹא־יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃
?intelligetis quando fatui & : populo in stulti Intelligite
8 †בִּינוּ בֹּעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ׃

appare.
[l] יָפַע
[m] שׁוּב
[n] נָבַע
Effabuntur
* dura: extollent iniqui?
[o] עָנָה
Dominus
aliquando sapite

?aspiciet non oculum formans an : audiet non aurem plantãs Nõne
9 †הֲנֹטַע אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם־יֹצֵר עַיִן הֲלֹא [p]יַבִּיט׃
?scientiam hominem docens ipse ?arguet nonne gentes corripiens Nonne
10 †הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם [r]דָּעַת׃
.vanitas ipsæ‡ quoniam : hominum cogitationes sciens DOMINVS
11 †יְהוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי־הֵמָּה הָבֶל׃
.eũ docueris tua lege è & : Iah ‖ eum erudieris quem viri Felicitates
12 †אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־תְּיַסְּרֶנּוּ [s]יָּהּ וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ׃
.fouea impio fodiatur donec : mali diebus à ,ei præstandũ ‡ quietem Ad
13 †לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת׃
suã hęreditatem & : suũ populum DOMINVS derelinquet non Quia
14 †כִּי לֹא־[t]יִטֹּשׁ יְהוָה עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ
: iudicium reuertetur iustitiam ad vsque Quia .derelinquet non
15 לֹא יַעֲזֹב׃ †כִּי־עַד־צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט
cum mihi consurget Quis .corde recti omnes illud post &
16 וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃ †מִי־יָקוּם לִי עִם־
?iniquitatis operariis cum mihi stabit quis ?malignantibus
[u]מְרֵעִים מִי־יִתְיַצֵּב לִי עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
silentium † habitasset parum quasi ‡ : mihi auxilium DOMINVS Nisi
17 †לוּלֵי יְהוָה עֶזְרָתָה לִּי כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה
tua misericordia : meus pes est motus ,dicebam Si .mea anima
18 נַפְשִׁי׃ †אִם־אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ
mearum cogitationum multitudine In .me sustentabat DOMINE
19 יְהוָה יִסְעָדֵנִי׃ †[x]בְּרֹב שַׂרְעַפַּי
.meam animam delectabunt tuæ consolationes : meo intimo in
בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי׃
super laborem ‖ formans ?confractionum ‡ thronus tibi iungetur Nunquid
20 †הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא [y]הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי־
sanguinem & : iusti animam contra excurrent Turmatim ?statuto *
21 חֹק׃ †יָגוֹדּוּ עַל־נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם
: eleuationem in ‡ mihi DOMINVS fuit Et .cõdemnabunt innocentem
22 [z]נָקִי יַרְשִׁיעוּ׃ †וַיְהִי יְהוָה לִי לְמִשְׂגָּב
eis super reddet Et .meæ fiduciæ petram in meus Deus &
23 וֵאלֹהַי לְצוּר [a]מַחְסִי׃ †וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת־
eos succidet : eos succîdet corum malitia in † & , eorum iniquitatem
אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם
.noster Deus DOMINVS
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

[p] נָבַט
qui docet.
[r] יָדַע
cognoscit
‡ sunt
Beatus vir
‖ Domine: & legem tuam
Vt ‡ præstes
[s] יָרָה
[t] נָטַשׁ
iniquis?
[v] רוּעַ
auxilio fuisset
‡ fere
† sepulchrũ
[x] רָבַב
lætificabunt
[y] הָוָה
tecum
‡ peruersitatũ
‖ iniquitatẽ in
* præcepto?
Cõgregabũt exercitum
‡ eleuatio:
petra
[z] נָקָה
[a] חָסָה
† propter malitiam

PSAL. XCV. צה

.nostræ salutis fortitudini iubilemus: DOMINO dicamus præconiũ, Adeste
1 †לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה [b]נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ׃
.ei iubilemus cantilenis ‡ in : confessione in eius facies Præoccupemus
2 †נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ׃
omnes super magnus rex & : DOMINVS magnus Deus Quoniam
3 †כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־
cacumina ‖ & : terræ inuestigationes eius ‡ manu in Quod .deos
4 אֱלֹהִים׃ †אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי־אָרֶץ [c]וְתוֹעֲפוֹת
eius manus siccam & : illud fecit ipse & , mare ei Quod .ei montiũ
5 הָרִים לוֹ׃ †אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו
genuflectamus : nos incuruemus & ,adoremus Venite .formauerũt
6 יָצָרוּ׃ †בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה
nos & , noster Deus † ipse Quia .nostri factoris DOMINI facies ad
7 לִפְנֵי־יְהוָה [d]עֹשֵׂנוּ׃ †כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ
.audieritis eius voce in † si hodie: eius manus pecus &, eius pascuę populus
עַם [e]מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃
Massah ‡ die ‖ sicut : Meribah * sicut vestrum cor obduretis Ne
8 †אַל־[f]תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם [g]מַסָּה
;me probauerunt : vestri patres me tentauerunt Quo ‡ .deserto in
9 בַּמִּדְבָּר׃ †אֲשֶׁר [g]נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי
habui fastidio annis Quadraginta .meum opus viderunt etiam
10 גַּם־[h]רָאוּ פָעֳלִי׃ †אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט
cognouerũt ‖ non ipsi & : ipsi corde errantiũ popul⁹ ; dixi &, generatione in
בְּדוֹר וָאֹמַר עַם [i]תֹּעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא־יָדְעוּ
in introibunt si † : mea nare in iuraui Quod .meas vias
11 דְרָכָי׃ †אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם־[k]יְבֹאוּן אֶל־
.meam requiem
מְנוּחָתִי׃

Venite laudemus Dominum:
faciem
‡ canticis
[b] רוּעַ
[c] יָעַף
In cuius
‡ sunt
‖ fortitudines
Cuius est
[d] עָשָׂה [e] רָעָה
coram Domino factore nostro.
† est
† voci ei⁹ obtẽperaueritis.
* in contradictione: ‖ in
‡ tentationis
[f] קָשָׁה
‡ in
litigaui cum
[g] נָסָה [h] רָאָה
sunt:
[i] תָּעָה
Propterea ira
† quòd non
[k] בּוֹא

PSAL. XCVI. צו

omnis DOMINO cantate : nouum canticum DOMINO Cantate
1 †[l]שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־
euangelizate : eius nomini benedicite ,DOMINO Cantate .terra
2 הָאָרֶץ׃ †שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ
.eius salutem diem in die de
מִיּוֹם־לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃

[l] שׁוּר
annunciate

.eius mirabilia populis omnibus in :eius gloria gentibus in Narrate
3 †סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו׃
ipse terribilis :valde laudatus & , DOMINVS magnus Quoniam
4 †כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא
:vana* populorum dij omnes Quoniam .Deos omnes super
5 עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ †כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים
fortitudo :eius faciei ad decor & Gloria .fecit cælos DOMINVS Et
6 †וַיהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה׃ †הוֹד־וְהָדָר לְפָנָיו עֹז
familiæ DOMINO Tribuite .eius sanctuario in pulchritudo & gloria
7 †וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ׃ †הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת
Tributite .fortitudinem & gloriam DOMINO tribuite :populorum
8 עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ †הָבוּ
.eius atria in introite & , munus ferte :eius nominis gloriam DOMINO
לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ †שְׂאוּ־מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו׃
eius faciebus à pauete :sanctitatis decore in DOMINO vos Incuruate facie
9 †הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ †חִילוּ מִפָּנָיו
, regnauit DOMINVS gentibus in Dicite .terra vniuersa
10 כָּל־הָאָרֶץ׃ †אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְהוָה מָלָךְ
.rectitudinibus in populos iudicabit :nutet ne ,orbis firmabitur etiam
אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃
.eius plenitudo &,mare tonabit :terra exultabit & , cæli Lætabuntur
11 †יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃
ligna omnia dicent præconia tunc :eo in quod omne & ,ager Exultabit
12 †יַעֲלֹז שָׂדַי וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל־עֲצֵי־
iudicare venit quoniam :venit quia DOMINI faciei Ad .siluæ
13 יָעַר׃ †לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפֹּט
.sua veritate in populos &,iustitia in orbem iudicabit :terram
הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ׃

אָת ‡laudabilis] ‡est יָרֵא *idola: coram eo: עָזַז gloria Afferte יָהַב afferte †Afferte munera, נָשָׂא שָׁחָה חוּל commoueatur: rectitudine. דִּין גּוּל †est laudabunt Coram Dño

PSAL. XCVII. צז

.multæ insulæ lætentur :terra exultet ,regnauit DOMINVS
1 †יְהוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃
paratus locus iudicium & iustitia :eius circuitu caligo & , Nubes
2 †עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן
.eius hostes circum exuret & : ibit eius faciem ad Ignis .eius solij
3 כִּסְאוֹ׃ †אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו׃
.terra contremuit & , vidit :orbem eius fulgura Illuminauerunt
4 †הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֵל הָאָרֶץ׃
faciebus à : DOMINI faciebus à sunt dissoluti cæra sicut Montes
5 †הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי
: eius iustitiam cæli Annunciauerunt . terræ omnis Domini
6 אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃ †הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ
omnes afficiantur Pudore .eius gloriam populi omnes viderunt &
7 וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃ †יֵבֹשׁוּ כָּל־
.Dinj omnes ei vos incuruate :vanis in se glorificantes ,sculptili seruientes
עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃
propter : Iehudah filiæque exultauerūt & , Sion est læta & , Audiuit
8 †שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
super excelsus DOMINVS tu Quoniam .DOMINE tua iudicia
9 מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה׃ †כִּי־אַתָּה יְהוָה עֶלְיוֹן עַל־
.Dinos* omnes super es eleuatus valde :terram omnem
כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃
animas custodiens* , malum habete odio DOMINVM Diligentes
10 †אֹהֲבֵי יְהוָה שִׂנְאוּ רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת
: iusto est sata Lux .eos eruet impiorum manu e : suorum piorum
11 חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃ †אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק
confitemini & : Domino in iusti Lætamini .lætitia corde rectis &
12 וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה׃ †שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה וְהוֹדוּ
.eius sanctitatis memoriæ
לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃

רָבַב In circuitu habitaculū coram eo in circuitu יָלַךְ צוּר אוֹר *חוּל facie *facie מָסַס omnis terra. נָגַד רָאָה בּוֹשׁ ‡qui seruiunt sculptilibus, qui iactant se in idolis: *angeli. שָׁחָה גּוּל *angelos. עָלָה †Qui diligitis †custodit רוּעַ misericordium נָצַל יָדָה

PSAL. XCVIII. צח

: fecit mirabilia quia ,nouum canticum DOMINO Cantate .Cantus
1 †מִזְמוֹר שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת עָשָׂה
.eius sanctitatis brachium & ,eius dextera ei fecit salutem
הוֹשִׁיעָה־לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃
reuelauit gentium oculis in :suam salutem DOMINVS fecit Notam
2 †הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה
suæ veritatis & ,suæ misericordiæ est Recordatus .suam iustitiam
3 צִדְקָתוֹ׃ †זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
salutem terræ fines omnes viderunt :Israel domum erga
לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
, dicite præconia &, vociferate :terra omnis DOMINO Iubilate .nostri Dei
4 אֱלֹהֵינוּ׃ †הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ
.cantus voce &,cithara in cithara in DOMINO Canite .canite &
5 וְזַמֵּרוּ׃ †זַמְּרוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה׃

Psalmus שִׁיר seruauit eum יָשַׁע יָדַע

sonitu †coram rege Domino.

.DOMINI regis faciem ad iubilate :cornu voce & ,classicis tubis In
6 †בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְהוָה׃
.eo in habitantes & ,orbis :eius plenitudo & , mare Tonet
7 †יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃
.exultabunt montes simul :vola plaudent Flumina
8 †נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ׃
orbem iudicabit :terram iudicare venit quia DOMINI faciem Ad
9 †לִפְנֵי־יְהוָה כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל
.rectitudinibus in populos & , iustitia in
בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃

manu: *laudabunt. Coram Domino rectitudine.

PSAL. XCIX. צט

nutet Cherubim insidens :populi contremiscant ,regnauit DOMINVS
1 †יְהוָה מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט
super ipse excelsus & : magnus Sion in DOMINVS .terra
2 הָאָרֶץ׃ †יְהוָה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל־
terribili & , magno tuo nomini Confitebuntur .populos omnes
3 כָּל־הָעַמִּים׃ †יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא
parasti tu : dilexit iudicium regis fortitudo Et .ipsum sanctum
4 קָדוֹשׁ הוּא׃ †וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ
.fecisti tu Iahacob in iustitiam & iudicium : rectitudines
מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ׃
scabello vos incuruate & ,nostrum Deum DOMINVM Exaltate
5 †רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם
, eius sacerdotes inter Aharon & Moseh .ipsum sanctum : eius pedū
6 רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא׃ †מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו
: DOMINVM ad clamantes : eius nomen inuocantes inter Semuel &
וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ קֹרְאִים אֶל־יְהוָה
: eos ad loquebatur nubis columna In .eos exaudiebat ipse &
7 וְהוּא יַעֲנֵם׃ †בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם
DOMINE .eis dedit statutū & ,eius testimonia custodiebant
8 שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן־לָמוֹ׃ †יְהוָה
super vindicans & : eis fuisti parcens Deus eos exaudisti tu , noster Deus
אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל־
vos incuruate & ,nostrū Deum DOMINVM Exaltate .illorum studia
9 עֲלִילוֹתָם׃ †רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
.noster Deus DOMINVS sanctus quoniam : eius sanctitatis monti
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי־קָדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

sedet in †cōtremiscat est רוּם יָדָה ‡quod est. עָזַז rectitudine עָשָׂה שָׁחָה ‡quod est. inuocabant עָנָה ‡quod עוּד חָקַק pepercisti propter eos, & vltionem fecisti propter opera עָנָה

PSAL. C. ק

.terra omnis DOMINO Iubilate .confessione pro Cantus
1 †מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ׃
.ouatione in eius facies ad ingredimini : lætitia in DOMINO Seruite
2 †עִבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה׃
non & ,nos fecit ipse :Deus *ipse DOMINVS quod Scitote
3 †דְּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא
eius portas Ingredimini .eius pascuæ pecus & ,eius populus :nos
4 אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ׃ †בֹּאוּ שְׁעָרָיו
benedicite , ei confitemini :laude cum eius atria , confessione cum
בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ
seculum in , DOMINVS bonus Quoniam .eius nomini
5 שְׁמוֹ׃ †כִּי־טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם
.eius veritas generationē & generationem in vsque & :eius misericordia
חַסְדּוֹ וְעַד־דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ׃

יָדָה רוּעַ coram eo cū cantico. בּוֹא *est יָדַע עָשָׂה *ipse הָלַל ‡est דּוּר

PSAL. CI. קא

DOMINE tibi :cantabo iudicium & Misericordiā .cantus David Ipsius
1 לְדָוִד מִזְמוֹר חֶסֶד־וּמִשְׁפָּט אָשִׁירָה לְךָ יְהוָה
:me ad venies quando ,perfecta via in Intelligam .canam
2 אֲזַמֵּרָה׃ †אַשְׂכִּילָה בְּדֶרֶךְ תָּמִים מָתַי תָּבוֹא אֵלָי
.meæ domus interiori in ,mei cordis perfectione in ambulabo
אֶתְהַלֵּךְ בְּתָם־לְבָבִי בְּקֶרֶב בֵּיתִי׃
declinantium facere ,Beliiahal verbum meis oculis coram ponam Non
3 †לֹא־אָשִׁית לְנֶגֶד עֵינַי דְּבַר־בְּלִיָּעַל עֲשֹׂה־סֵטִים
malum :me à recedet prauum Cor .me in adherebit non :odiui
4 שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק בִּי׃ †לֵבָב עִקֵּשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע
hunc suo socio secreto in Obloquentem .cognoscam non
5 לֹא אֵדָע׃ †מְלָשְׁנִי בַסֵּתֶר רֵעֵהוּ אוֹתוֹ
.* potero non ipsum corde vastum &, oculis elatum :succidam
אַצְמִית גְּבַהּ־עֵינַיִם וּרְחַב לֵבָב אֹתוֹ לֹא אוּכָל׃
via in ambulans :mecum sedendum ad, terræ fideles ad mei Oculi
6 †עֵינַי בְּנֶאֶמְנֵי־אֶרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ
.mihi ministrabit ipse perfecta
תָּמִים הוּא יְשָׁרְתֵנִי׃

שִׁיר medio תָּמַם tem impiam, præuaricationes שׂוּט שׁוּט *hoc †mihi. רוּעַ Detrahentē proximo רָעָה ‡turgido ‡ferre. ‡vt sedeant יָשַׁב

loquens , dolum faciens , meæ domus interiori in habitabit Non
medio
7 †לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה דבר
† talis
matutinis In .meis oculis coram † firmabitur nequaquam : mendacia
Singulo mane
8 שקרים לא־יכון לנגד עיני׃ †לבקרים
vt extermine
DOMINI ciuitate à exscindendum ad : terræ impios omnes succidam
אצמית כל־רשעי־ארץ להכרית מעיר־יהוה
.iniquitatis operarios omnes
כל־פעלי און׃

PSAL. CII. קב

effundet DOMINI facies ad & : angore deficiet cùm afflicti Oratio
pauperis cùm deficeret, & coram Domino effunderet
1 †[a]תפלה לעני כי־יעטף ולפני יהוה ישפך
meus clamor & : meā orationem exaudi DOMINE .suū eloquium
2 שיחו׃ †יהוה שמעה תפלתי ושועתי
[a] פלל
angustiæ die in , me à tuas facies abscondas Ne .veniat te ad
faciem tuam
3 אליך תבוא׃ †אל־תסתר פניך ממני ביום [b]צר
[b] צור
.me exaudi , festina ,inuocauero ‡ die in : tuam aurem me ad inclina mihi
‡ qua
לי [c]הטה־אלי אזנך ביום אקרא מהר ענני׃
[c] נטה
focus tanquam mea ossa & : mei dies fumo in defecerunt Quia
sicut fumus
4 †כי־[d]כלו בעשן ימי ועצמותי כמוקד
[d] כלה
quia : meum cor aruit & , herba sicut est Percussum .sunt exusta
5 נחרו׃ †[e]הוכה כעשב ויבש לבי כי
[e] נכה
adhæsit , mei gemitus voce A .meum panem edendo ab sum oblitus
comedere
6 שכחתי מאכל לחמי׃ †מקול אנחתי דבקה
fui : deserti pellicano sum Assimilatus .meæ carni meum os
7 עצמי לבשרי׃ †[f]דמיתי לקאת מדבר [g]הייתי
[f] דמה [g] היה
solitarius passer sicut fui & , Vigilaui .solitudinum falco sicut
bubo
8 ככוס חרבות׃ †שקדתי ואהיה כצפור בודד
: mei inimici me afficiebāt probris die Tota .tectum super
9 על־גג׃ †כל־היום חרפוני אויבי
cinerem Quia . iurabant me aduersum , me * insanientes
* in
10 מהוללי בי נשבעו׃ †כי־אפר
.miscui fletu cum meum potum & : manducaui panem tanquam
כלחם אכלתי ושקוי בבכי מסכתי׃
, me eleuasti quia : tuæ iræ & , tuæ indignationis faciebus A
facie
11 †מפני־זעמך וקצפך כי נשאתני
herba sicut ego & : inclinata vmbra sicut ‡ mei Dies .me proiecisti &
‡ fuerunt
12 ותשליכני׃ †ימי [h]כצל [i]נטוי ואני כעשב
[h] צלל [i] נטה
tui memoria & : sedebis seculum in DOMINE tu Et .arui
permanebis :
13 איבש׃ †ואתה יהוה לעולם [k]תשב וזכרך
[k] ישב
: Siion misereberis ,exurges Tu .generatione & ,generatione in
14 [l]לדר ודר׃ †אתה תקום תרחם ציון
[l] דור
.statutum tempus venit quia , eius miserendi tempus quia
כי־עת לחננה כי־בא [m]מועד׃
[m] יעד
eius pulueris & : eius lapidibus tui serui bene voluerunt Quia
15 †כי־[n]רצו עבדיך את־אבניה ואת־עפרה
[n] רצה
omnes & : DOMINI nomen gentes timebunt Et .sunt miserti
16 [o]יחננו׃ †וייראו גוים את־שם יהוה וכל־
[o] חנן
: Siion DOMINVS ædificauit Quia .tuā gloriā terræ reges
17 מלכי הארץ את־כבודך׃ †כי־בנה יהוה ציון
[p] עור
: solitarij orationem ad Respexit .sua gloria in videbitur
eorū qui sunt veluti myricæ
18 נראה בכבודו׃ †פנה אל־תפלת [p]הערער
generationi hoc Scribatur .eorum orationem spreuit non &
pro generatione nouissima:
19 ולא בזה את־[q]תפלתם׃ †תכתב זאת לדור
prospexit Quia .Iah † laudabit creatus populus & : nouissimæ
creandus
†Dominum.
20 אחרון ועם נברא יהלל־יה׃ †כי־השקיף
[q] פלל [r] נבט
.aspexit terram in cælis de DOMINVS : suæ sanctitatis excelso de
ממרום קדשו יהוה משמים אל־ארץ [r]הביט׃
.mortis* filios soluendum ad : vincti ‡ gemitum audiendum Ad
Vt audiret ‡vinctorum: vt solueret *morti obnoxios. Vt narrent
21 †לשמע אנקת אסיר לפתח בני תמותה׃
.Ierusalaim in eius laudem & : DOMINI nomē Siion in narrandū Ad
22 †לספר בציון שם יהוה [s]ותהלתו בירושלם׃
‡ Cùm congregati fuerint populi
.DOMINO seruiendum ad † regna & ; simul populos congregari In ‡
†vt seruiant
23 †בהקבץ עמים יחדו וממלכות לעבד את־יהוה׃
.meos dies abbreuiauit ,meam fortitudinem via in Affiixit
[s] הלל [t] כוח
24 †ענה בדרך [t]כחי קצר ימי׃
: meorū dierum dimidio in me facias ascendere ne mi Deus , Dicam
Dicebam, succidas
25 †אמר אלי אל־[v]תעלני [x]בחצי ימי
[u] עלה
terram Antea .tui anni * generationum generationem in
[x] חצה
26 בדור דורים שנותיך׃ †לפנים הארץ
, peribunt Ipsi .cæli * tuarum manuum opus & : fundasti
* sunt
27 יסדת ומעשה ידיך שמים׃ †המה יאבדו
vestimentum sicut : veterascent vestis sicut ipsi omnes & , stabis tu & pallium
ואתה תעמד וכלם כבגד [y]יבלו כלבוש
[y] בלה
.mutabuntur & , eos mutabis
תחליפם ויחלפו׃

‡autem idem tuorū seruorū Filij .cōsumentur non tui anni & , ‖ipse ‡ tu Et
‖ es
28 †ואתה־הוא ושנותיך לא יתמו׃ †בני־עבדיך
coram te
.stabilietur tuas facies ad eorum semen & : habitabunt
29 ישכונו וזרעם לפניך יכון׃

PSAL. CIII. קג

omnia & : DOMINO mea anima Benedic .Dauid Ipsi
1 †לדוד ברכי נפשי את־יהוה וכל־
mea anima Benedic .eius sanctitatis nomini mea interiora
2 קרבי את־שם קדשו׃ †ברכי נפשי
.eius retributionum omnium obliuiscaris ne & : DOMINO
את־יהוה ואל־תשכחי כל־גמוליו׃
Qui propitiatur
.tuas infirmitates omnes sanans † : tuæ iniquitati omni Parcens
† qui sanat
3 †הסלח לכל־[z]עונכי הרפא לכל־תחלואיכי׃
Qui redimit
, misericordia te redimiens ‡ : tuam vitam fouea de Redimens
‡qui coronat
4 †הגואל משחת [a]חייכי המעטרכי חסד
[z] עוה [a] חיה
aquilæ vt renouabitur : tuū os bono in Saturans .miserationibus &
5 ורחמים׃ †המשביע בטוב עדיך תתחדש כנשר
Qui facit
omnibus iudicia & : DOMINVS iustitias Faciens .tua adolescētia
6 נעוריכי׃ †עשה צדקות יהוה ומשפטים לכל־
[b] ידע
.sua studia* Israel filiis , Moseh suas vias Notificauit .oppressis
quibus vis infertur.
7 עשוקים׃ †[b]יודיע דרכיו למשה לבני ישראל עלילותיו׃
* opera
‡clemens
‖ira,
multus & , naribus ‖ longus ,DOMINVS gratiosus ‡ & , Misericors
8 †רחום וחנון יהוה ארך אפים [c]ורב־
[c] רבב
.† custodiet seculum in nec : contēdet seculum in Non .misericordia
† iram
9 חסד׃ †לא־לנצח יריב ולא לעולם [d]יטור׃
[d] נטר
nostras iniquitates secūdū neq; ,nobis fecit nostra peccata secūdū Non
10 †לא כחטאינו עשה לנו ולא כעונתינו
cæli altitudinem secundum Quoniam .nobis super retribuit
11 גמל עלינו׃ †כי כגבה שמים
roborauit misericordiam suam
. eum timentes super eius misericordia est roborata : terram super
על־הארץ גבר חסדו על־יראיו׃
‖Quantum distat oriens
nobis à fecit distare : occidente ab orientem distare Secundum‖
12 †כרחק מזרח ממערב הרחיק ממנו את־
Quomodo miseretur pater filiorum timentium
est misertus : filiis super patrem misereri Secundum .nostras præuaricationes
13 פשעינו׃ †כרחם אב על־בנים רחם
cognouit ipse Quia .ipsum timentibus super DOMINVS
14 יהוה על־יראיו׃ †כי־הוא ידע
[e] יצר
.nos puluis quòd recordatus : nostrum figmentum
[e]יצרנו זכור כי־עפר אנחנו׃
sumus.
sunt:
.florebit sic agri flos sicut : eius dies herba sicut Hominis
15 †אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ׃
[f] נכר
transibit super
eum cognoscet non & : ipse ‖ non & ,eum in transiuit ventus Quoniam
‖erit,
16 †כי רוח עברה־בו ואיננו ולא־[f]יכירנו
in vsq; & seculo à DOMINI misericordia Et .eius locus amplius
17 עוד מקומו׃ †וחסד יהוה מעולם ועד־
super filios
.filiorum filiis eius iustitia & : eum timentes super seculum
עולם על־[g]יראיו וצדקתו לבני בנים׃
[g] ירא
Super custodientes
, eius præceptorum recordantibus ‡ & : eius pactum Custodientibus
‡ eos qui recordantur
18 †לשמרי בריתו ולזכרי פקדיו
: suum thronum parauit cælis in DOMINVS .ea faciendum ad
[h] כון
19 לעשותם׃ †יהוה בשמים [h]הכין כסאו
omnibus dominatur.
,eius angeli DOMINO Benedicite .dominatum est omnes in ipsius regnū &
20 ומלכותו בכל משלה׃ †ברכו יהוה מלאכיו
‖ vt obtemperetur voci
.eius verbi voce in audiendum ad ‖ : eius verbum facientes robore fortes
גברי [i]כח עשי דברו לשמע בקול דברו׃
[i] כוח
facientes ,eius ministri : eius exercitus omnes DOMINO Benedicite
21 †ברכו יהוה כל־צבאיו משרתיו [k]עשי
[k] עשה
omnibus in ,eius opera omnia DOMINO Benedicite .eius voluntatē
22 [l]רצונו׃ †ברכו יהוה כל־מעשיו בכל־
[l] רצה
.DOMINO mea anima benedic : eius dominationis locis
[m]מקמות ממשלתו ברכי נפשי את־יהוה׃
[m] קום

PSAL. CIIII. קד

es magnificatus mi Deus DOMINE ;DOMINO mea anima Benedic
1 †ברכי נפשי את־יהוה יהוה אלהי גדלת
Amictus
lumine te Amiciens .es indutus decorem & gloriam: vehementer
[a] עלה [b] שום
2 מאד הוד והדר לבשת׃ †עטה אור
‡ cælum
aquis in Contignans † .cortinā sicut cælos ‡ extendens : vestimento sicut
† Qui contignat
3 כשלמה נוטה שמים כיריעה׃ †המקרה במים
‖superiora eius qui ponit
.venti alas ‖ super ambulans ‡ : suum currum nubes ponens ,sua cænacula‖
‡qui ambulat
[a]עליותיו [b]השם עבים רכובו המהלך על־כנפי־רוח׃
‖extremitates
.flagrantem ‖ ignem suos ministros : spiritus suos angelos Faciens
Qui facit
4 †עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט׃
‖ vrentem.
‡stabilitatem
.perpetuò ‡ & ,seculum nutet * ne : eius bases ‡ super terram Fundauit
*moueatse in
5 †יסד־ארץ על־מכוניה בל־תמוט עולם ועד׃
‡in seculum.

ſtant
.aquæ ſtabunt montes ſuper : eam operuiſti veſtimento ſicut Abyſſo
כָּסָה[c]
6 † תְּהוֹם כַּלְּבוּשׁ [c]כִּסִּיתוֹ עַל־הָרִים יַעַמְדוּ־מָיִם׃
fugiunt
.precipites ferētur ‖ tui tonitrui voce ‡ à : fugient tua increpatione Ab
‡ ſonitu
‖ formidant
7 † מִן־גַּעֲרָתְךָ יְנוּסוּן מִן־קוֹל רַעַמְךָ יֵחָפֵזוּן׃
Aſcendunt
.eis fundaſti quem * locum ad : valles deſcendent ‡ ,montes Aſcendent
‡ deſcendunt
8 † יַעֲלוּ הָרִים יֵרְדוּ בְקָעוֹת אֶל־מְקוֹם זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם׃
campi :
* huius
operiendum ad reuertantur ne : tranſeant ne poſuiſti Terminum
שׁוּב[d] כָּסָה[e]
9 † גְּבוּל־שַׂמְתָּ בַּל־יַעֲבֹרוּן בַּל־[d]יְשׁוּבוּן [e]לְכַסּוֹת
Qui miſit
.ibunt † montes inter : conuallibus in fontes Mittens .terram
† fuerunt.
10 הָאָרֶץ׃ † הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בַּנְּחָלִים בֵּין הָרִים יְהַלֵּכוּן׃
omnibus beſtiis agreſtib⁹
.ſuam ſitim onagri frangent : agri beſtiæ omni Propinabunt
שָׁקָה[f] חַיָּה[g]
11 †[f] יַשְׁקוּ כָּל־[g]חַיְתוֹ שָׂדָי יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם׃
volucres
‡ habitabūt :
.vocem dabunt frondes inter ex : habitabit ‡ cæli volatile eos Super
נָתַן[h] פָּרָה[i]
12 † עֲלֵיהֶם עוֹף־הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן מִבֵּין עֳפָאיִם [h]יִתְּנוּ־קוֹל׃
* Qui irrigat
† excelſis
ſatiabitur tuorū operū fructu de : ſuis cœnaculis † de montes Adaquans *
13 † מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו [i]מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ תִּשְׂבַּע
Qui germinare facit
obſequium ad herbam & , iumento ‖ herbam faciens Germinare .terra
‖ pro iumētis
14 הָאָרֶץ׃ † מַצְמִיחַ חָצִיר לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת
‡ vt educat
exhilarabit ‡ vinum Et .terra de panem educendum ad ‡ :hominum
‡ quod lætificat ‡ vt illuſtret faciem
15 הָאָדָם [k]לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן־הָאָרֶץ׃ † וְיַיִן יְשַׂמַּח
hominis cor † panem & : oleo ab facies faciendum nitere ad ‡ ,hominis cor
† qui ‖ fulcit.
לְבַב־אֱנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם לְבַב־אֱנוֹשׁ
arbores excelſæ ‡ miluo
.plantauit quas Lebanon cedri :DOMINI ligna Saturabuntur .ſuſtentabit ‖
‡ ſunt.
16 יִסְעָד׃ † יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע׃
.eius ‡ domus abietes ciconia ‡ : nidificent aues ibi Vt
יָצָא[k] פָּנָה[l]
17 † אֲשֶׁר־שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ׃
hoſpitium leporibus.
.cuniculis refugium petræ : ibicibus excelſi Montes
18 † הָרִים הַגְּבֹהִים לַיְּעֵלִים סְלָעִים מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים׃
Fecit *
.ſuum occaſum cognouit ſol : tempora ſtata in lunam Faciens
שׁוּת[m] הָיָה[n]
19 † עָשָׂה יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ׃
Poſuiſti tenebras,
beſtia omnis repet † ipſa in :nox fuit & ,tenebroſitatem Pones
† ambulabit
* rugiunt
20 †[m] תָּשֶׁת־חֹשֶׁךְ [n]וִיהִי לָיְלָה בּוֹ־תִרְמֹשׂ כָּל־[o]חַיְתוֹ־
Deo à quærendū ad & : prædam ad rugientes * Leunculi .ſilueſtris
חַיָּה[o]
21 יָעַר׃ † הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל
ſuis habitaculis in & :ſe congregabunt ,ſol Orietur .ſuam eſcam
22 אָכְלָם׃ † תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן וְאֶל־מְעוֹנֹתָם
ſuam culturam ad & : ſuum opus ad homo Egredietur .accubabunt
23 יִרְבָּצוּן׃ † יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ
,DOMINE tua opera ſunt multiplicata Quàm .veſperam ad vſque
רָבַב[p]
24 עֲדֵי־עָרֶב׃ † מָה־[p]רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה
.tua poſſeſſione terra eſt impleta : feciſti ſapientia in ipſa omnia
עָשָׂה[q]
כֻּלָּם בְּחָכְמָה [q]עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ [r]קִנְיָנֶךָ׃
ſpaciis;ibi reptilia,quorum
‡ eſt
: numerus ‡ non & ,reptile ibi ;manibus latum & magnum mare Hoc
25 † זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם־רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר
;ambulabunt naues Ibi .magnis cum puſillæ beſtiæ
קָנָה[t] אָנָה[s]
26 חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם־גְּדֹלוֹת׃ † שָׁם [s]אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן
† quem
‖ cum
.eo in ‖ ludendum ad formaſti † iſte Leuiathan
לִוְיָתָן זֶה־יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק־בּוֹ׃
ſperant : vt des
.ſuo tempore in eorum eſcam dandum ad : ſperabunt te ad ipſa Vniuerſa
נָתַן[t]
27 † כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן [t]לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃
.bono ſaturabuntur ,tuam manum aperies :colligent ,eis Dabis
יָסַף[v]
28 † תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב׃
faciem tuam
‡ auferes
‡ deficient :
: expirabunt, ‡ eorum ſpiritum colliges ‡ ;terrebuntur, tuas facies Abſcondes
29 † תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבָּהֵלוּן [v]תֹּסֵף רוּחָם יִגְוָעוּן
:creabūtur,tuum ſpiritum Emittes .reuertentur ſuum puluerem in &
faciem
30 וְאֶל־עֲפָרָם יְשׁוּבוּן׃ † תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן
:ſeculum in DOMINI gloria Erit .terræ facies innouabis &
הָיָה[x]
31 וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה׃ †[x] יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם
Qui aſpicit
,terram ad Aſpiciens .ſuis operibus in DOMINVS lætabitur
נָבַט[y] שׁוּר[z]
32 יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו׃ †[y] הַמַּבִּיט לָאָרֶץ
tremit : tangit
* fumant.
DOMINO Cantabo .fumabunt * & ,montes in tanget : tremet &
† vita mea :
‖ quamdiu fuero.
33 וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ׃ †[z] אָשִׁירָה לַיהוָה
.me adhuc in ‖ meo Deo canam : meis vitis † in
בְּחַיַּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃
Iucundū erit
.DOMINO in lætabor ego : meum eloquium eo ſuper Dulceſcet
עָרַב[a] שׂוּחַ[b]
34 †[a] יֶעֱרַב עָלָיו [b]שִׂיחִי אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה׃
erunt:
benedic .ipſi non vltra impij & .terra de peccatores Conſumentur
תָּמַם[c]
35 †[c] יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן־הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם בָּרְכִי
† Laudate Dominum.
.Halleluiah † :DOMINO mea anima
נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה הַלְלוּ־יָהּ׃

PSAL. CV. קה

facite nota : eius nomen in inuocate , DOMINO Confitemini
1 † הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ
opera
.eius ſtudia populis in
בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו׃

de
.eius mirabilibus vniuerſis in loquimini : ei pſallite ,ei Cantate
2 † שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו׃
'ſancto
.DOMINVM quærentiū cor lætetur:eius ſanctitatis nomīe in vos Laudate
3 † הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃
faciem
.ſemper eius facies quærite : eius fortitudinē & DOMINVM Quærite
עֹז[d] פָּנָה[e]
4 † דִּרְשׁוּ יְהוָה [d]וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ [e]פָנָיו תָּמִיד׃
,eius prodigiorum : fecit quæ eius mirabilium Mementote
5 † זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו
Iahacob filij : eius ſerui Abraham Semen .eius oris iudiciorum &
פֶּה[f]
6 וּמִשְׁפְּטֵי־[f]פִיו׃ † זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
† eſt ‡ ſunt
‡ terra vniuerſa in :noſter Deus DOMINVS † Ipſe .eius electi
7 בְּחִירָיו׃ † הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
* quod
præcepit * verbi : ſui pacti ſeculum in fuit Memor . eius iudicia
8 מִשְׁפָּטָיו׃ † זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה
generationibus
ſuū iuramentū & : Abraham cum excidit ‖ Quod .generationes mille ad
‖ pepigit
9 לְאֶלֶף דּוֹר׃ † אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ
† in
pactum † Iſraeli ;ſtatutum in Iahacob ipſi illud ſtatuit Et .Iſchac ad
חָקַק[g]
10 לְיִשְׂחָק׃ † וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב [g]לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
ſempiternū.
funiculum ;Chenahan terram dabo Tibi ,Dicendo .ſeculi
11 עוֹלָם׃ † לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל
Cùm eſſent viri pauci numero, &
peregrini & parum ſicut :numeri viros ipſos exiſtendo In .veſtræ hereditatis
12 נַחֲלַתְכֶם׃ †[h] בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר [i]כִּמְעַט וְגָרִים
הָיָה[h] גּוּר[i]
ad regno de : gentem ad gente de ambulauerunt Et .ea in
13 בָהּ׃ † וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־
iniuriari eis:
corripuit & : eos opprimere hominem permiſit Non .alterū populum
יָנַח[k]
14 עַם־אַחֵר׃ † לֹא־[k]הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח
Chriſtos
: meos vnctos in attingatis Ne .reges eos propter
נָגַע[l]
15 עֲלֵיהֶם מְלָכִים׃ † אַל־[l]תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי
ſuper famem vocauit Et .malefaciatis ne meis prophetis &
רוּעַ[m]
16 וְלִנְבִיאַי אַל־[m]תָּרֵעוּ׃ † וַיִּקְרָא רָעָב עַל־
ante eos
eorum facies ad Miſit .contriuit panis virgam omnem : terram
נָטָה[n]
17 הָאָרֶץ כָּל־[n]מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר׃ † שָׁלַח לִפְנֵיהֶם
† pro ſeruo
compede in Affixerunt .Ioſeph eſt venditus ſeruum in † : virum
עָנָה[o]
18 אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף׃ †[o] עִנּוּ בַכֶּבֶל
* quo venit
tempus ad Vſque .eius animam eſt ingreſſum ferrum : eius pedem
רגלו ק
19 רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ׃ † עַד־עֵת
purgauit
.eum examinauit DOMINI eloquium : eius verbū venire *
בּוֹא[p]
[p]בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ׃
.eum ſoluit & ,populorum dominator : eum ſoluit & ,rex Miſit
נָתַר[q]
20 † שָׁלַח מֶלֶךְ [q]וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ׃
.ſua poſſeſſione omni in dominatorē &:ſuę domus dominū eū Poſuit
שׂוּם[q] קָנָה[r]
21 †[q] שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־[r]קִנְיָנוֹ׃
Vt alligaret
‡ ſecundū animam ſuam :
.efficeret ſapientes eius ſenes & : ſua anima in ‡ eius principes alligandū Ad
22 † לֶאְסֹר [s]שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם׃
שׂוּר[s] גּוּר[t]
terra in eſt peregrinatus Iahacob & : Aegyptum Iſrael eſt ingreſſus Et
23 † וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב [t]גָּר בְּאֶרֶץ־
auxit
eum roborauit & : valde ſuum populum fecit fructificare Et .Cham
פָּרָה[u]
24 חָם׃ †[u] וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ
vt odio haberent
;ipſius populum odiendum ad eorū cor Conuertit .ſuis hoſtibus præ
25 [x]מִצָּרָיו׃ † הָפַךְ [y]לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ
vt machinarentur
: ſuum ſeruum Moſeh Miſit .ipſius ſeruos in agendum callide ad
צוּר[x]
26 לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו׃ † שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ
לֵבָב[y]
.eo in elegit quem Aharon
אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ׃
* hi
.Cham terra in prodigia & : ſuorum ſignorū verba eis in * Poſuerunt
שׂוּם[z]
27 †[z] שָׂמוּ־בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם׃
tenebras,
exacerbauerunt non & : fecit obtenebrare & ,tenebroſitatē Miſit
מָרָה[a]
28 † שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־[a]מָרוּ אֶת־
occidit piſces
interfecit & : ſanguinem in eorum aquas Conuertit .eius verbum
דברו ק
29 דְּבָרוֹ׃ † הָפַךְ אֶת־מֵימֵיהֶם לְדָם [b]וַיָּמֶת
מוּת[b]
.eorum piſcem
אֶת־דְּגָתָם׃
Edidit
‡ etiam
.eorum regum cubicula in ‡ : ranas eorum terra Produxit
30 † שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם׃
omni in pediculi : interfectorum mixtura venit & , Dixit
בּוֹא[c]
31 † אָמַר [c]וַיָּבֹא עָרֹב כִּנִּים בְּכָל־
ignem : grandinem , eorum pluuias Dedit .eorum termino
32 גְּבוּלָם׃ † נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
vites
† ficus
:eorū ficulneam † & ,eorū vineam percuſſit Et .eorū terra in flammarū
נָכָה[d]
33 לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃ †[d] וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם
arbores
,bruchus & : locuſta venit & , Dixit .eorū termini lignū contriuit &
34 וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם׃ † אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק
‖ erat
: eorum terra in herbam omnem comedit Et .numerus ‖ non &
35 וְאֵין מִסְפָּר׃ † וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם
.eorum terræ fructum comedit &
וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם׃

.corũ roboris omnis primitiũ :corũ terra in primogenitũ omnẽ pcussit Et
36 ויך כל־בכור בארצם ראשית לכל־אונם
.corruens* eius tribubus in† non & :auro & argento cum eos eduxit Et
37 ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל
.eos super eorũ pauor ceciderat* quia :eos egrediendo in* Aegyptus est Lætata
38 שמח מצרים בצאתם כי־נפל פחדם עליהם
.noctem illuminandũ ad ignem & :operimentum in nubem Expandit
39 פרש ענן למסך ואש להאיר לילה
.eos saturauit cœli panẽ & :coturnicem† adduxit & , Petiit†
40 שאל ויבא שלו ולחם שמים ישביעם
.fluminis siticulosa† in abierunt :aquæ fluxerunt & ,petram Aperuit
41 פתח צור ויזובו מים הלכו בציות נהר
.sui serui Abraham :suæ sanctitatis ‡ verbi est recordatus Quoniam
42 כי־זכר את־דבר קדשו את־אברהם עבדו
.suos electos ovatione* in :gaudio in suum populum eduxit Et
43 ויוצא עמו בששון ברנה את־בחיריו
.possiderent nationum laborem & :gentium terras eis dedit Et
44 ויתן להם ארצות גוים ועמל לאמים יירשו
.iah-Hallelu* ,cõseruarẽt eius leges & ,eius statuta custodirent Ut
45 בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצרו הללו־יה

PSAL. CVI. קו

seculũ in quoniã :bonus quoniã ,DOMINO Cõfitemini .Iah† Laudate
1 הללו יה הודו ליהוה כי־טוב כי לעולם
euulgabit* :DOMINI fortitudines eloquetur Quis .eius misericordia
2 חסדו מי ימלל גבורות יהוה ישמיע
omni in iustitiã faciens† :iudicium custodientes* Beati .eius laudem omnẽ
3 כל־תהלתו אשרי שמרי משפט עשה צדקה בכל־
me visita :tui populi voluntate in DOMINE mei Memento .tempore
4 עת זכרני יהוה ברצון עמך פקדני
lætitia in lætandum ad* ,tuorũ electorũ bonitate in videndum Ad† .tua salute in
5 בישועתך לראות בטובת בחיריך לשמח בשמחת
cum Peccauimus .tua hæreditate cum gloriandum ad* :tuæ gentis
6 גויך להתהלל עם־נחלתך חטאנו עם־
Aegypto in nostri Patres .fecimus impia ,fecimus praua ,nostris patribus
7 אבותינו העוינו הרשענו אבותינו במצרים
multitudinis fuerunt memores non ,tua mirabilia intellexerunt non
לא־השכילו נפלאותיך לא זכרו את־רב
.carecti† mari in ,mare iuxta rebellauerunt sed :tuarum misericordiarum
חסדיך וימרו על־ים בים־סוף
.suã fortitudinẽ notificandum ad :suum nomen propter eos seruauit Et
8 ויושיעם למען שמו להודיע את־גבורתו
eos fecit ambulare & :est siccatum & ,Suph mare in increpauit Et
9 ויגער בים־סוף ויחרב ויוליכם
:habentis odio manu de eos seruauit Et .deserto sicut ,abyssos per
10 בתהמות כמדבר ויושיעם מיד שונא
.eorum hostes aquæ operuerunt Et .inimici manu de eos redemit &
11 ויגאלם מיד אויב ויכסו־מים צריהם
cantauerunt :eius verbis in crediderũt Et .remansit non eis ex unus
12 אחד מהם לא נותר ויאמינו בדבריו ישירו
expectauerunt nõ :eius operum sunt obliti ,Festinauerunt .eius laudẽ
13 תהלתו מהרו שכחו מעשיו לא־חכו
Deũ tẽtauerũt & :deserto in concupiscẽtiã cõcupierũt Et .eius cõsilium
14 לעצתו ויתאוו תאוה במדבר וינסו־אל
.eorum aĩa in maciem‡ misit & :eorũ petitionem eis dedit Et .solitudine in
15 בישימון ויתן להם שאלתם וישלח רזון בנפשם
.DOMINI sanctũ Aharon in :castrametatione in Mosch in sunt zelati Et
16 ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש יהוה
.Abiram cætum super† operuit & :Dathan deglutiuit & ,terra Aperuit
17 תפתח־ארץ ותבלע דתן ותכס על־עדת אבירם
.impios combussit flamma :eorum cœtum* in ignis exarsit Et
18 ותבער־אש בעדתם להבה תלהט רשעים
.conflatili se incuruauerunt & :Choreb in vitulum Fecerunt
19 יעשו־עגל בחרב וישתחוו למסכה
.herbam comedẽtis bouis exemplar in :suam gloriam mutauerunt Et
20 וימירו את־כבודם בתבנית שור אכל עשב
.Aegypto in magna facientis* :sui seruatoris Dei sunt Obliti
21 שכחו אל מושיעם עשה גדלות במצרים
.Suph mari super terribilia :Cham terra in Mirabilia
22 נפלאות בארץ חם נוראות על־ים־סוף
ruptura* in stetisset eius electus Mosch nisi ,eos delendos ad† ,dixit Et
23 ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ
reprobauerunt† Et .corrumpendo à eius excandescentiam auertendum ad :eius facies ad
24 לפניו להשיב חמתו מהשחית וימאסו
.eius verbo crediderunt non :desiderij terram in
בארץ חמדה לא־האמינו לדברו

laboris נכה †erat *debilis. יצא ‡cum egressi sunt: *irruerat יצא *Ad petitionem †coturnices: שליו *arida aquæ ציה †sancti sui: & *laude שוש רנן *vt labores populorum נתן חקק †Quatenus scilicet ‡Laudate Dominum. *Dominum. ידה †& *qui custodiunt †qui faciunt הלל רצה *Vt videam bonum †vt læter ראה *& glorier עוה †Suph. מרה vt notam faceret ידע †ac si fuisset in ישע כסה יתר הלל חכה יעץ נסה †perditione castris: *congregationem כסה עדה *congregatione עשה שחה נסך ‡similitudinem מור נכה *qui fecerat ירא †vt dispergeret *diuisione coram eo: vt auerteret iram eius, ne disperderet. *spreuerunt terram desiderabilem: שוב

DOMINI voce in audierunt* non :suis tentoriis in murmurauerunt Et
וירגנו באהליהם לא שמעו בקול יהוה 25
.deserto in eos faciendum† cadere ad :eis* suam manum eleuauit Et
וישא ידו להם להפיל אותם במדבר 26
.terras in eos spargendũ ad* & :gẽtibus in eorum semẽ faciendũ† cadere ad Et
ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות 27
.mortuorum sacrificia comederũt & :pehor-Bahal ipsi sunt adiuncti* Et
ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים 28
.plaga eis in erupit† & :suis studiis in† irritauerunt Et
ויכעיסו במעלליהם ותפרץ־בם מגפה 29
.plaga est restricta & :diiudicauit & ,Pinechas stetit Et
ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה 30
generationem & generationem in :iustitiam ad ei est reputatum Et
ותחשב לו לצדקה לדר ודר 31
fuit malum & :Meribah† aquas super* irritauerunt Et .seculum in vsque
עד־עולם ויקציפו על־מי מריבה וירע 32
effutiit† & :eius spiritũ exacerbauerunt Quia .eos propter Mosch ipsi
למשה בעבורם כי־המרו את־רוחו ויבטא 33
DOMINVS dixit quos ,populos disperdiderunt Non .suis labiis in
בשפתיו לא־השמידו את־העמים אשר אמר יהוה 34
.eorum opera didicerunt & :gentibus cum se miscuerunt Et .eis
להם ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם 35
.laqueum in† eis fuerunt & :eorum doloribus seruierunt Et
ויעבדו את־עצביהם ויהיו להם למוקש 36
.dæmoniis suas filias & ,suos filios sacrificauerunt Et
ויזבחו את־בניהם ואת־בנותיהם לשדים 37
,suorum filiorum sanguinem ,innocuum sanguinem effuderunt Et
וישפכו דם נקי דם־בניהם 38
est infecta & :Chenahan doloribus sacrificauerunt quos ,suarum filiarum &
ובנותיהם אשר זבחו לעצבי כנען ותחנף
sunt fornicati & :suis operibus in se polluerunt Et .sanguinibus in terra
הארץ בדמים ויטמאו במעשיהם ויזנו 39
:suum populum in DOMINI nasus† est iratus Et .suis adinuentionibus in
במעלליהם ויחר־אף יהוה בעמו 40
:gentium manu in eos dedit Et .suam hæreditatem est abominatus &
ויתעב את־נחלתו ויתנם ביד־גוים 41
,eorũ inimici eos oppresserũt Et .eos habẽtes odio eis in sunt dominati &
וימשלו בהם שנאיהם וילחצום אויביהם 42
ipsi &, eos eruit multis Vicibus .eorum manu sub sunt humiliati &
ויכנעו תחת ידם פעמים רבות יצילם והמה 43
.suã iniquitate propter sunt humiliati & :suo cõsilio in exacerbauerunt
ימרו בעצתם וימכו בעונם
.eorum clamorem ipsum audiendo in* :eis angustia in vidit Et
וירא בצר להם בשמעו את־רנתם 44
multitudinẽ secũdũ eũ pœnituit & :sui pacti eos erga est recordatus Et
ויזכר להם בריתו וינחם כרב 45
omnium facies ad† ,misericordias in eos dedit Et .suarum miserationum
חסדו ויתן אותם לרחמים לפני כל־ 46
nos cõgrega & ,noster Deus DOMINE nos Serua .eos captiuantium
שוביהם הושיענו יהוה אלהינו וקבצנו 47
glorificandum ad* :tuæ sanctitatis nomini confitendum ad† ,gentibus de
מן־הגוים להודות לשם קדשך להשתבח
à Israel Deus DOMINVS Benedictus .tua laude in
בתהלתך ברוך יהוה אלהי ישראל מן־ 48
.iah-Hallelu* ,Amen :populus omnis dixit & :seculũ in vsque & ,seculo
העולם ועד העולם ואמר כל־העם אמן הללו־יה

ספר חמישי

PSAL. CVII. קז

seculum in quoniam :bonus quoniam DOMINO Confitemini
הדו ליהוה כי־טוב כי לעולם 1
eos redemit quos :DOMINI redempti Dicant .eius misericordia
חסדו יאמרו גאולי יהוה אשר גאלם 2
;occidente ab & ,oriente ab ,eos congregauit terris de Et .hostis manu de
מיד־צר ומארצות קבצם ממזרח וממערב 3
:via solitudine in deserto in Errauerunt .mari à & ,aquilone ab
מצפון ומים תעו במדבר בישימון דרך 4
,sitibundi etiam ,Famelici .inuenerunt non habitationis ciuitatem
עיר מושב לא מצאו רעבים גם־צמאים 5
DOMINVM ad clamauerunt Et .defecit ipsis in eorum anima
נפשם בהם תתעטף ויצעקו אל־יהוה 6
. eos eruit suis coarctationibus de :eis* angustia in
בצר להם ממצוקותיהם יצילם

tabernaculis *obtemperauerunt voci *super eos: vt †faceret נשא נפל *faceret *dispergeret *adhæserunt מות †eũ in operibus multiplicata est נגף *prohibita דור *eum iuxta cõtradictionis: רוב *protulit מרה sculptilibus *laqueus. היה נקש innocẽtem, נקה sculptilibus sanguine. זנה operibus †furor eis: נצל *eum מכך †cum esset *cum audiret ipse ראה רנן רבב *coram omnibus qui captiuos duxerant שבה ישע *vt confiteamur *& gloriemur ידה הלל †dicat ‡Laudate Dominum. ידה צור inuia: תעה ישב *sua: ‡angustiis נצל

.habitationis ciuitatē ad *eundum ad*:rectam viā per eos fecit ambulare Et vt irent
7 † וידריכם בדרך ישרה [n] ללכת אל־עיר מושב׃
ילך [n]
eius mirabilia & : eius misericordiam † DOMINO ‡ Confiteantur
‡igitur †propter
8 † יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו
animam & : *cupidam* animam fecit saturare Quia .hominum filiis
vacuam:
9 לבני אדם׃ † כי־השביע נפש שקקה ונפש
: *mortis vmbram &* , *tenebrositatē* Habitantes .bono impleuit famelicā
in tenebris, & caligine:
10 רעבה מלא־טוב׃ † ישבי חשך וצלמות
: Dei eloquia mutauerunt Quia .ferro & , *afflictione* vinctos
inopia,
11 אסירי [o] עני וברזל׃ † כי־ [p] המרו אמרי־אל
ענה [o]
: eorum cor labore in humiliauit Et .despexerunt altissimi consiliū&
מרה [p]
12 [q] ועצת עליון נאצו׃ † ויכנע בעמל לבם
יעץ [q]
DOMINVM ad clamauerunt Et .auxiliator†non &,impegerunt
† erat
13 כשלו ואין עזר׃ † ויזעקו אל־יהוה
.eos seruauit eorum *coarctationibus*‖de ,*eis*‡ angustia in
‡ sua, ‖angustiis,
בצר להם ממצוקותיהם [r] יושיעם׃
ישע [r]
.disrupit corū vincula & : mortis vmbra &,*tenebrositate*‡de eos Eduxit
14 † יוציאם מחשך וצלמות ומוסרותיהם ינתק׃
‡ tenebris, *igitur
eius mirabilia & : eius misericordiam † DOMINO * Confiteantur
† propter
15 † יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו
ferri vectes & , æreas portas contriuit Quia .hominū filiis
ferreos confregit.
16 לבני אדם׃ † כי־שבר דלתות נחשת ובריחי ברזל
: eorum præuaricationis viam propter Stulti .*concidit*
17 גדע׃ † אולים מדרך פשעם
escam Omnem .fuerunt afflicti eorum iniquitates propter &
18 [s] ומעונתיהם [t] יתענו׃ † כל־אכל
עוה [r] ענה [s]
.mortis portas ad vsque peruenerunt & : eorum anima est abominata
תתעב נפשם [v] ויגיעו עד־שערי מות׃
נגע [v]
suis *coarctationibus*†à : *eis* angustia in DOMINVM ad clamauerūt Et
sua : & †angustiis
19 † ויזעקו אל־יהוה [x] בצר להם [y] ממצוקותיהם
צור [x] צוק [y]
eruit & : eos sanauit & , suum verbum Misit . eos seruauit
20 יושיעם׃ † ישלח דברו וירפאם וימלטו
‡ DOMINO ‖ Confiteantur . eorum *corruptionibus* de
perditionib‡ ‖igitur ‡propter
21 משחיתותם׃ † [z] יודו ליהוה
.hominum filiis eius mirabilia & : eius misericordiam
ידה [z]
חסדו ונפלאותיו לבני אדם׃
.*præconio* in eius opera narrent & , laudis sacrificia sacrificent Et
prædicatione.
22 † ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו [a] ברנה׃
רנן [a] אנה [b]
.multis aquis in opus facientes : nauibus in mare ad Descendentes
23 † יורדי הים [b] באניות [c] עשי מלאכה במים רבים׃
עשה [c]
.profundo in eius mirabilia & : DOMINI opera viderunt Ipsi
24 † המה [d] ראו מעשי יהוה ונפלאותיו במצולה׃
ראה [d]
Ascenderūt .eius fluctus *eleuauit**&:turbinis *spiritū fecit stare* & ,dixit Et
stetit spiritus *exaltauit
25 † ויאמר ויעמד רוח סערה ותרומם [e] גליו׃ † [f] יעלו
גלל [e]
.se liquefecit malo in eorum anima : abyssos ‡ descenderūt , cælum †
†vsque ad ‡ vsque ad
26 שמים ירדו תהומות נפשם [g] ברעה תתמוגג׃
עלה [f] רוע [g]
eorum sapientia omnis & : ebrius sicut se mouerunt & , *orbem in Iuerunt* ‡
‡ Tremuerunt,
27 † יחוגו וינועו כשכור וכל־חכמתם
: *eis* * angustia in DOMINVM ad clamauerunt Et .est absorpta
*sua:
28 תתבלע׃ † ויצעקו אל־יהוה בצר להם
: silentiū in turbinem fecit Stare .eos eduxit eorum *coarctationibus*†de &
†angustiis
29 וממצוקתיהם [h] יוציאם׃ † יקם סערה לדממה
יצא [h]
: siluerunt quoniam sunt lætati Et .eorum fluctus siluerunt &
30 ויחשו [i] גליהם׃ † וישמחו כי־ישתקו
גלל [i]
DOMINO‡ Confiteantur .eorū voluntatis *portum* ad eos duxit &
terminum
31 וינחם אל־מחוז חפצם׃ † [k] יודו ליהוה
ידה [k]
.hominum filiis eius mirabilia & : eius misericordiam ‡
‡igitur ‡propter
חסדו ונפלאותיו לבני אדם׃
.eum laudent seniorū cathedra in & :populi ecclesia in eū exaltent Et
32 † וירוממוהו בקהל עם [l] ובמושב זקנים יהללוהו׃
ישב [l]
.sitis locum in aquarum exitus & : desertum in flumina Posuit
33 † [m] ישם נהרות למדבר ומצאי מים לצמאון׃
שום [m]
.ea in habitantium malitiam propter :salsuginem in *fructus* Terram
fructiferam
34 † ארץ [n] פרי למלחה [o] מרעת יושבי בה׃
פרה [n]
exitus in *siticulosam*‖terram & : aquarum stagnum in desertum Posuit
רוע [o]
35 † ישם מדבר לאגם־מים וארץ ציה למצאי
‖desertam
ciuitatē præparauerunt & , famelicos ibi *fecit habitare*‡Et .aquarum
‡collocauit
36 מים׃ † ויושב שם רעבים ויכוננו עיר
: vineas plantauerunt & , agros seminauerunt Et .habitationis
‖& prouētū
37 מושב׃ † ויזרעו שדות ויטעו כרמים
sunt multiplicati &,eis benedixit Et .*prouentus*‖fructum fecerunt &
עשה [f]
38 [f] ויעשו פרי תבואה׃ † ויברכם [g] וירבו
רבה [g]
sunt humiliati &,sunt diminuti ‖Et .minuit non eorum *animal*‡& : valde
‡ iumenta
39 מאד ובהמתם לא ימעיט׃ † וימעטו [h] וישחו
שחח [h]
.*anxietate* † & ,mala *tyrannide**à
‖rursus *potestate †dolore.
מעצר רעה ויגון׃

Effudit *principes ‖solitudine
inani ‖ in eos fecit errare & : *magnificos* * super despectionem Effundens
† שפך בוז על־נדיבים [i] ויתעם בתהו 40
תעה [k] אבה [l]
pecus † sicut posuit & : *afflictione ab* egenum ‡ subleuauit Et .via absque
‡pauperē ab inopia:
לא־דרך׃ † [k] וישגב אביון [l] מעוני וישם כצאן 41
†gregem
iniquitas omnis & : lætabuntur & , recti Videbunt .familias
משפחות׃ † יראו ישרים וישמחו וכל־עולה 42
ענה [l]
intelligent‖& : hæc custodiet & , sapiens Quis .suum os *compescuit*
claudet ‖intelliget
קפצה [m] פיה׃ † מי־חכם וישמר־אלה ויתבוננו 43
פה [m]
.DOMINI misericordias
חסדי יהוה׃

PSAL. CVIII. קח

.Dauid ipsi cantus Canticum
1 † [n] שיר מזמור לדוד׃
שור [n]
etiam canam & cantabo : Deus meum cor Paratum
2 † נכון לבי אלהים אשירה ואזמרה אף־
Surge psalterium ‖mane
.*diluculo*‖ me suscitabo .cithara & ,*nablum* Euigila .meam gloriam
3 כבודי׃ † עורה הנבל וכנור [o] אעירה שחר׃
עור [o] ידה [p]
.nationibus in tibi canam & : DOMINE populis in tibi Confitebor
4 † [p] אודך בעמים יהוה ואזמרך בלאמים׃
‡est super cælos
æthera ad vsque & : tua misericordia cælos ‖*desuper* ‡ magna Quia
5 † כי־גדול מעל־שמים חסדך ועד־שחקים
omnem super & : Deus cælos super Exaltare .tua veritas
6 [q] אמתך׃ † רומה על־שמים אלהים ועל כל־
אמן [q]
serua : tui dilecti liberentur Vt .tua gloria terram
7 הארץ כבודך׃ † למען יחלצון ידידיך [r] הושיעה
ישע [r] ענה [s]
: suam sanctitatem per est locutus Deus .me exaudi & ,tua dextera
8 ימינך [s] וענני׃ † אלהים דבר בקדשו
גוי [k]?
diuidam
.metiar Succoth vallem & : Sechem ,*partiar* exultabo
אעלזה אחלקה שכם ועמק [t] סכות אמדד׃
סכך [t]
Meus est ‡ meus est
: mei capitis fortitudo Ephraim & , Menasseh *mihi*‡ , Ghilhad Mihi
9 † לי גלעד לי מנשה ואפרים מעוז ראשי
Edom super , meæ lotionis olla Moab .meus legifer Iehudah
10 יהודה מחקקי׃ † מואב סיר רחצי על־אדום
.taratantarizabo Pelesesh super : meum calceamentum proiiciam
אשליך נעלי עלי פלשת התרועע׃
*ad ‡ munitam?
ad vsque me educet quis ? *munitionis* ‡ ciuitatem * me deducet Quis
11 † מי יבלני עיר מבצר מי נחני עד־
Deus egredieris non & : nos elongasti Deus Nonne ?Edom
12 אדום׃ † הלא־אלהים זנחתנו ולא־ [v] תצא אלהים
יצא [v]
: angustia ab auxilium nobis Da ? nostris exercitibus cum
13 בצבאתינו׃ † הבה־לנו עזרת [x] מצר
צור [x]
mēdax enim ‖fortitudinē:
ipse & : *virtutē*‖ faciemus Deo in .hominis salus *mendacium* &
14 ושוא תשועת אדם׃ † באלהים נעשה־חיל והוא
.nostros hostes conculcabit
יבוס צרינו׃

PSAL. CIX. קט

.taceas ne meæ laudis Deus . cantus Dauid ipsi Victori
1 † למנצח לדוד מזמור אלהי [y] תהלתי אל־תחרש׃
הלל [y]
‖&
sunt locuti‖ : aperuerunt me super dolosi os & , impij os Quia
2 † כי פי רשע ופי־מרמה עלי פתחו דברו
mendaci. odiosis
: me circundederunt *odij* ‖ verbis Et .*falsitatis* lingua mecum
3 אתי לשון שקר׃ † ודברי שנאה סבבוני
,mihi sunt aduersati mea dilectione Pro .gratis me impugnauerūt &
4 וילחמוני חנם׃ † תחת־אהבתי ישטנוני
vir orationis eram.
, bono pro malum me aduersum posuerunt Et .*oratio* ego &
5 ואני [z] תפלה׃ † [a] וישימו עלי רעה תחת טובה
פלל [z] שום [a]
.mea dilectione pro odium &
ושנאה תחת אהבתי׃
.eius dexteram ad stet Satan & : impium eum super Constitue
6 † הפקד עליו רשע ושטן יעמד על־ימינו׃
Cùm iudicatus fuerit ipse
.peccatum in sit eius oratio & : impius exeat *ipsum iudicari* In
7 † בהשפטו [b] יצא רשע [c] ותפלתו תהיה לחטאה׃
יצא [b] פלל [c]
.alter accipiat eius præfecturam : pauci eius dies Sint
8 † יהיו־ימיו מעטים פקדתו [d] יקח אחר׃
לקח [d]
.vidua eius vxor & : pupilli eius filij Sint
9 † [e] יהיו־בניו יתומים ואשתו אלמנה׃
היה [e]
desertis
.suis *desolationibus* de quærāt &:postulēt&,eius filij se moueāt mouēdo Et
10 † ונוע ינועו בניו ושאלו ודרשו מחרבותיהם׃
* sunt
.eius laborem alieni diripiant&:ei * quæ omnia fœnerator Illaqueet
בזז [f]
11 † ינקש נושה לכל־אשר־לו [f] ויבזו זרים יגיעו׃
extendens ‡ qui misereatur
.eius pupillis *miserescens* ‡ sit ne & : misericordiā *protrahens* ei sit Ne
12 † אל־יהי־לו משך חסד ואל־יהי חונן ליתומיו׃
posteritas ‖ in exterminium :
deleatur altera generatione in : *succidendum ad* ‖ eius *nouissimum* Sit
13 † יהי־אחריתו להכרית בדור אחר ימח

. sui pacti seculum in erit memor :se timētibus dedit Prædam
5 †טרף נתן ליראיו יזכר לעולם בריתו׃
eis dandum ad ,suo populo annunciauit suorum operū Fortitudinem
6 †כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם
:iudicium & ,veritas eius manuum Opera . gentium hæreditatem
7 נחלת גוים׃ †מעשי ידיו אמת ומשפט
:seculum in perpetuum*in Fulcita .eius præcepta omnia fidelia
8 נאמנים כל־פקודיו׃ †סמוכים לעד לעולם
,suo populo misit Redemptionem .rectitudine & ,veritate in facta
9 עשוים באמת וישר׃ †פדות שלח לעמו
. eius nomen† terribile & sanctum :suum pactum seculum in præcepit
צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו׃
omnibus bonus intellectus ,DOMINI timor sapientiæ Principium
10 †ראשית חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל־
.perpetuum in stans eius laus :ea facientibus
עשיהם תהלתו עמדת לעד׃

Escam / ירא / vt det / כוח נגד / אמן / Firmata / *seculum / עשה / פדה / † est / permanet in seculum. / הלל

PSAL. CXII. קיב

eius mādatis in‡:DOMINVM timentis viri Beatitudines .Iah Hallelu‖
1 †הללו יה אשרי־איש ירא את־יהוה במצותיו
rectorum generatio :eius semen erit terra in Potens . valde volnit*
2 חפץ מאד׃ †גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים
stans‡ eius iustitia & :eius domo in opulentia & Vbertas† . benedicetur
3 יברך׃ †הון־ועשר בביתו וצדקתו עמדת
gratiosus† : rectis lumen tenebrositate*in est Ortum .perpetuum‡in
4 לעד׃ †זרח בחשך אור לישרים חנון
moderabitur :cōmodans & ,miserescens‡ vir Bonus . iustus & misericors &
5 ורחום וצדיק׃ †טוב־איש חונן ומלוה יכלכל
memoria in :nutabit‡ non seculum in Quia .iudicio in sua verba
6 דבריו במשפט׃ †כי־לעולם לא־ימוט לזכר
firmum :timebit non mala auditione Ab . iustus erit seculi*
7 עולם יהיה צדיק׃ †משמועה רעה לא יירא נכון
-do :timebit non eius cor Suffultum‡ . DOMINO in fidens eius cor†
8 לבו בטח ביהוה׃ †סמוך לבו לא יירא עד
eius iustitia ,egenis‡ dedit Dispersit .suos angustiatores in videbit nec
9 אשר־יראה בצריו׃ †פזר נתן לאביונים צדקתו
.gloria in exaltabitur eius cornu :perpetuum†in stans*
עמדת לעד קרנו תרום בכבוד׃
:liquefiet‡ & frendet suis dentibus ,irascetur & ,videbit Impius
10 †רשע יראה וכעס שניו יחרק ונמס
.peribit impiorum desiderium
תאות רשעים תאבד׃

‖Laudate Dominum. Beatus vir qui timet / ‡mandata / צוה / * vult / †Opes & diuitiæ / ‡manet / ‡ seculum. / * tenebris / †clemens / ‡donat, & cōmodat: metietur / ‡ declinabit: / *æterna / †erit / ‡ Firmum / hostib⁹ suis quod optat / ‡pauperibus, / אבה / *manet / †seculum: / ‡ cōtabescet: / שנן

PSAL. CXIII. קיג

nomen laudate :DOMINI serui Laudate .Iah-Hallelu‖
1 †הללו יה הללו עבדי יהוה הללו את־שם
vsque & nunc ex :benedictum DOMINI nomen Sit .DOMINI
2 יהוה׃ †יהי שם יהוה מברך מעתה ועד־
nomen laudatum :eius occasum ad vsq; solis ortu Ab .seculum in
3 עולם׃ †ממזרח־שמש עד־מבואו מהלל שם
super :DOMINVS gentes omnes super Excelsus .DOMINI
4 יהוה׃ †רם על־כל־גוים יהוה על
se sustollens :noster Deus DOMINVS sicut Quis .eius gloria cœlos
5 השמים כבודו׃ †מי כיהוה אלהינו המגביהי
.terra in & cœlu†in videndum ad se Humilians‖ . habitandum ad
6 לשבת׃ †המשפילי לראות בשמים ובארץ׃
?egenum eleuabit sterquilinio*de :tenuem‡ puluere de Erigens‡
7 †מקימי מעפר דל מאשפת ירים אביון׃
.sui populi magnificis‡ cum :magnificis‡cum faciendum†sedere Ad‖
8 †להושיבי עם־נדיבים עם נדיבי עמו׃
. Halleluiah .lætantem filiorum‡ matrem :domum†sterilem faciens Sedere*
9 †מושיבי עקרת הבית אם־הבנים שמחה הללו־יה׃

‖Laudate Dominum. / hoc tempore / היה / laudabile / qui se eleuat / ‖Qui humiliat † cœlo / ישב ראה / ‡Qui erigit / ‡ inopem: / *stercore eleuat pauperē? / קום רום / אבה ישב / ‖Vt †faciat / ‡principibus: / ‡principibus / *Qui ponis / †in familiā: / & in

PSAL. CXIIII. קיד

. barbaro populo è Iahacob domus*:Aegypto ex Israel egrediendo In‡
1 †בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז׃
.eius dominia† Israel :eius sanctitatem in‖Iehudah Fuit
2 †היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו׃
, retrorsum circuiuit‡ Iarden :fugit & vidit Mare
3 †הים ראה וינס הירדן יסב לאחור׃
. pecoris * filij sicut colles‡ :arietes sicut exilierunt Montes
4 †ההרים רקדו כאילים גבעות כבני־צאן׃
, retrorsum circuiuisti‡ Iarden ô :fugisti quòd mare tibi †Quid
5 †מה־לך הים כי תנוס הירדן תסב לאחור׃

‡ ob filios / ‡ Quū egrederetur / * & familia / יצא / ‖sanctificatio / † potestas / ‡ cōuersus est / נום סבב / ‡& *pecudū. / † fuit ‡ quòd conuertisti te

,DOMINVM ad eorum patrum iniquitas Memoretur .eorum nomen
14 שמם׃ †יזכר עון אבתיו אל־יהוה
:semper DOMINO coram Sint . deleatur ne eius matris peccatū &
15 וחטאת אמו אל־תמח׃ †יהיו נגד־יהוה תמיד
est recordatus non quòd eo Pro .eorum memoriā terra è succîdat &
16 ויכרת מארץ זכרם׃ †יען אשר לא־זכר
cōtritū & :egenum† & ,afflictum virum est persecut⁹ & ,misericordiā facere
עשות חסד וירדף איש־עני ואביון ונכאה
non & :eum inuadit‡ & ,maledictionem dilexit Et .interficiendum ad corde
17 לבב למותת׃ †ויאהב קללה ותבואהו ולא־
maledictionem induit Et .eo ab se elōgauit & ,benedictionē in voluit
18 חפץ בברכה ותרחק ממנו׃ †וילבש קללה
oleum sicut & :eius interius in‡ aqua sicut intrauit & ,suum amictum†sicut
כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן
cingulum in*& :se operiet‡ vestimentum sicut ei Sit . eius ossa in
19 בעצמותיו׃ †תהי־לו כבגד יעטה ולמזח
: DOMINO cum à meorū aduersariorū opus Hoc .illud accinget‡semper†
20 תמיד יחגרה׃ †זאת פעלת שטני מאת יהוה
. meam animam contra malum loquentium &
והדברים רע על־נפשי׃
:tuum nomē propter mecum fac ,domine DOMINE tu Et
21 †ואתה יהוה אדני עשה־אתי למען שמך
egenus & afflictus‡ Quia . me erue ,tua misericordia†bona quia
22 כי־טוב חסדך הצילני׃ †כי־עני ואביון
ipsā declinare circa†vmbra Sicut .meo interiori*in est vulneratū‡ meū cor & :‖ego
23 אנכי ולבי חלל בקרבי׃ †כצל כנטותו
:ieiunio à labarunt mei Poplites‡ . locusta sicut excussus sum :ambulaui
24 נהלכתי ננערתי כארבה׃ †ברכי כשלו מצום
: eis opprobrium fui ego Et .pinguedine à macruit mea caro &
25 ובשרי כחש משמן׃ †ואני הייתי חרפה להם
:meus Deus DOMINE me Adiuua .suum caput mouerunt me viderunt‡
26 יראוני יניעון ראשם׃ †עזרני יהוה אלהי
:hoc tua manus quia sciant Et .tuā misericordiam secundū me serua
27 הושיעני כחסדך׃ †וידעו כי־ידך זאת
, benedices tu & ,ipsi Maledicent .hoc fecisti DOMINE tu
28 אתה יהוה עשיתה׃ †יקללו־המה ואתה תברך
. lætabitur tuus seruus & ,afficientur pudore & ,insurrexerunt
קמו ויבשו ועבדך ישמח׃
pallium‖ tanquam operientur & :pudorem mei aduersarij se Induent
29 †ילבשו שוטני כלמה ויעטו כמעיל
medio in & :meo ore in valde DOMINO Confitebor . suo pudore
30 בשתם׃ †אודה יהוה מאד בפי ובתוך
:egeni* dexteram ad stabit Quoniam . eum laudabo multorum
31 רבים אהללנו׃ †כי־יעמד לימין אביון
. eius animæ iudicibus à saluandum ad
להושיע משפטי נפשו׃

coram Dño / עוה / מחה / pauperem, †mendicum: / עשה / אבה / ‡ venit ei. / † vestimentū / ‡ interiora / בוא / ‡quo operit / * sicut / †quo / ‡ accingit se. / רוע / † est / ‡ pauper / נצל / ‖ sum: / ‡abscissum / * visceribus meis. / † cum declinat, ego pertranseo: instabilis factus sum / צלל נטה / ‡ Genua mea debilitata sunt / היה ראה / ‡videntes / ישע עשה / קום / בוש / ‖ indumentū / עטה / ידה / *pauperis: vt seruet / אבה / ישע

PSAL. CX. קי

:meā dexterā ad sede ,meo dño DOMINVS Dixit .cantus Dauidis
1 †לדוד מזמור נאם יהוה לאדני שב לימיני
tuę fortitudinis Virgā .tuis pedib⁹ scabellū tuos inimicos ponam donec
2 עד־אשית איביך הדם לרגליך׃ †מטה עזך
.tuorū inimicorū interiori* in dominare :Siion ex DOMINVS mittet
ישלח יהוה מציון רדה בקרב איביך׃
,sanctitatis decoribus‡in tuę fortitudinis die in deuotionum†tuus Populus
3 †עמך נדבת ביום חילך בהדרי־קדש
,DOMINVS Iurauit .tuæ natiuitatis ros tibi* :aurora ab vulua à‡
4 מרחם משחר לך טל ילדתך׃ †נשבע יהוה
.Sedech-Malchi meū verbū super‡:seculū in sacerdos ‡tu,†pœnitebit non &
ולא ינחם אתה־כהן לעולם על־דברתי מלכי־צדק׃
. reges sui nasi* die in transfixit :tuam dexteram ad‡DOMINVS
5 †אדני על־ימינך מחץ ביום־אפו מלכים׃
super caput transfixit : corporibus impleuit ,gentibus in Iudicauit
6 †ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על־
.caput exaltabit propterea : bibet via in torrente De .multam terrā
7 ארץ רבה׃ †מנחל בדרך ישתה על־כן ירים ראש׃

ישב / שות / נטה עזז / *medio / †spōtè veniet / ‡pulchritudinibus / ‡ ex vtero / *fuit / †eum, ‡es / ‡secundum morem / ‡qui est / * furoris cadaueribus: / דון / רום

PSAL. CXI. קיא

,rectorū secreto in :corde toto in DOMINO Cōfitebor .Iah-Hallelu‖
1 †הללו יה אודה יהוה בכל־לבב בסוד ישרים
omnibus quæsita :DOMINI opera Magna .cœtu†&
2 ועדה׃ †גדלים מעשי יהוה דרושים לכל־
.perpetuum in stans‡ei⁹ iustitia & :eius op⁹ decor & ,Gloria . ea volentibus
3 חפציהם׃ †הוד־והדר פעלו וצדקתו עמדת לעד׃
.DOMINVS misericors & ,gratiosus‖:suorū mirabiliū fecit Memoriam
4 †זכר עשה לנפלאתיו חנון ורחום יהוה׃

‖Laudate Dominum. / ידה / † congregatione. / יעד עשה / ‡manet in seculum. / ‖clemens,

accipiam: *nomen
נָשָׂא

:inuocabo DOMINI nomine in *& :leuabo salutum Calicem
13 †כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא׃
.eius populo omni nunc coram :reddam DOMINO mea Vota
14 †נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ׃
.eius misericordium mors ,DOMINI oculis in Preciosa
15 †יָקָר בְּעֵינֵי יְהוָה הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃
filius tuus seruus ego ,tuus seruus ego quia ,DOMINE Obsecro
16 †אָנָּה יְהוָה כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי־עַבְדְּךָ בֶּן־
:laudis sacrificium sacrificabo Tibi .mea vincula soluisti :tuæ ancillæ
17 אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃ †לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה
,reddam DOMINO mea Vota .inuocabo DOMINI nomine in &
18 וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא׃ †נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם
DOMINI domus atriis In .eius populo omni nunc coram
19 נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ׃ †בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה
.Iah-Hallelu .Ierusalaim tui medio in
בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָם הַלְלוּ־יָהּ׃

יָסַר nomen; Laudate Dominum.

PSAL. CXVII. קיז

omnes eum laudate :gentes omnes DOMINVM Laudate
1 †הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־
veritas & ,eius misericordia nos super est roborata Quoniam .populi
2 הָאֻמִּים׃ †כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־
.Iah-Hallelu .seculum in DOMINI
יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּ־יָהּ׃

אָמַן

PSAL. CXVIII. קיח

seculum in quoniam :bonus quoniam DOMINO Confitemini
1 †הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם
.eius misericordia seculũ in quoniã :Israel nunc Dicat .eius misericordia
2 חַסְדּוֹ׃ †יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.eius misericordia seculum in quoniam :Aharon domus nunc Dicant
3 †יֹאמְרוּ־נָא בֵית־אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.eius misericordia seculũ in quoniã :DOMINVM timentes nunc Dicant
4 †יֹאמְרוּ־נָא יִרְאֵי יְהוָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.Iah latitudine in me exaudiuit :Iah inuocaui angustia De
5 †מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ׃
.homo mihi faciat quid :timebo non ,mihi DOMINVS
6 †יְהוָה לִי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם׃
.me habentib' odio in *videbo ego & :meos auxiliatores inter mihi DOMINVS
7 †יְהוָה לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי׃
.homine in sperare quàm :DOMINO in fidere Melius
8 †טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בָּאָדָם׃
.munificis in sperare quàm :DOMINO in confidere Melius
9 †טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים׃
quoniam ,DOMINI nomine in :me circundederunt gentes Omnes
10 †כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי
nomine in :me circundederũt etiam ,me Circundederunt .eas succidam
11 אֲמִילַם׃ †סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם
,apes sicut me Circundederunt .eas succidam quoniam ,DOMINI
12 יְהוָה כִּי אֲמִילַם׃ †סַבּוּנִי כִדְבֹרִים
.eas succidã quoniã ,DOMINI nomine in :spinarũ ignis sicut sunt extincte
דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילַם׃
.me adiuuit DOMINVS & :cadendum ad me impulisti Impellendo
13 †דַּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַיהוָה עֲזָרָנִי׃
.salutem in mihi fuit & :Iah cantio & ,mea Fortitudo
14 †עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה׃
DOMINI dextera :iustorum tentoriis in salutis & ,præconij* Vox
15 †קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְהוָה
DOMINI dextera :excelsa DOMINI Dextera .fortitudinem faciens
16 עֹשָׂה חָיִל׃ †יְמִין יְהוָה רוֹמֵמָה יְמִין יְהוָה
.Iah opera narrabo & :viuam sed ,moriar Non .fortitudinem faciens
17 עֹשָׂה חָיִל׃ †לֹא אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ׃
.me tradidit non morti & :Iah me corripuit Corripiendo
18 †יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי׃
.Iah confitebor ,eas in ingrediar :iustitiæ portas mihi Aperite
19 †פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק אָבֹא־בָם אוֹדֶה יָהּ׃
.eam per intrabunt iusti :DOMINI porta Hæc
20 †זֶה־הַשַּׁעַר לַיהוָה צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ׃
.salutem in mihi fuisti & :me exaudisti quoniam ,tibi Confitebor
21 †אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה׃
.anguli caput in fuit :ædificantes reprobauerunt Lapidem
22 †אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה׃
.nostris oculis in mirabile ipsum :istud fuit DOMINO A
23 †מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ׃
.ea in lætemur & ,exultemus :DOMINVS fecit *dies* Hæc
24 †זֶה־הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ׃

familiæ; qui timent יָרֵא; Dominum: *Dominus. צוּר; *mecum est, mecum est *quod opto; est sperare חָסָה; est sperare *principibus. מוּל; vt caderem: laus Dominus: עֻזִּי וְזִמְרָת *laudis, *tabernaculis fecit רַנֵּן facit *Domini. עָשָׂה; Domino. יָדָה; בּוֹא; עָנָה; Lapis quem בָּנָה פִּנָּה *& est; *est *quam גִּיל

*pecoris *filij sicut colles* :arietes sicut saltastis Montes
6 †הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃
.Iahacob Dei faciebus †à :terra contremisce DOMINI faciebus †A
7 †מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃
.aquarum fontem in silicem :aquarum stagnum *petram Conuertens
8 †הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם׃

saltauerunt *& *pecudum. *facie; Qui conuertit *in

PSAL. CXV. קטו

:gloriam da tuo nomini sed ,nobis non ,DOMINE nobis Non
1 †לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא־לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד
dicent quid Vt .tuam veritatem propter ,tuam misericordiam propter
2 עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ׃ †לָמָּה יֹאמְרוּ
omnia :cœlis in noster Deus Et :eorum Deus nunc *Vbi :gentes
3 הַגּוֹיִם אַיֵּה־נָא אֱלֹהֵיהֶם׃ †וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל
manuum opus :aurum *& ,argentum *eorũ Dolores .fecit voluit quæ
4 אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה׃ †עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי
.videbunt non & ,eis * oculi :loquetur non & ,eis *Os .hominum
5 אָדָם׃ †פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃
.odorabunt non & ,eis naris* :audient non & ,eis *Aures
6 †אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃
non ,ambulabũt nõ & ,eorum *pedes :palpabunt non & ,eorum *Manus
7 †יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא־
omnis :ea facientes *fint ipsa Sicut .suo gutture in immurmurabunt
8 יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃ †כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל
,eorum auxiliũ :DOMINO in fide Israel .eis in fidens qui
9 אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ †יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיהוָה עֶזְרָם
:DOMINO in fidite Aharon Domus .*ipse eorum clypeus &
10 וּמָגִנָּם הוּא׃ †בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיהוָה
fidite ,DOMINVM Timentes .†ipse eorũ clypeus & ,eorũ auxiliũ
11 עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ †יִרְאֵי יְהוָה בִּטְחוּ
.†ipse eorum clypeus & ,eorum auxilium :DOMINO in
בַיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
:Israel domui benedicet ,benedicet *:nostri fuit memor DOMINVS
12 †יְהוָה זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל
:DOMINVM timentibus Benedicet .Aharon domui benedicet
13 יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן׃ †יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְהוָה
;vos super DOMINVS Adiiciat .magnis cum pusillis
14 הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים׃ †יֹסֵף יְהוָה עֲלֵיכֶם
facienti :DOMINO †vos Benedicti .vestros filios super & ,vos super
15 עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם׃ †בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה עֹשֵׂה
dedit terram & :DOMINO cœli Cœli .terram & cœlos
16 שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ †הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן
descendentes oẽs nec :Iah laudabunt mortui Non .hominum filiis
17 לִבְנֵי־אָדָם׃ †לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי
.seculum in vsq; & ,nunc ex Iah benedicemus nos Et .silentium
18 דוּמָה׃ †וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם
.Iah-Hallelu*
הַלְלוּ־יָהּ׃

נָתַן; אָמַן; *est; Simulachra *sunt ex argento, *auro; *est *sunt; *sunt *nares sunt; *sunt eis, *sunt eis, מָשַׁשׁ; *loquentur *qui faciunt הָגָה הָיָה *fidit *est; מָגֵן *est; *est. *&; *à *qui fecit; Cœlũ cœlũ; *Dominũ: מוּת in sepulchrũ. *Domino *hoc tẽpore, *Laudate Dominum.

PSAL. CXVI. קטז

.meas deprecationes ,meam vocem DOMINVS exaudiet quoniã ,Dilexi
1 †אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי׃
.inuocabo meis diebus in & :mihi suam aurem inclinauit Quia
2 †כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא׃
angustia :me inuenerũt inferni angustiæ & ,mortis funes me Circũdederunt
3 †אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה
quæso :inuocabo DOMINI nomine in *Et .inueniam molestiam *&
4 וְיָגוֹן אֶמְצָא׃ †וּבְשֵׁם־יְהוָה אֶקְרָא אָנָּה
:iustus & ,DOMINVS Gratiosus .meam animam erue DOMINE
5 יְהוָה מַלְּטָה נַפְשִׁי׃ †חַנּוּן יְהוָה וְצַדִּיק
,sum attenuatus :DOMINVS simplices Custodies .miserans noster Deus &
6 וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם׃ †שֹׁמֵר פְּתָאיִם יְהוָה דַּלּוֹתִי
quia :tuam requiẽ ad mea anima Reuertere .seruabit me &
7 וְלִי יְהוֹשִׁיעַ׃ †שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי־
;morte à meã animam eripuisti Quia .te super retribuit DOMINVS
8 יְהוָה גָּמַל עָלָיְכִי׃ †כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת
.impulsu *ab meum pedem :lachryma à meum oculum
אֶת־עֵינִי מִן־דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי׃
.viuentium terris in ,DOMINI facies ad *Ambulabo
9 †אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים׃
.valde sum afflictus :ego loquar quia †,Credidi
10 †הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד׃
.mendax homo omnis :mea festinatione in *dixi Ego
11 †אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב׃
?me super *eius retributiones omnes* :DOMINO reddam Quid
12 †מָה־אָשִׁיב לַיהוָה כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי׃

in deprecationib' meis. נָטָה; dolores צוּר; *dolorem inueni. *nomen Clemens; דָּלַל; mihi. *expulsione mei. רָחָה *coram Dño חָיָה *quando locutus sum: *depauperat עָנָה *cũ pauere: *pro omnib' retributionibus *quę sunt

fac prosperare ,DOMINE obsecro :nunc saluifica DOMINE Obsecro
5 † אנא יהוה הושיעה נא אנא יהוה הצליחה
vobis benediximus :DOMINI nomine in *veniens* Benedictus .nunc
26 נא: † ברוך הבא בשם יהוה ברכנוכם
Ligate :nobis illuxit & ,DOMINVS Deus .DOMINI domo de
7 מבית יהוה: † אל יהוה ויאר לנו אסרו־
,tu † meus Deus .altaris cornua ad vsq; ,*implicationibus in* agnũ
8 חג בעבתים עד־קרנות המזבח: † אלי אתה
,DOMINO Confitemini .te exaltabo*,meus Deus:tibi cõfitebor &
9 ואודך אלהי ארוממך: † הודו ליהוה
.eius misericordia seculum in quoniam :bonus quoniam
כי־טוב כי לעולם חסדו:

PSAL. CXIX. קיט

.DOMINI lege in *euntes* : via perfecti Beati
1 † אשרי תמימי־דרך ההלכים בתורת יהוה:
. eum *quærent** corde toto in :eius testimonia *custodientes* Beati
2 † אשרי נצרי עדתיו בכל־לב ידרשוהו:
.ambulauerunt eius viis in :*prauitatem* ‡ sunt operati non † Etiam
3 † אף לא־פעלו עולה בדרכיו הלכו:
. valde *custodiendum ad* ,tua mandata præcepisti Tu
4 † אתה צויתה פקדיך לשמר מאד:
. tua statuta custodiendum ad ,meæ viæ firmentur Vtinam
5 † אחלי יכנו דרכי לשמר חקיך:
.tua præcepta omnia ad *me respiciendo in* ,afficiar pudore non Tunc
6 † אז לא־אבוש בהביטי אל כל־מצותיך:
.tuæ iustitiæ iudicia *me discẽdo in* :cordis rectitudine in tibi Cõfitebor
7 † אודך בישר לבב בלמדי משפטי צדקך:
. *valde vsque* me derelinquas ne :custodiam tua Statuta
8 † את־חקיך אשמר אל־תעזבני עד־מאד:
custodiendũ ad :suã semitã adolescens mundabit quo In
9 † במה יזכה־נער את־ארחו לשמר
me facias errare ne :te exquisiui meo corde toto In ? tuũ verbum iuxta
10 כדברך: † בכל־לבי דרשתיך אל־תשגני
non vt :tua eloquia abscondi meo corde In .tuis mandatis à
11 ממצותיך: † בלבי צפנתי אמרתך למען לא
.tua statuta me doce ;DOMINE *tu* Benedictus .tibi peccem
12 אחטא־לך: † ברוך אתה יהוה למדני חקיך:
. tui oris iudicia omnia , narraui meis labiis In
13 † בשפתי ספרתי כל משפטי־פיך:
.*vbertate omni*‡ super sicut :sum gauisus tuorum testimoniorum via In
14 † בדרך עדותיך ששתי כעל כל־הון:
.tuas semitas aspiciam & :meditabor tuis præceptis In
15 † בפקודיך אשיחה ואביטה ארחתיך:
.tuorum verborum obliuiscar non :*deliciabor** tuis statutis In
16 † בחקתיך אשתעשע לא אשכח דברך:
. tua verba custodiam & :viuam † tuo seruo *super* Retribue
17 † גמל על־עבדך אחיה ואשמרה דברך:
.tua lege de mirabilia aspiciam & :meos oculos Reuela
18 † גל־עיני ואביטה נפלאות מתורתך:
.tua præcepta me à abscondas ne :terra in † ego *Peregrinus*
19 † גר אנכי בארץ אל־תסתר ממני מצותיך:
omni in tua iudicia ad‡ :desiderium ob mea anima est Confracta
20 † גרסה נפשי לתאבה אל־משפטיך בכל־
.tuis præceptis à ‡ errantes :maledictos superbos *Increpasti* .tempore
21 עת: † גערת זדים ארורים השגים ממצותיך:
.custodiui tua testimonia quia :cõtemptũ & ,opprobriũ me à Deuolue
22 † גל מעלי חרפה ובוז כי עדתיך נצרתי:
meditabitur tuus seruus :sunt locuti me cõtra ,principes sederũt Etiam
23 † גם ישבו שרים בי נדברו עבדך ישיח
.mei consilij viri meæ *delitiæ* tua testimonia Etiam .tuis statutis in
24 בחקיך: † גם־עדתיך שעשעי אנשי עצתי:
.tuũ verbum secundũ me viuifica ;mea anima pulueri Adhæsit
25 † דבקה לעפר נפשי חיני כדברך:
Viam . tua statuta me doce :me exaudisti & ,narraui meas Vias
26 † דרכי ספרתי ותענני למדני חקיך: † דרך־
27 .tuis mirabilibus in meditabor & :me fac intelligere tuorum preceptorum
פקודיך הבינני ואשיחה בנפלאותיך:
.tuũ verbum iuxta me confirma :*anxietate* præ mea anima Stillauit
28 † דלפה נפשי מתוגה קימני כדברך:
.mihi *largire**tuam legem & :me à amoue mendacij Viam
29 † דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני:
.*proposui**tua iudicia :elegi veritatis Viam
30 † דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי:
.me afficias pudore ne DOMINE :tuis testimoniis *in* Adhæsi
31 † דבקתי בעדותיך יהוה אל־תבישני:

ישע qui venit בוא אור funibus, †es חגג *& qui ambulãt ירה qui custodiũt *quærunt עוד †qui ‡iniquitatem: & vt custodiant ea צוה כון cũ respexero נבט cũ didicero diutius. חקק שגה es שפה פה ‡omnibus diuitiis. עוד שוש שוח נבט *delectabor: חקק †vt גלה ירה Aduena†sum גור צוה ‡quod habet Disperdidisti ‡scilicet זוד שגה גלה שור sunt delectationes יעץ חיה ענה dolore: יגה ‡dona ירה *posui corã me. בוש

.meũ cor dilataueris cũ : curram tuorũ mandatorũ Viam
32 † דרך־מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי:
.*mercede* eã custodiã & ,tuorũ statutorũ viam DOMINE me Doce
33 † הורני יהוה דרך חקיך ואצרנה עקב:
.corde toto in illã custodiã & ,tuã legem custodiã & ,me fac Intelligere
34 † הבינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל־לב:
.volui ipsam *in* quia : tuorũ mandatorũ semitã per me fac *Calcare*
35 † הדריכני בנתיב מצותיך כי־בו חפצתי:
fac Transire .*cõcupiscentiã* ad nõ & ,tua testimonia ad meũ cor Inclina
36 † הט־לבי אל־עדותיך ואל אל־בצע: † העבר
Confirma .me viuifica tuis viis in : *mendacium videndo à* , meos oculos
37 עיני מראות שוא בדרכך חיני: † הקם
meũ opprobriũ fac Transire .tuũ timorẽ ad†quod: tuũ eloquiũ tuo seruo
38 לעבדך אמרתך אשר ליראתך: † העבר חרפתי
:tua mãdata ad concupiui Ecce . bona tua iudicia quia : timui quod
39 אשר יגרתי כי משפטיך טובים: † הנה תאבתי לפקדיך
tuæ misericordiæ mihi veniant Et .me viuifica tua iustitia in
40 בצדקתך חיני: † ויבאני חסדך
mihi exprobrãti respondebo Et .tuũ eloquiũ secũdũ tua salus : DOMINE
41 יהוה תשועתך כאמרתך: † ואענה חרפי
verbũ meo ore de *auferas*‡ne Et . tuo verbo in *speraui*† quòd ,verbũ
42 דבר כי־בטחתי בדברך: † ואל־תצל מפי דבר־
custodiam Et .expectaui tua iudicia ad quia : valde vsque veritatis
43 אמת עד־מאד כי למשפטך יחלתי: † ואשמרה
:latitudine in ambulabo Et *perpetuum*‖& seculum in semper tuã legem
44 תורתך תמיד לעולם ועד: † ואתהלכה ברחבה
coram tuis testimoniis *in* loquar Et .quæsiui tua mandata quia
45 כי פקדיך דרשתי: † ואדברה בעדתיך נגד
quæ ,tuis mandatis in *deliciabor* Et .afficiar pudore non & ,regibus
46 מלכים ולא אבוש: † ואשתעשע במצותיך אשר
, dilexi quæ tua præcepta ad meas palmas leuabo Et .dilexi
47 אהבתי: † ואשא־כפי אל־מצותיך אשר אהבתי
.tuis statutis in meditabor &
48 ואשיחה בחקיך:
.me fecisti *expectare** quo in :*tuum seruum erga*‡ verbi Memento
49 † זכר־דבר לעבדך על אשר יחלתני:
.me viuificauit tuũ *dictum*‖ quia:mea afflictione in mea cõsolatio‡Hæc
50 † זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיתני:
.declinaui non tua lege à : valde vsque me deriserunt Superbi
51 † זדים הליצני עד־מאד מתורתך לא נטיתי:
.sum cõsolatus & DOMINE seculo à tuorũ iudiciorũ sum Recordatus
52 † זכרתי משפטיך מעולם יהוה ואתנחם:
Cantus .tuã legem *deserentibus* ,*impiis ab* me tenuit Terror
53 † זלעפה אחזתני מרשעים עזבי תורתך: † זמרות
sum Recordatus .mearũ peregrinationũ domo in tua statuta mihi fuerũt
54 היו־לי חקיך בבית מגורי: † זכרתי
fuit *Hæc* .tuã legẽ custodiui & : DOMINE tui nominis nocte in
55 בלילה שמך יהוה ואשמרה תורתך: † זאת היתה־
.custodiui tua præcepta quòd : mihi
56 לי כי פקדיך נצרתי:
. *tua verba* *custodiendum ad* , dixi , DOMINE mea Portio
57 † חלקי יהוה אמרתי לשמר דבריך:
.tuũ eloquiũ secũdũ mei miserere:corde toto in *tuas facies* sum Deprecatus
58 † חליתי פניך בכל־לב חנני כאמרתך:
.tua testimonia ad meos pedes conuerti & : meas vias Cogitaui
59 † חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל־עדתיך:
.tua mandata *custodiendum ad* : tardaui non & ,Festinaui
60 † חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך:
.sum oblitus non tuæ legis : me sunt *prædati*† impiorum *Funes*
61 † חבלי רשעים עודני תורתך לא שכחתי:
iudicia super : tibi confitendum ad surgam *noctem* *Mediando*
62 † חצות־לילה אקום להודות לך על משפטי
custodientibus & : te timent qui omnibus *ego* Socius .tuæ iustitiæ
63 צדקך: † חבר אני לכל־אשר יראוך ולשמרי
: terra est plena ,DOMINE ,tuæ Misericordiæ .tua præcepta
64 פקודיך: † חסדך יהוה מלאה הארץ
.me doce tua statuta
חקיך למדני:
.tuũ verbum secundum ,DOMINE tuo seruo cum fecisti Bonum
65 † טוב עשית עם־עבדך יהוה כדברך:
. credidi tuis præceptis *in* quia :me doce scientiam & *sensus* Bonitatem
66 † טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנתי:
.custodiui tuũ eloquiũ nunc & :*errans* ego humiliarer Priusquam
67 † טרם אענה אני שגג ועתה אמרתך שמרתי:
.tua statuta me doce :beneficus & ,tu Bonus
68 † טוב־אתה ומטיב למדני חקיך:

propter mercedem. ירה חקק נצר בין Incedere צוה auaritiam. נטה עוד vt nõ videat vanitatem. ראה חיה קום †est תאב בוא opprobris afficienti me, ישע †spes mea est ‡remoueas נצל אמן ‖vltra. de עוד delectabor נשא כפף שוח חקק ‡seruo tuo: *sperare ‖est eloquiũ ענה זוד propter impios qui deserunt היה Hoc bonum ירה vt custodirẽ verbum tuũ. faciem tuam חלה חנן שוב vt custodirẽ חוש צוה Caterua †prædatæ עוד Media nocte חצה ידה sum ירא חקק עשה Bonum sermonem ידע errabam : יטב

custodiam corde toto in ego :superbi mendaciū me super Concinnarunt
69 † טפלו עלי שקר זדים אני בכל־לבי אצר
tua lege† ego :eorum cor adeps sicut se Impinguauit .tua præcepta
70 פקודיך׃ † טפש כחלב לבם אני תורתך
.tua statuta discam vt :fui afflictus quòd mihi‡ Bonū .sum delectatus
71 שעשעתי׃ † טוב־לי כי־עניתי למען אלמד חקיך׃
.argenti & auri millia quàm ,tui oris lex mihi†Melior
72 † טוב־לי תורת־פיך מאלפי זהב וכסף׃
,me fac intelligere :me plasmauerunt & ,me fecerunt tuæ Manus
73 † ידיך עשוני ויכוננוני הבינני
:lætabuntur & ,me videbunt ,te Timentes . tua præcepta discam &
74 ואלמדה מצותיך׃ † יראיך יראוני וישמחו
iustitia quòd DOMINE Noui .expectaui tuum verbum quia
75 כי לדברך יחלתי׃ † ידעתי יהוה כי־צדק
tua misericordia nunc Sit .me afflixisti veritate‖& :tua iudicia†
76 משפטיך ואמונה עניתני׃ † יהי־נא חסדך
mihi Veniant .tuo seruo tuum eloquiū secundum ,me consolandū ad
77 לנחמני כאמרתך לעבדך׃ † יבאוני
. mea delitiæ† tua lex quia :viuam & ,tuæ misericordiæ
רחמיך ואחיה כי־תורתך שעשעי׃
ego :me peruerterunt falsò quoniam ,superbi afficiantur Pudore
78 † יבשו זדים כי־שקר עותוני אני
scientes‡& :te timentes†me ad Conuertantur .tuis præceptis in meditabor*
79 אשיח בפקודיך׃ † ישובו לי יראיך וידעי
nō vt :tuis statutis in perfectum meum cor Sit .tua testimonia
80 עדתיך׃ † יהי־לבי תמים בחקיך למען לא
tuū verbū ad :mea anima tuā salutē ad Defecit‡ .afficiar pudore
81 אבוש׃ † כלתה לתשועתך נפשי לדברך
quando ,dicendo :tuum† dictum ad mei oculi Defecerunt .expectaui*
82 יחלתי׃ † כלו עיני לאמרתך לאמר מתי
tuorum statutorum :fumario in vter sicut fui Quia ?me consolaberis
83 תנחמני׃ † כי־הייתי כנאד בקיטור חקיך
facies quando :tui serui dies ‡ Quot .sum oblitus non
84 לא שכחתי׃ † כמה־ימי־עבדך מתי תעשה
:foueas superbi mihi Foderunt ? iudicium me persequentes in*
85 ברדפי משפט׃ † כרו־לי זדים שיחות
falso* :veritas tua mandata Omnia .tuam legem secundū†non quod
86 אשר לא כתורתך׃ † כל־מצותיך אמונה שקר
ego & :terra in me cōsumpserūt parū Quasi .me adiuua ,me sunt psecuti
87 רדפוני עזרני׃ † כמעט כלוני בארץ ואני
:me viuifica tuam misericordiā Secundū .tua præcepta dereliqui non
88 לא־עזבתי פקודיך׃ † כחסדך חיני
tuū verbū DOMINE seculū In .tui oris testimoniū custodiā &
89 ואשמרה עדות פיך׃ † לעולם יהוה דברך
fundasti :tua veritas generationē & generatione In .cœlis in stans
90 נצב בשמים׃ † לדר ודר אמונתך כוננת
.tui serui omnes quia :hodie‖steterunt‡tua iudicia Ad .stabit & ,terram
91 ארץ ותעמד׃ † למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך׃
.mea afflictione in periissem tunc :†meę delitiæ tua lex Nisi
92 † לולי תורתך שעשעי אז אבדתי בעניי׃
ipsis in quia :tuorum præceptorum obliuiscar non seculum In
93 † לעולם לא־אשכח פקודיך כי־בם
.quæsiui tua præcepta quoniam :me serua ,ego Tibi .me viuificasti
94 חייתני׃ † לך־אני הושיעני כי פקודיך דרשתי׃
.intelligam tua testimonia :me perdendū ad impij expectauerūt Me
95 † לי קוו רשעים לאבדני עדתיך אתבונן׃
.valde tuum præceptū latum :finem vidi cōsummationis Omnis
96 † לכל־תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד׃
. mea meditatio† ipsa die omni :tuam legem dilexi Quàm
97 † מה־אהבתי תורתך כל־היום היא שיחתי׃
seculū in †quia :tuis præceptis me facies sapientem meis inimicis Præ
98 † מאיבי תחכמני מצותך כי לעולם
tua testimonia quia :intellexi me docētibus omnibus Præ .mihi ipsa
99 היא־לי׃ † מכל־מלמדי השכלתי כי עדותיך
.custodiui tua præcepta quia :ero prudens† senibus Præ .mihi meditatio
100 שיחה לי׃ † מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי׃
.tuū verbū custodiam vt :meos pedes arcui mala semita omni Ab
101 † מכל־ארח רע כלאתי רגלי למען אשמר דברך׃
. me docuisti tu quia :recessi non tuis iudiciis A
102 † ממשפטיך לא־סרתי כי־אתה הורתני׃
.meo ori melle præ :tua eloquia meo palato dulcuerunt Quàm
103 † מה־נמלצו לחכי אמרתך מדבש לפי׃
.falsitatis‡semitā oēm odiui propterea : fiam prudens tuis pręceptis A
104 † מפקודיך אתבונן על־כן שנאתי כל־ארח שקר׃
. meæ semitæ lumen & :tuum verbum meo pedi Lucerna
105 † נר־לרגלי דברך ואור לנתיבתי׃

Applicuerū mihi / נצר / † verò / ‡ fuit / ענה / †est / disposuerunt / עשה / Qui timent / †sunt ‖in / בוא / † delectatio mea est. / gratis peruertere voluerunt / * autem / † qui timent / ‡ sciunt / שוח / עוד חקק / ‡Desiderauit / כלה ישע / *speraui. / †eloquium / fumo: / ‡ sunt / *contra / כרה / * gratis † fiē / ירה צוה / Ferè / חיה / permanet / דור / ‡facienda / ‖vsq; ad hāc diem: / delectationes†fuissent: / ענה / Tuus ego sum, / ישע / קוה / ראה / quotidie / † est / effecisti / † lex tua / est apud me. / mea sunt. / †intellexi: / prohibui / רוע / fecisti doctū / סור ירה / dulcia fuerūt / intelligentiā mihi comparo: / ‡ mendacij.

.tuæ iustitiæ iudicia custodiendum ad :faciam ratum & ,Iuraui
106 † נשבעתי ואקימה לשמר משפטי צדקך׃
.tuū verbū secundū me viuifica DOMINE :valde vsque‡sum Afflictus
107 † נעניתי עד־מאד יהוה חיני כדברך׃
. me doce tua iudicia & :DOMINE quæso velis mei oris Volūtaria
108 † נדבות פי רצה־נא יהוה ומשפטיך למדני׃
.sum oblitus non tuæ legis & :semper mea vola‖in mea Anima
109 † נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי׃
.erraui non tuis præceptis à & ;mihi laqueum impij Dederunt*
110 † נתנו רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי׃
mei cordis gaudium quia :seculū in tua testimonia accepi Hæreditate
111 † נחלתי עדותיך לעולם כי־ששון לבי
,seculum in tua statuta faciendū ad meum cor Inclinaui . ipsa†
112 המה׃ † נטיתי לבי לעשות חקיך לעולם
. dilexi tuam legem & :habui odio Excogitata .calcem‡
113 עקב׃ † סעפים שנאתי ותורתך אהבתי׃
.expectaui tuum verbū in :tu ‡ meū scutum & ,meū Latibulum
114 † סתרי ומגני אתה לדברך יחלתי׃
.mei Dei præcepta custodiam & :maligni me à Recedite
115 † סורו ממני מרעים ואצרה מצות אלהי׃
me afficias pudore ne & :viuam & , tuū dictum secundum me Fulcito*
116 † סמכני כאמרתך ואחיה ואל־תבישני
.semper tuis statutis in solatiabor‡ &:seruabor&,me Sustenta‡ .mea spe†à
117 משברי׃ † סעדני ואושעה ואשעה בחקיך תמיד׃
.eorum dolus falsitas*quia :tuis statutis à errantes omnes Conculcasti
118 † סלית כל־שוגים מחקיך כי־שקר תרמיתם׃
.tua testimonia dilexi ideo :terræ impios oēs fecisti cessare scorias†
119 † סיגים השבת כל־רשעי־ארץ לכן אהבתי עדתיך׃
. timui tuis iudiciis à & :mea caro tuo pauore à‡ Horruit
120 † סמר מפחדך בשרי וממשפטיך יראתי׃
.me opprimētibus me permittas‡ ne :iustitiā & ,iudiciū Feci
121 † עשיתי משפט וצדק בל־תניחני לעשקי׃
.superbi me opprimant†ne :bonum in tuo seruo Fideiube*
122 † ערב עבדך לטוב אל־יעשקני זדים׃
.tuæ iustitiæ eloquium ad & :tuam salutem ad defecerunt mei Oculi
123 † עיני כלו לישועתך ולאמרת צדקך׃
. me doce tua statuta & ,tuā misericordiā secundū tuo seruo cum Fac
124 † עשה עם־עבדך כחסדך וחקיך למדני׃
.tua testimonia sciam & :me intelligere fac ,‡ego tuus Seruus
125 † עבדך־אני הבינני ואדעה עדתיך׃
.tuam legem dissipauerunt :DOMINO faciendi Tempus
126 † עת לעשות ליהוה הפרו תורתך׃
.obrizo præ & ,auro præ tua præcepta dilexi Ideo
127 † על־כן אהבתי מצותיך מזהב ומפז׃
falsitatis*semitam omnem :direxi‡omnia, præcepta omnia Propterea
128 † על־כן כל־פקודי כל ישרתי כל־ארח שקר
.mea aīa ea custodiuit ideo :tua testimonia Mirabilia .habui odio
129 שנאתי׃ † פלאות עדותיך על־כן נצרתם נפשי׃
. simplices erudiens ,illuminabit tuorum verborum Apertio
130 † פתח־דבריך יאיר מבין פתיים׃
.desideraui tua præcepta ad quia :respiraui &,patefeci†meum Os
131 † פי פערתי ואשאפה כי למצותיך יאבתי׃
.tuū nomen diligentes erga ius‖secundū :mei miserere & me ad Aspice
132 † פנה־אלי וחנני כמשפט לאהבי שמך׃
omnis me in imperium exercebit‡non & :tuo eloquio in firma meos Gressus
133 † פעמי הכן באמרתך ואל־תשלט־בי כל־
.tua pręcepta custodiā & :hominis oppressione ab me Redime .iniquitas
134 און׃ † פדני מעשק אדם ואשמרה פקודיך׃
. tua statuta me doce & ,tuo seruo in lucere fac tuas Facies*
135 † פניך האר בעבדך ולמדני את־חקיך׃
custodierunt non ꝗ propterea :meis oculis†descenderūt aquarū Pelagi‡
136 † פלגי־מים ירדו עיני על לא־שמרו
.tua iudicia‡rectum & :DOMINE tu‡ Iustus .tuam legem
137 תורתך׃ † צדיק אתה יהוה וישר משפטיך׃
. valde veritatem & :tua testimonia iustitiam* Præcepisti
138 † צוית צדק עדתיך ואמונה מאד׃
.mei hostes tuorū verborū sunt obliti quia :meus zelus me Succidit
139 † צמתתני קנאתי כי־שכחו דבריך צרי׃
.illud‖ dilexit tuus seruus & ,valde tuum dictum Purificatum
140 † צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה׃
.sum oblitus non tuorum*præceptorū :despectus & ,ego‡ Paruulus
141 † צעיר אנכי ונבזה פקדיך לא שכחתי׃
. veritas tua lex & :seculum in iustitia tua Iustitia
142 † צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת׃
.†meæ delectationes tua præcepta :me inuenerūt angustia & Afflictio
143 † צר־ומצוק מצאוני מצותיך שעשעי׃

mecum constitui, vt custodirem / קום / ‡ vehementissime: / ענה חיה / פה / ‖manu / כפף / *Posuerunt / פוח תעה / שוש / †sunt. / נטה / עשה / חקק / ‡vsq; in finē. / Surculos ‡es / נצר / *Confirma / ‖verbum / בוש / †expectatione / ‡ Confirma / ‡ delectabor / *mēdaciū est / סלה / רמה / †Vt / ‡propter timorē tuum / ‡derelinquas / ינח / * Dirige seruum tuum / †vim inferāt mihi. / זוד כלה / חקק / ‡sum, / ידע עוד / פור ירה / magis quàm aurum, & obrizum. / ‡inquam, recta censui: / *mendacij / illuminat, & intelligere facit / אור פתח / †aperui: / צוה / ‖consuetudinem tuam / ‡dominabitur mihi / פדה / *Faciē tuam / חקק / †ab / ‡Riui / ‡es / ‡iudiciū tuū. / *nobis / עוד / צור / Probatus est sermo tuus / ‖illum / ‡sum, *tamē / אמן / † sunt.

.viuam &, me fac intelligere: seculum in tuorum testimoniorũ Iustitia

144 † צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃ — בִּין[c]

tua statuta: DOMINE me exaudi; corde toto in Clamaui

145 † קָרָאתִי בְכָל־לֵב עֲנֵנִי יְהוָה חֻקֶּיךָ — עָנָה[d]

tua testimonia custodiam & : me serua, te Inuocaui † .custodiam — † Clamaui ad

146 † קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדֹתֶיךָ׃ — נָצַר יָשַׁע[e]

.expectaui tuum verbum ad : clamaui &, crepusculo in Præueni

147 † קִדַּמְתִּי בַנֶּשֶׁף וָאֲשַׁוֵּעָה לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃ — יחד[f] † eloquio

.tuo dicto † in meditandum ad : vigilias mei oculi Præuenerunt

148 † קִדְּמוּ עֵינַי אַשְׁמֻרוֹת לָשִׂיחַ בְּאִמְרָתֶךָ׃ — שִׂיחַ[g]

DOMINE: tuam misericordiam secundum audi meam Vocem

149 † קוֹלִי שִׁמְעָה כְחַסְדֶּךָ יְהוָה

sequentes Appropinquauerunt .me viuifica tuum iudicium secundum

150 כְּמִשְׁפָּטֶךָ חַיֵּנִי׃ † קָרְבוּ רֹדְפֵי — חָיָה[h]

DOMINE tu Propinquus † .se elongauerũt tua lege à ; nefariũ cogitatum — cogitationem malam

151 זִמָּה מִתּוֹרָתְךָ רָחָקוּ׃ † קָרוֹב אַתָּה יְהוָה — † Prope es

quia: tuis testimonijs de noui Anteà .veritas † tua præcepta omnia &

152 וְכָל־מִצְוֹתֶיךָ אֱמֶת׃ † קֶדֶם יָדַעְתִּי מֵעֵדֹתֶיךָ כִּי — זמם[k] יָרָה † sunt

.ea fundasti seculum in — אָמַן עוּד

לְעוֹלָם יְסַדְתָּם׃

.sum oblitus non tuæ legis quia: me erue &, meã afflictionẽ Vide

153 † רְאֵה עָנְיִי וְחַלְּצֵנִי כִּי־תוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃ — עָנָה[n]

.me viuifica tuũ eloquium propter: me redime &, meam litem Litiga† — † Iudica iudicium meũ

154 † רִיבָה רִיבִי וּגְאָלֵנִי לְאִמְרָתְךָ חַיֵּנִי׃ — רִיב[o]

.quæsierunt non tua statuta quia: salus impiis ab est Longè

155 † רָחוֹק מֵרְשָׁעִים יְשׁוּעָה כִּי־חֻקֶּיךָ לֹא דָרָשׁוּ׃ — חָקַק[p]

.me viuifica tua iudicia secundum: DOMINE multæ tuæ Misericordiæ

156 † רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיֵּנִי׃ — † sunt

non tuis testimoniis à : mei hostes &, me persequentes † Multi

157 † רַבִּים רֹדְפַי וְצָרָי מֵעֵדְוֹתֶיךָ לֹא — רָבַב[q]

quia: sum affectus tædio &, præuaricantes Vidi .declinaui

158 נָטִיתִי׃ † רָאִיתִי בֹגְדִים וָאֶתְקוֹטָטָה אֲשֶׁר — רָאָה[r]

: dilexi tua præcepta quia, Vide .custodierunt non tuum eloquium

159 אִמְרָתְךָ לֹא שָׁמָרוּ׃ † רְאֵה כִּי־פִקּוּדֶיךָ אָהָבְתִּי

tui verbi Caput * .me viuifica tuã misericordiã secundum DOMINE — * Principium

160 יְהוָה כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי׃ † רֹאשׁ־דְּבָרְךָ

.tuæ iustitiæ iudicium omne seculum in &: veritas

אֱמֶת וּלְעוֹלָם כָּל־מִשְׁפַּט צִדְקֶךָ׃

.meũ cor expauit † tuo verbo à &: gratis me sunt persecuti Principes — † timuit

161 † שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי׃ — יחד[t] * Gaudeo

.multum spolium inueniens † sicut: tuo eloquio super ego Gaudens* — † qui inuenit spolia multa.

162 † שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב׃ — שׂוּשׂ[s]

.dilexi tuam legem: sum abominatus &, odiui Falsitatem† — † Mendacium

163 † שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וַאֲתַעֵבָה תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃

164 multa Pax .tuæ iustitiæ iudicia super: te laudaui die in Septies

164 † שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃

165 † שָׁלוֹם רָב

tuã salutem in Speraui † .offensio eis * non &: tuam legem diligentibus — * est † Expectaui

166 לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין־לָמוֹ מִכְשׁוֹל׃ † שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ — יָשַׁע

tua testimonia mea anima Custodiuit .feci tua præcepta &: DOMINE

167 יְהוָה וּמִצְוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי׃ † שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ — צָוָה

: tua testimonia &, tua præcepta Custodiui .vehementer ea diligo &

168 וָאֹהֲבֵם מְאֹד׃ † שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ וְעֵדֹתֶיךָ — עוּד[x] † sunt

.te coram † meæ viæ omnes quia

כִּי כָל־דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ׃ — † coram te

: DOMINE tuas facies ad † meus clamor Appropinquet

169 † תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה — רָנַן[y]

mea deprecatio Veniat .me fac intelligere tuum verbum secundum

170 כִּדְבָרְךָ הֲבִינֵנִי׃ † תָּבוֹא תְחִנָּתִי — בִּין

mea labia Eructabunt .me erue tuum eloquiũ secundũ: tuas facies ad † — † coram te

171 לְפָנֶיךָ כְּאִמְרָתְךָ הַצִּילֵנִי׃ † תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי — נָפַל נָבַע

: tuũ eloquiũ mea lingua Respondebit * .tua statuta me docueris cũ: laudem — * Loquetur

172 תְּהִלָּה כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃ † תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ — חָקַק עָנָה

: mihi auxiliãdũ ad tua manus Sit .iustitia tua mãdata omnia quia — † sunt

173 כִּי כָל־מִצְוֹתֶיךָ צֶּדֶק׃ † תְּהִי־יָדְךָ לְעָזְרֵנִי — חָיָה

: DOMINE tuam salutem Desideraui .elegi tua præcepta quonia

174 כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי׃ † תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה

tua iudicia &: te laudabit &, mea anima Viuet .meæ deliciæ tua lex & — delectationes

175 † תְּחִי־נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ וּמִשְׁפָּטֶךָ — יָרָה חָיָה

quia: tuum seruum quære, periens agnus sicut Erraui .me adiuuabunt — pecus perditũ

176 יַעְזְרֻנִי׃ † תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי — תָּעָה

.oblitus sum non tuorum mandatorum

מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃

PSALM. CXX. קכ

.clamaui, mihi angustia in DOMINUM Ad .graduum Canticum — mea:

1 † שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל־יְהוָה בַּצָּרָתָה לִּי קָרָאתִי — צוּר[k] שׁוּר[i]

me exaudiuit & — * mendaci: : falsitatis labio à meam animam erue DOMINE

2 וַיַּעֲנֵנִי׃ † יְהוָה הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְּׂפַת־שֶׁקֶר — עָנָה[m]

.dolosa lingua à — † appone : dolosa lingua tibi addet † quid &, tibi dabit Quid

3 מִלָּשׁוֹן רְמִיָּה׃ † מַה־יִּתֵּן לְךָ וּמַה־יֹּסִיף לָךְ לָשׁוֹן רְמִיָּה׃ — נָתַן

— iuniperorum .genistarum carbonibus cum : acutæ potentis Sagittæ

4 † חִצֵּי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים׃ — חָצַץ[n]

* in tentoriis — tabernaculis : cum habitaui: Mesech * sum peregrinatus quia, mihi Heu

5 † אוֹיָה־לִי כִּי־גַרְתִּי מֶשֶׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם־אָהֳלֵי — גּוּר[o]

.pacem habente odio cum, mea anima sibi habitauit Multum .Chedar

6 קֵדָר׃ † רַבַּת שָׁכְנָה־לָּהּ נַפְשִׁי עִם שׂוֹנֵא שָׁלוֹם׃ — רָבַב[p] † erã vir pacis

.bellum ad † ipsi : loquebar cum &, pax † Ego — † loquebantur

7 † אֲנִי־שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הֵמָּה לַמִּלְחָמָה׃

PSALM. CXXI. קכא

vnde : montes ad meos oculos Leuabo .graduum Canticum

1 † שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים מֵאַיִן — נָשָׂא

cælum faciente † : DOMINO cum à meum Auxilium .meũ auxiliũ veniet — † qui fecit

2 יָבֹא עֶזְרִי׃ † עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם

.te custodiens † dormitabit neq; : tuũ pedẽ nutãdum ad dabit Non .terram & — permittet vt declinet pes tuus

3 וָאָרֶץ׃ † אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ׃ — † qui custodit

DOMINUS .Israel custodiens * dormiet neque dormitabit non Ecce — * qui custodit

4 † הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃ † יְהוָה

.tuam dexteram manum super, tua vmbra DOMINUS: tuus custos

5 שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ׃ — צֵלֶל

DOMINUS .nocte in † luna & * te percutiet non sol Interdiu — † Per diem * neque † per noctẽ.

6 † יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃ † יְהוָה — נָכָה רוּעַ

custodiet DOMINUS .tuam animã custodiet: malo omni ab te custodiet — * exitum † introitum

7 יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ † יְהוָה יִשְׁמָר־ — † hoc tẽpore

.seculum in vsque & nunc † ex: tuum intrare * &, tuum egredi

8 צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ — יָצָא[u]

PSALM. CXXII. קכב

domum *: mihi dicẽtibus in † sum Lætatus .Dauidi graduum Canticum — * in

1 † שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית — שׂוּר[x]

tuis portis in: nostri pedes fuerunt Stantes .ibimus DOMINI

2 יְהוָה נֵלֵךְ׃ † עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ — יָלַךְ הָיָה[y]

.simul sibi est iũcta quæ †, ciuitas vt, ædificata † Ierusalem .Ierusalem — † quæ ædificatur † cui

3 † יְרוּשָׁלַםִ הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה־לָּהּ יַחְדָּו׃ — בָּנָה[a]

: Israel testimonium, Iah † tribus, tribus ascenderunt illuc Quia — * Domini, † ascenderunt

4 † שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי־יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל — עָלָה עוּד[b]

solia * sederunt ibi Quia .DOMINI nomini confitendum ad — * sedes

5 לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְהוָה׃ † כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת — יָדָה[c]

: Ierusalem pacem Postulate .Dauid domui solia * : iudicium ad — * sedes † prosperabuntur

6 לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִיד׃ † שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָםִ — * antemuralibus tuis † prosperitas

tranquillitas tuo antemurali * in pax Sit .te diligentes erunt quieti †

7 יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ׃ † יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה — שָׁלָה[f]

pacem nunc loquar : meos socios &, meos fratres Propter .tuis palatiis in — † in domibus † proximos

8 בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ׃ † לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם — שָׁלָה

.tibi bonum quæram: nostri Dei DOMINI domum Propter .te in

9 בָּךְ׃ † לְמַעַן בֵּית־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ׃ — רָעָה[g]

PSALMUS CXXIII. קכג

sedens † : meos oculos leuaui te Ad .graduum Canticum — * qui habitas

1 † שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיֹּשְׁבִי

suorũ dominorũ manum ad seruorum oculi sicut Ecce .cælis in

2 בַּשָּׁמָיִם׃ † הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל־יַד אֲדוֹנֵיהֶם

DOMINUM ad nostri oculi ita: suæ heræ † manũ ad ancillæ oculi sicut — † dominæ

כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל־יְהוָה

, DOMINE nostri Miserere .nostri misereatur donec: nostrum Deum

3 אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ׃ † חָנֵּנוּ יְהוָה — חָנַן[h]

est satiata Multum .despectione sumus satiati multũ quia: nostri miserere

4 חָנֵּנוּ כִּי־רַב שָׂבַעְנוּ בוּז׃ † רַבַּת שָׂבְעָה־ — רָבַב * abundantium: &

.superborum despectione : pacatorum † subsannatione nostra anima sibi

לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז לִגְאֵיוֹנִים׃ — גָּאָה[k]

PSALM. CXXIIII. קכד

: nobis * fuit qui DOMINUS † Nisi .Dauid ipsi graduum Canticum — † esset * nobiscum: † esset * nobiscum: cum surrexerunt aduersum

1 † שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה לָנוּ

surgendo in: nobis † fuit qui DOMINUS † Nisi .Israel nunc dicat

2 יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל׃ † לוּלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוּם

corũ nasum irascendo in † .nos deglutisset viuos Tunc .homines nos super — * cum irascetur furor

3 עָלֵינוּ אָדָם׃ † אֲזַי חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת — חָיָה[m] חָרָה[n]

super transisset torrens †, nos inundassent * aquæ Tunc .nos in — * operuissent † &

4 בָּנוּ׃ † אֲזַי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ נַחְלָה עָבַר עַל־

: tumidæ aquæ † : nostrã animã super transisset Tunc .nostrã animã — † aqua superba

5 נַפְשֵׁנוּ׃ † אֲזַי עָבַר עַל־נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים׃

.eorum dentibus prædam ‡nos dedit non qui ,DOMINVS Benedictus
6 ברוך יהוה שלא נתננו טרף [n]לשניהם׃
laqueus : *irretientium* † laqueo de euaſit auis ſicut noſtra Anima
7 נפשנו כצפור נמלטה [o]מפח [p]יוקשים הפח
nomine in noſtrum Adiutorium .euaſimus nos & ,eſt contritus
8 נשבר ואנחנו נמלטנו׃ †עזרנו בשם
.terram & cælum *facientis* ‡ :DOMINI ‡ qui fecit
יהוה עשה שמים וארץ׃

‡ in [n]שנן †venantium; [o]פוח [p]יקש

PSALMVS CXXV. קכה

,Siion mons ſicut *:DOMINO in *Confidentes* ‖ .graduum Canticum
1 †[q]שיר המעלות הבטחים ביהוה כהר־ציון
montes Ieruſalaim .manebit ſeculum in † ,cõmouebitur non ‡
2 לא־ימוט לעולם [r]ישב׃ †ירושלם הרים
.ſeculum in vſq; & ,*nunc ex,ſuũ populum circum* † DOMINVS & ,*ipſã circum* ‖
סביב לה ויהוה סביב לעמו מעתה ועד־עולם׃
,iuſtorum ſortem ſuper impietatis virga requieſcet non Quia
3 †כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים
Benefac .ſuas manus iniquitatem *in* ‡ iuſti mittant *non vt* ‡
4 למען לא־ישלחו הצדיקים בעולתה ידיהם׃ †[s]היטיבה
peruertentes † Et .ſuis cordibus in rectis & : bonis DOMINE
5 יהוה לטובים ולישרים בלבותם׃ †[t]והמטים
operantibus cum DOMINVS eos faciet ambulare ,*ſuis tortuoſitatibus* ‡
עקלקלותם [v]יוליכם יהוה את־פעלי
.Iſrael ſuper † pax : iniquitatem
האון שלום על־ישראל׃

‖ Qui confidunt * erunt [q]שור ‡ qui † ſed [r]ישב ‖ in circuitu ſuo, † in circuitu populi ſui ex hoc tempore ‡ ne ‡ ad [s]טוב † Declinantes autem [t]נטה ‡ in peruerſitates ſuas [u]ילך † autem erit

PSALM. CXXVI. קכו

:Siion *reuerſionem* DOMINVM *conuertendo In* ‖ .graduum Canticum
1 †שיר המעלות בשוב יהוה את־[x]שיבת ציון
noſtra lingua & ,noſtrũ os riſu eſt repletũ Tunc .ſomniãtes veluti fuim⁹
2 היינו כחלמים׃ †אז ימלא שחוק פינו ולשוננו
facere DOMINVS magnificauit :*gentibus in** dixerũt tunc ;*præconio* ‖
[y]רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יהוה [z]לעשות
fuimus :nobiſcum facere DOMINVS Magnificauit .iſtis cum
3 עם־אלה׃ †הגדיל יהוה לעשות עמנו [a]היינו
torrentes ſicut ,noſtram captiuitatẽ DOMINE fac Redire .lætantes
4 שמחים׃ †שובה יהוה את־שבותנו כאפיקים
, ibit Eundo .metent *præconio in :lachryma in Seminantes* .*meridie** in
5 בנגב׃ †הזרעים בדמעה ברנה יקצרו׃ †הלוך ילך
6 portans ,*præconio in* ‡ veniet veniendo :*ſeminis tractionem* ‡ portans flendo &
ובכה נשא משך הזרע [b]בא־יבא ברנה נשא
.ſuos manipulos
אלמתיו׃

‖ Quando redire fecit Dominus captiuitatem [x]שוב ‖ laude; * intergẽtes: [y]רנן [z]עשה [a]היה שביתנו [k] * arido. Qui ſeminãt cum lachrymis:cũ laude ‡ pretioſum ſemẽ: ‡ cum laude [b]בוא

PSALM. CXXVII. קכז

ædificet non DOMINVS Si .Selomoh ipſi graduum Canticum
1 †שיר המעלות לשלמה אם־יהוה לא־יבנה
non DOMINVS Si : *ea in eius ædificatores laborauerunt* † fruſtra : domum
בית שוא עמלו [c]בוניו בו אם־יהוה לא־
manicantibus ‖ vobis ‡ Fruſtra .cuſtos *vigilauit* ‡ fruſtra, ciuitatẽ cuſtodiat
2 ישמר־עיר שוא שקד שומר׃ †שוא לכם משכימי
dabit ſic : dolorum panem edentibus * ,ſedere tardantibus ,ſurgere
קום מאחרי־[d]שבת אכלי לחם העצבים כן [e]יתן
fructus merces ; filij DOMINI hæreditas Ecce .ſomnum ſuo dilecto
3 לידידו שנא׃ †הנה נחלת יהוה בנים שכר [f]פרי
.iuuentutum filij ita :potentis manu in ſagittæ Sicut . ventris
4 הבטן׃ †[g]כחצים ביד־גבור כן בני הנעורים׃
non , ipſis *ex* ſuam pharetram impleuit qui *viri Beatitudines* ‡
5 †אשרי הגבר אשר מלא את־אשפתו מהם לא־
.porta in inimicis cum fuerint locuti cũm : afficientur pudore
[h]יבשו כי־ידברו את־אויבים בשער׃

† laborant in ea qui ædificant eã: [c]בנה ‡ vigilat ‡ eſt ‖ maturãtibus * & [d]ישב [e]נתן [f]פרה [g]חצץ ‡ Beatus vir [h]בוש

PSALMVS CXXVIII. קכח

:DOMINVM *timentis* † omnis *Beatitudines* ‡ . graduum Canticum
1 †שיר המעלות אשרי כל־ירא יהוה
:comedes quia tuarum *volarum* ‖ Laborem .eius viis in *ambulantis* ‡
2 ההלך בדרכיו׃ †יגיע כפיך כי תאכל
fructificans vitis ſicut ‡ tua Vxor .‡ tibi bonum & ,*tuæ beatitudines* *
3 אשריך וטוב לך׃ †[i]אשתך כגפן פוריה
circum ‡ :olearum plantationes ſicut tui filij , tuæ domus lateribus in
בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב
.DOMINVM *timens* ‖ vir benedicetur ſic quia Ecce . tuæ menſæ
4 לשלחנך׃ †הנה כי־כן יברך גבר ירא יהוה׃
, Ieruſalaim *bono in vide* ‡ & , Siion ex DOMINVS tibi Benedicat
5 †יברכך יהוה מציון וראה בטוב ירושלם

‡ Beatus † qui timet ‡ qui ambulat ‖ manuum * beatus eris, ‡ erit. ‡ erit [i]איש ‡ in circuitu ‖ qui timet ‡ videas bonũ

pacem : tuis filiis filios *vide* ‡ Et .*tuarum vitarum* † diebus omnibus
6 כל [k]ימי [l]חייך׃ †[m]וראה־בנים לבניך שלום
.Iſrael ſuper
על־ישראל׃

† vitæ tuæ: ‡ videas [k]יום [l]חיה [m]בנה

PSAL. CXXIX. קכט

:*meis pueritiis à* me affecerunt anguſtiis Multùm . graduum Canticum
1 †שיר המעלות רבת [n]צררוני מנעורי
:*meis pueritiis à* me affecerunt anguſtiis Multùm .Iſrael nunc dicat
2 יאמר־נא ישראל׃ †רבת צררוני מנעורי
arauerunt meum dorſum Supra .mihi præualuerunt non *etiam* *
3 גם לא־יכלו לי׃ †על־גבי חרשו
:iuſtus DOMINVS .ſuum ſulcum protraxerunt longum in :arantes
4 חרשים האריכו למענותם׃ †יהוה צדיק
omnes :retrorſũ *recedent* & ,afficientur Pudore .impiorum funes concidit
5 קצץ עבות רשעים׃ †יבשו [o]ויסגו אחור כל
antequam quæ : tectorum herba ſicut Erunt .Siion *odientes* †
6 שנאי ציון׃ †יהיו כחציר גגות שקדמת
;*metens* ‡ ſuam *volam* * impleuit non Qua .exaruit ,*erumpat* ‡
7 שלף יבש׃ †שלא מלא [p]כפו קוצר
: trãſeuntes dixerunt non ‖ Et .manipulos *colligens ſuum ſinum &* †
8 וחצנו מעמר׃ †ולא אמרו העברים
nomine in vobis benediximus : vos *ad* † DOMINI Benedictio
ברכת־יהוה אליכם ברכנו אתכם בשם
.DOMINI
יהוה׃

ab adoleſcentia mea [n]צור ab adoleſcentia mea: * verùm למעניתם [p] redibunt [o]סוג † qui odio habent ‡ educatur, * manum ‡ qui metit [p]כפף † nec brachiũ ſuũ qui congregat ‖ de qua † ſuper

PSALM. CXXX. קל

.DOMINE te *inuocaui* ‡ profundis De .graduum Canticum
1 †[q]שיר המעלות ממעמקים קראתיך יהוה׃
vocem ad intentæ tuæ aures ſint *mea voce in** audi Domine
2 †אדני שמעה בקולי [r]תהיינה אזניך קשבות לקול
,Iah † obſeruaueris iniquitates Si .mearum deprecationum
3 תחנוני׃ †אם־[s]עונות תשמר־יה
.timeberis ideo :*venia tecum* Quia ‡ ?ſtabit quis Domine
4 אדני מי יעמד׃ †כי־עמך הסליחה למען [t]תורא׃
eius verbo in & : mea anima expectauit ,DOMINVM Expectaui
5 †[v]קויתי יהוה קותה נפשי ולדברו
matutino in cuſtodibus præ † Dominum ad mea Anima .*ſum præſtolatus* ‡
6 [x]הוחלתי׃ †נפשי לאדני משמרים לבקר
cum quia ,DOMINVM ad Iſrael Expecta .*matutino in cuſtodibus*
7 שמרים לבקר׃ †יחל ישראל אל־יהוה כי־עם
redimet ipſe Et .redemptio eo cum multa & :miſericordia ‖ DOMINO
8 יהוה החסד [y]והרבה עמו פדות׃ †והוא יפדה
.eius iniquitatibus omnibus ex , Iſrael
את־ישראל מכל עונותיו׃

‡ clamaui ad [q]שור * vocẽ meã & [r]היה † Domine, [s]עוה ‡ Siquidem apud te eſt remiſſio: [t]ירא [v]קוה ‡ fiduciã habui. † ante cuſtodes matutinos, ante cuſtodes inquam matutinos. ‖ eſt [y]רבה

PSALM. CXXXI. קלא

,meũ cor eſt exaltatũ non DOMINE .Dauid ipſi graduum Canticum
1 †שיר המעלות לדוד יהוה׀ לא־גבה לבי
mirabilibus in & ,magnis in ambulaui neque :mei oculi ſunt elati neque
ולא־[z]רמו עיני ולא־הלכתי בגדלות ובנפלאות
ablactatũ ſicut ,meam animam feci ſilere & ,poſui *non* Si .*me præ* ‡
2 ממני׃ †אם־לא [a]שויתי [b]ודוממתי נפשי כגמל
Expecta † .mea anima me *ſuper* ‡ ablactatus ſicut : ſuam matrem ſuper
3 עלי אמו כגמל עלי נפשי׃ †יחל
.ſeculum in vſque & ,*nunc* ‖ ex : DOMINVM *ad** Iſrael
ישראל אל־יהוה מעתה ועד־עולם׃

neque [z]רום ‡ ſupra me. Niſi [a]שוה [b]דום ‡ eſt in † Spera * in Domino: * hoc tẽpore,

PSALM. CXXXII. קלב

vniuerſæ : Dauid DOMINE Memento . graduum Canticum
1 †שיר המעלות זכור־יהוה לדוד את כל־
.Iahacob potenti vouit ‡ :DOMINO iurauit Qui .eius afflictionis
2 [c]ענותו׃ †אשר נשבע ליהוה נדר לאביר יעקב׃
lectum ſuper aſcendero ſi :meæ domus *tentorium* ‡ in introiero Si
3 †אם־אבא באהל ביתי אם־אעלה על־ערש
meis palpebris * :meis oculis ſomnum dedero Si .*meorum ſtratorum*
4 יצועי׃ †אם־אתן שנת לעיני לעפעפי
habitacula † :DOMINO locum inueniam Donec .dormitationem
5 תנומה׃ †עד־אמצא מקום ליהוה משכנות
eam inuenimus :Ephrathah in eam audiuimus Ecce .Iahacob forti
6 לאביר יעקב׃ †הנה שמענוה באפרתה מצאנוה
nos incuruabimus ‡ :eius tabernacula in Introibimus .ſyluæ campis in
7 בשדי־יער׃ †נבואה למשכנותיו [d]נשתחוה
.eius pedum ſcabello
להדם רגליו׃

‡ & [c]ענה ‡ tabernaculũ ſtrati mei. * & † & ‡ & [d]שחה

.tuæ fortitudinis arca & ,tu :tuam requiem ad DOMINE Surge
8 קוּמָה יְהוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃
עֻז
Propter .exultent tui ſancti & :iuſtitiam induant tui Sacerdotes
9 כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר
רָנַן
10 DOMINVS Iurauit .tui *vncti facies* ‡ auertas ne ,tuũ ſeruum Dauid
‡ faciẽ Chriſti
11 דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ נִשְׁבַּע־יְהוָה
יָשַׁב פָּנָה
ponam ,tui ventris fructu de ,ea ab auertetur non ,veritatem Dauid ipſi
לְדָוִד אֱמֶת לֹא־יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ אָשִׁית
פָּרָה שׁוּת
meũ teſtimoniũ & ,meũ pactũ tui filij cuſtodierint Si .*tibi ſolio in* †
† ſuper ſoliũ tuum.
12 לְכִסֵּא־לָךְ׃ אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ בְּרִיתִי וְעֵדֹתִי
עוּד
.*tibi ſolio in* ‡ ſedebunt :*perpetuũ* * in vſque eorũ filij etiam ,*eos* docebo quę
* ſeculum: ‡ ſuper ſoliũ tuũ. ‖ vt eſſet
זוּ אֲלַמְּדֵם גַּם־בְּנֵיהֶם עֲדֵי־עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא־לָךְ׃
.ſibi habitaculum *in* ‖ deſiderauit: Siion *in* DOMINVS elegit Quoniam
13 כִּי־בָחַר יְהוָה בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ׃
יָשַׁב ſeculum:
.eã deſideraui quoniã ,habitabo hîc :*perpetuum* in vſque mea requies Hæc
14 זֹאת־מְנוּחָתִי עֲדֵי־עַד פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ׃
אָוָה
.pane ſaturabo eius *egenos* † :benedicam benedicendo eius Eſcæ
† & pauperes
15 צֵידָהּ בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ אֶבְיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לָחֶם׃
צוּד
.exultabunt exultando eius *pij* & :ſalutem induam eius ſacerdotes Et
ſancti
16 וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ יֶשַׁע וַחֲסִידֶיהָ רַנֵּן יְרַנֵּנוּ׃
.meo *vncto* † lucernam *diſpoſui* ‡ :Dauid cornu faciam *germinare* ‡ Ibi
‡ vigere ‡ paraui † Chriſto
17 שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי׃
.eius corona florebit eum ſuper & :pudorem induam eius Inimicos
18 אוֹיְבָיו אַלְבִּישׁ בֹּשֶׁת וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ׃
בּוֹשׁ

PSALM. CXXXIII. קלג

,iocundum quàm & bonum quàm Ecce .Dauid ipſi graduum Canticum
1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה־טּוֹב וּמַה־נָּעִים
deſcendens ,caput ſuper optimũ oleum Sicut .pariter etiã fratres habitare
2 שֶׁבֶת אַחִים גַּם־יָחַד׃ כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל־הָרֹאשׁ יֹרֵד
.eius veſtimentorum *os* * ſuper *deſcendẽs quod* :Aharon barbam ,barbam ſuper
quodque deſcendit * orã
עַל־הַזָּקָן זְקַן־אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל־פִּי מִדּוֹתָיו׃
פֶּה
ibi quoniam :Siion montes ſuper *deſcendens* ‡ qui Chermon ros Sicut
‡ deſcendit
3 כְּטַל־חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל־הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם
.ſeculum in vſque *vitas* † ,benedictionem DOMINVS præcepit
† & vitam
צִוָּה יְהוָה אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים עַד־הָעוֹלָם׃

PSALM. CXXXIIII. קלד

ſerui omnes DOMINO Benedicite *Ecce* ‡ .graduum Canticum
‡ Eia
1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה כָּל־עַבְדֵי
Leuate .noctibus in DOMINI domo in *ſtantes* ‡ :DOMINI
‡ qui ſtatis
2 יְהוָה הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְהוָה בַּלֵּילוֹת׃ שְׂאוּ־
נָשָׂא
tibi Benedicat .DOMINO benedicite & :ſanctitatem * veſtras manus
* ad
3 יְדֵכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה׃ יְבָרֶכְךָ
.terram & cælum *faciens* * :Siion ex DOMINVS
* qui fecit
יְהוָה מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

PSALM. CXXXV. קלה

.DOMINI ſerui laudate :DOMINI nomen Laudate .Iah-Hallelu ‡
‡ *Laudate Dominum.*
1 הַלְלוּ־יָהּ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה׃
.noſtri Dei domus atriis in :DOMINI domo in *ſtantes* ‖ Qui
‖ ſtatis
2 שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃
quia ,eius nomini canite :DOMINVS bonus quia ,*Iah*--Laudate
Dominum,
3 הַלְלוּ־יָהּ כִּי־טוֹב יְהוָה זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי
.*ſuum peculium in* ‖ Iſrael :*Iah* ‡ ſibi elegit Iahacob Quoniam .iocundum
‡ Dominus: ‖ vt ſit peculiaris ſibi.
4 נָעִים׃ כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ׃
noſter *Dominus* † & :DOMINVS magnus quod ,noui ego Quia
† Deus
5 כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה וַאֲדֹנֵינוּ
fecit DOMINVS voluit quæ Omnia .diis omnibus præ
6 מִכָּל־אֱלֹהִים׃ כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה
.voraginibus omnibus & ,maribus in :terra in & cælo in
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת׃
pluuiam ad fulgura ,terræ extremo ab *vapores faciens Aſcendere*
Qui aſcendere facit nubes
7 מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר
עָלָה
primogenita percuſſit Qui .ſuis theſauris de ventum *educens* :*fecit* ‡
‡ facit: qui educit
8 עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו׃ שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי
prodigia & ſigna Miſit .iumentum ad vſque homine ab :Aegypti
יָצָא נָכָה
9 מִצְרַיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה׃ שָׁלַח אוֹתֹת וּמֹפְתִים
אוֹת
percuſſit Qui .eius ſeruos omnes in & ,Parhoh in :Aegypte tui medio in
10 בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו׃ שֶׁהִכָּה
regem Sichon .fortes reges occidit & :multas gentes
11 גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים׃ לְסִיחוֹן מֶלֶךְ
רָבַב
.Chenahan regna omnia & :Baſan regem Hogh & ,Emoræum
הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן׃
.ſuo populo Iſrael hæreditatem :hæreditatem eorum terram dedit Et
12 וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃

generatione in tua memoria DOMINE :ſeculũ in tuum nomen DOMINE
13 יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זִכְרְךָ לְדֹר־
דּוּר
ſuper & :ſuo populo DOMINVS faciet iudicium Quia .generationẽ &
14 וָדֹר׃ כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־
‡ ignoſcet. Simulachra
:aurum & ,argentum ,gentium Dolores .*pœnitentia ducetur* ‡ ſuis ſeruis
15 עֲבָדָיו יִתְנֶחָם׃ עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב
† eſt
oculi :loquentur non & ,eis † Os .hominis manuum opus
16 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם
* ſunt ‡ ſunt
etiam :auſcultabunt non & ,eis ‡ Aures .videbunt non & ,eis *
17 לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף
רָאָה
‖ &
omnis ‖ ,ea facientes ſint ipſa Sicut .ipſorum ore in ſpiritus eſt non
18 אֵין־יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם׃ כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל
פֶּה עָשָׂה
:DOMINO benedicite Iſrael *Domus* ‡ .eis *in fidens* † qui
† fidit ‡ Familiæ ‡ familiæ * Familiæ
19 אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
benedicite Leui *Domus* * .DOMINO benedicite Aharon *domus* ‡
20 בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה׃ בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ
qui timetis
.DOMINO benedicite DOMINVM *timentes* :DOMINO
אֶת־יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה׃
.Iah-Hallelu ‡ .Ieruſalaim *habitans* :Siion ex DOMINVS Benedictus
qui habitat in ‡ *Laudate Dominum.*
21 בָּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָ͏ִם הַלְלוּ־יָהּ׃

PSALM. CXXXVI. קלו

.eius miſericordia ſeculũ in quoniã :bonus quoniã DOMINO Cõfitemini
1 הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
יָדָה
.eius miſericordia ſeculum in quoniam :deorum Deo Confitemini
2 הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.eius miſericordia ſeculum in quoniã ,dominorum domino Confitemini
3 הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.eius miſericordia ſeculum in quoniã :*ſoli* ‡ magna mirabilia *Facienti* †
† Et qui fecit ‡ ſolus:
4 לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.eius miſericordia ſeculum in quoniã :intelligentia in cælos *Facienti* †
† Et qui fecit
5 לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
בִּין ‡ Et qui extendit
.eius miſericordia ſeculum in quoniã :aquas ſuper terram *Expandenti* ‡
6 לְרֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
‡ Et qui fecit
.eius miſericordia ſeculum in quoniam :magna luminaria *Facienti* ‡
7 לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
.eius miſericordia ſeculum in quoniã :die in dominium ad Solem
8 אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
ſeculum in quoniam :nocte in dominia ad ſtellas & Lunam
9 אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם
quoniã:eorum primogenitis *in* ‖ Aegyptum *Percutienti* ‡ .eius miſericordia
‡ Et qui percuſſit ‖ cum
10 חַסְדּוֹ׃ לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי
נָכָה
:eorum medio de Iſrael *eduxit* ‡ Et .eius miſericordia ſeculum in
‡ qui eduxit
11 לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם
יָצָא
brachio in & ,forti manu In .eius miſericordia ſeculum in quoniam
12 כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ
* Et qui diuiſit
mare *Scindenti* * .eius miſericordia ſeculum in quoniam :extento
13 נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ לְגֹזֵר יַם־
נָטָה
.eius miſericordia ſeculum in quoniam :diuiſiones in Suph ‖
‖ *carectoſum*
סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
† per
.eius miſericordia ſeculũ in quoniã :eius mediũ *in* † Iſrael fecit tranſire Et
14 וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
‖ exercitum ‡ *carectoſum*:
ſeculum in quoniam :Suph ‡ mare in eius *virtutem* ‖ & ,Parhoh excuſſit Et
15 וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם
‡ Qui ambulare fecit ‡ per deſertũ:
quoniam :*deſerto in* ‡ ſuum populum *Deducenti* ‡ .eius miſericordia
16 חַסְדּוֹ׃ לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי
יָלַךְ
:magnos reges *Percutienti* † .eius miſericordia ſeculum in
† Et qui percuſſit
17 לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים
:fortes reges occidit Et .eius miſericordia ſeculum in quoniam
18 כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים
:Emoræum regem Sichon .eius miſericordia ſeculum in quoniam
19 כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
quoniam ,Baſan regem Hogh Et .eius miſericordia ſeculum in quoniam
20 כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי
:hæreditatem in eorum terram dedit Et .eius miſericordia ſeculum in
21 לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה
Iſrael Hæreditatem .eius miſericordia ſeculum in quoniam
22 כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל
noſtra humilitate in Qui .eius miſericordia ſeculum in quoniã :ſuo ſeruo
23 עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ
nos redemit Et .eius miſericordia ſeculum in quoniam :noſtri fuit memor
24 זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וַיִּפְרְקֵנוּ
‡ Qui dat
Dans ‡ .eius miſericordia ſeculum in quoniam :noſtris hoſtibus ab
25 מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ נֹתֵן
צוּר
.eius miſericordia ſeculum in quoniam :carni omni panem
לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

.Maris * nouissimo in habitauero : auroræ † pennas assumpsero *
9 אֶשָּׂא כַנְפֵי־שָׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם׃
.tua dextera me tenebit & :me ducet tua manus ibi Etiam
10 גַּם־שָׁם יָדְךָ תַנְחֵנִי וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ׃
.me circa lux† nox & :me occultabit tenebræ * Veruntamen :dixero * Et
11 וָאֹמַר אַךְ־חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנִי׃
:lucebit dies sicut nox & ,te à obscurabit non tenebrositas * Etiam
12 גַּם־חֹשֶׁךְ לֹא־יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָ וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר
me texisti :meos renes possedisti tu Quia .lux sicut ,tenebrositas sicut †
13 כַּחֲשֵׁיכָה כָּאוֹרָה׃ כִּי־אַתָּה קָנִיתָ כִלְיֹתָי תְּסֻכֵּנִי
* terribilibus quòd super † tibi Confitebor .meæ matris vtero in
14 בְּבֶטֶן אִמִּי׃ אוֹדְךָ עַל כִּי נוֹרָאוֹת
.valdè cognoscens * mea anima & :tuis operibus mirabilibus sum mirificatus
נִפְלֵיתִי נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנַפְשִׁי יֹדַעַת מְאֹד׃
:occulto in fui factus quando ,te à meum corpus fuit occultum Non
15 לֹא־נִכְחַד עָצְמִי מִמֶּךָּ אֲשֶׁר־עֻשֵּׂיתִי בַסֵּתֶר
viderunt meum Informe † .terræ imis in sum compactus variè *
16 רֻקַּמְתִּי בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ׃ גָּלְמִי ׀ רָאוּ
:sunt formata dies scribentur † ipsa omnia tuo libro super * & ,tui oculi
עֵינֶיךָ וְעַל־סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ יָמִים יֻצָּרוּ
tuæ cogitationes fuerunt pretiosæ quàm mihi Et .eis in vnum non & *
17 וְלֹא אֶחָד בָּהֶם׃ וְלִי מַה־יָּקְרוּ רֵעֶיךָ
:earum capita † inualuerunt quàm :Deus
אֵל מֶה עָצְמוּ רָאשֵׁיהֶם׃
ego adhuc et ,euigilaui † :multiplicabuntur arena præ † ,eas Dinumerabo
18 אֶסְפְּרֵם מֵחוֹל יִרְבּוּן הֱקִיצֹתִי וְעוֹדִי
recedite :sanguinum * viros & :impium Deus occideris Si † .tecum
19 עִמָּךְ׃ אִם־תִּקְטֹל אֱלוֹהַּ ׀ רָשָׁע וְאַנְשֵׁי דָמִים סוּרוּ
vanum in in assumpserunt † nefas in te dicent * Qui .me à
20 מֶנִּי׃ אֲשֶׁר יֹמְרוּךָ לִמְזִמָּה נָשֻׂא לַשָּׁוְא
: habebo odio DOMINE te habentes odio Nonne .tui hostes *
21 עָרֶיךָ׃ הֲלוֹא־מְשַׂנְאֶיךָ יְהוָה ׀ אֶשְׂנָא
:illos odi odij Perfectione † :afficiar tædio te in insurgentes in † &
22 וּבִתְקוֹמְמֶיךָ אֶתְקוֹטָט׃ תַּכְלִית שִׂנְאָה שְׂנֵאתִים
:meum cor scito & ,Deus me Inuestiga .mihi fuerunt inimicos in *
23 לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי׃ חָקְרֵנִי אֵל וְדַע לְבָבִי
doloris * via † si vide Et .meas cogitationes scito & ,me proba
24 בְּחָנֵנִי וְדַע שַׂרְעַפָּי׃ וּרְאֵה אִם־דֶּרֶךְ עֹצֶב
.seculi † viam in † me duc & :me in
בִּי וּנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ עוֹלָם׃

Margin: † Si ** luciferi: & occidētis. נָשָׂא · נָחָה · * Si † tenebræ occultabunt † radiabit · שׁוּף · † tenebræ non occultabunt aliquid † tenebræ sicut lux, & lux sicut tenebræ. · קָנָה סָכַךְ · † eo * multis · יָרֵא · cognoscit · עָשָׂה · * quando † Embrionē † in † scripta erant: quę per * cùm adhuc nullum eorū extaret. · רֵעָה · † summæ † & excitaui mihi molestiam tamē · רָבָה · † sum. † sanguinolentos: * dixerunt cōtre te abominationem: · אָמַר זָמַם · * nomen tuū. † contra inimicos tuos † Perfecto odio · קוּם · † pro inimicis · הָיָה · * irritationis † est: † per † sempiternam. · נָחָה

PSALM. CXL. קם

.Dauid ipsi cantus * Victori
1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃
.me custodies iniquitatum † viro à :malo homine ab DOMINE me Eripe
2 חַלְּצֵנִי יְהוָה מֵאָדָם רָע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי׃
.bella congregabunt † die omni ,corde in mala cogitauerunt Qui
3 אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת בְּלֵב כָּל־יוֹם יָגוּרוּ מִלְחָמוֹת׃
sub * , aspidis venenum ;serpens sicut suam linguam Acuerunt
4 שָׁנְנוּ לְשׁוֹנָם כְּמוֹ־נָחָשׁ חֲמַת עַכְשׁוּב תַּחַת
impij manibus à DOMINE me Custodi .Selah ,eorum labiis
5 שְׂפָתֵימוֹ סֶלָה׃ שָׁמְרֵנִי יְהוָה ׀ מִידֵי רָשָׁע
.meos pedes impellere cogitauerunt qui :me custodies iniquitatum * viro à
מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לִדְחוֹת פְּעָמָי׃
rete extenderunt funibus & ,mihi laqueum superbi Absconderunt
6 טָמְנוּ־גֵאִים ׀ פַּח לִי וַחֲבָלִים פָּרְשׂוּ רֶשֶׁת
.Selah ,mihi posuerunt laqueos :orbita manum ad *
לְיַד־מַעְגָּל מֹקְשִׁים שָׁתוּ־לִי סֶלָה׃
vocem DOMINE ausculta : tu † meus Deus :DOMINO Dixi
7 אָמַרְתִּי לַיהוָה אֵלִי אָתָּה הַאֲזִינָה יְהוָה קוֹל
:meæ salutis fortitudo ,domine DOMINE .mearum deprecationum
8 תַּחֲנוּנָי׃ יֱהוִה אֲדֹנָי עֹז יְשׁוּעָתִי
DOMINE tradas Ne :armatura * die in meum caput operuisti
סַכֹּתָה לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשֶׁק׃ אַל־תִּתֵּן יְהוָה
9 .Selah ,se exaltabunt ,prouehas † ne eius malâ cogitationem ; impij † desideria
מַאֲוַיֵּי רָשָׁע זְמָמוֹ אַל־תָּפֵק יָרוּמוּ סֶלָה׃
,eos operiet eorum labiorum labor * :me circumdantium Caput
10 רֹאשׁ מְסִבָּי עֲמַל שְׂפָתֵימוֹ יְכַסֵּמוֹ׃
profundas foueas in ,eos faciet cadere ignem in ,prunæ eos super Declinabūt
11 יִמּוֹטוּ עֲלֵיהֶם גֶּחָלִים בָּאֵשׁ יַפִּלֵם בְּמַהֲמֹרוֹת
rapinæ vir † ,terra in firmabitur non linguæ Vir .resurgant ne
12 בַּל־יָקוּמוּ׃ אִישׁ לָשׁוֹן בַּל־יִכּוֹן בָּאָרֶץ אִישׁ־חָמָס
.impulsiones ad † ipsum venabitur :malus
רָע יְצוּדֶנּוּ לְמַדְחֵפֹת׃

Margin: * psalmus † habente iniquitates custodi · רוּעַ · † congregauerunt † in · * habente iniquitates custodi · גָּאָה · * in loco semitæ: · שׂוּת · † es · עָזַז · operi * armorum. · סָכַךְ · † sua impio perficias, ne exaltet. · אָוָה · פּוּק · † medacium · סָבַב · כָּסָה · יִמְטוּ · מוּט · נָפַל · † nec † heretes ad præcipitia. · רוּעַ

.eius misericordia seculum in quoniam : cæli Deo Confitemini
26 הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

PSALM. CXXXVII. קלז

nos recordando in † :fleuimus etiam , sedimus ibi Babel flumina Super †
1 עַל נַהֲרוֹת ׀ בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ
.nostras citharas suspendimus :eis medio in salices Super .Sion
2 אֶת־צִיּוֹן׃ עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃
nostros vlulatus * & ,cantici verba * ,nos captiuantes ,nos petierunt † ibi Quia
3 כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ
cantabimus Quomodo .Sion cantico de nobis cantate : lætitiam
4 שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן׃ אֵיךְ נָשִׁיר
Si .alienigenæ humum super † DOMINI canticum
5 אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר׃ אִם־
Adhæreat .mea dextera * obliuiscatur : Ierusalaim tui fuero oblitus
6 אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָ‍ִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי׃ תִּדְבַּק
fecero ascendere non si :tui meminero non si ,meo palatio mea lingua
לְשׁוֹנִי ׀ לְחִכִּי אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה
DOMINE Recordare .meæ lætitiæ capite super * Ierusalaim
7 אֶת־יְרוּשָׁלַ‍ִם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי׃ זְכֹר יְהוָה
discooperite ,Discooperite : dicentium ‖ ,Ierusalaim diei Edom filiorū
לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָ‍ִם הָאֹמְרִים עָרוּ ׀ עָרוּ
beatitudines * ,vastata Babel Filia .ea in fundamentum ad vsque
8 עַד הַיְסוֹד בָּהּ׃ בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי
.nobis retribuisti quam ,tuam retributionem tibi retribuit qui
שֶׁיְשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ׃
.petram ad tuos paruulos allidet & ,apprehendet qui Beatitudines *
9 אַשְׁרֵי ׀ שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע׃

Margin: † Iuxta * dum recordaremur · בָּכָה · תָּלָה · † postulauerūt à nobis, qui captiuos duxerunt † vt diceremus * citharis suspensis verba lætitiæ: † in terra · שָׁכַח · * mei · שׁוּר · חָנַךְ · * in † qui dicunt · עָרָה · * beatus · † Beatus

PSALM. CXXXVIII. קלח

Diis † coram :meo corde toto in tibi Confitebor .Dauid Ipsi
1 לְדָוִד ׀ אוֹדְךָ בְכָל־לִבִּי נֶגֶד אֱלֹהִים
confitebor & ,tuæ sanctitatis templum ad * me Incuruabo .tibi canam
2 אֲזַמְּרֶךָּ׃ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ וְאוֹדֶה
quoniam :tua veritate super & , tua misericordia super tuo nomini
אֶת־שְׁמֶךָ עַל־חַסְדְּךָ וְעַל־אֲמִתֶּךָ כִּי־
die In .tuum eloquium ,tuum nomen omnia super magnificasti
3 הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־שִׁמְךָ אִמְרָתֶךָ׃ בְּיוֹם
fortitudine mea anima * in me roborabis † :me exaudisti & † inuocaui †
קָרָאתִי וַתַּעֲנֵנִי תַּרְהִבֵנִי בְנַפְשִׁי עֹז׃
audierunt quia :terræ reges omnes DOMINE tibi Confiteantur
4 יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַלְכֵי־אָרֶץ כִּי שָׁמְעוּ
gloria magna quoniā :DOMINI viis in cantent Et .tui oris eloquia
5 אִמְרֵי־פִיךָ׃ וְיָשִׁירוּ בְּדַרְכֵי יְהוָה כִּי־גָדוֹל כְּבוֹד
:videbit humilem & ,DOMINVS excelsus Quoniam .DOMINI
6 יְהוָה׃ כִּי־רָם יְהוָה וְשָׁפָל יִרְאֶה
interioris † in ambulauero Si .cognoscet longinquo à altum † &
7 וְגָבֹהַּ מִמֶּרְחָק יְיֵדָע׃ אִם־אֵלֵךְ ׀ בְּקֶרֶב
:tuam manū mittes meorū inimicorū nasum super .me viuificabis angustiæ
צָרָה תְּחַיֵּנִי עַל אַף אֹיְבַי תִּשְׁלַח יָדֶךָ
,DOMINE ,me pro perficiet † DOMINVS .tua dextera me seruabit &
8 וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינֶךָ׃ יְהוָה יִגְמֹר בַּעֲדִי יְהוָה
.dimittas ne tuarum manuum facta : seculum in tua misericordia
חַסְדְּךָ לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אַל־תֶּרֶף׃

Margin: † angelis · יָדָה · † templo · שָׁמַם · אָמַן · * & · † qua † te: † roborasti animæ meę · עָנָה · † est · שׁוּר · רוּם · † excelsus · † medio iram · † retribuet · יָשַׁע · opus

PSALM. CXXXIX. קלט

cognouisti & ,me inuestigasti DOMINE .cantus * Dauid ipsi Victori
1 לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר יְהוָה חֲקַרְתַּנִי וַתֵּדָע׃
intellexisti : meum resurgere * & , meum sedere † cognouisti Tu
2 אַתָּה יָדַעְתָּ שִׁבְתִּי וְקוּמִי בַּנְתָּה
.longè à meam cogitationem .meum accubitum & ,meam Semitam
3 לְרֵעִי מֵרָחוֹק׃ אָרְחִי וְרִבְעִי
sermo * non Quia .assuenisti meis viis omnibus † & :ventilasti
זֵרִיתָ וְכָל־דְּרָכַי הִסְכַּנְתָּה׃ כִּי אֵין מִלָּה
4 ante & , Retrò .ipsum totum nosti tu DOMINE ecce :mea lingua in
בִּלְשׁוֹנִי הֵן יְהוָה יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃ אָחוֹר וָקֶדֶם
5 scientia Mirabilis * .tuam volam * me super posuisti & :me formasti
צַרְתָּנִי וַתָּשֶׁת עָלַי כַּפֶּכָה׃ פְּלִיאָה דַעַת
6 :tuo spiritu à ibo Quò .ei † potero non ,est excelsa ;me præ
מִמֶּנִּי נִשְׂגְּבָה לֹא־אוּכַל לָהּ׃ אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ
7 :tu ibi cælos ascendero Si ?fugiam tuis faciebus à quò &
וְאָנָה מִפָּנֶיךָ אֶבְרָח׃ אִם־אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה
8 .tu ecce infernum * fecero stratum † &
וְאַצִּיעָה שְּׁאוֹל הִנֶּךָּ׃

Margin: * psalmus. † sessionem meam: † resurrectionem meam: · רָעָה · † omnes vias meas intellexisti † est · זָרָה · מָלַל · * manū * Mirabilior est · צוּר · שׁוּת · כַּף · יָדַע · פָּלָא · † eā attigere. * facie tua † si in inferno * es. · נָסַק · יָצַע

.mendicorum iudicium :afflicti iudiciũ DOMINVS faciet quòd Noui
13 ידעתי כי-יעשה יהוה דין עני משפט אבינים:
recti habitabunt :tuo nomini confitebuntur iuſti Veruntamen
14 אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים
.tuis faciebus cum
את-פניך:

pauperis:
q ענה
r ידה
cũ vultu tuo.

PSALM. CXLI. קמא

auſculta :me ad feſtina ;te innocaui ‡ DOMINE .Dauid ipſi Cantus
1 מזמור לדוד יהוה קראתיך חושה לי האזינה
ſuffimentum † mea oratio Firmetur .te ad me clamando in meam vocem
2 קולי בקראי-לך: תכון תפלתי קטרת
Pone .veſpera munus ‡ mearum volarum * eleuatio : tuas facies ad
3 לפניך משאת כפי מנחת-ערב: שיתה
.meorum labiorum ianua ſuper † cuſtodi : meo ori cuſtodiam DOMINE
יהוה שמרה לפי נצרה על-דל שפתי:
ſtudia moliendum ad malum verbum ‡ ad meum cor inclines Ne
4 אל-תט-לבי לדבר רע להתעולל עללות
comedam non & : iniquitatem operantibus viris cum impietate in
ברשע את-אישים פעלי-און ובל-אלחם
,me increpet & ,miſericordia iuſtus me malleo Percutiat .eorum deliciis in
5 במנעמיהם: יהלמני צדיק חסד ויוכיחני
,‡ mea oratio & ,adhuc quoniam : meum caput frangat ne capitis ‡ oleum
שמן ראש אל-יני ראשי כי-עוד ותפלתי
audient & :eorum iudices petræ manus * in ſunt Demiſſi .eorum malis in†
6 ברעותיהם: נשמטו בידי-סלע שפטיהם ושמעו
:terra in ‡ findens & ,ſcindens Sicut .fuerunt iucunda quoniam ,mea verba
7 אמרי כי נעמו: כמו פלח ובקע בארץ
DOMINE te ad Quia .ſepulchri ore in noſtra oſſa ſunt diſperſa
8 נפזרו עצמינו לפי שאול: כי אליך יהוה
.meam animam effundas ne , ſperaui te in ,mei oculi Domine
אדני עיני בכה חסיתי אל-תער נפשי:
operantiũ tendiculis † & :mihi tetenderunt‡,laquei manibus*à me Cuſtodi
9 שמרני מידי פח יקשו לי ומקשות פעלי
.tranſeam donec ‡ ego ſimul : impij eius retiacula in Cadent .iniquitatẽ
10 און: יפלו במכמריו רשעים יחד אנכי עד-אעבור:

clamaui ad
cùm clamauero †ſicut
s פלל נשא
in cõſpectu tuo * manuũ ‡ ſit vt ſacrificium veſpertinum.
x כפף נטה
† oſtium
‡ rem malam ad faciẽdum opera
cibum voluptatum in
‡ præcipuum
y נוא
† eſt, vt eruat me à Derelicti * locis petroſis
dulcuerunt.
‡ ligna
z חסה
a ערה
* locis ‡ quẽ ad illaqueandum † à
‡ in ſeculum tranſibo.
b פוח c נפל

PSALM. CXLII. קמב

.oratio ſpelunca in ipſum exiſtendo in ‡ Dauid ipſi Maſchil ‡
1 משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה:
DOMINVM ad mea voce: clamabo DOMINVM ad mea Voce
2 קולי אל-יהוה אזעק קולי אל-יהוה
meam anguſtiam :meam meditationem eius facies ad Effundam .deprecabor
3 אתחנן: אשפך לפניו שיחי צרתי
tu & ,meus ſpiritus me ſuper ſe inuoluendo In † .annunciabo eius facies ad
4 לפניו אגיד: בהתעטף עלי רוחי ואתה
laqueum abſconderunt :ambulabam qua via in meã ſemitam cognouiſti
ידעת נתיבתי בארח-זו אהלך טמנו פח
periit ;cognoſcens † me ‡ non & ,vide * & ,dexteram Reſpice .mihi
5 לי: הביט ימין וראה ואין-לי מכיר אבד
,DOMINE te ad Clamaui .meam animam quærens † non :me à refugium
6 מנוס ממני אין דורש לנפשי: זעקתי אליך יהוה
Intende .viuentium terra in mea portio : mea ſpes ‡ tu , dixi
7 אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים: הקשיבה
:me perſequẽtibus à me erue , valdè ſum attenuatus quia:meũ præconiũ ad
אל-רנתי כי-דלותי מאד הצילני מרדפי
meã animã clauſura de Educe .me præ fuerunt ‡ robuſtiores quoniam
8 כי אמצו ממני: הוציאה ממסגר נפשי
retribueris cùm : iuſti coronabunt me in :tuum nomen laudandum ad
להודות את-שמך בי יכתרו צדיקים כי תגמל
.me ſuper ‡
עלי:

‡ Intellectus
‡ cùm eſſet
d היה
in conſpectu eius orationem
e שוח f צור
in conſpectu eius
† Cùm defecerit in
g פוח
Dũ aſpicio ad * video,
‡ eſt qui † agnoſcat;
h נבט i נכר
‡ fuga † eſt qui quærat ‡ es
k חסה l רנן
clamorem
m דלל n נצל
‡ ſunt
o יצא p ידה
‡ mihi.

PSALMVS CXLIII. קמג

auſculta ,meam orationem audi DOMINE .Dauid ipſi Cantus
1 מזמור לדוד יהוה שמע תפלתי האזינה
ne Et .tua iuſtitia in † ,me exaudi tua veritate in :meas deprecationes ad
2 אל-תחנוני באמנתך ענני בצדקתך: ואל-
tuas facies ad erit iuſtus non quia : tuo ſeruo cum iudicium in venias
תבוא במשפט את-עבדך כי לא-יצדק לפניך
contudit ‡,meam animam inimicus eſt perſecutus Quia .viuens omnis
3 כל-חי: כי-רדף אויב נפשי דכא
.ſeculi mortuos ſicut ,obſcuris in me fecit habitare :meã vitam terram ad
לארץ חיתי הושיבני במחשכים כמתי עולם:
.meum cor deſolabitur mei medio in :meus ſpiritus me ſuper ſe inuoluit Et
4 ותתעטף עלי רוחי בתוכי ישתומם לבי:

q פלל
deprecationẽ meam: propter veritatem tuã † & propter iuſtitiam tuam.
ſe iuſtificabit in conſpectu tuo ‡ cõfregit
r ענה s חיה
t מות
defecit in
v שמם

:tuo opere omni in ſum meditatus ;quondam à dierum ſum Recordatus
5 זכרתי ימים מקדם הגיתי בכל-פעלך
:te ad meas manus Expandi .meditabor tuarum manuum opere in
6 במעשה ידיך אשוחח: פרשתי ידי אליך
,DOMINE me exaudi Velociter .Selah ,tibi laſſa terra ſicut mea anima
7 נפשי כארץ-עיפה לך סלה: מהר ענני יהוה
comparabor & : me à tuas facies † abſcondas ne :meus ſpiritus defecit
כלתה רוחי אל-תסתר פניך ממני ונמשלתי
,tuam miſericordiã mane in me fac Audire .ciſternam deſcendentibus cum
8 עם-ירדי בור: השמיעני בבקר חסדך
leuaui te ad quia :ambulẽ qua ‡ viam me fac ſcire ,ſperaui te in quia
כי-בך בטחתי הודיעני דרך-זו אלך כי-אליך נשאתי
.me abſcondi te * ad;DOMINE meis inimicis ab me Erue .meam animã
9 נפשי: הצילני מאיבי יהוה אליך כסתי:
tuus ſpiritus :meus Deus tu quia ,tuã voluntatem facere me Doce
10 למדני לעשות רצונך כי-אתה אלוהי רוחך
DOMINE tuũ nomen Propter .rectitudinis terram in me ducet bonus
11 טובה תנחני בארץ מישור: למען-שמך יהוה
.meam animam anguſtia de educes tua iuſtitia in † : me viuificabis
תחייני בצדקתך תוציא מצרה נפשי:
hoſtes omnes perdes & ,meos inimicos excindes tua miſericordia in ‡ Et
12 ובחסדך תצמית איבי והאבדת כל-צררי
.† tuus ſeruus ego quia :meæ animæ
נפשי כי אני עבדך:

qui fuerunt à principio
x הגה
y שוח
ſitiens
‡ faciem tuã ne aſſimiler
z כלה
in ſepulchrũ
‡ per quam
a ידע b ילך
* tuam perfectionem
c כסה
‡ es
d עשה e רצה
rectam.
f נחה
† propter iuſtitiam tuam
g חיה h יצא
‡ propter miſericordiam tuã diſperdes
† ſum.

PSALM. CXLIIII. קמד

meas manus docens mea rupes † DOMINVS Benedictus .Dauid Ipſi
1 לדוד ברוך יהוה צורי המלמד ידי
,mea arx & ,mea Miſericordia .bellum ad meos digitos,conflictum ad
2 לקרב אצבעותי למלחמה: חסדי ומצודתי
:ſperaui ipſo in & , meum ſcutum , mihi meus liberator & , mea eleuatio
משגבי ומפלטי לי מגני ובו חסיתי
,homo ‡ quid DOMINE .me ſub meum populum ſternens *
3 הרדד עמי תחתי: יהוה מה-אדם
vanitati Homo ?eum reputaſti & ,hominis filius :eum cognouiſti &
4 ותדעהו בן-אנוש ותחשבהו: אדם להבל
inclina DOMINE .tranſiens vmbra ſicut * eius dies : eſt ſimilis
5 דמה ימיו כצל עובר: יהוה הט-
Fulgura .fumigabunt & ,montes in tange :deſcendes ‡ & ,tuos cœlos
6 שמיך ותרד גע בהרים ויעשנו: ברוק
.illos diſturbabis † & ,tuas ſagittas mitte : eos diſperge fractos & , fulgur
ברק ותפיצם שלח חציך ותהמם:
: multis aquis ex me erue & ,me redime,excelſo de tuas manus Mitte
7 שלח ידיך ממרום פצני והצילני ממים רבים
:mendacium eſt locutum eorum os Quorum .alienigenæ filiorum manu è
8 מיד בני נכר: אשר פיהם דבר-שוא
nouum canticum Deus .falſitatis ‡ dextera , eorum dextera &
9 וימינם ימין שקר: אלהים שיר חדש
Dans .tibi canam decachordo ,nebel * in ;tibi cantabo
10 אשירה לך בנבל עשור אזמרה-לך: הנותן
.malo gladio de ſuum ſeruum Dauid redimens † ,regibus ſalutem
תשועה למלכים הפוצה את-דוד עבדו מחרב רעה:
eorum os quorum , alienigenæ filiorum manu de me erue & ,me Redime
11 פצני והצילני מיד בני-נכר אשר פיהם
† Vt .falſitatis ‡ dextera ,eorum dextera & :mendacium eſt locutum
12 דבר-שוא וימינם ימין שקר: אשר
noſtræ filiæ : ſuis adoleſcentiis in grandeſcentes plantationes ſicut noſtri filij
בנינו כנטעים מגדלים בנעוריהם בנותינו
plena noſtra Penaria .templi ſimilitudine * inciſi anguli ſicut
13 כזוית מחטבות תבנית היכל: מזוינו מלאים
,mille parientes noſtræ pecudes ,ſpeciem ad ſpecie de educentia
מפיקים מזן אל-זן צאוננו מאליפות
† onuſti noſtri Boues .noſtris plateis in millia decem parientes
14 מרבבות בחוצותינו: אלופינו מסבלים
Beatitates ‡ .noſtris plateis in clamor nec : egrediens nec ,irruptio ‡ non
15 אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחבתינו: אשרי
.eius Deus ‡ DOMINVS cuius ,populi beatitates :ei * ſic cui populi
העם שככה לו אשרי העם שיהוה אלהיו:

† fortis meus qui docet
[struck-through]
prælium,
i חסה
* qui expandit ‡ eſt
k ידע
* ſunt
l צלל m נטה
‡ deſcende
n ירד o נגע
† interfice
p פצה q נצל
alienigenarũ
‡ mendax.
r שור
* pſalterio, in
Quid at
† qui redimit
s ישע
alienigenarũ,
t פה
‡ mendax.
† ſint
auctæ
*palatij. Anguli noſtri pleni educentes
v זוה x כנה
y נפק z זון
† carne
‡ eſt ſterilis, nec eſt quæ vagetur:
‡ Beatus populus * eſt: beatus populus ‡ eſt

PSALM. CXLV. קמה

benedicam & : rex meus Deus te Exaltabo .Dauid ipſi Laus
1 תהלה לדוד ארוממך אלוהי המלך ואברכה
:tibi benedicam die omni In .perpetuum in & ,ſeculum in tuo nomini
2 שמך לעולם ועד: בכל-יום אברכך

a הלל

PSALM. CXLVII. קמז

† Dominum ‡ est

quoniam : nostro Deo canere ‡ bonum quoniam , *Iah* † Laudate
1 † הללויה כי־טוב זמרה אלהינו כי־

dulcis, decora est ‡ eiectos — הלל a

expulsos ‡ : DOMINVS Ierusalaim Aedificans .laus *decens;iucundum*
2 נעים נאוה a תהלה : † בונה ירושלם יהוה נדחי
.corū dolores *alligans* * & :corde contritos *Sanans* ‖ .congregabit Israel

‖ Qui sanat * alligat † Qui numerat ‡ vocans.

3 ישראל יכנס : † הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם :
.*vocabit* ‡ nomina eis omnibus :stellarum numerum N*umerans* †
4 † מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא :

‡ est — רבב b כח c

‡ non eius intelligentiæ :fortitudine multus & ,noster dominus Magnus
5 † גדול אדונינו b ורב־ c כח לתבונתו אין

‖ Eleuat * humiliat — ענה d

ad vsque impios *humilians* * :DOMINVS mansuetos *Erigens* ‖ .numerus
6 מספר : † מעודד d ענוים יהוה משפיל רשעים עדי־

‡ Canite — ידה e

.cithara in nostro Deo canite :cōfessione in DOMINO *Respōdete* ‡ .terram
7 ארץ : † ענו ליהוה e בתודה זמרו לאלהינו בכנור :
faciens germinare † :pluuiam terræ *parans* ‡ ,nubibus *in* cælos Operiens

Qui operit ‡ & parat † qui germinare facit — כון f

8 † המכסה שמים בעבים f המכין לארץ מטר המצמיח
quum , *corui* * filiis :*suum panem* † iumento *Dans* ‖ .herbam montes
9 הרים חציר : † נותן לבהמה לחמה לבני ערב אשר
viri *coxendicibus in non* : *volet* ‡ equi fortitudine in Non .clamauerint

‖ Qui dat † escam suā: * coruorum, ‡ cōplacebit: neque tibias † Vult ‡ sperantes

10 יקראו : † לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש
.eius misericordia in *exspectantes* ‡;eum timentes DOMINVS *Volens* † . volet
11 ירצה : † רוצה יהוה את־יראיו את־המיחלים לחסדו :
.Siion tuum Deum lauda :DOMINVM Ierusalaim Lauda
12 † שבחי ירושלם את־יהוה הללי אלהיך ציון :
tuis filiis benedixit :tuarum portarum vectes roborauit Quoniam
13 † כי־חזק בריחי שעריך ברך בניך

* medio tui. Qui posuit ‖ frumenti — שום g

triticorum ‡ adipe : pacem tuum terminum *Ponens* .*tuo interiori* * in
14 בקרבך : g † השם־גבולך שלום חלב חטים
currat ‡ velociter donec :terræ suū eloquium *Mittens* ‖ .te faciet saturare
15 ישביעך : † השלח אמרתו ארץ עד־מהרה ירוץ

‖ Qui mittit ‡ currit Qui dat ‡ spargit. Qui proiicit ‡ corā frigore — קרר h

.*sparget* ‡ cinerē sicut pruinam :lanā sicut niuem *Dans* .eius verbum
16 דברו : † הנתן שלג כצמר כפור כאפר יפזר :
?stabit quis eius *frigoris facies ad* ‡ :buccellas sicut suā glaciem *Proiiciens*
17 † משליך קרחו כפתים לפני h קרתו מי יעמד :
. aquæ fluent † ,eius spiritus flabit :eas liquefaciet & ,suū verbū Mittet

† & — נשב i

18 † ישלח דברו וימסם i ישב רוחו יזלו־מים :
sua iudicia & ,sua statuta : Iahacob ipsi suum verbum *Annuncians* ‡

‡ Qui annunciat — נגד k חקק l

19 k † מגיד דברו ליעקב l חקיו ומשפטיו
non iudicia & , genti omni sic fecit Non . Israeli
20 לישראל : † לא־עשה כן לכל־גוי ומשפטים בל־

‡ *Laudate Dominum.*

.Iah Hallelu ‡ .*ea* cognoscent
ידעום הללו־יה :

PSALMVS CXLVIII. קמח

‡ *Laudate Dominum.*

eum laudate : cęlis de DOMINVM Laudate . Iah-Hallelu ‡
1 † הללויה הללו את־יהוה מן־השמים הללוהו
omnes eum laudate :eius angeli omnes eum Laudate .excelsis in
2 במרומים : † הללוהו כל־מלאכיו הללוהו כל־

‡ luminosæ.

. *lucis* ‡ stellæ omnes eū laudate :luna & sol eum Laudate .eius exercitus
3 צבאו : † הללוהו שמש וירח הללוהו כל־כוכבי אור :

* sunt.

.* cælos supra quæ aquæ & : cælorum cæli eum Laudate
4 † הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים :
.sunt creata & ,præcepit ipse quia :DOMINI nomen Laudent
5 † יהללו את־שם יהוה כי הוא צוה ונבראו :
.transibit non & ,dedit statutū :seculum in perpetuū in ea fecit stare Et
6 † ויעמידם לעד לעולם חק־נתן ולא יעבור :
.voragines omnes & ,dracones : terra de DOMINVM Laudate
7 † הללו את־יהוה מן־הארץ תנינים וכל־תהמות :
.eius verbum faciens turbinis ventus :vapor & , nix , grando & ,Ignis
8 † אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עשה דברו :

‡ arbor fructifera, — פרה m — ‡ alata.

.cedri omnes & ,*fructus lignum* ‡ : colles omnes & , Montes
9 † ההרים וכל־גבעות עץ m פרי וכל־ארזים :
Reges .*penna* ‡ auis & , reptile :iumentum omne & , Bestia
10 † החיה וכל־בהמה רמש וצפור כנף : † מלכי־

שור n

.terræ iudices omnes & principes : populi omnes & , terræ
11 ארץ וכל־לאמים n שרים וכל־שפטי ארץ :
Laudent .iunioribus cum senes :virgines etiam & Iuuenes
12 † בחורים וגם־בתולות זקנים עם־נערים : † יהללו

* gloria

eius *magnificētia* * :solius eius nomē est exaltatū quia ,DOMINI nomen
13 את־שם יהוה כי־נשגב שמו לבדו הודו
omnibus laus : suo populo cornu exaltauit Et .cælum & terram super

רום o הלל p — misericordibus

14 על־ארץ ושמים : † o וירם קרן לעמו p תהלה לכל־
.Iah-Hallelu , ei propinquo populo , Israel filiis , eius *pijs*
חסידיו לבני ישראל עם־קרבו הללו־יה :

Magnus .perpetuum ‡ & ,seculum in tuum nomen laudabo & ‡ in
ואהללה שמך לעולם ועד : † גדול 3
.inuestigatio † non eius magnitudinis & : valdè *laudatus* & ,DOMINVS laudabilis † est
יהוה ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר :
tuas fortitudines & : tua opera *celebrabit* * generationi Generatio — *narrabit, laudabit
† דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך 4
tuorū mirabiliū *verba* ‖ & :tuę *magnificētiæ* † gloriæ Decorem .annunciabunt — † potentiæ ‖ res
b יגידו : † הדר כבוד הודך ודברי נפלאתיך 5
:dicent tuorum terribilium fortitudinem Et .meditabor — נגד b
אשיחה : † ועזוז c נוראותיך יאמרו 6 — ירא c
multitudinis Memoriam .*eam* narrabo tuam magnitudinem &
וגדלותיך אספרנה : † זכר d רב־ 7 — וגדולתך d רבב ק
,*Gratiosus* .*præconio canent* ‡ tuam iustitiam & ,*eructabunt* ‡ tuæ bonitatis — ‡ loquentur : ‡ laudabunt Clemens,
טובך e יביעו וצדקתך ירננו : † חנון 8
.misericordia magnus & , *naribus* * longus : DOMINVS miserator & — נבע e
ורחום יהוה ארך אפים וגדל־חסד :
omnia super eius *miserationes* ‡ & :vniuersis DOMINVS Bonus — * furore, ‡ misericordiæ
† טוב־יהוה לכל ורחמיו על־כל־ 9
: tua opera omnia DOMINE tibi Confiteantur .eius opera
f מעשיו : g † יודוך יהוה כל־מעשיך 10 — עשה f ידה g
: dicent tui regni Gloriam .tibi benedicant tui *pij* & — misericordes
וחסידיך יברכוכה : † כבוד מלכותך יאמרו 11
hominis filios *faciendum* ‡ scire Ad † .loquentur tuam fortitudinem & — † Vt ‡ faciant hominum
וגבורתך ידברו : h † להודיע לבני האדם 12 — ידע k
,tuum Regnum .eius regni decoris gloriam & :eius fortitudines
גבורתיו וכבוד הדר מלכותו : † מלכותך 13
,generatione omni in tua dominatio & : seculorum omnium regnum
מלכות כל־עלמים וממשלתך בכל־דור
erigens ‡ & :cadentes omnes DOMINVS *Fulciens* * .generatione & — * Sustentat ‡ eriget
ודר : † סומך יהוה לכל־הנפלים וזוקף 14
dans ‡ tu & :*sperabunt* † te *ad* ‖ omnium Oculi .incuruatos omnes — ‖ in † sperant ‡ das
לכל־הכפופים : † עיני־כל אליך ישברו ואתה נותן־ 15
saturans & ,tuā manum *Aperiens* † .suo tempore in eorum escam eis — † Aperis & saturare facis * ad voluntatem
להם את־אכלם בעתו : † פותח את־ידך ומשביע 16
:suis viis omnibus in DOMINVS Iustus .*voluntate* * viuens omne — חיה k רצה l ‡ est
לכל־חי k רצון : † צדיק יהוה בכל־דרכיו 17
DOMINVS ‡ Propinquus .suis operibus omnibus in misericors & — עשה l
וחסיד בכל־ l מעשיו : † קרוב יהוה 18
.veritate in eum inuocauerint qui omnibus :eum inuocantibus omnibus
לכל־קראיו לכל אשר יקראהו m באמת : — אמן m
,audiet eorum clamorem & :faciet se timentium Voluntatem
n † רצון־יראיו יעשה ואת־שועתם ישמע 19 — רצה n
:ipsum diligentes omnes DOMINVS *Custodiens* .eos faciet seruare & — Custodit
o ויושיעם : † שומר יהוה את־כל־אהביו 20 — ישע o
loquetur DOMINI Laudem .faciet disperdere impios omnes &
ואת כל־הרשעים ישמיד : p † תהלת יהוה ידבר־ 21 — הלל p
.perpetuū ‖ & ,seculū in eius *sanctitatis* nomini caro omnis benedicet & ,meū os — sancto ‖ in
q פי ויברך כל־בשר שם קדשו לעולם ועד : — פה q

PSALM. CXLVI. קמו

.DOMINVM mea anima Lauda .iah-Hallelu ‡ — ‡ *Laudate Dominum.*
† הללויה הללי נפשי את־יהוה : 1
.*me* † adhuc *in* ‡ meo Deo canam :*meis vitis* in DOMINVM Laudabo — vita mea * dum † fuero.
† אהללה יהוה r בחיי אזמרה לאלהי בעודי : 2 — חיה r
.salus *ei* ‖ non cui , hominis filio *in* ,*munificis in* * fidatis Ne — * principibus ‖ est
† אל־תבטחו בנדיבים בבן־אדם שאין לו s תשועה : 3
illa die in :suam terram in † reuertetur ‡ ,eius spiritus *Egredietur* ‡ — ‡ Emigrabit ‡ & † ipse
t † תצא רוחו ישב לאדמתו ביום ההוא 4 — ישע s יצא t
:*eius* auxilio in * Iahacob Deus cuius *Beatitates* † .eius cogitationes peribūt — † Beatus est is in * est
אבדו v עשתנתיו : † אשרי שאל יעקב בעזרו 5 — עשת v
, terram & ,cælos *Faciens* ‡ .suo Deo DOMINO *super eius* ‖ spes † — † & cuius ‖ est in
שברו על־יהוה אלהיו : † עשה שמים וארץ את־ 6
.seculum in veritatem *custodiens* ‡ : eis in quæ omnia & ,mare — ‡ Qui fecit ‡ qui custodit
הים ואת־כל־אשר־בם השמר אמת לעולם :
:famelicis panem *dans* † , afflictis violentia iudicium *Faciens* ‡ — ‡ Qui facit † qui dat
† עשה משפט לעשוקים נתן לחם לרעבים 7
DOMINVS ,*cæcos aperiens* ‡ DOMINVS .vinctos *soluens* DOMINVS — soluit ‡ aperit oculos cæcorum,
יהוה x מתיר אסורים : † יהוה פקח עורים יהוה 8 — נתר x
DOMINVS .iustos *diligens* † DOMINVS : curuatos *erigens* * — * erigit † diligit * custodit
זקף כפופים יהוה אהב צדיקים : † יהוה 9
impiorum viam & : *eriget* ‖ viduam & ,pupillum , aduenas *custodiens* *
שמר את־גרים y יתום ואלמנה יעודד ודרך רשעים — גור y
Siion tuus Deus ,seculum in DOMINVS Regnabit . subuertet — ‖ eleuabit :
יעות : z † ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון 10 — ‡ *Laudate Dominum.*
.iah-Hallelu ‖ .generatione & ,generatione in
לדר z ודר הללו־יה : — דור z

PSALMVS CXLIX. קמט

cœtu * in eius laus :nouũ canticũ DOMINO Cantate .Hallelu-Iah*
1 † הללויה שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל
exultent Siion filij‖ : suo factore in Israel Lætetur .piorum
2 חסידים : † ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו
cithara & ,tympano in :choro in eius nomen Laudent .suo rege in
3 במלכם : † יהללו שמו במחול בתף וכנור
glorificabit :suo populo in DOMINVS cõplacebit Quia .ei canant
4 יזמרו־לו : † כי־רוצה יהוה בעמו יפאר
præconizabunt‖ :gloria in misericordes Exultabunt .salute in humiles
5 ענוים בישועה : † יעלזו חסידים בכבוד ירננו
gladius & :eorum gutture in Dei Exaltationes .suis cubilibus super
6 על־משכבותם : † רוממות אל בגרונם וחרב
:gentibus in vindictam faciendum Ad .eorum manu † in acierum*
7 פיפיות בידם : † לעשות נקמה בגוים
:compedibus in corũ reges alligandum Ad .populis in increpationes
8 תוכחות בלאמים : † לאסר מלכיהם בזקים
.ferri compedibus † in eorum inclytos* &
ונכבדיהם בכבלי ברזל :

*Laudate Dominum. * congregatione ‖& עשה גול ‖laudabunt in ענה *anceps †manibus פה *nobiles †vinculis ferreis.

omnibus * hic decor : scriptum iudicium eis in faciendum Ad
9 † לעשות בהם משפט כתוב הדר הוא לכל־
.Iah-Hallelu‖ ,suis piis†
חסידיו הללו־יה :

*erit עשה † misericordibus ‖laudate Dominum.

PSALMVS CL. קנ

expansione* in eũ laudate :eius sanctitate in Deũ Laudate .Iah-Hallelu
1 † הללויה הללו־אל בקדשו הללוהו ברקיע
cum laudate :eius fortitudinibus in eum Laudate .eius fortitudinis
2 עזו : † הללוהו בגבורתיו הללוהו
clangore in eum Laudate .eius magnitudinis multitudinem secundum †
3 כרב גדלו : † הללוהו בתקע
.cithara & ,nebel in eum laudate : buccinæ
שופר הללוהו בנבל וכנור :
.organo &,chordis in eũ laudate :choro & ,tympano in eum Laudate
4 † הללוהו בתף ומחול הללוהו במנים ועגב :
.ouationis † cymbalis in eum laudate :auditus* cymbalis in eũ Laudate
5 † הללוהו בצלצלי־שמע הללוהו בצלצלי תרועה :
.Iah-Hallelu ,Iah laudabit halitus† Omnis
6 † כל הנשמה תהלל יה הללויה :

*firmamẽto עזו †in multitudine רבב תפף *sonoris: †altè sonantibus. †spiritus laudet Dominũ,

Finis libri Psalmorum.

תם ספר תהלים

ספר משלי

LIBER PROVERBIORVM.

QVEM HEBRAEI MISLE, ID EST, PARABOLAE, SIVE SIMILITVDINES, APPELLANT.

CAP. I. א

regis ,Dauid filij , Selomoh Parabolæ
1 משלי שלמה בן־דוד מלך
,sapientiam sciendum Ad .Israel
2 ישראל : † לדעת חכמה
eloquia intelligendum ad : eruditionem &
ומוסר להבין אמרי
eruditionem suscipiendũ ad † .intelligẽtiæ
3 בינה : † לקחת מוסר
.rectitudines & ,iudicium & ,iustitiam :intellectus
השכל צדק ומשפט ומשרים :
.versutiam‖ & ,scientiam puero ;calliditatem simplicibus dandum Ad
4 † לתת לפתאים ערמה לנער דעת ומזמה :
solertia consilia intelligens & :doctrinam addet & , sapiens Audiet
5 † ישמע חכם ויוסף לקח ונבון תחבלות
verba :facundiam * & ,parabolam intelligendum Ad .possidebit
6 יקנה : † להבין משל ומליצה דברי
.eorum ænigmata & , sapientum
חכמים וחידתם :
eruditionẽ & ,sapientiam :scientiæ* principium DOMINI Timor
7 † יראת יהוה ראשית דעת חכמה ומוסר
ne & ;tui patris eruditionem mi fili Audi .despexerunt stulti
8 אוילים בזו : † שמע בני מוסר אביך ואל־
: tuo capiti ipse‖ gratiæ copulatio* Quia .tuæ matris legem dimittas
9 תטש תורת אמך : † כי לוית חן הם לראשך
ne ,peccatores te pellexerint * si ,mi Fili .tuis gutturibus† torques &
10 וענקים לגרגרתיך : † בני אם־יפתוך חטאים אל־
:sanguini insidiemur ,nobiscum Age* ,dixerint Si .velis †
11 תבא : † אם־יאמרו לכה אתנו נארבה לדם
eos Deglutiamus .gratis innocentem ad † nos abscondamus
12 נצפנה לנקי חנם : † נבלעם
.cisternam‖ descendentes sicut integros & ;viuentes sepulchrũ sicut
כשאול חיים ותמימים כיורדי בור :

בנה ידע יסר †Item ‖cogitationem. נתן זמם בין * interpretationem: *est ירא בוה * augmẽtum ‖erunt נטש ירה לוה חנן *gutturi tuo. †acquiescas. *incitauerint *Veni אבה ילך †contra נקה חיה ‖in foueam.

& nostras domos implebimus* :reperiemus preciosam substantiã Omnem
13 † כל־הון יקר נמצא נמלא בתינו
marsupium : nostrum medio in cadere fac‖ tuam Sortem .spolio *
14 שלל : † גורלך תפיל בתוכנו כיס
:eis cum via in ambules ne ,mi Fili .nobis omnibus erit vnum
15 אחד יהיה לכלנו : † בני אל־תלך בדרך אתם
malum ad eorum pedes Nam .eorum semita† à tuum pedem prohibe
16 מנע רגלך מנתיבתם : † כי רגליהם לרע
gratis † Quoniam .sanguinem effundendum ad festinabunt ‖ & ,current *
17 ירוצו וימהרו לשפך־דם : † כי־חנם
corũ sanguini ipsi Et .pennæ compotis* omnis oculis in rete expansum
18 מזרה הרשת בעיני כל־בעל כנף : † והם לדמם
concupiscentis† omnis semitæ Sic .corũ animabus * abscondẽt :insidiabũtur
19 יארבו יצפנו לנפשתם : † כן ארחות כל־בצע
.capiet illius patronorum ‖ animam ;lucri concupiscentiam
בצע את־נפש בעליו יקח :
.suam vocem dabit plateis in :prædicabit platea in Sapientia*
20 † חכמות בחוץ תרנה ברחבות תתן קולה :
vrbe in , portarum ostiis in clamabit tumultuantium capite In
21 † בראש המיות תקרא בפתחי שערים בעיר
?simplicitatem diligetis simplices Vsquequo .dicet sua eloquia
22 אמריה תאמר : † עד־מתי פתים תאהבו פתי
?scientiam habebũt odio stulti & ?sibi desiderabunt derisionẽ derisores &
ולצים לצון חמדו להם וכסילים ישנאו־דעת :
vobis eructabo ‖ En : meam increpationem ad Conuertemini*
23 † תשובו לתוכחתי הנה אביעה לכם
,vocaui quòd eo Pro .vos mea verba faciam scire :meum spiritũ
24 רוחי אודיעה דברי אתכם : † יען קראתי
.attendens ‖ non & ,meam manum extendi :renuistis &
ותמאנו נטיתי ידי ואין מקשיב :
non meã increpationem & ;meum consilium omne fecistis feriari* Et
25 † ותפרעו כל־עצתי ותוכחתי לא
veniendo in‖ ,subsannabo :ridebo vestro exitio† in ego Etiam .voluistis
26 אביתם : † גם־אני באידכם אשחק אלעג בבא

*spoliis. ‖proiice נפל ילך †semitis *currunt ‖festinant vt effundant †frustra spargitur חנן *auis. *se propter animas †auarè sectãtis lucrum; ‖dominorũ לקח רנן *Sapientia foris המה פתה לוץ ידע *Cõuertimini ‖loquar שוב יכח נבע נטה ‖fuit qui attenderet. *cessare יעץ אבה * contritione vestri ‖cum venerit

vestrum exitium & ,vestrũ pauorē ‖desolatio sicut veniendo In .vestrum pauorē

27 פַּחְדְּכֶם ׃ † בְּבֹא כְשֹׁאוָה פַּחְדְּכֶם ׀ וְאֵידְכֶם

.coarctationem & ,angustiam ‡ vos super veniendo in :ingruerit *turbo veluti

כְּסוּפָה יֶאֱתֶה בְּבֹא עֲלֵיכֶם ᵏצָרָה וְצוּקָה ׃

non & ,me diluculo quærent :exaudiam non & ,me inuocabunt Tunc

28 † אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא

timorem & : scientiam odiuerunt quòd † Pro .me inuenient

29 יִמְצָאֻנְנִי ׃ † תַּחַת כִּי־שָׂנְאוּ דָעַת וְיִרְאַת

spreuerunt :meo consilio acquieuerunt ‡ Nec .elegerunt non DOMINI

30 יְהוָה לֹא בָחָרוּ ׃ † לֹא־אָבוּ לַעֲצָתִי נָאֲצוּ

:suæ viæ fructu de comedent Et .meam increpationem omnem

31 כָּל־תּוֹכַחְתִּי ׃ † וְיֹאכְלוּ ˡמִפְּרִי דַרְכָּם

simplicium auersio Quia .saturabuntur suis consiliis de &

32 וּמִמֹּעֲצֹתֵיהֶם יִשְׂבָּעוּ ׃ † כִּי ᵐמְשׁוּבַת פְּתָיִם

audiens Et ‖ .eos perdet stultorum tranquillitas ‡ & ;eos interficiet

33 תַּהַרְגֵם ᵑוְשַׁלְוַת כְּסִילִים תְּאַבְּדֵם ׃ † וְשֹׁמֵעַ

.malo pauore à pacatus erit * & :fiducialiter habitabit mihi

לִי יִשְׁכָּן־בֶּטַח וְשַׁאֲנַן מִפַּחַד ᵒרָעָה ׃

timor vester. Cùm venerit inquam ‖timor vester & contritio vestri

כשואה קרי

*venerit: cū venerit ‡tribulatio & angustia.

ᵏצור ˡפרת

† eo ‡voluerunt cōsiliū meū:

ᵐשוב

‡prosperitas ‖ Qui autem obediuerit

ᵑשלה ᵒרוע

*requiescet à timore

CAP. II. ב

.tecum abscōderis mea mandata & ;mea eloquia susceperis si,mi Fili

1 † בְּנִי אִם־תִּקַּח אֲמָרָי ᵖוּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ ׃

tuum cor inclines*: tuam aurem sapientiam ad faciendum ‖ attendere Ad‡

2 † לְהַקְשִׁיב לַחָכְמָה אָזְנֶךָ ᵠתַּטֶּה לִבְּךָ

intelligentiæ ;clamaueris intelligentiam ad si Quia .intelligentiæ

3 ʳלַתְּבוּנָה ׃ † כִּי אִם לַבִּינָה תִקְרָא לַתְּבוּנָה

;argentum tanquam eam quæsieris Si .tuam vocem dederis

4 ˢתִּתֵּן קוֹלֶךָ ׃ † אִם־תְּבַקְשֶׁנָּה כַכָּסֶף

intelliges Tunc .eam fueris scrutatus absconditos thesauros sicut &

5 וְכַמַּטְמוֹנִים תַּחְפְּשֶׂנָּה ׃ † אָז תָּבִין

.inuenies Dei scientiam & ;DOMINI timorem

יִרְאַת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא ׃

.intelligentia & ,scientia‡ eius ore ex :sapientiā dabit ‖ DOMINVS Quia

6 † כִּי־יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה ᵗמִפִּיו ᵛדַּעַת וּתְבוּנָה ׃

.perfectè ambulantibus clypeus† ;essentiam rectis abscondet Et

7 † וְצָפַן לַיְשָׁרִים ˣתּוּשִׁיָּה ʸמָגֵן לְהֹלְכֵי תֹם ׃

.custodiet eius misericordium viam & :iudicij semitas custodiendū Ad

8 † לִנְצֹר אָרְחוֹת מִשְׁפָּט וְדֶרֶךְ חֲסִידָו יִשְׁמֹר ׃

orbitam ‡omnē ,rectitudines & ;iudicium & ,iustitiam intelliges Tunc

9 † אָז תָּבִין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמֵישָׁרִים כָּל־מַעְגַּל־

tuæ animæ scientia & ;tuum cor in sapientia intrauerit Cùm .bonam

10 טוֹב ׃ † כִּי־תָבוֹא חָכְמָה בְלִבֶּךָ וְדַעַת לְנַפְשְׁךָ

.te seruabit intelligentia : te super custodiet Cura .fuerit iucunda ‖

11 יִנְעָם ׃ ᶻ† מְזִמָּה תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ תְּבוּנָה תִנְצְרֶכָּה ׃

.peruersitates loquente viro à :mala via à te eruendum Ad †

12 ᵃ† לְהַצִּילְךָ מִדֶּרֶךְ ᵇרָע מֵאִישׁ מְדַבֵּר תַּהְפֻּכוֹת ׃

.tenebrositatis viis in eundum ad‡ ;rectitudinis semitas Relinquentes ‖

13 † הַעֹזְבִים אָרְחוֹת יֹשֶׁר ᶜלָלֶכֶת בְּדַרְכֵי־חֹשֶׁךְ ׃

.mali peruersitatibus in exultabunt‡ ;malum facere Lætantes

14 † הַשְּׂמֵחִים ᵈלַעֲשׂוֹת רָע ᵉיָגִילוּ בְּתַהְפֻּכוֹת רָע ׃

.corum orbitis† in recedentes & ;obliquæ ‡ eorum semitæ Quorum

15 † אֲשֶׁר אָרְחֹתֵיהֶם עִקְּשִׁים וּנְלוֹזִים בְּמַעְגְּלוֹתָם ׃

.lenificauit* sua eloquia ‖ aliena ab ;extranea muliere à te eruendum Ad ‡

16 † לְהַצִּילְךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנָּכְרִיָּה אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה ׃

.est oblita sui Dei pacti & ,suarum adolescentiarum†ducem Relinquens

17 † הַעֹזֶבֶת אַלּוּף נְעוּרֶיהָ וְאֶת־בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שָׁכֵחָה ׃

manes † ad & ;eius domus mortem ad est incuruata ‡ Quia

18 † כִּי שָׁחָה אֶל־מָוֶת בֵּיתָהּ וְאֶל־רְפָאִים

nec ;reuertentur non eam ingredientes Omnes .eius orbita

19 מַעְגְּלֹתֶיהָ ׃ † כָּל־בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא

via in ambulabis ‡ Eapropter .vitarum * semitas apprehendent

20 יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת ᶠחַיִּים ׃ † לְמַעַן תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ

inhabitabūt recti Quia .custodies † iustorum semitas & ;bonorum

21 טוֹבִים וְאָרְחוֹת צַדִּיקִים תִּשְׁמֹר ׃ † כִּי־יְשָׁרִים יִשְׁכְּנוּ־

terra de impij Et .ea in remanebunt integerrimi ‖ & ;terram

22 אָרֶץ וּתְמִימִים ᵍיִוָּתְרוּ בָהּ ׃ † וּרְשָׁעִים מֵאֶרֶץ

.ea ex eradentur † præuaricatores & ;succidentur

יִכָּרֵתוּ וּבוֹגְדִים ʰיִסְּחוּ מִמֶּנָּה ׃

ᵖצוה

‡Vt ‖facias sapientiæ * &

ᵠנטה

ʳבין ˢנתן

‖dat ‡est

ᵗפה ᵛידע

†& proteget ambulantes simpliciter.

ˣישה ʸגנן

יצפן

ק

‡semitam

‖dulcuerit. Cogitatio

ᶻזמם ᵃנצל

†Vt eruat

ᵇרוע ᶜילך

‖Qui relinquunt ‡vt ambulent per vias tenebrosas. Qui lætantur ‡ & exultant

ᵈעשה ᵉגול

‡ peruersæ sunt; & peruersitates fūt †viis ‡Vt eruat inquam ‖quæ *mollit. Quę relinquit †adolescētiæ suæ, ‡inclinata †mortuos semitæ *vitæ. ‡ambula per viā †custodi.

ᶠחיה

‖immaculati

ᵍיתר ʰנסח

†destruentur

CAP. III. ג

.tuū cor custodiat mea præcepta & ;obliuiscaris ne meæ legis ,mi Fili

1 ⁱ† בְּנִי ⁱתּוֹרָתִי אַל־תִּשְׁכָּח ᵏוּמִצְוֹתַי ˡיִצֹּר לִבֶּךָ ׃

.tibi addent ‡ pacem & ;vitarum * annos & ,dierum longitudinē Quia

2 † כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת ᵐחַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ ׃

:tuis gutturibus super ‡ eas liga , te deserant ne veritas & Misericordia

3 † חֶסֶד ᵑוֶאֱמֶת אַל־יַעַזְבֻךָ קָשְׁרֵם עַל־גַּרְגְּרוֹתֶיךָ

ⁱירה ᵏצוה

ˡנצר ᵐחיה

*vitæ; ‡apponent ‡ in gutture tuo:

ᵑאמן

intellectum & gratiam inueni ‡ Et .tui cordis tabula super ‖ eas scribe

4 כָּתְבֵם עַל־לוּחַ לִבֶּךָ ׃ † וּמְצָא־ᵒחֵן וְשֵׂכֶל

DOMINO in Fide .hominis † & ,Dei oculis in ;bonum

5 טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם ׃ † בְּטַח אֶל־יְהוָה

.innitaris ne tuam intelligentiam ad‡ & ;tuo corde toto in

בְּכָל־לִבֶּךָ וְאֶל־בִּינָתְךָ אַל־תִּשָּׁעֵן ׃

.tuas semitas diriget ipse & ;eum scito tuis viis omnibus In

6 † בְּכָל־דְּרָכֶיךָ ᵖדָעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ ׃

.malo à recede &,DOMINVM time :tuis oculis in sapiens sis Ne

7 † אַל־ᵠתְּהִי חָכָם בְּעֵינֶיךָ יְרָא אֶת־יְהוָה וְסוּר מֵרָע ׃

.tuis ossibus irrigatio † & ;tuo vmbilico erit Sanitas

8 † רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶּךָ ʳוְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ ׃

.tui prouentus omnis principio à & ;tua substantia è* DOMINVM Honora

9 † כַּבֵּד אֶת־יְהוָה מֵהוֹנֶךָ וּמֵרֵאשִׁית כָּל־תְּבוּאָתֶךָ ׃

tua torcularia nouo vino & ;saturitate tua horrea implebuntur Et

10 † וְיִמָּלְאוּ אֲסָמֶיךָ שָׂבָע וְתִירוֹשׁ יְקָבֶיךָ

;reprobes * ne mi fili DOMINI Correctionem .se rumpent

11 יִפְרֹצוּ ׃ ˢ† מוּסַר יְהוָה בְּנִי אַל־תִּמְאָס

.eius increpatione in fastidias ‖ ne &

וְאַל־ᵗתָּקֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ ׃

filium * pater veluti & :arguet† ,DOMINVS diliget ‡ quem Quippe

12 † כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת־בֵּן

educet ,hominis † & : sapientiam inuenit ,hominis Beatitudines .volet †

13 יִרְצֶה ׃ † אַשְׁרֵי אָדָם מָצָא חָכְמָה וְאָדָם ᵛיָפִיק

:argenti negotiatione præ eius negotiatio bona‡ Quia .intelligentiam

14 תְּבוּנָה ׃ † כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסְּחַר־כָּסֶף

omnes ‖ & ;margaritis præ ipsa Preciosa ‡ .eius prouentus * auro præ &

15 וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ ׃ † יְקָרָה הִיא ˣמִפְּנִיִּים וְכָל־

† dierum Longitudo .ea in ‡ æquabuntur non tuæ voluntates

16 חֲפָצֶיךָ לֹא ʸיִשְׁווּ־בָהּ ׃ † אֹרֶךְ יָמִים

.gloria & ,opulentia ‖ illius sinistra in :illius dextera in

בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד ׃

.pax ‖ eius semitæ omnes & ;amœnitatis ‡ viæ eius Viæ

17 † דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם ׃

,eam sustentantes † & :eam in apprehendentibus ipsa vitarum‡ Lignum

18 † עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ

cælos stabiliuit ;terram fundauit sapientia in DOMINVS .beatus *

19 מְאֻשָּׁר ׃ † יְהוָה בְּחָכְמָה יָסַד־אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם

atheres † & ;sunt ruptæ abyssi eius scientia In .intelligentia in

20 ᶻבִּתְבוּנָה ׃ † בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ וּשְׁחָקִים

custodi : tuis oculis ab ‡ recedant ne ,mi Fili .rorem stillabunt

21 יִרְעֲפוּ־ᵃטָל ׃ † בְּנִי אַל־יָלֻזוּ מֵעֵינֶיךָ נְצֹר

gratia & ,tuæ animæ vita * erunt Et .cogitationem & ,essentiam †

22 ᵇתֻּשִׁיָּה ᶜוּמְזִמָּה ׃ ᵈ† וְיִהְיוּ ᵉחַיִּים לְנַפְשֶׁךָ ᶠוְחֵן

non tuus pes & ;tua via fiducia in ‡ ambulabis Tunc .tuis gutturibus ‖

23 לְגַרְגְּרֹתֶיךָ ׃ † אָז ᵍתֵּלֵךְ לָבֶטַח דַּרְכֶּךָ וְרַגְלְךָ לֹא

erit suauis & ,iacebis‡ & : pauebis * non ,iacueris † Si .impinget

24 ʰתִגּוֹף ׃ † אִם־תִּשְׁכַּב לֹא־תִפְחָד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה

desolatione à & ;repentino pauore ‡ à timebis Non .tuus somnus

25 ⁱשְׁנָתֶךָ ׃ † אַל־תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם ᵏוּמִשֹּׁאַת

.venerit cùm ,impiorum

רְשָׁעִים ˡכִּי תָבֹא ׃

tuum pedem custodiet & ;tua fiducia in erit DOMINVS Quia

26 † כִּי־יְהוָה יִהְיֶה בְכִסְלֶךָ וְשָׁמַר רַגְלְךָ

existendo in ;suo patrono à * bonum prohibeas Ne .captura à

27 מִלָּכֶד ׃ † אַל־תִּמְנַע־טוֹב מִבְּעָלָיו ᵐבִּהְיוֹת

,Vade :tuo sodali † dicas Ne .faciendum ad tuæ manus facultati

28 לְאֵל יָדֶיךָ ᵑלַעֲשׂוֹת ׃ † אַל־תֹּאמַר ᵒלְרֵעֲךָ ׀ לֵךְ

.tecum est & ‡ ,dabo cras & ,reuertere &

וָשׁוּב ׀ וּמָחָר אֶתֵּן וְיֵשׁ אִתָּךְ ׃

.tecum fiducia in sedens ‖ ipse & :malum tuum socium super fabrices* Ne

29 † אַל־תַּחֲרֹשׁ עַל־ᵒרֵעֲךָ רָעָה וְהוּא־יוֹשֵׁב לָבֶטַח אִתָּךְ ׃

.malum tibi retribuit non si ,gratis homine cum contendas Ne

30 † אַל־ᵖתָּרוֹב עִם־אָדָם חִנָּם אִם־לֹא גְמָלְךָ רָעָה ׃

.eius vias omnes in eligas ne & ;violentiæ † virum in æmuleris Ne

31 † אַל־תְּקַנֵּא בְּאִישׁ חָמָס וְאַל־תִּבְחַר בְּכָל־דְּרָכָיו ׃

.eius secretū rectis cū & ;peruersus DOMINI ‡ abominatio Quia

32 † כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה נָלוֹז וְאֶת־יְשָׁרִים סוֹדוֹ ׃

.benedicet iustorum tugurio ‖ & :impij domo in ‡ DOMINI Maledictio

33 ᵠ† מְאֵרַת יְהוָה בְּבֵית רָשָׁע וּנְוֵה צַדִּיקִים יְבָרֵךְ ׃

?gratiam dabit mansuetis & ;illudet ipse illusores Si †

34 † אִם־ʳלַלֵּצִים הוּא־יָלִיץ ˢוְלַעֲנָוִים יִתֶּן־חֵן ׃

.ignominiam exaltans stulti ‡ & :possidebūt hæreditate sapientes Gloriam

35 ᵗ† כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּכְסִילִים ᵛמֵרִים קָלוֹן ׃

‖in ‡inuenies

ᵒחנן

†hominum. ‡ intelligentiæ tuæ

ᵖידע ᵠהיה

†medulla

ʳשקה ˢיסר

* diuitiis tuis;& primitiis omnium frugum tuarum. *abiicias; ‖tædio afficiaris ¦propter increpationē

ᵗקוץ ᵛפוק

‡diligit †increpat: * in filio complacebit. Beat⁹ homo, qui †homo, qui eduxerit in lucē ‡melior *melior est fructus ‡Preciosior est ‖ omnia desiderabilia tua ‡ ei. †est

ˣפנה ʸשוה

מפנינים קרי

‖diuitiæ, ‡delectabiles ‖pacificæ. ‡vitæ est †qui fulciūt *beati. †cæli

ᶻבין ᵃטלל

‡hæc †legem *vita

ᵇישה ᶜזמם

ᵈהיה ᵉחיה

ᶠחנן ᵍילך

‖gutturi tuo. †fiducialiter in † dormieris, *timebis: ‡quiesces,

ʰנגף ⁱישן

‡timore

ᵏשאה ˡבוא

*ab eo qui debet illud habere; cùm fuerit facultas manui tuę

ᵐהיה

†amico

ᵑעשה

ᵒרעה ᵖרוב

‡si quod petit est apud te. * cogites contra amicū ‖habitat fiducialiter

תריב קרי

†iniquum; ‡est ‡erit ‖habitaculo autem

ᵠארר ʳלוץ

†Nonne humilibus

ˢענה

לענוים קרי

†stultus exaltat quod est ignominiosum.

ᵗרום ᵛקלה

CAP. IIII. ד

.intelligentiã sciendũ ad† attendite & ;patris eruditionẽ filij Audite
1 †שִׁמְעוּ בָנִים [a]מוּסַר אָב וְהַקְשִׁיבוּ [b]לָדַעַת בִּינָה׃
.derelinquatis ne meam legem :vobis dedi bonam doctrinam Quia
2 †כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם [c]תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ׃
.meæ matris facies ad* vnicus & ,tener ;meo patri fui filius Quia
3 †כִּי־בֵן [d]הָיִיתִי לְאָבִי [e]רַךְ וְיָחִיד לִפְנֵי אִמִּי׃
custodi:tuũ cor mea eloquia Fulciat,mihi dicebatque ,me docebat*Et
4 [f]†וַיֹּרֵנִי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמָךְ־דְּבָרַי לִבֶּךָ שְׁמֹר
ne :intelligentiam eme ,sapientiam Eme .viue *& ,mea præcepta
5 [g]מִצְוֹתַי וֶחְיֵה׃ †קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָה אַל־
.mei oris dictis ab declines neque ,obliuiscaris
תִּשְׁכַּח וְאַל־[h]תֵּט מֵאִמְרֵי־[i]פִי׃
.te conseruabit & ,eam dilige :te custodiet & ,eam derelinquas Ne
6 †אַל־תַּעַזְבֶהָ וְתִשְׁמְרֶךָּ [k]אֱהָבֶהָ וְתִצְּרֶךָּ׃
tua acquisitione ‖ omni in & ;sapientiam acquire sapientia‡ Principium
7 †רֵאשִׁית חָכְמָה קְנֵה חָכְמָה וּבְכָל־[l]קִנְיָנְךָ
,te glorificabit :te exaltabit & ,eam Exalta .intelligentiam acquire *
8 קְנֵה בִינָה׃ [m]†סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶךָּ תְּכַבֵּדְךָ
diademate*:gratiæ copulã † tuo capiti Dabit .fueris eã amplexatus cùm
9 כִּי תְחַבְּקֶנָּה׃ [o]†תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ [p]לִוְיַת־חֵן עֲטֶרֶת
:mea dicta * suscipe & ,mi fili Audi .te muniet † decoris
10 תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ׃ †שְׁמַע בְּנִי [q]וְקַח אֲמָרָי
:te institui‡ sapientiæ viam In .vitarum ‖ anni tibi multiplicabũtur &
11 [r]וְיִרְבּוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים׃ †בְּדֶרֶךְ חָכְמָה [s]הֹרֵתִיךָ
coarctabitur non ,te eundo In .rectitudinis orbitis in ‡ te feci calcare
12 הִדְרַכְתִּיךָ בְּמַעְגְּלֵי־יֹשֶׁר׃ [t]†בְּלֶכְתְּךָ לֹא־[v]יֵצַר
.impinges non ,cucurreris si & :tuus gressus
צַעֲדֶךָ וְאִם־תָּרוּץ לֹא תִכָּשֵׁל׃
.tua vita † ipsa quia ,eam custodi :dimittas ne ,eruditionẽ in Apprehende*
13 †הַחֲזֵק [x]בַּמּוּסָר אַל־[y]תֶּרֶף נִצְּרֶהָ כִּי־הִיא חַיֶּיךָ׃
via in gradiaris ne & ;ingrediaris ne impiorum semitam In
14 †בְּאֹרַח רְשָׁעִים אַל־[z]תָּבֹא וְאַל־תְּאַשֵּׁר בְּדֶרֶךְ
,ea desuper ‡ declina : ea in ‖ transeas ne ,eam Desere .malorum
15 רָעִים׃ †פְּרָעֵהוּ אַל־תַּעֲבָר־בּוֹ שְׂטֵה מֵעָלָיו
rapitur &† ;malefecerint nisi ,dormiunt non Etenim .transi &
16 וַעֲבוֹר׃ †כִּי לֹא יִשְׁנוּ אִם־לֹא [a]יָרֵעוּ וְנִגְזְלָה
panem comederunt † Quia .fecerint ruere nisi ,eorum somnus
17 שְׁנָתָם אִם־לֹא יִכְשׁוֹלוּ׃ †כִּי לָחֲמוּ לֶחֶם
iustorum semita Et .bibent ‡ rapinarum vinum & ;impietatis
18 רֶשַׁע וְיֵין חֲמָסִים [b]יִשְׁתּוּ׃ †וְאֹרַח צַדִּיקִים
.diem paratum ad vsque illuminans & ,vadens ,splendens ‖ lux veluti
כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד־נְכוֹן הַיּוֹם׃
.corruent‡ quid in nouerunt non*:caligo sicut impiorum Via
19 †דֶּרֶךְ רְשָׁעִים כָּאֲפֵלָה לֹא יָדְעוּ בַּמֶּה יִכָּשֵׁלוּ׃
.tuam aurem inclina mea eloquia ad : attende meis verbis ,mi Fili
20 †בְּנִי לִדְבָרַי הַקְשִׁיבָה לַאֲמָרַי [c]הַט אָזְנֶךָ׃
.tui cordis medio in ea custodi :tuis oculis ab recedant Ne
21 †אַל־[d]יַלִּיזוּ מֵעֵינֶיךָ שָׁמְרֵם בְּתוֹךְ לְבָבֶךָ׃
.medela * eius carni vniuersæ & ;ea inuenientibus ipsa vita † Quia
22 †כִּי־חַיִּים הֵם לְמֹצְאֵיהֶם וּלְכָל־בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא׃
.vitarum ‡ exitus ‖ ipso ex quia ;tuum cor custodi custodia omni Ex
23 †מִכָּל־מִשְׁמָר נְצֹר לִבֶּךָ כִּי־מִמֶּנּוּ [e]תּוֹצְאוֹת חַיִּים׃
.te à elonga labiorum prauitatem* & ;oris peruersitatẽ te à Remoue
24 †הָסֵר מִמְּךָ עִקְּשׁוּת פֶּה וּלְזוּת שְׂפָתַיִם הַרְחֵק מִמֶּךָּ׃
.te coram ‡ dirigant tuæ palpebræ & ;aspiciant rectum ad tui Oculi
25 †עֵינֶיךָ לְנֹכַח [f]יַבִּיטוּ וְעַפְעַפֶּיךָ יַיְשִׁרוּ נֶגְדֶּךָ׃
.stabilientur tuæ viæ omnes & ;tui pedis orbitam ‡ Pondera
26 †פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ וְכָל־דְּרָכֶיךָ יִכֹּנוּ׃
.malo à tuum pedem remoue :sinistram & ‖ ,dexteram‡declines Ne
27 †אַל־[g]תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאול [h]הָסֵר רַגְלְךָ מֵרָע׃

CAP. V. ה

.tuam autẽ inclina meæ intelligentiæ :intende meæ sapientiæ mi Fili
1 †בְּנִי לְחָכְמָתִי הַקְשִׁיבָה לִתְבוּנָתִי הַט־אָזְנֶךָ׃
.conseruent tua labia scientiam & ;sagacitates custodiendum Ad ‖
2 †לִשְׁמֹר [k]מְזִמּוֹת [l]וְדַעַת שְׂפָתֶיךָ יִנְצֹרוּ׃
,eius palatũ oleo præ lene ‡ & ;extraneæ labia stillabunt stillationẽ * Quia
3 †כִּי נֹפֶת [m]תִּטֹּפְנָה שִׂפְתֵי זָרָה וְחָלָק מִשֶּׁמֶן [n]חִכָּהּ׃
gladius veluti acutum ;absynthium sicut amarum eius nouissimum Et
4 †וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַלַּעֲנָה [o]חַדָּה כְּחֶרֶב
eius gressus infernum : mortem descendentes‡ eius Pedes .acierum †
5 [p]פִּיּוֹת׃ †רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת שְׁאוֹל צְעָדֶיהָ
,eius orbitæ † sunt mobiles :ponderes fortè si vitarũ‡ Semitam .sustentabũt ‖
6 יִתְמֹכוּ׃ †אֹרַח חַיִּים פֶּן־תְּפַלֵּס [q]נָעוּ מַעְגְּלֹתֶיהָ

†vt sciatis
[a]יָסַר [b]יָדַע
[c]יָרָה [d]הָיָה
‡inter filios
[e]רָכַךְ [f]יָרָה
לבני ק
*ipse
*viues.
[g]צִוָּה
eloquiis
[h]נָטָה [i]פֶּה
[k]נָצַר [l]קָנָה
‡sapientiæ eme
‖substantia
*eme
[m]סָלַל
†augmentũ
*coronam
[o]נָתַן [p]לָוָה
†tradet tibi.
*eloquia
[q]לָקַח [r]רָבָה
‖vitæ ‡direxi
[s]יָרָה [t]יָלַךְ
‡ per semitas rectas. Cùm ambulaueris,
[v]יָצַר [x]יָסַר
*Tene
†est vita tua.
[y]רָפָה [z]בּוֹא
‖per eam ‡ab
† nec
[a]רוּעַ
†comedunt
יכשילו ק
‡bibunt.
[b]שָׁתָה
‖splendet, vadit, & illuminat
*nesciunt
*cadunt.
[c]נָטָה
[d]לוּז
†vita sunt
*sanitas.
‖sunt ‡vitæ.
[e]יָצָא
*peruersitatẽ
‡ viam tuam
[f]נָבַט
‡ semitam pedum tuorũ;
‡ad
‖neque ad
[g]נָטָה [h]סוּר
‖Vt custodias cogitationes
[k]זָמַם [l]יָדַע
*fauum stillant
‡lenius est
[m]נָטַף [n]חָכַךְ
[o]חָדַד [p]פֶּה
†biceps.
‡ descẽdẽt ad
‖tenebunt.
‡ vitæ ‡ viæ
[q]נוּעַ

‡Et tu ‖parete
eloquiis ab recedatis ne & ;mihi audite ‖ filij nunc Et .scies non‡
7 לֹא תֵדָע׃ †וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־לִי וְאַל־תָּסוּרוּ מֵאִמְרֵי־
ad * appropinques ne & ;tuam viam ea desuper † longè Fac .mei oris
8 פִי׃ †הַרְחֵק מֵעָלֶיהָ דַרְכֶּךָ וְאַל־תִּקְרַב אֶל־
tuos annos & ;tuũ decorẽ alienis des fortè Ne .eius domus ostium
9 פֶּתַח בֵּיתָהּ׃ †פֶּן־[r]תִּתֵּן לַאֲחֵרִים הוֹדֶךָ [s]וּשְׁנֹתֶיךָ
domo in‡ tui dolores ‖ & ;tuo robore alieni saturẽtur fortè Ne .crudeli
10 לְאַכְזָרִי׃ †פֶּן־יִשְׂבְּעוּ [t]זָרִים [v]כֹּחֶךָ וַעֲצָבֶיךָ בְּבֵית
,tuam carnem consumendo in ‡ ;tuo nouissimo in rugias Et .aliena
11 נָכְרִי׃ †וְנָהַמְתָּ בְאַחֲרִיתֶךָ [x]בִּכְלוֹת בְּשָׂרְךָ
increpationẽ & ;eruditionẽ odiui Quomodo ,dicas Et .tuũ corpus &
12 וּשְׁאֵרֶךָ׃ †וְאָמַרְתָּ אֵיךְ שָׂנֵאתִי [y]מוּסָר [z]וְתוֹכַחַת
:me docentium voce in audiui ‡ non Et ?meum cor spreuit
13 נָאַץ לִבִּי׃ †וְלֹא־שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל [a]מוֹרָי
?meam aurem inclinaui non me docentibus &
וְלִמְלַמְּדַי לֹא־הִטִּיתִי אָזְנִי׃
.cœtus † & ,ecclesiæ medio in :malo omni in fui parum Quasi*
14 †כִּמְעַט [b]הָיִיתִי בְכָל־רָע בְּתוֹךְ קָהָל [c]וְעֵדָה׃
.tui putei medio de fluenta & ;tua cisterna de aquas ‡ Bibe
15 †שְׁתֵה־מַיִם מִבּוֹרֶךָ וְנֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךָ׃
.aquarum riui plateis in :foras tui fontes Dispergantur ‖
16 †[d]יָפוּצוּ מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה בָּרְחֹבוֹת פַּלְגֵי־מָיִם׃
.tecum alienis non & ;tibi soli tibi Sint
17 †יִהְיוּ־לְךָ לְבַדֶּךָ וְאֵין לְזָרִים אִתָּךְ׃
.tuarum adolescentiarum‡ vxore de lætare & ;benedicta tua vena Sit
18 †יְהִי־מְקוֹרְךָ בָרוּךְ וּשְׂמַח [e]מֵאֵשֶׁת נְעוּרֶךָ׃
omni in te inebrient eius vbera , gratiæ ibix & ,amorum Cerua
19 †אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת [f]חֵן דַּדֶּיהָ [g]יְרַוֻּךָ בְכָל־
errabis † quid vt Et .iugiter errabis * eius amore in :tempore
20 עֵת בְּאַהֲבָתָהּ תִּשְׁגֶּה תָמִיד׃ †וְלָמָּה תִשְׁגֶּה
coram Quia ?extraneæ sinum amplexaberis & ; extranea in ‡ mi fili
21 בְנִי בְזָרָה וּתְחַבֵּק חֵק נָכְרִיָּה׃ †כִּי נֹכַח
.ponderans ‖ eius orbitas* omnes & ;viri viæ † DOMINI oculis
עֵינֵי יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ וְכָל־מַעְגְּלֹתָיו מְפַלֵּס׃
.tenebitur sui peccati funibus in & :impium eum capient suæ Iniquitates
22 [h]†עֲווֹנוֹתָיו יִלְכְּדֻנוֹ אֶת־הָרָשָׁע וּבְחַבְלֵי חַטָּאתוֹ יִתָּמֵךְ׃
suæ stultitiæ multitudine in ‡ & ; eruditione non in † morietur Ipse
23 †הוּא יָמוּת בְּאֵין [i]מוּסָר וּבְרֹב אִוַּלְתּוֹ
.errabit
יִשְׁגֶּה׃

CAP. VI. ו

.tuas volas ‖ alieno defixisti‡ : tuo sodali spopondisti si ,mi Fili
1 †בְּנִי אִם־עָרַבְתָּ [k]לְרֵעֶךָ תָּקַעְתָּ לַזָּר [l]כַּפֶּיךָ׃
.tui oris eloquiis in es captus ;tui oris verbis in es Illaqueatus
2 †נוֹקַשְׁתָּ בְאִמְרֵי־פִיךָ נִלְכַּדְתָּ בְּאִמְרֵי־פִיךָ׃
:tui socij volam† in venisti quia ,te erue & ,mi fili nunc hoc Fac
3 †עֲשֵׂה זֹאת אֵפוֹא בְּנִי וְהִנָּצֵל כִּי [m]בָאתָ בְכַף־רֵעֶךָ
.tuos sodales ‡ robora & ;te conculcandum præbe ‡ ,vade
לֵךְ הִתְרַפֵּס וּרְהַב רֵעֶיךָ׃
.tuis palpebris dormitationem & ;tuis oculis somnum des Ne
4 †אַל־תִּתֵּן שֵׁנָה לְעֵינֶיךָ וּתְנוּמָה לְעַפְעַפֶּיךָ׃
.aucupis manu de auis sicut & ;manu de cerua tanquam te Erue
5 †הִנָּצֵל [n]כִּצְבִי מִיָּד וּכְצִפּוֹר מִיַּד יָקוּשׁ׃
.esto ‖ sapiens & ,eius vias vide ;piger ‡ formicam ad Vade
6 [o]†לֵךְ־אֶל־נְמָלָה עָצֵל רְאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם׃
.dominus & † ,præfectus ,gubernator ei ‡ non Cui
7 †אֲשֶׁר אֵין־לָהּ קָצִין שֹׁטֵר וּמֹשֵׁל׃
.suam escam messe in congregat ;suum panem ‖ æstate in ‡ Parabit
8 [p]†תָּכִין בַּקַּיִץ לַחְמָהּ אָגְרָה בַקָּצִיר מַאֲכָלָהּ׃
?tuo somno à surges quando ?iacebis ‡ piger Vsquequo
9 †עַד־מָתַי עָצֵל תִּשְׁכָּב מָתַי תָּקוּם מִשְּׁנָתֶךָ׃
manuum complicationis parum ;dormitationum parum ,somnorum Parum †
10 †מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט חִבֻּק יָדַיִם
tuus defectus & ;tua paupertas‡ viator tanquã veniet Et .*dormiendũ ad
11 לִשְׁכָּב׃ †וּבָא־כִמְהַלֵּךְ רֵאשֶׁךָ וּמַחְסֹרְךָ
peruersitate ambulans;iniquitatis ‖ vir Belijahal ‡ Homo .clypei* vir tanquã
12 כְּאִישׁ [q]מָגֵן׃ †אָדָם בְּלִיַּעַל אִישׁ אָוֶן הוֹלֵךְ עִקְּשׁוּת
docens † ;suis pedibus in loquens ‡ ,suis oculis in Annuens ‖ .oris
13 פֶּה׃ †קֹרֵץ בְּעֵינָו מֹלֵל בְּרַגְלוֹ [r]מֹרֶה
malum fabricans ‡ ,eius corde in * Peruersitates .suis digitis in
14 בְּאֶצְבְּעֹתָיו׃ †תַּהְפֻּכוֹת בְּלִבּוֹ חֹרֵשׁ רָע
veniet extemplo Ideo .† mittet contentiones ;tempore omni in
15 בְּכָל־עֵת מִדְנִים יְשַׁלֵּחַ׃ †עַל־כֵּן פִּתְאֹם יָבוֹא
.sanitas ‡ non & , conteretur subitò :eius exitium *
אֵידוֹ פֶּתַע יִשָּׁבֵר וְאֵין מַרְפֵּא׃

‡ab *ostio
[r]נָתַן [s]שָׁנָה
‖labores ‡sint
[t]זוּר [v]כֹּחַ
‡cùm cõsumpseris
[x]כָּלָה
[y]יָסַר [z]יָכַח
‡ obtempera ui voci
[a]יָרָה
*Parum abfuit quin fuerim
†congregationis.
[b]הָיָה [c]יָעַד
‡aquam
‖ Diuidantur
[d]פּוּץ
‡ adolescẽtiæ tuæ.
[e]אִישׁ [f]חָנַן
[g]רָוָה
*delecteris
†delectaris
‡cum aliena; & amplexaris
†sunt
*semitas
‖ponderat.
[h]עָוָה [i]יָסַר
‡eo quòd nõ audiuit eruditionem;
‡ propter multitudinẽ
pro amico & ‖manũ tuã.
[k]רָעָה [l]כַּף
†manũ amici
[m]בּוֹא
‡prosterne
‡amicos
[n]צְבִי [o]יָלַךְ
‡ô ‖eris.
‡est dux,
†nec
‡tamen
‖cibum
[p]כּוּן
‡dormies?
†Paruis somnis, paruis dormitationibus; paruo amplexu
*cum vxore opus est.
‡egestas
*scutatus.
‡impius
‖iniquus; ambulat in
‖Annuit
‡loquitur
†docet
[q]גָּנַן [r]יָרָה
*sunt
‡cogitat
†inter fratres.
מדינים קרי
*contritio
‡erit

.eius animæ abominatio ‡ septem & ;DOMINVS odiuit ista* Sex*

16 † שש הנה שנא יהוה ושבע תועבות נפשו :

sanguinē effundentes manus & ;fallacem ‡ linguam ,sublimes Oculos

17 † עינים רמות לשון שקר וידים שפכות דם

festinantes pedes :iniquitatis ‖ cogitationes fabricans * Cor .innocentis

18 נקי : † לב חרש מחשבות און רגלים ממהרות

mittens & :falsitatis testis † mendacia Efflabit ‡ .malum ad currere

19 לרוץ לרעה : † יפיח כזבים עד שקר ומשלח

;tui patris præceptum mi fili Conserua .fratres inter dissidia

20 מדנים בין אחים : † נצר בני מצות אביך

.tuæ matris legem dimittas ne &

ואל תטש תורת אמך :

.tuis gutturibus super‡ ea vinci ‖ : semper tuo corde super‡ ea Liga

21 † קשרם על לבך תמיד ענדם על גרגרתך :

:te super custodiet ,te iacendo in ‡ ,te deducet ,te ambulando In

22 † בהתהלכך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך

,mandatū* lucerna† Quia .te alloquetur ipsa ,fueris expergefact⁹ ‖&

23 והקיצות היא תשיחך : † כי נר מצוה

.eruditionis increpationes vitarum ‡ via & :lux * lex &

ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר :

.extraneæ linguæ lenitate † à :mala muliere à te custodiendum Ad‡

24 † לשמרך מאשת רע מחלקת לשון נכריה :

te capiat non & ;tuo corde in eius pulchritudinē concupiscas Ne

25 † אל תחמד יפיה בלבבך ואל תקחך

ad vsque ‖ meretricem mulierem propter Quia .suis palpebris in‡

26 בעפעפיה : † כי בעד אשה זונה עד

.venabitur preciosam animam viri mulier & :panis tottam *

ככר לחם ואשת איש נפש יקרה תצוד :

?comburentur non eius vestes & ;suo sinu in ignem vir accipiet Nunquid

27 † היחתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה :

?adurentur † non eius pedes & ;prunas super vir ambulabit Si ‡

28 † אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוינה :

tangens omnis mundabitur† non ;sui socij* vxorem ad ingrediens ‡ Sic

29 † כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנגע

,suā animā implendū ad ;fuerit furatus cùm furem spernēt Non .cam in

30 בה : † לא יבוזו לגנב כי יגנוב למלא נפשו

substantiam omnem :septuplū reddet inuentus Et .esurierit cùm

31 כי ירעב : † ונמצא ישלם שבעתים את כל הון

corrumpens ‖ ; corde deficit ,mulierem Adulterans ‡ .dabit suæ domus

32 ביתו יתן : † נאף אשה חסר לב משחית

;inueniet ignominiā & Plagam .illud faciet ipse * suam animam

33 נפשו הוא יעשנה : † נגע וקלון ימצא

;viri excandescentia † zelus Quia .delebitur non eius opprobrium &

34 וחרפתו לא תמחה : † כי קנאה חמת גבר

;propitiationis ‖ omnis facies ‡ accipiet Non .vindictæ die in parcet non &

35 ולא יחמול ביום נקם : † לא ישא פני כל כפר

.munus ‡ multiplicaueris cùm ,volet non &

ולא יאבה כי תרבה שחד :

*Sunt quæ ‡sunt abominationes ‡mendacem; רום נקה *cogitans ‖iniquas: ‡Eum qui loquitur †testem mendacē, & mittentē iurgia פוח עד דין צוה נטש ירה ‡in ‖liga ‡in gutture tuo. Cùm ambulaueris, ducas tecum, ‡ cū dormieris, custodias tibi. ‖cùm †vt *est קוץ יכח *vt ‡vitæ sūt יסר רוע ‡Vt custodiāt †blanditiis לקח ‡splendorib⁹ ‖ mendicabit homo *buccellam ‡Num ‡ comburentur? כוה בוא ‡qui ingreditur *amici †erit innocēs ‖qui tetigerit vt impleat ‡Qui autem adulterium committit cū muliere; ‖corrumpit *qui facit קלה נשא †est furor ‡personam ‖satisfactionis; ‡munera. רבה

CAP. VII. ז

.tecum abdes ‖ mea præcepta & ;meos sermones custodi ,mi Fili

1 † בני שמר אמרי ומצותי תצפן אתך :

nigredinem* tanquam meam legem & ;viue & ,mea præcepta Custodi

2 † שמר מצותי וחיה ותורתי כאישון

.tui cordis tabula super† ea scribe‡;tuis digitis super† ea Liga .tuorū oculorū

3 עיניך : † קשרם על אצבעתיך כתבם על לוח לבך :

.vocabis ‡ intelligentiam notam ‖ & :tu ‡ mea Soror ,sapientiæ Dic

4 † אמר לחכמה אחתי את ומדע לבינה תקרא :

.lenificauit* suos sermones †,extranea ab;aliena muliere à te custodiendum Ad

5 † לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה :

.prospexi meum cancellum per‡ ;meæ domus fenestra in Quia ‖

6 † כי בחלון ביתי בעד אשנבי נשקפתי :

carentem ‡ iuuenem filiis in ‖ consideraui : simplicibus in † vidi Et

7 † וארא בפתאים אבינה בבנים נער חסר

eius domus via† & ,eius angulum apud platea in‡ Transeuntem .corde

8 לב : † עבר בשוק אצל פנה ודרך ביתה

,noctis nigredine in ;diei vespera in ,crepusculo In .gradiebatur

9 יצעד : † בנשף בערב יום באישון לילה

,meretricis‡ ornatu* ;eius occursum in mulier ecce Et .caligine &

10 ואפלה : † והנה אשה לקראתו שית זונה

non sua domo in ;declinans & ,ipsa † tumultuosa ‖ .corde seruata &

11 ונצרת לב : † המיה היא וסררת בביתה לא

omnē iuxta & ;plateis in vice ,vico in Vice ‡ .eius pedes habitabunt ‖

12 ישכנו רגליה : † פעם בחוץ פעם ברחבות ואצל כל

:eum est osculata & ,eum in apprehendit Et .insidiabitur† angulum

13 פנה תארב : † והחזיקה בו ונשקה לו

‖reconde *pupillam †in ‡& ‡es ‖propinquā ‡voca. Vt custodiat ידע חלל †quæ *lenit. ‖Equidem per fenestrā ‡de cancello meo †inter simplices ‖inter filios ‡deficientem בין פנן ‡per plateam †per viam *in ‡ meretricio, & anxia ‖Quæ †est;& peruersa ‖habitant ‡Nunc foris, nunc †insidiatur.

:me super ‡ pacificorum Victimæ :ei dixit & ,suas facies †roborauit

14 העזה פניה ותאמר לו : † זבחי שלמים עלי

:tui occursum in sum egressa Idcirco .mea vota reddidi hodie

15 היום שלמתי נדרי : † על כן יצאתי לקראתך

·te inueni & ,tuas facies mane quærendum ad*

לשחר פניך ואמצאך :

.Aegyptio fune incisis ‖ ;meum lectum adornaui Tapetibus ‡

16 † מרבדים רבדתי ערשי חטבות אטון מצרים :

.cinnamomo & ,aloe ,myrrha ,meum cubile Perfudi *

17 † נפתי משכבי מר אהלים וקנמון :

.amoribus in collætemur ;manè vsque amoribus inebriemur ,Veni

18 † לכה נרוה דדים עד הבקר נתעלסה באהבים :

.longinquo à‡ via in abiit :sua domo in vir † non Quia

19 † כי אין האיש בביתו הלך בדרך מרחוק :

veniet temporis statuti ‖ diem ad : sua manu in tulit argenti Ligamen

20 † צרור הכסף לקח בידו ליום הכסא יבוא

lenitate in :suæ captationis* multitudine in eū fecit Declinare .suam domū†

21 ביתו : † הטתו ברב לקחה בחלק

bos veluti ,statim eam post Vadens † .cum compulit suorū labiorū

22 שפתיה תדיחנו : † הולך אחריה פתאם כשור

.stulti castigationem ad compes sicut & : veniet lanienam ‡ ad

אל טבח יבוא וכעכס אל מוסר אויל :

non † & :laqueum ad auem festinare vt ‖ ,eius iecur sagitta scindat Donec

23 † עד יפלח חץ כבדו כמהר צפור אל פח ולא

;mihi parete ,filij nunc Et .ipse * suam animam in ‡ quòd nouit

24 ידע כי בנפשו הוא : † ועתה בנים שמעו לי

:tuum cor eius vias ad declinet Ne .mei oris eloquiis attendite &

25 והקשיבו לאמרי פי : † אל ישט אל דרכיה לבך

,fecit cadere vulneratos ‖ multos Nam .eius semitis in erres ne

26 אל תתע בנתיבותיה : † כי רבים חללים הפילה

descendētes :eius domus sepulchri ‡ Viæ .eius occisi omnes fortes &

27 ועצמים כל הרגיה : † דרכי שאול ביתה ירדות

.mortis penetralia * ad

אל חדרי מות :

CAP. VIII. ח

?suam vocem dabit ‖ intelligentia & ;clamabit ‡ sapientia Nonne

1 † הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה :

.constituta* semitarum domum † :viam supra excelsorum capite ‡ In

2 † בראש מרומים עלי דרך בית נתיבות נצבה :

.præconizabit ‡ ostiorum ingressum ‖ :ciuitatis os ad ‡ ,portarum manū Ad

3 † ליד שערים לפי קרת מבוא פתחים תרנה :

.hominis ‡ filios ad mea vox & ;clamabo * viri vos Ad

4 † אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם :

.corde intelligite stulti & ;astutiam simplices Intelligite

5 † הבינו פתאים ערמה וכסילים הבינו לב :

.rectitudines‡ meorū labiorum apertio & :loquar eximia ‖ quoniā ,Audite

6 † שמעו כי נגידים אדבר ומפתח שפתי מישרים :

meorū labiorū abominatio & ;meū palatum loquetur veritatē Quia

7 † כי אמת יהגה חכי ותועבת שפתי

,prauum eis in * non :mei oris eloquia omnia † iustitia In .impietas‡

8 רשע : † בצדק כל אמרי פי אין בהם נפתל

inueniētibus recta & ;intelligenti † recta ipsa Vniuersa .obliquum & ‡

9 ועקש : † כלם נכחים למבין וישרים למצאי

scientiā & :argentū non & ,meam eruditionem Accipite .scientiam

10 דעת : † קחו מוסרי ואל כסף ודעת

omnes † & ;margaritis præ sapientia bona ‡ Quia .electo auro præ *

11 מחרוץ נבחר : † כי טובה חכמה מפנינים וכל

;astutia ‡ habitaui sapientia Ego .ea in ‖ æquabuntur non voluntates

12 חפצים לא ישוו בה : † אני חכמה שכנתי ערמה

habere odio‡ DOMINI Timor .inueniam* cogitationum scientiā &

13 ודעת מזמות אמצא : † יראת יהוה שנאת

.odiui peruersitatum † os & ,malam viam & ,elationem‡ & ,superbiā :malum

רע גאה וגאון ודרך רע ופי תהפכות שנאתי :

.fortitudo mihi ‖ ,intelligentia ‡ ego :essentia * & ,consilium Mihi†

14 † לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה :

.iustitiam decernent consules ‡ & ;regnabunt reges me In ‖

15 † בי מלכים ימלכו ורזנים יחקקו צדק :

.terræ iudices ‡ omnes magnifici * & ;principatū habebūt principes me In ‖

16 † בי שרים ישרו ונדיבים כל שפטי ארץ :

.me inuenient ,me diluculo quærentes & ;diligam me diligentes Ego

17 † אני אהבי אהב ומשחרי ימצאנני :

.iustitia & ,durabilis † substantia: ‖ mecum gloria & ,Opulentia ‡

18 † עשר וכבוד אתי הון עתק וצדקה :

argēto præ meus prouētus ‖ & ;obrizo præ & ,auro præ meus fructus Bonus ‡

19 † טוב פריו מחרוץ ומפז ותבואתי מכסף

†vultū suū, ‖sunt mihi: עזז *vt quærerē vultum tuū, ‡Ornamētis ornaui ‖eleuata sunt *Suffiui נוף ילך דוד †est ‡longinqua. ‖statutam †ad *dulcedinis sermonis sui: נטה נדח †Vadit ‡victimam venit: יסר ‖sicut festinat auis †nescit ‡contra *est. פה שטה ‖vulneribus חטא רבב נפל ‡inferni *cubilia ‡clamat; ‖dat נתן ‡summitate locorum †in loco *stat. In loco ‡in ostio ‖in ingressu ‡clamat. רנן *clamo; ‡ hominum. ‖magna ‡erit rectitudo. אמן ‡erit †sunt *est ‡nec peruersum. †sunt ידע לקח *magis quā aurū electū. ‡melior est †omnia desiderabilia ‖ei. ‡cum פנה שוה *inueni. ‡est זמם רוע ‡superbum, †loquens peruersitates †Meum est *lex ‡sum ‖mea est יעץ שור ‖Per ‡ principes *principes ‡iudicant terram. ‡Diuitiæ ‖sunt: †multa, ‡Melior est ‖fructus פרה פזז

semitarū medio in ;faciā ambulare iustitiæ *semitâ In* .electo

נבחר׃
20 בארח צדקה אהלך בתוך נתיבות

eorū thesauros &:*est* me diligentes *faciendum hæreditate Ad*‡ .iudicij

משפט׃
21 להנחיל אהבי יש ואצרתיהם

:suæ viæ principium ,me *acquisiuit* * DOMINVS .replebo

אמלא׃
22 יהוה קנני ראשית דרכו

capite‡ à ,habui principatum seculo A .*tunc* † ex sua opera ante

קדם מפעליו מאז׃
23 מעולם נסכתי מראש

non in ‖ ;sum formata ‡ voragines *non In* .*terræ initiis ab*

מקדמי־ארץ׃
24 באין־תהמות חוללתי באין

;essent *defixi* * montes Antequam .aquis *aggrauata loca* † fontes

מעינות נכבדי־מים׃
25 בטרם הרים הטבעו

,terram *fecerat non Adhuc* ‡ .sum formata *collium facies ad* ‖

לפני גבעות חוללתי׃
26 עד־לא עשה ארץ

,cælos *ipsum parando In* ‡ .orbis *puluerum caput* * & ;plateas &

וחוצות וראש עפרות תבל׃
27 בהכינו שמים

.voraginis *faciebus super circulum describendo in* :ego ‡ ibi

שם אני בחקו חוג על־פני תהום׃

.voraginis fontes *fortificando in* ‖ :desuper *æthera ipsum roborando In*‡

28 באמצו שחקים ממעל בעזוז עינות תהום׃

transirent non aquæ & † ,suum statutum mari *ipsum ponendo In* ‖ *

29 בשומו לים חקו ומים לא יעברו־

eum apud eram Et .terræ fundamēta *ipsum cōstituendo in* ‡ :suū os

30 פיו בחוקו מוסדי ארץ׃ ואהיה אצלו

co coram *ludens* :die ,die ,*deliciæ* ‡ eram & ,nutricius*

אמון ואהיה שעשעים יום יום משחקת לפניו

meæ delectationes & ;eius terræ orbe in *Ludens* † .tempore oı in

31 בכל־עת׃ משחקת בתבל ארצו ושעשעי

beati & :mihi *audite* † filij nunc Et .hominum filiis cum

32 את־בני אדם׃ ועתה בנים שמעו־לי ואשרי

;estote sapientes & ,eruditionem Audite .custodierint meas vias‡

33 דרכי ישמרו׃ שמעו מוסר וחכמו

vigilando ‖ mihi *audientis hominis* Beatitudines .*feriamini* ‡ ne &

34 ואל־תפרעו׃ אשרי אדם שמע לי לשקד

:meorum ostiorum postes custodiendo ;die ,die ‡ meas fores *super*

על־דלתתי יום יום לשמר מזוזת פתחי׃

voluntatem ‡ educet & ;*vitas* ‡ inuenit ,me *inueniens* * Quoniam

35 כי מצאי מצא חיים ויפק רצון

,me *habitēs odio* † os :*sua anima est iniurius*,me in *peccans* ‡ Et .DOMINO à

36 מיהוה׃ וחטאי חמס נפשו כל־משנאי

.mortem *dilexerunt*

אהבו מות׃

CAP. IX. ט

suas columnas excidit ; suam domum ædificauit Sapientia ‡

1 חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה

etiam :suum vinū miscuit ,suā victimam Immolauit .septem

2 שבעה׃ טבחה טבחה מסכה יינה אף

clamabit ‡ ,suas puellas Misit .suam mensam *disposuit*

3 ערכה שלחנה׃ שלחה נערתיה תקרא

:huc declinet ,simplex* Quisquis .ciuitatis excelsorum *alas super*

4 על־גפי מרמי קרת׃ מי־פתי יסר הנה

bibite & ;*meo pane in* † comedite ,Ite ‡ :*ei dixit* corde *carenti*

5 חסר־לב אמרה לו׃ לכו לחמו בלחמי ושתו

incedite & ;*viuite* ‡ & † ,simplices Relinquite .miscui ,*vino in* ‡

6 ביין מסכתי׃ עזבו פתאים וחיו ואשרו

;ignominiā *sibi accipiens* ‡ derisorē Corripiens .intelligentiæ *via in* †

7 בדרך בינה׃ יסר לץ לקח לו קלון

,derisorem increpes Ne .eius maculam ‡ ,impium increpans &

ומוכיח לרשע מומו׃ אל־תוכח לץ

.te diliget & ,sapientem increpa :te habeat odio fortè ne

פן־ישנאך הוכח לחכם ויאהבך׃

addet & ,iustum scire fac :amplius erit sapiens & ,sapienti Da

9 תן לחכם ויחכם עוד הודע לצדיק ויוסף

scientia & ;DOMINI timor ‡ sapientiæ Principium .doctrinā

10 לקח׃ תחלת חכמה יראת יהוה ודעת

:tui dies multiplicabuntur me in ‡ Nam .intelligentia sanctorū

קדשים בינה׃ 11 כי־בי ירבו ימיך

eris sapiens ,sapiens fueris Si .vitæ anni tibi addentur &

12 ויוסיפו לך שנות חיים׃ אם־חכמת חכמת

.*portabis* * tu solus ,*illusisti* † & ;tibi

לך ולצת לבדך תשא׃

.quicquam nouit non & ,simplicitatis *tumultuans stultitiæ* * Mulier

13 אשת כסילות המיה פתיות ובל־ידעה מה׃

.ciuitatis *excelsorum solium* ‡ super ;suæ domus ostium ad *sedit* † Et

14 וישבה לפתח ביתה על־כסא מרמי קרת׃

Per semitam

‡ Vt hæreditate faciam

*possedit

† eo tempore.

‡ principio, ante terram. Adhuc non erant

‡ quando

‖ adhuc non erant

† aggrauati

* fundati

‖ ante colles

‡ antequam faceret

* præcipuas terras

‡ Quando præparabat

מן חקק

† quando describebat circino superficiem

‡ Quando firmabat cælos

‖ quando roborabat

* Quando ponebat

† vt

‖ littus

‡ quando describebat

יסד

* veluti

† in lætitiis, quotidie: & ludebam

‡ Ludebam

‖ obtemperate

‡ qui

יסר

* postponatis eam. Beatus homo qui obtemperat

† perseuerādo iuxta quotidie;

* qui inuenit

† vitam;

‡ quod voluerit

חיה פוק

‡ qui peccauerit contra me, expoliat animam suam:

† qui odio habent

‡ diligunt

* Sapientia

בנה

† parauit

* vocauit ad summitates

גף פתה

סור ילך

* deficienti

† Venite, panem meum; viam vestram, viuetis:

חיה לוץ קלה

* per viam

* accipit sibiipsi

‡ accipit

לקח

Increpationem, נתן ידע

‡ est

חלל רבה

* per

† si illusor fueris,

* lues pœnas.

שנה נשא רום

‡ stulta tumultuatur: & mulier simplex nescit

‡ sedet ‡ sedem in excelsis locis

.suas semitas *dirigentes* ‖ :viam ‡ transeuntes *ad clamandum* Ad

15 לקרא לעברי דרך המישרים ארחותם׃

:ei dixit & ,corde *carenti* ‡ & :huc declinet ,simplex* Quisquis

16 מי־פתי יסר הנה וחסר־לב ואמרה לו׃

.*erit iucundus absconditorum* † panis & ;*dulcescent subductæ furto* ‡ Aquæ

17 מים־גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם׃

sepulchri ‖ profundis in ‡ :ibi *manes* * quòd cognouit non Et

18 ולא ידע כי־רפאים שם בעמקי שאול

.*eius* ‡ inuitati

קראיה׃

CAP. X. י

Filius & ;patrem *lætificabit* ‖ sapiens Filius .Selomoh Parabolæ

1 משלי שלמה בן חכם ישמח־אב ובן

thesauri proderunt Non .suæ matris *mœstitia* ‡ stultus

2 כסיל תוגת אמו׃ לא־יועילו אוצרות

faciet esurire Non .morte à eruet iustitia & :*impietatis* *

3 רשע וצדקה תציל ממות׃ לא־ירעיב

.expellet *impiorum* ‡ prauitatem † & ;iusti animam DOMINVS

יהוה נפש צדיק והות רשעים יהדף׃

.‖ ditabit solicitorum ‡ manus & ;*doli vola faciens* * Pauperem

4 ראש עשה כף־רמיה ויד חרוצים תעשיר׃

‡ filius ,messe in *stertens* :intelligens filius ,æstate in *Congregans*

5 אגר בקיץ בן משכיל נרדם בקציר בן

impiorum os & ;iusti caput in ‡ Benedictiones .* confundens

6 מביש׃ ברכות לראש צדיק ופי רשעים

nomen & ;benedictionem in † iusti Memoria .*iniuriam* ‡ operiet

7 יכסה חמס׃ זכר צדיק לברכה ושם

;præcepta suscipiet corde Sapiens .putrescet impiorum

8 רשעים ירקב׃ חכם־לב יקח מצות

.confidenter *ibit* ,*integritate in Ambulans* .*præcipitabitur labiis* ‡ stultus &

9 ואויל שפתים ילבט׃ הולך בתום ילך בטח

dabit ,oculo Annuens .*innotescet* † suas vias deprauans &

10 ומעקש דרכיו יודע׃ קרץ עין יתן

os *vitarum* * vena .*præcipitabitur labiis* ‡ stultus & ;dolorē

11 עצבת ואויל שפתים ילבט׃ מקור חיים פי

suscitabit ‡ Odium .*rapinam* ‡ operiet impiorum os & ;iusti

12 צדיק ופי רשעים יכסה חמס׃ שנאה תעורר

.charitas *operiet* ‡ præuaricationes omnes *super* & ;contentiones

מדנים ועל כל־פשעים תכסה אהבה׃

corpori * virga & ;sapientia inuenietur intelligentis labiis In

13 בשפתי נבון תמצא חכמה ושבט לגו

stulti os & ;scientiam abscondent Sapientes .*corde carentis* ‖

14 חסר־לב׃ חכמים יצפנו־דעת ופי־אויל

:eius fortitudinis vrbs ‡ diuitis Affluentia .propinqua contritio ‡

15 מחתה קרבה׃ הון עשיר קרית עזו

;*vitas* ‡ ad † iusti Opus .eorum egestas *exhaustorum* ‖ contritio

16 מחתת דלים רישם׃ פעלת צדיק לחיים

custodiens *vitas* ‖ ad Semita .peccatum ad impij *prouentus*

17 תבואת רשע לחטאת׃ ארח לחיים שומר

.*faciens errare* ‡ ,increpationem *deserens* * & ;correctionem

מוסר ועזב תוכחת מתעה׃

ipse ,infamiam † proferens & :*falsitatis labiis* ‡ odium *Operiens* †

18 מכסה שנאה שפתי־שקר ומוצא דבה הוא

:præuaricatio *cessabit* ‖ non *verborum multitudine* In .stultus

19 כסיל׃ ברב דברים לא יחדל־פשע

‡ electum argentum .* intelligens ,sua labia prohibens &

20 וחושך שפתיו משכיל׃ כסף נבחר

iusti Labia .*paruum vt* * impiorum ‡ cor :iusti lingua

21 לשון צדיק לב רשעים כמעט׃ שפתי צדיק

.morientur cordis defectu in ‡ stulti & ;multos pascent

ירעו רבים ואוילים בחסר־לב ימותו׃

dolorem *adijciet* † non & ;*ditabit ipsa* ‡ DOMINI Benedictio

22 ברכת יהוה היא תעשיר ולא־יוסף עצב

viro ‖ sapientia & ;scelus ‡ facere stulto ‡ ridere Veluti .secum

23 עמה׃ כשחוק לכסיל עשות זמה וחכמה לאיש

desiderium * & ;ei veniet *ipsa* impij *Formido* † .intelligentia

24 תבונה׃ מגורת רשע היא תבואנו ותאות

iustus & ;impius ‡ nō & † ,turbinis transire Sicut .*dabit iustorum*

25 צדיקים יתן׃ כעבור סופה ואין רשע וצדיק

fumus sicut & ,dentibus acetum Sicut .*seculi* * fundamentum †

26 יסוד עולם׃ כחמץ לשנים וכעשן

apponet DOMINI Timor .illum mittentibus piger sic ;oculis

27 לעינים כן העצל לשלחיו׃ יראת יהוה תוסיף

.breuiabuntur impiorum anni & ;dies

ימים ושנות רשעים תקצרנה׃

Vt vocet

* per ‡ qui dirigunt

* est ‡ deficienti

סור

* furatæ dulciores sunt;

† in abscondito comestus magis sapit. Etiam * mortui sunt ‡ & quòd inferi sunt ‡ ab ea.

‡ lætificat

‡ tristitia est

* impietate acquisiti: at

בצל

† propter impios Deus

הוה

* facit manus fraudulenta;

* mercatorum

‡ eos.

* Qui congregat

‡ est: qui dormit

‡ est * patrem suum.

* sunt super

בוש

‡ iniquitatem.

† erit

לקח צוה

† propter labia punietur. Qui ambulat perfectè, ambulat

‡ conteretur. Qui annuit

נתן חיה

† propter labia punietur. Et

* vitæ est

‡ iniquitatem.

‡ suscitat rixas;

* operit

דון בין

* erit

‡ deficientis

ידע עזז

‡ est

Diuitiæ ‡ sunt vt

‡ pauperum

‡ est ‡ vitam: fructus verò

דלל

‡ vitam

* qui relinquit

‡ errat.

יסר יכח

† Operiunt labia mendacia:

† detractionem, est

יצא דבב

‡ deerit

* est. Vt

* verò

‡ parum est electū.

רעה רבב

‡ ditat hominem;

‡ adfert

‡ est

* abominationem;

עשה זמם

Quod timet impi

* quod desiderant iusti

בין גור אנה

* Deus. ‖ sic ‡ erit

‡ est vt

* perpetuum.

שנן

CAP. XI.

.peribit impiorum spes & :lætitia iustorum Expectatio
28 † תוחלת צדיקים שמחה ותקות רשעים תאבד׃
operantibus contritio & ;DOMINI via perfecto Fortitudo
29 † מעוז לתם דרך יהוה ומחתה לפעלי
non impij & :nutabit non seculum in Iustus .iniquitatem
30 און׃ † צדיק לעולם בל־ימוט ורשעים לא
lingua & ;sapientiam propagabit † iusti Os .terram habitabunt
31 ישכנו־ארץ׃ † פי צדיק ינוב חכמה ולשון
os & :voluntatem scient iusti Labia .succidetur peruersitatum
32 תהפכות תכרת׃ † שפתי צדיק ידעון רצון ופי
.peruersitates impiorum
רשעים תהפכות׃

יחל קוה
est
ipsa est pauor
עזו תמם
*commouebitur:
in terra.
†loquetur
loquens peruersitates
sciunt quod placitum est Deo:
רצה
peruersa loquitur.

CAP. XI. יא

perfectus lapis * & :DOMINI abominatio doli Bilances
1 † מאזני מרמה תועבת יהוה ואבן שלמה
cum & ;ignominia venit & ,superbia Venit .eius voluntas
2 רצונו׃ † בא זדון ויבא קלון ואת־
peruersitas & ;eos ducet rectorũ Integritas † .sapientia modestis
3 צנועים חכמה׃ † תמת ישרים תנחם וסלף
:iræ die in affluentia proderit Non .eos deuastabit præuaricatorũ
4 בגדים ושדם׃ † לא־יועיל הון ביום עברה
diriget integri * Iustitia .morte à eruet iustitia &
5 וצדקה תציל ממות׃ † צדקת תמים תישר
.impius corruet sua impietate in & ;eius viam
דרכו וברשעתו יפל רשע׃
præuaricatores prauitate in † & :eos eruet rectorum Iustitia
6 † צדקת ישרים תצילם ובהות בגדים
:spes peribit ,impium hominem moriendo In .capientur
7 ילכדו׃ † במות אדם רשע תאבד תקוה
:est liberatus angustia de Iustus .periit roborum expectatio &
8 ותוחלת אונים אבדה׃ † צדיק מצרה נחלץ
:suũ sodalẽ corrumpet hypocrita † ore In .eo pro impius veniet &
9 ויבא רשע תחתיו׃ † בפה חנף ישחת רעהו
exultabit iustorum bonitate In .eruentur iusti scientia in &
10 ובדעת צדיקים יחלצו׃ † בטוב צדיקים תעלץ
rectorũ benedictione In .ouatio impios pereundo in & ;ciuitas
11 קריה ובאבד רשעים רנה׃ † בברכת ישרים
.subuertetur impiorum ore in & ;ciuitas exaltabitur
תרום קרת ובפי רשעים תהרס׃
.tacebit prudentiarum † vir & ;corde carens * suũ socium † Despicit
12 † בז־לרעהו חסר־לב ואיש תבונות יחריש׃
operiens spiritu fidelis & :secretum reuelans delator Ambulans
13 † הולך רכיל מגלה־סוד ונאמן־רוח מכסה
salus & :populus corruet ,industria non In * .verbum
14 דבר׃ † באין תחבלות יפל־עם ותשועה
cùm ,† conteretur Contritione .consiliarij multitudine in
15 ברב יועץ׃ † רע ירוע כי־
.fidens ,stipulantes odiens * & :extraneo † fideiusserit
ערב זר ושנא תוקעים בוטח׃
.opulentiam adipiscentur fortes & ;gloriam assequetur gratiæ Mulier
16 † אשת חן תתמך כבוד ועריצים יתמכו־עשר׃
,suam carnem turbans & ;misericordiæ vir ,suæ animæ Retribuens
17 † גמל נפשו איש חסד ועכר שארו
iustitiã seminanti & :mendax opus faciens Impius .crudelis
18 אכזרי׃ † רשע עשה פעלת־שקר וזרע צדקה
,malum sequens & ;vitas ad iustitia Sic .veritatis * merces †
19 שכר אמת׃ † כן־צדקה לחיים ומרדף רעה
eius beneplacitũ & ;corde peruersi DOMINI Abominatio .suã morte ad
20 למותו׃ † תועבת יהוה עקשי־לב ורצונו
semen & :malus impunis erit non manũ ad Manus .via perfecti
21 תמימי דרך׃ † יד ליד לא־ינקה רע וזרע
mulier * : porci nare † in aurea Inauris .euasit iustorum
22 צדיקים נמלט׃ † נזם זהב באף חזיר אשה
tantũmodo iustorũ Desideriũ .discretionem declinans & ,pulchra
23 יפה וסרת טעם׃ † תאות צדיקים אך־
.penetrans furor ,impiorum præstolatio :bonum
טוב תקות רשעים עברה׃
,rectitudine à prohibens * & :amplius † additur & ,dispergens Est
24 † יש מפזר ונוסף עוד וחשך מישר
:impinguabitur benedictionis Anima .defectum ad veruntamen
25 אך־למחסור׃ † נפש־ברכה תדשן
ei maledicent ,frumentũ Prohibenti .pluuia * ipse etiam ,inebrians &
26 ומרוה גם־הוא יורא׃ † מנע בר יקבהו
.frangentis capiti † benedictio & ;populus
לאום וברכה לראש משביר׃

Statera dolosa est
pondus perfectũ
זוד קלה תמם
humilibus est
†Perfectio
contemptorum
perdet
proderunt diuitiæ
שדד נצל נפל
ישדם קרי
*perfecti
propter impietatẽ suam
†propter prauitatẽ
הוה
Cùm mortuus fuerit homo impius,
diuitiarũ peribit.
צור רעה
in loco eius.
†impius
amicum
lætabitur
cùm perierint impij, erit exultatio.
רנן
†amicum
*deficiens
†intelligentiarum
בוז נפל ישע
Qui ambulat fraudulenter,
reuelat operit
* Cùm non fuerint consilia,
est consiliariorũ,
†homo,
רוע זור חנן
†pro
*qui odio habet
confidit. Mulieri gratiosæ adhærebit gloria; & fortibus adhærebũt diuitiæ.
Qui retribuit
bonum, est
qui turbat
est. facit †erit
*stabilis. Rectus qui facit iustitiam, apprehendet vitam; & qui sequitur
אמן חיה רצה
sunt qui placent ei sunt
Mox mox vir
Sicut naribus
*sic
deficiens consilio.
est
סור אוה קוה
qui dispergit
†ei
*est qui prohibet seipsum
rerum suarum,
quæ benedicit largiendo eleemosynas qui satiat
*satiabitur.
קבב
†super caput vendentis.

CAP. XII.

.ei veniet ,malum quærens & :placitum quæret * ,bonũ manè Quærens
27 † שחר טוב יבקש רצון ודרש רעה תבואנו׃
iusti folium tanquam & :corruet ipse ,sua opulentia in Fidens †
28 † בוטח בעשרו הוא יפל וכעלה צדיקים
accipiet hæreditatem ,suam domum Conturbans .germinabunt
29 יפרחו׃ † עכר ביתו ינחל־
lignum iusti Fructus .corde sapienti stultus seruus & ;ventum
30 רוח ועבד אויל לחכם־לב׃ † פרי צדיק עץ
terra in iusto En .sapiens animas suscipiens & :vitarum *
31 חיים ולקח נפשות חכם׃ † הן צדיק בארץ
?peccanti & ,impio quia etiam † ;reddetur
ישלם אף כי־רשע וחוטא׃

Qui quærit
*quærit quod est
Deo qui quærit
†Qui fidit diuitiis suis,
נפל פרה
Qui conturbat
erit
est vt
*vitæ: & qui docet est
†quanto magis

CAP. XII. יב

,increpationẽ odiens & ;scientiã diligens ,correctionẽ Diligens
1 † אהב מוסר אהב דעת ושנא תוכחת
machinationũ virũ & :DOMINO à beneuolentiã educet Bonus .insipiẽs
2 בער׃ † טוב יפיק רצון מיהוה ואיש מזמות
iustorum radix & :impietate in homo stabilis erit Non .reũ peraget
3 ירשיע׃ † לא־יכון אדם ברשע ושרש צדיקים
putredo velut & ;sui mariti † corona virtutis Mulier .cõmouebitur nõ
4 בל־ימוט׃ † אשת־חיל עטרת בעלה וכרקב
:iudicium iustorum Cogitationes .afficiens pudore eius ossibus in
5 בעצמותיו מבישה׃ † מחשבות צדיקים משפט
insidiari * impiorum Verba .dolus impiorum callida consilia
6 תחבלות רשעים מרמה׃ † דברי רשעים ארב־
:ipsi † non & ,impios Vertendo .eos eruet rectorum os & ;sanguini
7 דם ופי ישרים יצילם׃ † הפוך רשעים ואינם
:vir laudabitur ipsius intellectus os Ad .stabit iustorum domus &
8 ובית צדיקים יעמד׃ † לפי שכלו יהלל־איש
:sibiipsi seruus & ,despectus Bonus * .contemptũ in erit corde peruersus &
9 ונעוה־לב יהיה לבוז׃ † טוב נקלה ועבד לו
:sui iumẽti animam † iustus Cognoscens .pane carẽte & ,se glorificante præ
10 ממתכבד וחסר־לחם׃ † יודע צדיק נפש בהמתו
saturabitur ,suam humum Colens .crudelis impiorũ miserationes &
11 ורחמי רשעים אכזרי׃ † עבד אדמתו ישבע־
impius Desiderauit .corde carens ,vacuos sequens * & : pane
12 לחם ומרדף ריקים חסר־לב׃ † חמד רשע
labiorum præuaricatione In .dabit iustorum radix & ;malorũ rete
13 מצוד רעים ושרש צדיקים יתן׃ † בפשע שפתים
oris fructu De .iustus angustia de egredietur & :malus laqueus
14 מוקש רע ויצא מצרה צדיק׃ † מפרי פי־
.ei reddet hominis manuum retributionẽ & :bono saturabitur viri
איש ישבע־טוב וגמול ידי־אדם ישוב לו׃
.* sapiens ,consilio audiens † & ;eius oculis in recta stulti Via
15 † דרך אויל ישר בעיניו ושמע לעצה חכם׃
,ignominiam operiens & : eius ira cognoscetur die in Stulti
16 † אויל ביום יודע כעסו וכסה קלון
testis & ;iustitiam annunciabit ,veritatem Efflabit .callidus
17 ערום׃ † יפיח אמונה יגיד צדק ועד
: gladij confossiones vt effutiens * Est .dolum ,falsitatum †
18 שקרים מרמה׃ † יש בוטה כמדקרות חרב
:perpetuũ in erit firmũ veritatis Labium .sanitas sapientũ lingua &
17 ולשון חכמים מרפא׃ † שפת־אמת תכון לעד
fabricantiũ corde in Dolus .falsitatis linguam faciam quiescere perpetuò * &
20 ועד־ארגיעה לשון שקר׃ † מרמה בלב־חרשי־
iusto accidet Non .lætitia ,pacis consiliariis † & ;malum
21 רע וליעצי שלום שמחה׃ † לא־יאנה לצדיק
DOMINI Abominatio .malo sunt repleti impij & :iniquitas oĩs
22 כל־און ורשעים מלאו רע׃ † תועבת יהוה
.eius voluntas † ,veritatem facientes & ;falsitatis labia
שפתי־שקר ועשי אמונה רצונו׃
prædicabit stultorum cor & ;scientiam operiens callidus Homo
23 † אדם ערום כסה דעת ולב כסילים יקרא
erit dolosa & ;dominabitur solicitorum Manus .stultitiam
24 אולת׃ † יד־חרוצים תמשול ורמיה תהיה
verbum & : illud incuruabit * viri corde in Solicitudo .tributum in †
25 למס׃ † דאגה בלב־איש ישחנה ודבר
via & : iustus suo socio præ Abundans .illud lætificabit bonum
26 טוב ישמחנה׃ † יתר מרעהו צדיק ודרך
:suã venationẽ fraudulẽtus aduret Non .eos faciet errare impiorum
27 רשעים תתעם׃ † לא־יחרך רמיה צידו
iustitiæ semita In .seduli preciosa hominis affluentia † &
28 והון־אדם יקר חרוץ׃ † בארח־צדקה
.mors non semita via & ;vitæ *
חיים ודרך נתיבה אל־מות׃

Qui diligit
diligit qui odio habet
יסר ידע
est quod placitum est
malas habentem cogitationes, condemnabit.
פוק זמם
fortis †est viri
quæ suum virum pudore afficit.
sunt ad faciendum
בוש פה נצל
ad faciendũ dolũ.
*ad insidiandum
iustos.
Vertet Deus †erũt:
Secundum intellectum suum
* Melior est qui flocci pendit se,
est ei : quàm qui glorificat
caret
Cognoscit
†appetitum
crudeles. Qui colit terram
*qui sequitur
deficiens
fructum suum.
Propter præuaricationem
רוע יקש צור
veniet super hominem malum:
פרה שוב יעץ
est †qui obtẽperat
*est.
qui operit
קלה פוח נגד
est. Iustus loquetur
†mendax,
*qui profert verba quæ sunt veluti
est
veracis
אמן
*ad momentum lingua mendacis.
est cogitantium
†in corde consulentium pacem erit
sunt
mendacia; & in facientibus † est
עשה ידע
operit
prædicat
†tributaria. Pauor
*humiliabit
מסס שחה
Abundantior est amico
vir dolosus
תעה צוד
†diuitiæ
preciosæ est solicitudo.
*est vita; in semitæ eius est

CAP. XIII. יג

audiuit * non delusor & : patris eruditionem * sapiens Filius
1 בֵּן חָכָם מוּסַר אָב וְלֵץ לֹא־שָׁמַע
animæ* & :bonum† comedet viri oris fructu De .increpationem
2 גְּעָרָה׃ מִפְּרִי פִי־אִישׁ יֹאכַל טוֹב וְנֶפֶשׁ
:suā animam seruans† ,suum os Custodiens .iniuriam† præuaricatorū
בֹּגְדִים חָמָס׃ נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ
ipsius anima non &, Concupiscens* .ei contritio* :sua labia aperienti
4 פֹּשֵׂק שְׂפָתָיו מְחִתָּה־לוֹ׃ מִתְאַוָּה וָאַיִן נַפְשׁוֹ
falsitatis† Verbum .impinguabitur solicitorum anima & : pigri
5 עָצֵל וְנֶפֶשׁ חָרֻצִים תְּדֻשָּׁן׃ דְּבַר־שֶׁקֶר
* afficiet pudore & ,fœtere* faciet impius & :iustus habebit odio
יִשְׂנָא צַדִּיק וְרָשָׁע יַבְאִישׁ וְיַחְפִּיר׃
peruertet impietas & : via perfectum custodiet Iustitia
6 צְדָקָה תִּצֹּר תָּם־דָּרֶךְ וְרִשְׁעָה תְּסַלֵּף
vberas* & ,se depauperans: omne* non & ,se ditans† Est .peccatum
חַטָּאת׃ יֵשׁ מִתְעַשֵּׁר וְאֵין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן
non pauper & :eius opulentia† viri animæ Redemptio .multa
8 רָב׃ כֹּפֶר נֶפֶשׁ־אִישׁ עָשְׁרוֹ וְרָשׁ לֹא־
lucerna & : lætificabit* iustorum Lux .increpationem audiuit
9 שָׁמַע גְּעָרָה׃ אוֹר־צַדִּיקִים יִשְׂמָח וְנֵר
cum & :litem dabit superbia in* Verè .extinguetur impiorum
10 רְשָׁעִים יִדְעָךְ׃ רַק־בְּזָדוֹן יִתֵּן מַצָּה וְאֶת־
congregans & :minuentur† vanitate ex Affluentia* .sapientia consultis
11 נוֹעָצִים חָכְמָה׃ הוֹן מֵהֶבֶל יִמְעָט וְקֹבֵץ
:cordis* infirmitas protracta* Spes .multiplicabit manū ad vsq;
12 עַל־יָד יַרְבֶּה׃ תּוֹחֶלֶת מְמֻשָּׁכָה מַחֲלָה־לֵב
corrumpetur rem* Contemnens .veniens desideriū vitæ† lignū* &
13 וְעֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָאָה׃ בָּז לְדָבָר יֵחָבֶל
vena† sapienti Lex .compensabitur ipse† ,præceptū timens & :
14 לוֹ וִירֵא מִצְוָה הוּא יְשֻׁלָּם׃ תּוֹרַת חָכָם מְקוֹר
bonus Intellectus .mortis laqueis à recedendum ad :vitarum
חַיִּים לָסוּר מִמֹּקְשֵׁי מָוֶת׃ שֵׂכֶל טוֹב
faciet* callidus Omnis .dura præuaricatorum† via & :gratiā dabit
16 יִתֶּן־חֵן וְדֶרֶךְ בֹּגְדִים אֵיתָן׃ כָּל־עָרוּם יַעֲשֶׂה
stultitiam pandet† stultus & :scientia in
בְדָעַת וּכְסִיל יִפְרֹשׂ אִוֶּלֶת׃
veritatum* legatus & : malum in cadet impius Nuncius
17 מַלְאָךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרָע וְצִיר אֱמוּנִים
: eruditionem deserenti* ignominia & ,Paupertas .sanitas
מַרְפֵּא׃ רֵישׁ וְקָלוֹן פּוֹרֵעַ מוּסָר
existens† Desiderium .glorificabitur ,increpationem custodiens &
19 וְשׁוֹמֵר תּוֹכַחַת יְכֻבָּד׃ תַּאֲוָה נִהְיָה
.malo à recedere † stultorum abominatio & :animæ dulcescet
תֶּעֱרַב לְנָפֶשׁ וְתוֹעֲבַת כְּסִילִים סוּר מֵרָע׃
stultos pascens &* : erit sapiens ,sapientibus cum Ambulans†
20 הוֹלֵךְ אֶת־חֲכָמִים יֶחְכָּם וְרֹעֶה כְסִילִים
reddet iustis & :malum sequetur Peccatores .conteretur
21 יֵרוֹעַ׃ חַטָּאִים תְּרַדֵּף רָעָה וְאֶת־צַדִּיקִים יְשַׁלֶּם־
recondita* & : filiorum filios faciet hæreditare Bonus .bonum
22 טוֹב׃ טוֹב יַנְחִיל בְּנֵי־בָנִים וְצָפוּן
est & :pauperū sulcatione† cibus Multus .peccantis facultas† iusti
23 לַצַּדִּיק חֵיל חוֹטֵא׃ רָב־אֹכֶל נִיר רָאשִׁים וְיֵשׁ
:suum filiū odiens† ,suam virgam Prohibens .iudicio sine concisus*
24 נִסְפֶּה בְּלֹא מִשְׁפָּט׃ חוֹשֵׂךְ שִׁבְטוֹ שׂוֹנֵא בְנוֹ
comedens† Iustus .correctionem ei diluculo quæsiuit* cum diligens &
25 וְאֹהֲבוֹ שִׁחֲרוֹ מוּסָר׃ צַדִּיק אֹכֵל
.egebit* impiorum venter & :suæ animæ saturitatem ad
לְשֹׂבַע נַפְשׁוֹ וּבֶטֶן רְשָׁעִים תֶּחְסָר׃

* audit
יָסַר
†bonus vir: *de fructu animæ *comedet vir iniquus. Qui custodit *custodit *fit
גָּעַר
†Concupiscit anima pigri, & nō est ei quod optat
חָתַת
†mendax ‖putrescere opera sua, †animum suum.
נָצַר חָמַס
*viam peccatoris. †qui diuitē ostendit *est ei quicquam: *& est qui pauperē ostendit *diuitiæ multæ sunt ei. ‖sunt diuitiæ *lætificat: *vit superbus
זוּד נָצָה
*consiliaris erit *Diuitiæ quæ veniunt †minuentur: & qui congregat diuitias manu †eas. *quæ protrahitur ‖est
יָחַל בּוּז
*vt viræ est aliquid †propter contemptum ipsum: & timenti ‡reddetur merces. ‡est vt *vitæ; ‡contemptorū est *res suas ‡cum *manifestabit
יָדַע נָפַל
*verax est
*erit elonganti se à correctione: sed qui custodit
קָלָה יָכַח
‡factum
‡est
רוּעַ
‡Qui graditur ‡sed qui est amicus stultis, *Deus
*reseruatur
‡substantia ‡in agro magnatū: *qui perit, eo quòd non est ei iudiciū. Qui prohibet ‖odit *quærere facit eum *comedit
יָסַר
*deficiet.

CAP. XIIII. יד

suis manib* in stultitia & :suā domū ædificauit mulierū Sapientes*
1 חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ
:DOMINVM timens† ,sua rectitudine in Ambulans* .eā destruet
2 תֶהֶרְסֶנּוּ׃ הוֹלֵךְ בְּיָשְׁרוֹ יְרֵא יְהוָה
baculus† stulti ore In .eum spernens† ,suis viis peruersus &
3 וּנְלוֹז דְּרָכָיו בּוֹזֵהוּ׃ בְּפִי־אֱוִיל חֹטֶר
.eos custodiet sapientum labia & : superbiæ
גַּאֲוָה וְשִׂפְתֵי חֲכָמִים תִּשְׁמוּרֵם׃
prouentuum† multitudo & :mundum* præsepe , bobus non In*
4 בְּאֵין אֲלָפִים אֵבוּס בָּר וְרָב־תְּבוּאוֹת
efflabit & :mentietur non veritatum* Testis .bouis potentia in
5 בְּכֹחַ שׁוֹר׃ עֵד אֱמוּנִים לֹא יְכַזֵּב וְיָפִיחַ
:non &,sapientiam irrisor Quæsiuit .falsitatis† testis mendacia
6 כְּזָבִים עֵד שָׁקֶר׃ בִּקֶּשׁ־לֵץ חָכְמָה וָאָיִן

*Sapiens mulier ‖stulta
בָּנָה
*Qui ambulat *timet *sed ‡despicit ‖est
*Cùm non fuerint boues, *est vacuum: ‡frugum est
בָּרַר כּוֹחַ פּוּחַ
*verax ‡loquetur. *mendax ‖fuit.

:stulto viro cum eminus† Vade .leuis† intelligenti scientia &
7 וְדַעַת לְנָבוֹן נָקָל׃ לֵךְ מִנֶּגֶד לְאִישׁ כְּסִיל
intelligere* callidi Sapientia .scientiæ labia nescies &
8 וּבַל־יָדַעְתָּ שִׂפְתֵי־דָעַת׃ חָכְמַת עָרוּם הָבִין
quisque Stultorum† .dolus stultorum stultitia & : suam viam
9 דַּרְכּוֹ וְאִוֶּלֶת כְּסִילִים מִרְמָה׃ אֱוִלִים
cognoscens† Cor .beneuolentia* rectos inter & : delictum palliabit
10 יָלִיץ אָשָׁם וּבֵין יְשָׁרִים רָצוֹן׃ לֵב יוֹדֵעַ
.alienus miscebitur non ipsius lætitia in & :suæ animæ amaritudine
מָרַּת נַפְשׁוֹ וּבְשִׂמְחָתוֹ לֹא־יִתְעָרַב זָר׃
:florebit* rectorum tentorium & :delebitur impiorū Domus
11 בֵּית רְשָׁעִים יִשָּׁמֵד וְאֹהֶל יְשָׁרִים יַפְרִיחַ׃
.mortis viæ eius nouissimū & ,viri facies ad* recta via Est
12 יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דַּרְכֵי־מָוֶת׃
.tristitia lætitiæ eius nouissimū & :cor dolebit ridendo In Etiam
13 גַּם־בִּשְׂחוֹק יִכְאַב־לֵב וְאַחֲרִיתָהּ שִׂמְחָה תוּגָה׃
.bonus vir† eo desuper* & :corde auersus saturabitur suis viis De
14 מִדְּרָכָיו יִשְׂבַּע סוּג לֵב וּמֵעָלָיו אִישׁ טוֹב׃
.suū gressū ad intelliget callidus & :verbo omni credet Simplex
15 פֶּתִי יַאֲמִין לְכָל־דָּבָר וְעָרוּם יָבִין לַאֲשֻׁרוֹ׃
fidens & ,irascens† stultus &* :malo à recedens &,timens† Sapiens
16 חָכָם יָרֵא וְסָר מֵרָע וּכְסִיל מִתְעַבֵּר וּבוֹטֵחַ׃
.odietur machinationum* vir & :stultitiam faciet naribus Breuis
17 קְצַר־אַפַּיִם יַעֲשֶׂה אִוֶּלֶת וְאִישׁ מְזִמּוֹת יִשָּׂנֵא׃
sibi coronā imponent† callidi & :stultitia simplices acceperūt Hæreditate
18 נָחֲלוּ פְתָאיִם אִוֶּלֶת וַעֲרוּמִים יַכְתִּרוּ
super† impij & :bonis coram mali sunt Incuruati .scientiam
19 דָעַת׃ שַׁחוּ רָעִים לִפְנֵי טוֹבִים וּרְשָׁעִים עַל־
diligentes &* : pauper erit odiosus suo socio† Etiam .iusti portas
20 שַׁעֲרֵי צַדִּיק׃ גַּם־לְרֵעֵהוּ יִשָּׂנֵא רָשׁ וְאֹהֲבֵי
miserescens & : peccans† ,suum socium Spernens .multi diuitem
21 עָשִׁיר רַבִּים׃ בָּז־לְרֵעֵהוּ חוֹטֵא וּמְחוֹנֵן
malum fabricantes errabunt Nonne .eius beatitudines ,modestorum
22 עֲנָיִים אַשְׁרָיו׃ הֲלוֹא־יִתְעוּ חֹרְשֵׁי רָע
.bonum cogitantibus† veritas & ,misericordia &
וְחֶסֶד וֶאֱמֶת חֹרְשֵׁי טוֹב׃
vere† labiorum verbum & :augmentum erit labore omni* In
23 בְּכָל־עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתָר וּדְבַר־שְׂפָתַיִם אַךְ
stultitia : eorum opulentia† sapientum Corona .defectum ad
24 לְמַחְסוֹר׃ עֲטֶרֶת חֲכָמִים עָשְׁרָם אִוֶּלֶת
efflabit & :veritatis* testis animas Eruens† .stultitia stultorum
25 כְּסִילִים אִוֶּלֶת׃ מַצִּיל נְפָשׁוֹת עֵד אֱמֶת וְיָפִחַ
fortitudinis fiducia DOMINI timore In .dolus* mendacia
26 כְּזָבִים מִרְמָה׃ בְּיִרְאַת יְהוָה מִבְטַח־עֹז
:vitarum† vena† DOMINI Timor .tutela erit eius filiis &
27 וּלְבָנָיו יִהְיֶה מַחְסֶה׃ יִרְאַת יְהוָה מְקוֹר חַיִּים
decor† populi multitudine In .mortis laqueis à recedendum ad
28 לָסוּר מִמֹּקְשֵׁי מָוֶת׃ בְּרָב־עָם הַדְרַת־
.rectoris* contritio populi consumptione in† & : regis
מֶלֶךְ וּבְאֶפֶס לְאֹם מְחִתַּת רָזוֹן׃
exaltans† spiritu breuis & :intelligentia multus naribus Longus
29 אֶרֶךְ אַפַּיִם רַב־תְּבוּנָה וּקְצַר־רוּחַ מֵרִים
* ossium putredo & :carnium Vita† .stultitiam
30 אִוֶּלֶת׃ חַיֵּי בְשָׂרִים לֵב מַרְפֵּא וּרְקַב עֲצָמוֹת
,eū honorans* & :eius factore exprobrauit ,tenuem Opprimens† .inuidia
31 קִנְאָה׃ עֹשֵׁק דָּל חֵרֵף עֹשֵׂהוּ וּמְכַבְּדוֹ
sperans & : impius expelletur sua malitia In .egeni miserescens
32 חֹנֵן אֶבְיוֹן׃ בְּרָעָתוֹ יִדָּחֶה רָשָׁע וְחֹסֶה
:sapientia requiescet intelligentis corde In .iustus sua morte in
33 בְמוֹתוֹ צַדִּיק׃ בְּלֵב נָבוֹן תָּנוּחַ חָכְמָה
.cognoscetur stultorum interiori in &
וּבְקֶרֶב כְּסִילִים תִּוָּדֵעַ׃
.peccatum populorum misericordia & :gentem exaltabit Iustitia
34 צְדָקָה תְרוֹמֵם־גּוֹי וְחֶסֶד לְאֻמִּים חַטָּאת׃
erit eius ira & : intelligentem seruum ad regis Beneuolentia
35 רְצוֹן־מֶלֶךְ לְעֶבֶד מַשְׂכִּיל וְעֶבְרָתוֹ תִּהְיֶה
.confundens
מֵבִישׁ׃

†est ‖ à longe
יָדַע בִּין קָלַל
*est
†Stultus loquetur verba delicti: Ierunt verba dilectionis.
*cognoscit
לוּן רָצָה
‡sed tabernaculum *Deus germinare faciet *coram viros
†trista
יָגָה
‡ab recedet
פָּתָה סוּר זָמַם
†timet, & recedit *sed *irascitur, & fidit. Qui citò irascitur, *cogitabudus odio habetur ab eo. †coronabuntur scientia. Incuruabunt se *ad
יָדַע שָׁחַח
*venient. †amico *sed qui diligunt *sunt Qui contemnit amicum *peccat: sed qui miseretur pauperum, beatus erit. *errant cogitantes
עָנָה תָּעָה אָמַן
†erit *omnibus in quib° homo laborat, est dignitas: sed ‡superfluum ‡imputatur
יָתַר נָצַל
†diuitiæ †Eruit *verax: & loquetur *dolosus. *est
עֹז
‖spes. *est †vitæ:
*est gloria
יָקַשׁ חָתַת רוּם
*cùm non fuerit populus, est *principis. Tardus ira est ‖velox *exaltat †Vita *est †Qui vi aufert quippiā à paupere, probris afficit *honorat *qui miseretur pauperis. Propter malitiam suam
דָּלַל אָבָה בִּין
*e mundo: sperat autem ‖medio
יָדַע
*ignominia erit populis
*Amor ‖est
רָצָה בּוֹשׁ
‡contra eum qui pudore eū afficit.

CAP. XV. טו

faciet ascendere doloris† verbū & :itam auertet* mollis Responsio
1 מַעֲנֶה־רַּךְ יָשִׁיב חֵמָה וּדְבַר־עֶצֶב יַעֲלֶה־
os & : scientiam reddet bonam* sapientum Lingua .furorem
2 אָף׃ לְשׁוֹן חֲכָמִים תֵּיטִיב דָּעַת וּפִי
DOMINI oculi loco omni In .stultitiam eructabit† stultorum
3 כְסִילִים יַבִּיעַ אִוֶּלֶת׃ בְּכָל־מָקוֹם עֵינֵי יְהוָה

*retrahere facit ‡dolore afficiens
רָכַךְ שׁוּב
*decorabit
יָדַע נָבַע
‡loquetur

CAP. XVI. יו

.linguæ responsio‖DOMINO à & :cordis dispositiones‡ Hominis
1 †לְאָדָם מַעַרְכֵי־לֵב וּמֵיְהוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן׃
†spiritus ponderans &* :suis oculis in mundæ viri viæ Omnes
2 †כָּל־דַּרְכֵי־אִישׁ [c]זַךְ בְּעֵינָיו וְתֹכֵן רוּחוֹת
firmabūtur & :tua opera DOMINVM ad Volue .DOMINVS
3 יְהוָה׃ †[d]גֹּל אֶל־יְהוָה מַעֲשֶׂיךָ [e]וְיִכֹּנוּ
:se propter DOMINVS est operatus Omnia .tuæ cogitationes
4 מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ †כֹּל פָּעַל יְהוָה לַמַּעֲנֵהוּ
DOMINI Abominatio .malam diem ad †impium etiam &
5 וְגַם־רָשָׁע לְיוֹם רָעָה׃ †תּוֹעֲבַת יְהוָה
.erit innocens‖non manum ad manus‡ :corde elatus omnis
כָּל־גְּבַהּ־לֵב יָד לְיָד לֹא יִנָּקֶה׃
timore in & :iniquitas expiabitur ‡ veritate & ,misericordia In
6 †בְּחֶסֶד [f]וֶאֱמֶת יְכֻפַּר עָוֹן וּבְיִרְאַת
etiam ;viri vias DOMINVM volendo In* .malo à recedere ‡ DOMINI
7 יְהוָה סוּר מֵרָע׃ †[g]בִּרְצוֹת יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ גַּם־
;iustitia in † parum Bonum ‡ .eo cum pacificabit‖ eius inimicos
8 אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ׃ †טוֹב מְעַט בִּצְדָקָה
cogitabit hominis Cor .iudicio absque prouentuum multitudine præ‖
9 [h]מֵרֹב תְּבוּאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט׃ †לֵב אָדָם יְחַשֵּׁב
super‡ Diuinatio .eius gressum parabit* DOMINVS & :suā viam
10 דַּרְכּוֹ וַיהוָה [i]יָכִין צַעֲדוֹ׃ †קֶסֶם עַל־
.eius os præuaricabitur* non iudicio in :regis labiis
שִׂפְתֵי־מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט לֹא יִמְעַל־[k]פִּיו׃
omnes † eius opus :DOMINO iudicij bilances & ,Statera
11 †פֶּלֶס וּמֹאזְנֵי מִשְׁפָּט לַיהוָה מַעֲשֵׂהוּ כָּל־
quia :impietatem facere ‡ regum Abominatio .marsupij lapides
12 אַבְנֵי־כִיס׃ †תּוֹעֲבַת מְלָכִים [l]עֲשׂוֹת רֶשַׁע כִּי
labia ‡ regum Beneuolentia .solium firmabitur iustitia in
13 בִצְדָקָה יִכּוֹן כִּסֵּא׃ רְצוֹן מְלָכִים שִׂפְתֵי־
legati * regis Ira .diliget recta loquentem & :iustitia †
14 צֶדֶק וְדֹבֵר יְשָׁרִים יֶאֱהָב׃ †[m]חֲמַת־מֶלֶךְ מַלְאֲכֵי־
regis facierum luce In ‡ .illam expiabit‖ sapiens vir & : mortis
15 מָוֶת וְאִישׁ חָכָם יְכַפְּרֶנָּה׃ †בְּאוֹר־פְּנֵי־מֶלֶךְ
.pluuiæ serotinæ nubes vt ‡ eius beneuolentia & : vita *
חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעָב מַלְקוֹשׁ׃
acquirere &:puro auro præ bonum quàm † sapientiam Acquirere
16 †קְנֹה־חָכְמָה מַה־טּוֹב מֵחָרוּץ [n]וּקְנוֹת
.argento præ electum‖ intelligentiam
בִּינָה נִבְחָר מִכָּסֶף׃
,suam animam custodiens* :malo à declinare‡ rectorum via Strata
17 †[o]מְסִלַּת יְשָׁרִים סוּר [p]מֵרָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ
.suam viam seruans ‡
נֹצֵר דַּרְכּוֹ׃ חצי
.spiritus elatio ruinam ante & :superbia† contritionem Ante
18 †לִפְנֵי־שֶׁבֶר [q]גָּאוֹן וְלִפְנֵי כִשָּׁלוֹן גֹּבַהּ רוּחַ׃
cum spolium‡ diuidere præ ;mansuetis‖ cum spiritu humiliari Bonum‡
19 †טוֹב שְׁפַל־רוּחַ אֶת־[r]עֲנָיִים מֵחַלֵּק שָׁלָל אֶת־
confidens & :bonū inueniet ,verbum super† Intelligens .superbis
20 גֵּאִים׃ †מַשְׂכִּיל עַל־דָּבָר יִמְצָא־טוֹב וּבוֹטֵחַ
:intelligens vocabitur corde Sapienti .eius beatitudines‡ ,DOMINO in
21 בַּיהוָה אַשְׁרָיו׃ †לַחֲכַם־לֵב יִקָּרֵא נָבוֹן
intelligentia vitarum‖Vena .doctrinam addet labiorū dulcedo &
22 וּמֶתֶק שְׂפָתַיִם יֹסִיף לֶקַח׃ †מְקוֹר חַיִּים שֵׂכֶל
sapientis Cor .‡ stultitia stultorum eruditio & : ea præditi *
23 בְּעָלָיו [s]וּמוּסַר אֱוִלִים אִוֶּלֶת׃ †לֵב חָכָם
.doctrinam addet suis labiis super & ;suum os prudens reddet†
יַשְׂכִּיל פִּיהוּ וְעַל־שְׂפָתָיו יֹסִיף לֶקַח׃
medela‡& ,animæ dulcis :iucunditatis‖ eloquia ‡ mellis Fauus*
24 †צוּף־דְּבַשׁ אִמְרֵי־נֹעַם מָתוֹק לַנֶּפֶשׁ וּמַרְפֵּא
eius nouissimum & :viri facies ad † recta via Est .ossi
25 לָעָצֶם׃ †יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ
se inflexit ‖quia ;sibi laborauit laborantis Anima .mortis viæ
26 דַּרְכֵי־מָוֶת׃ †נֶפֶשׁ עָמֵל עָמְלָה לּוֹ כִּי־אָכַף
super & : malum fodiens Beliiahal ‡ Vir .suum os eum super
27 עָלָיו [t]פִּיהוּ׃ †אִישׁ בְּלִיַּעַל כֹּרֶה רָעָה וְעַל־
:contentionē* mittet peruersitatum† Vir .ardens ignis vt‡ suis labiis
28 שְׂפָתוֹ כְּאֵשׁ צָרָבֶת׃ †אִישׁ תַּהְפֻּכוֹת יְשַׁלַּח מָדוֹן
: suū socium‡ seducet violentiæ‖ Vir .ducem diuidens ‡ susurrator &
29 וְנִרְגָּן מַפְרִיד אַלּוּף׃ †אִישׁ חָמָס יְפַתֶּה רֵעֵהוּ
.bona non via in * eum ambulare faciet &
וְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא־טוֹב׃
annuens : peruersitates cogitandum ad suos oculos Claudens†
30 †עֹצֶה עֵינָיו לַחְשֹׁב תַּהְפֻּכוֹת קֹרֵץ

‡sunt præparationes
‖est
*sed qui ponderat
†est
[c]זַךְ [d]גֹּל [e]כּוֹן
†quem adducet
‡mox mox
‖impunis
‡redimetur
[f]אֱמֶן [g]רְצָה
‡declinatur
*Cùm placuerint Domino viæ
‖pacabit ‡Melius est
†cum
‖quàm multitudo frugum
[h]רְבַב [i]כּוֹן
*disponet ‡est in
*præuaricatur
[k]פֶּה
†omnia pondera crumenæ.
‡est
[l]עָשָׂה
‡ erit in homine habente
†iusta:
*est vt nuncius
[m]יָחַם
‖placabit
‡Cùm illuxerit facies
*erit vita:
‡erit veluti
†multò melius quā acquirere aurum preciosum:
[n]קָנָה [o]סָלַל [p]רוּעַ
‖multò melius est quàm acquirere argentum electum.
‡est *custodit
‡qui custodit
†est
[q]גָּאָה [r]עָנָה
‡Melius est
‖humilibus; quàm
‡spolia
ענוים קרי
†rem,
‡beatus erit. Sapiens
‖vitæ est
*domini sui:
‡est.
[s]יָסַר
†intelliget
‡Vt ‡sunt dulcia : dulcedo
‡sanitas corpori.
†coram viro:
‖incuruauit se ei
‡impius fodit
[t]פֶּה
†est †volubilis
*litem:
ספתו קרי
‡diuidit duces.
‖iniquus
‡amicum
*per viam non bonam.
†Claudit

CAP. XV.

:vitarū*lignum‖ linguæ Remissio† .bonos & ,malos speculantes‡
4 [c]צֹפוֹת רָעִים וְטוֹבִים׃ †מַרְפֵּא לָשׁוֹן עֵץ [f]חַיִּים
respuet‡ Stultus .spiritu in contritio † ea in peruersitas &
5 וְסֶלֶף בָּהּ שֶׁבֶר בְּרוּחַ׃ †אֱוִיל יִנְאַץ
.astutus efficietur ,increpationem custodiens &† :sui patris correctionē
[g]מוּסַר אָבִיו וְשֹׁמֵר [h]תּוֹכַחַת יַעְרִם׃
.conturbatur impij prouentu‡ in & :multa fortitudo‖ iusti Domo‡
6 †בֵּית צַדִּיק חֹסֶן רָב וּבִתְבוּאַת רָשָׁע נֶעְכָּרֶת׃
.sic* non stultorum cor & :scientiā spargēt sapientum Labia
7 †שִׂפְתֵי חֲכָמִים [i]יְזָרוּ דָעַת וְלֵב כְּסִילִים לֹא־כֵן׃
rectorum oratio & :DOMINI abominatio‡ impiorū Sacrificium
8 †זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֲבַת יְהוָה [k]וּתְפִלַּת יְשָׁרִים
sequentem & : impij via † DOMINI Abominatio .eius voluntas
9 רְצוֹנוֹ׃ †תּוֹעֲבַת יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמְרַדֵּף
odiens : ‡ semitam relinquenti mala Correptio‖ .diliget ,iustitiam
10 צְדָקָה יֶאֱהָב׃ †מוּסָר רָע לְעֹזֵב אֹרַח שׂוֹנֵא
:DOMINO coram* perditio & ,Infernus .morietur, increpationē
11 תוֹכַחַת יָמוּת׃ †שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן נֶגֶד יְהוָה
illusor amabit Non ?hominum filiorum corda quia etiam †
12 אַף כִּי־לִבּוֹת בְּנֵי־אָדָם׃ †לֹא יֶאֱהַב־[l]לֵץ
bonificabit‡ lætum Cor .ibit non sapientes ad : se increpantem
13 הוֹכֵחַ לוֹ אֶל־חֲכָמִים לֹא יֵלֵךְ׃ †לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִב
.confractus ‖spiritus cordis dolore in,* & : facies
פָּנִים וּבְעַצְּבַת־לֵב רוּחַ נְכֵאָה׃
pascetur stultorum os & :scientiam quæret intelligens Cor
14 †לֵב נָבוֹן יְבַקֶּשׁ־דָּעַת [m]וּפְנֵי כְסִילִים יִרְעֶה
conuiuium,‡ corde bonus*& :mali afflicti † dies Omnes .stultitia‖
15 אִוֶּלֶת׃ †כָּל־יְמֵי [n]עָנִי רָעִים וְטוֹב־לֵב מִשְׁתֶּה
thesauro præ ‡ ;DOMINI timore in ‖ parum Bonum .iuge
16 תָמִיד׃ †טוֹב־מְעַט בְּיִרְאַת יְהוָה מֵאוֹצָר
dilectio & * ,oleris viaticum Bonum† .eo in tumultus & , multo
17 רָב וּמְהוּמָה בוֹ׃ †טוֹב אֲרֻחַת יָרָק וְאַהֲבָה
excandescentiæ † Vir .eo in ‡ odium & ,saginato boue præ ;ibi‖
18 שָׁם מִשּׁוֹר אָבוּס וְשִׂנְאָה־בוֹ׃ †אִישׁ חֵמָה
.litem‡ faciet quiescere naribus longus & : contentionem excitabit
יְגָרֶה מָדוֹן וְאֶרֶךְ אַפַּיִם יַשְׁקִיט [o]רִיב׃
.strata † rectorum semita & :spinæ sepes velut ‡ pigri Via
19 †דֶּרֶךְ עָצֵל [p]כִּמְשֻׂכַת חָדֶק וְאֹרַח יְשָׁרִים סְלֻלָה׃
despiciens ‖ homo stultus & : patrem lætificabit sapiens Filius
20 †בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח־אָב וּכְסִיל אָדָם בּוֹזֶה
intelligentiæ† vir & :corde carenti ‡ lætitia * Stultitia .suam matrē
21 אִמּוֹ׃ †אִוֶּלֶת שִׂמְחָה לַחֲסַר־לֵב וְאִישׁ [q]תְּבוּנָה
;secreto non in† cogitationes Infringere .ambulando‡ seipsum diriget
22 יְיַשֶּׁר־[r]לָכֶת׃ †[s]הָפֵר מַחֲשָׁבוֹת בְּאֵין סוֹד
.stabit ‖ consiliariorum multitudine in &
וּבְרֹב יוֹעֲצִים תָּקוּם׃
suo tēpore in* verbū &† :sui oris respōsione in viro ‡ Lætitia
23 †שִׂמְחָה לָאִישׁ בְּמַעֲנֵה־פִיו וְדָבָר בְּעִתּוֹ
pro * :intelligentem supra vitarum ‖ Via .bonum quàm ‡
24 מַה־טּוֹב׃ †אֹרַח חַיִּים לְמַעְלָה לְמַשְׂכִּיל לְמַעַן
demolietur superborum Domum .inferiori inferno ab declinare
25 סוּר מִשְּׁאוֹל מָטָּה׃ †בֵּית גֵּאִים [v]יִסַּח
*DOMINI Abominatio .viduæ terminum statuet & :DOMINVS
26 יְהוָה וְיַצֵּב גְּבוּל אַלְמָנָה׃ †תּוֹעֲבַת יְהוָה
.iucunditatis† eloquia ‡ munda & : mali ‖ cogitationes
מַחְשְׁבוֹת רָע וּטְהֹרִים אִמְרֵי־נֹעַם׃
,dona habens odio &:concupiscentiam appetens* suam domū Turbans
27 †עֹכֵר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע וְשׂוֹנֵא [x]מַתָּנֹת
os & :respondendum ad ‡ meditabitur iusti Cor .viuet
28 יִחְיֶה׃ †לֵב צַדִּיק יֶהְגֶּה [y]לַעֲנוֹת וּפִי
:impiis ab DOMINVS† Longinquus .mala eructabit‡ impiorum
29 רְשָׁעִים יַבִּיעַ רָעוֹת׃ †רָחוֹק יְהוָה מֵרְשָׁעִים
:cor lætificabit oculorum Lux .audiet iustorum orationē &
30 [z]וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמָע׃ †מְאוֹר־עֵינַיִם יְשַׂמַּח־לֵב
increpationē audiens ‖ Auris .os ‡ impinguabit bona auditio *
31 שְׁמוּעָה טוֹבָה תְּדַשֶּׁן־עָצֶם׃ †אֹזֶן שֹׁמַעַת [a]תּוֹכַחַת
.commorabitur sapientum interiori in ;vitarum†
חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים [b]תָּלִין׃
,increpationem audiens &‡ :suā animā spernens eruditionē Negligens‖
32 †פּוֹרֵעַ מוּסָר מוֹאֵס נַפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת
ante & :sapientiæ eruditio DOMINI Timor .cor possidens‡
33 קוֹנֶה לֵּב׃ †יִרְאַת יְהוָה מוּסַר חָכְמָה וְלִפְנֵי
.modestia * gloriam
כָבוֹד עֲנָוָה׃

‡contemplantur
†Sanitas
‖est vt *vitæ :
[e]צָפָה [f]חָיָה
†est ‡contemnet
†sed qui custodit
[g]יָסַר [h]יָכַח
‡In ‖est abundantia magna:
†fructu
*erit rectum.
‡est
[i]זָרָה [k]פָּלַל
†est
‖Flagellum malum est
‡Domini: qui odio habet
*sunt
†quanto magis
[l]לוּץ
†decorabit faciem:
*propterdolorem
‖erit tristis.
[m]פֶּה [n]עָנָה
ופי קרי
‖verbis stultitiæ.
†pauperis
*iucundus
‡est ac si esset in cōuiuio iugi. Melius est ‖cum
‡quàm thesaurus magnus, & contritio est
†Melius est conuiuium *vbi
‖sit; quàm bos qui diu fuit in præsepio, in quo ‡sit.
†iracūdus miscebit lites: & tardus ad iram ‡lites.
[o]רוּב [p]שׂוּךְ
‡videtur sibi acsi esset septa spinis:
†plana est.
‖despicit
*est ‡deficienti
†intelligens
[q]בִּין [r]יָלַךְ [s]פּוּר
‡ad ambulandum.
Dissipabuntur
†quando non erit consilium; sed
‖firmabuntur.
‡est †sed *dictum
‡valde est
‖vitæ est desuper
*vt declinet
[t]נָטָה [v]נָסַח
*sunt
‖viri ‡sunt
†pulchra. Turbat
*qui inhiat auaritiæ: sed qui odio habet
[x]נָתַן [y]עָנָה
‡cùm fuerit
‡loquetur †est
[z]פָּלַל [a]יָכַח [b]לוּן
*fama
‡corpus.
‖quæ audit
†vitæ; in medio
‖Qui deserit correctionem, spernit
‡sed qui audit
‡possidet
*humilitas.

via in :canicies ‡ gloriæ Diadema* .malum perfecit suis labiis
31 שפתיו כלה v רעה ׃ † עטרת תפארת שיבה בדרך
dominans & ;forti præ naribus longus Bonus ‡ .inuenietur iustitiæ
32 צדקה תמצא ׃ † טוב ארך אפים מגבור ומשל
:sors proiicitur sinum In .vrbem capiente præ ,suum spiritũ in
33 ברוחו מלכד עיר ׃ † בחיק יוטל את־הגורל
.eius iudicium omne ‡ DOMINO à &
ומיהוה כל־משפטו ׃

CAP. XVII. יז

plena domo præ * ;ea in tranquillitas ‡ & ,sicca buccella Bona †
1 † טוב פת חרבה x ושלוה־בה מבית מלא
filium in ‖ dominabitur intelligens Seruus .iurgij victimis
2 זבחי־ y ריב ׃ † עבד משכיל ימשול בבן־
.hæreditatem diuidet fratrum medio in & ;confundentem
z מביש ובתוך אחים יחלק נחלה ׃
corda probans & ; auro ‡ caminus & ,argento * Conflatorium †
3 † מצרף לכסף וכור לזהב ובחן לבות
falsitas :iniquitatis labio super attendens ‡ Malus .DOMINVS
4 יהוה ׃ † a מרע מקשיב על־שפת־און שקר
affecit probris ,paupere Subsannans .prauitatum lingua super auscultans
5 b מזין על־לשון c הות ׃ † לעג d לרש חרף
.impunis erit non ,contritione in lætans ‖ :eius factorem
עשהו שמח . לאיד לא ינקה ׃
filiorum gloria & : filiorum filij senum Diadema ‡
6 † עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים
quia etiam :dignitatis labium stulto decorum * Non .eorum patres
7 אבותם ׃ † לא־נאוה לנבל שפת יתר אף כי־
oculis in munus gratiæ ‖ Lapis † ?falsitatis labium ‡ liberali
8 לנדיב שפת־שקר ׃ † אבן־ e חן השחד בעיני
.aget prudenter ,respexerit quod omne * ad :eius patroni ‡
בעליו אל־כל־אשר יפנה ישכיל ׃
separans ,verbo in iterans & † ;amorem quærens ,præuaricationẽ Tegens
9 † מכסה פשע מבקש אהבה ושנה בדבר מפריד
stultum percutere præ ;intelligentẽ in ‡ increpatio Descendet .ducem
10 אלוף ׃ † f תחת גערה במבין g מהכות כסיל
crudelis nuncius & : ‖ malum quæret rebellio * Profectò .centies
11 מאה ׃ † אך h מרי יבקש־ i רע ומלאך אכזרי
stultum non & ;virum in orbatũ vrsum † Occurrere .eum in ‡ mittetur
12 ישלח־בו ׃ † פגוש k דב שכול באיש ואל־כסיל
recedet non :bono pro malum Reddens .sua stultitia in
13 באולתו ׃ † l משיב רעה תחת טובה לא־תמיש
;contentionis ‖ principium ,aquas Aperiens ‡ .eius domo de malũ
14 רעה מביתו ׃ † פוטר מים ראשית מדון
.* dimitte ,lis misceatur antequam &
ולפני התגלע הריב נטוש ׃
abominatio ;iustum faciens iniquum & ,impium Iustificans
15 † מצדיק רשע ומרשיע צדיק תועבת
manu in pretium hoc ‡ quid Vt .ipsi ambo etiam † DOMINI
16 יהוה גם־שניהם ׃ † למה־זה מחיר ביד־
tempore omni In ?‡ non cor & ,sapientiam acquirendum ad ‖ ;stulti
17 כסיל m לקנות חכמה ולב־אין ׃ † בכל־עת
.nascetur * angustiam ad † frater & :amicus diligens ‡
אהב n הרע ואח לצרה יולד ׃
sponsionem spondens :volam percutiens * corde carens ‡ Homo
18 † אדם חסר־לב תוקע o כף ערב ערבה
:litem diligens † ,præuaricationem Diligens .sui amici facies ad ‖
19 לפני רעהו ׃ † אהב פשע אהב מצה
non corde Peruersus .contritionem quærens ‡ ,suũ ostium eleuans ‡
20 מגביה פתחו מבקש־שבר ׃ † עקש־לב לא
.malum in cadet ,sua lingua in se vertens * & :bonum inueniet
ימצא־טוב ונהפך בלשונו p יפול ברעה ׃
.stulti pater lætabitur non & :sibi † tristitiam ad ,stultum Generans ‡
21 † ילד כסיל q לתוגה לו ולא־ישמח אבי נבל ׃
exsiccabit contritus ‡ spiritus & :medicina * benefaciet lætum Cor
22 † לב שמח ייטב גהה ורוח נכאה תיבש־
semitas peruertendũ ad ;capiet impius sinu è Munus .os ‖
23 גרם ׃ † שחד מחק רשע r יקח s להטות ארחות
‡ stulti oculi & :sapientia intelligentis faciebus Cum * .iudicij
24 משפט ׃ † את־פני מבין חכמה ועיני כסיל
amaritudo & ;stultus filius suo patri † Ira .terræ extremo in
25 בקצה־ארץ ׃ † כעס לאביו בן כסיל t וממר
percutere :bonum ‡ non ,iustum multare ‖ Etiam .suæ genitrici
26 ליולדתו ׃ † גם ענוש לצדיק לא־טוב v להכות
.‡ rectitudinem super magnificos *
נדיבים על־ישר ׃

*Corona ‡est
v רוע
‡ Melior est tardus ad iram, quàm fortis; & qui dominatur spiritui suo, quã is qui capit
‡est
†Melior est ‡pax
*quàm domus
x שלה y רוב z בוש
‖filio stulto pudore afficienti patrem suũ; & inter fratres
†Sicut
*argentum,
‡aurum; sic probat
‡attendit sermoni iniquo: mendax auscultat linguam prauam. Qui subsannat
a רוע b און c הוה d רשש
‖qui lætatur
‡Corona
* est decora stulto lingua excellens: quanto magis ‡non est decora lingua mendax?
†Vt ‖gratiosus est
e חנן
‡domini
*omnem locum ad quem se verterit, qui munera tribuit, prosperabitur. Qui tegit præuaricationes cuiuspiã, quærit eius
†qui verò improperat aliquid, diuidit duces. Magis prodest ‡vna intelligenti, quàm
f נחת g נכה h מרה
*vir rebellis ‖suum:
i רוע k דוב l שוב
‡contra †vrso orbato melius est viro; quàm stulto
תמוש קרי
‡Qui aperit aquã, ‖est
*eam.
†sunt ‡est
‖vt emat ‡est ei?
m קנה n רעה
‡diligit †propter
*nascitur remouendam. ‡deficiens
*percutit manum:
o כפף
‖ coram amico suo. Diligit † qui diligit
‡qui eleuat
‡quærit
*qui verterit
p נפל q יגה
‡Qui generat
†suam generauit illum:
*vt ‡tristis
‖ossa.
r לקח s נטה
*Coram intelligẽte erit ‡erunt
†est
t מרר v נכה
‖condemnare ‡est
*principes propter ‡non est bonum.

vir ‖ spiritu preciosus :scientiam sciens ‡ ,sua eloquia Prohibens
27 † חושך אמריו יודע x דעת וקר־רוח איש
:reputabitur sapiens tacens * stultus Etiam .intelligentiæ
28 y תבונה ׃ † גם אויל מחריש חכם יחשב
.† intelligens ,sua labia obturans ‡
אטם שפתיו נבון ׃

CAP. XVIII. יח

.se miscebit existentia ‖ omni in ;separatus ‡ quæret * desiderium Ad ‡
1 † לתאוה יבקש נפרד בכל־ z תושיה יתגלע ׃
.eius cor se manifestãdo in quin ;intelligentia in ‡ stultus volet Non
2 † לא־יחפץ כסיל בתבונה כי אם־ a בהתגלות לבו ׃
ignominia * cum & :contemptus etiam venit ,impium veniendo In †
3 † בבוא רשע בא גם־בוז ועם־ b קלון
scaturiens † torrens ‖ :viri oris verba ‡ profundæ Aquæ ‡ .opprobrium
4 חרפה ׃ † מים עמקים דברי פי־איש נחל נבע
:bonum † non ‖, impij facies ‡ Accipere .sapientiæ vena
5 מקור חכמה ׃ † שאת פני־רשע לא־טוב
venient stulti Labia * .iudicio in iustum peruertendum ad ‡
6 c להטות צדיק במשפט ׃ † שפתי כסיל יבאו
contritio † stulti Os .vocabit percussiones ad eius os & :lite in ‡
7 בריב d ופיו למהלמות יקרא ׃ † פי כסיל e מחתה־
‡ susurratoris Verba .suæ animæ laqueus eius labia & :sibi
8 לו ושפתיו מוקש נפשו ׃ † דברי נרגן
se remittens ‖ Etiam .ventris penetralia descenderũt * ipsa & :lenientia † vt
9 כמתלהמים והם ירדו חדרי־בטן ׃ † גם מתרפה
fortitudinis ‡ Turris ‖ .corrumpenti patrono ipse ‡ frater :suo opere in
10 במלאכתו אח הוא לבעל משחית ׃ † מגדל־עז
.exaltabitur & ,iustus curret ipsam in * :DOMINI nomen
שם יהוה בו־ירוץ צדיק ונשגב ׃
eleuatus murus sicut & ;eius fortitudinis vrbs † diuitis Abundantia ‡
11 † הון עשיר קרית f עזו ובחומה נשגבה
:viri cor eleuabitur contritionem Ante .eius imaginatione in
12 g במשכיתו ׃ † לפני־שבר יגבה לב־איש
;audiat antequam verbum Reddens .mansuetudo ‖ gloriam ante &
13 ולפני כבוד g ענוה ׃ † h משיב דבר בטרם ישמע
:eius infirmitatẽ sufferet viri Spiritus .pudor & ,ei ipsa ‡ stultitia
14 אולת היא־לו וכלמה ׃ † רוח איש יכלכל מחלהו
:scientiã acquiret intelligens Cor .?cum feret quis, contritũ † spiritũ &
15 ורוח נכאה מי i ישאנה ׃ † לב k נבון l יקנה־דעת
faciet dilatare hominis Donum .scientiam quæret sapientũ auris &
16 ואזן חכמים תבקש־דעת ׃ † מתן אדם ירחיב
;sua lite ‡ in * primus Iustus .eum ducet magnates ante & : ‖ ei
17 לו ולפני גדלים m ינחנו ׃ † צדיק הראשון בריבו
faciet cessare Contentiones * .eum inuestigabit & ,eius socius ‡ veniet &
18 ובא רעהו וחקרו ׃ † n מדינים ישבית
ciuitate præ rebellans † Frater .diuidet fortes ‡ inter & :sors
19 הגורל ובין עצומים יפריד ׃ † אח נפשע מקרית־
viri oris fructu De .palatij vectis sicut contentiones ‡ & :forti
20 עז ומדונים כבריח ארמון ׃ † o מפרי פי־איש
.saturabitur suorum labiorum prouentu ‖ :eius venter satiabitur
תשבע בטנו תבואת שפתיו ישבע ׃
.eiꝰ fructũ comedet eã diligẽs ‡ & ;linguæ manu in vita * & Mors
21 † מות וחיים ביד־לשון ואהביה יאכל פריה ׃
beneuolentiam educet & :bonum inuenit ,† vxorem inuenit ‡
22 † מצא אשה מצא טוב p ויפק רצון
diues & : pauper loquetur deprecationibus ‖ .DOMINO à
23 מיהוה ׃ † תחנונים ידבר־ q רש ועשיר
est & :se præstandũ sociabilẽ ad amicorum ‖ Vir .fortia † respondebit
24 יענה r עזות ׃ † איש s רעים להתרועע ויש
.fratre præ adhærens amans ‡
אהב דבק מאח ׃

CAP. XIX. יט

,suis labiis peruerso præ ‖ :sua integritate ‡ in ambulans * pauper Bonum †
1 † טוב a רש הולך בתמו מעקש שפתיו
:bonum ‡ non animæ scientia absque Etiam .stultus ipse & ‖
2 והוא כסיל ׃ † גם בלא־ b דעת נפש לא־טוב
:eius viã peruertet hominis Stultitia .peccans ‡ pedibus in festinus &
3 c ואץ ברגלים חוטא ׃ † אולת אדם תסלף דרכו
amicos addet Copia * .eius cor sæuiet † DOMINVM super ‡ &
4 ועל־יהוה יזעף לבו ׃ † הון d יסיף e רעים
falsitatum ‖ Testis .separabitur suo amico ab tenuis ‡ & : multos
5 רבים ודל מרעהו יפרד ׃ † עד שקרים
.euadet non ,mendacia efflabit * & :impunis erit non
לא ינקה ויפיח כזבים לא ימלט ׃

Prohibet
‡qui scit ‖est
יקר קרי
x ידע y בין
*cùm tacuerit
‡qui claudit
†reputabitur.
†Secundum *suum
‡sapientiam, qui se ab aliis diuidit;
‖sapientia
z ישה a גלה b קלה
‡intelligentiã; nisi vt manifestetur
† Quando venit impius,
*viro ignominioso venit ‡Vt ‡sunt
‖vt †redundans est
‡personam †est
‡nec declinare facere
*Verba
c נטה d פה e חתת
‡cum lite: †erit
*sunt.
†vulnera:
*descendunt ad interiora
‖qui remissus est
‡est viro dissipanti quidpiam.
‖Vt ‡fortis
*ad
‡Opes
†sunt vt
f עז g שכה
‖erit humilitas. Respondens
g ענה h שוב
‡est
†percussum,
i נשא k בין l ידע
‖locum: *est
‡causa
m נחה n דון
‡amicus
*Lites
‡lites
†durior est
‡lites sunt
מדינים קרי
o פרה
‖& de
*vita
‡qui diligit
‡Qui †bonam,
p פוק q רשש
‖Cum
†dura verba.
‖diligit amicos, vt sit amicus:
r עוז s רעה
‡amicus magis cõiunctus quàm frater.
†Melior est
*qui ambulat
‡perfectione
‖quàm peruersus
a רשש b ידע c אוץ
‖qui est ‡est
‡peccat.
‡contra †irascetur
*Opes addent
d יסף e רעה
‡pauper
‖mendax
*qui loquitur

viro amicus * quiuis & :liberalis facies* precabuntur Multi
6 רַבִּים יְחַלּוּ פְנֵי־נָדִיב וְכָל־הָרֵעַ לְאִישׁ מַתָּן׃
eius sodales quia etiam *,eũ oderunt pauperis fratres Omnes .doni *
7 כָּל אֲחֵי־רָשׁ שְׂנֵאֻהוּ אַף כִּי מְרֵעֵהוּ
ipsa non dicta sequens :eo ab se elongauerunt
רָחֲקוּ מִמֶּנּוּ מְרַדֵּף אֲמָרִים לֹא־הֵמָּה׃
,intelligentiam custodiens *:suam animam diligens *,cor Possidens
8 קֹנֶה־לֵּב אֹהֵב נַפְשׁוֹ שֹׁמֵר תְּבוּנָה
:erit impunis non falsitatum * Testis .bonum inueniendum ad
9 לִמְצֹא־טוֹב׃ עֵד שְׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה
:delectatio stulto decora est Non .peribit ,mendacia efflabit &
10 וְיָפִיחַ כְּזָבִים יֹאבֵד׃ לֹא־נָאוֶה לִכְסִיל תַּעֲנוּג
hominis Intellectus ;principes in * dominari seruum quia etiam *
11 אַף כִּי־לְעֶבֶד מְשֹׁל בְּשָׂרִים׃ שֵׂכֶל אָדָם
.præuaricationem super transire * eius gloria & :suam narem prolongauit
הֶאֱרִיךְ אַפּוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ עֲבֹר עַל־פָּשַׁע׃
herbam super ros sicut & :regis sæuitia * catuli veluti Rugitus
12 נַהַם כַּכְּפִיר זַעַף מֶלֶךְ וּכְטַל עַל־עֵשֶׂב
stillatio & :stultus filius suo patri Contritiones * .eius beneuolentia
13 רְצוֹנוֹ׃ הַוֹּת לְאָבִיו בֵּן כְּסִיל וְדֶלֶף
hæreditas copia & ,Domus .mulieris cõtentiones * cõtinuans
טֹרֵד מִדְיְנֵי אִשָּׁה׃ בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת
14 .intelligens mulier DOMINO à & :patrum
אָבוֹת וּמֵיְהוָה אִשָּׁה מַשְׂכָּלֶת׃
.famescet fraudulẽta * anima & :soporem faciet cadere Pigredo
15 עַצְלָה תַּפִּיל תַּרְדֵּמָה וְנֶפֶשׁ רְמִיָּה תִרְעָב׃
,vias suas contemnens * :suã animã custodiens *,mandatũ Custodiens *
16 שֹׁמֵר מִצְוָה שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ בּוֹזֵה דְרָכָיו
eius retributione & :tenuis miserescens *,DOMINO Mutuans * .morietur
17 יוּמָת׃ מַלְוֵה יְהוָה חוֹנֵן דָּל וּגְמֻלוֹ
ad & :spes est quia * :tuum filium Castiga .ei reddet
18 יְשַׁלֶּם־לוֹ׃ יַסֵּר בִּנְךָ כִּי־יֵשׁ תִּקְוָה וְאֶל־
ferens * ira Magnus .tuam animam eleues ne eius fremitum *
19 הֲמִיתוֹ אַל־תִּשָּׂא נַפְשֶׁךָ׃ גְּרָל־חֵמָה נֹשֵׂא
* addes adhuc & ,* erueris si quia .mulctam
עֹנֶשׁ כִּי אִם־תַּצִּיל וְעוֹד תּוֹסִף׃
sis sapiens vt ;correctionem suscipe & ,consilium Audi
20 שְׁמַע עֵצָה וְקַבֵּל מוּסָר לְמַעַן תֶּחְכַּם
consiliũ & :viri corde in cogitationes Multæ .tuo nouissimo in
21 בְּאַחֲרִיתֶךָ׃ רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת
:eius misericordia hominis Desiderium .stabit * ipsum ,DOMINI
22 יְהוָה הִיא תָקוּם׃ תַּאֲוַת אָדָם חַסְדּוֹ
:vitas ad DOMINI Timor .mendacij viro præ pauper bonus * &
23 וְטוֹב רָשׁ מֵאִישׁ כָּזָב׃ יִרְאַת יְהוָה לְחַיִּים
piger Abscondit .malo visitabitur non ,cõmorabitur satur &
24 וְשָׂבֵעַ יָלִין בַּל־יִפָּקֶד רָע׃ טָמַן עָצֵל
.eam reducet non suum os ad etiam :axilla * in suam manum
יָדוֹ בַּצַּלָּחַת גַּם־אֶל־פִּיהוּ לֹא יְשִׁיבֶנָּה׃
* increpaueris & :efficietur astut * simplex & ,percusseris * Derisore
25 לֵץ תַּכֶּה וּפֶתִי יַעְרִם וְהוֹכִיחַ
fugabit ,patrem Expilans * .scientiam intelliget ,intelligentem
26 לְנָבוֹן יָבִין דָּעַת׃ מְשַׁדֶּד־אָב יַבְרִיחַ
.faciens erubescere & ,afficiens pudore filius ;matrem
אֵם בֵּן מֵבִישׁ וּמַחְפִּיר׃
eloquiis ab errandum ad * :eruditionem audire mi fili Cessa
27 חֲדַל־בְּנִי לִשְׁמֹעַ מוּסָר לִשְׁגוֹת מֵאִמְרֵי־
impiorum os & ;iudicium deridebit Beliahal * Testis .scientiæ
28 דָעַת׃ עֵד בְּלִיַּעַל יָלִיץ מִשְׁפָּט וּפִי רְשָׁעִים
percussiones & :iudicia delusoribus sunt Parata .iniquitatẽ deglutiet *
29 יְבַלַּע־אָוֶן׃ נָכוֹנוּ לַלֵּצִים שְׁפָטִים וּמַהֲלֻמוֹת
.stultorum corpori
לְגֵו כְּסִילִים׃

CAP. XX. כ

non ,eo in errans * omnis & :sechar tumultuans * ,vinum Derisor *
1 לֵץ הַיַּיִן הֹמֶה שֵׁכָר וְכָל־שֹׁגֶה בּוֹ לֹא
ei succensens * :regis terror * leunculi tanquã Rugitus .erit sapiens
2 יֶחְכָּם׃ נַהַם כַּכְּפִיר אֵימַת מֶלֶךְ מִתְעַבְּרוֹ
omnis & : lite à considere * viro * Gloria .suam animam peccans
3 חוֹטֵא נַפְשׁוֹ׃ כָּבוֹד לָאִישׁ שֶׁבֶת מֵרִיב וְכָל־
postulabit * :arabit non piger hiemem Propter .se miscebit stultus
4 אֱוִיל יִתְגַּלָּע׃ מֵחֹרֶף עָצֵל לֹא יַחֲרֹשׁ יִשְׁאַל
: viri corde in consilium profunda Aquæ .non & ,messe in
5 בַּקָּצִיר וָאָיִן׃ מַיִם עֲמֻקִּים עֵצָה בְלֶב־אִישׁ
.illud hauriet intelligentiæ vir * &
וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלֶנָּה׃

*faciem *est מַלְתֹּן
*dona tribuenti. *quin & amici *prosequitur cos ille verbis quæ non probant
לו קרי
*diligit *custodit
בִּין עוֹד
*mendax *qui loquitur
*quanto magis nõ est decorum *principibus? *est prolongare furorem suum: *est pertransire *leonis est ira
שֶׁלַל רָצָה
*Cõtritio est *sicut
הָיָה רוֹן
*sunt *diuitiæ
*est
*remissa
עזה קרי
נָפַל דֶּלֶל
*Qui custodit *custodit *qui contemnit *Mutuat *qui largitur pauperi: *quando *interficiendũ eum *sustinet pænam *
גדל קרי
הֵמָּה נֶצַל
*eũ, *castigare eum.
יָעַץ רַבַּב
*sunt
*permanebit.
אִוֵּת רָשׁ
*melior quàm vix mendax. *vitam:
לוֹן פֶּה שׁוּב
*sinu:
לֵץ נִכָּה פָתָה
*quispiam *Qui destruit paterna bona,
יָדַע יָסַר
*quæ adducit te, vt erres
*impius *abscondet
גּוּה
*Derisorem efficit *tumultuãtẽ efficit *qui oblectatur *est *qui irascitur cum eo, peccat contra *est *quiescere
יָשַׁב
ושאל קרי
*medicabit æstate, *erit qui det ei. Vt aqua profunda est
יָעַץ דָּלָה
*homo intelligens

*veritatum * virum & :suã misericordiã virum vocabit * hominis Multitudo *
6 רָב־אָדָם יִקְרָא אִישׁ חַסְדּוֹ וְאִישׁ אֱמוּנִים
eius filij *,beati :iustus * sua integritate * in Ambulans * .inueniet quis
7 מִי יִמְצָא׃ מִתְהַלֵּךְ בְּתֻמּוֹ צַדִּיק אַשְׁרֵי בָנָיו
8 אַחֲרָיו׃ disperğens * ;iudicij solium super sedens * Rex .eum post
מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא־דִין מְזָרֶה
? meum cor Mundaui ,dicet * Quis .malum omne suis oculis in
9 בְעֵינָיו כָּל־רָע׃ מִי־יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי
sephah & ephah ,lapis & Lapis * ?meo peccato à sum mundus
10 טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי׃ אֶבֶן וָאֶבֶן אֵיפָה וְאֵיפָה
suis studiis * in Etiam .ipsa ambo etiam * DOMINI abominatio
11 תּוֹעֲבַת יְהוָה גַּם־שְׁנֵיהֶם׃ גַּם בְּמַעֲלָלָיו
.eius opus * rectum vtrum & ,mundum vtrum ;puer cognoscetur
יִתְנַכֶּר־נָעַר אִם־זַךְ וְאִם־יָשָׁר פָּעֳלוֹ׃
etiam fecit DOMINVS ;videntem oculum & ,audientem Aurem
12 אֹזֶן שֹׁמַעַת וְעַיִן רֹאָה יְהוָה עָשָׂה גַם־
tesficiaris pauper fortè ne ,somnum diligas Ne .ipsa ambo
13 שְׁנֵיהֶם׃ אַל־תֶּאֱהַב שֵׁנָה פֶּן־תִּוָּרֵשׁ
dicet ,* malũ ,* Malum .pane teipsum satura ,tuos oculos aperi
14 פְּקַח עֵינֶיךָ שְׂבַע־לָחֶם׃ רַע רַע יֹאמַר
multitudo & ,aurum Est .se iactabit tunc sibi abiens * & :emptor
15 הַקּוֹנֶה וְאֹזֵל לוֹ אָז יִתְהַלָּל׃ יֵשׁ זָהָב וְרָב־
Tolle .scientiæ labia * preciosum vas * & :margaritarum
16 פְּנִינִים וּכְלִי יְקָר שִׂפְתֵי־דָעַת׃ לְקַח־
extraneis pro & : extraneo * fideiussit quia ,eius vestimentum
בִּגְדוֹ כִּי־עָרַב זָר וּבְעַד נָכְרִים
postea & :falsitatis * panis viro est Suauis .illud tolle pignus in
17 חַבְלֵהוּ׃ עָרֵב לָאִישׁ לֶחֶם שָׁקֶר וְאַחַר
:firmabitur * consilio in Cogitationes .calculo eius os implebitur
18 יִמָּלֵא־פִיהוּ חָצָץ׃ מַחֲשָׁבוֹת בְּעֵצָה תִכּוֹן
vadens * ,secretum Reuelans * .bellum fac industriis in * &
19 וּבְתַחְבֻּלוֹת עֲשֵׂה מִלְחָמָה׃ גּוֹלֶה־סּוֹד הוֹלֵךְ
Maledicentis .te miscebis non suis labiis pellicienti * & :delator
20 רָכִיל וּלְפֹתֶה שְׂפָתָיו לֹא תִתְעָרָב׃ מְקַלֵּל
nigrore * in eius lucerna extinguetur ,suam matrem & ,suum patrem
אָבִיו וְאִמּוֹ יִדְעַךְ נֵרוֹ בֶּאֱשׁוּן
eius nouissimum * & : principio in festinans * Hæreditas .tenebrositatis
21 חֹשֶׁךְ׃ נַחֲלָה מְבֹהֶלֶת בָּרִאשֹׁנָה וְאַחֲרִיתָהּ
expecta : malum Reddam ,dicas Ne .benedicetur * non
22 לֹא תְבֹרָךְ׃ אַל־תֹּאמַר אֲשַׁלְּמָה־רָע קַוֵּה
lapis * DOMINI Abominatio .te faciet saluum & ,DOMINVM
23 לַיהוָה וְיֹשַׁע לָךְ׃ תּוֹעֲבַת יְהוָה אֶבֶן
gressus DOMINO A .bonum non doli bilances & : lapis &
24 וָאָבֶן וּמֹאזְנֵי מִרְמָה לֹא־טוֹב׃ מֵיְהוָה מִצְעֲדֵי־
hominis * Laqueus .suam viam intelliget quomodo homo & : viri
25 גָבֶר וְאָדָם מַה־יָּבִין דַּרְכּוֹ׃ מוֹקֵשׁ אָדָם
inquirere vota post & ;sanctitatem deuorabit
יָלַע קֹדֶשׁ וְאַחַר נְדָרִים לְבַקֵּר׃
eos super faciet redire & : sapiens rex impios Spargens *
26 מְזָרֶה רְשָׁעִים מֶלֶךְ חָכָם וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם
omnia inuestigans * ;hominis mens * DOMINI Lucerna .rotam
27 אוֹפָן׃ נֵר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ כָּל־
:regem custodient veritas & Misericordia .ventris penetralia *
28 חַדְרֵי־בָטֶן׃ חֶסֶד וֶאֱמֶת יִצְּרוּ־מֶלֶךְ
iuuenum Gloria .suum solium misericordia in fulcit &
29 וְסָעַד בַּחֶסֶד כִּסְאוֹ׃ תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים
vulneris Liuores .canicies ,senum decor & ;eorum fortitudo
30 כֹּחָם וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה׃ חַבֻּרוֹת פֶּצַע
.ventris interioribus * plagæ & :malo in * detersio *
תַּמְרִיק בְּרָע וּמַכּוֹת חַדְרֵי־בָטֶן׃

CAP. XXI. כא

omne super * :DOMINI manu in regis cor * ,aquarum Pelagi *
1 פַּלְגֵי־מַיִם לֶב־מֶלֶךְ בְּיַד־יְהוָה עַל־כָּל־
* recta viri via Omnis .illud inclinabit ,voluerit quod
2 אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַטֶּנּוּ׃ כָּל־דֶּרֶךְ־אִישׁ יָשָׁר
.DOMINVS corda ponderans * & :eius oculis in
בְּעֵינָיו וְתֹכֵן לִבּוֹת יְהוָה׃
DOMINO electum * :iudicium & ,iustitiam Facere
3 עֲשֹׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַיהוָה
nouale * : cordis latitudo & ,oculorum Exaltatio .sacrificio præ
4 מִזָּבַח׃ רוּם־עֵינַיִם וּרְחַב־לֵב נִר
:ss pabundantiã ad vere solicti * Cogitationes .* peccatum ,impiorũ
5 רְשָׁעִים חַטָּאת׃ מַחְשְׁבוֹת חָרוּץ אַךְ־לְמוֹתָר
.defectum ad verè festinus * omnis &
וְכָל־אָץ אַךְ־לְמַחְסוֹר׃

* Magni *prædicabit vnusquisque misericordiam: *veracem *Ambulantis *perfectione *iusti; *erunt
תָּמֵם רוּעַ זָכָה
*qui sedet *dispergit *poterit dicere *Duplex pondus, & duplex mensura; *sunt *operibus
*sit
זַךְ
*vtrumque.
*est
רוּעַ
*vadens
*vt *sunt
פְּנִינָה כֹּלָה זוּר
*pro
נכריה קרי
*mendax
*firmantur;
פֶּה יָעַץ
*consiliis *Qui reuelat *incedit fraudulenter: *dilatanti labia sua
*obscuritate tenebrarum.
*festinanter acquisita *in nouissimo *erit benedicta.
*est duplex pondo: & bilanx dolosa non est bona.
*diriguntur: *est homini deglutire sanctificatum:
בִּין יָקַשׁ
*Dispergit
שׁוּב
*est animus *quæ inuestigat
*interiora
אָמַן נָצַר
*Vt riuuli *est *ad
*est
נָטָה
*ponderat
*magis est
*quàm sacrificium. *cogitatio *sunt. *viri *tendunt
יָהַר אוּץ
*qui est præceps tendit

†Sunt qui custodit ,suam animam *custodiens* † :peruersi via in ‡ laquei ,Spinæ
צִנִּים פַּחִים בְּדֶרֶךְ עִקֵּשׁ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ 5
etiam : suæ viæ *os super* * puerum Initia ,eis ab se elongabit
יִרְחַק מֵהֶם׃ חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל־פִּי דַרְכּוֹ גַּם 6
pauperes in † Dives ,ea ab recedet non ,senuerit cùm
‡Imbue *secundum modum †pauperibus
כִּי־יַזְקִין לֹא־יָסוּר מִמֶּנָּה׃ עָשִׁיר בְּרָשִׁים 7
iniquitate *Seminans* .*commodanti viro mutuans seruus* | & :dominabitur
*mutuum accipiens seruus erit viro mutuanti. Qui seminat *iniquitatem: *deficiet.
יִמְשׁוֹל וְעֶבֶד לֹוֶה לְאִישׁ מַלְוֶה׃ זוֹרֵעַ עַוְלָה 8
.consumet * eius iræ virga & ;calamitatem * metet
יִקְצָר־אָוֶן וְשֵׁבֶט עֶבְרָתוֹ יִכְלֶה׃
tenui † suo pane de dedit quia ;benedicetur ipse ,*oculus Bonus*
‡Benignus oculo †pauperi
טוֹב־עַיִן הוּא יְבֹרָךְ כִּי־נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל׃ 9
.iudicium cessabit & ;contentio egredietur & ,derisorē Eiice
דַּלָּל לוֹץ קַלֵּה
גָּרֵשׁ לֵץ וְיֵצֵא מָדוֹן וְיִשְׁבֹּת דִּין 10
.eius labiorum *gratia* ,cordis munditiam *Diligens* .ignominia &
‡Qui diligit †propter gratiam
וְקָלוֹן׃ אֹהֵב טְהָר־לֵב חֵן שְׂפָתָיו 11
:scientiam custodierunt DOMINI Oculi .rex * eius amicus
*erit
רֵעֵהוּ מֶלֶךְ׃ עֵינֵי יְהוָה נָצְרוּ דָעַת 12
:*vico in* † Leo : piger Dixit .præuaricatoris verba peruertet &
יָדַע
†est foris:
וַיְסַלֵּף דִּבְרֵי בֹגֵד׃ אָמַר עָצֵל אֲרִי בַחוּץ 13
.alienarū † os ‡ profunda fouea * .occidar platearum medio in
‡Vt *est *mulierum
בְּתוֹךְ רְחֹבוֹת אֵרָצֵחַ׃ שׁוּחָה עֲמֻקָּה פִּי זָרוֹת 14
corde in * colligata Stultitia .illuc cadet DOMINVS *infensus cui*
זוּר נָפַל יִסַּר ‡is contra quem iratus est *est
זְעוּם יְהוָה יִפּוֹל־שָׁם׃ אִוֶּלֶת קְשׁוּרָה בְלֶב־ 15
.eo ab eam faciet elongare correctionis virga :pueri
נַעַר שֵׁבֶט מוּסָר יַרְחִיקֶנָּה מִמֶּנּוּ׃
.defectū ad † verè ,diuiti *dans* : *sibi multiplicandū ad, tenui Extorquens* †
‡Qui vi aufert à paupere, vt augeat sua: qui dat †erit sibi
עֹשֵׁק דָּל לְהַרְבּוֹת לוֹ נֹתֵן לְעָשִׁיר אַךְ לְמַחְסוֹר׃ 16
pones * tuum cor & :sapientum verba audi & ,tuam aurē Inclina
דַּלָּל נַטֵּה שׁוּת †pone †est
הַט אָזְנְךָ וּשְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים וְלִבְּךָ תָּשִׁית 17
:tuo *ventre in* eos custodieris si, ‡delectabilis Quia .meā scientiā ad
‡corde
לְדַעְתִּי׃ כִּי־נָעִים כִּי־תִשְׁמְרֵם בְּבִטְנֶךָ 18
DOMINO in *existendum* Ad † .tuis labiis *super* * pariter dirigentur
*in ‡Vt sit
יִכֹּנוּ יַחְדָּו עַל־שְׂפָתֶיךָ׃ לִהְיוֹת בַּיהוָה 19
scripsi Nonne † .tu etiam hodie † te feci scire :*tuam fiduciam*
כּוּן הַיָּה ‡fiducia tua: ‡hæc †custodi. *perfecta
מִבְטַחֶךָ הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם אַף־אָתָּה׃ הֲלֹא כָתַבְתִּי 20
te *faciendum gratia* Ad † ‡scientia & ,consiliis in ,*terna* * tibi
‡Vt scire facerem
לְךָ שָׁלִשִׁים בְּמֹעֵצוֹת וָדָעַת׃ לְהוֹדִיעֲךָ 21
veritatis eloquia *referendum* * ad : veritatis eloquiorum *certitudinem* †
יָעַץ אֱמֶת †rectitudinem *respondendum †pauperem, pauper est:
קֹשְׁטְ אִמְרֵי אֱמֶת לְהָשִׁיב אֲמָרִים אֱמֶת
ne & : *ipse tenuis* ‡ quia ,tenuem* diripias Ne ‡te mittentibus
לְשֹׁלְחֶיךָ׃ אַל־תִּגְזָל־דָּל כִּי דַל־הוּא וְאַל־ 22
.eorū *litem litigabit* * DOMINVS Quia .porta in *afflictum* † conteras
†egenum *iudicabit causam
תְּדַכֵּא עָנִי בַשָּׁעַר׃ כִּי־יְהוָה יָרִיב רִיבָם 23
auctori afficientis ‡ Ne .animam *eorum confligentium configet* & ‡
עָנָה רוֹב רָעָה ‡rapiet à rapientibus eos, †is amicus furibundo; *iracundo *eas.
וְקָבַע אֶת־קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ׃ אַל־תִּתְרַע אֶת־בַּעַל 24
congrediaris † ne *excandescentiarum* * viro cum & ;*nasi*
אַף וְאֶת־אִישׁ חֵמוֹת לֹא תָבוֹא׃
.tuæ animæ laqueum capias & ;eius semitas discas forte Ne
יָקְשׁ נָשָׁה
פֶּן־תֶּאֱלַף אֹרְחֹתוֹ וְלָקַחְתָּ מוֹקֵשׁ לְנַפְשֶׁךָ׃ 25
.*debita fideiubentibus in* ;*volam percutientibus in* ; fis Ne
‡inter percutientes manum fideiubendo; inter fideiubentes pro debitis.
אַל־תְּהִי בְתֹקְעֵי־כָף בַּעֹרְבִים מַשָּׁאוֹת׃ 26
tuum *cubile* † tollet quid vt ;reddendum ad tibi ‡ non Si
†est ‡lectum
אִם־אֵין־לְךָ לְשַׁלֵּם לָמָּה יִקַּח מִשְׁכָּבְךָ 27
fecerūt quem ;*seculi* † terminum *retrogras* * Ne ‡te subter de†
לְקַח סוּג עָשָׂה ‡quod est *transferas *antiquum; *coram regibus stabit:
מִתַּחְתֶּיךָ׃ אַל־תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ 28
facies ad ‡ : suo opere in velocem virum Vidisti .tui patres
אֲבוֹתֶיךָ׃ חָזִיתָ אִישׁ מָהִיר בִּמְלַאכְתּוֹ לִפְנֵי־ 29
.*tenebrosorum facies ad statuetur* ‡ non : *statuetur regum*
חָזָה ‡stabit coram tenebrosis.
מְלָכִים יִתְיַצָּב בַּל־יִתְיַצֵּב לִפְנֵי חֲשֻׁכִּים׃

CAP. XXIII. כג

considerando :*dominatore* † cum comedendum ad sederis Cum
‡domino:
כִּי־תֵשֵׁב לִלְחוֹם אֶת־מוֹשֵׁל בִּין 1
tua fauce ‡ in cultrum pones Et .*tuas facies ad* quod *considerabis*
יָשַׁב שׁוּם ‡considera *erit coram te. †gutture tuo:
תָּבִין אֶת־אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ׃ וְשַׂמְתָּ שַׂכִּין בְּלֹעֶךָ 2
:eius sapidos cibos ‡ concupiscas Ne .tu *animæ compos* ‡ si
שׁוּד אַוָּה נָגַע ‡prædit cupiditate sis. ‡pulmenta *quæ sunt cibus fallax.
אִם־בַּעַל נֶפֶשׁ אָתָּה׃ אַל־תִּתְאָו לְמַטְעַמּוֹתָיו 3
.*mendaciorum panis hoc* & ‡
וְהוּא לֶחֶם כְּזָבִים׃
.*cessa* † tua intelligentia ab :*ditescendum ad* ‡ labores Ne
‡vt diteris : ne desinas. Nunquid illustrabis *vt diuitias accipias? sed non erunt, התעיף קרי
אַל־תִּיגַע לְהַעֲשִׁיר מִבִּינָתְךָ חֲדָל׃ 4
faciendo quia ,*ipsum non* & ‡ illud in * tuos oculos *facies volare An*
הֲתָעִיף עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינֶנּוּ כִּי עָשֹׂה 5

quærentes ,expulsa vanitas ‡ *falsitatis* ‡ lingua in thesaurorum Opus*
פֹּעַל אוֹצָרוֹת בִּלְשׁוֹן שָׁקֶר הֶבֶל נִדָּף מְבַקְשֵׁי־ 6
renuerunt quia :eos *terrebit* * impiorum *Rapina* ‡ .mortem
‡Congregatio *mendaci; est vt stipula propulsata: †qui eos congregant. Rapinam *adducet Dominus super
מָוֶת׃ שֹׁד־רְשָׁעִים יְגוֹרֵם כִּי מֵאֲנוּ 7
| mundi & : alieni & ,viri via est Inuersa .iudicium facere
לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט׃ הֲפַכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וָזָר 8
;tecti angulo *super* * habitare ‡ Melius .*eius* opus rectum
שָׁדַד עָשָׂה זוּר ‡impij ‡viri
וְזַךְ יָשָׁר פָּעֳלוֹ׃ טוֹב לָשֶׁבֶת עַל־פִּנַּת־גָּג 9
impij Anima .*societatis* ‡ domo | & ,*contentionum* * muliere præ
זָכַךְ אוֹתָהּ חֵן ‡in ‡quàm cum contentiosa, ‡in ‡ampla.
מֵאֵשֶׁת מִדְוָנִים וּבֵית חָבֶר׃ נֶפֶשׁ רָשָׁע 10
.eius amicus eius oculis in erit gratus non :malum desiderauit
מדינים קרי *Cùm iudex mulctauerit
אִוְּתָה־רָע לֹא־יֻחַן בְּעֵינָיו רֵעֵהוּ׃
intelligendo in ‡ & : simplex efficietur sapiens ,derisorē *mulctando In* ‡
בַּעֲנָשׁ־לֵץ יֶחְכַּם־פֶּתִי וּבְהַשְׂכִּיל 11
:impij *domum ad* ‡ iustus *Intelligens* * .scientiam accipiet, *sapienti ad*
‡sapiens alterum sapientem,
לְחָכָם יִקַּח דָּעַת׃ מַשְׂכִּיל צַדִּיק לְבֵית רָשָׁע 12
clamore à suam aurem *Obturans* *.malum ad impios *peruertens* ‡
לוּץ פֶּתַח ‡Considerat ‡finem domus ‡& videt quòd Dominus peruertit *ipsorum. Qui obturat
מְסַלֵּף רְשָׁעִים לָרָע׃ אֹטֵם אָזְנוֹ מִזַּעֲקַת־ 13
.exaudietur non & ;clamabit ipse etiam :*tenuis* ‡
דָּל גַּם־הוּא יִקְרָא וְלֹא יֵעָנֶה׃
iram finu in munus & ;furorem teget* abscondito in Donum
מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְפֶּה־אָף וְשֹׁחַד בַּחֵק חֵמָה 14
* contritio & : iudicium facere iusto ‡ Lætitia ‡fortem
‡pauperis: דַּלָּל נָתַן עָזָז ‡datum ‡teget ‡est *erit
עַזָּה׃ שִׂמְחָה לַצַּדִּיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמְחִתָּה 15
‡intellectus via de *errans* ‡ Homo .iniquitatem operātibus
לְפֹעֲלֵי אָוֶן׃ אָדָם תּוֹעֶה מִדֶּרֶךְ הַשְׂכֵּל 16
:lætitiam diligens *defectū* * Vir .requiescet *manium conciose* ‡ in
‡cœtu mortuorū *egenus erit qui diligit ‡qui diligit ‡pinguia,
בִּקְהַל רְפָאִים יָנוּחַ׃ אִישׁ מַחְסוֹר אֹהֵב שִׂמְחָה 17
.ditabitur non *oleum* ‡ & ,vinum *diligens* ‡
אֹהֵב יַיִן־וָשֶׁמֶן לֹא יַעֲשִׁיר׃
.præuaricator rectis pro & ;impius *iusto Propitiatio* ‡
‡Pro redemptione iusti dabitur
כֹּפֶר לַצַּדִּיק רָשָׁע וְתַחַת יְשָׁרִים בּוֹגֵד׃ 18
contentionum * muliere præ ;deserti terra in habitare Bonum
‡Melius est quàm cum contentiosa & iracunda.
טוֹב שֶׁבֶת בְּאֶרֶץ־מִדְבָּר מֵאֵשֶׁת מִדְוָנִים 19
habitaculo in *oleum* & ,desiderabilis Thesaurus ‡ .*iracundiæ* &
יָשַׁב רוֹן ‡pinguedo est ‡dissipabit ‡Qui sequitur
וָכָעַס׃ אוֹצָר ׀ נֶחְמָד וָשֶׁמֶן בִּנְוֵה 20
,iustitiam *Sequens* * .eum *deglutiet* * homo stultus & ;sapientis
חָכָם וּכְסִיל אָדָם יְבַלְּעֶנּוּ׃ רֹדֵף צְדָקָה 21
,gloriam & ,iustitiam ,vitam inueniet ;misericordiam &
וָחָסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְכָבוֹד׃
robur faciet descendere & ;sapiens ascendit fortium Ciuitatem
חָיָה עֹז ‡eius. Qui custodit ‡custodit
עִיר גִּבֹּרִים עָלָה חָכָם וַיֹּרֶד עֹז 22
custodiens ,suam linguam & ,suum os *Custodiens* ‡ .fiduciæ
מִבְטֶחָה׃ שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר 23
:eius nomē | derisor, *arrogans* ‡ ,Superbus ‡ .suā animā angustiis ab
‡elatus ‡est
מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ׃ זֵד יָהִיר לֵץ שְׁמוֹ 24
:eum interficiet pigri Desiderium .superbiæ ira in *faciens* *
צוּר זוּד *qui facit opera sua
עוֹשֶׂה בְּעֶבְרַת זָדוֹן׃ תַּאֲוַת עָצֵל תְּמִיתֶנּוּ 25
concupiuit ‡ die Tota ‡ .facere eius manus renuerunt quia
אָוָה מוּת ‡quicquam. ‡piger concupiscit
כִּי־מֵאֲנוּ יָדָיו לַעֲשׂוֹת׃ כָּל־הַיּוֹם הִתְאַוָּה 26
.prohibebit non & ,tribuet iustus & ;concupiscentiam
תַאֲוָה וְצַדִּיק יִתֵּן וְלֹא יַחְשֹׂךְ׃
mala cogitatione in quia etiam ;abominatio ‡ impiorū Sacrificium
‡est quanto magis si mala intentione
זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה אַף כִּי־בְזִמָּה 27
audiens ‡ vir & ;peribit *mendaciorum* * Testis .illud attulerit
זָמַם בּוֹא עֹז *mendax ‡qui testificatur quod audiuit, semper ‡contra cum ‡disponet *est
יְבִיאֶנּוּ׃ עֵד־כְּזָבִים יֹאבֵד וְאִישׁ שׁוֹמֵעַ 28
: *suis faciebus in* ‡ impius vir ‡ Roborauit .loquetur *finem in*
לָנֶצַח יְדַבֵּר׃ הֵעֵז אִישׁ רָשָׁע בְּפָנָיו 29
neque ,sapientia * Non .suam viam *parabit* ‡ ipse rectus &
כּוּן בִּין יָבִין קרי ‡est
וְיָשָׁר הוּא ׀ יָכִין דַּרְכּוֹ׃ אֵין חָכְמָה וְאֵין 30
paratus Equus .DOMINVM contra consilium nec; intelligētia
תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד יְהוָה׃ סוּס מוּכָן 31
.salus ‡ DOMINI & ;belli diem ad
יָעַץ יָשַׁע ‡sed fet
לְיוֹם מִלְחָמָה וְלַיהוָה הַתְּשׁוּעָה׃

CAP. XXII. כב

auro præ & ,*argento præ* : multa opulentia præ * nomen * Eligibilius
‡est ‡bonū, quàm diuitiæ multæ; & quàm argentum, & quàm aurum eligibilior est
נִבְחָר שֵׁם מֵעֹשֶׁר רָב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב 1
ipsos oēs faciens :sibi obuiauerunt pauper & Dives .bona gratia
חֵן טוֹב׃ עָשִׁיר וָרָשׁ נִפְגָּשׁוּ עֹשֵׂה כֻלָּם 2
simplices & ;se abscondit & ,malum vidit Callidus .DOMINVS
רָבַב רָשַׁשׁ פָּתָה ‡& occultat: ונסתר קרי ‡pœnis afficientur. ‡humilitatem veniunt homini ‡diuitiæ *vita.
יְהוָה׃ עָרוּם ׀ רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר וּפְתָיִים 3
timor *mansuetudinem* ‡ Propter .*mulctabuntur* * & ,funt transgressi
עָבְרוּ וְנֶעֱנָשׁוּ׃ עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת 4
vita * & , gloria & ,*opulentia* ‡ : DOMINI
יְהוָה עֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים׃

CAP. XXIII.

.cælos in volabit aquila sicut* :alas sibi faciet*
וְעָשֹׂה־לוֹ כְנָפַיִם כְּנֶשֶׁר וְעוּף הַשָּׁמָיִם׃
concupiscas ne & : oculi mali panem comedas Ne
6 אַל־תִּלְחַם אֶת־לֶחֶם רַע עָיִן וְאַל־תִּתְאָו
sic sua anima in æstimauit sicut Quoniam .eius sapidos cibos ad*
7 לְמַטְעַמֹּתָיו׃ כִּי ׀ כְּמוֹ־שָׁעַר בְּנַפְשׁוֹ כֶּן־
.tecum* non eius cor & :tibi dicet ,bibe & comede :hoc
הוּא אֱכֹל וּשְׁתֵה יֹאמַר לָךְ וְלִבּוֹ בַּל־עִמָּךְ׃
tua verba corrumpes & :eam euomes ,comedisti tuam Buccellam
8 פִּתְּךָ־אָכַלְתָּ תְקִיאֶנָּה וְשִׁחַתָּ דְּבָרֶיךָ
contemnet quia ;loquaris ne stulti auribus In .iucunda
9 הַנְּעִימִים׃ בְּאָזְנֵי כְסִיל אַל־תְּדַבֵּר כִּי־יָבוּז
terminum loco moueas Ne .tuorum eloquiorum intellectum
10 לְשֵׂכֶל מִלֶּיךָ׃ אַל־תַּסֵּג גְּבוּל
.introeas ne pupillorum agros in & :seculi
עוֹלָם וּבִשְׂדֵי יְתוֹמִים אַל־תָּבֹא׃
.tecum eorum litem litigabit ipse :fortis illorū redemptor Quia
11 כִּי־גֹאֲלָם חָזָק הוּא־יָרִיב אֶת־רִיבָם אִתָּךְ׃
eloquia ad tuas aures & ;tuum cor eruditionem ad fac Ingredi
12 הָבִיאָה לַמּוּסָר לִבֶּךָ וְאָזְנֶךָ לְאִמְרֵי־
eū percusseris cum* :correctione puero à prohibeas Ne .scientiæ
13 דָעַת׃ אַל־תִּמְנַע מִנַּעַר מוּסָר כִּי־תַכֶּנּוּ
;eum percuties virga in Tu .morietur non ,virga in
14 בַשֵּׁבֶט לֹא יָמוּת׃ אַתָּה בַּשֵּׁבֶט תַּכֶּנּוּ
fuerit sapiens si ,mi Fili .erues inferno ab eius animam &
15 וְנַפְשׁוֹ מִשְּׁאוֹל תַּצִּיל׃ בְּנִי אִם־חָכַם
exultabunt Et .ego etiam ,meum cor lætabitur ,tuum cor
16 לִבֶּךָ יִשְׂמַח לִבִּי גַם־אָנִי׃ וְתַעְלֹזְנָה
.rectitudines tua labia loquendo in ;mei renes
כִלְיוֹתָי בְּדַבֵּר שְׂפָתֶיךָ מֵישָׁרִים׃
timore in quinimò ,peccatores in tuum cor æmuletur Ne
17 אַל־יְקַנֵּא לִבְּךָ בַּחַטָּאִים כִּי אִם־בְּיִרְאַת
tua spes & ;nouissimum est si* Quia .die tota DOMINI
18 יְהוָה כָּל־הַיּוֹם׃ כִּי אִם־יֵשׁ אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ
progredi fac & esto sapiens & ,mi fili tu Audi .succidetur non
19 לֹא תִכָּרֵת׃ שְׁמַע־אַתָּה בְנִי וַחֲכָם וְאַשֵּׁר
: vini potatoribus in sis Ne .tuum cor via in
20 בַּדֶּרֶךְ לִבֶּךָ׃ אַל־תְּהִי בְסֹבְאֵי־יָיִן
sufficietur pauper edax & ,bibax Quia .sibi carnis comessatorib* in
21 בְּזֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ׃ כִּי־סֹבֵא וְזוֹלֵל יִוָּרֵשׁ
ipse ,tuo patri Audi .dormitatio induere faciet scissuras &
22 וּקְרָעִים תַּלְבִּישׁ נוּמָה׃ שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה
.tuam matrem ,senuerit cum ,contemnas ne & :te genuit
יְלָדֶךָ וְאַל־תָּבוּז כִּי־זָקְנָה אִמֶּךָ׃
.eruditionem & ,sapientiam ;vendas ne & ,eme Veritatem
23 אֱמֶת קְנֵה וְאַל־תִּמְכֹּר חָכְמָה וּמוּסָר
generans :iusti pater exultabit Exultando .intelligentiam &
24 וּבִינָה׃ גִּיל יָגִיל אֲבִי צַדִּיק יוֹלֵד
:tua mater & ,tuus pater Lætabitur .eo in lætabitur & ,sapientē
25 חָכָם וְיִשְׂמַח־בּוֹ׃ יִשְׂמַח־אָבִיךָ וְאִמֶּךָ
tui oculi & ;mihi tuū cor mi fili Præbe .tua genitrix exultabit &
26 וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ׃ תְּנָה־בְנִי לִבְּךָ לִי וְעֵינֶיךָ
puteus & meretrix profunda fouea Quia .custodiant meas vias
27 דְּרָכַי תִּרְצֶנָה׃ כִּי־שׁוּחָה עֲמֻקָּה זוֹנָה וּבְאֵר
:insidiabitur prædæ tanquam ipsa Etiam .aliena angustus
28 צָרָה נָכְרִיָּה׃ אַף־הִיא כְּחֶתֶף תֶּאֱרֹב
egestas cui ,væ Cui .addet hominib in præuaricatores &
29 וּבוֹגְדִים בְּאָדָם תּוֹסִף׃ לְמִי אוֹי לְמִי אֲבוֹי
cui gratis vulnera cui ,murmur cui ,rixæ cui
לְמִי מִדְיָנִים ׀ לְמִי שִׂיחַ לְמִי פְּצָעִים חִנָּם לְמִי
ingredientibus :vino super Morantibus .oculorum rubor
30 חַכְלִלוּת עֵינָיִם׃ לַמְאַחֲרִים עַל־הַיָּיִן לַבָּאִים
rubuerit cum vinum intuearis Ne .mixturam quærendum ad
31 לַחְקֹר מִמְסָךְ׃ אַל־תֵּרֶא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם
rectitudinibus in ibit ,suum oculum calice in dederit cum
כִּי־יִתֵּן בַּכּוֹס עֵינוֹ יִתְהַלֵּךְ בְּמֵישָׁרִים׃
pungēt regulus velut & ;mordebit serpens sicut suo nouissimo
32 אַחֲרִיתוֹ כְּנָחָשׁ יִשָּׁךְ וּכְצִפְעֹנִי יַפְרִשׁ׃
.peruersa loquetur tuum cor & ;extraneas videbunt tui Oculi
33 עֵינֶיךָ יִרְאוּ זָרוֹת וְלִבְּךָ יְדַבֵּר תַּהְפֻּכוֹת׃
capite in iacens sicut & ;maris corde in iacens velut eris Et
34 וְהָיִיתָ כְּשֹׁכֵב בְּלֶב־יָם וּכְשֹׁכֵב בְּרֹאשׁ
non ,me concusserūt :ægrotaui non ,me Verberauerunt .rudentis
35 חִבֵּל׃ הִכּוּנִי בַל־חָלִיתִי הֲלָמוּנִי בַּל־
.adhuc illud quæram ,addam ;euigilabo quando ,cognoui
יָדָעְתִּי מָתַי אָקִיץ אוֹסִיף אֲבַקְשֶׁנּוּ עוֹד׃

*facient *similes aquilæ ועוף קרי & volabunt *malum oculum habentis, רוע *pulmenta *animo suo, *fuit: *erit *quam *euomas: & corrumpas קוא מלל סוג *dulcia. *transferas *antiquum; *agrum בוא ריב *est *iudicabit causam eorum יסר *si נכה נצל *lætabor. *cum locuta fuerit *quæ recta sunt, *sed כלה קוה *sis *verè mercedes; *eris: *ambulare per viam אשר *cum *pauperes efficientur; ירש *vestibus scissis *Obtempera אמן *sicut *est *veluti נצר צור תצרנה קרי *est *anxietas, יסף אבה *loquacitas, *frustra? שוח חנן בוא *terit? *in euntibus *mixtum vinum. *quando rubescit ראה כוס ירה *colorem *ingredieturque directè. בכוס קרי *In *dolore afficier. *visiones *cogitabit *dormiens היה נכה קוץ *mali nauis. *cum qui me percussit.

CAP. XXIIII. כד

existendum ad desideres ne & :malitiæ hominibus in æmuleris Ne
1 אַל־תְּקַנֵּא בְּאַנְשֵׁי רָעָה וְאַל־תִּתְאָו לִהְיוֹת
laborem & ;eorum cor meditabitur rapinam Quia .eis cum
2 אִתָּם׃ כִּי־שֹׁד יֶהְגֶּה לִבָּם וְעָמָל
: domus ædificabitur sapientia In .loquentur eorum labia
3 שִׂפְתֵיהֶם תְּדַבֵּרְנָה׃ בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת
.replebuntur penetralia scientia in Et .stabilietur intelligentia in &
4 וּבִתְבוּנָה יִתְכּוֹנָן׃ וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ
: fortitudine in sapiens Vir .iucunda & ,preciosa copia omni
5 כָּל־הוֹן יָקָר וְנָעִים׃ גֶּבֶר־חָכָם בַּעוֹז
facies industriis in Quia .potentiam roborans scientiæ vir &
6 וְאִישׁ־דַּעַת מְאַמֶּץ־כֹּחַ׃ כִּי בְתַחְבֻּלוֹת תַּעֲשֶׂה־
.consiliarij multitudine in salus & ;bellum tibi
לְּךָ מִלְחָמָה וּתְשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ׃
.suum os aperiet non porta in :sapientiæ stulto Excelsæ
7 רָאמוֹת לֶאֱוִיל חָכְמוֹת בַּשַּׁעַר לֹא יִפְתַּח־פִּיהוּ׃
.vocabunt malarū cogitationū patronum eum :malefacere Cogitantem
8 מְחַשֵּׁב לְהָרֵעַ לוֹ בַּעַל־מְזִמּוֹת יִקְרָאוּ׃
homini abominatio & ; peccatum stultitiæ mala Cogitatio
9 זִמַּת אִוֶּלֶת חַטָּאת וְתוֹעֲבַת לְאָדָם
.tua fortitudo angusta :angustiæ die in fuisti Remissus .derisor
10 לֵץ׃ הִתְרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה צַר כֹּחֶכָה׃
si ,occisionem ad nutantes & ;mortem ad captos Erue
11 הַצֵּל לְקֻחִים לַמָּוֶת וּמָטִים לַהֶרֶג אִם־
nonne ,hunc nouimus non En ,dixeris Cum .prohibebis
12 תַּחְשׂוֹךְ׃ כִּי־תֹאמַר הֵן לֹא־יָדַעְנוּ זֶה הֲלֹא־
ipse ,tuam animam custodiens & ;intelliget ipse , corda ponderans*
תֹכֵן לִבּוֹת הוּא־יָבִין וְנֹצֵר נַפְשְׁךָ הוּא
suum opus secundum homini reddetque :cognoscet
יֵדָע וְהֵשִׁיב לְאָדָם כְּפָעֳלוֹ׃
.tuo palato super dulce fauū & ;bonū quia ,mel mi fili Comede
13 אֱכָל־בְּנִי דְבַשׁ כִּי־טוֹב וְנֹפֶת מָתוֹק עַל־חִכֶּךָ׃
:nouissimū est & ,inuenisti si ;tuæ animæ sapientiæ scientia Sic
14 כֵּן ׀ דְּעֶה חָכְמָה לְנַפְשֶׁךָ אִם־מָצָאתָ וְיֵשׁ אַחֲרִית
impie insidieris Ne .excidetur non tua expectatio &
15 וְתִקְוָתְךָ לֹא תִכָּרֵת׃ אַל־תֶּאֱרֹב רָשָׁע
cadet septies Quia .eius accubitum vastes ne :iusti habitaculo
16 לִנְוֵה צַדִּיק אַל־תְּשַׁדֵּד רִבְצוֹ׃ כִּי שֶׁבַע ׀ יִפּוֹל
.malum in corruent impij & ;surget & ,iustus
צַדִּיק וָקָם וּרְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ בְרָעָה׃
exultet ne ,eū impingendo in & ;læteris ne ,tuum inimicū cadendo In
17 בִּנְפֹל אוֹיִבְךָ אַל־תִּשְׂמָח וּבִכָּשְׁלוֹ אַל־יָגֵל
:eius oculis in malum & ,DOMINUS videat forte Ne .tuū cor
18 לִבֶּךָ׃ פֶּן־יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו
malignis in succensēas Ne .suam iram eo desuper auertat &
19 וְהֵשִׁיב מֵעָלָיו אַפּוֹ׃ אַל־תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים
maligno nouissimum erit non Quia .impios in æmuleris ne
20 אַל־תְּקַנֵּא בָּרְשָׁעִים׃ כִּי ׀ לֹא־תִהְיֶה אַחֲרִית לָרָע
,mi fili DOMINUM Time .extinguetur impiorum lucerna
21 נֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ׃ יְרָא־אֶת־יְהוָה בְּנִי
repente Quoniam .te misceas ne iterantibus cum : regem &
22 וָמֶלֶךְ עִם־שׁוֹנִים אַל־תִּתְעָרָב׃ כִּי־פִתְאֹם
sciens quis eorū amborum contritione & ;eorum exitium consurget
יָקוּם אֵידָם וּפִיד שְׁנֵיהֶם מִי יוֹדֵעַ׃
non iudicio in facies Cognoscere :sapientibus hæc Etiam
23 גַּם־אֵלֶּה לַחֲכָמִים הַכֵּר־פָּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל־
: populi ei maledicent ,tu Iustus ,impio Dicenti .bonum
24 טוֹב׃ אֹמֵר ׀ לְרָשָׁע צַדִּיק אָתָּה יִקְּבֻהוּ עַמִּים
erit iucundus increpantibus Et .nationes eum detestabuntur
25 יִזְעָמוּהוּ לְאֻמִּים׃ וְלַמּוֹכִיחִים יִנְעָם
osculabitur Labia .bona benedictio ingredietur eos super &
26 וַעֲלֵיהֶם תָּבוֹא בִרְכַּת־טוֹב׃ שְׂפָתַיִם יִשָּׁק
.tuum opus vico in Præpara .recta verba respondens
27 מֵשִׁיב דְּבָרִים נְכֹחִים׃ הָכֵן בַּחוּץ ׀ מְלַאכְתֶּךָ
.tuam domum ædificabis & postea ;tibi agro in illud præpara &
וְעַתְּדָהּ בַּשָּׂדֶה לָךְ אַחַר וּבָנִיתָ בֵיתֶךָ׃
.tuis labiis in pellicies nunquid & ;tuo socio in gratis testis Ne
28 אַל־תְּהִי עֵד־חִנָּם בְּרֵעֶךָ וַהֲפִתִּיתָ בִּשְׂפָתֶיךָ׃
.ei faciam sic ,mihi fecit Quemadmodum , dicas Ne
29 אַל־תֹּאמַר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה־לִי כֵּן אֶעֱשֶׂה־לּוֹ
pigri hominis agrum Super .suum opus secundum viro reddam
30 אָשִׁיב לָאִישׁ כְּפָעֳלוֹ׃ עַל־שְׂדֵה אִישׁ־עָצֵל
.corde carentis hominis vineam super & .transiui
עָבַרְתִּי וְעַל־כֶּרֶם אָדָם חֲסַר־לֵב׃

*qui faciunt malum: *esse אוה שדד *iniquitatem *per scientiam interiora בין עוז *omnibus opibus preciosis & iucundis. *est *peritus roborat vires. *consiliis ידע כוח ישע *consiliariorum. *Excelsiores sunt רום פתה רוע *virum malas habentem cogitationes זמם לוץ רפה *hominis stulti est *erit *est צור כוח *eos qui capti sunt *eos qui labuntur *nonne נצל תכן *Si *qui ponderat *qui custodit טוב נוף חיך *est *est *dulcescat *nonne inuenies, & erit merces: ô *rapias קום נפל רוע *Cum ceciderit inimicus tuus, *cum impegerit, *conuersus *quod displicet *Deus ab eo furorem suum. *commercium habeas cum חרה *finis homini malo: *iniquitates suas שנה *contritio *scit? *dicuntur: *faciem *est נכר *Sed *impios, dulcescet Dominus: *veniet קבב נכה נשק שוב כון *qui respondit *foris *tuo: בנה היה *mendax contra amicum *ne conteras eum *Iuxta טוב *iuxta *deficientis

eius facies † operuerant , vrticæ ‡ ipsum totum ascendit ecce Et
31 † והנה עלה כלו קמשנים כסו פניו
,ego vidi Et .erat destructa eius lapidum maceria & : cardui ‡
32 חרלים וגדר אבניו נהרסה׃ † ואחזה אנכי
Parum ‖ .eruditionem accepi ,vidi :meum cor posui
33 אשית לבי ראיתי לקחתי מוסר׃ † מעט
.iacendum ‡ ad manuum cõplicationis parum :dormitationum parum , somniorũ
שנות מעט תנומות מעט חבק ידים לשכב׃
.clypei ‡ vir tanquã tui * defectus & ; tua paupertas viator ‖ veniet Et
34 † ובא־מתהלך רישך ומחסריך כאיש מגן׃

ascenderant per ‡ spinæ, † superficiẽ
[y] כסה
‡ vrticæ
‖ Paruis
[z] שות [a] ראה [b] יסר
somnis, paruis dormitationibus, paruo amplexu ‡ dormiendum cũ vxore sua op⁹ est. ‖ tanquã * tuus ‡ scutatus.
[c] רשש [d] גנן

CAP. XXV. כה

viri transtulerunt quas : Selomoh parabolæ ‡ hæ Etiam
1 † גם־אלה משלי שלמה אשר העתיקו אנשי
celare † Dei Gloria .Iehudah regis Chizchiiah
2 חזקיה מלך־יהודה׃ † כבד אלהים הסתר
,altitudine in Cælorum .verbum inuestigare regum gloria & :verbũ
3 דבר וכבד מלכים חקר דבר׃ † שמים לרום
.inuestigatio † non regum cordis & :profunditate in terræ &
וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר׃
.vas conflanti ‡ egredietur & : argento de scorias Remoue
4 † הגו סיגים מכסף ויצא לצרף כלי׃
.eius soliũ iustitia in firmabitur & :regis facies ad ‡ impium Remoue
5 † הגו רשע לפני־מלך ויכון בצדק כסאו׃
ne magnorum loco in & : regis facies ad te decorum ostendas ‖ Ne
6 † אל־תתהדר לפני־מלך ובמקום גדלים אל־
te demittere præ * ,huc ascende ,tibi dicere † melius Quia .steteris
7 תעמד׃ † כי טוב אמר־לך עלה הנה מהשפילך
egrediaris Ne .tui oculi viderunt quem :magnifici facies ad †
8 לפני־נדיב אשר ראו עיניך׃ † אל־תצא
:eius nouissimo in facias aliquid fortè ne , citò litigandum ad
לרב מהר פן מה־תעשה באחריתה
:tuo amico cum litiga tuũ Litigium .tuum socium te afficiendo pudore in
9 בהכלים אתך רעך׃ † ריבך ריב את־רעך
:audiens te afficiat probris fortè Ne .reueles ne alterius secretum &
10 וסוד אחר אל־תגל׃ † פן־יחסדך שמע
transparentibus thecis in auri poma † .reuertatur non tua infamia &
11 ודבתך לא תשוב׃ † תפוחי זהב במשכיות
, auri * inauris ‡ .suis rotis super ‖ dictum verbum :argenti †
12 כסף דבר דבר על־אפניו׃ † נזם זהב
.audiente aure super sapiens arguens † : obrizi ornamentum &
וחלי־כתם מוכיח חכם על־אזן שמעת׃
:illũ mittentibus fidelis legatus ‡ ,messis die in niuis frigus Sicut
13 † כצנת־שלג ביום קציר ציר נאמן לשלחיו
,ventus & , Vapores ‡ .faciet reuerti ‖ sui domini animam &
14 ונפש אדניו ישיב׃ † נשיאים ורוח
longitudine In .falsitatis ‖ dono in se iactans † vir : * non pluuia ‡ &
15 וגשם אין איש מתהלל במתת־שקר׃ † בארך
.os † confringet mollis lingua & : gubernator persuadebitur narium
אפים יפתה קצין ולשון רכה תשבר־גרם׃
,eo satieris * fortè ne :tuam sufficientiam ‡ comede ,inuenisti Mel
16 † דבש מצאת אכל דיך פן־תשבענו
:tui socij † domo à tuum pedem fac Rarum ‖ .illud euomas &
17 והקאתו׃ † הקר רגלך מבית רעך
sagitta & ,gladi⁹ & ,Dispergens ‡ .te habeat odio & ,te satietur * fortè ne
18 פן־ישבעך ושנאך׃ † מפיץ וחרב וחץ
dens .falsitatis ‡ testimonium suum socium in respondens † vir ‖ :acuta
19 שנון איש ענה ברעהו עד שקר׃ † שן
.angustiæ die in præuaricatoris fiducia :luxatus * pes & ,confractus
רעה ורגל מועדת מבטח בוגד ביום צרה׃
: nether † super acetum ‡ ,frigoris die in vestimentum Remouens ‡
20 † מעדה־בגד ביום קרה חמץ על־נתר
,te habẽs odio esurierit Si .malo corde super † canticis in cantãs &
21 ושר בשרים על לב־רע׃ † אם־רעב שנאך
Quia .aquam ei propina ,sitiuerit si & : pane illum ciba
22 האכלהו לחם ואם־צמא השקהו מים׃ † כי
reddet DOMINVS & ‡ :eius caput super capiens † tu prunas
גחלים אתה חתה על־ראשו ויהוה ישלם־
conturbatæ † facies & ‡ :pluuiam parturiet * aquilo ventus ‖ .tibi
23 לך׃ † רוח צפון תחולל גשם ופנים נזעמים
:tecti angulo super * sedere † Melius .occultationis ‡ linguam
24 לשון סתר׃ † טוב שבת על־פנת־גג
frigidæ aquæ .societatis † domo * & ,contentionum ‡ muliere præ ‖
25 מאשת מדינים ובית חבר׃ † מים קרים
.longinqua terra è bonus auditus & : lassa anima super ‡
על־נפש עיפה ושמועה טובה מארץ מרחק׃

‡ sunt
† est
† est
‡ argentario
[e] הגה
‡ coram rege:
‖ magnifices te coram rege:
† est vt dicat * quàm quòd humiliet † coram principe:
[f] ראה [g] יצא
quando pudore affecerit te amic⁹ tuus.
[h] רעה
[i] גלה
† Sicut mala aurea cum figuris
[k] דבב [l] שכה
† argenteis: est ‖ cum modis ‡ Vt * aurea
† est qui arguit sapientem, cui est auris obtẽperans. ‡ sic
[m] יכח [n] צנן
‖ requiescere ‡ Vt nubes
[o] ישב
‡ pluuiam * gignẽtes: sic † qui se iactat de ‖ mendaci. Longanimitate flectetur princeps † ossa.
[p] נתן [q] רכך [r] די
‡ quantum sufficit tibi: * saturus, ‖ Prohibe † proximi
[s] קוא [t] רעה
* satiatus de ‡ Vt malleus
[v] פוץ [x] חצץ
‖ est † qui testificatur contra proximũ ‡ falsum. Sicut * labens: sic est
[y] עוד [z] צור
‡ Sicut qui remouet à se ‡ sicut † nitrum: sic & † cordi afflicto
[a] שור
† accipis ‡ etiam
‖ Sicut * fugat ‡ sic † iracunda ‡ occultè detrahentem. † est * in ‖ quàm cum ‡ contentiosa, * in † ampla. Sicut
[b] ישב [c] דון
‡ animæ sitienti: sic
[d] עוף

.impij facies ad † lapsus iustus ‡ : corrupta vena & conculcatus ‡ fons *
26 † מעין נרפש ומקור משחת צדיק מט לפני רשע׃
‡ inuestigatio & † :bonum * non multiplicando ‡ mel comedere ‖
27 † אכל דבש הרבות לא־טוב וחקר
cuius vir :murus non * dirupta vrbs † .gloria ‖ illorũ gloriæ
28 כבדם כבוד׃ † עיר פרוצה אין חומה איש אשר
.suo spiritui claustrum ‡ non
אין מעצר לרוחו׃

* Sicut ‡ pedibus turbatus & scaturigo ‡ sic est † coram impio.
[e] מוט
‖ Sicut ‡ multũ * est † sic ‡ nimia ‖ non est † Sicut * absque muro est: ‡ est prohibitio

CAP. XXVI. כו

decens non * sic :† messe in pluuia sicut & , æstate in nix Sicut
1 † כשלג בקיץ וכמטר בקציר כן לא־נאוה
sic :volare † hirundinis sicut ,vagari † auis Sicut .gloria stulto
2 לכסיל כבוד׃ † כצפור לנוד כדרור לעוף כן
: asino frenum ‡ , equo Flagellum .veniet non gratis maledictio
3 קללת חנם לא תבא׃ † שוט לסוס מתג לחמור
stulto respondeas Ne .stultorum corpori * virga &
4 ושבט לגו כסילים׃ † אל־תען כסיל
.tu etiam ei adæqueris fortè ne :eius stultitiam secundum
כאולתו פן־תשוה־לו גם־אתה׃
sapiens sit fortè ne :eius stultitiã secundũ stulto Responde
5 † ענה כסיל כאולתו פן־יהיה חכם
mittens † :bibens rapinam ‡ , pedes decurtans * .suis oculis in
6 בעיניו׃ † מקצה רגלים חמס שתה שלח
parabola & :claudo à coxas Eleuate ‡ .stulti manu in ‖ verba
7 דברים ביד־כסיל׃ † דליו שקים מפסח ומשל
:lapidum cumulo ‡ in lapidem ligare * Sicut .stultorum ore in
8 בפי כסילים׃ † כצרור אבן במרגמה
† :ebrij manu in ascendit ‡ spina ‖ .gloriam stulto dans † sic
9 כן־נותן לכסיל כבוד׃ † חוח עלה ביד־שכור
:omnia formans ‡ Magnus .stultorum ore in parabola &
10 ומשל בפי כסילים׃ † רב מחולל־כל
.transgressoribus dans † mercedem & ,stulto dans † mercedem &
ושכר כסיל ושכר עברים׃
·sua stultitia in iterans ‖ stultus ‡ :suũ vomitũ super reuertens canis Sicut
11 † ככלב שב על־קאו כסיל שונה באולתו׃
.eo de quã * stulto ‖ spes :suis oculis in sapientẽ virum Vidisti
12 † ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו׃
.plateas inter Leo : via in Pardus † :piger Dixit
13 † אמר עצל שחל בדרך ארי בין הרחבות׃
.suo lectulo super † piger & ‡ :suo cardine super voluetur Ianua *
14 † הדלת תסוב על־צירה ועצל על־מטתו׃
ad eam reducere laborauit ‖ :sinu in suam manum piger Ascondit
15 † טמן עצל ידו בצלחת נלאה להשיבה אל־
referentes * septem quàm :suis oculis in piger ‡ Sapientior .suum os
16 פיו׃ † חכם עצל בעיניו משבעה משיבי
trãseundo se ingerẽs ,transiens ‡ :canis aures in Apprehendens ‖ .exactũ consiliũ
17 טעם׃ † מחזיק באזני־כלב עבר מתעבר
.morte & ,sagittas ,scitillas iaciens insaniẽs † Sicut .sibi non litem super
18 על־ריב לא־לו׃ † כמתלהלה הירה זקים חצים ומות׃
?ego ridens ‖ nónne :dicet & :suũ socium * fraudauit ‡ vir Sic
19 † כן־איש רמה את־רעהו ואמר הלא־משחק אני׃
silebit susurrone non in † & :ignis extinguetur lignorum consumptione In
20 † באפס עצים תכבה־אש ובאין נרגן ישתק
vir & * :ignem ad ligna & , prunas ad ‖ carbo ‡ .contentio
21 מדון׃ † פחם לגחלים ועצים לאש ואיש
susurronis Verba .litem succendendum ad contentionum ‡
22 מדינים לחרחר־ריב׃ † דברי נרגן
argentum * .ventris penetralia descenderunt ‖ ipsa & :lenientia † veluti
23 כמתלהמים והם ירדו חדרי־בטן׃ † כסף
cor & , ardentia ‡ labia † : testam super obductum scoriarum †
סיגים מצפה על־חרש שפתים דלקים ולב־
suo interiori * in & ,habens odio agnoscetur ‖ suis labiis In .malum
24 רע׃ † בשפתו ינכר שונא ובקרבו
crediderls ne ,suam vocem gratificabit ‡ Cùm .dolum ponet
25 ישית מרמה׃ † כי־יחנן קולו אל־תאמן־
se Operiet .illius corde in † abominationes septẽ quoniã :eum in ‡
26 בו כי שבע תועבות בלבו׃ † תכסה
.concione ‡ in eius malitia erit manifesta : desolatione * in odium
27 שנאה במשאון תגלה רעתו בקהל׃
eum ad ,† lapidem voluens ‖ & :cadet eam in ,foueam Fodiens ‡
28 † כרה־שחת בה יפול וגולל אבן אליו
os & :suos contritos ‡ habebit odio falsitatis Lingua.* .reuertetur
29 תשוב׃ † לשון־שקר ישנא דכיו ופה
.‡ expulsionem faciet blandum
חלק יעשה מדחה׃

† non est conueniẽs *nec conueniens est
† est
‡ & camus
* necessaria est
[f] גוה [g] ענה
* Sicut succisus ‡ sic iniquitatem † est qui mittit ‖ per manum ‡ Sicut inæquales sunt tibiæ claudi: sic
[h] קצה [i] דלה [k] שוק
* qui ligat ‡ funda: † est qui dat ‖ Sicut ‡ quæ † sic est
‡ Dominus creat
[l] רבב
† dat
reuertitur ad ‡ sic ‖ iterat stultitiã suã.
[m] קוא
‖ est de * magis
[n] ראה
† Leo est
* Sicut ostium vertitur ‡ sic † in
[o] נטה
‖ laborat
[p] שוב
‡ est * respondẽtibus
‖ Sicut qui apprehẽdit ‡ sic est qui transit, qui irascitur in lite quę non est sua. † abscondit se qui iacit ‡ qui * amicum ‖ ludo?
[q] להה [r] זיק [s] חצץ
Cùm non fuerint ligna † quum non fuerit susurro ‡ Sicut ‖ est dispositus * sic ‡ contentiosus
[t] דון [v] חרר
† blanda sunt ‖ descẽdunt ad interiora * Sicut † plenum scoriis † sic sunt ‡ succendentia lites ‖ aliũ se præferet qui odio habet, * in interioribus suis ‡ extulerit orando,
[x] רוע [y] שות
‡ ei: † sunt
* deceptionem ‡ congregatione. ‡ Qui alteri fodit ‖ qui voluit † contra alium,
[z] נשא [a] נפל [b] דכא
* Linguã mẽdacem ‡ contritus corde: ‡ à via vitæ.

.panis ‡ non & ,trahens † pluuia ‡ : pauperes opprimens * &
וְעֹשֵׁק [s]דַּלִּים מָטָר סֹחֵף וְאֵין לָחֶם׃
legem custodientes & :impium laudabunt legem Derelinquentes
4 † עֹזְבֵי [t]תוֹרָה יְהַלְלוּ רָשָׁע וְשֹׁמְרֵי תוֹרָה
:iudicium intelligent non mali Viri .eis in miscebunt litem ‖
5 [v]יִתְגָּרוּ בָם׃ † אַנְשֵׁי־רָע לֹא־יָבִינוּ מִשְׁפָּט
pauper Bonum * .omnia intelligent DOMINUM quærentes &
6 וּמְבַקְשֵׁי יְהוָה [x]יָבִינוּ כֹל׃ † טוֹב־רָשׁ
.diues ipse & , viis peruersus quàm:sua integritate in ambulans *
הוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹ מֵעִקֵּשׁ דְּרָכַיִם וְהוּא עָשִׁיר׃
,comedones pascens † & : intelligens ‡ filius ,legem Custodiens ‡
7 † נוֹצֵר תּוֹרָה בֵּן מֵבִין וְרֹעֶה זוֹלְלִים
,vsura in suam copiam Multiplicans * .suum patrem afficiet pudore
8 יַכְלִים אָבִיו׃ † מַרְבֶּה הוֹנוֹ בְּנֶשֶׁךְ
.eam ‖ congregabit ,tenuium miserescendum † ad :augmento &
וּבְתַרְבִּית לְחוֹנֵן [y]דַּלִּים יִקְבְּצֶנּוּ׃
eius oratio etiam : legem audiendo ab ‡ suam autem Remouens †
9 † [z]מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה גַּם־[a]תְּפִלָּתוֹ
eius foueā in ,malam viam in ‡ rectos faciens Errare * .abominatio ‡
10 תּוֹעֵבָה׃ † מַשְׁגֶּה יְשָׁרִים בְּדֶרֶךְ [b]רָע בִּשְׁחוּתוֹ
Sapiens .bonum accipient hæreditate integri & : cadet † ipse
11 הוּא־[c]יִפּוֹל וּתְמִימִים יִנְחֲלוּ־טוֹב׃ † חָכָם
.eum scrutabitur intelligens tenuis * & : diues vir ‡ suis oculis in
בְּעֵינָיו אִישׁ עָשִׁיר וְדַל מֵבִין יַחְקְרֶנּוּ׃
,impios surgendo in † & : gloria multa iustos exultando In ‖
12 † בַּעֲלֹץ צַדִּיקִים [d]רַבָּה תִפְאָרֶת וּבְקוּם רְשָׁעִים
non suas preuaricationes Tegens ‡ .homo inuestigabitur
13 יְחֻפַּשׂ אָדָם׃ † מְכַסֶּה פְשָׁעָיו לֹא
.consequetur misericordiam relinquens ‡ & ,confitens * & :prosperabitur
יַצְלִיחַ וּמוֹדֶה [e]וְעֹזֵב יְרֻחָם׃
cadet † suum cor indurans & ‖ :semper pauentis hominis Beatitudines †
14 † אַשְׁרֵי אָדָם מְפַחֵד תָּמִיד וּמַקְשֶׁה לִבּוֹ יִפּוֹל
super impius dominans ‡ :auidus vrsus & ,rugiens leo ‡ .malum in
15 בְּרָעָה׃ † אֲרִי־נֹהֵם וְדֹב שׁוֹקֵק מוֹשֵׁל רָשָׁע עַל
:oppressionibus multus † & , intelligentiis carens ‖ Dux .tenui * populo
16 עַם־דָּל׃ † נָגִיד חֲסַר [f]תְּבוּנוֹת וְרַב מַעֲשַׁקּוֹת
sanguine in oppressor ‡ Homo .dies prolongabit cupiditatem odiens
17 שֹׂנֵאי בֶצַע יַאֲרִיךְ יָמִים׃ † אָדָם עָשֻׁק בְּדַם־
.eum in apprehendāt ‡ ne ,fugiet cisternam * ad vsque :animæ
נָפֶשׁ עַד־בּוֹר יָנוּס אַל־יִתְמְכוּ־בוֹ׃
.vna in ‡ cadet viis peruersus & :erit saluus ,integer Ambulans †
18 † הוֹלֵךְ תָּמִים יִוָּשֵׁעַ וְנֶעְקַשׁ דְּרָכַיִם יִפּוֹל בְּאֶחָת׃
saturabitur vacuos sequens ‖ & :pane saturabitur suam humum Colens *
19 † עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע־לָחֶם וּמְרַדֵּף רֵיקִים יִשְׂבַּע־
ditandum ad festinans & :benedictionibus multus veritatum † Vir .egestate
20 רִישׁ׃ † אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב־בְּרָכוֹת [g]וְאָץ לְהַעֲשִׁיר
super ‡ & :bonum ‖ non facies ‡ Cognoscere .impunis erit non
21 לֹא יִנָּקֶה׃ † [h]הַכֵּר־פָּנִים לֹא־טוֹב וְעַל־
mali vir copiam ad Festinus * .vir præuaricabitur panis buccellam
22 פַּת־לֶחֶם יִפְשַׁע־גָּבֶר׃ † נִבֳהָל לַהוֹן אִישׁ רַע
hominem Arguens † .ei veniet defectus quòd sciet ‡ non & :oculi
23 עַיִן וְלֹא־יֵדַע כִּי־חֶסֶר יְבֹאֶנּוּ׃ † [i]מוֹכִיחַ אָדָם
,suum patrem Rapiens ‡ .lingua leniente præ ‖ inueniet gratiam :me post †
24 אַחֲרַי [k]חֵן יִמְצָא מִמַּחֲלִיק לָשׁוֹן׃ † גּוֹזֵל אָבִיו
viri ipse socius † :præuaricatio ‡ non , dicens & ,suam matrem &
וְאִמּוֹ וְאֹמֵר אֵין־פָּשַׁע חָבֵר הוּא לְאִישׁ
super fidens & ‡ :litem miscebit animo Latus .corrumpentis ‡
25 מַשְׁחִית׃ † רְחַב־נֶפֶשׁ יְגָרֶה מָדוֹן וּבוֹטֵחַ עַל־
:stultus ipse † suo corde in Fidens * .impinguabitur ,DOMINO
26 יְהוָה יְדֻשָּׁן׃ † בּוֹטֵחַ בְּלִבּוֹ הוּא כְסִיל
:defectus ‖ non ,pauperi Danti .euadet ipse sapientia in ambulans &
27 וְהוֹלֵךְ בְּחָכְמָה הוּא יִמָּלֵט׃ † נוֹתֵן לָרָשׁ אֵין מַחְסוֹר
.maledictionum multitudo ‡ ,suos oculos abscondenti &
וּמַעְלִים עֵינָיו רַב־[l]מְאֵרוֹת׃
eos pereundo in † & : homo se abscondet , impios surgendo In *
28 † בְּקוּם רְשָׁעִים יִסָּתֵר אָדָם וּבְאָבְדָם
.iusti multiplicabuntur
[m]יִרְבּוּ צַדִּיקִים׃

CAP. XXIX. כט

non & ,conteretur repente , ceruicem indurans increpationum Vir
1 † אִישׁ [n]תּוֹכָחוֹת מַקְשֶׁה־עֹרֶף פֶּתַע יִשָּׁבֵר וְאֵין
dominādo in ‖ & :populus lętabitur , iustos multiplicari In ‡ .sanitas ‖
2 מַרְפֵּא׃ † בִּרְבוֹת צַדִּיקִים יִשְׂמַח הָעָם וּבִמְשֹׁל
lætificabit sapientiam diligens † Vir .populus gemet , impium
3 רָשָׁע יֵאָנַח עָם׃ † אִישׁ־אֹהֵב חָכְמָה יְשַׂמַּח

* rapiens ‡ est vt † inundans ‡ est
[s]דָּלַל
[t]יָרָה
‖ litigabunt cum
[v]גָּרָה
* Melior est
[x]בִּין
* qui ambulat in perfectione
‡ Qui custodit ‡ est † qui pascit
* Qui multiplicat diuitias suas
† ad largiēdum pauperibus ‡ eas.
[y]דָּלַל יתיר ב
† Qui remouet ‡ ne audiat
[z]סוּר [a]פָּלַל
‡ est * Qui errare facit ‡ per † corruet: & perfecti
[b]רוּעַ [c]נָפַל
‡ est * pauper
‡ Cùm exultauerint iusti † cùm surrexerint impij,
[d]רָבַב
‡ Qui tegit scelera sua * cōfitētis ‡ relinquētis miserebitur.
[e]יָדָה
† Beatus homo qui pauet ‖ sed qui indurat † corruet
‡ Vt ‡ dominatur
* pauperi. ‖ deficiēs
[f]בִּין
† multiplicabit rapinas : sed qui odio habet auaritiam
‡ raptor propter sanguinem
יתיר י
* sepulchrū ‡ teneāt
† Qui ambulat perfectè ‡ semel.
* Qui colit terram ‖ qui sectatur viros inanes † fidelis multiplicat benedictiones: & qui festinat ditari ‡ faciem in iudicio ‖ est ‡ propter
[g]אוּץ [h]נָכַר
* Festinat ad diuitias ‡ cognoscit
† Qui arguit † qui retrocedit ‖ magis quàm is qui blanditur ‡ Qui rapit bona patris sui,
[i]יָכַח [k]חָנַן
& matris suæ, & dicit, ‡ est † particeps est ‡ dissipantis bona sua.
‡ sed qui fidit * Qui fidit cordi † est qui ambubulat sapienter ‖ erit
‡ erit
[l]אָרַר
‡ Cùm surrexerint impij, † cùm perierint
[m]רָבַב
increpatus qui indurat
[n]יָכַח
‖ erit ‡ Cùm dominati fuerint iusti, ‖ cùm dominatus fuerit impius, † qui amat

CAP. XXVII. כז

sit paritur⁹ quid scies non quia:crastino die in ‡ te laudes Ne
1 † אַל־תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר כִּי לֹא־[c]תֵדַע מַה־יֵּלֶד
non & ,extraneus :tuum os non & ,alienus te Laudet .dies
2 יוֹם׃ † יְהַלֶּלְךָ [d]זָר וְלֹא־פִיךָ נָכְרִי וְאַל־
grauis ‡ stulti ira & * :arenæ ‖ pōdus & lapidis Grauitas .tua labia
3 שְׂפָתֶיךָ׃ † כֹּבֶד־אֶבֶן וְנֵטֶל הַחוֹל וְכַעַס אֱוִיל כָּבֵד
quis & :nasi inundatio & excandescentiæ † Crudelitas .ipsis ambobus præ
4 מִשְּׁנֵיהֶם׃ † אַכְזְרִיּוּת חֵמָה וְשֶׁטֶף אָף וּמִי
amor quàm :manifesta increpatio Bona ?inuidiæ facies ad ‡ stabit
5 יַעֲמֹד לִפְנֵי קִנְאָה׃ † טוֹבָה [e]תּוֹכַחַת מְגֻלָּה מֵאַהֲבָה
oscula crebra ‡ & :diligentis vulnera * Fidelia .absconditus
6 מְסֻתָּרֶת׃ † נֶאֱמָנִים פִּצְעֵי אוֹהֵב וְנַעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת
famelicæ animæ & :fauum calcabit saturata Anima .habentis odio
7 שׂוֹנֵא׃ † נֶפֶשׁ שְׂבֵעָה תָּבוּס נֹפֶת וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה
sic :suo nido à vagans † auis Sicut .dulce * amarum omne
8 כָּל־[f]מַר מָתוֹק׃ † כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן־קִנָּהּ כֵּן
:cor lætificabit ‡ suffimentū & ,vnguētum ‡ .suo loco à vagans † vir
9 אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ׃ † שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח־לֵב
amicum & ,tuū Amicum .animæ consilio à ‖ sui amici dulcedo & ‡
10 וּמֶתֶק רֵעֵהוּ [g]מֵעֲצַת־נָפֶשׁ׃ † [h]רֵעֲךָ וְרֵעַ
die in ingrediaris ne tui fratris domum & ,derelinquas ne tui patris
אָבִיךָ אַל־תַּעֲזֹב וּבֵית אָחִיךָ אַל־תָּבוֹא בְּיוֹם
.longinquus frater quā ,propinquus vicinus bonus :tui exitij *
אֵידֶךָ טוֹב שָׁכֵן קָרוֹב מֵאָח רָחוֹק׃
respondebo & :meum cor lætifica & ,mi fili sapiens Sis
11 † חֲכַם בְּנִי וְשַׂמַּח לִבִּי [i]וְאָשִׁיבָה
,malum vidit Callidus .verbum me afficienti probris
12 חֹרְפִי דָבָר׃ † עָרוּם רָאָה רָעָה
,ei⁹ vestimētū Tolle .sunt condēnati † ,trāsierūt simplices :se abscondit
13 נִסְתָּר פְּתָאיִם עָבְרוּ נֶעֱנָשׁוּ׃ † [k]קַח־בִּגְדוֹ
.eius pignus cape extranea pro & :extraneo * fideiussit quia
כִּי־עָרַב זָר וּבְעַד נָכְרִיָּה חַבְלֵהוּ׃
maledictio ,manicando ‖ mane in grandi voce in suo socio Benedicens ‡
14 † מְבָרֵךְ רֵעֵהוּ בְּקוֹל גָּדוֹל בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּים קְלָלָה
mulier & : imbris † die in assidua Stillatio .ei reputabitur
15 תֵּחָשֶׁב לוֹ׃ † דֶּלֶף טוֹרֵד בְּיוֹם סַגְרִיר וְאֵשֶׁת
:ventum abscōdit ;eam Abscondentes .est æquata contentionum ‡
16 [l]מִדְוָנִים נִשְׁתָּוָה׃ † צֹפְנֶיהָ צָפַן־רוּחַ
vir & :acuetur ferro in Ferrum .clamabit eius dexteræ oleum * &
17 וְשֶׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא׃ † בַּרְזֶל בְּבַרְזֶל יָחַד וְאִישׁ
:eius fructum comedet ,ficum Seruans ‖ .sui amici facies † acuet
18 יַחַד פְּנֵי־רֵעֵהוּ׃ † נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכַל פִּרְיָהּ
facies aquis † Sicut .glorificabitur suum dominum custodiens ‡ &
19 וְשֹׁמֵר אֲדֹנָיו יְכֻבָּד׃ † כַּמַּיִם הַפָּנִים
perditio & Sepulchrum .homini hominis cor sic :faciebus ‡
20 [m]לַפָּנִים כֵּן לֵב־הָאָדָם לָאָדָם׃ † שְׁאוֹל וַאֲבַדֹּה
.saturabuntur non hominum oculi & :saturabuntur non
לֹא תִשְׂבַּעְנָה וְעֵינֵי הָאָדָם לֹא תִשְׂבַּעְנָה׃
.*cū laudantis ori vir & :auro ‖ caminus & ,argento Conflatorium
21 † מַצְרֵף לַכֶּסֶף וְכוּר לַזָּהָב וְאִישׁ לְפִי מַהֲלָלוֹ׃
cōtusorū triticorū † medio in ,mortario in stultum contuderis Si
22 † אִם־תִּכְתּוֹשׁ־אֶת־הָאֱוִיל בַּמַּכְתֵּשׁ בְּתוֹךְ הָרִיפוֹת
Agnoscendo .eius stultitia eo desuper ‡ recedet non ,pistillo in
23 בַּעֲלִי לֹא־תָסוּר מֵעָלָיו אִוַּלְתּוֹ׃ † יָדֹעַ
.greges ad tuum cor pone † : tui pecoris facies ‡ agnoscas
[n]תֵּדַע פְּנֵי צֹאנֶךָ [o]שִׁית לִבְּךָ לַעֲדָרִים׃
,generatione in † corona an & :fortitudo ‖ seculum in non Quia
24 † כִּי לֹא לְעוֹלָם חֹסֶן וְאִם־נֵזֶר לְדוֹר
:germen apparuit ‡ & ,herba est Reuelata ‡ ?generationem &
25 דוֹר׃ † גָּלָה חָצִיר וְנִרְאָה־דֶשֶׁא
:tuas vestes ad Oues * .montium herbæ sunt collectæ † &
26 וְנֶאֶסְפוּ עִשְּׂבוֹת הָרִים׃ † כְּבָשִׂים לִלְבוּשֶׁךָ
,tuū panē † in caprarū lactis sufficientia ‡ Et .hirci ‖ agri preciū &
27 וּמְחִיר שָׂדֶה עַתּוּדִים׃ † וְדֵי חֲלֵב עִזִּים לְלַחְמְךָ
.tuis puellis vitas * & : tuæ domus panem ‡ in
לְלֶחֶם בֵּיתֶךָ [p]וְחַיִּים לְנַעֲרוֹתֶיךָ׃

CAP. XXVIII. כח

leuncul⁹ veluti iusti & :impius ‡ ,persequens † non & ,Fugerunt
1 † [q]נָסוּ וְאֵין־רֹדֵף רָשָׁע וְצַדִּיקִים כִּכְפִיר
:eius principes multi ‖ terræ præuaricatione In .fidet ‡
2 יִבְטָח׃ † בְּפֶשַׁע אֶרֶץ רַבִּים [r]שָׂרֶיהָ
,pauper Vir .prolongabit sic sciente intelligente homine in * &
3 וּבְאָדָם מֵבִין יֹדֵעַ כֵּן יַאֲרִיךְ׃ † גֶּבֶר רָשׁ

‡ de his quæ facturus es nescis
[c]יָדַע
[d]זוּר
est saxo ‖ est * sed ‡ grauior est vtroque.
† est in ira, & impetus in furore: ‡ coram inuidia? Melior est
[e]יָכַח
* sunt ‡ multa
* erit † vagatur
[f]מָרַר
† vagatur ‡ Sicut ‡ lætificat
‡ sic ‖ propter consilium
[g]יָעַץ [h]רָעָה יתיר ה
* contritionis tuæ: melior est enim
[i]שׁוּב
† & puniti
[k]לָקַח
* pro
‡ Qui benedixit amico ‖ surgendo:
† pluuiæ
‡ contentiosa ęquauerūt se. Abscōdens
[l]דִּין
* sicut vnguentum quod est in dextera sua
† faciē ‖ Qui seruat ‡ qui custodit † in aqua
‡ faciei apparet
[m]פָּנָה ואבדו ק
argentum ‖ aurum: & virū os * probat.
† farris contusi
‡ ab
‡ vultum † &
[n]יָדַע [o]שִׁית
‖ diuitię sunt duraturæ: & num † erit
‡ Apparuit herba ‡ apparebit
ודור ק
† colligentur
* Ouium lanæ erūt pro indumētis tuis: ‖ erunt ‡ sufficiet precium lactis † cibum ‡ cibum * victum
[p]חָיָה
† erat ‡ impij:
[q]נוּס [r]שׂוּר
‡ fident. Propter præuaricationē populi ‖ sunt * propter hominem intelligentē & scientem prolongabitur regnum.

4 mélech bemishpat ia'amid árets veísh terumót iehersénnah
lenieus † Vir .eam diruet ,oblationum † vir & :terram faciet stare
5 geber machalíq al-re'éhu réshet poréss al-pe'amáv
viri prævaricatione In † .eius pedibus super expandens † rete ,suo socio super
6 befésha' ísh ra' moqésh vetsaddíq iarún vesaméach
Cognoscens † .lætabitur & ,dicet præconia † iustus & :laqueus malus †
7 iodé'a tsaddíq dín dallím rashá' lo-iabín dá'at
.scientiam intelliget non impius : tenuium † iudicium iustus
8 anshé latsón iafíchu qiriáh vachachamím iashíbu áf
auertent sapientes & :ciuitatem illaqueabunt irrisionis Viri † .nasum †
9 ísh-chachám nishpát et-ísh evíl veragáz vesácheq veéin náchat
:stulto viro cum subiens iudicium † sapiens Vir .requies † non & ,ridebit & ,irascetur &
10 anshé damím isneú-tam visharím ievaqshú nafshó
.eius animam quærent recti & ;perfectum habebunt odio sanguinum * Viri
11 kol-rucho iotsí kesíl vechachám beachór ieshabbechénnah
posterum in sapiens & ;stultus proferet suum spiritum Totum .eum sedabit
12 moshél maqshíb al-debar-sháqer kol-mesharetháv reshá'ím
:sibi obuiauerit contritionum † verbo super attendente Dominante omnes :falsitatis † .impij * eius ministri
13 rash veísh tekhakhím nifgáshu meír-éinei shenéihem iehováh
indicans † Rex .DOMINVS ipsorum amborum oculos illuminās pauperes † vir & Pauper
14 mélech shofét beemét dallím kis'ó la'ád ikkón
in eius thronus : tenues † veritate in Virga .firmabitur perpetuum
15 shébet vetochácht itén chochmáh vena'ár meshulláh mevísh immó
afficiens † pudore dimissus puer & : sapientiam tribuet increpatio & .suam matrem
16 birbót resha'ím irbeh-pásha' vetsaddikím bemapaltám ir'ú
:prævaricatio multiplicabitur impios multiplicari In † .videbunt eorum ruinam in iusti &
17 iassér binchá vinichécha veiitén ma'adaním lenafshécha
tuum filium Corripe .tuæ animæ delitias dabit & : te faciet requiescere &
18 beéin chazón ippará' ám veshomér toráh ashréhu
non In † .ipse † beatus ,legem custodiens & :populus feriabitur ,visione †
19 bidbarím lo-iivvásser ábed ki-iavín veéin ma'anéh
respondens * nō & ,intelliget quia :seruus erudietur non verbis In
20 chazíta ísh áts bidbaráv tiqváh lichsíl mimmennu
.illo præ † stulto † spes : suis verbis in velocem virum Vidisti
21 mefannéq minnó'ar abdó veachariató ihiéh manón
erit suo nouissimo * & :suum seruum pueritia à delicatè Nutriens † .filius
22 ísh-af iegaréh madón uba'ál chemáh rab-pásha'
excandescentia auctor * & :litem miscebit naris † Vir .prævaricatione multus
23 gaavát adám tashpilénnu ushfal-rúach itmóch kabód
humilis * & :eū humiliabit hominis Superbia .gloriam assequetur † spiritu
24 cholék im-gannáv soné nafshó aláh ishmá' veló iaggíd
:suā animam odiens † fure cum Partiens .annunciabit non & ,audiet execrationem
25 cherdát adám itén móqesh uvotéach baiehováh iesuggáv
dabit † hominis Tremor † .eleuabitur DOMINO in fidens & ;laqueum
26 rabbím mevaqshím peneí-moshél umeiehováh mishpát-ísh
quærentes † Multi .viri † iudicium DOMINO à & :dominātis faciem
27 to'avát tsaddikím ísh ável veto'avát rashá' iáshar-dárech
Abominatio .via rectus † impij abominatio & :iniquitatis * vir † iustorum

CAP. XXX.

1 dibrei agúr bin-iaqéh hammassá neúm haggéber leitiél
:Ithiel † ad vir dixit Assumptionem .Iache filij Aghur † Verba
leitiél veuchál
.Vchal & ,Ithiel ad
2 ki ba'ár anochí meísh veló-binát adám li
mihi hominum intelligentia ,Quia * non & : viro præ ego stolidus
3 veló-lamádti chochmáh veda'át qedoshím edá'
,sapientiam didici non Et .noscam † sanctorum scientiam &
4 mi alah-shamáim vaiérad mi asáf-rúach bechofnáv mi tsarár-
.cælum † ascendit Quis ? descendit & ,suis pugillis in ventum collegit * Quis ? ligauit Quis
máim basimláh mi héqim kol-afseí-árets mah-
quod † terræ fines † omnes statuit quis ? vestimento in aquas
shemó umah-shem-benó ki tedá'
inoneris quod ,eius filij nomen quod & ,eius nomen

5 kol-imrát elóah tserufáh magén hú lachosím bó
Omnis sermo Dei purgatus : clypeus ipse in fidentibus eo .
6 al-tósef al-debaráv pen-iochíach bechá venichzábta
Ne addas super verbis eius : ne forte increpet in te , & mēdax sis .
7 shetáim sháalti meittách al-timná' mimmenni betérem amút
Duo postulaui à te : ne prohibeas à me antequam moriar .
8 sháv udbar-kazáv harchék mimméni rásh
Vanitatem & verbum mendax elonga à me : paupertatem
vashósher al-titén-li hatrifénni léchem chuqqí
& opulentiam ne dederis mihi : præda mihi panem statuti mei .
9 pen-esbá' vechichashti veamárti mi iehováh
Ne forte satier & mentiar , & dicam : quis DOMINVS ?
ufen-ivvarésh vegánavti vetafásti shém elohái
& ne forte pauper efficiar , & furer , & apprehendam nomen Dei mei .
10 al-talshén ébed el-adonáv pen-iqallelechá
Ne criminereris seruum ad dominum suum , ne forte maledicat tibi
veashámta
, & deliquas .
11 dór avív iqallél veét-immó ló
Generatio patri suo maledicet , & matri suæ non
ievaréch
benedicet .
12 dór tahór be'eináv umitsoató ló
Generatio munda in oculis suis , & à sorde sua non
ruchkáts
lota est .
13 dór mah-rámu eináv ve'af'appáv
Generatio , quàm excelsi sunt oculi eius , & palpebræ eius
innasséu
eleuatæ sunt .
14 dór charavót shinnáv uma'akhelót
Generatio gladij dentes eius , & cultri molares eius
metalle'otáv leechól aniím meárets veevioním meadám
ad comedendū afflictos de terra , & egenos ab homine .
15 la'aluqáh shetéi banót hav hav shalósh hénnah ló tisbá'enah
Haluchah duæ filiæ da , da . Tria ista non saturabūtur ,
arbá' ló-ámeru hón
quatuor non dixerunt abundantia :
16 sheól ve'ótser ráchem
Sepulchrum , & constrictio vuluæ ,
érets ló-sáv'ah máim veésh ló-amráh hón
terra non est satiata aquis , & ignis non dixit abundantia .
17 áin til'ág leáv vetavúz liqqehát
Oculum subsannauerit patrem , & contempserit ad obedientiam
ém iqqerúha orvéi-náchal veiochlúha venéi-násher
matris , effodiāt eum corui torrentis , & comedant eum filij aquilæ .
18 shelosháh hémmah nifleú mimméni veárba'ah ló ieda'tím
Duo ista abscondita sunt à me , & quatuor non noui ea :
19 dérech hannésher bashámáim dérech nachásh alei tsúr dérech-
Viam aquilæ in cælis , viam serpentis super petram , viam
oniáh belév-iám vedérech géber be'almáh
nauis in corde maris , & viam viri in puella .
20 kén dérech ishsháh
Sic via mulieris
menaéfet achláh umachatáh fiha veamráh ló-fa'álti
adulterantis , comedit , & tersit os suum , & dixit : Non operata sum
21 táchat shalósh rágezáh árets vetáchat árba' ló-tuchál seét
iniquitatem . Propter tria commota est terra , & propter quatuor non poterit sustinere .
22 táchat ébed ki imlóch venaval
Propter seruum cùm regnauerit , & stultum
ki isbá'-lachem
cùm saturatus fuerit pane .
23 táchat snuáh ki tibba'él
Propter exosam cùm maritata fuerit ,
veshifcháh ki-tirásh gevirtáh
& ancillam cùm hæres fuerit heræ suæ .
24 arba'áh hém qetannéi-
Quatuor ipsa minima
árets vehémmah chachamím mechukkamím
terræ , & ipsa sapientia edocta sapienter .
25 hannemalím am ló-áz vayachíno vaqqáits lachmám
Formicæ populus non fortis , & præparauerunt in æstate panem suum .
26 shefannim am ló-atsúm vayasímu vassela' beitám
Cuniculi populus non robustus , & ponent in petra domum suam .
27 mélech éin
Rex non
la'arbéh vayyetsé chotséts kulló
locustæ , & egreditur dimidians totum ipsum .
28 semamít beiadáim tetappés vehí beheichelei mélech
Aranea manibus tractabit , & ipsa in ædibus regis .
29 shelosháh hémmah meitivéi tsá'ad vearba'áh meitivéi
Tria ipsa bonificantia incessum , & quatuor bonificantia
lachét
ire .
30 láyish gibbór babbehemáh
Leo fortis in animali ,
veló-iashúv mippenéi-kól
& non reuertetur à facie omnis .
31 zarzír motnáim ó-táyish
Accinctus lumbos , aut hircus ,
umélech alqúm immó
& rex , Alcum cum eo .
32 im-navált behitnassé veím-
Si stultè egisti in eleuando te , & si
zammóta yád lefé
cogitasti mala , manū ad os .
33 ki mits chaláv iotsí chem'áh
Quia emulctio lactis educet butyrum ,
umits-áf iotsí-dám umits appáim iotsí ríb
& emulctor naris educet sanguinem , & emulctor furorum educet litem .

CAP. XXXI. לא

1 dibréi lemuél mélech massá asher-issertú immó
Verba Lemuel regis , assumptio qua erudiuit eum mater sua .

.‡ meorum votorum fili quid & :mei vteri fili quid & ,mi fili Quid
2 †מַה־בְּרִי וּמַה־בַּר־בִּטְנִי וּמֶה בַּר־נְדָרָי׃
delendum ad tuas vias & :tuã *facultatem* ‡ mulieribus dederis Ne
3 †אַל־תִּתֵּן לַנָּשִׁים חֵילֶךָ וּדְרָכֶיךָ לַמְחוֹת
bibere *regibus* *ne* * ,Lemuel *regibus* Ne .reges
4 מְלָכִין׃ †אַל לַמְלָכִים לְמוֹאֵל אַל לַמְלָכִים שְׁתוֹ־
obliuiscatur & ,bibat fortè Ne .fechar *vbi gubernatoribus*‖ & :vinum
5 יָיִן וּלְרוֹזְנִים אֵו שֵׁכָר׃ †פֶּן־יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח
fechar Date .*afflicti* ‡ filiorum omniũ iudicium mutet & :statuti
6 מְחֻקָּק וִישַׁנֶּה דִּין כָּל־בְּנֵי־עֹנִי׃ †תְּנוּ־שֵׁכָר
obliuiscatur & ,Bibat .animo *amaris* † vinum & :pereunti
7 לְאוֹבֵד וְיַיִן לְמָרֵי נָפֶשׁ׃ †יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח
Aperi .amplius recordetur non sui laboris & :suæ egestatis
8 רִישׁוֹ וַעֲמָלוֹ לֹא יִזְכָּר־עוֹד׃ †פְּתַח־
.*transitus* ‡ filiorum omnium iudicium ad : muto tuum os
פִּיךָ לְאִלֵּם אֶל־דִּין כָּל־בְּנֵי חֲלוֹף׃
.egeni & ,*afflicti* * iudicium & :iustitiam iudica ,tuum os Aperi
9 †פְּתַח־פִּיךָ שְׁפָט־צֶדֶק וְדִין עָנִי וְאֶבְיוֹן׃
.eius *merces* ‡ margaritis à distans & ? inueniet quis *virtutis* Mulierem
10 †אֵשֶׁת־חַיִל מִי יִמְצָא וְרָחֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ׃
.indigebit non *spolio* † & :sui *mariti* ‡ cor ea in Confidit
11 †בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ וְשָׁלָל לֹא יֶחְסָר׃
.*suarũ vitarũ* ‡ diebus omnibus :malum non & bonum ei Retribuit
12 †גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא־רָע כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ׃
.*suarum volarum voluntate in* ‖ fecit & : *lina* † & ,lanam Quæsiuit
13 †דָּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ׃
.suum panem adducet longe de :*circueuntis* * naues velut Fuit
14 †הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ׃
:suæ *domui prædam* ‡ deditque ,nocte adhuc *in* ‡ surrexit Et
15 †וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ
:eum accepit & ,agrum Cogitauit .suis puellis *statutum* † &
16 וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ׃ †זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ
fortitudine *in* Accinxit .vineam plantauit suarũ *volarum* * fructu de
17 מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטְעָה כָּרֶם׃ †חָגְרָה בְעוֹז

‡ facis? ‡ substantiam [u] נָתַן [x] מָחָה * Non est regum [y] שָׁתָה ‖ principum non est אֵי קְ ‡ pauperis. [z] דִּין [a] עָנָה † iis qui amaro sunt ‡ mundi. [b] פֶּה * pauperis, [c] אָבָה fortem ‡ est pretium ‡ viri † spoliis ‡ vitæ suæ. [d] חָיָה † linum ‖ secundum voluntatem manibus suis. [e] עָשָׂה [f] כַּף * mercatoris: quæ ‡ existente ‡ cibum familiæ † quod conueniebat [g] קוּם [h] חָקַק * manuum

bona quòd Gustauit .sua brachia roborauit & ,suos lumbos
18 מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעֹתֶיהָ׃ †טָעֲמָה כִּי־טוֹב
.eius lucerna nocte in extinguetur non :eius *circuitio* †
סַחְרָהּ לֹא־יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ׃
apprehenderunt eius *volæ* ‡ & :vertibulum ad misit suas Manus
19 †יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ
suas manus & :*afflictum* * ad extendit suam Volam ‖ .colum
20 פָלֶךְ׃ †כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי וְיָדֶיהָ
quia : niue à suæ *domui* ‡ timebit Non .egenum ad *misit* ‡
21 שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן׃ †לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֶג כִּי
fecit Tapetia .*coccinis* † vestita eius *domus* * omnis
22 כָל־בֵּיתָהּ לָבֻשׁ שָׁנִים׃ †מַרְבַדִּים עָשְׂתָה־
portis in Notus .eius indumentum purpura & ,byssus :sibi
23 לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ׃ †נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים
,fecit Sindonem ‡ .terræ senioribus cum *ipsum sedẽdo in* :*eius maritus*
24 בַּעְלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם־זִקְנֵי־אָרֶץ׃ †סָדִין עָשְׂתָה
decor & ,Fortitudo .negociatori tradidit cingulum & :vendidit &
25 וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי׃ †עוֹז־וְהָדָר
.nouissimo die in ridebit & :eius indumentum
לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן׃
.eius lingua *super misericordiæ* † lex & :*sapientia in* aperuit suum Os
26 †פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה וְתוֹרַת־חֶסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ׃
.*edet* ‡ non pigritiæ panem & :suæ domus vias *Speculans* *
27 †צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל׃
,eius *maritus* ‡ : eam *beatificauerunt* ‖ & ,eius filij Surrexerunt
28 †קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ בַּעְלָהּ
ascendisti tu & :*virtutem* ‡ fecerunt filiæ Multæ .eam laudauit &
29 וַיְהַלְלָהּ׃ †רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית
mulier :pulchritudo *vanitas* ‖ & ,gratia *Falsitas* ‡ .*ipsas* vniuersas super
30 עַל־כֻּלָּנָה׃ †שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה
fructu de ei Date .laudabitur ipsa ,DOMINI timor †
31 יִרְאַת־יְהוָה הִיא תִתְהַלָּל׃ †תְּנוּ־לָהּ מִפְּרִי
.eius opera portis in eam laudent & :suarum manuum
יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ׃

† negotiatio est ‡ manus ‖ Manum * pauperẽ: ‡ extẽdit ‡ familiæ [i] אָבָה * familia † est duplicibus. Torques [k] שֵׁן [l] עָשָׂה [m] יָדַע vir eius: cùm federit ipse ‡ Linteum sapienter: † clementiæ fuit in * Speculata est ‡ comedit. [n] פֶּה [o] צָפָה ‖ beatã dixerunt ‡ vir [p] קוּם ‡ diuitias [q] רָבַב ‡ Fallax est ‖ vana [r] חָנַן [s] יָפָה † cui est [t] נָתַן [v] פָּרָה

Finis libri Parabolarum.

תם ספר משלי

ספר קהלת

LIBER CHOHELETH,

QVI GRAECE APPELLATVR

ECCLESIASTES.

CAP. I. א

.Ierusalaĩ in regis Dauid filij Choheleth, Verba
1 דִּבְרֵי קֹהֶלֶת בֶּן־דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃
vanitas: Choheleth ‡ dixit ,vanitatum Vanitas
2 †הֲבֵל הֲבָלִים אָמַר קֹהֶלֶת הֲבֵל
vtilitatis † Quid .vanitas omnia vanitatum
3 הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל׃ †מַה־יִּתְרוֹן
sub *laborabit* ‖ quo, suo labore omni *in* ‡ :homini
לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת
seculum in terra & ,*veniens* * generatio & ,*vadens* ‡ Generatio ?sole
4 הַשָּׁמֶשׁ׃ †דּוֹר הֹלֵךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם
suum locum ad & ,sol *ingredietur* † & ,sol orietur Et .*stans* ‖
5 עֹמָדֶת׃ †וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְאֶל־מְקוֹמוֹ
:aquilonem ad *circuiens & ,austrum ad Vadens* .*ibi ipse oriens anhelus* ‡
6 שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם׃ †הוֹלֵךְ אֶל־דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן
: spiritus reuertitur suos circuitus *super* ‡ & ,spiritus *vadens* *, circuiẽs ,circuiẽs
סוֹבֵב סֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל־סְבִיבֹתָיו שָׁב הָרוּחַ׃
.*plenum ipsum* ‖ non mare & ,mare ad *euntia* † flumina Omnia
7 †כָּל־הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל־הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלֵא

‡ *concionans* † est ‡ de ‖ laborat ‡ vadit * venit [a] בּוֹא ‖ stat. † occidet ‡ transit vbi oritur. Vadit ad meridiem, & circuit * pergit ‡ ad [b] שׁוּב † pergunt ‖ impletur.

.*eundum ad reuertentia ipsa illuc euntia* ‡ flumina *quò* ‡ locum Ad
אֶל־מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הֹלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לָלָכֶת׃
satiabitur † non :eloqui vir *poterit* * non *laboriosa verba Omnia*
8 †כָּל־הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא־יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא־תִשְׂבַּע
fuit quod Quid .audiendo *ab* auris *implebitur* ‖ nec ,videndo oculus
9 עַיִן לִרְאוֹת וְלֹא־תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ׃ †מַה־שֶּׁהָיָה
nouum *omne non* ‡ & :fiet *quod idipsum*, est factum quod *quid* & ,erit *quod ipsum*
הוּא שֶׁיִּהְיֶה וּמַה־שֶּׁנַּעֲשָׂה הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה וְאֵין כָּל־חָדָשׁ
?*ipsum* * nouum hoc vide : *dicat quod verbum* ‖ Est .sole sub
10 תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ †יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה־זֶה חָדָשׁ הוּא
memoria † Non .nos ante fuit quod seculis in fuit Iam
11 כְּבָר הָיָה לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנֵנוּ׃ †אֵין זִכְרוֹן
,memoria *eis* erit non ,erunt qui ,posteriorum etiam & , priorum
לָרִאשֹׁנִים וְגַם לָאַחֲרֹנִים שֶׁיִּהְיוּ לֹא־יִהְיֶה לָהֶם זִכָּרוֹן
super rex fui Choheleth ‡ Ego .*posterum in* † erunt qui ‡ cum
12 עִם שֶׁיִּהְיוּ לָאַחֲרֹנָה׃ †אֲנִי קֹהֶלֶת הָיִיתִי מֶלֶךְ עַל־
quęrendum ad meum cor dedi Et .Ierusalaim in Israel
13 יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם׃ †וְנָתַתִּי אֶת־לִבִּי לִדְרוֹשׁ
.cælo sub est factũ quod omne *super* ,sapientia in inuestigandũ ad &
וְלָתוּר בַּחָכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמָיִם

‡ ad quẽ ‡ pergunt reuertũtur, vt pergant. Cunctæ res laboriosæ * potest † satiatur ‖ impletur [c] הָלַךְ [d] יָכֹל [e] רָאָה ‡ nihil est ‖ quidpiã de quo dici possit * est † est ‡ his † postea. * *concionans* [f] הָיָה [g] נָתַן

,ea in se affligendum ad Adam † filiis Deus dedit malam negotiationem Hanc
הוּא עִנְיַן רָע נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ׃
vniuersa ecce & : sole sub sunt facta † quæ opera omnia Vidi
14 רָאִיתִי אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל
defectus & : dirigi poterit † nõ Peruersum .spiritus pastio * & ,vanitas
15 הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ מְעֻוָּת לֹא־יוּכַל לִתְקֹן וְחֶסְרוֹן
Ego : dicendo ,meo corde cum ego sum Locutus .numerari poterit † non
16 לֹא־יוּכַל לְהִמָּנוֹת׃ דִּבַּרְתִּי אֲנִי עִם־לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי
fuit qui omnem super sapientiam addidi & ,feci magnificare ecce
הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי חָכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר־הָיָה
.scientiæ & ,sapientiæ multum † vidit meũ cor & : Ierusalaim super meas facies ad
לְפָנַי עַל־יְרוּשָׁלָםִ וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חָכְמָה וָדָעַת׃
,insanias † ,scientiam & ,sapientiam sciendum ad meum cor dedi Et
17 וָאֶתְּנָה לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה וְדַעַת הוֹלֵלוֹת
Quia .spiritus confractio ipsum * hoc etiam quod agnoui : stultitiam &
18 וְשִׂכְלוּת יָדַעְתִּי שֶׁגַּם־זֶה הוּא רַעְיוֹן רוּחַ׃ כִּי
.dolorem addet † scientiam addet * & : ira multa sapientiæ multitudine in
בְּרֹב חָכְמָה רָב־כָּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מַכְאוֹב׃

occupationẽ † hominis vt occupent. ענה רוע † sunt. עשה † sunt * cogitatio † potest. רעה רעיון. מנה יסף † ante me in † multitudinem. ידע & נתן הלל † est cogitatio * qui addit † addit

CAP. II. ב

vide & ,lætitia in te tentabo † nunc Vade : meo corde in ego Dixi
1 אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי לְכָה־נָּא אֲנַסְּכָה בְשִׂמְחָה וּרְאֵה
: insanie † ,dixi Risui .vanitas hoc etiam ecce & : bonum in
2 בְטוֹב וְהִנֵּה גַם־הוּא הָבֶל׃ לִשְׂחוֹק אָמַרְתִּי מְהוֹלָל
vinũ in trahendũ ad † meo corde in Inuestigaui † faciens hoc quid ,lætitiæ &
3 וּלְשִׂמְחָה מַה־זֹּה עֹשָׂה׃ תַּרְתִּי בְלִבִּי לִמְשׁוֹךְ בַּיַּיִן
apprehendendum ad & ,sapientia in ducens * meum cor & : meam carnem
אֶת־בְּשָׂרִי וְלִבִּי נֹהֵג בַּחָכְמָה וְלֶאֱחֹז
faciant quod Adam † filiorũ bonũ hoc vbi † videre donec ,stultitiam in
בְּסִכְלוּת עַד אֲשֶׁר־אֶרְאֶה אֵי־זֶה טוֹב לִבְנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ
: mea opera Magnificaui .eorum vitæ dierum numero ,cælis sub
4 תַּחַת הַשָּׁמַיִם מִסְפַּר יְמֵי חַיֵּיהֶם׃ הִגְדַּלְתִּי מַעֲשָׂי
,hortos mihi Feci .vineas mihi plantaui ,domos mihi ædificaui
5 בָּנִיתִי לִי בָּתִּים נָטַעְתִּי לִי כְּרָמִים׃ עָשִׂיתִי לִי גַּנּוֹת
piscinas mihi Feci .fructus omnis lignum eis in plãtaui & : paradisos &
6 וּפַרְדֵּסִים וְנָטַעְתִּי בָהֶם עֵץ כָּל־פֶּרִי׃ עָשִׂיתִי לִי בְּרֵכוֹת
Acquisiui .ligna † germinantem syluam illis ab irrigandum ad ,aquarum
7 מָיִם לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צוֹמֵחַ עֵצִים׃ קָנִיתִי
pecoris & ,bonis acquisitio † etiam : mihi fuit † domus filij & ,ancillas & ,seruos
עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי־בַיִת הָיָה לִי גַּם מִקְנֶה בָקָר וָצֹאן
.Ierusalaim in meas facies ad * fuerunt qui omnibus præ mihi fuit multa
הַרְבֵּה הָיָה לִי מִכֹּל שֶׁהָיוּ לְפָנַי בִּירוּשָׁלָםִ׃
: prouinciarũ & ,regum peculium † & ,aurũ & argentũ etiã mihi Coaceruaui
8 כָּנַסְתִּי לִי גַּם־כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלַּת מְלָכִים וְהַמְּדִינוֹת
,captiuam ,hominis † filiorum delicias & ,cantatrices & ,cantores † mihi feci
עָשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנֻגוֹת בְּנֵי הָאָדָם
meas facies ad fuit qui omni * præ sũ auctus & ,sũ magnificatus Et ,captiuas &
9 שִׁדָּה וְשִׁדּוֹת׃ וְגָדַלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי מִכֹּל שֶׁהָיָה לְפָנַי
que omnia Et .mihi † stetit mea sapientia insuper .Ierusalaim in
10 בִּירוּשָׁלָםִ אַף חָכְמָתִי עָמְדָה לִּי׃ וְכֹל אֲשֶׁר
omni ab meu cor prohibui nec ,eis ab subtraxi non mei oculi postulauerũt
שָׁאֲלוּ עֵינַי לֹא אָצַלְתִּי מֵהֶם לֹא־מָנַעְתִּי אֶת־לִבִּי מִכָּל־
mea pars fuit hoc & ,meo labore omni de est lætatũ meũ cor nã ,lætitia
שִׂמְחָה כִּי־לִבִּי שָׂמֵחַ מִכָּל־עֲמָלִי וְזֶה־הָיָה חֶלְקִי
fecerãt quæ mea opera omnia in ego † respexi Et .meo labore omni de
11 מִכָּל־עֲמָלִי׃ וּפָנִיתִי אֲנִי בְּכָל־מַעֲשַׂי שֶׁעָשׂוּ
vniuersa ecce & : faciendum ad laborauit quo laborem ad & ,meæ manus
יָדַי וּבֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הַכֹּל
respexi Et .sole sub reliquum † non & ,spiritus pastio * & ,vanitas
12 הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ וּפָנִיתִי
quid Nam .stultitiam & ,insanias & ,sapientiam videndum ad † ego
אֲנִי לִרְאוֹת חָכְמָה וְהוֹלֵלוֹת וְסִכְלוּת כִּי מֶה
ipsũ † fecerunt iam quod * ,regem post est venturus qui ,homo †
הָאָדָם שֶׁיָּבוֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר־כְּבָר עָשׂוּהוּ׃
excellentia * sicut : stultitiam supra sapientiæ præstantia est † quod ego vidi Et
13 וְרָאִיתִי אָנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לַחָכְמָה מִן־הַסִּכְלוּת כִּיתְרוֹן
stultus & ,eius capite in eius * oculi Sapientis .tenebrositate præ lucis
14 הָאוֹר מִן־הַחֹשֶׁךְ׃ הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל
eueniet vnus euentus quod ,ego etiam cognoui Et .ambulans tenebrositatem in †
בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיָדַעְתִּי גַם־אָנִי שֶׁמִּקְרֶה אֶחָד יִקְרֶה
: stulti euentum secundum † : meo corde in ego Dixique .ipsis omnibus
15 אֶת־כֻּלָּם׃ וְאָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי כְּמִקְרֵה הַכְּסִיל
* excellentius † tunc ego sapui * quid vt & ,mihi eueniet ego etiam
גַּם־אֲנִי יִקְרֵנִי וְלָמָּה חָכַמְתִּי אֲנִי אָז יוֹתֵר
.vanitas † hoc etiam quod ,meo corde in sum locutus Et
וְדִבַּרְתִּי בְלִבִּי שֶׁגַּם־זֶה הָבֶל׃

† probabo ילך נסה † insanire facis: boni facis? † vt traherem * אור † assuescere facerem * vt tenerem † quale est † hominis, חיה בנה arbores vt irrigarefacerem cum arbores. שפחה קנה * erant † pecudes, & bonis, & pecora multa erant * ante me † peculiaria היה † דון diuersa musica instrumenta † hominum electas mulieres ex preda habui. * omnibus qui fuerunt ante me † mecum. † prohibui שור שיר פנה ad פנה עשה * cogitatio * vtilitas est רעה † vt viderem ראה † est * qui non fit factu † alij: † vtilior est sapientia quam stultitia, † vtilior lux quã tenebræ. * sunt † in tenebris ambulat. † si vt euenit stulto, † laboraui vt sapiẽs essem magis? † est

iam quod eo in : sæculum in stulto cum sapientis memoria † non Quia
16 כִּי אֵין זִכְרוֹן לֶחָכָם עִם־הַכְּסִיל לְעוֹלָם בְּשֶׁכְּבָר
sapiens morietur quomodo & ,est oblitum omne ventientium dierum
הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵיךְ יָמוּת הֶחָכָם
me super † malum quia ,vitas odi Et .stulto cum
17 עִם־הַכְּסִיל׃ וְשָׂנֵאתִי אֶת־הַחַיִּים כִּי רַע עָלַי
.spiritus pastio * & ,vanitas omnia quia : sole sub fit quod opus
הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי־הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃
sub laborans ego † quo ,meum laborem omnem ego odi Et
18 וְשָׂנֵאתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עָמֵל תַּחַת
sciens † quis Et .me posterit qui ,homini illum dimittam quia : sole
19 הַשָּׁמֶשׁ שֶׁאַנִּיחֶנּוּ לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָי׃ וּמִי יוֹדֵעַ
meo labore omni in habebit auctoritatẽ & ? stultus vel sit futurus sapiens vtrũ
הֶחָכָם יִהְיֶה אוֹ סָכָל וְיִשְׁלַט בְּכָל־עֲמָלִי
.vanitas hoc etiam : sole sub essem sapiens quo & ,laboraui quo
שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ גַּם־זֶה הָבֶל׃
,laborem omnẽ super : meum cor faciendum desperare ad † ego sum versus Et
20 וְסַבּוֹתִי אֲנִי לְיַאֵשׁ אֶת־לִבִּי עַל כָּל־הֶעָמָל
eius † labor cuius homo est Nam .sole sub laboraui quo
21 שֶׁעָמַלְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי־יֵשׁ אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ
laborauit non qui ,homini & : rectitudine in & ,scientia in & ,sapientia in
בְּחָכְמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא עָמַל־
,magnum malum & ,vanitas † hoc etiam .suam partem ei dabit ,ea in
בּוֹ יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה׃
,sui cordis contritione † & ,suo labore vniuerso in † homini exstitẽs quid Quia
22 כִּי מֶה־הֹוֶה לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ
, dolores † eius dies omnes Quia ? sole sub laborans ipse quo
23 שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי כָל־יָמָיו מַכְאֹבִים
hoc etiam : eius cor iacuit * non nocte in etiam ,eius negocium † ira &
וָכַעַס עִנְיָנוֹ גַּם־בַּלַּיְלָה לֹא־שָׁכַב לִבּוֹ גַּם־זֶה
,bibat & ,comedat quod † homine in bonum † Non .ipsum † vanitas
24 הֶבֶל הוּא׃ אֵין־טוֹב בָּאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה
ego vidi hoc etiam : suo labore in * bonum suæ animæ ostendat &
וְהֶרְאָה אֶת־נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ גַּם־זֹה רָאִיתִי אָנִי
extra sentiet † quis & ,comedet quis Quia .illud * Dei manu de quod
25 כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא׃ כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יָחוּשׁ חוּץ
,sapientiam dedit ,eius facies ad * bonus † qui homini Quia .me præ
26 מִמֶּנִּי׃ כִּי לְאָדָם שֶׁטּוֹב לְפָנָיו נָתַן חָכְמָה
,colligendum ad negotium * dedit peccatori & : lætitiam & ,scientiam &
וְדַעַת וְשִׂמְחָה וְלַחוֹטֶא נָתַן עִנְיָן לֶאֱסֹף
,vanitas † hoc etiam : Dei facies ad * bono dandum ad congregãdum ad &
וְלִכְנוֹס לָתֵת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים גַּם־זֶה הֶבֶל
.spiritus pastio * &
וּרְעוּת רוּחַ׃

* erit cum dies qui vẽturi sunt omnes obliuioni tradendi sint, בוא † vitam † est mihi חיה * cogitatio † laboro. † scit נוח dominabitur † est. † vt facerem סבב ידע נתן רוע est † de cogitatione laborauit † sunt יום * occupatio † dormit ענה † est. † est † nisi * de ראה † est. † fruetur sensibus vt ego? † est * coram eo * occupationem, vt congreget & coaceruet * coram Deo † est * cogitatio נתן

CAP. III. ג

sub voluntati † omni tempus & † determinatum tempus Omnibus
1 לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל־חֵפֶץ תַּחַת
tempus : moriendi tempus & ,nascendi Tempus .cælis
2 הַשָּׁמָיִם׃ עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת עֵת
,occidendi Tempus .plantatum euellendi tempus & ,plantandi
3 לָטַעַת וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ׃ עֵת לַהֲרוֹג
Tempus : ædificandi tempus & ,irrumpendi † tempus : medendi tempus &
4 וְעֵת לִרְפּוֹא עֵת לִפְרוֹץ וְעֵת לִבְנוֹת׃ עֵת
,saltandi tempus & ,plangendi † tempus ,ridendi tempus & ,flendi
לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק עֵת סְפוֹד וְעֵת רְקוֹד׃
tempus : lapides aceruandi * tempus & ,lapides proiiciendi Tempus
5 עֵת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים וְעֵת כְּנוֹס אֲבָנִים עֵת
,querendi Tempus .amplectendo ab se elongãdi tẽpus & ,amplexandi
6 לַחֲבוֹק וְעֵת לִרְחֹק מֵחַבֵּק׃ עֵת לְבַקֵּשׁ
proiiciendi tempus & ,custodiendi tempus : perdendi tempus &
וְעֵת לְאַבֵּד עֵת לִשְׁמוֹר וְעֵת לְהַשְׁלִיךְ׃
tempus & ,tacendi tempus : suendi tempus & ,scindendi Tempus
7 עֵת לִקְרוֹעַ וְעֵת לִתְפּוֹר עֵת לַחֲשׁוֹת וְעֵת
,belli tempus : habendi odio tempus & ,diligendi Tempus .loquendi
8 לְדַבֵּר׃ עֵת לֶאֱהֹב וְעֵת לִשְׂנֹא עֵת מִלְחָמָה
laborans † ipse quo in faciendis præstantia Que .pacis tempus &
9 וְעֵת שָׁלוֹם׃ מַה־יִּתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בַּאֲשֶׁר הוּא עָמֵל׃
.hominum filiis Deus dedit quod ,negocium Vidi
10 רָאִיתִי אֶת־הָעִנְיָן אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם
Etiam .suo tempore in pulchrum fecit Omne .ea in se affligendũ ad
11 לַעֲנוֹת בּוֹ׃ אֶת־הַכֹּל עָשָׂה יָפֶה בְעִתּוֹ גַּם
homo inueniret non quod propter * eorum corde in dedit seculum †
אֶת־הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא־יִמְצָא הָאָדָם
,finem ad vsque & capite † a Deus fecit quod opus
אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ וְעַד־סוֹף׃

† est † quod voluerit ילד נטע † destruendi, בנה † lamentandi, בכה † colligendi חשה * Quid vtilitatis facienti? † laborat? * occupationẽ, quã ראה vt occupent ענה * perpetuitatis desiderium * vt † principio

bonum facere & , lætari *quin* † :eis in *bonum* † non quòd Noui
12 † ידעתי כי אין טוב בם כי אם־לשמוח ולעשות טוב
videat & ,bibat & ,comedat quòd homo omnis etiam Et *.sui vitæ* † in
13 בחייו׃ † וגם כל־האדם שיאכל ושתה וראה
omne quòd Noui *.ipsum* * Dei donum ,suo labore omni *in* bonũ
14 טוב בכל־עמלו מתת אלהים היא׃ † ידעתי כי כל־
,addēdum † non illud super *.seculũ* ‖ in erit ipsum , Deus faciet quod
אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף
.eius *faciebus* † à timeant vt ,fecit Deus & :diminuendum non eo ab &
וממנו אין לגרוע והאלהים עשה שיראו מלפניו׃
Deus & :fuit iam *fore* † quod & ,*ipsum* * iam fuit Quod
15 † מה־שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה והאלהים
,iudicij *locum* † ,sole sub vidi adhuc Et *:consequutum* ‖ requiret
16 יבקש את־נרדף׃ † ועוד ראיתי תחת השמש מקום המשפט
ego Dixi .impietas ibi ,iustitiæ *locum* † & ,impietas ibi
17 שמה הרשע ומקום הצדק שמה הרשע׃ † אמרתי אני
tempus quia :Deus iudicabit impium & Iustum ,meo corde in
בלבי את־הצדיק ואת־הרשע ישפט האלהים כי־עת
ego Dixi *.ibi* opus omne super & *voluntati* † omni †
18 לכל־חפץ ועל כל־המעשה שם׃ † אמרתי אני
: *Deus eos purgandos ad* Adam *filiorum verbum Super* † ,meo corde in
בלבי על־דברת בני האדם לברם האלהים
filiorum euentus Quia *.sibi ipsi animal ipsi quòd videndum ad &*
19 ולראות שהם־בהמה המה להם׃ † כי מקרה בני־
sic , istud *mori* † sicut : eis † vnus *euentus & ,animalis* * euentus & , Adam †
האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד להם כמות זה כן
, *nulla animali præ hominis præstantia* ‖ & :oĩbus vnus spiritus & ,*illum mori* †
מות זה ורוח אחד לכל ומותר האדם מן־הבהמה אין
fuit omne † :vnum locum ad *vadens* Omne † .vanitas * omnia quia
20 כי הכל הבל׃ † הכל הולך אל־מקום אחד הכל היה
filiorũ *spiritus sciens* † Quis .puluerem *ad reuertens omne* ‖ & ,puluere ex
21 מן־העפר והכל שב אל־העפר׃ † מי יודע רוח בני
ipse descendens † iumenti spiritus & :sursum *ipse ascendens* * hominum
האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא
lætetur quòd quàm ,*bonum* † non quòd vidi Et ?terram subtus
22 למטה לארץ׃ † וראיתי כי אין טוב מאשר ישמח
eum adducet quis quia : eius pars † illud quia ; suis operibus in homo
האדם במעשיו כי־הוא חלקו כי מי יביאנו
?eum post erit quod illud *in* videndum ad
לראות במה שיהיה אחריו׃

CAP. IIII. ד

fiunt *qui oppressos* † omnes vidi & ,*ego* sum conuersus Et
1 † ושבתי אני ואראה את־כל־העשקים אשר נעשים
,consolator eis † non & , oppressorum *lachryma* † ecce & . sole sub
תחת השמש והנה דמעת העשקים ואין להם מנחם
.consolator eis * non & ,*potentia* † eos opprimentium manu de &
ומיד עשקיהם כח ואין להם מנחם׃
qui , viuos *suprà* † ,sunt mortui iam qui mortuos *ego laudans* ‖ Et
2 † ושבח אני את־המתים שכבר מתו מן־החיים אשר
adhuc vsque qui *ipsis ambobus præ bonum* † Et .vsque huc viui *ipsi* †
3 המה חיים עדנה׃ † וטוב משניהם את אשר־עדן
sub fit quod ,malum opus vidit non qui ,fuit non
לא היה אשר לא־ראה את־המעשה הרע אשר נעשה תחת
, operis *rectitudinẽ* † omnẽ & ,laborẽ omnem *ego* vidi Et .sole
4 השמש׃ † וראיתי אני את־כל־עמל ואת כל־כשרון המעשה
.spiritus *passio* ‖ & ,vanitas † hoc etiam *.suo socio à viri* * inuidia *ipsa* † quòd
כי היא קנאת־איש מרעהו גם־זה הבל ורעות רוח׃
.suam carnem *comedens* † & ,suas manus *complicans* † Stultus
5 † הכסיל חבק את־ידיו ואכל את־בשרו׃
,labore *pugillorum* † plenitudo quàm , requie † volæ plenitudo Bona *
6 † טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל
sub vanitatem vidi & ,*ego* sum conuersus Et .spiritus *passione* ‖ &
7 ורעות רוח׃ † ושבתי אני ואראה הבל תחת
,ei † non frater & ,filius etiam ,secundus † non & ,vnus Est .sole
8 השמש׃ † יש אחד ואין שני גם בן ואח אין־לו
:opulentia satiabitur † non eius *ocul⁹* † etiam ,eius laboris *omnis* finis † non &
ואין קץ לכל־עמלו גם־עיניו לא־תשבע עשר
etiam ? bono à meam animam *faciens* * deficere & ,*laborans* ‖ ego cui &
ולמי אני עמל ומחסר את־נפשי מטובה גם־
quàm duo † Meliores *.ipsum malum negociũ* † & ,vanitas † hoc
9 זה הבל וענין רע הוא׃ † טובים השנים מן־
si Quia .eorum *labore in* ‖ bona merces eis est quia : vnus
10 האחד אשר יש־להם שכר טוב בעמלם׃ † כי אם־
,ceciderit cùm vni *illi* væ & :suum socium faciet stare vnus ceciderit
יפלו האחד יקים את־חברו ואילו האחד שיפול

† est melius ‖ nisi † vita sua. חיה de * est. נתן ‖ perpetuum. † est יסף † facie * est † futurum est היה ‖ tempus præsens † in loco † in loco † est † quod volueris, † propter filios hominũ vt eligeret eos Deus, & ostenderet quòd sunt veluti animalia ipsis. ברר ראה † hominum, * iumentorũ est † est † moritur † moritur ille ‖ amplius homini quã iumēto nõ est, * sũt † Omnia pergunt † omnia fuerunt ‖ omnia reuertuntur in † scit an spiritus יתר שוב * ascendat † descendat † melius est, † est נטה ראה עשה

† oppressiones quæ † lachrymæ † erat † viribus, * erat ‖ laudaui † magis quã כוח מות † sunt † melior vtroque רוע † congruentiã † esset * vniuscuiusq; ad proximum suũ. † est ‖ cogitatio רעה † cõplectitur † comedit * Melior est † cum † volarum cum כפף נוח ‖ cogitatione † est † est † est † oculi † satiantur diuitiis: עינו ‖ laboro, * facio † est † occupatio mala est. † sunt ענה רוע ‖ propter laborem שנה נפל

,duo *iacuerint* † si Etiam .eum subleuandum ad secundus *non &*
11 ואין שני להקימו׃ † גם אם־ישכבו שנים
ei præualuerit si Et ?calor erit quomodo vni & : eis erit calor &
12 וחם להם ולאחד איך יחם׃ † ואם־יתקפו
festinantia in † non triplicatum filum & :eum cõtra stabunt duo , vnus
האחד השנים יעמדו נגדו והחוט המשלש לא במהרה
,stulto & ,sene rege *præ* :sapiens & pauper *gnatus* * Melior .rumpetur
13 ינתק׃ † טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל
est egressus vinctorum domo è Quia .adhuc *moneri nouit non* † qui
14 אשר לא־ידע להזהר עוד׃ † כי־מבית הסורים יצא
Vidi .pauper est natus suo regno in etiam quia *;regnandum* ‖ ad
15 למלך כי גם במלכותו נולד רש׃ † ראיתי את־
qui ,secundo *gnato* † cum ,sole sub ambulantes viuentes cunctos
כל־החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר
fuit qui omni * ,populo omni finis ‖ Non .eo pro stabit
16 יעמד תחתיו׃ † אין־קץ לכל־העם לכל אשר־היה
hoc etiam quia :eo in lætabuntur non posteri *etiam .eorum facies ad* †
לפניהם גם האחרונים לא ישמחו־בו כי־גם־זה
ibis † quando ,tuum pedem Custodi .spiritus *contritio* † & ,vanitas †
17 הבל ורעיון רוח׃ † שמר רגליך כאשר תלך
stultos dare præ * audiendum ad *propinquus &* † :Dei domum ad
אל־בית האלהים וקרוב לשמע מתת הכסילים
.malum facere se scientes ipsi non quia :sacrificium
זבח כי־אינם יודעים לעשות רע׃

CAP. V. ה

verbum proferre acceleret ne tuum cor & ,tuo ore *super* festines Ne
1 † אל־תבהל על־פיך ולבך אל־ימהר להוציא דבר
idcirco :terram super tu & ,cælis in † Deus quia : Dei *facies ad* †
לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה על־הארץ על־כן
multitudine in somnium *veniens* ‖ Quia .pauca tua verba sint
2 יהיו דבריך מעטים׃ † כי בא החלום ברב
voueris Quum .verborum multitudine in stulti vox & : *negotij* †
3 ענין וקול כסיל ברב דברים׃ † כאשר תדר
:stultis in volũtas † non quia :illud reddere tardes ne , Deo votum
נדר לאלהים אל־תאחר לשלמו כי אין חפץ בכסילים
,voueas non quòd ‖ Melius .redde , voueris Quæ
4 את אשר־תדר שלם׃ † טוב אשר לא־תדר
tuum os des Ne .reddas non & , voueas quod quàm
5 משתדור ולא תשלם׃ † אל־תתן את־פיך
error quia , angeli facies ad * dicas ne & ,tuam carnem *faciendum peccare ad*
לחטיא את־בשרך ואל־תאמר לפני המלאך כי שגגה
dissipabit & ,tuam vocẽ propter Deus irascetur quid Vt *.istud*
היא למה יקצף האלהים על־קולך וחבל את־
,vanitates & ,somniorum multitudine in Quia ?tuarũ manuum opus
6 מעשה ידיך׃ † כי ברב חלמות והבלים
oppressionem Si .time Deum sed :*multum* † verba &
7 ודברים הרבה כי את־האלהים ירא׃ † אם־עשק
mireris ne ,prouincia in videris iustitiæ & ,iudicij rapinam & ,pauperis
רש וגזל משפט וצדק תראה במדינה אל־תתמה
* excelsi & ,*custodiens* † excelsum *desuper* * excelsus quia : voluntate *super* *
על־החפץ כי גבה מעל גבה שמר וגבהים
.seruus *fit agro* ‖ rex : *ipsa* † omnib⁹ in terræ *præstãtia* † Et .eos super
8 עליהם׃ † ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה נעבד׃
multitudine in diligens † qui & ,argento satiabitur non argentum Diligens †
9 † אהב כסף לא־ישבע כסף ומי־אהב בהמון
sunt multiplicati ,bonum multiplicando In † .vanitas * hoc etiam . *fructus non*
10 לא תבואה גם־זה הבל׃ † ברבות הטובה רבו
?eius oculorum videre quinimo † ,suis dominis *rectum quid & :illud* comedẽtes
אוכליה ומה־כשרון לבעליה כי אם־ראית עיניו׃
:comedat multum siue ,parum siue ,operantis somnus Dulcis
11 † מתוקה שנת העבד אם־מעט ואם־הרבה יאכל
infirmitas mala Est .dormire *ei permittens ipsa* † non diuitis saturitas &
12 והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון׃ † יש רעה חולה
.suum malum in suis dominis *custodita opulentia* † ,sole sub vidi †
ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעליו לרעתו׃
* non & ,filium genuit & :mala occupatione in *ipsa opulentia perijt* ‖ Et
13 † ואבד העשר ההוא בענין רע והוליד בן ואין
vtero ex est egressus Quemadmodum .quicquam eius manu in
14 בידו מאומה׃ † כאשר יצא מבטן
quicquam & :venit quòd secundũ *eundum ad* † reuertetur ,nudus suæ matris
אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה
.sua manu in ducat quòd ,suo labore *in* * portabit non
לא־ישא בעמלו שילך בידו׃

non erit † dormierint קום שנה † citò * est puer † nescit admonitionem recipere ‖ regnũ, ילד ראה † puero ‖ est * omniũ qui fuerunt קצץ † ante eos. Verùm † est † cogitatio † vadis יחיד ‖ † quia propinquior est te * quàm quod dant stulti nesciunt facere voluntatem eius. ילך נתן עשה

יצא † ante Deum: † est ‖ venit היה † occupationis, נדר † est ‖ est פה vt peccare facias * ante angelũ, quòd ignorãtia sit. † sunt multa: רבה רשש דין * de diuina * qui est super † custodit † sunt † vtilitas culturæ † est ‖ propter vtilitatẽ agrorum est הוא המה † Qui diligit † qui amat habere multitudinem est sine fructu. * est † Quando multiplicantur bona, multiplicant illa: & quod bonũ est † nisi vt videat oculis suis? ראות ראה † finit eum † quã † diuitiç conseruatæ ‖ peribuntq; diuitiæ ipsæ * est * vt vadat * de ינח ענה הלך

quid Et .ibit sic ,venit quo pacto omni ,dolorosum malum hoc etiam Et

15 וְגַם־זֹה רָעָה חוֹלָה כָּל־עֻמַּת שֶׁבָּא כֵּן יֵלֵךְ וּמַה־

suis diebus cunctis Etiam ventum in laborauit quod ,ei præstantia

16 יִּתְרוֹן לוֹ שֶׁיַּעֲמֹל לָרוּחַ׃ גַּם כָּל־יָמָיו

Ecce .furore & ,sua infirmitate & ,multa ira & ;comedet tenebra in

17 בַּחֹשֶׁךְ יֹאכֵל וְכָעַס הַרְבֵּה וְחָלְיוֹ וָקָצֶף׃ הִנֵּה

,bibere & ,comedere ,pulchrum quod ,bonum ego vidi quod

אֲשֶׁר־רָאִיתִי אָנִי טוֹב אֲשֶׁר־יָפֶה לֶאֱכוֹל־וְלִשְׁתּוֹת

numero ,sole sub laborabit quo ,suo labore omni in bonum videre &

וְלִרְאוֹת טוֹבָה בְּכָל־עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת־הַשֶּׁמֶשׁ מִסְפַּר

.eius pars illud quia :Deus ei dedit quos suarum vitarum dierum

יְמֵי־חַיָּו אֲשֶׁר־נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי־הוּא חֶלְקוֹ׃

opes & ,opulentiam Deus ei dedit cui ,homo omnis Etiam

18 גַּם כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים

,suam partem tollendum ad & ,eo ex edendum ad ,ei dedit facultatem &

וְהִשְׁלִיטוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ וְלָשֵׂאת אֶת־חֶלְקוֹ

multum nõ Quia .istud Dei donum hoc :suo labore in lætandi ad &

19 וְלִשְׂמֹחַ בַּעֲמָלוֹ זֹה מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃ כִּי לֹא הַרְבֵּה

.eius cordis lætitia in respondens Deus quia :suæ vitæ dierũ recordabitur

יִזְכֹּר אֶת־יְמֵי חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ׃

CAP. VI. ו

.hominem super ipsum multum &,sole sub vidi quod malum Est

1 יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְרַבָּה הִיא עַל־הָאָדָם׃

,gloriam & , opes & ,opulentiam Deus ei dedit cui Vir

2 אִישׁ אֲשֶׁר יִתֶּן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד

non & ;desiderabit quæ omnibus ex eius animæ deficiens ipse non &

וְאֵינֶנּוּ חָסֵר לְנַפְשׁוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִתְאַוֶּה וְלֹא־

extraneus vir sed , eo ex comedendi Deus ei potestatem dabit

יַשְׁלִיטֶנּוּ הָאֱלֹהִים לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נָכְרִי

genuerit Si .ipsum mala infirmitas & vanitas hoc .illud comedet

3 יֹאכְלֶנּוּ זֶה הֶבֶל וָחֳלִי רַע הוּא׃ אִם־יוֹלִיד

ei annorũ dies fuerit quod multi & ,vixerit multos annos & ,centum vir

אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִחְיֶה וְרַב שֶׁיִּהְיוּ יְמֵי־שָׁנָיו

fuerit non sepultura etiam & ,bono de saturata fuerit nõ ei anima &

וְנַפְשׁוֹ לֹא־תִשְׂבַּע מִן־הַטּוֹבָה וְגַם־קְבוּרָה לֹא־הָיְתָה

tenebrositatem in & ,venit vanũ in Quia .abortiuũ illo præ bonum dixi ,ei

4 לּוֹ אָמַרְתִּי טוֹב מִמֶּנּוּ הַנָּפֶל׃ כִּי־בַהֶבֶל בָּא וּבַחֹשֶׁךְ

,viderit non solem Etiam .operietur eius nomen tenebrositate in & :ibit

5 יֵלֵךְ וּבַחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יְכֻסֶּה׃ גַּם־שֶׁמֶשׁ לֹא־רָאָה

mille vixerit si Et .illi quàm huic requies ,cognouerit nõ &

6 וְלֹא יָדָע נַחַת לָזֶה מִזֶּה׃ וְאִלּוּ חָיָה אֶלֶף

vnum locum ad nõnne :viderit non bonum & ,vicibus duabus annos

שָׁנִים פַּעֲמַיִם וְטוֹבָה לֹא רָאָה הֲלֹא אֶל־מָקוֹם אֶחָד

non anima etiam & :ei os ob hominis labor Omnis .vadens omnis

7 הַכֹּל הוֹלֵךְ׃ כָּל־עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם־הַנֶּפֶשׁ לֹא

afflicto Quid?stulto quàm sapienti præstantius quid Quia .implebitur

8 תִמָּלֵא׃ כִּי מַה־יּוֹתֵר לֶחָכָם מִן־הַכְּסִיל מַה־לֶּעָנִי

:animam ire præ oculorum visio Bona ?vitis coram pergere sciens

9 יוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד הַחַיִּים׃ טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלָךְ־נָפֶשׁ

est vocatũ iam fuerit Quicquid .spiritus pastio & ,vanitas hoc etiam

10 גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ מַה־שֶּׁהָיָה כְּבָר נִקְרָא

fortis quo eo cũ iudicare poterit non & :homo ipse quod notum & ,ei nomẽ

שְׁמוֹ וְנוֹדָע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם וְלֹא־יוּכַל לָדִין עִם שֶׁהַתַּקִּיף

quid .vanitatem multiplicantium multum verborum est Quia .se præ

11 מִמֶּנּוּ׃ כִּי יֵשׁ־דְּבָרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הָבֶל מַה־

homini præstantius

יּוֹתֵר לָאָדָם׃

CAP. VII. ז

dierum numero vitis in homini bonum quid sciens quis Quia

1 כִּי מִי־יוֹדֵעַ מַה־טּוֹב לָאָדָם בַּחַיִּים מִסְפַּר יְמֵי־

indicabit quis quia ?vmbrã tanquam eos perficiet & ,suæ vanitatis vitarum

חַיֵּי הֶבְלוֹ וְיַעֲשֵׂם כַּצֵּל אֲשֶׁר מִי־יַגִּיד

nomen Melius .sole sub eum post erit quid ,homini

2 לָאָדָם מַה־יִּהְיֶה אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ טוֹב שֵׁם

Bonum .eius nasci dies quàm ,mortis dies & :bonum oleum quàm

מִשֶּׁמֶן טוֹב וְיוֹם הַמָּוֶת מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ׃ טוֹב

ipsum quod eo in :conuiuij domũ ad ire quàm ,luctus domum ad ire

3 לָלֶכֶת אֶל־בֵּית־אֵבֶל מִלֶּכֶת אֶל־בֵּית מִשְׁתֶּה בַּאֲשֶׁר הוּא

ira Bona .suum cor ad dabit viuens & :hominis omnis finis

4 סוֹף כָּל־הָאָדָם וְהַחַי יִתֵּן אֶל־לִבּוֹ׃ טוֹב כַּעַס

sapientum Cor .cor erit iucundum facierum tristitia in quia ,risu præ

5 מִשְּׂחֹק כִּי־בְרֹעַ פָּנִים יִיטַב לֵב׃ לֵב חֲכָמִים

audire Melius .lætitiæ domo in stultorum cor & :luctus domo in

6 בְּבֵית אֵבֶל וְלֵב כְּסִילִים בְּבֵית שִׂמְחָה׃ טוֹב לִשְׁמֹעַ

hæc est mala infirmitas quēadmodū בּוֹא vtilitatis est vitæ suæ in tenebris הָלַךְ est שָׁתָה de qua laborauit vitæ suæ, hæc est חָיָה Dominus diuitias, & substantias vt comedat ex eis, vt sumat vt lætetur de est. נָשָׂא נָתַן rependit lætitiam חָיָה frequens homini רָאָה diuitias, & substantias, deficit desiderat: dedit eis ea est, est, חָלָה multiplicabitur רַבָּה שָׁנָה quod melior est abortiuus. in tenebris in tenebris quod magis נוּחַ vadit? amplius est pauperi עָנָה ante vitam. Melior est quàm quod eat anima: cogitatio scit fuit quòd no sit fortior est דּוּן Sunt verba multa multiplicantia amplius est scit fit vita, in vitæ quos peregit הָיָה צֵלֶל נגד est bonum vnguentum quo nat est Melius est יָלַד הָלַךְ ponet ibi super Melior est per tristitiã vultus יָשַׁב est

.stultorum canticum audiens vir quàm :sapientis increpationem

גְּעָרַת חָכָם מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ שִׁיר כְּסִילִים׃

etiam :stulti risus sic , olla sub spinarum vox sicut Quia

7 כִּי כְקוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֵּן שְׂחֹק הַכְּסִיל גַּם־

cor perdet & :sapientem faciet insanire oppressio Quia .vanitas hoc

8 זֶה הָבֶל׃ כִּי הָעֹשֶׁק יְהוֹלֵל חָכָם וִיאַבֵּד אֶת־לֵב

longus melior :eius principiũ quàm ,verbi nouissimum Melius .donum

9 מַתָּנָה׃ טוֹב אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ טוֹב אֶרֶךְ־

quia :irascendũ ad tuo spiritu in festines Ne .spiritu elatus quàm ,spiritu

10 רוּחַ מִגְּבַהּ רוּחַ׃ אַל־תְּבַהֵל בְּרוּחֲךָ לִכְעוֹס כִּי

dies quòd ,fuit quid ,dicas Ne .requiescet stultorum sinu in ira

11 כַעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ׃ אַל־תֹּאמַר מֶה הָיָה שֶׁהַיָּמִים

super interrogasti sapientia ex non quia :istis præ boni fuerunt priores

הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מֵחָכְמָה שָׁאַלְתָּ עַל־

.solem videntibus magis & ;hæreditate cum sapientia Bona .hoc

12 זֶה׃ טוֹבָה חָכְמָה עִם־נַחֲלָה וְיֹתֵר לְרֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ׃

scientiæ præstantia & : argenti vmbra in , sapientiæ vmbra in Quia

13 כִּי בְּצֵל הַחָכְמָה בְּצֵל הַכָּסֶף וְיִתְרוֹן דַּעַת

quia :Dei opus Vide .suos patronos viuificabit sapientia

14 הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְעָלֶיהָ׃ רְאֵה אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי

esto bono die In .ipse deprauauerit quem dirigere poterit quis

15 מִי יוּכַל לְתַקֵּן אֵת אֲשֶׁר עִוְּתוֹ׃ בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה

,Deus fecit hoc contra hoc Etiam .vide mala die in & ,bono in

בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רְאֵה גַּם אֶת־זֶה לְעֻמַּת־זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים

Omnia .quicquam eum post homo inueniet non quod verbum super

16 עַל־דִּבְרַת שֶׁלֹּא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה׃ אֶת־הַכֹּל

est & ,sua iustitia in periens iustus Est .meæ vanitatis diebus in vidi

רָאִיתִי בִּימֵי הֶבְלִי יֵשׁ צַדִּיק אֹבֵד בְּצִדְקוֹ וְיֵשׁ

ne & ,multum iustus sis Ne .sua malitia in prolongans impius

17 רָשָׁע מַאֲרִיךְ בְּרָעָתוֹ׃ אַל־תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה וְאַל־

ne & ,multũ improbus sis Ne .desolaberis quid vt abundanter sapiens sis

18 תִּתְחַכַּם יוֹתֵר לָמָּה תִּשּׁוֹמֵם׃ אַל־תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְאַל־

quod Bonum .tuo tempore non in morieris quid vt .stultus sis

19 תְּהִי סָכָל לָמָּה תָמוּת בְּלֹא עִתֶּךָ׃ טוֹב אֲשֶׁר

timens quia :tuã manũ facias quiescere ne hoc ab etiã & ,hoc in apprehẽdas

תֶּאֱחֹז בָּזֶה וְגַם־מִזֶּה אַל־תַּנַּח אֶת־יָדֶךָ כִּי־יְרֵא

decem præ :sapientẽ roborabit Sapientia .hæc omnia egredietur Deum

20 אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת־כֻּלָּם׃ הַחָכְמָה תָּעֹז לֶחָכָם מֵעֲשָׂרָה

.terra in iustus non homo Quia .ciuitate in fuerunt qui ,potentibus

21 שַׁלִּיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בָּעִיר׃ כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ

quæ verbis omnibus Etiam .peccet non & ,bonũ faciat qui

22 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא׃ גַּם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר

.tibi maledicentẽ tuũ seruum audias non vt :tuũ cor des ne ,loquentur

יְדַבֵּרוּ אַל־תִּתֵּן לִבֶּךָ אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע אֶת־עַבְדְּךָ מְקַלְלֶךָ׃

maledixisti tu etiam quod :tuũ cor nouit multis vicibus etiam Quia

23 כִּי גַּם־פְּעָמִים רַבּוֹת יָדַע לִבֶּךָ אֲשֶׁר גַּם־אַתָּ קִלַּלְתָּ

ipsa & .ero Sapiens :dixi ,sapientia in tentaui hoc Omne .alios

24 אֲחֵרִים׃ כָּל־זֹה נִסִּיתִי בַחָכְמָה אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא

profundum profundũ & :fuit quod illud Remotum .me à est elongata

25 רְחוֹקָה מִמֶּנִּי׃ רָחוֹק מַה־שֶּׁהָיָה וְעָמֹק עָמֹק

inuestigandũ ad & ,sciendũ ad meũ cor & ego Circuiui illud inueniet quis

26 מִי יִמְצָאֶנּוּ׃ סַבּוֹתִי אֲנִי וְלִבִּי לָדַעַת וְלָתוּר

,stultitiæ impietatem sciendum ad & :supputationem &, sapientiã quærendum &

וּבַקֵּשׁ חָכְמָה וְחֶשְׁבּוֹן וְלָדַעַת רֶשַׁע כֶּסֶל

,mulierem morte præ amaram ego inueniens Et .insaniarum fatuitatem &

27 וְהַסִּכְלוּת הוֹלֵלוֹת׃ וּמוֹצֶא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת־הָאִשָּׁה

bonus : eius manus vincula ,eius cor retia & , decipulæ ipsa quia

אֲשֶׁר־הִיא מְצוֹדִים וַחֲרָמִים לִבָּהּ אֲסוּרִים יָדֶיהָ טוֹב

hoc ,Vide .ea in capietur peccans & ,illa ab euadet Dei facies ad

28 לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמָּלֵט מִמֶּנָּה וְחוֹטֵא יִלָּכֶד בָּהּ׃ רְאֵה זֶה

.computationem inueniendum ad ,alteri ad vnam .Choheleth dixit ,inueni

מָצָאתִי אָמְרָה קֹהֶלֶת אַחַת לְאַחַת לִמְצֹא חֶשְׁבּוֹן׃

mille ex vnũ Hominẽ .inueni nõ & ,mea anima quæsiuit adhuc Quam

29 אֲשֶׁר עוֹד־בִּקְשָׁה נַפְשִׁי וְלֹא מָצָאתִי אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף

Tantummodo .inueni non his omnibus in mulierem & ,inueni

30 מָצָאתִי וְאִשָּׁה בְכָל־אֵלֶּה לֹא מָצָאתִי׃ לְבַד

ipsi & rectum hominem Deus fecit quod ,inueni hoc vide

רְאֵה־זֶה מָצָאתִי אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יָשָׁר וְהֵמָּה

sciens quis & ,sapiens vt Quis .multas computationes inquisierunt

1 בִקְשׁוּ חִשְּׁבֹנוֹת רַבִּים׃ מִי כְּהֶחָכָם וּמִי יוֹדֵעַ

verbi interpretationem

פֵּשֶׁר דָּבָר׃

CAP. VIII. ח

.mutabitur ei faciei fortitudo & :ei facies faciet lucere hominis Sapientia

חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו וְעֹז פָּנָיו יְשֻׁנֶּא׃

quod vir audiat fragor est & Melior est finis rei est longanimis נָתַן causæ meliores הָיָה est requiescet homo: sed cel sior est scientia sapientiæ quia habentes eam. יָדַע potest curuauerit vt qui perit רָאָה dies רָבָה nimium. paueas הָיָה qui enim timet יָצָא de oībus his magis quā potētes, est עָזַז הָיָה loquuntur, ponas ענה Omnia hæc & Proculmagis quàm erat vt scirem, & inuestigarem quærerem rationem,& vt scirem errores. Et inuenio ego amariorem est sicut ha mi sagenæ & vt coram Deo ab concionans post vt inuenirem numerum quæsiui. rectum rectam ecce cogitationes scit est vt cognoscens vultum faciei אוֹר עָזַז

.Dei iuramenti verbum *super* & ,*obserua* † regis os ‡ Ego
2 ‡אֲנִי פִּי־מֶלֶךְ שְׁמֹר וְעַל דִּבְרַת שְׁבוּעַת אֱלֹהִים׃
quia .*malo verbo* ‡ in stes ne .*abibis eius faciebus à* ‡ festinus sis Ne
3 †אַל־תִּבָּהֵל מִפָּנָיו תֵּלֵךְ אַל־תַּעֲמֹד בְּדָבָר רָע כִּי
quis & :*imperium* ‡ regis verbum *quo* In ‖ .faciet voluerit quod omne
4 כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַעֲשֶׂה׃ †בַּאֲשֶׁר דְּבַר־מֶלֶךְ שִׁלְטוֹן וּמִי
:*malū verbum* ‡ cognoscet nō ,præceptū *Custodiens* ?*facies* † quid :ei dicet
5 יֹאמַר־לוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה׃ †שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דָּבָר רָע
est *voluntati* ‡ omni Quia .sapientis cor cognoscet iudiciū & ,tēpus &
6 וְעֵת וּמִשְׁפָּט יֵדַע לֵב חָכָם׃ †כִּי לְכָל־חֵפֶץ יֵשׁ
Quia .eum super multum hominis malum quia :iudicium & ,tēpus
7 עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי־רָעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו׃ †כִּי־
?ei indicabit quis ,erit quando nam .est futurum quod *sciens ipse non* ‖
אֵינֶנּוּ יֹדֵעַ מַה־שֶּׁיִּהְיֶה כִּי כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה מִי יַגִּיד לוֹ׃
potestas † nec ,spiritum *prohibendum ad* ‡ ,spiritū in *imperans* ‡ homo Non *
8 †אֵין אָדָם שַׁלִּיט בָּרוּחַ לִכְלוֹא אֶת־הָרוּחַ וְאֵין שִׁלְטוֹן
impietas eruet neque :prælio in dimissio * nec ,mortis die in
בְּיוֹם הַמָּוֶת וְאֵין מִשְׁלַחַת בַּמִּלְחָמָה וְלֹא־יְמַלֵּט רֶשַׁע אֶת־
omne ad meū cor *dare* ‡ & , vidi hoc Omne .*eius patronos*
9 בְּעָלָיו׃ †אֶת־כָּל־זֶה רָאִיתִי וְנָתוֹן אֶת־לִבִּי לְכָל־
homo est dominatus quo tempore :sole sub fit quod *factum*
מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
venerūt & ,sepultos impios vidi tunc Et .sibi malū in hominē in
10 בְּאָדָם לְרַע לוֹ׃ †וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ
sit * qua ‡ ciuitate in tradentur obliuioni & ,*ambulabunt* † sancto loco *à* ‡ &
וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ וְיִשְׁתַּכְּחוּ בָעִיר אֲשֶׁר כֵּן־
mali facti sententia ‖ fit non Quia .‡ vanitas hoc etiā :fecerant
11 עָשׂוּ גַּם־זֶה הָבֶל׃ †אֲשֶׁר אֵין־נַעֲשָׂה פִתְגָם מַעֲשֵׂה הָרָעָה
.malum faciendū ad eis in hominis filiorū cor est plenum ideo : cito
מְהֵרָה עַל־כֵּן מָלֵא לֵב בְּנֵי־הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רָע׃
sciens ‡ etiā quia :ei *prolongans* ‡ & ,centies mali *faciens* peccans Quoniam
12 †אֲשֶׁר חֹטֶא עֹשֶׂה רָע מְאַת וּמַאֲרִיךְ לוֹ כִּי גַּם־יוֹדֵעַ
.eius *faciebus à timebunt* * qui , Deum timētibus bonū erit quod *ego*
אָנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה־טּוֹב לְיִרְאֵי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירְאוּ מִלְּפָנָיו׃
† vmbra tanquā : dies prolongabit nō & ,impio erit non bonum Et
13 †וְטוֹב לֹא־יִהְיֶה לָרָשָׁע וְלֹא־יַאֲרִיךְ יָמִים כַּצֵּל
super fit quæ vanitas Est .Dei *faciebus à timens ipse* ‡ non qui
14 אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יָרֵא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים׃ †יֶשׁ־הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל־
opus *secundum eos ad pertingens quod* † iusti sunt quia :terram
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה
:iustorum opus *secundū eos ad pertingens quod* ‡ impij sunt & :impiorum
הָרְשָׁעִים וְיֵשׁ רְשָׁעִים שֶׁמַּגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים
quod , lætitiam ego laudaui Et .vanitas * hoc etiā quod dixi
15 אָמַרְתִּי שֶׁגַּם־זֶה הָבֶל׃ †וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת־הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר
:*lætari & , bibere & ,comedere quin* ,sole sub homini bonū ‖ non
אֵין־טוֹב לָאָדָם תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי אִם־לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמוֹחַ
ei dedit quos ,*suarum vitarum* ‖ diebus ,suo labore *in eū comitabitur* ‡ hoc &
וְהוּא יִלְוֶנּוּ בַעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר־נָתַן־לוֹ
sciendum ad † meū cor dedi Q*uemadmodum* ‡ .sole sub Deus
16 הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ †כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת־לִבִּי לָדַעַת
etiam quod :terram super fit *quod negotium videndum ad* † & ,sapientiā
חָכְמָה וְלִרְאוֹת אֶת־הָעִנְיָן אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל־הָאָרֶץ כִּי גַם
vidi Et .*videns ipse* ‖ non suis oculis *in* somnū nocte *in* & die *in*
17 בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שֵׁנָה בְּעֵינָיו אֵינֶנּוּ רֹאֶה׃ †וְרָאִיתִי
inuenire homo *poterit* ‡ non quod Dei opus omne
אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לִמְצוֹא אֶת־
,homo *laborabit* † quod propter :sole sub fit quod opus
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם
non , scire ‡ sapiens dixerit si etiam & :inueniet non & ,*quærendum ad*
לְבַקֵּשׁ וְלֹא יִמְצָא וְגַם אִם־יֹאמַר הֶחָכָם לָדַעַת לֹא
.inuenire poterit
יוּכַל לִמְצֹא׃

CAP. IX. ט

.hoc omne declarādū ad & ,meo corde in *dedi* ‡ hoc omne Quia
1 †כִּי אֶת־כָּל־זֶה נָתַתִּי אֶל־לִבִּי וְלָבוּר אֶת־כָּל־זֶה
etiam : Dei manu in eorum *seruitia* & ,sapientes & , iusti Quia
אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וַעֲבָדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים גַּם־
.*eorum facies ad* † omnia ‡ ,homo *sciens non* * odium etiam ,amorem
אַהֲבָה גַם־שִׂנְאָה אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם הַכֹּל לִפְנֵיהֶם׃
,bono ,impio & iusto vnus euentus omnibus *sicut* ‖ Omnia
2 †הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל מִקְרֶה אֶחָד לַצַּדִּיק וְלָרָשָׁע לַטּוֹב
,bon⁹ sicut :*sacrificans ipse* ‡ non qui ei & ,sacrificāti & ,immūdo & ,mūdo &
וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלַזֹּבֵחַ וְלַאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ זֹבֵחַ כַּטּוֹב
† malum Hoc .*timens* † iuramentum qui sicut , *iurans* ,*peccator* ‡ sic
3 כַּחֹטֶא הַנִּשְׁבָּע כַּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה יָרֵא׃ †זֶה רָע
:omnibus ‖ vnus euentus quod ,sole sub *fit quod omni in*
בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי־מִקְרֶה אֶחָד לַכֹּל

‡ moneo te vt † obserues,
‡ vt putes à facie ei⁹ abire.
‡ re mala.
[l] רוּעַ
‖ Secundum ‡ est potestas, † facis? Qui custodit ‡ rem malā: ‡ volito
[m] רַבַּב
‖ nescit
[n] נֶגֶד
* Nullus est ‡ qui potestatem habeat ‡ vt prohibeat † est * est habentem illam. ‡ posui
[o] רָאָה
opus
qui ‖ post eos,
[p] בּוֹא
‡ qui in † ambulauerunt, ‡ in * rectum ‡ est. ‖ sententia de opere malo
[q] שְׁבַח [r] עָשָׂה
facit ‡ prolōgat † Deus dies ‡ scio
[s] מֵאָה
* timent à facie † erit
[t] צֵל
‡ timet à facie
[v] פָּנָה
† quibus vsu venit ac si haberent
[x] נָגַע
‡ quibus vsu venit ac si haberent
[y] נָגַע [z] שָׂמַח
* est ‖ esset ‡ nisi vt comedat, & bibat, & lætetur:
‡ adhærebit sibi de ‖ vitæ suæ
‡ Quando † vt scirem † videre occupationē quæ
[a] לוה [b] חיה
[c] יָדַע [d] עָנָה
‖ videt. ‡ possit † laborat
vt quærat ‡ se
Sane ‡ posui
opera
* nescit ‡ quæ † ante eos sunt. ‖ eueniunt ac si esset
‡ sacrificat:
‡ qui peccat qui iurat, † timet. † est inter omnia quæ fiunt ‖ fit

,eorū corde in *insania* † & ,malo est plenum *hominis* ‡ filiorum cor etiam &
וְגַם לֵב בְּנֵי־הָאָדָם מָלֵא־רָע וְהוֹלֵלוֹת בִּלְבָבָם
eligatur quisquis ‡ Quia .mortuos ad hoc post & ,eorū *vitis* ‖ in
בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֶל־הַמֵּתִים׃ †כִּי־מִי אֲשֶׁר יְבֻחַר 4
leone *præ bonus ipse* ‡ viuus canis quia :spes est ,viuentes omnes *ad* †
אֶל־כָּל־הַחַיִּים יֵשׁ בִּטָּחוֹן כִּי־לְכֶלֶב חַי הוּא טוֹב מִן־הָאַרְיֵה
mortui & :sunt morituri quod ,*scientes* ‡ viuentes Nam .mortuo
הַמֵּת׃ †כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שֶׁיָּמֻתוּ וְהַמֵּתִים 5
est tradita obliuioni quia:merces eis vltra † nō & ,quicquam *scientes ipsi non* †
אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָה וְאֵין־עוֹד לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכַּח
eorū inuidia etiam ,eorū odium etiam ,eorū amor Etiam .eorū memoria
זִכְרָם׃ †גַּם אַהֲבָתָם גַּם־שִׂנְאָתָם גַּם־קִנְאָתָם 6
fit quod omni in seculū in vltra eis ‡ non pars & : periit iam
כְּבָר אָבָדָה וְחֵלֶק אֵין־לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה
corde *in* bibe & ,tuū panem gaudio in comede , Vade .sole sub
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ †לֵךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְלֶב־ 7
tua opera † Deus *voluit* * iam quia :tuum vinum *bono* ‡
טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֶׂיךָ׃
tuū caput super oleum & :candida tua vestimēta sint tempore omni *In*
†בְּכָל־עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל־רֹאשְׁךָ 8
omnibus dilexisti quam ,vxore cum *vitas* * Vide .deficiat non
אַל־יֶחְסָר׃ †רְאֵה חַיִּים עִם־אִשָּׁה אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ כָּל־ 9
diebus omnibus sole sub tibi dedit quos tuę vanitatis *vitarū* diebus
יְמֵי חַיֵּי הֶבְלֶךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כֹּל יְמֵי 10
tu quo ,tuo labore *in* ‖ & *;vitis* ‡ in tua pars *hoc* † quia :tuæ vanitatis
הֶבְלֶךָ כִּי הוּא חֶלְקְךָ בַּחַיִּים וּבַעֲמָלְךָ אֲשֶׁר־אַתָּה
faciendū ad tua manus inuenerit quod Omne .sole sub *laborans*
עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ †כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת 10 11
sapiētia & * ,scientia & * ,*computatio* & * ,opus ‡ non quia ; fac *tua virtute in*
בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה
videre ‡ & ,sum Conuersus .*illuc vadens* ‖ tu quo sepulchro in
בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שָׁמָּה׃ †שַׁבְתִּי וְרָאֹה 11 12
,bellum fortium † nec , cursus leuium † non quod ,sole sub
תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ כִּי לֹא לַקַּלִּים הַמֵּרוֹץ וְלֹא לַגִּבּוֹרִים הַמִּלְחָמָה
non etiā & ,*opulentia prudentium* * non etiā & ,panis sapientium ‡ non etiā &
וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם וְגַם לֹא לַנְּבֹנִים עֹשֶׁר וְגַם לֹא 13
.ipsis omnibus *accidet occursus* † & tempus sed :gratia scientium ‡
לַיֹּדְעִים חֵן כִּי־עֵת וָפֶגַע יִקְרֶה אֶת־כֻּלָּם׃ 14
capiuntur qui pisces sicut .suū tempus homo *sciet non* * etiam Quia
†כִּי גַּם לֹא־יֵדַע הָאָדָם אֶת־עִתּוֹ כַּדָּגִים שֶׁנֶּאֱחָזִים 12
irretiti ipsi sicut † ;laqueo in *capta* ‡ aues sicut & ,malo reti *in*
בִּמְצוֹדָה רָעָה וְכַצִּפֳּרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפָּח כָּהֵם יוּקָשִׁים
.repentè eos super ceciderit *quod secundū* ‡ ,malo tēpore in hominum filij
בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת רָעָה כְּשֶׁתִּפּוֹל עֲלֵיהֶם פִּתְאֹם׃ 15
.*me ad ipsa* † magna & :sole sub sapientiam vidi hanc Etiam
†גַּם־זֹה רָאִיתִי חָכְמָה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וּגְדוֹלָה הִיא אֵלָי׃ 13
rex eam aduersus venit & :*parum* * ea in *virorum* ‡ & , parua Ciuitas
†עִיר קְטַנָּה וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְעָט וּבָא־אֵלֶיהָ מֶלֶךְ 14
. magnas munitiones eam *super* ‖ extruxit & ,eā circundedit & ,magnus
גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ מְצוֹדִים גְּדֹלִים׃ 16
vrbem ipse eruit & ,sapiens pauper vir ea in est inuentus Et
†וּמָצָא בָהּ אִישׁ מִסְכֵּן חָכָם וּמִלַּט־הוּא אֶת־הָעִיר 15
.illius pauperis viri est recordatus non homo & :sua sapientia *in*
בְּחָכְמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן הַהוּא׃ 17
pauperis sapientia & ,*fortitudine præ sapientiam bonam* † , ego dixi Et
†וְאָמַרְתִּי אָנִי טוֹבָה חָכְמָה מִגְּבוּרָה וְחָכְמַת הַמִּסְכֵּן 16
sapientum Verba .audita *ipsa* ‡ non eius verba & ,* contempta
בְּזוּיָה וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים׃ †דִּבְרֵי חֲכָמִים 17
Bona † .stultos *in dominantis* clamor quā ‖ :audiuntur quiete in
בְּנַחַת נִשְׁמָעִים מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים׃ †טוֹבָה 18
.multum bonum perdet vnus peccator & .*conflictus vasis præ* ‡ sapientia
חָכְמָה מִכְּלֵי קְרָב וְחוֹטֶא אֶחָד יְאַבֵּד טוֹבָה הַרְבֵּה׃

CAP. X. יוד 1

:*pigmentarij vnguentum faciet vaporare* ,*faciet* ‡ fœtere *mortis* ‡ muscæ *
†זְבוּבֵי מָוֶת יַבְאִישׁ יַבִּיעַ שֶׁמֶן רוֹקֵחַ 1
sapientis Cor .*parum stultitiæ* † ,gloria *à* ‖ sapientia *à* preciosum
יָקָר מֵחָכְמָה מִכָּבוֹד סִכְלוּת מְעָט׃ †לֵב חָכָם 2
viā per etiam Et .ipsius sinistram ad stulti cor & ,eius dexteram ad
לִימִינוֹ וְלֵב כְּסִיל לִשְׂמֹאלוֹ׃ †וְגַם־בַּדֶּרֶךְ 3 2
. *ipse* ‡ stultus ,omnib⁹ dicit & ,*deficiens* * ei⁹ cor ,*ambulans stultus quod secundū*
כְּשֶׁהַסָּכָל הֹלֵךְ לִבּוֹ חָסֵר וְאָמַר לַכֹּל סָכָל הוּא׃
,dimittas ne tuū locum ,te *super* † ascenderit dominātis ‡ spiritus Si
†אִם־רוּחַ הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ מְקוֹמְךָ אַל־תַּנַּח 4 3
malum Est .magna peccata faciet quiescere *sanitas* ‡ quia
כִּי מַרְפֵּא יַנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים׃ †יֵשׁ רָעָה 5

‡ hominum † insania ‖ vita ‡ cuicunque electo † inter
[f] מוּת יְחֻבַּר
‡ est [k] melior ‡ sciunt
[g] מוּת
† nesciūt † est
‡ est
[h] יָלַךְ
‡ iucundo * complacet † tuis operibus.
[i] עָשָׂה [k] הָיָה
* vitam
vitæ
[l] חָיָה
† hæc est ‡ vita: ‖ de laboras
secundum vires tuas ‡ est * nec cogitatio, * nec
[m] כּוּחַ [n] יָדַע
‖ vadis ‡ vidi † est
[p] קָלַל
‡ est * sunt rectorū diuitiæ,
[q] בִּין
‡ est † casus accidit
[r] חָנַן
* nescit ‡ quę capiuntur † sic capiū tur ‡ cūm
[s] פּוּחַ [t] נָפַל
† est mihi.
[u] רָאָה
‡ viri * pauci
‡ contra
† quòd melior est sapiētia quàm fortitudo * est ‡ sunt ‖ plus domini inter † Melior est
[x] בָּזָה [y] נוּחַ
‡ quàm instrumēta bellica.
[z] כָּלָה
* Sicut ‡ mortuæ ‡ faciunt, & manare faciunt fœtorē vnguenti aromatarij sic hominem ‖ & † stultitia parua.
[a] בּוּשׁ [b] נָבַע
cùm stultus ambulat, * deficit, ‡ est. יחיד ה ‡ iræ † cōtra ‡ lenitas
[c] יָנַח [d] נוּחַ

.dominantis *faciebus à egrediens* ‡qui error ſicut :ſole ſub vidi†
ראיתי תחת השמש כשגגה שיצא מלפני השליט׃
.ſedebunt humilitate in diuites & : *multis* ‡ excellentiis in *ſtultitia eſt* Data*
6 נתן הסכל במרומים רבים ועשירים בשפל ישבו׃
ſeruos tanquã ambulantes principes & :equos ſuper ſeruos Vidi
7 ראיתי עבדים על סוסים ושרים הלכים כעבדים
ſepem diſſipans & :incidet eam in,foueam Fodiens .terram ſuper
8 על הארץ׃ חפר גומץ בו יפול ופרץ גדר
:eis in afficietur dolore,lapides *faciens Proficiſci* .ſerpens eum mordebit
9 ישכנו נחש׃ מסיע אבנים יעצב בהם
ipſe ‡ &,ferrum fuerit hebetatũ Si .*eis in periclitabitur* ‖ ligna ſcindens
10 בוקע עצים יסכן בם׃ אם קהה הברזל והוא
.*ſapientia* ,*rectificandi præſtantia* & :†roborabit vires &,terſerit *facies non*
לא פנים קלקל וחילים יגבר ויתרון הכשיר חכמה׃
. linguam habenti *præſtãtia* † non & :ſuſurro *non in* † ſerpens mordeat Si
11 אם ישך הנחש בלוא לחש ואין יתרון לבעל הלשון׃
.cum *deglutiet* ‡ ſtulti labia & :*gratia* * ſapientis oris Verba
12 דברי פי חכם חן ושפתות כסיל תבלענו׃
.mala inſania eius oris nouiſſimũ & :ſtultitia eius oris verborũ Initium
13 תחלת דברי פיהו סכלות ואחרית פיהו הוללות רעה׃
,erit *quod* quid homo *ſciet non* ‖ :verba multiplicabit ſtultus Et
14 והסכל ירבה דברים לא ידע האדם מה שיהיה
ſtultorum Labor ?ſibi annunciabit quis , ſe poſt erit quod &
15 ואשר יהיה מאחריו מי יגיד לו׃ עמל הכסילים
.ciuitatem ad pergere *nouit non* ‡ qui ,eum faciet laborare
תיגענו אשר לא ידע ללכת אל עיר׃
.*comedent* ‖ manè in tui principes & :†puer tuus rex *quòd* ‡ ,terra tibi Væ
16 אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו׃
tẽpore in tui principes & : *heroum* ‡ filius tuus rex *quòd* * ,terra *tua* Beatitudines
17 אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת
ſe inclinabit *pigritiis In* .*potatione in* ‡ non & ,*fortitudine in comedent* ‡
18 יאכלו בגבורה ולא בשתי׃ בעצלתים ימך
riſum Ad ‖ .domus diſtillabit manuum *deiectione in* ‡ & :contignatio †
19 המקרה ובשפלות ידים ידלף הבית׃ לשחוק
.*omnibus reſpondebit* † argentũ & :viuos lætificabit vinũ & ,panem *facientes* *
עשים לחם ויין ישמח חיים והכסף יענה את הכל׃
tui cubilis penetralibus in & ,vilipẽdas ne regem tua *ſcientia* ‡ in Etiam
20 גם במדעך מלך אל תקלל ובחדרי משכבך
,vocem faciet ire cælorum auis quia : diuitem vilipendas ne
אל תקלל עשיר כי עוף השמים יוליך את הקול
.verbum annunciabit *alis præditus* * &
ובעל הכנפים יגיד דבר׃

quod ‡egreditur à facie * Poſitus eſt ſtultus ‡ magnis: שור[f] נפל[g] Transferens ‖diſcrimini ſe exponit p illa. ‡huius aciem non † ſcindens:at excellentia ſapientiæ eſt ſuper alia ꝙ rectũ faciat. † abſque † eſt vtilis * gratioſa ‡ perdent נשך[h] חנן[i] הלל[k] פה[l] ‖neſcit רבה[m] נגר[n] ‡ neſcit הלך[o] ‡ cùm † eſt ‖ comedunt. שור[p] Beata tu *cũ ‡ eſt nobiliũ: ‡ comedunt propter fortitudinem. ‡ propter potationẽ. Propter pigritias manuum שתה[q] מכך[r] † vt cadat ‡propter paupertatem ‖ Propter *faciũt †obtinet omnia. ‡cogitatione עשה[s] ידע[t] *habẽs alas

CAP. XI. יא

multitudine in quia : aquarum *facies* † ſuper ‡ tuum panem Mitte
1 שלח לחמך על פני המים כי ברב
quia :octo etiam & ,‡ſeptem * partem Da .illum inuenies dierum
2 הימים תמצאנו׃ תן חלק לשבעה וגם לשמונה כי
,nubes fuerint repletæ Si .terram ſuper mali erit quid *ſcies non* ‖
3 לא תדע מה יהיה רעה על הארץ׃ אם ימלאו העבים
ſi & ,auſtrum *in* ‡ lignum ceciderit ſi Et . euacuabũt terram ſuper pluuiam
גשם על הארץ יריקו ואם יפול עץ בדרום ואם
,ventũ *Obſeruans* ‡ .erit ibi ,lignum ceciderit quo † loco :*aquilone in*
4 בצפון מקום שיפול העץ שם יהוא׃ שמר רוח
tu non Quemadmodum .metet non nubes *in videns* ‡ & :ſeminabit non
5 לא יזרע וראה בעבים לא יקצור׃ כאשר אינך
ſcies non * ſic : *plena* ‖ ventre in oſſa ‡ ſicut , venti via † quid *ſciens* †
יודע מה דרך הרוח כעצמים בבטן המלאה ככה לא תדע
ſemina mane In .omnia *faciet* ‡ qui ,Dei opus
6 את מעשה האלהים אשר יעשה את הכל׃ בבקר זרע
ſciens tu non ‡ quia :tuã manũ facias quieſcere ne *veſpera in* ‖ & , tuum ſemen
את זרעך ולערב אל תנח ידך כי אינך יודע
.bona *vnum ſicut ipſa* ‡ ambo an & ,illud vel ,hoc an *erit rectum hoc ſi* *
אי זה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד טובים׃
.ſolem videre oculis *bonum* † & : lux eſt dulcis Et
7 ומתוק האור וטוב לעינים לראות את השמש׃

יתיר ה ‡ etiam ignotis ac ſi proiiceres † faciẽ * panis ‡ indigentibus, ‖ non ſcis ידע[v] ‡ ad ad aquilonẽ: in †in ‡Qui obſeruat נפל[x] ‡ qui reſpicit † cognoſcis † ſit ‡ nec ‖ prægnãtis: * neſcis ‡ facit ‖ veſperi ‡ neſcis ינח[y] * quid magis rectum ſit ‡ pariter ſint †iucundũ eſt ראה[a]

:fuerit lætatus omnib' his in ‡ ,homo vixerit multis annis ſi Quia
8 כי אם שנים הרבה יחיה האדם בכלם ישמח
. *vanitas* † ,euenit quicquid ,*erunt multum quia* ,*tenebroſitatis* ‡ dierũ recordetur &
ויזכר את ימי החשך כי הרבה יהיו כל שבא הבל׃
diebus in tuũ cor tibi *ſit bonum* ‖ & ,tua adoleſcentia in iuuenis Lætare
9 שמח בחור בילדותיך ויטיבך לבך בימי
:tuorũ oculorũ *aſpectu in* ‡ & ,tui cordis viis in ambula & ,*tuarum electionum*
בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך
.iudicium in Deus te adducet hæc omnia propter quòd ſcito & †
ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט׃
quia :tua carne à malitiam fac tranſire & ,tuo corde à iram amoue Et
10 והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך כי
.‡vanitas *pubertas* & † adoleſcentia
הילדות והשחרות הבל׃

Etiam ‡ & שנה[b] ‡ tenebrarũ, quanquam multi ſunt dies lucis,' †iudicabit eſſe vanitatem ‖ iocundetur * iuuentutis tuæ, ‡ ſecundũ aſpectum יום[c] יטב[d] ידע[e] בוא[f] סור[g] † ſed iuuentus ‡ ſunt.

CAP. XII. יב

non quo vſque :*tuarum electionum* diebus in tui creatoris memento Et
1 וזכר את בוראיך בימי בחורתיך עד אשר לא
eis in mihi ‡ Non ,dicas quibus † anni attingant & , mali dies veniant
יבאו ימי הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם
:ſtellæ & ,luna & ,lux & , ſol obtenebreſcat *non* Donec .voluntas
2 חפץ׃ עד אשר לא תחשך השמש והאור והירח והכוכבים
cuſtodes ſe cõmouebunt qua die In .pluuiam poſt nubes reuertãtur &
3 ושבו העבים אחר הגשם׃ ביום שיזעו שמרי
,diminuerũt quia ,molares ceſſabunt & :*virtutis viri peruertentur* & ,domus
הבית והתעותו אנשי החיל ובטלו הטחנות כי מעטו
,platea in *fores* * claudentur Et .*feneſtris in* ‖ videntes tenebreſcent &
4 וחשכו הראות בארבות׃ וסגרו דלתים בשוק
incuruabũtur ‡ & ,volucris vocẽ ad cõſurget & :molæ *vocis* † humilitate in
בשפל קול הטחנה ויקום לקול הצפור וישחו
;via in *conſternati* † & ,timebũt excelſo de Etiam .cantici filiæ omnes
5 כל בנות השיר׃ גם מגבה יראו וחתחתים בדרך
vadens † quoniã :*auiditas diſſipabit* ‡ & ,*locuſta erit oneri* & ,*amygdalus florebit* &
וינאץ השקד ויסתבל החגב ותפר האביונה כי הלך
.plangentes platea in circuibunt & ,ſui ſeculi domum ad homo
האדם אל בית עלמו וסבבו בשוק הסופדים׃
:aurea lẽticula cõfringatur & ,argẽteus funis elongetur *non* Donec
6 עד אשר לא ירחק חבל הכסף ותרץ גלת הזהב
.ciſternam ad rota cõfringatur & ,*ſcaturiginem* ‖ ſuper hydria conteratur &
ותשבר כד על המבוע ונרץ הגלגל אל הבור׃
reuertetur ſpiritus & :fuit *quod ſicut* ‡ terram *ſuper* † puluis reuertetur Et ‡
7 וישב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב
,Choheleth * dixit vanitatũ Vanitas .illum dedit qui ,Deum ad
8 אל האלהים אשר נתנה׃ הבל הבלים אמר הקוהלת
docuit adhuc :ſapiens Choheleth fuit quia amplius Et .vanitas omnia
9 הכל הבל׃ ויתר שהיה קהלת חכם עוד למד
parabolas direxit ,inueſtigauit & ,fecit auſcultare & ,populum ſcientiam
דעת את העם ואזן וחקר תקן משלים
ſcripturam & :*voluntatis* ‡ verba inuenire Choheleth Quæſiuit .*multum* ‡
10 הרבה׃ בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב
ſtimuli tanquam * ſapientum Verba .veritatis verba ,*rectitudinis* ‖
11 ישר דברי אמת׃ דברי חכמים כדרבנות
.vno paſtore à ſunt dati , *collectionum* auctores , plantati claui tanquam &
וכמשמרות נטועים בעלי אספות נתנו מרעה אחד׃
non *multum* ‡ libros *facere* † .ſis monitus mi fili *illis ab* ‖ amplius Et
12 ויתר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין
verbi Finis .‡ carnis *labor multum lectionis* * & :finis †
13 קץ ולהג הרבה יגעת בשר׃ סוף דבר
,cuſtodi eius mandata & ,time Deum :eſt auditus omnis
הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור
Deus opus omne Quia .homo omnis * hoc quia
14 כי זה כל האדם׃ כי את כל מעשה האלהים
. † malum ſiue ,bonum ſiue :occultum omne ſuper iudicium in adducet
יבא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע׃

iuuẽtutis tuę antequam †de ‡ eſt נגע[h] Antequam שוב[i] זוע[k] incuruabunt ſe homines robuſti, ‖per feneſtras * oſtia † ſonitus ‡ humiliabuntur שחח[l] † pauebunt & reprobabitur coitus, & onerabitur dorſum, ‡diſſipabitur cõcupiſcentia, † vadit שור[m] פור[n] Antequam *ſubtrahatur* ירחק רצץ[o] גלל[p] ‖fontem, ‡ Tunc †in ‡quemadmodum * *concionans* ידע[q] תקן[r] ‡ multas. ‡ placita: ‖rectam, & * ſunt אמן[s] † cõgregationũ,qui ‖his † faciendi ‡ plures עשה[t] †eſt *doctrina multa afflictio ‡ eſt, קצץ[v] ס רבתי עשה[x] *eſt † ſit בוא[y] רוע[z]

Finis libri Eccleſiaſtes.

תם ספר קהלת

שיר השירים

CANTICVM CANTICORVM SELOMOH.

CAP. I. א

.Selomoh ipsi quod ,canticorum Canticum
1 שיר השירים אשר לשלמה׃
quia :sui oris osculis ex † me Osculetur
2 †ישקני מנשיקות פיהו כי־
odorem Ad‖ .vino præ tui amores boni *
3 טובים דדיך מיין׃ †לריח
effusum oleum† ,optimorū tuorū vnguentorū
שמניך טובים שמן תורק
te post ,me Trahe .te dilexerunt adolescentulæ ideo : tuū nomen
4 שמך על־כן עלמות אהבוך׃ †משכני אחריך
lætabimur & ,exultabimus ,sua penetralia ‡ rex me introduxit : curremus
נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה
.te dilexerunt rectitudines :vino præ tuos amores memorabimus‡ ,te in
בך נזכירה דדיך מיין מישרים אהבוך׃
,Chedar tentoria* sicut:Ierusalaim filiæ ,desiderabilis‖ &,ego † Nigra
5 †שחורה אני ונאוה בנות ירושלם כאהלי קדר
,fusca ego ‡ quòd ,me respiciatis Ne .Selomoh cortinæ sicut
6 כיריעות שלמה׃ †אל־תראוני שאני שחרחרת
me posuerunt ,me in sunt succensi‖ meæ matris filij :Sol me radiauit‡ quia
ששזפתני השמש בני אמי נחרו־בי שמני
.custodiui non ,mihi * quæ ,meam vineam ;vinearum custodem
נטרה את־הכרמים כרמי שלי לא נטרתי׃
facias cubare vbi , pascas vbi ,mea anima dilexit quē ,mihi Nuncia
7 †הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ
?tuorū sodaliū greges super se operiens† veluti ero quid vt quia : meridie in
בצהרים שלמה אהיה כעטיה על עדרי חבריך׃
tibi egredere ;mulieribus in ‡ pulchra ô ,tibi ‖ cognoueris Nisi
8 †אם־לא תדעי לך היפה בנשים צאי־לך
.pastorum tabernacula super‡ tuas capellas pasce & ,pecoris* vestigia in
בעקבי הצאן ורעי את־גדיתיך על משכנות הרעים׃
.mea amica‡ te assimilaui Parhoh curribus in meæ Equæ
9 †לססתי ברכבי פרעה דמיתיך רעיתי׃
.torquibus in† tuum collum ,murenulis in‡ tuæ maxillæ sunt Decoræ‖
10 †נאוו לחייך בתרים צוארך בחרוזים׃
.argenti ‡ punctis cum tibi faciemus auri Murenulas
11 †תורי זהב נעשה־לך עם נקדות הכסף׃
.suum odorem dedit mea nardus ,suo circuitu* in † rex‖ Vsquequo
12 †עד־שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו׃
.cōmorabitur mea vbera inter ,mihi meus dilectus myrrhæ Fasciculus
13 †צרור המר דודי לי בין שדי ילין׃
.Hen-ghedi vineis in ,mihi meus dilectus Copher,‡ Botrus
14 †אשכל הכפר דודי לי בכרמי עין גדי׃
.columbæ‡ tui oculi ,pulchra tu ecce :mea amica †pulchra tu Ecce
15 †הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים׃
.viridis ‖ noster lectus etiā ,iucundus‡ etiam ,mi dilecte* pulcher tu Ecce
16 †הנך יפה דודי אף נעים אף־ערשנו רעננה׃
.abietes† nostra laquearia ,larices ‡ nostrarum domorum Tigna
17 †קרות בתינו ארזים רחיטנו ברותים׃

שור
†ille
נשק
*meliores sunt
‖Propter
†vt
ריק
‡in cubicula
בוא
‡memores amorū tuorū magis quàm vini: recti
†sum,
‖decora
*tabernacula
אוה
‡paululū denigrata sim,
‡aspexit ‖irati
חרה שום
*est
נגד
†declinās ad ‖te,
‡inter mulieres;
ידע יצא
*pecudum,
‡iuxta
דעה גדה
‡amica
דמה רעה
‖Pulchræ
‡propter margaritas,
†propter torques. Margaritas aureas
‡argenteis. Dum †esset
*accubitu
סבב לון
‡camphoræ
†es
‡columbarū.
רעה קרה
*es‡ dulcis,
‖floridus.
‡cedrina,
†abiegna.
רהט
רהיטנו
ק

CAP. II. ב

interlilium Sicut .conuallium lilium ,Saron ‖ rosa Ego
1 †אני חבצלת השרון שושנת העמקים׃ †כשושנה בין
2 ,siluæ lignis in‡ malus Sicut .filias inter mea amica sic , spinas
החוחים כן רעיתי בין הבנות׃ †כתפוח בעצי היער
3 eius fructus & ,sedi & ,cōcupiui eius vmbra in:filios inter meus dilect⁹ sic
כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופריו
eius vexillum & ,vini domum ad*me Introduxit .meo palato dulcis
4 מתוק לחכי׃ †הביאני אל־בית היין ודגלו
:malis in me roborate , lagenis in † me Fulcite .amor me super
5 עלי אהבה׃ †סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים
eius dextera & , meo capite sub eius Læua .ego ‡ amore ægra ‖ quia
6 כי־חולת אהבה אני׃ †שמאלו תחת לראשי וימינו
vel ,capreis in ‡ Ierusalaim filiæ vos Adiuraui* .me amplexabitur
7 תחבקני׃ †השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או

‖campi, &
‡inter ligna
צלל פרה
*in
†phialis vitreis, stipate
‖languens
‡sum.
חלה
*Adiuro
‡per capreas,

,amorem feceritis euigilare si & ,suscitaueritis si ;agri ceruis in †
באילות השדה אם־תעירו ואם־תעוררו את־האהבה
super transiliens venit ipse Ecce ,mei dilecti Vox .voluerit donec
8 עד שתחפץ׃ †קול דודי הנה־זה בא מדלג על־
,capreæ meus dilectus est Similis .colles super raptim accurrens ‖ ,mōtes
9 ההרים מקפץ על־הגבעות׃ †דומה דודי לצבי
prospiciens ,nostrum parietem post stans‡ iste en : ceruorum hinnulo vel
או לעפר האילים הנה־זה עומד אחר כתלנו משגיח
dixit & ,meus dilectus Respondit* .cancellis è sese prodens† ,fenestris è
10 מן־החלנות מציץ מן־החרכים׃ †ענה דודי ואמר
ecce Quia .tibi abi‡ & ,mea speciosa ,mea socia ‖ tibi Surge ,mihi
11 לי קומי לך רעיתי יפתי ולכי־לך׃ †כי־הנה
,terra in sunt visi‖ Flores .sibi abiit, pertrāsiuit imber : transiit hyems
12 הסתו עבר הגשם חלף הלך לו׃ †הנצנים נראו בארץ
.nostra terra in est audita turturis vox & :pertigit cantus‡ tempus
עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו׃
:odorē dederūt minutæ vuæ vites & ,suos grossos protrusit* Ficus
13 †התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח
mea Columba .tibi abi † & ,mea formosa ,mea amica tibi surge
14 קומי לכי רעיתי יפתי ולכי־לך׃ †יונתי
,tuum aspectum mihi ostende : gradus abscondito in petræ scissuris in
בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את־מראיך
.decorus ‡ tuus aspectus & ,dulcis tua vox quia :tuam vocem me audire fac
השמיעני את־קולך כי־קולך ערב ומראיך נאוה׃
:vineas corrumpentes ,paruas vulpes ,vulpes nobis Prehendite
15 †אחזו־לנו שועלים שועלים קטנים מחבלים כרמים
pascens illi‖ ego & ,mihi‡ meus Dilectus .minutæ vuæ nostræ vineæ &
16 וכרמינו סמדר׃ †דודי לי ואני לו הרעה
te assimila ,circui* :vmbræ fugiant & ,dies aspiret Donec .liliis in
17 בשושנים׃ †עד שיפוח היום ונסו הצללים סב דמה־לך
.Bether†montes super ceruorum hinnulo vel ,capreæ mi dilecte
דודי לצבי או לעפר האילים על־הרי בתר׃

†ceruos
עור
בוא
‖subsiliens
‡stat
†prospiciens
*Locutus est
‖amica ‡veni
יפה ילך
‖apparuerunt
הסתיו
ק
ציץ נגע
‡putationis aduenit:
*dulcescere fecit
†veni
לך קרי
ראה
‡desiderabilis. Capite
‡est meus,
‖sum illius qui pascit inter lilia.
*vertere, similis esto
נוס סבב
†diuisionis.

CAP. III. ג

:mea anima dilexit ‖ quem quæsiui noctibus in meo cubili Super‡
1 †על־משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי
,ciuitate in* circuibo & ,nunc Surgam .eum inueni non & ,eum quæsiui
2 בקשתיו ולא מצאתיו׃ †אקומה נא ואסובבה בעיר
,eum quæsiui :mea anima dilexit† quem quæram ,latis locis in & ,plateis in
בשוקים וברחבות אבקשה את שאהבה נפשי בקשתיו
:ciuitate in circueuntes ‡ custodes me Inuenerunt .eum inueni non &
3 ולא מצאתיו׃ †מצאוני השמרים הסבבים בעיר
transiuissem quòd paululum Tanquā† ?vidistis mea anima dilexit‖ quem ‡
4 את שאהבה נפשי ראיתם׃ †כמעט שעברתי
non & ,eū apprehendi :mea anima dilexit * quem inueni quo vsq; ,eis ab
מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחזתיו ולא
conclaue ad† & ,meæ matris domum ad‡ eum introducā donec ,eū dimittam
ארפנו עד־שהביאתיו אל־בית אמי ואל־חדר
vel ,capreis in ‖ Ierusalaim filiæ vos Adiuraui .meæ genitricis
5 הורתי׃ †השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או
,amorem feceritis euigilare si & ,suscitaueritis si ; campi ceruis in ‡
באילות השדה אם־תעירו ואם־תעוררו את־האהבה
;fumi columnæ sicut deserto è ascendens* ista† Quæ .voluerit donec
6 עד שתחפץ׃ †מי זאת עלה מן־המדבר כתימרות עשן
?pigmentarij puluere omni ex ,thure & ,myrrha suffita
מקטרת מר ולבונה מכל אבקת רוכל׃
:eum circum‡ ,potentes sexaginta ,Selomoh ipsi†qui ipsius‖ lectus En
7 †הנה מטתו שלשלמה ששים גברים סביב לה
viri : bellum ‡ docti ,gladio apprehensi‖ ipsi Omnes .Israel potētibus ex
8 מגברי ישראל׃ †כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה איש
sibi fecit sponsarū Thalamum‡ .noctibus in pauore à* ,suū femur sup eius gladi*
9 חרבו על־ירכו מפחד בלילות׃ †אפריון עשה לו
eius stratū ,argenti‡ fecit eius Columnas .Lebanon lignis ex Selomoh rex
10 המלך שלמה מעצי הלבנון׃ †עמודיו עשה כסף רפידתו
.Ierusalaim filiabus à‖ ,amore succensum* eius mediū: purpuræ eius vehiculū ,auri†
זהב מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלם׃

‡In ‖diligit
*per ciuitatē, per plateas, & per loca lata,
†diligit
‡qui circumeunt per ciuitatem:
‡num †Cùm ‖diligit
ראה
*diligit
‡in
†in cubiculū
רפה בוא
‖per capreas,
בנה
‡ceruos
עור
†est
‡quæ ascēdit
‖ipse †est
‡in circuitu eius:
נטה
‖tenētgladiū,
‡bellatores: vniuscuiusq;
*propter timorem
‡Aedificium
‡argenteas,
†aureū, sellā eius purpuream: *stratū
‖ppter filias

*per foramẽ ostij, †sonuerunt in me. הָמָה׳קוּם

suam manum misit meus Dilectus :illos inquinabo quomodo
4 אֵיכָכָה אֲטַנְּפֵם׃ דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן
aperiendũ ad ego Surrexi .eo super tumultuauerũt mea viscera &,foramine
5 הַחוֹר וּמֵעַי הָמוּ עָלָיו׃ קַמְתִּי אֲנִי לִפְתֹּחַ
myrrham mei digiti & ,myrrhã stillauerunt meæ manus & :meo dilecto
לְדוֹדִי וְיָדַי נָטְפוּ־מוֹר וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר
,meo dilecto ego Aperui .seræ manubria super transeuntem
6 עֹבֵר עַל כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל׃ פָּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי
,ipsum loquẽdo in*,est egressa mea anima :transierat,circuierat meus dilectus &
וְדוֹדִי חָמַק עָבָר נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ
.mihi respondit non & ,eum vocaui ,eum inueni non & ,eum quæsiui
בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא מְצָאתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי׃
,me percusserunt ,ciuitate in circumeuntes custodes me Inuenerunt
7 מְצָאֻנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר הִכּוּנִי
.murorum custodes me desuper* meum pallium tulerunt :me vulnerauerunt
פְצָעוּנִי נָשְׂאוּ אֶת־רְדִידִי מֵעָלַי שֹׁמְרֵי הַחֹמוֹת׃
,meum dilectum inueneritis si ;Ierusalaim filiæ vos Adiuraui
8 הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דּוֹדִי
.ego amore ægra quia ?ei indicabitis quid
מַה־תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃
tuus dilect quid:mulieribus in*pulcherrima,dilecto præ tu dilectus Quid
9 מַה־דּוֹדֵךְ מִדּוֹד הַיָּפָה בַּנָּשִׁים מַה־דּוֹדֵךְ
,rubicundus & ,candidus meus Dilectus :nos adiurasti sic quia ,dilecto præ
מִדּוֹד שֶׁכָּכָה הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם
eius cincinni :obrizi auri massa eius Caput .millibus decem a vexillatus
10 דָּגוּל מֵרְבָבָה׃ רֹאשׁוֹ כֶּתֶם פָּז קְוֻצּוֹתָיו
super columbæ sicut eius Oculi .coruus veluti nigri ,crispi
11 תַּלְתַּלִּים שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב׃ עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל־
.plenitudinem super manentes ,lacte in se lauantes ,aquarum torrentes
12 אֲפִיקֵי מָיִם רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב יֹשְׁבוֹת עַל־מִלֵּאת׃
: aromatum flores ,aromatis sulci linea sicut eius Maxillæ
13 לְחָיָו כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים
.transeuntem myrrham distillantia lilia eius labia
שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר׃
nitor ,eius viscera :tharsis in pleni ,auri circuli eius Manus
14 יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ מֵעָיו עֶשֶׁת
fundatæ marmoris columnæ eius Coxæ :saphiris obtectus ,eboris
15 שֵׁן מְעֻלֶּפֶת סַפִּירִים׃ שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ מְיֻסָּדִים
,larices vt electus ,Lebanon vt eius aspectus :obrizi auri bases super
עַל־אַדְנֵי־פָז מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן בָּחוּר כָּאֲרָזִים׃
,meus dilectus iste : desideria ipse totus & ,dulcedines eius Palatum
16 חִכּוֹ מַמְתַקִּים וְכֻלּוֹ מַחֲמַדִּים זֶה דוֹדִי
tuus dilectus abiit Quo .Ierusalaim filiæ meus socius iste &
17 וְזֶה רֵעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃ אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ
cum quæremus & ,tuus dilectus respexit quo .mulieribus in pulcherrima
הַיָּפָה בַּנָּשִׁים אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ
?tecum
עִמָּךְ׃

*ad cardines pessuli. כַּפּוֹת
*at †verterat se, *dum loqueretur ipse, עָנָנִי
*qui circumeunt ciuitatem, *quod erat super *Adiuro *narrabitis †langueo
*Qualis est *dilectus, *inter mulieres: *habet præ dilectis, *insignis præ *vt aurum obrizum: פַּז תַּלְתַּל *iuxta effusiones *iuxta
*vt *vt *aurei lapidib⁹ preciosis instar hyacinthi venter *vt candidũ ebur, obductum *Crura *vt marmoreæ *cedri. חֵךְ *est *est amicus רֵעָה *inter mulieres? *declinauit

CAP. VI. ו

:aromatis sulcorum lineas ad ,suum hortum ad descendit meus Dilectus
1 דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרֻגוֹת הַבֹּשֶׂם
.lilia colligendum ad & ,hortis in pascendum ad
לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים׃
.liliis in pascens ,mihi meus dilectus & ,meo dilecto Ego
2 אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
:Ierusalaim sicut decora ,Tirsah sicut mea amica tu Pulchra
3 יָפָה אַתְּ רַעְיָתִי כְּתִרְצָה נָאוָה כִּירוּשָׁלָםִ
ipsi quia ,mei regione e tuos oculos Auerte .vexillatæ vt terribilis
4 אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת׃ הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם
de se depilauerũt quæ ,caprarum grex sicut tuus pilus :me efferum reddiderunt
הִרְהִיבֻנִי שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מִן־
:lauacro de ascenderũt quæ ,ouium grex sicut tui Dentes .Ghilghad
5 הַגִּלְעָד׃ שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הָרְחֵלִים שֶׁעָלוּ מִן־הָרַחְצָה
.eis in non orba & ,geminantes ipsæ omnes quæ
שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם׃
.tuam comam intra tuum tempus punici mali fragmen Sicut
6 כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃
adolescentularum & : pellices octoginta & ,reginæ ipsæ Sexaginta
7 שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים וַעֲלָמוֹת
ipsa vna ,mea perfecta ,mea columba ipsa Vna .numerus non
8 אֵין מִסְפָּר׃ אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא
eã dixerunt beatã & ,filiæ eã viderunt :suæ genitrici ipsa mundai,suæ matri
לְאִמָּהּ בָּרָה הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ רָאוּהָ בָנוֹת וַיְאַשְּׁרוּהָ
.eam laudauerunt & ,pellices & Reginæ
מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ׃

גַּנּוֹ
*qui pascit inter lilia. *es
*castra cum vexillis. *ne sint corã me *fortiores fuerunt *est *aspexerunt שִׁנַּיִךְ תְּאֹם *sunt gemellis plenæ, *sterilis *est inter eas. *sunt tepora tua *cincinnos tuos. *sunt concubinæ: *est *immaculata תַּמָּה *electa est רָאָה *concubinæ,

,diademate in Selomoh regem in Siion filiæ videte & ,Egredimini
11 צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה
lætitiæ die in & ,suæ desponsationis die in eius mater eũ coronauit qua
שֶׁעִטְּרָה־לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת
.eius cordis
לִבּוֹ׃

*cũ corona, יָצָא׳רָאָה

CAP. IIII. ד

intra columba tui oculi,pulchra tu ecce ,mea amica pulchra tu Ecce
1 הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד
.Ghilhad mõte de se depilauerũt quæ caprarũ grex vt tuus capillus:tuam comã
לְצַמָּתֵךְ שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד׃
ipsæ omnes quæ ;lauacro de ascenderũt quæ ,tonsarũ grex vt tui Dentes
2 שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן־הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם
,tua labia coccineum filum Sicut .eis in non orba & ,geminantes
מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם׃ כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתֹתַיִךְ
intra tuum tempus ,punici mali fragmen sicut:decorum tuum eloquium &
3 וּמִדְבָּרֵיךְ נָאוֶה כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד
:acumina celsa in ædificata ,tuum collum Dauid turris Sicut .tuam comam
לְצַמָּתֵךְ׃ כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת
.potentium scuta omnia ,ea super suspensi clypei mille
4 אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבֹּרִים׃
pascentes ; capreæ gemelli hinnuli duo sicut tua vbera Duo
5 שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה הָרוֹעִים
ad mihi ibo :vmbræ fugiant & ,dies aspiret Donec .liliis in
בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים אֵלֶךְ לִי אֶל־
,mea amica pulchra tu Tota .thuris collem ad & ,myrrhæ montẽ
6 הַר הַמּוֹר וְאֶל־גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה׃ כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי
Lebanon de mecũ ,sponsa Lebanon de Mecum .te in non macula &
7 וּמוּם אֵין בָּךְ׃ אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה אִתִּי מִלְּבָנוֹן
,Chermon & ,Senir capite & ,de Amanah capite de prospicies : venies
8 תָּבוֹאִי תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן
.pardorum montibus de ,leænarum habitaculis de
מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת מֵהַרְרֵי נְמֵרִים׃
:tuis oculis ex vno in meũ cor abstulisti :spõsa mea soror meũ cor Abstulisti
9 לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּינִי בְּאַחַד מֵעֵינַיִךְ
mea soror tui amores sunt pulchri Quàm .tuis ceruicibus de torque vna in
בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃ מַה־יָּפוּ דֹדַיִךְ אֲחֹתִי
tuorum vnguentorũ odor & ,vino præ tui amores sunt boni quàm :sponsa
10 כַלָּה מַה־טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ
mel :sponsa tua labia stillabunt Fauum .aromatibus cunctis præ
מִכָּל־בְּשָׂמִים׃ נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ
.Lebanon odor sicut tuorum vestimentorũ odor & ,tua lingua sub lac &
11 וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן׃
.signatus fons ,obseratus fons :sponsa mea soror obseratus Hortus
12 גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם׃
:dulcedinum fructu cum ,punicorum malorum paradisus tuæ Propagines
13 שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי מְגָדִים
cinnamomũ & ,canna ,crocus & ,Nardus .nardis cum cyperi
14 כְּפָרִים עִם־נְרָדִים׃ נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן
capitibus omnibus cum ,aloes & ,myrrha : thuris lignis omnibus cum
עִם כָּל־עֲצֵי לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל־רָאשֵׁי
fluentium & ;viuentium aquarum puteus hortorum Fons .aromatum
15 בְשָׂמִים׃ מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנֹזְלִים
,meum hortum perfla ,Auster veni & ,Aquilo Excitare .Lebanon de
16 מִן־לְבָנוֹן׃ עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי
comedat & ,suum hortum ad meus dilectus veniat :illius aromata fluant
יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל
.suarum dulcedinum fructum
פְּרִי מְגָדָיו׃

*es רַעְיָה *columbarũ *cincinnos tuos: *aspiciunt *ouium שִׁנַּיִךְ עָלָה *faciunt gemellos, & steriliis *est inter eas. תְּאֹם׳אַלְף *gena tua, *cincinnos tuos. *ad docendũ transeuntes: *sunt in omnes clypei *qui pascuntur inter lilia. צְבָא׳נוּס הָלַךְ
*es *est כָּלַל *vertice בּוֹא *leonum, *leopardorũ. עוּן בְּאַחַת *colli tui. יָפָה *quàm vinũ, טוֹב *stillant נָטַף *est in
*offirmatus גַּנָּן *Plantationes *fructibus dulcibus. פֶּרֶד *calamus odoratus, *cæteris arbo ribus thurife ris: *præcipuis aromatibus. *Surge גַּנָּן׳בּוֹא פּוּחַ׳נָזַל *pomorum delicatorum suorum. פְּרִי

CAP. V. ה

meam myrrham collegi ,sponsa mea soror meum hortum in Veni
1 בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי
meum vinũ bibi ,meo melle cum meum fauũ comedi ,meo aromate cũ
עִם־בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם־דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי
dilecti vos inebriate & ,bibite ,socij comedite :meo lacte cum
עִם־חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים׃
Aperi ,pulsantis mei dilecti vox :vigil meũ cor & ,dormiens Ego
2 אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק פִּתְחִי־
meum caput quia ,mea perfecta ,mea columba ,mea amica ,mea soror mihi
לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַמָּתִי שֶׁרֹּאשִׁי
.noctis guttis mei cincinni ;tore est plenum
נִמְלָא־טָל קְוֻצּוֹתַי רְסִיסֵי לָיְלָה׃
meos pedes laui ?illam induam quomodo,meam tunicã me Expoliaui
3 פָּשַׁטְתִּי אֶת־כֻּתָּנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה רָחַצְתִּי אֶת־רַגְלַי

כַּלַּל אָרָה׳שָׁתָה *amici *charissimi. רַעְיָה *dormio, *vigilat: עוּר׳תָּם *immaculata

CAP. VIII. ח

te inueniam ?meæ matris vbera sugentẽ ,mihi fratrẽ vt te det Quis
1 †מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי [c]אמצאך
te faciã venire ,te Ducam .me‖ contẽnant non *etiam*‡ ,te osculer *platea in*
2 בחוץ אשקך גם לא [d]יבזו לי׃ †אנהגך [e]אביאך
*,conditura** vino de te faciam bibere : me docebis ,meæ matris domum ad
אל בית אמי תלמדני [f]אשקך מיין הרקח
illius dextera & ,meo capite sub eius Læua .mei granati mali dulci vino de
3 מעסיס רמני׃ †שמאלו תחת ראשי וימינו
,suscitabitis † cur ,Ierusalaim filiæ vos Adiuraui .me amplexabitur
4 תחבקני׃ †השבעתי אתכם בנות ירושלם מה תעירו
?voluerit ‡ donec *amorem facietis*‖ euigilare cur &
ומה [g]תעררו את האהבה עד שתחפץ׃
?suum dilectum super *sese adiungens** ,deserto de *ascendens* † ista* Quæ
5 †מי זאת עלה מן המדבר מתרפקת על דודה
parturiit * ibi ,tua mater te *concepit* † ibi , te excitaui malo sub
תחת התפוח עוררתיך שמה חבלתך אמך שמה חבלה
signaculum vt ,tuum cor super signaculum vt me Pone .te genuit‡
6 ילדתך׃ [h]†שימני כחותם על לבך כחותם
infernus sicut dura , dilectio mors vt ‖ fortis quia, tuũ brachium super
על זרועך כי [i]עזה כמות אהבה קשה כשאול
.Domini flamma ,ignis prunæ‡ eius prunæ :*Zelotypia*†
קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה׃
flumina & ,dilectionem extinguere poterunt non multæ Aquæ
7 †מים [k]רבים לא יוכלו [l]לכבות את האהבה ונהרות
suæ domus substantiam omnem vir dederit si : illam inundabunt non
לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו
,paruula nobis † Soror *.eum*‡ contemnent contẽnendo ,dilectione *in*‖
8 באהבה בוז יבוזו לו׃ †אחות לנו קטנה
?ea *in*‡ sermo fiet qua die in nostræ sorori faciemus quid :ei* non vbera &
ושדים אין לה מה נעשה לאחתנו ביום שידבר בה׃
ianua † si & :*argenti*‡ palatium eã super ædificemus ,*ipsa*‖ murus Si
9 †אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת
.cedri‡ tabula eam *super* muniamus ,*ipsa**
היא [m]נצור עליה לוח ארז׃
eius oculis in fui tunc : turres sicut † mea vbera & ,murus ‡ Ego
10 ‡אני חומה ושדי כמגדלות אז [n]הייתי בעיניו
,Hamon Bahal‖in Selomoh ipsi fuit Vinea .pacem reperiens sicut
11 כמוצאת שלום׃ †כרם היה לשלמה בבעל המון
mille eius fructu *in* ‖ adduceret *vir* ‡ : custodibus vineam tradidit
נתן את הכרם לנטרים איש [o]יבא [p]בפריו אלף
,Selomoh* tibi mille :*meas facies ad*† ,mihi‡ quæ mea Vinea .argenteos
12 כסף׃ †כרמי שלי לפני האלף לך שלמה
.eius fructum custodientibus ducenti &
ומאתים לנטרים את פריו׃
.me fac audire ,tuam vocẽ *ad attendentes* ‖ socij ,hortis in *habitans*‡ O
13 †היושבת [q]בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני׃
ceruorum hinnulo vel ,capreæ *tibi* assimilare & ,mi dilecte Fuge
14 †ברח דודי ודמה לך [r]לצבי או לעפר האילים
.aromatum montes super
על הרי בשמים׃

[c] נתן foris ‡atque ‖propter
[d] בוז [e] בוא *aromatico
[f] שקה
† suscitatis
‖ facitis dilectam ‡ ipsa
[g] עור
* est † quæ ascẽdit ‡ innixa † peperit * concepit ‡ quæ
[h] שום ‖ est
[i] עזז
† æmulatio: ‡ ignitæ, flammę vehementissimæ.
[k] רבב [l] כבה
‖ pro ‡ eam. † est
* sunt ‡ cum
‖ est, ‡ argenteum: † ostiũ
* est ‡ cedrina.
[m] צור
‡ sum † sunt.
[n] היה ‖ valle
‡ vt quisque ‖ pro
[o] בוא [p] פרה
‡ est † coram me est * ô
‡ quę habitas ‖ attendunt
[q] גנן [r] צבה

pura ‖ ,luna vt pulchra ;aurora velut *respicitur* ‡ ista* Quæ
9 †מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה
videndũ ad descendi nucis hortum Ad ?*vexillata* † vt terribilis ,sol vt
10 כחמה אימה כנדגלות׃ †אל גנת אגוז ירדתי לראות
floruissent , vitis *gemmuisset* ‡ an videndum ad ; conuallis *fructus in*‡
באבי הנחל [n]לראות הפרחה הגפן [o]הנצו
mei populi quadrigæ ‖ ,me posuit mea anima ,noui Non .punica mala
11 הרמנים׃ †לא ידעתי נפשי [p]שמתני מרכבות עמי
,reuertere , reuertere : Sulamith ‡ reuertere ,Reuertere *.munifici**
12 נדיב׃ †שובי שובי השולמית שובי
.castrorum chorum *Sicut* ?Sulamith in videbitis quid .te *in* intuebimur &
ושובי ונחזה בך מה [q]תחזו בשולמית כמחלת המחנים׃

*est ‡ quæ videtur ‖ electa † castra cum vexillis? ‡ poma ‡ floruisset
[n] ראה [o] נוץ ‖ vt sint.
[p] שום * spontanei. ‡ ô perfecta:
[q] חזה

CAP. VII. ז

vertebræ !*magnifici* ‖ filia calceamentis in tui pedes sunt pulchri Quàm
1 †מה [r]יפו פעמיך בנעלים בת נדיב חמוקי
.artificis manuum opus ,monilia sicut ‡ tuorum femorum
ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן׃
: temperamento indigebit non , rotundus crater * tuus Vmbilicus
2 †שררך אגן הסהר אל יחסר המזג
.liliis *in* septus triticorum aceruus † tuus venter
בטנך ערמת [s]חטים סוגה בשושנים׃
.capreæ gemelli hinnuli duo sicut tua vbera Duo
3 †שני שדיך כשני עפרים תאמי [t]צביה׃
super‡ ,Chesbon in piscinæ ‡ tui oculi :*eboris*‖ turris sicut tuum Collum
4 †צוארך כמגדל השן עיניך ברכות בחשבון על
facies‡ speculans ,Lebanon turris sicut *tuus nasus* :*magnatum*‡ filiæ portam
שער [v]בת רבים אפך כמגדל הלבנון צופה פני
tui capitis coma & ,*Carmelus*† veluti te super tuum Caput .Dammesec
5 דמשק׃ †ראשך עליך ככרמל [x]ודלת ראשך
quàm & ,pulchruisti Quàm .canalibus in ligatus rex : purpura sicut
6 כארגמן מלך אסור ברהטים׃ †מה [y]יפית ומה
,palmæ est assimilata tua statura Ista !deliciis in *amor fuisti iucunda*
7 נעמת אהבה בתענוגים׃ †זאת קומתך [z]דמתה לתמר
apprehendam ,palmam in Ascendam ,Dixi .botris tua vbera &
8 ושדיך לאשכלות׃ †אמרתי אעלה בתמר אחזה
,tua naris‡ odor & ,vitis botri sicut tua vbera nunc erunt & :eius ramos *in*
בסנסניו ויהיו נא שדיך כאשכלות הגפן וריח אפך
vadens optimum vinum sicut tuum palatum Et .malorum sicut
9 כתפוחים׃ †[a]וחכך כיין הטוב הולך
.dormientium labia loqui faciens ;*rectitudines ad*‡ ,meum dilectum ad
לדודי למישרים דובב שפתי ישנים׃
.eius desiderium * me *super*† & ,‡mei dilecti Ego
10 †אני לדודי ועלי תשוקתו׃
.villis in commoremur ,agrum in egrediamur ,mi dilecte Veni
11 †לכה דודי [b]נצא השדה [c]נלינה בכפרים׃
se aperuerit ,vitis *gemmuerit* ‡ an videamus ,vineas ad *surgamus* Mane‖
12 †נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח
.tibi meos amores dabo ibi :punica mala *floruerint*‡ ,parua vua
הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דדי לך׃
*,delicata** omnia nostris *ostiis super*† & ,odorem dederunt Mandragoræ
13 †הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים
.tibi abscondi ,mi dilecte , vetera etiam ,noua
חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך׃

‖ principis!
[r] יפה ‡ sunt
* vt
† vt
[s] חנט
[t] צבה ‖ eburnea: ‡ vt ‡ iuxta
‡ nobilium: facies tua ‡ faciem † coccinum,
[v] בנה [x] דלל
[y] יפה dulcuisti ô dilecta
[z] דמה
‡ nariũ tuarũ
[a] חיך ‡ propter bonitatem ‡ sum, † ad * est
[b] יצא [c] לון ‖ Maturemus ‡ floruerit
‡ & an fecerint flores † in portis * dulcia

Finis Cantic. Canticorum.

נשלם שיר השירים

סכום פסוקי דעזרא שש מאות ושמונים ושמונה
וסימן תרפ֗ה וחציו ובין עלית הפנה׃

סכום פסוקי מגלת אסתר מאה וששים וששה וסי׳
קסי״ו וחציו ותען אסתר׃

סכום מספר פסוקי׳ של איוב אלף ושבעים וסי׳ אע֗
וחציו אשר קמטו בלא עת וסדריו שמנה׃

מספר הפסו׳ של תהלות אלפים וחמש מאות
ושבעה ועשרים א״ת כז֗ך סימן וחציו ויפתוהו בפיהם
וסדריו י״ט ומזמורים קן׃

סכום פסוקי דספר משלי תשע מאות וחמשה
עשר וסי׳ תת֗ק ט״ו וחציו לפני שבר גאון וסדריו
שמונה׃

סך֗ פסוקי דקהלת מאתים ועשרים ושנים וסימנ״
רכ֗ה וחציו מה שהיה כבר נקרא׃

סך֗ פסו׳ שיר השירים מאה ושבעה עשר וסי׳
קי״ז וחציו נרד וכרכם׃

נקרא ומוגה עם רב עיון על ידי בנדיכטוס אריאש מונטנוס ממונה על המלאכה
הזאת במצות פיליפוס מלך טוב וירא האלהים על
כל אשר הם קוראים בשם ישוע המשיח׃

EX REGIS CATHOLICI MANDATO
Benedictus Arias Montanus D. Th. recensuit & probauit.

B. Arias Montanus